جزء اول

جزء ثانی

جزء ثالث

مختصر شمائل شریف

— ترجمه‌سی —

اثر

(موالیدن الحاج فضیلتلو خواجه محمد رائف افندی)

معارف نظارت جلیله‌سنك ۹۹۵ نومرولی رخصتنامه‌سیله

— مطبعهٔ عثمانیه‌ده طبع اولنمشدر —

استانبول

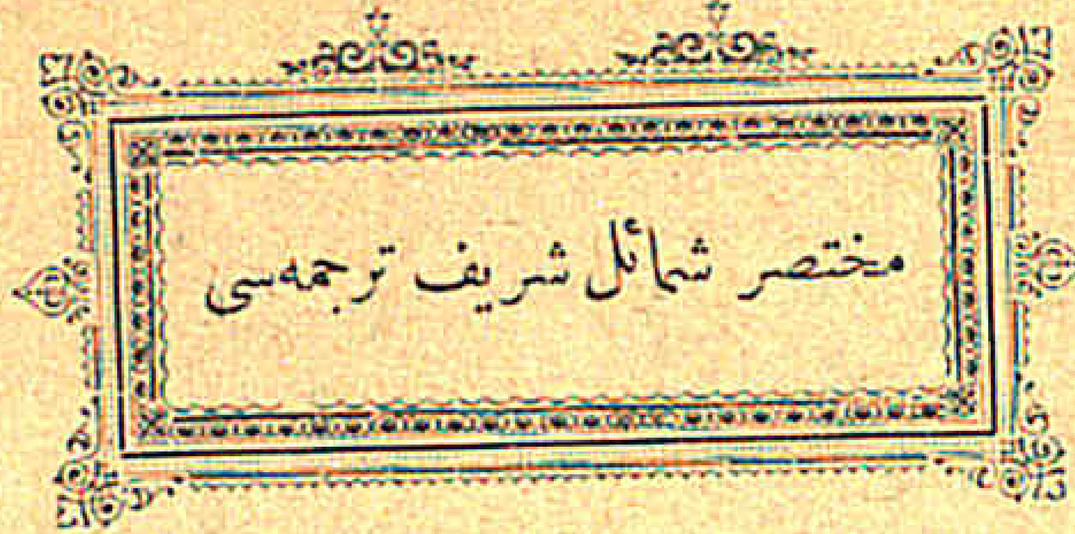
١٣٠٤

مقدمه

عاجزانه قلمه النان اشبو کتابمز (شمائل شریف) اسمیله مسمی اولان کتابدن اختصار طریقیله ترجمه اولنه‌رق باب اولده احسن موجودات افندمزك شکل و شمائل منورهٔ پیغمبریلریله وجه سعادتلرنده نه مرتبه حسن و لطافت اولدیغی و اعضای شریفلرنده نه مرتبه تناسب بولندیغی بیان و انبا اولندی . و دیکر بابلرده دخی خاتم الانبیا افندمزك مهر نبوتلری و موی عنبر بوی نبویلری و سرمه استعمال بیورملریله لباس پر نظافتلری و عیش تعبیر اولنان حیاتك لوازم متنوعه‌سی امرنده اختیار صبر و قناعتله امور اخرویه‌یی مصالح دنیویه اوزرینه ترجیح بیورمش اولدقلری کبی احوال جمیلهٔ نبویلری و الحاصل سرای بقایه رحلت بیوردقلری دقیقه‌یه قدر نه کیفیتله امرار زمان بیوردقلری و نه مثللو افعال حسنه ذات عالیٔ رسالتپناهیلرندن شرفصادر اولدیغی و دین اسلامی کرك حرب و کرك مساعیٔ سائره ایله نه درلو میدانه کتوردیکی سرد و ایضاح قلنمش اولدیغندن اشبو مختصر ترجمهٔ شمائل شریفی مطالعه ایدن کیمسه‌نك محبوب خدا و معشوق جناب کبریا افندمزه محبتی مزداد و حتی رسول اکرم افندمزی کتاب لطافتمآب مذکورده بیان اولنان شمائل شریفه موافق اوله‌رق رؤیاده مشاهده ایتمکله دلشاد اولور زیرا اهل قرآن اهل الله و اهل حدیث اهل رسول الله در . بناءً علیه صحیح الاعتقاد مؤمنیندن هر برلری بو کتاب مستطابك بر نسخه سنی تدارك و توقیر ایدرك نیت خالصه ایله اوقویوب مطالعه ایتمسی لزومی آزادهٔ کلفهٔ تعریفدر . (محمد رائف)

نظم

هانکی کیمسه بو کتابی اوقوسه ★ یا انی بر خوش محلده قوسه
بغته دن و سوسهٔ خناسدن ★ انی حفظ ایلیه ذو الفضل و منن
اولدیغی خانه‌یه فقر و غم و بیم ★ اولمیه کیرمیه شیطان رجیم
حج و اعتاقلر ثوابنی هر آن ★ اکا احسان ایده خلاق جهان
مبتلا اولمیه امراضه تنی ★ رخنه‌دار اولمیه برج بدنی
قدم اورنجه دیار عدمه ★ اولمیه اکا مسلط ظلمه
حبی مزداد اولور انك رسله ★ هم فنایه میلی دخی کسیله
بعد مصحف بو کتابدر محترم ★ اوقویانه ربمز ایلر کرم

نظم

تا اکر کیمسه رسول ایله مدام ★ ایلسه انك ایله بعض کلام
خوب کلامنده‌کی لذت ایله اول ★ قول اولور ایدی قبول ایتسه رسول
بر کذرکاهیده آدم کاهی ★ آنسزین کورسه رسول اللهی
هیبتی الور ایدی اول سلطانك ★ کثرت حلم و وقارندن انك
یعنی دور اوکربی ایلك کورن ★ حبی آرتار مجلسنه چوق ایرن
کیم سورسه او کوزل پیغمبری ★ هر بلادن تکریز ایدر وی
چوق صلات اولسون انی خوش کورنه ★ مؤمنیندن مجلسنه ایرنه
دیدی رائف سودیکمز اونی ★ کورمدی هیچ شو جهان انك کبی

مختصر

شمائل شریف ترجمه‌سی

بسم الله الرحمن الرحیم

نظم

اسم خدا ایله اولورسه کشی ★ سهل وسعید اوله انك هر ایشی
اسم خدا ذکر ایدنی شاد ایدر ★ جمله لسان اهلی انی یاد ایدر
تکری بنی آدمه ویردی عقل ★ تا ایده‌لر اسمنی ذکر ونقل
شان نبی‌یه ایده‌لم بز صلات ★ یوم قیامده اوله‌لم ذو نجات
رحم وشفاعت اولورسه مرام ★ اوقویالم روح نبی‌یه سلام
ایدر ایسه‌ك ذات نبی‌یه دعا ★ اوله بزه جنت اعلا وعا
آل وصحابه‌سنه ایت صد سلام ★ ایتدی انك هر بری نقل کلام
یعنی هری ایتدی نبیدن بیان ★ شان نبی بزلره اولدی عیان
ایدر ایسه انلره کیم اقتدا ★ اوله اکا حق یولنه اهتدا

نظم دیکر

شو رسولك حرمتنه ایله احسان یاالله ★ اول جهنم آتشندن بزلری ایله نکاه
زجهنم آتشنده اولور ایسه‌ك برقرار ★ عاصی مجرم قوللرینه اولسه کرك پك ضرر
کیمسه ایتمز دوجهانده بزلری عفو ذنوب ★ حق تعالی ایستر ایسه اوایدر ستر عیوب
بوغیکن بز بوجهانده بزلری وار ایلدی ★ ذات پاکك وصف ایدرکن اسمنی غفار دیدی
بیوردی لاتقنطوا من رحمة الله اوکریم ★ وار بنم شو مجرمینه هم عذابم پك الیم
قوللغنه ایتدی ترغیب جنتیله بزلری ★ رحمتی غالب ایدوکن بیلدیر رخوش سوزلری
هم امیدوار ایتمیشدی قوللرینی در ازل ★ دیدی رائف مؤمننه رحمت حقدن نه کوزل

معلوم اولسونکه جمیع مؤمنینك متبوعی اولان آخر زمان نبیسی رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك شکل وشمائل شریفه‌سنی دخی تناسب اعضای لطیفه‌سنی وحسن صورت مخصوصه‌سنی واخلاق حمیده‌سنی وافعال حسنه‌سنی واعمال صالحه‌سنی وجمله‌یه اولان خوش معامله‌سنی وطور ووقار وتدبیر مستحسنه‌سنی هر مؤمنك بیلمسی لایق وبو ذکر اولنان شیلرده یعنی اتباع ممکن اولنلرنده اتباع لازم اولدیغندن ﴿قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله﴾ قول شریفنده اشارت اولندیغی وجهله شو مذکوردن هر بررلرینی علی حدة بر بابده اجمالاً احادیث شریفه ایله بیان ایلمکه جسارت ایتدمکه یحببکم الله سرینه مظهر اوله‌یم آمین

قطعه

ایت رسول کبریایه اتباع ★ اوقو اکا سن صلاتی بااتباع
سن تمسك ایت انك سنتنه ★ چون شفاعتکاریدر امتنه

باب اول

(رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك هیئت وشکل سعادتلرینی بیان ایدن)
(احادیث شریفه‌یی محتویدر)

قطعه

یاحبیب فیك وجه شاعلو ★ فیه نور کل راء مائلو
فیك وجه فیه حسن شاملو ★ زاد حسنا هذه الشمائلو

مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینك بدن مبارکنده مجتمع محاسن باطنیه‌یه دال اولان محاسن ظاهره هیچ برفردك بدننده مجتمع اولمامشدر . حتی امام قرطبی روایت ایدرکه نبی محترم حضرتلرینك حسن جمالی تماماً ظاهر اولمامشدر . اکر جمیع محاسن ظاهره‌لرینك تمامی ظاهر ونمایان اولسه ایدی صحابهٔ کرام اکا نظر ایتمکه طاقت کتوره‌مزلردی .

خدّ یناق معناسنده‌در

نظم

وجه پاکنده اولان لحم لطیف ★ نه کثیر ایدی زیاده نه خفیف
کل یناقلر یومرو دکل ایدیلر ★ دوز یناقلی ایدی نبی دیدیلر
لون رویی ازهری آز قرمزی ★ کل کبی قرمزی‌یه مائل یوزی
اتفاق ایتدی بومعناده امم ★ ازهر اللون ایدی او اهل کرم
ذات پاکی نه کوزل آینه‌وش ★ وجه پاکنده طلوع ایتمش کونش
قابلامشدی ذاتنی نور سرور ★ چهره‌سی انك ایدی مطلع نور
آفتاب خدّ پاك شو نبی ★ ماهتاب ایلر ایدی تیره شبی
نوب ایچنده اولمیکن مستتر ★ صان طلوع ایتدی کیجه ایچره بدر
خواجه رائف انی بویله‌جه دیدی ★ مهر انور کبی تابنده ایدی

الحدیث الاول

الحدیث الاول مبتدا خبری روی عن انس بن مالك‌در کتابمزده بومقامده اجرا اولندیغی کبی یاخود خبری ماسیذکردر بوندنصکره کله‌جك حدیث شریفلرده بویله‌جه اجرا اولنه

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) باب اولده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث اول انس بن مالك رضی الله عنهدن مرویدر . معلوم اولسونکه حضرت انس صحابی وانصاری وخزرجی

ایدی اما صحابی اول کیمسه درکه مؤمن اولدیغی حالده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزی کورمش یاخود رسول الله افندمز آنی کورمش اوله عبدالله بن ام مکتوم کبی اعمازه شامل اولسون ایچون یعنی ام مکتوم کبی اعمار صحابینک تعریفنده داخل اولسون ایچون یاخود رسول الله آنی کورمش اوله دیدک کرکسه رسول الله افندمزی رؤیت حال بلوغنده اولسون کرک حال بلوغندن اول اولسون صحابه‌دن محمد بن ابی بکره اولدیغی کبی زیرا مشار الیه محمد بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله علیه وسلمک وفاتندن اوچ آی اول دنیایه تشریف بیوردی لکن نبی علیه السلامی حال طفلیتده کوردی بو اجلدن اصحابدن عد ایلدیلر بعض محدثین رسول الله افندمزی رؤیت نبی اولدیغی وقتده اولسون یاخود نبوتدن اول اولسون بیوردی اول راهب که رسول الله افندمزی شامده نبوتدن اول کوردی ایدی وغمامه علامتیله ایمان ایتمش ایدی یعنی رسول الله افندمز اوزره بر بلوط کونشدن محافظه ایچون دائما بولنور ایدی اول بلوطی اول راهب کوردی اوسببله ایمان ایتدی بعض محدثینک بیانی اوزره اول راهب صحابی عد اولندی (کذا فی کانبوی) بوندنصکره معلوم اولسونکه وقتاکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم افندمزی کفار اهل مکه هلاک ایتمک اوزره اتفاق ایتمش اولدیلر ایسه من طرف الله حضرت جبریل اشارتیله رسول اکرم افندمز حضرتلری مدینهٔ منوره‌یه هجرت ایتدیکی وقت مؤمنیندن مدینه‌یه هجرت ایده‌نه مهاجرین دیدیلر و مدینهٔ منوره‌ده نبی محترم حضرتلرینه معاونت و نصرت ایدنلره انصارین دیدیلر بو انصاریندن خزرج قبیله‌سندن انس بن مالک حضرتلری رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمزک خدمت شریفلریله شرفیاب اولدیغنده اون یاشنده ایدی اون سنه خدمت دولتلریله مستسعد اولدی سنین عمری یوزه بالغ اولوب بصره‌ده هجرتک طقسان برنده وفات ایتدی یوز عدد اولادی دنیایه کلوب یتمش سکزی مذکر ایدی ﴿ قَالَ ﴾ مشار الیه انس حضرتلری بیوردی ﴿ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ بِالطَّوِيلِ الْبَائِنِ وَلَا بِالْقَصِيرِ ﴾ یعنی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک قامتلری طول مفرط وقصر بیننده متوسط ایدی انس رضی الله عنه طویل بائن دکل ایدی دیمه‌لرنده طوله قریب اولدیغنه اشارت واردر زیرا طولی فاحش کمسنه‌یه بائن اطلاق اولنور رسول اکرم حضرتلرینک قامت شریفلرینه وهلهٔ اولیده نظر ایدن کمسنه اورته بویلی ظن ایدوب امعان نظر ایتدکده طوله قریب دیو حکم ایدر ایدی بیهقی وابن عساکر روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلری هر کیمه همراه اولسه اول کمسنه‌دن طویل کورینوردی واکر ایکی اوزون کمسنه‌لر ارasında توسط ایلسه‌لر ایکیسندن دخی طویل کورینوردی لکن تنها اولدقده اورته بویلی کورینوردی ابن سبع روایت ایتدیکه حضرت فخر عالم جلوس ایتدکارنده مبارک دوشلری جلساسندن مرتفع کورینوردی یعنی رسول اکرم افندمز برقاچ کشی ایله اوتوردیغی وقتده مبارک اوموزلری برابر اوتوردیغی کیمسه‌لردن یوکسک کورینوردی بوکیفیت رسول اکرمک معجزاتندندر یعنی من حیث الصورة

الظاهره امتدن برفرد کندولره موازی اولمدقلری کبی من حیث السیرة والمعنی دخی معادل ومساوی اولمدقلرینی اشعاردر .

نظم

اورته بویلو ایدی اول عالی مقام ★ اورته‌لق بولدی انک ایله نظام
کویا اول رسالک پادشهی ★ کل فدانی ایدی یا سروسهی
سیر ایدن معجزهٔ قامتنی ★ مدح ایدردی اول اولی حضرتنی
نه عجب اولدی وسط قدرسول ★ امته واسطهٔ حق ایدی اول
دیدی رائف نه‌ده کوزل قامتی ★ قامتنی سودی انک امتی

﴿ وَلَا بِالْأَبْيَضِ الْأَمْهَقِ وَلَا بِالْآدَمِ ﴾ رسول اکرم حضرتلرینک بدن مبارکنک لونی کرج کبی بیاض واسمر اولمیوب حمرت ایله مختلط نورانی بیاض ایدی .

نظم

وجه پاکی کل کبی ازهر ایدی ★ کل یوزینک نوری ظاهر سرمدی
پک بیاض دکل ایدی انک یوزی ★ چون بیاضه قاریشوردی قرمزی
ذاتی اسمر رنکلی دکل دیدیلر ★ ازهریدر وجه احسن ایدیلر

﴿ وَلَا بِالْجَعْدِ الْقَطَطِ وَلَا بِالسَّبْطِ ﴾ نبی محترم حضرتلرینک بوی عنبر مویلری زیاده قویرجق وزیاده دوز دکل ایدی یعنی مبارک قیللری زیاده قویرجق ایله دوز ماییننده ایدی ﴿ بَعَثَهُ اللّٰهُ تَعَالَى عَلَى رَأْسِ اَرْبَعِينَ سَنَةً ﴾ الله ذو الجلال حضرتلری تبلیغ احکام ایچون قرق یاشنده ارسال ایلدی مرویدرکه سال اسکندریدن سکز یوز سکسان ایکی سنه مرورندنصکره وقعهٔ فیلدن اللی بش کون مقدم ماه ربیع الاولک اون ایکنجی اثنین کیجه‌سی ثلث ثالثده ولادتلری واقع اولدی دخی امته بعث اولنمسنده جمهور ارباب سیر رسول اکرم حضرتلرینه وحیک نزولی سنین عمرلری کاملاً قرق سنه تمامندنصکره‌در دیدیلر مسعود وابن عبدالبر قرقنجی سنه‌نک آخرنده بعث اولندی دیدیلر شیخ شهاب الدین ابن حجر بو قول صحیحدر دیدی جمهور عندنده مشهور بودرکه رمضان شریفده مبعوث اولدی

نظم

مظهر خلق ایکن اول صنع جلیل ★ دخی نابوده ایکن اوجبرئیل
امرکندن یوغیدی صوت وسخن ★ اول خدا ایله تکلمده ایکن
ایلش ذاتک اودمده مرسل ★ شو جهانده اون خدا عز وجل
کلدیدی داخی عدمدن آدم ★ اکا دیرلردی نبی اقدم

﴿ فَاَقَامَ بِمَكَّةَ عَشْرَ سِنِينَ ﴾ رسول اکرم حضرتلری بعثتدن صکره مکه‌ده اون سنه اقامت ایتدی جمهور اهل حدیث وسیر نبی محترم بعد البعثه مکه‌ده اون اوچ سنه اقامت ایتدی دیو اتفاق ایتدیلر اوچ سنه خفیةً وصکره اون سنه آشکاره اوله‌رق خلقی حقه دعوت بیوردی انس حضرتلرینک اون سنه دیو روایتی آشکاره اولان دعوتک مدتنی بیاندر دیدیلر

﴿ وَبِالْمَدِينَةِ عَشْرَ سِنِينَ ﴾ رسول اكرم حضرتلری مدینه‌ده دخی اون سنه اقامت ایتدی

نظم

اول جناب کبریانڭ سوديكى پیغمبری ★ قرقده بالغ اولمشیدی اول مبارك سنلری
اولدی مرسل امتینه قائم ایكن مكه‌ده ★ امر اولندی وحی حق جمله‌یه تبلیغ ایده
امر وتبلیغ زحمتنی غایتیله چكدیلر ★ رحمت حق اولمسنی امتینه بك دیلر
اوچ سنه‌ده اولدیلر خفیه تبلیغدن نبی ★ اون سنه‌ده ظاهراً تبلیغی ایتدیلر سعی
اون اوچنجی سنه‌سنده ایستدیلر هجرتی ★ تا مدینه‌یه وصولله ایلدیلر سرعتی
چون مدینه‌ده معمر اولدی اون سنه تمام ★ اون سنه ظرفی ایچنده امر دین بولدی قوام
دیدی راقف اورسوله اولدی ایمان اثری ★ حوض والای نبیدن نوش ایدرلر کوثری

﴿ فَتَوَفَّاهُ اللّٰهُ تَعَالَى عَلَى رَأْسِ سِتِّينَ سَنَةً ﴾ نبی محترم افندمزڭ سن شریفلری آلتمش اوچ سنه‌یه بالغ اولدقده حق سبحانه وتعالی روح پرفتوحلرینی قبض ایدوب روح سعادتلری اعلای علیینه عروج بیوردی ٠ خفی اولمیه‌كه رسول اكرم حضرتلری ولادتلرندن قرق سنه مرورندن صكره مبعوث اولوب جمهور قولی اوزره مكه‌ده اون اوچ سنه ومدینه‌ده اون سنه اقامت بیورمش اولدقلرندن سن شریفلری آلتمش اوچ سنه‌یه بالغ اولوب آخرتی تشریف بیوردیلر میرك شاه بیوركه انس حضرتلرینڭ آلتمش سنه دیو روایتی عقودی اعتبار ایدوب كسری اسقاط ایتدی یعنی آلتمش دیوب اوچی ترك ایتدی

نظم

ذات پاككله شرف بولدی قریش وعدنان ★ كه یوزن صویله خلق اولدی بوكونیله مكان
روضهٔ پاكنه شوقیله یوزن سوروسه كشی ★ خاكپایی كیدرر دیدهٔ دلدن غشی

﴿ وَلَيْسَ فِي رَأْسِهِ وَلِحْيَتِهِ عِشْرُونَ شَعْرَةً بَيْضَاءَ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینڭ داربقایه تشریفنده مبارك باشنده وصقاللنده یكرمی بیاض موی شریف اولمدی بنه انسدن مرویدركه اون یدی یا اون سكز شعرهٔ بیضا وار ایدی امام ترمذی بو حدیث شریفی حضرت انسدن اوچ واسطه ایله بزه روایت ایتدی ٠ ترمذی حضرتلرینڭ اسم شریفی محمد وكنیه‌سی ابو عیسی در پدرلرینڭ دخی اسمی عیسی اولوب بیوك پدرلری سوره در (ترمذ) جیحون كنارنده مدینة الرجال نامیله برقریه‌نڭ اسمیدر ٠ ترمذی حضرتلری كبار مشایخدندر صدر اوله ملاقی اولوب علمای عظام وحفاظ ومشایخ اسلامدن چوق كمسنه‌دن علم اخذ ایتدی والحاصل امام عصر وحفاظ دهر ایدی وعدالت وضبطی متفق علیه‌در جامع صحیح ترمذی كتب سته‌دن ایدیكه علو كعبنه شاهددر ٠ شیخ عبدالله انصاریدن منقولدركه جامع ترمذی بنم عندمده كتب خمسه‌دن انفعدر ٠ دیر ایدی مشارالیه ترمذی حضرتلرینڭ سن شریفلری یتمش سنه‌یه بالغ اولدقده ایكیوز یتمش طقوز تاریخنده وفات ایدوب ترمذده دفن اولنمشدر (رحمة الله علیه)

﴿ سندحدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی ابو رجا قتیبة بن سعیددن او دخی مالك بن انسدن او دخی ربیعة بن عبدالرحمن‌دن او دخی حضرت انسدن روایت بیوردی

نظم

او انس كه ابن مالك بو حدیثی سویلدی ★ راوی اندن واسطه‌یله خوش روایت ایلدی
راویلردن هر بریسی عدلیله مشهور ایدی ★ ترمذی هم راویانڭ جمله‌سی ضابط دیدی
ترمذی حضرتلرینه اوقویالم فاتحه ★ چون رسولدن سویلشدی خوش صفات مادحه
دیدی راقف انبیایه مدحله سویله كلام ★ چون شفاعت در قیامت بزلره اولدی مرام

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه ﴿ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَبْعَةً ﴾ رسول اكرم حضرتلری اورته بویلی ایدی معلوم اوله‌كه ربعه معتدل القامه یعنی اورته بویلی دیمكدر لكن اعتدال قامت ایچون صاحب قامت اولان شخصه قیاس ایله حد معین واردر زیرا صاحب قامتڭ كندی قاریشی ایله یدی قاریش مقداری اولان قامته معتدل دیرلر اكر صاحب قامت مقدار مذكوردن زیاده اولور ایسه طویل وناقص اولور ایسه قصیر اطلاق اولنور رسول اكرم حضرتلرینڭ قامتلری كندی شبرلریله یعنی قاریشلریله یدی شبر مقداری اولمغله ربعه اطلاقی صحیحدر معلوم اوله‌كه اعتدال قامت اول وقت ممدوح ومطبوع اولوركه تناسب اعضا ایله اوله زیرا نیچه اشخاص واردركه معتدل القامه اولوب لكن اعضاسی متناسب اولمامغله او شخصڭ اندامی طبع سلیمه ملایم اولماز رسول اكرم حضرتلرینڭ اندام دل آرالری متناسب واعضالری متناسق واقع اولمغله اعتدال قامتلری بغایت دلنشین اولدیغی یقیناً ظاهردر ﴿ وَلَيْسَ بِالطَّوِيلِ ﴾ رسول اكرم حضرتلری زیاده اوزون دكل ایدی ﴿ وَلَا بِالْقَصِيرِ ﴾ رسول اكرم حضرتلری قصیر دخی دكل ایدی ﴿ حَسَنُ الْجِسْمِ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینڭ جسم لطیفلری كوزل ایدی ﴿ وَكَانَ شَعْرُهُ لَيْسَ بِجَعْدٍ وَلَا بِسَبْطٍ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینڭ موی سعادتلری قیوِرجق ودوز اولمیوب ایكیسی مابیننده ایدی ﴿ أَسْمَرَ اللَّوْنِ ﴾ رسول اكرم حضرتلرینڭ لون شریفی اسمر ایدی معلوم اوله‌كه اسمردن مراد صرف بیاضی نفی وحمرت قلیله‌یی اثباتدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینڭ رنكی بر بیاض كیمسه‌كه هنوز حمامدن چیقمش اولوب كندوسنه قزللق عارض اولدیغی وقتده‌كی رنك كیبیدر یعنی رسول اكرم حضرتلرینڭ لون شریفی حمرتله مختلط نورانی بیاض ایدی ﴿ إِذَا مَشَى يَتَكَفَّأُ ﴾ رسول اكرم حضرتلری مشی ایلدكاری وقتده قداملرینه میل ایدرلر ایدی یعنی رسول اكرم حضرتلری بریره كیدر ایكن برمقدار اوكنه اكیلور ایدی

نظم

كلدی هیچ بو جهانه بویله بر سروی بلند ★ رویی كل رنك یوق ایدی اكا كوزللكده منند
كل آچلش كندوسنده داله بكزر نازنین ★ نورخدن پرتودن رقصه كلشدر زمین

کیدر ایکن اوکنـه هم مائل ایدی دائما ★ بلك وقارلو دلپسـندر جمله‌یه اوخوشنما
کرنمای آنده حسنك ظاهر اولسیدی قتی ★ اولمز ایدی ناظرینك آکه اصلا طاقتی
کل جمالی ناظریندن دفع ایدر روحدن غمی ★ دیدی واصف آچدی اصحاب انی مدحده فمی

معلوم اولسونکه جناب پیغمبر علیه السلام عالم وجوده تشریفلرندن مقدم السنهٔ ملائك وانبیاده و کتب منزله و صحایفده مکرراً مدح وثنا اولنمغله ذات شریفلرینه محمد تسمیه اولندی زیرا لفظ شریف محمد چوق چوق ثنا وحمد ومدح اولنمش معناسنه‌در وحق تعالی عز اسمه جناب فخر عالمه بو اسم شریفی تسمیه بیوروب سموات وعرشی یراتدقده عرش اوزرینه (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیو یازدی وجنتی یراتدقده شجرهٔ طوبی اوزرینه وحور یلرك جبیننه وجنتك جمله غرف وسرایلری اوزرینه (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیو یازدی وحضرت آدم توبه ایدرکن یاربی محمد حرمتنه دیو تشفع ایتدکده حق سبحانه وتعالی سن محمدی نه دن بیلدك بیوردقده بنی ترابدن خلق ایتدیکنده کوزم آچوب کوردمکه بتون سموات وعرش اوزرنده (لا اله الا الله محمد رسـول الله) یازلمش اول زمان بیلدمکه محمد جمله‌دن مقبولدر دیدکده حق تعالی تصدیق ایدوب یا آدم محمد جمله‌دن معزز ومحترمدر وسـنك اولادکدندر جمله انبیانك آخرنده تشریف عالم شهود ایدر سنی وسموات وعرش وجنتی وهمه مخلوقاتی انك حرمتنه یراتدم بیوردی · رسـول اکرم حضرتلری حدیث قدسیسنده (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) بیوردی · معنـای شریفی حبیبم سن اولمیه ایدك فلکلری یراتمز ایدم یعنی سنك حرمتنه یراتدم وحضرت آمنه‌یه رؤیاسنده جمله مخلوقاتك اولوسنی حامله‌سك طوغدقده اسم شریفنی محمد تسمیه ایله دیوب تنبیه اولندی

نظم

اول جناب کبریانك سـودیکی ★ عالمینه بعث ایدوب کوندردیکی
حرمتنه ایتدی جهانی بنـا ★ هپ جهانده انی ایدەلر ثنا
حق یراتدی ذاتنی انك بلنـد ★ دو جهانده اولمادی آکه منند
اول محمد اسمنی قیلـدی قرین ★ یعنی لفظهٔ جـلا له مقترین
ایتدی اظهار اول حبیبك قدرنی ★ اسمی ایله بیله یازدی اسمنی

《 سند حدیث 》 امام ترمذی بوحدیث شریفی حمید بن مسعدة البصریدن اودخی عبدالوهاب الثقفیدن اودخی حمید الطویلدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی ·

《 الحدیث الثالث 》

(عَنْ اَبِي اِسْحَاقَ قَالَ سَمِعْتُ الْبَرَاءَ بْنَ عَازِبٍ يَقُولُ) اسحاقدن مرویدر بیوردیکه بن براء بن عازب صحابیدن ایشتدم بیورر ایدی (كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجِلًا) بو رجلا رانك فتحی وجیمك کسری ایله‌در · یعنی رسـول اکرم حضرتلرینك شعر شریفلری یعنی مبارك بدننده اولان قیللری کرك باشنده اولان قیللری وکرك صقال شریفنده اولان قیللری قوریجق

ایله دوز مابیننده ایدی (مَرْبُوعًا) رسـول اکرم حضرتلری معتدل القامه ایدی · یعنی اورته بویلی ایدی (بَعِيدَ مَابَيْنَ الْمَنْكِبَيْنِ) رسول اکرم حضرتلرینك ایکی اوموزلرینك مابینی وسعتلی ایدی مبارك ایکی دوشلرینك مابینی وسعتلی واعتدال اوزره اولمسی علامت نجابت ونشانهٔ سیادتدر (عَظِيمَ الْجُمَّةِ) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك باشندن اوموزلرینه طوغری صارقمش اولان وافر وکثیر شریف صاچلری (اِلَى شَحْمَةِ اُذُنَيْهِ) مبارك ایکی قولاغی یومشاغنه واصل ایدی · معلوم اوله‌که رسـول اکرم حضرتلرینك شعر مبارکاری بیاننده روایات مختلفه واقع اولمشدر · بر روایتده اذنلرینك نصفلرینه یعنی ایکی قولاغنك نصفلرینه واصل و بر روایتده اذنلرینه واصل. و بر روایتده منکبلرینه واصل وبر روایتده کتفلرینه واصل دیو واقع اولدی · قاضی عیاض روایات مابینك توجیه ایدوب دیدیکه اختلافات مذکوره اوقاتك اختلافندندر · یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك شـعر شریفلرینی قطع ایتمدیکی وقتده منکبلرینه واصل اولوردی قطع ایتدیکی وقتده کاه اذنلرینه وکاه نصف اذنلرینه وکاه شحمهٔ اذنلرینه واصل اولوردی · پس شعر مبارکارینك طول وقصری بو اعتبار ایله‌در (عَلَيْهِ حُلَّةٌ حَمْرَاءُ) امام نووی بیورر که حله البته ایکی ثوبدر اکثریا ازار وردادن اولور ابو عبیده‌دن منقولدرکه حله جنس واحددن ایکی ثوبدن اولور رسـول اکرم حضرتلرینك اوزرنده قرمزی حله وار ایدی · معلوم اوله‌که امام شافعی قرمزی رنکلو ثوب کیمك جائزدر دیدی · امام اعظم لباس احمر منهیدر دیدی · و بوحدیث شریفده واقع اولان حلهٔ احمردن مراد بك رنك قرمزی دکلدر بلکه قرمزی الاجه تعبیر اولنانلدر (مَا رَاَيْتُ شَيْئًا قَطُّ اَحْسَنَ مِنْهُ) براء بن عازب رضی الله عنه بیورر که بن رسول اکرم حضرتلرندن احسن برشی کورمدم یاخود رؤیتدن علم مراد اولور ایسـه رسول اکرمدن احسن برشی بیلمدم یعنی رسول اکرم جمله بیلدیکم یا کوردیکم شیلردن احسندر براء بن عازب رسول اکرم حضرتلرینك جمال پرکمالنی بیان اثناسنده کندینك اول حضرته کمال ایمان وتمام اعتقاد وایقانك دخی اشعار ایدر · زیرا کلام مذکور کمال محبتندن نشئت ایدر براء بن عازب رضی الله تعالی عنهما حضرتلرینك سنی تمییز ودرجهٔ ادراك وعرفانه بالغ اولدیغی ساعتدن برو هر زمان دیده سـنه رسول اکرمدن غیری برشی احسن کورنمامش اولدیغنی وبو حدیث شریفده اخبار واردر زیرا رسول اکرمدن حسـنده زیاده مساوی کیمسـه یوقدر زیرا رسـول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری محبوب خدادر

نظم

مویی انك اعتـدالدر جهتی ★ نه قوریجق ونه دوز ایدی قتی
آز قوریجق ایدی انك صاچلری ★ اوموزینه واصل ایدی اوچلری
اورته بویلودن زیاده قامتی ★ آنی فائق اولمامشدر امتی
بین الاثنین طورمش اولسه قائما ★ بویی یوکسك کورینوردی دائما

منكبيني نه عجائب وسعتي * موي رأسي اذ نه واصل كثرتي

حلهٔ‌ي حمراء ايدي آنك بزي * ديديلر يعني الاجه قرمزي

اول حبيبك وجه پاكي نه كوزل * سودي آني اول خداي لم يزل

حسن تامي ظاهر اولسيدي قتي * اولمز ايدي ناظرينك طاقتي

حسننه مرآت اوليدي بو جهان * نور شمس اولور ايدي آنده نهان

رسول اكرم افندمزك حسن جماللري غايت زياده اولديغندن تماماً حسني ظاهر اولمز ايدي ذكر سبقت ايتديكي اوزره تماماً حسني ظاهر اولسه ايدي اصحاب حضراتي انك جماله نظر ايتمكه طاقت كتوره مزلر ايدي

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذي بو حديث شريفي محمد بن بشاردن اودخي محمد بن جعفردن اودخي شعبه‌دن اودخي ابي اسحاقدن اودخي براء بن عازبدن روايت بيوردي

﴿ نظم ﴾

حق اني ايتدي بلالردن امين * بر بلا اولسه ايدي روي زمين

ايتدي كفار اكه دورلو جه اذا * كافر بنده ايتدي تكربز جزا

اني خوشنود ايتدي ربم هر دمي * كيده ر بردي روح عاليدن غمي

ايتدي اظهار آكه غايت لطفني * قيلدي حكمك هم مسلم اول غني

﴿ الحديث الرابع ﴾

(عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) بو كلـه‌جك حديث شريفي امام محمد البخاري واسطه ايله حضرت علي كرم الله وجهه‌دن بزه روايت ايتدي مشار اليه بخاري حضرتلري امام المحدثيندر صاحب الصحيحدر كنيه‌سي ابو عبد اللهدر . معلوم اوله كه علم اكر اب ابن ام بنت كلمه‌لرندن بريله مصدر اولور ايسه يعني علمك اولنده مذكور درت الفاظدن بري اولور ايسه اكا كنيه ديرلر امام بخاري حضرتلرينه ابو عبد الله ديلديكي كبي مذكور محمد بخاري حضرتلري يوز طقسان درت سنه‌سي شوالنك اون‌بشنجي كوني صلوة جمعه‌دن صكره دنيايه تشريف بيوردي وايكي يوز اللي التي سنه‌سنك عيد فطري كيجه‌سي عشادن صكره عالم بقايه روح پر فتوحلري عروج بيوردي و (خرتنك) نام قريه‌ده وجود شريفلري مدفون اولدي وسنين عمرلري التمش اوچ سنه مقداري اولدي امام بخاري حضرتلرينك يوم وفاتنه كلنجه‌يه قدر خرتنك قريه‌سي غير اسم ايله تسميه اولنمشيدي . روز وفاتنده اهالئ سمرقند صلوة جنازه‌يه حاضر اولمق ايچون قريهٔ مذكوره بخارايه ايكي فرسخ مقداري اولديغندن مشيه قدرتي اولميان كرا ايله حمار طوتوب خلق غايت چوق اولمغله حمار وفا ايتميوب بر حمار ايكي كندي قيمتنجه كرايه بالغ اولديغي جهتدن قريهٔ مزبوره‌يه خرتنك تسميه ايتديلر وامام بخاري حضرتلرينك بخارادن قريهٔ مذكوره‌يه نقلنه سبب بو ايديكه بخاري شاهي اولان خالد شاه مراد ايلديكه امام بخاري حضرتلري هر كون سراي شاهه كلوب اولاد محترملرينه علم تعليم ايليه امام بخاري اجابت ايتميوب شو وجهله جواب ويرديكه علم شريف ومحترم وعزيز اولمغله اني

ابواب ناسه كوتوروب ذليل وخور ايتمك بر وجهله معقول دكلدر اكر اولادينك تحصيل كمالي مطلوبك ايسه كماله عار وتحصيل علمه حيا اولمز بهر روز سائر طلبهٔ علوم كبي ملازم عتبهٔ استاد اولسونلر ديدكده شاه مزبور نيجه كره آدملر ارسال ودعوت ايدوب بو شاكارلرينك اولادي همواره دولت سراي عزتده مقيم وسايه نشين ناز نعيم اولمغله استماع كلمات شريفلريني اغياردن خالي تنهايي راغب ومجلس مخصوصده تعلمه طالبلردر . بناءً علي ذلك دعوت ايدرز ديو خالد شاه امام حضرتلرينك سراي شاهه كلمكلكن تكرار ايتدي . حضرت امام دخي بعض خلق تعليمه تخصيص وبعضني علم شريفدن محروم ايلمك لايق دكلدر ديو جواب بيوردقده خالد شاه منفعل اولوب حضرت امامي نفي ايتمكله قريهٔ مزبوره‌يه توجه وآنده اقامت نيتي ايله يوله روان اولدقده حضرت امامك قلبي منكسر اولدي . مرويدركه مدت يسيره ايچنده غيرت حق ظهور ايدوب شاه واولادي واكثر اهالي مقهور اولديلر . امام بخاري حضرتلري حضرت عليدن واسطه ايله روايت ايتديكه (قَالَ) حضرت علي بيوردي (لَمْ يَكُنِ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالطَّوِيلِ وَلَا بِالْقَصِيرِ) نبي عليه السلام طويل وقصير اولمدي يعني اورته بويلي ايدي (شَثْنُ الْكَفَّيْنِ وَالْقَدَمَيْنِ) رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كفيني وقدميني ضخم يعني عظيم وبيوجك ايدي ترجمه‌سي مبارك اللري واياقلري بيوك ايدي معلوم اوله كه رجالده اللري واياقلري بيوك اولمق ممدوح ونساده غير ممدوحدر (ضَخْمُ الرَّأْسِ) رسول اكرم حضرتلرينك رأس سعادتلري عظيم يعني بيوك ايدي زيرا كشينك رأسي بيوك اولمق دماغنده اولان قوه‌لرك كماله دليلدر (ضَخْمُ الْكَرَادِيسِ) كراديس كردوسك جمعيدر كردوس كميك باشي معناسنه‌در اوموز باشي وديز قپاغي وبيلكلري كبي رسول اكرم حضرتلرينك مفصلده مجتمع اولان استخوانلري عظيم ايدي . يعني مبارك اوموزلري وديزلري وبيلكلري كيكلو ايدي عظامك عظمتي علامت قوتدر

﴿ نظم ﴾

استخوان بدن پاكي تمام * يعني جسمنده اولان جمله عظام

هر بري ايري ومردانه ايدي * صورت وسيرتي شاهانه ايدي

جمله اعضاء شريف نبوي * بر بدن ايديلر تنده قوي

كوكب بختي ايتمشدي بلند * فلكي اندن ايدن فائده‌مند

(طَوِيلُ الْمَسْرُبَةِ) رسول اكرم حضرتلرينك صدر سعادتي بيننده سرهٔ شريفنه‌دك شعر مباركندن قضيب كبي شعر وار ايدي . يعني رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كوكسي كثير الشعر اولميوب سعادتلو كوكسندن اشاغي كوبكنه دكين بر انجه دكنك كبي قيللري واصل ايدي (اِذَا مَشَى تَكَفَّأَ تَكَفُّؤًا كَاَنَّمَا يَنْحَطُّ مِنْ صَبَبٍ) رسول اكرم حضرتلري مشي ايلدكلري وقتده قداملرينه ميل ايدرلر ايدي كويا مكان عاليدن مكان پسته‌يه نزول ايدر كبي يعني رسول

اکرم افندمز بوریدیکی وقتده اوکنه اکیلر ایدی کویا یوکسک مکاندن اشاغی اینر کبی (لم ار قبله ولا بعده مثله) حضرت علی بیوررلرکه رسول اکرمدن اول وقتده دخی صکره‌کی وقتده اکا مماثل کورمدم یعنی رسول اکرم حضرتلری افراد انسانک جمله‌سندن احسندر زیرا محبوب رب العالمیندر صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی امام بخاریدن اودخی ابونعیمدن اودخی مسعودیدن اودخی عثمان بن مسلم بن هرمزدن اودخی نافع بن جبیر بن مطعمدن اودخی علی بن ابی طالب کرم الله وجهه‌دن روایت بیوردی

نظم

اولمامشدی پک طویل انک قدی ★ اورته بویلودن زیاده‌جه ایدی
قدی آنک بوجهانده پک جلی ★ سرفخامت آکه زینت ای اولی
بیوجکدر اول حبیبک اللری ★ اکه بکزرنه کوزل اول پایلری
هرکه آکه حب بسیاردر قتی ★ اولمز اندن جنت ایچره فرقتی

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عن الحسن بن علی رضی الله عنهما) حسن بن علی رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدر اخوان دینه معلوم اوله‌که امام حسن رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزک حفیدی ایدی اهل جنت شابلرینک سیدیدر کنیه‌سی ابومحمد لقبی تقی در هجرت نبویه‌نک اوچنجی سنه‌سی رمضان شریفک اواسطنده دنیایه تشریف بیوردی پدرلری امام علی کرم الله وجهه شهید اولدیغی ساعت قرق بیک مقداری کمسنه کندودن بیعت ایتدیلر هجرتدن قرق برسنه مرورندن صکره امور خلافتی معاویه‌یه تسلیم ایدوب قرق بش تاریخنده ارتحال دار بقا بیوردیلر نسل کریملری حسن بن حسن وزید بن حسندن باقی ومنتشر اولدی رضی الله تعالی عنهم اجمعین (قال) امام حسن رضی الله عنه حضرتلری بیوردیلرکه (سألت خالی) والدهم فاطمة الزهرا رضی الله عنها حضرتلرینک والده‌سی برادری اولان دائم هند بن ابی هاله‌دن سؤال ایتدم بوهنددن مراد رسول اکرم حضرتلرینک اوکی اوغلی اولان هند بن ابی هاله‌درکه والده‌سی خدیجة الکبری رضی الله عنهمادر معلوم اوله‌که خدیجة الکبری رضی الله عنها رسول اکرم حضرتلرینه جمله‌دن اول ایمان کتوردیکی علما بیننده متفق علیه‌در ٠ رسول اکرم حضرتلری یکرمی بش یاشنده وخدیجه‌نک قرق تمام اولمشدیکه بینلرنده عقد ازدواج واقع اولدی وهند مذکور رسول اکرم حضرتلرینک تربیتلرنده نشو ونما بولدی ورسول اکرمک ابراهیمدن غیری ذکور واناث اولادی جمله‌سی خدیجه‌دن اولدی نبی محترم افندمزک تحت نکاحنده یکرمی بش سنه قالوب سنین عمری التمش بشه بالغ اولدقده مکه‌ده نبوتک اونجی سنه‌سنده دار بقایه ارتحال بیوروب جبل حجونده دفن اولندی رضی الله عنها (وکان وصافا) حضرت حسن بیوردیلرکه هند مذکور کما هو حقه رسول اکرم حضرتلرینک وصفنی عارف

اولدی ٠ ایمدی حضرت امام رسول اکرم حضرتلرینک اوصافنی هنددن سؤال ایتدیکه کنهیله بیان ایلیه (عن حلیة رسول الله صلی الله علیه وسلم) حلیه حانک کسری ولامک سکونیله هیئت وشکل معناسنه در ایمدی هند مذکور رسول اکرمک شرف خدمتلریله مشرف اولدیغندن ناشی لایقیله شمائل کریمه‌لرینه واقف واوصاف جلیله‌لرینی حقیقتیله ضابط اولمغله حضرت حسن اندن رسول اکرمک هیئت وشمائلنی سؤال ایلدی وسؤال ایتدم بیوردی (وانا اشتهی ان یصف لی منها شیئا) حضرت امام بیوررکه ابن ابی هاله‌نک رسول اکرمک بعض اوصاف جمیله‌لرینی وصف ایلمه‌سن ایسترایدم (اتعلق به) یعنی هند مزبورک حلیهٔ نبویه‌یی بیان ایلمسنی ایسترایدمکه تااول وصفه تشبث ایدوب اووصفی خزینهٔ خیالمده حفظ وآنکله تخلق ایلیم امام حسن رضی الله عنه حضرتلرینک رسول اکرم افندمزک داربقایی تشریف بیوردقلرنده‌سنی تمییز کامله بالغ اولمدیغی جهتله حفظ اشکال وضبط صورته قادر اولمامغله کلام مذکوری تکلم بیوردیلر والحاصل امام حسن رسول اکرم حضرتلرینک وصفنی کما هو حقه عارف اولان خالم هند بن ابی هاله‌دن بعض اوصاف جمیلهٔ نبویه‌یی بیان ایلمسن ایستر اولدیغم حالده حضرت پیغمبرک حلیه وشکل وهیئتندن سؤال ایلدمکه وصفنی خزینهٔ خیالمده حفظ ایلیم بیوردی

نظم

حلیه‌سنی کیم اوقوره ایسه انک ★ صانکه کوردی وجه پاک حسنک
ایستریسه‌یوزی نورک کوره اول ★ حب انک قلبنه اینسه حلول
آتش دوزخ اولور آکا حرام ★ ایدر اکرام ایله فردوسه خرام
فتنهٔ قبردن ایده انی جدا ★ یوم میزانده‌ک امن ایده خدا
یوم حشر ایچیه عریان انی حق ★ اوله غفرانه حقک ملحق

(فقال) هند بن ابی هاله بیوردی (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم فخما) رسول اکرم حضرتلری حد ذاتنده عظیم القدر ایدی (مفخما) رسول اکرم صدور بنی آدمده معظم وجلال پرکمالنه نظر ایلیان ناظرینک قلوبنده مفخم ایدی (یتلألأ وجهه تلألؤ القمر لیلة البدر) آیک برنجی وایکنجی کیجه‌سی طلوع ایده‌نه هلال واون دردنجی کیجه‌سی طلوع ایده‌نه بدر وسائر کیجه‌لرده طلوع ایده‌نه قمر اطلاق اولنور یعنی رسول اکرمک وجه کریملری غایت نورانی ولامع اولمغله لیلهٔ بدرده قمر لمعان ایدر کبی وجه سعادتلری لمعان واشراق ایدر ایدی معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری احسن مخلوقات والطف کائنات اولوب هیچ برزمان عالمده اکا مماثل برموجود یوق ایکن چهرهٔ بی‌نظیر وروی دلپذیرلرینی قمره تشبیه عادت شاعران اوزره مبنیدر ایمدی ابن ابی هاله‌نک تشبیه مز بوردن مقصودی وجه منیر رسالتپناهینک حسن ولمعانی تعلیم وتمثیل طریقیله سامعینک ذهنلرینه تفهیمدر ٠

نظم

لون رویی ناظرینه شوق ویرر ★ وجه پاکندن ضیا آلمش بدر
جبهه‌سنی ایتمشیدی نورلمس ★ وجه پاکک شعله‌سی مثل شمس

ترلسه اول كل كلزار سرور ★ جوش ايدرتني اولوردي جهنده نور
دانه در كبي رونده تري ★ خوشنما ايلر ايدي اول كهري
برك كل كبي انك روي نيكو ★ ترلدكجه اولور ايدي خوشبو

(اطول من المربوع) رسول اكرم حضرتلري اورته بويلودن اوزونجه ايدي (واقصر من المشذب) غايت طويل اولوب لحمي آز اولان كمسنه يه مشذب دينور يعني رسول اكرم حضرتلري زياده طويل دكل ايدي (عظيم الهامة) رسول اكرم حضرتلرينك رأس سعادتلري بيوكجه ايدي زيرا باشي بيوك اولانك دماغنده اولان قوتلري وعلم حفظك آلتلري وسعت بولور اول سبيله باشي بيوجك كيمسه مقبول اولور سابقده اشارت اولنديغي كبي (رجل الشعر) رسول اكرم حضرتلرينك شعر شريفلري قيورجق ايله دوز مابينده ايدي (ان انفرقت عقيقته فرقها) بو مقامده عقيقه دن مراد باشنك صاچلريدر يعني رسول اكرم حضرتلرينك رأس شريفنده اولان شعر شريفلري بنفسه ايكي بلوك اولسه حالي اوزره ابقا ومبارك باشلرينك ايكي جانبنه ارسال ايدر ايدي واول متفرق اولان شعري جمعه تقيد ايتمزلر ايدي (والا) يعني موي مباركاري بنفسه متفرق وايكي بلوك اولمسه (فلا) بو صورتده شعر شريفلريني تفريق وباشلرينك ايكي جانبنه ارسال ايتميوب مجموع اولديغي حال اوزره ترك ايدرلر ايدي (يجاوز شعره شحمة اذنيه اذا هو وفره) يعني رسول اكرم حضرتلري مبارك صاچلريني چوغالتديغي وقت مبارك قولاغنك يمشاغني تجاوز ايدر ايدي (ازهر اللون) ابن حجر بيوركه حمرت ايله مخلوط اولان بياضه ازهر ديرلر يعني رسول اكرم حضرتلرينك رنك شريفلري قرمزيلق قارشمش بياض ايدي (واسع الجبين) آلن ديدكاري موضعك صاغ وصول طرفنه جبين دينور يعني رسول اكرم حضرتلرينك جبيني كشاده وطولاً وعرضاً ممتد وواسع ايدي يعني مبارك آلني وآلننك ايكي طرفي آچيق ايدي (ازج الحواجب) ياي كبي اولوب كوزك اوجنه اوزايان قاشه كلام عربده ازج ديرلر حواجب حاجبك جمعيدر دخي حاجب فارسيده ابرو تركيده قاش ديمكدر يعني رسول اكرمك مبارك قاشلري ياي كبي اولوب طرفي كوزك اوجينه اوزامش ايدي

نظم

نه كوزل ايدي رسولك قاشلري ★ اينجه اوزون ايدي انك اوجلري
كوسترشده اوهلال ايله شريك ★ ماه نو كبي طويل وباريك
چكسه پركار ازل اكا مثال ★ قاشي پركارينه بكزردي هلال
اول كوزل قاشلري محرابي انك ★ قبله كاهي ايدي هپ دنيانك
قاب قوسيني تذكرده عيان ★ عرض اول قاشي كمان ايدي همان
قاشلرين وصف ايده مز اهل مقال ★ صرف ايدرسه نقدر اينجه خيال

نيجه دقتلر اولنسيدي هر آن ★ لايقيله ايده مزلردي بيان
تيغ توحيد ايدي ابروي رسول ★ كورونشده ايكي سيف مسلول

(سوابغ) سوابغ سابغك جمعيدر سابغ كامل وتام معناسنه در يعني رسول اكرم حضرتلرينك ابرولري بغايت طويل ورقيق ومقوس وزياده كامل وتام وبري برينه ملاقي اولمغه قريب ايدي (في غير قرن) ابرولري بري برينه متصل اولمغه قرن اطلاق اولنور يعني رسول اكرم حضرتلرينك ابرولري چاتق دكل ايدي رسول اكرم حضرتلرينك مبارك قاشلري حقنده صحيح اولان بو روايتدر امام معبد روايتنده رسول اكرم حضرتلرينك ابرولري بر برينه متصلدر ديدي توضيح بودركه ظاهرا رسول اكرمك ابرولري بر برينه متصل كورينور ايدي لكن امعان نظر اولندقده ايكي ابرولري مابينده بر اينجه ارالق كورينوردي والحاصل ايكي ابرولري بحسب الظاهر بري برينه متصل وبحسب الواقع غير متصل ايدي .

قطعه

هند راوي بويله بوني سويلدي ★ ماه نو كبي آچيق قاشلي ايدي
ايكي ابرولرينك آره سي هم ★ سيم خالص كبي ايدي هردم

(بينهما عرق يدره الغضب) عرق عينك كسري ورانك سكونيله طمر معناسنه در يعني رسول اكرم حضرتلرينك ايكي ابرولري بيننده بر طمر وار ايديكه غضب اول طمري تحريك ايتدكده اول طمر ميدانه چيقوب نمايان اولور ايدي غضب وقتنك غيريده كورينوب ظاهر دكل ايدي * دخي سيماي شريفنده انك * بيلنوردي غضبي اول شاهك * نور ايدي آينهٔ وجه نبي * ظاهر اولوردي رضا وغضبي * كندي نفسي ايچون اول پاك نسب * ايتمدي كيمسه يه عمرنده غضب * (اقنى العرنين) عرنين عينك كسريله ورانك سكونيله ونونك كسريله برونك اولي معناسنه در برونك اوست طرفي يوكسكجه اولور ايسه اقنى تعبير اولنور يعني رسول اكرم حضرتلرينك برونك قاشلري طرفي برآز يوكسكجه واوستي اينجه ايدي .

قطعه

شول قدر خوب ايدي اول انف شريف ★ ايده مز اهل معارف تعريف
دائم ايلردي اودولتله مشام ★ قرب حق رايحه سن استشمام

(له نور يعلوه) رسول اكرم حضرتلرينك انف شريفلري ايچون بر نور وار ايديكه انفه عالي اولمشيدي (يحسبه من لم يتأمله اشم) برونك قمشنك اورته سي يوكسك واوست طرفي دوز واوج طرفي انجقجه اولانه اشم ديرلر يعني رسول اكرم حضرتلرينك انف سعادتلرينه كما هو حقه نظر وتأمل ايتمدن وهلهٔ اوليده نظر ايدن كمسنه رسول اكرمي اشم ظن ايدر ايدي اما امعان نظر دنصكره اقنى اولدقلرينه حكم ايدر ايدي بويله ظن اولنمسي رسول اكرم افندمزك قني سنك حسنندن واول نورك عالي اولمسندن ايچوندر زيرا اول نورك انف اوزرينه عالي اولمسي انفي

تفكردن منع ايدر ايدى (كَثَّ اللِّحْيَةِ) رسول اكرم حضرتلرينك صقال شريفلرى عظيم و بيوك ايدى (بيت) نه قورجق نه دراز ايدى قتى * اعتدال اوزره ايدى هرجهتى * (سَهْلُ الْخَدَّيْنِ) سهل دوز خدّ يناق معناسنه يعنى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك يناقلرى دوز ايدى مرتفع ويومرو دكل ايدى .

نظم

شول قدر خوب ايدى اول وجه جميل * عاشق حسن جماليدى جليل
عرض حسن ايتسه اومخدومى خليل * يوسفى اوكز ايدى اسرائيل
آفتاب خدّ والاى نبى * ماهتاب ايلر ايدى تيره شبى
لطفله اول ايلسه دفع نقاب * جرم خورشيدى اريدردى حجاب

(ضَلِيعَ الْفَمِ) فم تركجه آغز ديمكدركه فارسيده دهان ديرلر يعنى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك آغزلرى واسع وكنيش ايدى بوقول شريف رسول اكرم حضرتلرينك قوت فصاحت ووسعت بلاغتنه اشارتدر حتى رسول اكرم حضرتلرى مخارج حروفه اول مرتبه ده رعايت ايله تكلم بيوررلر ايديكه غير فصحانك قدرتندن خارج ايدى (مُفْلَجَ الْأَسْنَانِ) رسول اكرم حضرتلرينك مبارك اوك ديشلرى سيرجه و اينجو كبى دانه دانه ايدى (دَقِيقَ الْمَسْرُبَةِ) رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كوكسندن سعادتلو كوبكنه قدر اينجه خط كبى قيللر وار ايدى (كَأَنَّ عُنُقَهُ جِيدُ دُمْيَةٍ فِي صَفَاءِ الْفِضَّةِ) عنق دخى جيد بو ايكيسى بويون معناسنه درلر دميه دن مراد صورتدر تصويرجيلر برصورتى ياپدقلرى وقت اعضاسنه كلى اهتمام و حسن وبهاسنه صرف قدرت ايدرلر كذلك وصافلر حسن بليغ ايله توصيف و جمال اتم ايله تعريف مراد ايتسه لر اول شيئ صورت مصوره يه تشبيه ايدوب كمال حسننك بيان وتفهيم ايدرلر بومقامده دخى رسول اكرم حضرتلرينك عنق شريفلرينى جيد دميه يه تشبيهدن مقصود عنق مباركلرينك غايت اعتدال ونهايت حسن وجمال اوزره اولدقلرينى بياندر يعنى رسول اكرمك مبارك بويونلرى غايت حسن وجمالده تصويرجينك ياپديغى صورتك بوينى كبى ايدى وكموش كبى براق وصاف ايدى .

نظم

بوينى غايتده لطيف ايدى آنك * احسن العنق ايدى اودنيانك
لامع اولمشدى اوكردان كزين * شمع كافور سراپرده دين

(مُعْتَدِلَ الْخَلْقِ) رسول اكرم حضرتلرينك جميع اعضاسى متناسب وجمله اجزاسى مطبوع ومحبوب ايدى (بَادِنٌ مُتَمَاسِكٌ) بادن كلام عربده ضخم دخى فارسيده بزرك وتركيده بيوك ديمكدر ضخامت كاه اعضا بيوك اولمقدن وكاه سميزلكدن اولور لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم افندمز سميزلك ايله وصف اولنمامشدر بومقامده بادندن مراد رسول اكرم حضرتلرينك

اعضاى شريفلرى بيوك ايدى تماسك اول كيمسه دركه بعض اعضاسى بعض اعضاسنى امساك ايدوب طوتمش اولمغله حد اعتدالدن اخراج ايتمامش اوله يعنى رسول اكرم حضرتلرينك وجود شريفلرنده اولان لحم شريفلرى صيق اولوب صارقمش دكلدر حاصل كلام رسول اكرم حضرتلرى سميزلك ايله ضعيفلك بيننده ايدى (سَوَاءَ الْبَطْنِ وَالصَّدْرِ) رسول اكرم حضرتلرينك مبارك قارنى ايله كوكسى دوز ايدى يعنى مبارك قارنى كوكسى اوزرينه ومبارك كوكسى قارنى اوزرينه زائد دكل ايدى (عَرِيضَ الصَّدْرِ) رسول اكرم حضرتلرينك صدر سعادتلرى واسع واكلى ايدى .

نظم

خوش لسانك نيك سخندر ياشفيع المذنبين * سامعين حيران اولوردى آقيدر سكرلبك
هم زبانك هم كلامك سامعه سكركبى * كلمشدر بوجهانه بويله برنازك نبى
هند راوى صدرى واسعدر ديدى * كوكسى ايله قارنى آنك دوز ايدى

(بَعِيدَ مَا بَيْنَ الْمَنْكِبَيْنِ) رسول اكرم حضرتلرينك ايكى اوموزلرينك مابينى وسعتلى ايدى (ضَخْمَ الْكَرَادِيسِ) رسول اكرم افندمزك مفصللر مجتمع اولان كميكلرى عظيم ايدى (أَنْوَرَ الْمُتَجَرَّدِ) رسول اكرم حضرتلرينك اعضاى سعادتلرى ثيابدن تجريد اولنديغى وقتده غايت نورلى ولامع ايدى (مَوْصُولَ مَا بَيْنَ اللَّبَّةِ وَالسُّرَّةِ بِشَعْرٍ يَجْرِي كَالْخَطِّ) لبه لامك فتحى وبانك فتح وتشديديله سينه نك فوقنده اولان چقوره ديرلر رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كوكسلرينك اوست طرفنده كى چقور ايله كوبكى اراسنده كى قيللرى رقت وطولده خط كبى ممتد ايدى بومقامده بيان اولنان شعر رقيق المسربه كلامنك معناسيدر (عَارِيَ الثَّدْيَيْنِ وَالْبَطْنِ مِمَّا سِوَى ذَلِكَ) يعنى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك ايكى ممه لرنده وقارننده كوكسندن كوبكلرينه وارنجه يه قدر خط كبى اوزامش اولان قيللردن غيرى قيل يوق ايدى .

نظم

شولقدر آق ايدى صدر كبير * انى صانوردى كورن بدر منير
دخى كوكسنده وقارننده آنك * قيلى يوق ايدى اونازك بدنك
يوغيدى مسربه دن غيرى قيلى * ديديلر وصف ايدن اوصاف بدنى

(أَشْعَرَ الذِّرَاعَيْنِ وَالْمَنْكِبَيْنِ وَأَعَالِي الصَّدْرِ) ذراع مرفقدن اصابعه قدر اولان وتركيده قول دينلان عضودر منكب بازو وكورك كميكلرى جمع اولان موضعدركه فارسيده دوش وتركيده اوموز ديرلر اعالى اعلانك جمعيدر اعلا فوق معناسنه دركه صدر سينه ديمكدر يعنى رسول اكرم حضرتلرينك ذراعلرنده ومنكبلرنده وصدرينك اعلالرنده شعر كثير وار ايدى (طَوِيلَ الزَّنْدَيْنِ) بيلكك ايكى طرفنده اولان يومرو كميكلره زندين ديرلر رسول اكرم حضرتلرينك مبارك

بیلکلرنده بری ابهام و بری خنصره ملاصق اولان استخوانلری طویل ایدی (رَحْبَ الرَّاحَةِ) رحب واسع معناسنه‌در راحه ال آیه‌سی دیمکدر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اللرینك آووجلری واسع ایدی وسعت راحه علامت سخادر (شَثْنَ الْكَفَّيْنِ وَالْقَدَمَيْنِ) رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اللرینك و ایاقلرینك پارمقلری قالین واللری وایاقلری بیوکجه ایدی (سَائِلَ الْاَطْرَافِ) سائل طویل معناسنه‌در اطرافدن مراد اصابعدر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك پارمقلری علی وجه الاعتدال اوزونجه ایدی (اَوْقَالَ شَائِلَ الْاَطْرَافِ) امام حسن بیوررکه ابن ابی هاله یاخود شائل الاطراف دیدی شائل ارتفاع اصابع معناسنه‌در والحاصل رسول اکرم حضرتلرینك کفینی وقدمینی وسائر اعضای نبویه‌لری اوزونجه وقالینجه ایدی دیمکدر .

نظم

هر بر انکشت همایونی انك ★ قلم صنعی ایدی اول بولانك
دست زیباسی انك انور ایدی ★ صنع قدرت اولدی اوشاه‌لك بدی
نخل فردوسدی بالاسی مکر ★ سیمدن شاخلر ایدی پارمقلر
خامه‌وش هر بری موزون وطویل ★ میل مفتاحدر اولطف جلیل
بویله‌دیر صاحب احیای علوم ★ یانه وارسه اکر بر معصوم
اطفله اوخشاسه اول کان کرم ★ یعنی سلطان سلاطین امم
سائر اطفالك ایچنده اوصبی ★ حاصل ایلردی متاع ادبی
قوقوسندن بیلنوردی حسن حال ★ آکه ال سوردی رسول متعال
نیجه کون کیتمز ایدی رایحه‌سی ★ مسك کبی اولوردی انك نفسی

(خُمْصَانَ الْاَخْمَصَيْنِ) زمینه باصدقده قدمدن یره طوقنمیان موضعه اخمص دیرلر خمص اخمص اولان قدمدر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك قدملرینك اسفلی زمیندن مرتفع یعنی مبارك ایاقلرینك التی یردن یوکسکجه ایدی (مَسِيحَ الْقَدَمَيْنِ) رسول اکرم حضرتلرینك قدم شریفلرینك اوستی دوز اولوب اوزرلرنده کیرو یاریق بیرتیق یوق ایدی (يَنْبُو عَنْهُمَا الْمَاءُ) رسول اکرم حضرتلرینك پای سعادتلرینك اوستی زیاده دوز اولدیغندن صودوکاسه طورمیوب هرطرفه جاری اولور ایدی شیخ جزری مسیح القدمك معناسی قدم مسعود نبویه‌نك لحمی خفیف ایدی دیمکدر بیوردی (اِذَا زَالَ زَالَ قَلْعاً يَخْطُو تَكَفِّياً) رسول اکرم حضرتلری حین مشیده مبارك قدملرینی زمیندن رفع قویله رفع ایدرلر ومطلوب اولان طرفه توجه ایدوب صاغ وصوللرینه میل ایتمیه‌رك برمقدار اوکارینه میل بیوررلر ایدی (وَيَمْشِي هَوْناً) رسول اکرم حضرتلری قدملرینی زمینه ضرب ایتمیوب وقار وسکونت ایله تواضع اوزره مشی بیوررلر ایدی (ذَرِيعَ الْمِشْيَةِ) رسول اکرم حضرتلرینك مشیلری سریع وخطوه‌لری اوزون

(ایدی)

ایدی شو وجهله که گویا زمین زیر پالرنده دورولور ایدی یعنی رسول اکرم افندمزك یورویشلری چابوقجه وآدیملری اوزونجه اولمسیله برابر یورویشی وقار اوزره اولوب عجله ایله دکل ایدی (اِذَا مَشَى كَاَنَّمَا يَنْحَطُّ مِنْ صَبَبٍ) رسول اکرم حضرتلری مشی بیوردقلری وقت گویا مکان بلنددن نزول ایدر ایدی .

نظم

هم او سرمایهٔ فضل شرفك ★ سلف اشرافنه خیر الخلفك
دیدیلر وصف شریفنده بنه ★ یوریسه مائل اولوردی اوکنه
هم محدث دیدی او فخر کرام ★ نازلی سرعتله ایدرایدی خرام
کلسه رفتاره قدم محترمی ★ گویا ارضی دوروردی قدمی
یعنی یوکسکدن ایدرکبی نزول ★ یوریسه نازله کلوردی رسول
زوبه کینسه اوماه قرشی ★ تیز نازك ایدی انك کیدیشی
دیدی راتف یورویشده اونی ★ ارض یوکسکدن نزول ایدرکبی

(وَاِذَا الْتَفَتَ الْتَفَتَ جَمِيعاً) رسول اکرم حضرتلری برشیئه توجه ایلدکلرنده جمیع بدن وجمله اندام وتنلری ایله اقبال وتوجه ایدرلر ایدی .

نظم

دونوب اطرافنه قیلدیقجه نظر ★ سجده ایلردی جمادات وشجر
برطرفه دونمش اولسه‌لر ایدی ★ هپ بدنله دونر ایدی ابدی
دونریسه اول نبی عالی جناب ★ صان دونردی زیر پایلری تراب

(خَافِضَ الطَّرْفِ) خافض رافعك ضدیدر طرف عین معناسنه‌در یعنی رسول اکرم حضرتلری بلاسبب اطراف وجوانبه باقمز بلکه همیشه عالم غیبه مشغول اولوب اوکنه نظر ایدرکبی ایدی (نَظَرُهُ اِلَى الْاَرْضِ اَطْوَلُ مِنْ نَظَرِهِ اِلَى السَّمَاءِ) رسول اکرم حضرتلرینك یریوزینه نظرلری سمایه نظرلرندن اکثر ایدی وروی زمینه نظرلری نهایت تواضع وزیاده خضوع وحضرت ذوالجلالدن غایت حیالرندن ایچون ایدی خفی اولمیه‌که ابوداودك عبدالله بن سلامدن رسول اکرمك اکثر نظرلری جهت سمایه طوغری دیو تخریج ایتدیکی حدیث شریفدن مراد انتظار وحی واحکام شرعیه نزولنه انتظار وقتنده ایدی دیمکدر .

نظم

بریوزینه اکثر ایدی نظری ★ حق ایله وار ایدی انك بازری
ماسوی اللهه نظر قیلدی هم ★ هیچ عیننده دکلدی عالم
نه گوزل دیرلر ایدی چشم رسول ★ کحل نازله مکحول ایدی اول

(جُلُّ نَظَرِهِ الْمُلَاحَظَةُ) جل معظم معناسنه‌در ملاحظه گوز قویروغیله نظر ایلمکدر یعنی رسول اکرم حضرتلرینك مباح اولان شیلره عالی نظرلری گوز اوجی ایله ایدی (يَسُوقُ اَصْحَابَهُ) رسول اکرم حضرتلری اصحابیله همراه اولدقده صحابهٔ کرامی حفظ وحمایت وضعفاسنه

رعایت وقرامنه امانت ایچون کندولری جمله سنك آردنجه یوررلر ایدی . معلوم اوله که امام دارمی اسناد صحیح ایله روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری بنم ظهرمی ملائکه ایچون ایدك دیو اصحابه تنبیه بیوردیلر ﴿ ویبدر من لقی بالسلام ﴾ رسول اکرم حضرتلری ملاقی اولدیغی کمسنه یه سلام ایله سبقت ایدر ایدی یعنی اول ملاقاتنده سلام ویرر ایدی زیرا بو ایش عادت متواضعیندندر سلام ایله ابتداء کلام ایتدکلرینك توجیهنده بعض علما بیوررلر که سلام ابتداء سنت وجواب سلام فرض اولمغله فرضك ثوابی سنتك ثوابندن اکثر اولدیغنه بناءً رسول اکرم حضرتلری ثواب کثیره نائل اولمغه ملاقی اولدیغی کمسنه یی کندی نفسلرینه ترجیح ایتدکلرندندر دیدیلر والحاصل ابتداء سلام سنت ورد سلام فرض کفایه در دیدیلر .

﴿ نظم ﴾

شوقدر خوب ایدی اول وجه جمیل ★ عاشق حسن جمالیدی جلیل
حسنی عرض اینسه مخدوم خلیل ★ اوکزیدی یوسفی اسرائیل

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی سفیان بن وکیعدن اودخی جمیع بن عمردن اودخی ابی هاله ولدندن وبنی تمیم قبیله سندن ابو عبدالله کنیه سیله معروف برذاتدن اودخی ابن ابی هاله دن اودخی حسن بن علی رضی الله عنهمادن روایت بیوردی

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن جابر بن سمرة قال رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم فی لیلة اضحیان وعلیه حلة حمراء ﴾ حضرت جابردن مرویدر بیوردیلر که بن بر مهتابلی کیجه ده سراج عالم صلی الله علیه وسلم افندمزی کوردم اوزرلرنده قرمزی وار ایدی حضرت جابرك قرمزی حله کیدیکنی بیان ایله مرادی کمال دقت وحفظینه تنبیهدر ﴿ فجعلت انظر الیه والی القمر فلهو عندی احسن من القمر ﴾ وجه منیر نبوی ایله قمردن هر قنغیسنده حسن دها زیاده اولدیغنه کسب وقوف ایتمکلکم ایچون برکره وجه جمیل رسول اللهه نظر ایلدم وبرکره دخی چهرهٔ قمره نظر ایدر اولدم والله بنم عندمده نبی محترم حضرتلرینك وجه سعادتلری قمردن دها زیاده کوزل ایدی

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی هناد بن سریدن اودخی عبثر بن قاسمدن اودخی اشعث بن سواردن اودخی ابی اسحاقدن اودخی جابر بن سمره رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿ نظم ﴾

وصف ایدرکن حضرت پیغمبری ★ کبریانك سوکیلی اول نیك تری
دیدی جابر کورمشیدم بن انی ★ بر قرلی کیجه انك وجهنی
اوزرنده حله سی حمراء بزی ★ کیدیکی یعنی الاجه قرمزی
چوق نظرله بن قمر ایله اکا ★ فرق وتمییز کلدی اول کیجه بکا
چون نظر ایتدم رسوله اول کیجه ★ بیلدم آنی آیی فائقدی نیجه

اولدی ماهك حسنی عندمده عیان ★ اول رسوله یوق کوزللکده اویان
بولدی علم تاشو معنایه وصول ★ احسنیدی اوقمردن شو رسول
دیدی دائم بیك صلات اولسونکه آکه ★ هم دخی آلنه واصحابنه

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عن جابر بن عبدالله ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال عرض علی الانبیاء ﴾ جابر بن عبدالله رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر تحقیق رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر که بنم اوزریمه انبیاء علیهم السلام عرض اولندیلر یعنی لیلهٔ معراجده کوسترلدیلر اکثر اهل سیر رسول اکرم حضرتلری سمواته عروج ایتمزدن مقدم انبیاء عظام ایله بیت مقدسده جمع وآنلره امام اولەرق جماعتله نماز قیلدیلر بیوردیلر ﴿ فاذا موسی ضرب من الرجال کانه من رجال شنوءة ﴾ ناکاه اول کیجه موسی علیه السلامی کوردم رجال اراسنده ضعیفلك ایله سمیزلك بیننده متوسط ایدی کویا شنوءه رجالندندر شنوءه یمنده برقبیلهٔ معروفه نك اسمیدر بو قبیله یه منسوب اولنلر غایت نظیف ونسبلری طاهر وسیرت وحسن عملری پسندیده وضعیفلك ایله سمیزلك بیننده متوسط اولدقلرندن حضرت پیغمبر موسی علیه السلامی بو قومه تشبیه بیوردی ﴿ ورأیت عیسی بن مریم علیه السلام فاذا اقرب من رأیت به شبها عروة بن مسعود ﴾ وبن اول کیجه عیسی بن مریم علیه السلامی کوردم بنم کوردیکم کیمسه لردن صورت جهتنده مسعود الثقفینك اوغلی عروه رضی الله عنه اکا پك زیاده بکزر وحضرت عروه اورته بویلی وحمامدن چیقمش کبی قرمزی یوزلو جه ایدی ﴿ ورأیت ابراهیم علیه السلام فاذا اقرب من رأیت به شبها صاحبکم یعنی نفسه ﴾ وبن اول کیجه ابراهیم علیه السلامی کوردم بنم کوردیکم کیمسه لردن صورت جهتنده اکا زیاده بکزیان سزك صاحبکزدر حضرت پیغمبر صاحبکز ایله کندی ذات سعادتلرینی مراد بیوردی ﴿ ورأیت جبرائیل فاذا اقرب من رأیت به شبها دحیة ﴾ وبن جبرائیلی کوردم بنم کوردیکم کیمسه لردن اکا صورتده زیاده بکزیان دحیه در بیوردیلر معلوم اوله که دحیه حضرتلری بنی کلیب قبیله سندن وتحت الشجرده بیعت ایدنلردندر صحابی جلیل القدردر غزوهٔ بدرده بولنمیوب بعده وقوع بولان غزواتك جمله سنده حاضر وسلطان الانبیاء طرفندن هجرتك التنجی سنه سی ایلچیلك ایله قیصر رومه مرسل اولدی کمال حسن وجماله مالك اولدیغندن مدینه یه کلدیکجه اهالی تماشایه چیقارلر ایدی وحضرت جبریل نبی علیه السلامه اکثریا حضرت دحیه نك صورتنده تمثل ایدوب کلوردی . امام ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی ابراهیم علیه السلامك حضرت فخر عالمه مشابهتنی بیاندر

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی لیث بن سعیددن اودخی اسلم مکینك اوغلی ابو الزبیر محمددن اودخی جابر بن عبدالله انصاریدن روایت بیوردی .

نظم

تا نبینك اولدی معراج كیجه‌سی * چكمشیدی او كیجه نك نیجه‌سی
اول رسوله عرض اولندی انبیاء * هر بریسی عالمه ویردی ضیاء
دیدی موسی اولدی عندمده عیان * خوب شنوءه‌اكه صورنده اویان
ذات عیسی خوش كوروندیلر بكا * عروه بكزر اولدی ایدی بك اكا
هم خلیلی اول كیجه كوردم ایدی * صورتنده ذاتمه پك بكزه‌دی
جبرئیلی كورمشیدم بن بهی * دحیه اولمش اكا بكزر پك زهی
دیدی رائف انبیانك خاتمی * انبیانی وصفله آچدی فمی
چون یراندی اول خدای لم یزل * انبیادن هر برینی پك كوزل

بیت اخیرده اشارت واردركه انبیادن هر بری حسن وجمال صاحبیدر

الحدیث الثامن

﴿عن سعید الجریری قال سمعت ابا الطفیل یقول رأیت النبی صلی الله علیه وسلم ومابقی علی وجه الارض احد رآه غیری قلت صفه لی﴾ سعید الجریریدن مرویدركه بن ابو طفیل حضرتلرینك روی زمینده بندن غیری رسول اكرم حضرتلرینی كورنلردن بر كیمسه قالمدی یا سعید خاتم المرسلین حضرتلرینك شمائل سعادت نبویه‌لرینی بندن صور دیدیكنی ایشیدوب اول رسول ملك متعال حضرتلرینی بكا كوردیكك كبی توصیف بیور دیدم ﴿قال كان ابیض ملیحاً مقصداً صلوات الله وسلامه علیه﴾ ابو طفیل رضی الله عنه وصفه شروع ایدوب جسم سعادتلری بیاض ودلنشین وكمال درجه احسن وبوی زیبالری نه اوزون ونه قیصه وبدن مباركلری نه سمیز ونه ضعیف اولوب جمیع اعضای نبویه‌لری غایت معتدل وپراشقلی ایدی اللهك رحمت وسلامی اول نبی ذیشان اوزرینه اولسون بیوردیلر ·

بر یوزنده قولیله حضرت عیسانك برحیات اولدیغنه اشارت واردر

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی سفیان بن وكیع ایله محمد بن بشاردن بو ایكیسی یزید بن هاروندن او دخی سعید الجریریدن روایت بیوردی ·

نظم

دكلریدی عامری سامع سعید * اولمشیدی عمر عامر پك مدید
دیدی عامر كورمشیدم ذاتنی * اول رسولك خوش جمال وجهنی
قالمدی شیخ ذات والایی كورن * غیر بندن اول جنابه ایرن
اول سعید دیر وصفنی ایله جمیل * دوجهانده بولەسك اجر جلیل
یاطفیل ایتدی انك خوش وصفنی * دیدی ابیض ایدی انك خوب تنی
اورته بویلو ایدی انك قامتی * اعتدال ایله ایدی هر جهتی
دیدی رائف جسم انك كلشنی * كل كبیدر رایحهٔ بدنی

الحدیث التاسع

﴿عن ابن عباس قال كان رسول الله صلی الله علیه وسلم افلج الثنیتین اذا تكلم رؤی كالنور یخرج من بین ثنایاه صلی الله علیه وسلم﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه رسول

ثنیتین یانك تشدیدیله ثنیه‌نك تثنیه‌سیدر ثنیه كرك التدن وكرك اوستدن ایكی اوك دیشی دیمكدر

كبریا حضرتلرینك ایكیسی اوستده وایكیسی آلتده اولان درت مبارك اوك دیشلری سیركجه وغایت براق اولدیغندن كلام بیوردقلری وقتده اول دیشلر انجولر كبی كورینوب آرالرندن نور ظاهر اولوردی صلی الله علیه وسلم ·

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمندن او دخی ابراهیم بن المنذردن او دخی عبد العزیز بن ثابتدن او دخی اسماعیل بن ابراهیمدن او دخی موسی بن عقبه‌دن او دخی كریبدن او دخی ابن عباس رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی

بو بابده ذكر اولنان احادیث شریفه‌یی بر كیمسه تمامیله مطالعه ایدوب احادیث شریفه‌دن فهم اولنان شمائل شریفی خزینهٔ خیالنده حفظ ایتسه اجمل كائنات حضرتلرینك جسم منور سعادتنی كوز اوكنه كتیره‌بیلور وذات عالئ نبویلرینه محبتی مزداد اولوب رؤیاده مشاهده ایتمسنه باعث ورؤیاده كوردیكی شمائل محبوب كبریایه موافق اولوب اولمدیغنه واقف اولور ·

خلاصهٔ احادیث

عین حیات دارین افندمز حضرتلری اورته بویلی وعندالعموم ممدوح اوله‌جق قدر بیوجك باشلی ایدی ولون لطیف بدنلری قرمزی‌یه مائل بیاض ومبارك برونلرینك ایكی قاشلرینك برلشدیكی طرفی غایت اعتدال اوزره یوكسكجه وچشم سعادتلری سیاه قاشلرینك آره‌سی آزارلق ومبارك صقاللرینك قیللری صیق واوموزلرینك آره‌سی واسع واوموز باشلری قالین وكوكسلری آكلی والاری ایله ایاقلری قالینجه وصاچلری دوز ایله قیوirجق مابیننده وكردانلری صاف وبراق اولوب هر هانكی طرفلرینه دونسه‌لر بتون بدن سعادتلریله دونرلر ویورركن سرعتله كیدوب یوقوشدن اشاغی اینر كبی سیر وحركت ایدرلر ایدی صلی الله علیه وسلم

باب ثانی

﴿خاتم الانبیا افندمز حضرتلرینك مهر نبوتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در﴾

رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز كتب سابقهٔ سماویه‌ده خاتم نبوت ایله توصیف واهل كتاب عندنده نبی آخر الزمان مهر نبوت ایله معروف اولدیغندن جسم سعادتلرنده مهر رسالت ظاهر اولدی ·

الحدیث الاول

﴿عن السائب بن یزید یقول ذهبت بی خالتی الی رسول الله صلی الله علیه وسلم فقالت یا رسول الله ان ابن اختی وجع﴾ سائب بن یزید رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلركه خاله‌م بنی آلوب حضور پیغمبره كتوردی ویا رسول الله همشیره زاده‌مك اغریسی واردر دیدی ﴿فمسح رسول الله صلی الله علیه وسلم رأسی ودعالی بالبركة وتوضأ فشربت من وضوئه وقمت خلف ظهره فنظرت الی الخاتم بین كتفیه فاذا هو مثل زر الحجلة﴾ ایمدی رسول اكرم حضرتلری لطفا ید سعادتلریله

بنم باشمی صیغادی و بنم ایچون برکت ایله دعا بیوردی وابدست الدی درحال بندن الم زائل اولوب حضرت پیغمبرك ابدست صوینك باقیسندن ایچدم وادبه رعایت ایچون مبارك ارقه‌لری طرفنه طوروب مهر نبوته نظر ایلدم اول مهر نبوت اوجسم مسعودك ایکی کورکاری بیننده ایدی ناکاه مهر نبوتی کوردم کوکی وکلین ایچون اولان آصیق دیدکاری شیئك دوکمه‌سی مقداری ایدی حجله خانك وجیمك فنجدار یله کلین ایچون قبه کبی برخانه درکه بزم دیارلرمزده جیبنلك تعبیر اولنور انك کومشدن یاخود ابریشمدن ککلك یمورطه‌سی قدر دوکمه‌لری اولور اول جیبنلك دیدکاری قبه‌یی ثیاب وجهاز و پرده‌لر ایله تزیین ایدرلر یعنی سائب حضرتلری مهر نبوتك جرم ومقدارینی بیان بیوردی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی خاتم بن اسماعیلدن اودخی جعد بن عبدالرحمندن اودخی سائب بن یزید حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

دیدی سائب بزلری کوره‌رسول ★ ایتشیدك جانبنه تا وصول
سیم تنده پاك لطافتلی ایدی ★ سکهٔ مهر نبوت وار ایدی
موضع خاتم ایسه تاظهرینك ★ صاغ یانه قریب ایدی انك
کنج عالم ایدی اومخدوم ملك ★ لاجرم کنج ایسه مختوم کرك
دیدیلر انی ایدنلر تعریف ★ بریولدك ایدی اول مهر شریف
جسم پاکنده اومهر ساده ★ عنبر خالص ایدی دنیاده
زیر دست ایتشدی بار خدا ★ خاتم مهر سلیمانی اکا
واقعا ختم نبیین ایدی اول ★ کلدی چون مهر نبوتله رسول
کوس شرعنده اوشاهك سحری ★ کوم کوم اوتدی فلکك قبه‌لری

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ جابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قالَ رَأَيْتُ الْخاتَمَ بَيْنَ كَتِفَيْ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم غُدَّةً حَمْراءَ مِثْلَ بَيْضَةِ الْحَمامَةِ ﴾ جابر رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن رسول اکرم حضرتلرینك مبارك کتفینی بیننده مهر نبوتی کوردم کوکرجین یموطه‌سی قدر حمرته مائل بر بك ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی سعید بن یعقوب الطالقانیدن او دخی ایوب بن جابردن او دخی سماك بن حربدن اودخی جابر بن سمره رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ رُمَيْثَةَ قالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَلَوْ اَشاءُ اَنْ اُقَبِّلَ الْخاتَمَ الَّذِي بَيْنَ كَتِفَيْهِ مِنْ قُرْبِهِ لَفَعَلْتُ يَقُولُ لِسَعْدِ بْنِ مُعاذٍ يَوْمَ ماتَ اهْتَزَّ لَهُ عَرْشُ الرَّحْمٰنِ ﴾ رمیثه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه بن رسول اکرم حضرتلرینه اول درجه قریب ایدمکه اکر مراد ایتسه‌ام غایت قریب اولدیغمدن کتفین سعادتلری ارasنده اولان مهر نبوتی اوپر ایدم لکن کمال مهابتندن

اوپه‌مدم اواثناده خاتم المرسلین حضرتلرینك سعد بن معاذ رضی الله عنه وفات ایتدیکی کون عرش الرحمن دتره‌دی دیو بیان بیوردیغی کلام لطافت انجامی ایشتدم ٠

مشار الیه سعد بن معاذ حضرتلری انصارك سیدیدر قبیله‌سی ایچنده امری نافذ اولدیغندن کندوسنك اسلامه کلمسی سببیله عموم عبدالاشهل قبیله‌سی اسلامه کلدیلر غزوهٔ بدرده حاضر وغزوهٔ احدده حضرت پیغمبرك خدمت باهر الشرفلرنده ایدی هجرتك بشنجی سنه‌سی ذی القعده‌سنده یوم خندقده اوق ایله مجروح اولوب بر درلو قانی طوردیرمق ممکن اوله‌مدیغندن بر ماه صکره وفات ایتدی و بقیعه دفن اولندی (رضی الله عنه)

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی ابو مصعب المدنیدن او دخی یوسف بن الماجشوندن او دخی پدرندن او دخی عاصم بن عمرو بن قتاده‌دن او دخی رمیثهٔ صحابیه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ اَبِي زَيْدٍ عَمْرِو بْنِ اَخْطَبَ الْاَنْصارِيِّ قالَ قالَ لِي رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يا اَبا زَيْدٍ اُدْنُ مِنِّي فَامْسَحْ ظَهْرِي فَمَسَحْتُ ظَهْرَهُ فَوَقَعَتْ اَصابِعِي عَلَى الْخاتَمِ ﴾ ابو زید عمرو بن اخطب الانصاری رضی الله عنه‌دن مرویدر بیوردیلرکه صاحب الشریعة والمعجزات افندمز حضرتلری بنم درونمده مهر نبوتی مشاهده ایتمك ارزوسی اولدیغنی کشف ایدوب یا ابا زید بکا قریب اول وارقه‌می الكله مسح ایله بن دخی امرلرینه امتثالاً یانلرینه کیدوب ظهر سعادتلرینی مسح ایلدم اتفاقا پارمقلرم خاتم نبوت اوزرینه تصادف ایتدی ﴿ قُلْتُ وَمَا الْخاتَمُ قالَ شَعَراتٌ مُجْتَمِعاتٌ ﴾ ابا زیددن روایت ایدن علبادرکه خاتم لفظنی ایشدیکمده یا ابا زید خاتم نبوت نصل شیدر دیدم مقام جوابده مهر نبوتك اطرافنده بر برینه یقین لطیف قیللر وار ایدی بیوردی ٠

معلوم اولسونکه بو قصده‌ده رسول اکرم حضرتلری ابا زیده کمال عنایت والتفات بیوردیلر زیرا حضرت پیغمبر ابا زیدی شو قربت سنیه‌یه تخصیص ایله بو مرتبهٔ علیه ایله مشرف قیلدی وید سعادتلرینی ابو زیدك یوزینه وضع ومسح ایدرك (اَللّٰهُمَّ جَمِّلْهُ) دیو دعا بیوردی بناءً علیه مشار الیه حضرتلری یوز یکرمی سنه معمر اولوب رأس ولحیه‌لرنده انجق بر قاچ قیل آغارمشیدی ٠

حضرت ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی خاتم نبوتك اطرافنده بری برینه یقین شعرات مجتمعهٔ شریفه اولدیغنی بیاندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن او دخی ابوعاصم ضحاکدن او دخی عزرة بن ثابتدن وعزره علباء بن احمردن او دخی ابو زید عمرو بن اخطب الانصاری رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی ٠

الحديث الخامس

(قال عبد الله بن بريدة سمعت ابى بريدة يقول جاء سلمان الفارسى الى رسول الله صلى الله عليه وسلم حين قدم المدينة بمائدة عليها رطب فوضعها بين يدى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا سلمان ما هذا فقال صدقة عليك وعلى اصحابك فقال ارفعها فانا لا نأكل الصدقة) عبد الله بن بريده حضرتلرى بيورديلركه پدرم بريده‌دن ايشتدم دير ايديكه خاتم برج رسالت مدينه‌يه سير وهجرت بيورديغى وقت سلمان الفارسى حضور سعادته اوزرينه تازه خرما قونلمش برسفره كتوروب پيشكاه حضرت پيغمبره وضع ايلدكده نبى ذيشان حضرتلرينك يا سلمان بو نه‌در ديو سعادتله ايلدكلرى سؤاله حضرت سلمانك جواب اوله‌رق بو كتورديكم سزه واصحابكزه صدقه‌در ديمسى اوزرينه يا سلمان بو صدقه‌يى قالديرز برابزلر معاشر انبيا يز صدقه اكل ايتمز بيورديلر .

نظم

اول رسوله كلدى سلمان فارسى ★ بل فيضك آكه كلمك چاره‌سى
هم كتورى خوب رطبله مائده ★ كوشترش اولسون رسوله فائده
فارسى‌يه دير نبى عالى قدر ★ پيشكاهمه كتورديكك نه‌در
فارسى دير بو كلان خوش نقده ★ سزلره اولسون كتوردم صدقه
سن كتوروب انله بويله امك ★ انبيايز صدقه اولمز يمك
رفعه امر اولندى نبيدن همان ★ فارسى الدى طعامك اول زمان

(قال فرفعها فجاء الغد بمثله فوضعه بين يدى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال ما هذا يا سلمان فقال هدية لك فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لاصحابه ابسطوا ثم نظر الى الخاتم على ظهر رسول الله صلى الله عليه وسلم فامن به) راوى حديث بريده بيورديكه حضرت سلمان شرفصدور ايدن امر نبوى‌يه امتثالا حضور سعادتدن مائده‌يى قالديروب ايرتسى كونى او مائده مثللو برسفره عرض ايلدكده افضل الانبياء افندمزك يا سلمان بو كتورديكك نه در سؤالنه جواب اوله‌رق يا رسول الله سزه هديه‌در ديديكنده رسول اكرم حضرتلرى كلان شيئك ذات ساميلرينه مخصوص اولمسى توهمنى دفع ايچون اصحاب كرامه بنم ايله برابر اكل ايتمكه بيوريكز سفره‌يه يقين او لكز بيورديلر صكره سلمان فارسى رسول اكرم حضرتلرينك ظهر سعادتلرنده اولان مهر نبوته نظر ايدوب مشاهده ايتدكده حق نبى اولديغنى بيلوب شرف اسلام ايله مشرف اولدى چونكه حضرت سلمان بروسعده بر پير روشن ضمير خيلى مدت خدمت ايدوب اول پير وفاتنه قريب يا سلمان آگاه اولكه بوكوندنصكره دين عيسانك حكمى بتدى زيرا انجيل شريف وكتب متقدمه‌ده مسطوردركه سيد عالم صلى الله عليه وسلم مكهٔ مكرمه‌ده مبعوث اولوب بر از مدتدنصكره طاشلرى سياه وساحه‌سنده غايت اوزون بويلى خرمالر اولان برموضعه هجرت ايدر واول خاتم المرسلين حضرتلرينك اوچ علامتى اولوب اولا صدقه قبول ايتمز وثانياً

هديه قبول ايدر وثالثاً كتفينى بيننده خاتم نبوت واردر يا سلمان اكر سعادت دارينى كسب ايتمك ايسترايسك بنم وفاتمدنصكره بورالرده طورميوب اول سيد الثقلينك اولديغى محل شريفه كيدوب كنديكى اصحاب كرامى زمره‌سنه الحاق ايتديره‌سك بيورديغندن حضرت سلمان اول پيرك وفاتندن صكره برقافله‌يه قاتيله‌رق ديار عرب جانبنه روان اولدى ايدى ولكن قافله اهاليسى بونى كتيروب وادى القريده اسيرمز ديه‌رك بريهودى‌يه فروخت ايتديلر واول يهوديك بنى قريظه‌دن عم زاده‌سى كلوب حضرت سلمانى اشترا ايله مدينهٔ منوره جانبنه كتوردى ايمدى حضرت سلمان رسول اكرم افندمزك اورايه كلديكنى ايشيدوب همان حضور سعادته كله‌رك بو اوچ علامتى مشاهده ايتدكده بلاتردد نبى آخر الزمان اولديغنى تصديق ايلدى .

نظم

بعده سلمان كتوردى برخوان ★ خوب بيلك طوردى يانده اول آن
دير نبيزه كتوردك سن بزه ★ ديدى سلمان خوش هديه بو سزه
آلشيدى اول هديه‌يى رسول ★ ايلديلر بيله اصحابله قبول
ايتدى سلمان مهر نبى‌يه نظر ★ بيلدى آنى انجيل وتورات يازار
كوردى سلمان اول نبوت مهرنى ★ ايتدى تصديق حق نبى اولديغنى
يعنى سلمان اوچ علامتى كورور ★ اولدى انك قلبنى ايمان بورور

(وكان لليهود فاشتراه رسول الله صلى الله عليه وسلم بكذا وكذا درهما على ان يغرس لهم نخيلا فيعمل سلمان فيه حتى يطعم فغرس رسول الله صلى الله عليه وسلم النخل الا نخلة واحدة غرسها عمر رضى الله عنه فحملت النخل من عامها ولم تحمل نخلة) حضرت سلمان بريهوديك كوله‌سى اولديغندن جناب پيغمبر شوقدر درهم يعنى قرق قيه كومش ويرمك واوچيوز عدد خرما فدانى ديكمك وميوه ويرنجه‌يه قدر حضرت سلمان اول فدانلره خدمت ايتمك اوزره حضرت سلمانى اشترا ايلديلر ايمدى رسول اكرم حضرتلرى يد اعجاز نبويه‌لريله خرما فدانلرينى ديكدى لكن ايچندن بر دانه‌سنى حضرت عمر الفاروق غرس ايلدى نبى ذيشان حضرتلرينك ديكدكلرى فدانلر اوسنه ميوه ويرديلر فقط ميانلرنده برفدان خرما ويرمدى .

(فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما شأن هذه فقال عمر رضى الله عنه يا رسول الله انا غرستها فنزعها رسول الله صلى الله عليه وسلم فغرسها فحملت من عامها) ايمدى رسول اكرم حضرتلرى شوفدانك حالى نه‌دركه ميوه ويرمش بيوروب حضرت عمر يا رسول الله اول ميوه ويرميان فدانى بن ديكدم اكا سزك يد باهر الميمنت سعادتكز واصل اولمدى ديدكده حضرت پيغمبر اول فدانى اخراج ايدوب دست مباركاريله ديكدكارندن اول سنه اودخى ميوه ويردى .

رسول كبريا حضرتلرينك يد سعادتلريله ديكدكارى فدانلرك اول سنه‌ده ميوه ويرملرى برمعجزهٔ جليله واو فدانلر ايله برابر حضرت عمرك غرس ايلديكى فدانك ميوه بخش اولمديغندن آنى دخى سوكه‌رك دست نبويه‌لريله ديكدكارنده انك دخى اول سنه ميوه ويرمسى كذلك برمعجزهٔ عجيبه‌در .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی ابو عماردن او دخی پدری حسیندن او دخی عبد الله بن بریده‌دن روایت بیوردی .

﴿الحديث السادس﴾

﴿عَنْ اَبِی نَضْرَةَ قَالَ سَاَلْتُ اَبَا سَعِيدٍ الْخُدْرِیَّ عَنْ خَاتَمِ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم يَعْنِی خَاتَمَ النُّبُوَّةِ فَقَالَ كَانَ فِی ظَهْرِهِ بَضْعَةٌ نَاشِزَةٌ﴾ ابی نضره‌دن مرویدر دیدیلرکه بنی ابو سعید خدریدن خاتم المرسلین حضرتلرینك مهر نبوتلرینك کیفیتندن سؤال ایلدم مشار الیه خاتم نبوت اول سرور انبیانك مبارك ارقه‌لرنده یومرولانمش کل قدر برقطعه ایدی بیوردیلر .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن او دخی ابو هاشم بشر بن الرضاعدن او دخی ابو عقیل بشر دورقیدن او دخی ابی نضره‌دن روایت بیوردی .

﴿الحديث السابع﴾

﴿عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ سَرْجِسَ قَالَ اَتَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم وَهُوَ فِی اُنَاسٍ مِنْ اَصْحَابِهِ فَدُرْتُ هٰكَذَا مِنْ خَلْفِهِ فَعَرَفَ الَّذِی اُرِيدُ فَاَلْقَى الرِّدَاءَ عَنْ ظَهْرِهِ فَرَاَيْتُ مَوْضِعَ الْخَاتَمِ عَلَى كَتِفَيْهِ مِثْلَ الْجُمْعِ حَوْلَهَا خِيلَانٌ كَاَنَّهَا ثَآلِيلُ﴾ عبد الله بن سرجس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن حضور سعادته کلدم حالبوکه حضرت پیغمبر اصحابندن برجماعتك ایچنده اوتورمشلر ایدی حضور سعادتده تبدیل محل ایله خاتم الانبیا حضرتلرینك ظهر شریفلری جانبنه کیتدم حضرت پیغمبر نور نبوتله درونمده مهر نبوتی مشاهده ایتمك آرزوسی اولدیغنی کشف بیوروب ظهر سعادتلرندن ردایی براقدیلر ایمدی بن خاتم نبوتی کوردم اول مهر نبوت خاتم المرسلین حضرتلرینك مبارك آرقه‌سی اوزرنده هیئتده یومروق کبی ایدی هرنقدر مقدارده یومروق کبی یوق ایسه‌ده یعنی خاتم نبوت جلد سعادت ایله مساوی اولمیوب مرتفع ایدی و اول خاتم نبوتك اطرافنده ایچولر کبی بکلر وار ایدی ﴿فَرَجَعْتُ حَتَّى اسْتَقْبَلْتُهُ فَقُلْتُ غَفَرَ اللّٰهُ لَكَ يَا رَسُولَ اللّٰهِ فَقَالَ وَلَكَ﴾ ایمدی ظهر سعادتدن رجوع ایدوب مواجههٔ رسول الهه کله‌رك یا رسول الله حق سبحانه و تعالی سنك امتنی مغفرت ایتسون دیدم رسول اکرم حضرتلری دخی یا عبد الله الله تعالی خصوصیله سنی مغفرت ایتسون بیوردیلر ﴿فَقَالَ الْقَوْمُ اَسْتَغْفَرَ لَكَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ نَعَمْ وَلَكُمْ ثُمَّ تَلَا هٰذِهِ الْاٰيَةَ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ راوی حدیث عاصم دیدیکه عبد الله بن سرجس حضرتلری بو حدیث شریفی اخبار ایدوب خاتم الانبیاء افندمزك کندی حقنده استغفار بیوردیغنی افاده ایتدکده حضورنده اولنلر حضرت عبد اللهك نه مرتبه سعادته نائل اولدیغنی فهم ایتدکلرندن غبطه ایدوب یا عبد الله رسول الله سنك ایچون

استغفار ایتدی دیدکلرنده حضرت عبد الله اوت نبی محترم حضرتلری بنم و سزك ایچون استغفار ایتدی بیوردقدنصکره ﴿واستغفر لذنبك وللمؤمنين والمؤمنات﴾ آیت کریمه‌سنی اوقویه‌رق مجلسنده اولنلری تبشیر بیوردیلر امام بیهقی بیورورکه رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریفلرنده وجه سعادتلرنده تغیر کورلمدیکندن اصحاب کرام آخرته رحلت بیوروب بیورمدیغنده شبهه‌یه دوشدیلر بناءً علیه اسما بنت عمیسی ظهر سعادته دستنی ادخال ایدوب خاتم نبوتی بولمدیغنده خاتم الانبیا افندمز آخرتی تشریف بیورمشلر زیرا خاتم نبوت اخذ و رفع اولنمش بیوردی .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی احمد بن المقدامدن او دخی حماد بن زیددن او دخی عاصم الاحولدن او دخی عبد الله بن سرجسدن روایت بیوردی .

﴿نظم﴾

ظهر سعادتده ایدی خاتمی ★ مهری کورن شاد اولوردی هر دمی
خاتمده وار خدانك کرمی ★ انی رائی طاتمدیلر المی
خاتمده بکلری انجو کبی ★ نائل اولدی آکا عالی حق نبی
اول نبینك خاتمی خوش مرتفع ★ ایلر ایدی شبهه‌یی اندن رفع
خاتمی ایلر کتابلر هپ ذکر ★ انك ایله اوله نبوت فکر

﴿باب ثالث﴾

﴿سرور کائنات علیه اطیب التحیات افندمزك شعر سعادتلری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندهدر﴾

﴿الحديث الاول﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ شَعْرُ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اِلَى نِصْفِ اُذُنَيْهِ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه‌دن مرویدر بیوردیلرکه منبع حسن و جمال افندمز حضرتلرینك رأس سعادتلرنده اولان شعر شریفلری مبارك قولاقلرینك نصفلرینه منتهی ایدی .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بو حدیثی علی بن حجردن او دخی اسماعیل بن ابراهیمدن او دخی حمید بن طویلدن او دخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿الحديث الثانی﴾

﴿عَنْ عَائِشَةَ رضی الله عنها قَالَتْ كُنْتُ اَغْتَسِلُ اَنَا وَرَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم مِنْ اِنَاءٍ وَاحِدٍ وَكَانَ لَهُ شَعْرٌ فَوْقَ الْجُمَّةِ وَدُونَ الْوَفْرَةِ﴾ حضرت عائشه رضی الله عنها حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن و فخر عالم برقابدن غسل ایدر ایدك حالبوکه رسول اکرم حضرتلرینك رأس شریفلرنده موی عنبر بویلری مبارك اوموزلرینه واصل اولمامش ایسه‌ده مبارك قولاقلری یومشاغنی تجاوز ایتمش یعنی کردان کزیلرینك نصفنه واصل اولمش ایدی .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بوحدیثی هناد بن سریدن وهناد عبدالرحمن بن ابی الزناددن اودخی فقهای سبعه نك بری اولان هشامدن اودخی پدری عروه‌دن وجناب عروه عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿الحديث الثالث﴾

﴿عن البراء بن عازب قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم مربوعا بعيد ما بين المنكبين وكانت جمته تضرب شحمة اذنيه﴾ براء بن عازب رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسالتمآب افندمز اورته بویلی ایدی ورأس سعادتلرنده اولان شعرشریفلری مبارك قولاقلرینك یومشاغنی دوكر ایدی ٠

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی ابوجعفرالاصم احمد بن منیعدن اودخی ابوقطندن اودخی شعبه‌دن اودخی ابواسحاقدن اودخی براء بن عازبدن روایت بیوردی ٠

﴿الحديث الرابع﴾

﴿عن قتادة قال قلت لانس كيف كان شعر رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لم يكن بالجعد ولا بالسبط كان يبلغ شعره شحمة اذنيه﴾ قتاده حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن انس بن مالك رضی الله عنهدن سیدالثقلین حضرتلرینك رأس سعادتلرنده اولان شعر شریفلرینك كیفیتندن سؤال ایلدم مشارالیه حضرتلری جناب پیغمبرك موی سعادتلری قیوریجق وابریشم كبی دوز اولمیوب ایكیسی ماییننده ومبارك قولاقلری یومشاغنه رسیده ایدی بیوردیلر ٠

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی وهب بن جریردن اودخی پدری جریر بن حازمدن اودخی تابعی جلیل القدر قتاده‌دن روایت بیوردی ٠

﴿نظم﴾

باقدی راوی او نبینك یوزینه * شعری انك واصل ایدی اذنه
موی عنبر بویلرینك كثرتی * دائمیدر مویله خوش نزهتی
دیدی راوی صاچلرینك حاللری * ازقوبرجق دوز دكلدی قیللری
رأس عالیده بولنان موی خوش * رؤیتنده نه كوزل نازك طورموش
بعض كره موی اولوردی دراز * كاهی آنی قطع ایدردیلر براز

﴿الحديث الخامس﴾

﴿عن امهانی بنت ابی طالب قالت قدم رسول الله صلى الله عليه وسلم مكة قدمة وله اربع غدائر﴾ حضرت علی كرم الله وجهه‌نك همشیره‌سی امهانی رضی الله عنهادن مرویدركه نبی ذیشان حضرتلری بركره مكه‌یی تشریف بیوردقلرنده درت زلفلری وار ایدی بیوردی * غدائر غدیره‌نك جمعیدر غدیره زلف دیمكدر ٠

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی محمد بن یحیادن اودخی سفیان بن عیینه‌دن اودخی ابن ابی نجیحدن اودخی امام مجاهددن اودخی امهانی بنت ابی طالبدن روایت بیوردی ٠

﴿الحديث السادس﴾

﴿عن ابن عباس ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يسدل شعره وكان المشركون يفرقون رؤسهم وكان اهل الكتاب يسدلون رؤسهم وكان يحب موافقة اهل الكتاب فيما لم يؤمر فيه بشئ ثم فرق رسول الله صلى الله عليه وسلم رأسه﴾

﴿مآل حديث﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه اوثانه طاپان مشركین صاچلرینی ایكی بلوك ایدوب نصفنی صاغه ونصفنی صوله قویوویردكلری واهل كتاب صاچلرینی آلنلری اوزرینه صالیویردكلری اجلدن حضرت پیغمبر عادت مشركیندن احترازو اهل كتاب بیننده انبیادن قلان غیر منسوخ عادتلره محبت ایدرك شعر شریفلرینی آلنی اوزرینه صالیویررلردی ولكن صكره عادتلرینی تبدیل ایدرك شعر شریفلرینی رأس سعادتلرینك ایكی جانبنه صالیویروب مبارك آلنی اوزرنده صاچ ابقا ایتمدیلر میرك شاهك قولنه كوره نبی محترم حضرتلرینك بو ایكی طرفه صاچلرینی صالیویرمك عادتنه بدألری وحی ایله‌در چونكه بوعادتی ترك ایتمدیلر بناءً علیه اكثر علما سنت شریف بودر دیدیلر امام نووی سدل وفرق جائزدر بیوردی ٠

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی سوید بن نصردن اودخی عبدالله بن المباركدن اودخی یونس بن یزیددن اودخی زهریدن اودخی عبیدالله بن عبدالله‌دن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿باب رابع﴾

﴿اجمل الانبیا افندمزك ترجلاری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در﴾

(ترجل) صاچ وصقال طرامغه وتزیین وتحسین ایتمكه دیرلر ٠

﴿الحديث الاول﴾

﴿عن عائشة قالت كنت ارجل رأس رسول الله صلى الله عليه وسلم وانا حائض﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدركه بن حائض اولدیغم حالده رسول اكرم حضرتلرینك رأس سعادتلرینك صاچلرینی طرار ایدم بیوردی بوحدیث شریفدن مستفاد اولدیكه بر كیمسه محرمنه باشنی طرامق جائزدر اول محرم كرك ابدستلی اولسون كرك اولمسون رسالتمآب افندمز امته وسعت ایچون حضرت عائشه‌یه رأس سعادتلرینی طراتمسیله جوازینه اشارت بیوردی ٠ حدیث كندیسندن روایت اولنان حضرت عائشه رضی الله عنها ابوبكر الصدیق رضی الله عنه

حضرتلرینك کریمه‌لریدر رسول الله علیه السلامك اوچنجی زوجهٔ منکوحهٔ عفیفه‌لریدر واسم مادرلری ام دومان بنت عامر بن عزیم بن عبدشمسدرکه حضرت فخر عالم عالم رؤیاده جناب عائشه رضی الله عنهایی کوروب سؤال ایتدکلرنده سزك دنیا و آخرتده منکوحهٔ محضهٔ مستوره‌کزدر دیدیلر بناءً علیه چوق کچمیوب نبوتدنصکره هجرتدن مقدمجه حضرت عائشه‌یی التی یاشنده ایکن مکه‌ده ذات سامیلرینه عقد بیوردیلر و هجرتدنصکره مدینه‌ده زفاف بیوردیلر بعده ایکی سنه و بر قاچ ماه مرورنده خلوت بیوردیلر اول وقتده حضرت عایشه رضی الله عنها طقوز یاشنده ایدیلر بوتقدیرجه عقد ایله خلوت مابینی اوچ سنه مقداری زماندر و مشارالیها حضرتلری محمد علیه السلام ایله برابر طقوز سنه و بش ماه معمر اولوب رسالتمآب افندمز حضرتلری آخرته ارتحال بیوردیلر واندن صکره الی آخر العمر غیر براحدك تحت نکاحنه داخل اولمدیلر و ارتحال نبی علیه السلامده اون سکز یاشنی بش ماه کچمشیدی و زوجات طاهرات ایچنده حضرت عایشه‌دن زیاده عالمه و صالحه و عابده و فقیهه و زاهده و عارفه و شاعره یوغیدی انکیچون اصحاب کرام رضی الله عنهمك برمشکلی اولدقده حضرت عائشه رضی الله عنهایه سؤال ایدوب جواب صحیح الورلردی و حضرت عائشه‌نك جناب حبیب کردکار علیه الصلوة والسلامدن روایت ایلدکاری بیك ایکی یوز اون حدیث شریفدن یوز یتمش درت حدیثده ابوعبدالله محمد بن اسماعیل البخاری ایله ابوالحسین مسلم بن الحجاج القشری حضرتلری متفقلردر و امام بخاری یالکز اللی درت حدیث و امام مسلم دخی یالکز التمش سکز حدیث روایت ایتمشلردر باقیسی سائر جوامعده‌در صحابه و تابعیندن ایکی یوز مقداری کمسنه حضرت عائشه‌دن احادیث شریفه روایت ایلمشلردر و حضرت عایشه ایله حضرت خدیجه رضی الله عنهما سائر مخدرات سراپردهٔ رسول اللهدن عزیزه و شریفه و فاضله اولمغله مشارالیهما حضرتلرینی سائر ازواج مطهرات اوزرینه ترجیح و تفضیل ایدرلر ایدی اما حضرت پیغمبرك دختر پاکیزه‌لری حضرت فاطمة الزهرا رضی الله عنها وجوهله عایشه و خدیجه حضراتندن فضلی زیاده ایدی زیرا حضرت آدم علیه السلام جنتدن روی ارضه هبوط و حضرت حوادن جدا اولوب سنین متطاوله زار و زار آغلامشلر ایدی و جنت قپوسنده محمد علیه الصلوة والسلام و چهار یار باصفا و حسن و حسین و فاطمة الزهرا رضی الله عنهم حضراتنك اسامئ شریفه‌لرینی کوروب حفظ ایتمش و حضرت آدمك توبه‌سنك قبولی برواسطه‌یه محتاج اولمق مقتضای ارادهٔ الهیه‌دن بولنمش اولدیغندن ذکر اولنان اسامئ سامیه حضرت آدمك کوکلنه الهام طریقیله القا بیورلمغله درکاه جناب عزتدن بونلر ایله استشفاع ایدوب تیر نیازی هدف اجابته رسیده اولمغله توبه‌سی مقبول اولدقدنصکره حضرت حوا ایله جمع اولدیلر بوندن منفهم اولدیکه حضرت فاطمة الزهرا رضی الله عنها جمیع مؤمنات و مسلماتك سیده‌سیدر بعدها عائشه و خدیجه حضرتلریدر بوایکیسندن صکره سائر منکوحهٔ علیهٔ جناب پیغمبریدر و بونلردنصکره حضرت مریمدر بعدها حضرت آسیه‌در صکره حضرت ساره‌در صکره حضرت هاجر و صکره حضرت زلیخا و رابعه در

رضی الله تعالی عنهن اجمعین وفاتکه حضرت عائشه‌نك سن شریفلری تقریبا اللی بشه واردقده هجرت نبویه‌نك اللی یدنجی سنه‌سی شهر رمضان شریفك اون یدنجی صالی کونی مدینه‌ده وداع عالم فانی ایتدیلر ابوهریره رضی الله عنه نمازین قیلوب جسد پاکیزه‌لرینی امر و وصیتلری اوزره بقیعه دفن ایتدیلر ·

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی اسحاق بن موسی الانصاریدن اودخی معندن اودخی مالك بن انس‌دن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدری عروه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ·

﴿ نظم ﴾

اونرجل صاچلرینی طرامق * هم صقالی اولدی تزیین و یومق
عائشه ایتدی نرجلدن کلام * اکا اولسون نیجه نیجه بیك سلام
اول نبی‌یه ایلر ایدی احترام * احترامله جنته ایتدی خرام
وار ایدی قدری جهانده هم انك * دامنی پاك ایدی بك اول سلطانك
دیر نبی‌یی بن ترجل ایلدم * همدخی حال حیضده بن ایدم
دیدی رائف بیلهلم بز بوبلجه * عائشه‌نك قدری اولدی بك بوجه

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم يُكْثِرُ دَهْنَ رَأْسِهِ وَتَسْرِيحَ لِحْيَتِهِ ﴾

انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه اطیب کائنات علیه اکمل التحیات افندمز مبارك صاچلرینی چوق کره یاغلارلر و لحیهٔ سعادتلرینی اکثریت اوزره طرارلردی ابن جوزینك وفاء اسمیله مسمی اولان کتابنده حضرت انسدن روایت ایتدیکنه کوره رسول اکرم حضرتلرینك اویودقلری محله مسواك و ابدست صویی و صقال طراغی قونور ایدی‌که اویاندقلری وقت مسواکی استعمالدنصکره آبدست الوب بعده طراغی استعمال ایدرلر ایدی خطیب بغدادی حضرت عائشه‌دن روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری حضر و سفرده یعنی محل اقامتنده مقیم و مسافرت ایدوب یولجی ایکن عند نبویه‌لرندن (آیینه) (سرمه‌دان) (طراق) (خلال) (مسواك) بو بش شیئی اکسیك ایتمزلر و ابوهلال روایتنده لحیهٔ سعادتلرینی طرادقدنصکره آیینه‌یه نظر ایدوب ﴿ اللهم کما حسنت خَلْقِي فحسن خُلُقِي ﴾ دعاسنی اوقورلر ایدی ﴿ وَيُكْثِرُ الْقِنَاعَ ﴾ قافك کسری ایله قناع اول دلبنددرکه تری محافظه ایچون باشه عمامه‌نك التنه قویارلر یعنی رسول اکرم حضرتلری مبارك صاچلرینه یاغ سوردکدنصکره عمامهٔ سعادتلرینی یاغ اثرندن حفظ ایچون عمامهٔ شریفه‌لری التنه چوق کره دلبند وضع ایدوب یاغ اثری شعر شریفلرندن زائل اولدقده اول دلبندی اخراج بیوررلر ایدی طبع شریفلرینك کمال لطافت و نظافتندن ایچون مثلا بزم بلده‌لریمزده اصحاب طبیعتدن اولان نظیف کمسنه‌لرك سنت نبویه‌یه رعایت ایدوب ایام حارّه‌ده باشنده اولان تری دفع ایچون قاوغك التنه دلبند قویدقلری کبی ﴿ حَتَّی كَانَ ثَوْبَهُ ثَوْبُ زَيَّاتٍ ﴾ اول غایته قدر یاغلارلر ایدیکه رأس سعادتلرینه قویدقلری دلبند یاغجینك لباسی

كبي اولور ايدى يعنى عطر ياغجى عطر ياغى شيشه‌لرينى صارديغى دلبند عطرك تأثيرندن نصل اولور ايسه اول قناع شريفى دخى اويله اولور ايدى حضرت انسك بو حديث شريفدن مرادى رسول اكرم حضرتلرى رأسلرينى باغلدقده قناع وضعيله عمامهٔ سعادتلرى ياغ اثرندن محفوظ اولديغنى افاده وجسم مسعودلريله كسوهٔ شريفلرى كمال نظافتده اولديغنى بياندر معلوم اوله‌كه رسول اكرم حضرتلرينك طورى مطبوع ولباس سعادتلرى غايت پاك ايدى حتى ثوبى كيرلى بركسه كوروب شو آدم اثوابنى يقايه‌جق شى بولمديمى بيورديلر وهركسه اثوابنك پاك اولمسنه سعى ايتمريله امر بيوررلر ايدى ٠

《سند حديث》 حضرت ترمذى بو حديث شريفى يوسف بن عيسى‌دن او دخى وكيعدن او دخى ربيعدن او دخى يزيد بن ابادن او دخى انس بن مالك رضى الله عنهدن روايت بيوردى

《نظم》

كثرتيله ياغلدى باشك رسول * لحيهٔ پاكك طراوتلر ايدى اول

پاك قناعله بغلريدى باشنى * چون نظافت ايله قيلر ايشنى

پك معطر ثوب زيانى كبى * ايلريدى ثوبنى عالى نبى

ياغ زيتون ايله باشلر ياغلنور * اوزرينه پاكجه دلبند باغلنور

خوب تميز خوش عطرله ياغلدى * اوزرينه عالى دلبند باغلدى

تا عمامه كورميه ياغدن كدر * انى دلبند اولدى ياغدن حفظ ايدر

بويله بونى ايشليه عاقل كشى * سنته ايده تطبيق هر ايشى

ديدى رائف شو قناع بر بز اولور * ترلى ايكن اول قناع باشه قونور

《نظم ديكر》

حسن خُلق مصطفى‌نك اولمشيدى بركمال * سن الهى قدرتكله آكه ويردك خوب جمال

مثل عنبر اوفدانك قوقبور تنده كلى * وار لساننده طلاقت اول خدانك بلبلى

جسم پاكى اول حبيبك بو جهانده پك لطيف * كسوه‌سى هم خوش نزاكت اوزره ايدى نظيف

خيريله صرف ايدريدى شاه مردان همتى * هر سوزنده مؤمننه وار ايدى حكمت فنى

《الحديث الثالث》

(عَنْ عائِشَةَ قالَتْ اِنْ كانَ رسولُ الله صلى الله وسلم لَيُحِبُّ التَّيَمُّنَ فى طُهُورِه اِذا تَطَهَّرَ وَفى تَرَجُّلِه اِذا تَرَجَّلَ وَفى اِنْتِعالِه اِذا اِنْتَعَلَ) حضرت عايشه رضى الله عنهادن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى ابدست المق وغسل ايتمك ومبارك صاچ وصقاللرينى طرامق وقدم شريفلرينه پاپوش كيمك مراد ايتدكارى وقت صاغ اليله وصاغ اياغيله وصاغ جانبيله ابتدا ايتمكه پك محبت ايدرلر ايدى يعنى رسول اكرم حضرتلرى ابدستده وغسلده وصاچ وصقال طرادقده وپاپوش كيمكده صاغدن باشلاردى بو حديث شريفده اوچ شئ ذكر اولندى برى اعماله متعلق كه آبدست وغسلدر ايكنجى زينته متعلق كه صاچ وصقال طرايوب ياغلامقدر اوچنجى تلبسه متعلق كه پاپوش كيمكدر بو اوچ شيئى ذكردن مراد بودركه اشياء حسنه‌نك

كليسنده كرك عبادات وكرك عادات صاغ ايله بدأ سنتدر فقط صول ال استبرا واستنجا وسومكرمك وبونك امثالى شيلرده استعمال اولنور مسجددن خروجده وخلايه دخولده واياغندن مست وپاپوش وطون وامثالنى چيقارمقده صول اياغيله ابتدا لازمدر امام نووى بيورديكه قاعدهٔ شرع نبوى شو وجهله دركه تكريم وتزيين قبيلندن اولان اشياده صاغ اليله ابتداء وبونلرك خلافنده صول اليله ابتداء مستحبدر ينه امام نووى بيورديكه علماء اهل سنت اتفاق ايتديلركه بركيمسه ابدستده صول جانبندن باشلاسه كرچه ابدستى صحيح اولور ايسه ده فضيلتدن محروم اولور

《نظم》

مؤمنينك ام صديقه بزه * دير رسولدن بر خبر ويرم سزه

اول رسولك حب بسيار درقنى * صاغ ايله اول ايشليه هر طاعتى

هر ايشيكه اورسول زينت بله * بدأ ايدردى اوايشه اول صاغ ايله

هر فعل كه انده زينت اولمدى * آكه صول جانب ايله بدأ ايلدى

چون وضوءده ابتدى بدنى صاغ ايله * هم غسلده ابتدى انكله بله

خوب تميز لحيهٔ پاككه طرار * صاغ اليله ايلدى بدنه قرار

بر وقتده چيقسه مسجددن كرى * صول اياغك ايلر ايدى ايلرى

《سند حديث》 امام ترمذى بوحديث شريفى هناددن او دخى ابو الاحوصدن او دخى اشعث بن ابى الشعثادن اودخى پدرندن اودخى مسروقدن اودخى عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى ٠

《الحديث الرابع》

(عَنْ عَبْدِالله بْنِ مُغَفَّلٍ قالَ نَهى رسولُ الله صلى الله عليه وسلم عَنِ التَّرَجُّلِ اِلّا غِبًّا) عبدالله بن مغفل رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى هروقتده صاچ وصقال طرايوب ياغلامقدن نهى بيوردى يعنى نبى ذيشان حضرتلرى جميع وقتده مداومتله صاچ وصقال طرايوب ياغلامقدن نهى بيوردى لكن بعض كره صاچ وصقال طرايوب ياغلامقدن نهى بيورمدى ٠

《نظم》

خوب تميز بعض صاچنى طرار * پك دوامدن ايلر ايديلر فرار

اولمز ايدى چون ترجلدن نهى * ايلمشدى چوق دوامدن اول نهى

《سند حديث》 امام ترمذى بوحديث شريفى محمد بن بشاردن اودخى يحيى بن سعيددن اودخى هشام بن حساندن اودخى حسن بصريدن اودخى عبدالله بن مغفل رضى الله عنه دن روايت بيوردى ٠

《الحديث الخامس》

(عَنْ عَبْدِالله بْنِ مُغَفَّلٍ قالَ اِنَّ النَّبِىَّ صلى الله عليه وسلم كانَ يَتَرَجَّلُ غِبًّا) عبدالله بن مغفل رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى موى عنبر

بويلرينى كاه كاه طرايوب ياغلارلر ايدى امام نسائى حميد بن عبدالرحمن‌دن روايت ايتديكى اوزره جناب حميد ديديكه رسول اكرم حضرتلرى ايله چوق وقت صحبت ايتمش برذاته راست كلدم نبى ذيشان حضرتلرى بزى هركون صقال طرامقدن نهى ايتدى بيوردى بعض محققين ديديلركه هركون مداومتدن نهى ايتدكارى تكلف تزيين وهواى نفسه متابعتدن حذردر زيرا صقال طرامق ياغ سورنمك ووجودينى كيرلى شيلردن پاك ايتمك مؤمنيندن بربرلرينه كراهت حاصل اولمسون مقصدينه مبنى ونظافت اسلامك شانندن اولديغى ايچوندر يوخسه مجرد تزيين ايچون دكلدر بناء عليه حضرت پيغمبر هروقت ترجلدن نهى ايدوب بعض وقتده ترجلدن نهى بيورمدى ﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديث شريفى حسن بن عرفه‌دن اودخى عبدالسلامدن اودخى يزيد بن ابى خالددن اودخى ابى العلاء الاوديدن اودخى حميد بن عبدالرحمن‌دن اودخى عبدالله بن مغفل اسمنده برصحابيدن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

اول رسولك وصفنى ايدن قوله ★ جنت ايچره كيتمكه بريول اوله
ذات پاكى بكزدرسه كيم كله ★ حور وغلمان ذوقنى ايده يله
ديدى رائف ايت نبيك وصفنى ★ عفونى ايتمك ديلرسن حق سنى
كيم سورسه او رسول جان ايله ★ اوله جنت ايچره انكله بيله
اورسوله اتباعك تام كرك ★ اولوريسه خوش شفاعتلر ديلك
اونبيى ذكر ايدر ايسه فلك ★ جنت ايچره دفع اولور روحدن غمك

﴿ نظم ديكر ﴾

باب رابعده ترجل ذكر اولونر ★ اول نبيك حالى ميدانه كلور
عائشه‌دن چون روايت وار ايدى ★ اونبيز خوش ترجل ايلدى
حضرتندن هرنه ايتديسه بيان ★ امتينه اولدى ظاهر وعيان
بومقامده اولدى اكمال كلام ★ باب رابع هم دخى بولدى ختام

﴿ باب خامس ﴾

باب شعر نبينك عقيبنده باب شيبك ذكراولنمسى شيب شعره عارض اولمسى مناسبتى اجلندندر

﴿ حبيب خداى علام عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرينك شيبى حقنده وارد ﴾
﴿ اولان احاديث شريفه‌يى محتويدر ﴾

شيب دخى شيبة مصدرلردر معنالرى باشده وصقالده وسائر بدننده اولان قيللرك بياض اولمقلغيدر

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ قُلْتُ لِاَنَسِ بْنِ مَالِكٍ هَلْ خَضَبَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم ﴾ تابعيندن مشهور قتاده حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسالتمآب افندمز قنه ايله صاچلك وصقالك بوياديلرمى ديو حضرت انسدن سؤال ايتدم ﴿ قَالَ لَا لَمْ يَبْلُغْ ذٰلِكَ اِنَّمَا كَانَ شَيْئًا فِى صُدْغَيْهِ ﴾ حضرت انس جواب اوله‌رق بيورديلركه نبى عاليجناب افندمز صاچ وصقاللى قنه ايله بويامديلر زيرا محبوب كبريا افندمزك صاچ وصقاللرينك بياض اولمسى قنه ايله بويامه مرتبه‌سنه

واصل اولمدى همان انجق شعر نبويه‌لرينك بياضى صقال باشلرنده آزشى يعنى برقاچ شعر شريف ايدى امام بخارى روايت ايتديلركه رسول اكرم حضرتلرينك بياض شعرلرى صقال باشلرنده وچكه‌سنده ايدى مسلم حضرت انسدن روايت ايتديكه آغارمش شعر نبى محترم حضرتلرينك صقال باشلرنده وچكه‌سى اوستنده ومبارك رأس سعادتنده ايدى وحضرت انسدن ديكر روايتده رسول اكرم حضرتلرينك بياض اولمش موى عنبر بويلرينك مجموعى يكرمى عدده بالغ اولمامش ايدى ﴿ وَلٰكِنْ اَبُو بَكْرٍ رضى الله تعالى عنه خَضَبَ بِالْحِنَّاءِ وَالْكَتَمِ ﴾ حضرت انس لكن صديق اكبر حضرتلرى صاچ وصقاللرينى قنه وكتم ايله بويارلر ايدى بيوردى كتم يمندن كلور مرسين يپراغنه بكزر برنباتدر انكله قنه برينه قاريشديريلوب صاچ وصقاله سورلسه بياض اولان شعرلر قرال اولور اكر يالكز قنه سورلسه بياض شعر قرمزى اولور حضرت عمر الفاروق رضى الله تعالى عنه يالكز قنه ايله خضاب ايدر ايدى اما سياه ايله صاچ وصقال بويامق ممنوعدر ٠

﴿ نظم ﴾

ديديلر شيب صاچلرك آق اولمسى ★ هم خضب اولدى انى بويامسى
ذات والاى نبيز ايدى ★ پاك قناله صاچلرك بويامدى
چون نبيز او قراره وارمدى ★ بويامق شيبنه واصل اولمدى
يعنى صاچك ابيضى پك از ايدى ★ راوى بونى بوبلجه خوش سويلدى
چونكه ويردى نكرى اكه خوب جمال ★ التمش اوچده اولدى عمرى بركمال
حضرت صديق صقالنى بويار ★ هم قنايى صاچنه اولدى قويار
ديدى رائف يارانغار بختيار ★ ايلديلر اول قنايى اختيار

معلوم اولسونكه حضرت ابوبكر الصديق رضى الله تعالى عنهك اسمى عبدالله در ابوبكر كنيه‌سيدر پدرلرينك اسمى عثماندر كنيه‌سى ابوقحافه‌در وحضرت صديقك برلقبى عتيقدر عتيق تسميه‌سنك سببى بودركه بركون حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم مبارك يوزينه نظر ايدوب ﴿ هذا عتيق الله من النار ﴾ بيورديلر يعنى اللهك ناردن آزادلى قوليدر ديمك اولور پس بولقب ايله شهرت بولدى وبرلقبلرى دخى صديقدر زياده اينانيجى ديمك اولور رسول اكرم صلى الله عليه وسلمى دعواى نبوتده ودعوت اسلامده وامر معراجده واخبار معادده بغير تردد تصديق ايدوب ايناندبغى ايچون صديق ديو لقب بيورديلر صحابه‌دن منقولدركه حضرت ابوبكر رضى الله تعالى عنهك ايمانى سمادن نازل اولمش وحيه شبيه ايدى زيرا زمان جاهليتده حضرت صديق شامده تجارت ايتمكده ايكن بر واقعه كوروب بحيرا نام بر راهبه واقعه‌يى عرض ايتدكده راهب نه طرفدنسين وقنغى قبيله‌دنسين ديو ايلديكى سؤاله صديق اكبردن مكه قومندن وقريش قبيله‌سندنم جوابنى الدقده تبشير ايدوب قومندن يقينده براولو پيغمبر ظهور ايدر حياتنده وزيرى وآخرته تشريف بيوردقدنصكره خليفه‌سى اولسه‌ك كرك واول دخى آخر زمان پيغمبرى اولسه كرك ديو تعبير ايتمش وحضرت صديق بوسرى صدرنده كيزلمش ايدى اولزمانكه حضرت حبيب خدا عليه اكمل التحايا افندمز دعوت اسلامه شروع بيورديلر حضرت

ابوبکر رضی الله تعالی عنه یا محمد بو دعوایی ایدیورسڭ بوکا شاهدڭ وارمی دیدی حضرت پیغمبر یا ابا بکر شام طرفنده کوردیکڭ رؤیاسکا شاهد یتزمی دیو جواب ویردکارنده قطعا تردد ایتمیوب ﴿ اشهد ان لااله الا الله واشهد انك محمدا رسول الله ﴾ دیوب رسول اکرم حضرتلریله معانقه ایدرك مبارك ایکی کوزلرینڭ اراسنی تقبیل ایتدی نقل اولندیکه سلطان الرسل افندمز فرمان خدا ایله مکه‌دن هجرت ایتمك استیوب بنم ایله بو یولده کیم همراه اولور وجان وباش کیم قور بیوردقلرنده حضرت ابوبکر رضی الله تعالی عنه جمله‌یه تقدم ایدوب آتام وآنام ومال وجانم جمله‌سی سنڭ یولڭه فدا اولسون یارسول الله بو خدمته بن قولڭی قبول ایله دیو التجا وتضرع ایلمسی اوزرینه حضرت فخر عالم قبول بیوروب کیجه‌لین برلکده سیر ایلدیلر حضرت صدیق رسول الله صلی الله علیه وسلمی محافظه ایدوب کاه اردینه وکاه اوکنه وکاه صاغنه یکردی وکاه نبی ذیشان حضرتلرینی اوموزینه الوب اعداء ایز المسون ایچون کندی ایاغی پارمقلرینڭ اوزرینه باصار ایدی و بو اثناده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه یا ابا بکر نه اضطراب چکرسین کندی نفسڭ ایچونمی قورقارسین جواب ویردیکه حاشا که ابوبکر بو یولده کندی جانن قایره ولکن یارسول الله سنڭ مبارك جسدڭدن برقیله خلل کلمدن بنم کبی بیڭ باشی دوشمك اهوندر حضرت فخر عالم ﴿ لاتحزن ان الله معنا ﴾ بیوردیلر وقتاکه غاره کلدیلر ابوبکر رضی الله عنه یارسول الله صبر ایدڭ اول غاره بن قولڭ کیرسون ناکاه سباع وهوامدن اکر موذی وار ایسه ضرری ابوبکر کورسڭ دیدکده حضرت پیغمبر اذن ویروب مشار الیه حضرتلری غاره کیردیلر و کوردیلرکه برغار کنج غموم ومأوای ذات السمومدر حیات وعقارب بی شمار ایسه ده حضرت صدیق کوردکلرنده هر بری تارمار اولوب ثقبلرینه کیردیلر ایمدی حضرت صدیق مبارك جبه‌سین پاره پاره ایدوب اول دلیکلری طوتدی لکن بردلیکه پارچه یتمیوب آچیق قالدیغندن انی مبارك اپاغیله طوتمق مراد ایدرك حضرت فخر عالمی کوتوروب تاصباح اولنجه‌یه قدر اپاغین اول دلیکه طوتدی چون صباح اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز صدیق اکبرڭ اوکنده جبه‌سنی کورمینجه یا ابابکر هانی جبه‌ڭ نه اولدی دیو سؤال بیوروب حضرت صدیقدن یارسول الله یولنده جبه‌یی پاره پاره ایدوب عقارب ومار دلیکلرینی طوتدم جوابنی الدقلرنده مبارك یدنبویه‌لرینی قالدیروب ﴿ اللهم اجعل ابابکر معی فی درجتی یوم القیمة ﴾ دیو دعا ایلدیلر او اثناده نبی محترم حضرتلری حضرت ابوبکرڭ وجهنده تغیر کوروب سؤال ایتدیلر قضیه‌یی تقریر ایدوب جمله دلیکلری طوتدم فقط بردلیکه جبه پاره‌سی وفا ایتمیوب اکا اپاغم طیقه‌مشیدم برقاچ ساعتدرکه برافعی کلوب اپاغمی صوقار وقورقارمکه اپاغمی کیدرسه‌م کلور چیقار وسن ذات لطیفه برضرری اولور دیدکده حضرت پیغمبر ﴿ خل بینه وبینی ﴾ بیوروب اپاغین دلیکدن کیدردکده همان برافعی پرسم ورؤیتی موجب حزن وغم ظاهر اولوب رسول اکرم حضرتلری یاافعی بنم یارغار ورفیق اسفار وواقف اسرارمی حقدن حیا ایتمیوب نیچون سم جفا ایله پربلا ایتدڭ دیو خطاب عتاب بیورنجه اول مار جوابه متصدی اولوب

افعی یلان دیمکدر

(دیدی‌که)

دیدی‌که ایا حبیب الرحمن ویانبی انس وجان سنڭ عاشقڭ همان انسان دکلدر بلکه زمرهٔ حیوانده سنڭ طفیل مشتاقڭ واردر بن قولڭ چوق برپاشلی حیوان وانساندن نیچه‌یی حیاتندن دور ایتمش برحیه ایدم لکن براولودن سنڭ اوصافڭ ایشیدوب عاشق دیوانه‌ڭ اولمش وبوغار محنت آبادی یمن قدمڭله صفهٔ صفا ایده‌جکڭ بیلمشیدم پس طول زماندرکه بن مار بیچاره اشبو غار محنتی مأوی ایدینوب لیل ونهار یوللرڭ کوزه‌دیر ایدم تاکه طلعتڭ تریاقنی سم هجرمه مرهم ودردمه چاره ایده‌یم چونکه اسعد اوقاتده بوغار پرظلامده صدیقڭ صبح وصادق کبی ظاهر اولوب عقبنجه دولتم کونشی طوغدی امانه حاصل‌که صدیقڭ بکا حائل اولدی بناءً علیه خوف وحیا بن قولڭدن زائل اولوب بوکستاخلق بندن واقع اولدی دیو بیان عذر ایتدکده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حیه‌نڭ عذرینی قبول ایدرك صدیق اعظمڭ جراحت سمی یرینه لعاب شریفڭ یعنی آغزینڭ صوینی مرهم ایدوب شفا بولدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی ابوداود طیالسی‌دن اودخی همام بن یحیادن اودخی قتاده‌دن روایت بیوردی

﴿ نظم ﴾

اول نبیز امر اولندی هجرتی ★ شهر مکه‌دن ایده‌لر فرقتی
ایسته‌دیلر اوله بعضی آکه یار ★ تا اویارله ایلیه ترك دیار
اکبر صدیق اوخیر الخیار ★ ایلمدیلر یارلغنی اختیار
اول رسوله سویلدیلر یك سمی ★ دیدی ایتم بن سزی ترك وتمی
نازلی جانم اوله یولڭه فدا ★ اولمزم بن ذات عالیڭدن جدا
اولدی طالب اول رسوله رفقتی ★ رفقتنده ایلر یدی رأفتی
بك اسیرکر ایدی اول پیغمبری ★ کیدر یکن بعض قالیردی کری
اولدی صدیقدن نبی‌یه احترام ★ بیله ایتدی تامدینه‌یه خرام
ایتمدیلر خوب نبیدن هیچ فرار ★ تامدینه‌یه کلوب ایتدی قرار

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ مَا عَدَدْتُ فِى رَأْسِ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم وَلِحْيَتِهِ اِلَّا اَرْبَعَ عَشْرَةَ شَعْرَةً بَيْضَاءَ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدرکه بن رسول ملك متعال حضرتلرینڭ رأس سعادت ولحیهٔ پرلطافتلرنده اون درت شعر لطیفڭ غیری بیاض شعر شریف صایمدم بیوردیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی اسحق بن منصوردن اودخی یحیی بن موسای بلخیدن اودخی عبد الرزاق بن همان بن نافعدن اودخی معمردن اودخی ثابتدن واودخی انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اوانسده چوق روایات وار ایدی ★ خوب نبیدن خوش روایت ایلدی

شونبیك بوی عنبر صاچلری * اول انس دیر آق ایدی برقاچلری
شعری آنك اون ایشی ابیض ایمش * كوریلمشده هر بری صاف كومش
او انس كه كوردی اول پیغمبری * چوق روایت ناكلیر اندن بری

الحدیث الثالث

(عن سماك بن حرب قال سمعت جابر بن سمرة قد سئل عن شیب رسول الله صلی الله علیه وسلم) سماك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه بن جابر بن سمره رضی الله عنهی ایشتدم تحقیق حضرت جابر رسول اكرم صلی الله علیه وسلم افندمزك بیاض اولمش شعرلرندن سؤال اولندی (فقال كان اذا دهن رأسه لم یر منه شیب واذا لم یدهن رؤی منه) حضرت جابر سائللره جواباً رسول اكرم حضرتلری مبارك صاچلرینه یاغ سوردیكی وقت مبارك شعرلری بر برینه امتزاج ایدرك بیاضلری كورنمزایدی ایسه‌ده رأس سعادتلرینه یاغ سورمدیكی وقت مبارك باشنده‌كی شعرك بیاضی ظاهر و نمایان اولور ایدی بیوردی یعنی حضرت سماك بن جابر رضی الله عنهك نزدنده حاضر اولدیغمدن سائللرك سؤالنی و حضرت جابرك بویله‌جه جواب ویردیكنی ایشتدم دیدی .

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی ابو موسی محمد بن مثنادن اودخی ابو داود طیالیدن اودخی شعبه‌دن اودخی جناب سماكدن روایت بیوردی

الحدیث الرابع

(عن عبدالله بن عمر قال انما كان شیب رسول الله صلی الله علیه وسلم نحواً من عشرین شعرة بیضاء) عبدالله بن عمر رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلركه همان انجق نبی ذیشان حضرتلرینك بیاض اولمش شعر شریفلری یكرمی‌یه قریب یعنی یكرمی‌یه بالغ اولامش ایدی

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن عمر بن الولید كوفیدن اودخی كتب سته مشایخندن اولان یحیی بن آدمدن اودخی شریك كوفیدن اودخی عبدالله بن عمردن اودخی نافعدن اودخی ابن عمر حضرتلرندن روایت بیوری

الحدیث الخامس

(عن ابن عباس قال قال ابوبكر یا رسول الله قد شبت) ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر بیوردیلركه حضرت صدیق جناب پیغمبره یا رسول الله سزده شیب ظاهر اولدی صاچكز و صقاللكز آغاردی دیدی (قال رسول الله صلی الله تعالی وسلم شیبتنی هود والواقعة والمرسلات وعم یتساءلون واذا الشمس كورت) شفیع روز جزا حضرتلری حضرت صدیقه جواب اوله‌رق هود والواقعة والمرسلات وعم یتساءلون واذا الشمس كورت سورهٔ جلیله‌لرنده مذكور اولان احوال یوم قیامت بنی اختیار ایلدی و صاچ و صقالم آغارتدی بیوردی بیانه حاجت اولمدیغی

اوزره روز قیامتك شفیعی و صاحب مقام محمودی و (لیغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر) قول شریفنك مظهری اولان ذات شریفك جناب سعادتلرینه احوال قیامتدن برشی حاصل اولمزكه كندی نفس شریفلری ایچون بو سورهٔ شریفه‌لردن مبارك وجودلرینه اختیارلق كله بلكه بو سوره‌لرده مذكور اولان احوال بزم سرانجامز اوله‌جغی معلوم سنیه‌لری اولوب و بز ضعیف بیچاره‌لره نفسمزدن ارحم واشفق بولندقلری جهتله وجود سعادتلرنده شیب ظاهر اولدی صلی الله تعالی علیه وسلم حق سبحانه وتعالی (یوماً یجعل الولدان شیبا) بیوردی اول قیامت كونی چوجقلری اختیار قیلار دیمكدر .

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی ابو كریبدن اودخی محمد بن العلاءدن اودخی معاویه‌دن اودخی هشامدن اودخی شیباندن اودخی ابی اسحاقدن اودخی عكرمه‌دن اودخی حضرت ابن عباسدن روایت بیوردی .

نظم

اول نبینك سیم براق بدنی * مبتلا اولمش نه حاله كل تنی
كوردی صدیق اول نبینك حالنی * خوب براغش ایدی تكریز انی
دیدی كوردم ضعفله‌در بدنك * برتونده ماه كبی اولان تنك
دیر نبیز بویله ایتدی بنی هود * كوره بتلم آخرت حالك ودود
چون قیامتدن خبر ویریجی هود * غملی اخبارله بزه ایتدی ورود
آخرت حالك تذكر ایلدم * امتك حالی نه اولور بلمدم
اوسببله اولدی بو بنجه غم * تا تفكر ایله اولدی هردم
غم بنی ایلرمی صاندكه نبی * اول بنی ایتدی بو حاله منتهی
دیدی رائف حال حشر اولدی شدید * اولمیایدی بزلره اوكون مدید
خوش سهولت ایله اولیدی حساب * كورمیدك چوق زمان بزلر عذاب

بو نظمده‌كی هوددن مراد سورهٔ شریفهٔ هوددر

الحدیث السادس

(عن ابی رمثة التیمی تیم الرباب قال اتیت النبی صلی الله علیه وسلم ومعی ابن لی) اصحاب نبیدن رباب قبیله سندن ابو رمثه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه بن حضور سعادته كمال شرفنه نائل اولدم اوغلم دخی بنم ایله برابر ایدی (قال فأریته فقلت لما رأیته هذا نبی الله) ابو رمثه‌نك اوغلی بیورركه پدرم ویاخود دیگری طرفندن حضرت پیغمبر بكا كوسترلدی بن اول نور مجسم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی كوردیكم آنده بو ذات عالیجناب اللهك نبیسی وحق پیغمبریدر دیدم چونكه جمال باكمال و عظمت و مهابت و نورانیت ولطافتلری بر درجه‌ده ایدیكه نبی الله اولدیغنه اظهار معجزه ودلیل و برهانه احتیاج یوق ایدی بو سببدن كوردیكم آنده حق نبی اولدیغنی بیلدم (وعلیه ثوبان اخضران وله شعر قد علاه الشیب وشیبه احمر) او زمان رسول اكرم حضرتلرینك اوزرلرنده ایكی یشیل لباس اولوب رأس سعادت ولحیهٔ پرنظافتلرنده

اولان برقاچ مبارك قيللرده آغارمق ظاهر اولمش واوآغارمق هنوز قزارمق طريقيله بدأ ايتمش ايدى يعنى راوى حديث بيورركه نبى محترم حضرتلرينك آغارمق عارض وغلبه ايتمش برقاچ شعر شريفلرى وار ايدى لكن اول شعرك اوجلرى قزارمغه شروع ايتمش ايدى زيرا آغارمق قيللرك اوجلرندن ابتدا ايدوب قيللر اوّل قرمزى صكره آهسته آهسته بياض اولور بويله اولدى ايسه ابورمثه رسول اكرم حضرتلرينه ملاقى اولديغى وقتده شعر سعادتلرنده هنوز قزارمق ظاهر اولمغه باشلامش ايسهده آغارمق درجه‌سنه وارمامش ايدى .

نظم

انتمشى ازيكمشيدى سنلرى ★ انس وجنك اول اولو پيغمبرى
تا ازلده حق خبر ويردى انى ★ آخر آيد برليه جكدر بنى
دعوتى چوق ايدر ايدى يزلرى ★ هم مؤثر اولمشيدى سوزلرى
امر تبليغده ايدردى اهتمام ★ استريدى امتى اولا همام

معلوم اولسونكه رسول اكرم افندمزك هرنه وقت احوالى بيان اولنور ايسه شوذكر اولنان حديث شريفلر ايله بيان اولنديغى وجهله رسول اكرم حضرتلرينه‌واحوالنه محبت ايتمك وهرنه‌وقت مبارك اسم عاليلرى ذكراولنسه اسم عاليلرينه تعظيم وصلات شريفه كتورمك لابددر عبدالمطلب حضرتلرى رؤياسنده ظهرندن برسيم زنجير چيقوب درت بلوك اوله‌رق برى سمايه وبرى زمينه وبرى مغربه وبرى مشرقه كيدوب جمله‌يى محيط اولدقدنصكره عودت ايدوب كويا بردرخت اولمغله هربر يپراغى اوزرنده نور ظاهر اولديغنى كوروب معبره سويلدكده صلبندن بر پيغمبر ذيشان تشريف عالم دنيا ايدوب مشرق ومغرب اهلى انك شريعتنه تابع اولورلر واهل سموات وارضين اكا حمد وثنا ايدرلر وسمواته عروج ايدر وجسد سعادت پرانورلرى ارضه دفن اولنور ديو تعبير ايتديكندن حين ولادتلرنده نام جناب مفخر موجوداتى محمد تسميه ايلدى عبدالله بن مالك هندده بردرخت عالى منتها كوردم جوز كبى ميوه‌سنك ايكى قات قبوغى وار اول قبوقلرى قيرلدقده ايچنده قات قات بوكلمش يشيل يپراقلر وار اول يپراقلرك قاتلرى آچيلدقده احسن خطله ﴿ لااله الاالله محمد رسول‌الله ﴾ يازلمش اولمغله اهل هند تعظيم ايدرلر وخسته‌لرينه ايچوردكلرنده شفا بولور واستسقايه چيقوب انكله يعنى انك حرمتنه ديه‌رك ايتدكارى دعوات خيريه‌مقارن اجابت اولمغله ياغمور ياغاردير ايدى اصحاب كرام رضى الله تعالى عنهم اجمعين يارسول‌الله ولد مذكريمز اولدقده نامنى محمد تسميه ايده‌لمى ديدكلرنده حضرت پيغمبر ضرب وشتم وتحقير ايتميوب بكا ايتديككز كبى تعظيم ايدرسه‌كز محمد تسميه ايدك زيرا بنم اسمله مسمى ايكن آنى تحقير ايتمك بنى تعظيمه منافيدر بيوردى برسفره‌ده محمد اسميله مسمى بركيمسه بولنسه حق تعالى اول طعامه بركت احسان ايدر و برخانه‌ده محمد اسميله بنام آدم بولنسه حق تعالى اول خانه‌يى واهلنى جمله بلايا وقضايادن امين ايدر

باب سادس

﴿ الطف كائنات عليه اكمل التحيات افندمز حضرتلرينك خضاب سعادتلرى حقنده وارد ﴾
﴿ اولان احاديث شريفه بياننده‌در ﴾

(خضاب) قينه ايله صاچ وصقال بويامغه ديرلر

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ قَالَ اَبُو رِمْثَةَ اَتَيْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم مَعَ ابْنٍ لِي فَقَالَ اَبْنُكَ هٰذَا فَقُلْتُ نَعَمْ وَاَشْهَدُ بِهِ ﴾ ابورمثه حضرتلرى بيورديلركه بن حضور عالئ نبوى شرفيله مشرف اولدم اوغلم دخى بنم ايله برابر ايدى رسالتمأب افندمز شو ياننده‌كى كيمسه اوغلكميدر بيورديلر بندخى اوت اوغلمدر واوغلم اولديغنه شهادت ايدرم ديديكمده ﴿ قَالَ لَا يَجْنِي عَلَيْكَ وَلَا تَجْنِي عَلَيْهِ ﴾ اوغلك سنك جنايتكله وسن اوغلكك جنايتيله مؤاخذه اولنمزسكز بيورديلر چونكه زمان جاهليتده پدرك جنايتيله پسر وپسرك جنايتيله پدر مؤاخذه اولنور ايدى بوقاعده ﴿ ولاتزر وازرة وزر اخرى ﴾ قول شريفيله ابطال اولنه‌رق بركيمسه غيرك جنايتيله مؤاخذه اولنميوب هرنفس كندى وزرندن مسئول اولديغندن حضرت پيغمبر بيان وايضاح بيوردى ﴿ قَالَ رَأَيْتُ الشَّيْبَ اَحْمَرَ ﴾ ابورمثه حضرتلرى اواثناده رسول اكرم حضرتلرينك شعر شريفلرنده اولان بياضى قينه ايله بويانمسندناشى احمر كوردم بيوردى كتب سته صاحبلرندن ابوداود حضرتلرى دخى جناب حبيب خدانك قنه ايله لحيهٔ سعادتلرينى بويادبغنى روايت ايتدى حضرت پيغمبرك موى عنبر بويلرينى قينه ايله بويايوب بويامديغى خصوصنده روايات مختلفه وار ايسه‌ده شارح مسلم محيى الدين نووى نبى ذيشان حضرتلرى لحيهٔ سعادتلرينى احيانا بويايوب احيانا ترك ايتمكله هركس كورديكى وجه اوزره روايت ايلدى ديدى

ابو رمثه‌نك اسمى رفاعة بن يثربيدر

احمر صفت مشبهه اولوب قرمزى معناسنده‌در

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديث شريفى احمدبن منيعدن او دخى هشيمدن اودخى عبدالملك بن عميردن اودخى ايادبن لقيطدن اودخى ابورمثه رضى الله عندن روايت بيوردى

نظم

اول ابورمثه صحابيدن برى ★ وصف ايدردى اول كوزل پيغمبرى
دير ابورمثه انك بن كنديته ★ حاضر اولدم ابنم ايله نزدينه
دير نبيز اوغلوكيدر بوجوان ★ سن انكله بوله اولمشسك روان
دير ابورمثه اوت اوغلم بنم ★ اولدى آنكله بيله جان وتنم
ظن ايدردى اولسه جانى بر پسر ★ اوله جانى بيله آنكله پدر
دير نبيز صاحب لطف وكرم ★ اولمه مالى غيريدنناشى الم
يعنى اولمز غير يدنناشى اذا ★ اوغلى كورمز اجل ايدن برجزا
اولسه جانى بركشينك پسرى ★ جانى اولمز اول پسردن پدرى

﴿ الحديث الثانی ﴾

موهب هانك فتحیله درقاموسده ومنفیده اولدیغی کبی

﴿ عن عثمان بن موهب قال سئل ابو هریرة رضی الله عنه هل خضب رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نعم ﴾ عثمان بن موهب حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه نبی محترم حضرتلری شعر شریفلرینی قنه ایله بویارلرمیدی دیو ابو هریره رضی الله عنه‌دن سؤال اولندی حضرت ابو هریره اوت بویارلر ایدی بیوردی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی سفیان بن وکیعدن اودخی پدری وکیعدن اودخی شریکدن اودخی عثمان بن موهبدن روایت بیوردی ٠

﴿ قطعه ﴾

اول نبینك حالنی وصف ایلدی ★ ابن موهب شعرنی بویار دیدی
چون قنه ایله شعرنی بویار نبی ★ اول بویایله شعری اولور زرکبی

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عن الجهذمة امرأة بشیر بن الخصاصیة قالت انا رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم یخرج من بیته ینفض رأسه قد اغتسل و برأسه ردغ او قال ردع من حناء ﴾ اصحاب کرامدن بشیر بن خصاصیه حضرتلرینك زوجه‌سی جهذمه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه پیغمبر آفتاب کونین حضرتلرینی شمس طلوع ایدرکبی خانهٔ سعادتندن چیقار ایکن کوردم رأس شریفلرینك شعر مبارکارینی مسح ایدرلر ایدی زیرا غسل ایتمشلر ایدی حالبوکه سر سعادتلرنده قنه‌دن یاخود قنه بویاسندن اثر وار ایدی یعنی مشار الیها حضرتلری رسول اکرم افندمز غسل ایتمش اولدقلرندن مبارك شعر شریفلرینی سیله‌رك وقوریلیه‌رق چیقوب مبارك رأسنده قنه‌دن اثر کوردم دیدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی ابراهیم بن هارون بلخیدن اودخی نضر بن زراره‌دن او دخی ابو جنابدن او دخی اياد بن لقیطدن او دخی جهذمه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن انس قال رأیت شعر رسول الله صلی الله علیه وسلم مخضوبا ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدرکه بن افضل الانبیا افندمزك مبارك شعر شریفلرینی قنه ایله بویانمش کوردم بیوردی حضرت انس باب سابقده ذکر اولنان حدیث شریفنده رسول کبریا حضرتلری خضاب ایتمدی زیرا شیبلری بویامه مرتبه‌سنه بالغ اولمدی دیمش اولدیغندن بو حدیث شریفی باب سابقده‌کی حدیثنه منافی کبی کورینورسه‌ده محدثین کرام بو ایکی حدیث ماببننی توجیه ایدوب حضرت انسك باب سابقده رسول اکرم افندمز قنه ایله صاچ وصقالنی بویامدی بیورمسی

اکثر اوقاتده دیمك اولور و بو حدیث شریفده بویامش کوردم دیدیکی بعض اوقاتده دیمکدر دیدیلر معلوم اوله‌که نبی محترم حضرتلرینك مبارك صاچ کثیر النظافت ولحیهٔ پر لطافتلری غایت سیاه اولمغله برابر بیاضی یکرمی عدده بالغ اولمامش ایدی لکن جوازینه اشارت ایچون بعض کره قنه استعمال بیوررلر ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی عبد الله بن عبد الرحمن‌دن اودخی عمرو بن عاصمدن اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی حمید الطویلدن اودخی انس حضرتلرندن روایت بیوردی ٠ معلوم اوله‌که علمای رجال شعرلرینی بویامقمی انسب ترکمی انسب دیو اختلاف ایتدیلر بعض علما بویامق مناسبدر دیدیلر زیرا بخاری ومسلم ونسائی ابو هریره‌دن روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلری یهود ونصاری صاچلرینی خضاب ایتمزلر انلره مخالفت ایچون خضاب ایدك بیوردیلر و بناءً علیه امام حسن وحسین وکبار اصحاب کرام حضرتلری صاچلرینی وصقاللرینی خضاب ایدرلر ایدی بعض علما ترك خضاب اولیدر دیدیلر چونکه رسول اکرم حضرتلری برکیمسه اسلامده صقال آغارتسه روز قیامتده انك آق صقالی کندیسنه نور اولور بیوردیلر حتی امام علی وسلمة بن الاکوع وابی بن کعب وکبار صحابه‌دن بعضیلری خضاب ایتمدیلر وطبرانی ابن مسعوددن روایت ایتدیکه نبی محترم حضرتلری آق صقالی تغییر ایتمکی سومزدی بو دلیللرك جمله‌سی صحیح ومعتبر اولمق حسبیله محدثین کرام رسول اکرم حضرتلرینك مشرکینه مخالفت ایدك امرلرینه امتثالا خضاب ایتملیدر وقنه ایله صقالك بویامق عادت بلده اولمیان محلده خضاب ایله باعث شهرت اولمامق ایچون خضابی ترك ایتمك اولیدر دیدیلر اما سیاه ایله صاچ وصقال بویامق کراهت تحریمیه ایله مکروهدر بعضیلر نسایه جائزدر دیدیلر ٠

ابتدا سیاه ایله صقالنی بویایان فرعوندر دیدیلر

﴿ نظم ﴾

ایسترسن سن تزین ایتمك ★ سورقنه‌یی شعرنه ایله امك
فرعون شعرنی اسودله بویار ★ اولمیاسك سن او فرعونه اویار
چون سیاهله بویا اولمشدی نبی ★ سن سیاهدن ایله شعرنی نهی
دیدی عالم امرءیه وار جواز ★ شعرنی اسودله بویارسه براز

﴿ باب سابع ﴾

﴿ اشرف الوری افندمز حضرتلرینك تکحللری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

(تکحل) کافك فتحیله کوزه سرمه چکمك وکافك ضمیله سرمه دیمکدر ٠

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عن ابن عباس ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم قال اکتحلوا بالاثمد فانه یجلو البصر وینبت الشعر ﴾ ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری اثمد ایله اکتحاله مداومت ایلیك زیرا اثمد ایله اکتحال کوزه جلاویروب کرپك بتیرر بیوردیلر ٠

اثمد همزه‌نك كسرى ثانك سكونى وميمك كسرى بعده دال ايله قرمزى‌يه مائل برسياه طاشدركه حجازده چوق بولنور وايوسى اصفهانده اولور حتى بعضيلر اثمده سرمهٔ اصفهانى ديرلر اثمدك فوائدى دائما كوزدن ياش آقمغى كسر وكوزده اولان يارەلرى دفع ايدوب اعصاب چشمى محكم قيلار وكوزه باشدن نازل اولان مواد رديه‌يى ازاله ايله كوزك صحتنى حفظ ايدر وكوزه جلا ويرر وكوزى كوزل ايدر وكرپكار بتورەرك ديده‌يه قوت ويرر وكوزه دوشن چوپى كيده‌رر وكوزى صاف ايدر پيرلره وصبيانه غايت نافعدر بناءً عليه نبى محترم حضرتلرى امتلرينه سرمه چكمك ايله امر بيوردى ٠

حديث مذكورده هذه ايله كندى كوزينه اشارت بيوردى

﴿ وزعم انّ النبىّ صلى الله تعالى عليه وسلم كانت له مكحلة يكتحل منها كل ليلة ثلاثة فى هذه وثلاثة فى هذه ﴾ حضرت ابن عباس على التحقيق بيورديلركه تحقيق رسول اكرم حضرتلرينك سرمدانى وار ايدى اول سرمداندن هر كيجه اويقويه وارمەدن اوچ كره مبارك صاغ واوچكره صول كوزينه سرمه چكرلر ايدى

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديث شريفى محمد بن حميدالرازيدن اودخى ابوداود طيالسى‌دن اودخى عباد بن منصوردن اودخى عكرمه‌دن اودخى ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت بيوردى

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عن ابن عباس قال كان النبىّ صلى الله تعالى عليه وسلم يكتحل قبل ان ينام بالاثمد ثلاثا فى كل عين ﴾ ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه نبى محترم حضرتلرى نومدن مقدم اثمد ايله اوچ كره مبارك صاغ واوچكره صول كوزينه سرمه چكرلر ايدى ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديثى على بن حجردن اودخى يزيد بن هاروندن اودخى عباد بن منصوردن اودخى جناب عكرمه‌دن اودخى ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت بيوردى

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عن جابر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم عليكم بالاثمد عند النوم فانه يجلو البصر وينبت الشعر ﴾ جابر بن عبدالله حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى اويقويه وارەجغكز وقتده اثمده ملازمت وانكله اكتحاله مداومت ايدك زيرا اثمد ايله اكتحال كوزه جلا ويروب كرپكارى بتورر بيوردى

معلوم اولەكه عبادات بدنيه سلامت اسبابله كامل وحق سبحانه وتعالى‌يه توجه فراغ قلب ايله حاصل اولور اثمد ايله اكتحالك كوزه فائده‌سى اولمق يالكز منافع دنيويه ظن اولنمسون زيرا كوزك صحتنده قبله‌يه توجه ومصحفه نظر وپاك ايله غيرپاكى تميز ايتمك كبى فائده‌لر اولمغله حقيقتده منافع اخرويه‌يه ده وسيله بولنمش وبنابرين حضرت پيغمبر اثمد ايله اكتحال ايله امر

بيورمشلردر مادامكه ديده‌ده جلا اولميه انتفاعه صالح اولمز وكوزده كرپكار اولمز ايسه ديده غبار وبوكا مماثل عوارضدن سالم اولمزكه آفاق وانفسده وحدانيت حقه دال اولان آيات بيناتى مشاهده ايدوب اهل عبرت زمره‌سنه داخل اوله رسول اكرم افندمزك سرمه چكمه‌نك فائده‌سنى بيان ايدرك بوسرمه كوزه جلا ويرر وكرپك بتورر بيورملرنده رجالدن بوسنتى اراده ايدن كيمسه‌نك معالجه قصديله اكتحال ايتمسى لايق اولوب نسا كبى مجرد زينت قصد ايتماسنه اشارت واردر بواجلدن امام مالك رجال ايچون تداوينك غيرى كحل استعمالنك كراهتنه ذاهب اولدى ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديث شريفى احمد بن منيعدن او دخى محمد بن يزيددن او دخى محمد بن اسحاقدن او دخى محمد بن المنكدردن او دخى جناب جابر رضى الله عنهدن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

دير نبيز كوزنه ايت اكتحال * بوله كوزك اكتحالله خوش حال
استريسن فائده‌لى برشى * اثمد ايله چك كوزينه سرمه‌يى
كوزده اولان هر مرضى كوتورر * چشم پاكك كرپكنى بتورر
كرپك ايله كوزه دوشن دفع اولور * اوجهتله ديده‌لر قوت بولور
سرمه‌يى چك ياشى ديده‌دن كسر * نصح وپنددر دكلر ايسن اى پسر
كوزده اولان صحتى اوحفظ ايدر * زائل اولور چشم نازكدن كدر
ديدهٔ پاكدن اولور دفع هر بلا * سرمه‌لى كوزه ويرر حق پرجلا
سرمه‌يى چك كوزنه قوت ويرر * چشمه دوشن چوپى كوزدن كيده‌رر
ايشله رائف اكتحالله سنتى * ايده ربم سا كه مأوى جنتى

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انّ خير اكحالكم الاثمد يجلو البصر وينبت الشعر ﴾ ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه نبى محترم حضرتلرى سزك سرمه‌لريكزك خيرلوسى اثمد دينلان سرمه‌در كوزه جلا ويروب كرپكلرى بتورر بيورديلر

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديث شريفى قتيبة بن سعيددن اودخى بشر بن الفضلدن اودخى عبدالله بن عثمان بن خيمدن اودخى سعيد بن جبيردن اودخى عبدالله بن عباس حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم عليكم بالاثمد فانه يجلو البصر وينبت الشعر ﴾ عبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول رب العالمين حضرتلرى اثمد دينلان سرمه‌يى چكمكه مداومت ايدك تحقيق اثمد دينلان سرمه كوزه جلا ويرر وكرپكلرى بتورر بيوردى ٠

معلوم اولسونكه سرمه چكمك قبل النوم سنت اولوب بعدالنوم سنت اولمدی زمانمزده بعض جاهلارك ایشلدیكی كبی زیرا سلطان رسل محبوب خدا حضرتلرینك مبارك كوزلری قدرتدن سرمه‌لی ایكن قبل النوم سرمه استعمال بیورر ایدی بعد النوم حین ابدستده نفس سرمه زائل اولوب اثری باقی قالور ایدی بویله اولدی ایسه سرمه چكیله جكی وقتده اویقودن مقدم اوچكره صاغ واوچكره صول كوزه چكملیدر صباح وقتنده ابدست الدقده نفس سرمه زائل واثری باقی اولور سنت اولان بودر (مصراع) هركه ظریف بپسندد ظریف است * فحواسی اوزره هرنه‌كه سنتدر اول شی مطبوع ومقبول ومحبوبدر ٠

اویقودن صكره سرمه چكمك سنتك خلافیدر دیولوم وذم اولنور

نظم

نه كوزل اولمش ایدی چشم رسول * كحل ایله نازك مكحول ایدی اول
خوش یرادش اول خدانك كوزلی * خلقتده چشمی انك سرمه‌لی
قصد ایدردی سرمه ایله اول دوا * تا دوا قصدی رجاله شد روا
اوی رسوله اولمیه ساكه لوم * چشمنه چك سرمه‌یی قبل النوم
چكمه خاتون قصد تزین ایله * المالی ذم ایله انی دیله
چون تزین اولدی مرأیه حلال * اوحلالدن اولمدی كیمسه سؤال

باب ثامن

(رسول اكرم افندمزك لباس سعادتلری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندەدر)

الحديث الاول

(عَنْ اُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كَانَ اَحَبُّ الثِّيَابِ اِلَى رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اَلْقَمِيصُ) ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنها حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه رسول اكرم حضرتلرینه ثوبلردن زیاده سوكیلیسی كوملك ایدی بونك وجهی قمیص بدنی ردادن وازاردن زیاده ستر ایتدیكی ایچوندر معلوم اوله‌كه ثیاب ثوبك جمعیدر ثوب ناسك كیدیكی شیدر مطرزی بیوردیكه ثوب ناسك كتان وپاموق ویوك وابریشم وكوركدن كیدیكی شیدر اما بردەیه ثوب دینمز جزری دیدیكه قمیص بر ثوبدركه دیكلمش اولوب ایكی یكی اوله اكر اوكی شق اولمش اولور ایسه اكا قفتان دیرلر صاحب قاموس قمیص پاموقدن اولور یوكدن اولمز دیر وحدیث مذكورده قمیصدن مراد پاموقدن اولمق متبادر خاطردر ٠

خفی اولمیه‌كه راوی حدیث شریف ام سلمه حضرتلرینك اصل نام شریفلری هند بنت ابی امیة بن سهیل بن مغیرة بن عبدالله‌دركه رسول الله علیه السلامك التنجی زوجهٔ منكوحهٔ مستورەلریدر اسم مادرلری عاتكه بنت عامر بن ربیعه‌در مشار الیها والدمز مقدما ابوسلمة بن عبد الاسدك تحت نكاحنده اولوب بالمعیه حبشه هجرت ایتدیلر اوراده ابو سلمه‌دن زینب وسلمه وعمر ودره نام درت نفر اولادی اولدقدنصكره هجرتك دردنجی سنه‌سنده ابو سلمه وفات ایتمكله سنهٔ مذكوره شوالنده رسول كردكار حضرتلری ام سلمه رضی الله عنهایی كندی نفس نفیسلرینه

نكاح ایتدیلر بونلر دخی زیاده عالمه وفقیهه وصالحه وعابده وزاهده ایدیلر انك ایچون ابن عباس وعائشه وزینب وزینبك قزی وفرزند ارجمندلری عمر وسعید بن مسیب وصحابه وتابعیندن جماعت كثیره ام سلمه حضرتلرندن احادیث شریفه روایت ایتدیلر عمر عزیزلری سكسان درده واردقده هجرتك اللی طقوزنجی سنه‌سنده وداع عالم فانی ایدرك حضرت ابو هریره یاخود سعد بن زید رضی الله عنه نمازك قیلوب بقیع كورستاننه دفن ایتدیلر

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن حمید الرازیدن او دخی فضل بن موسی‌دن او دخی عبدالمؤمن بن خالددن او دخی عبد الله بن بریده‌دن او دخی ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنهادن روایت بیوردی

الحديث الثانی

(عَنْ اَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ) اسماء بنت یزیددن مرویدر اسماء یزید الانصارینك قزیدر بركون اسما رضی الله تعالی عنها حضور سعادته كلوب دیدیكه یارسول الله بن جاریه‌كز نساء مسلمین طرفندن مبعوثا كلدم خاكپای شریفلرینه بوزلر سوروب شو وجهله عرضحال ایتدیلركه بزلر بیچارەكان شواغل بیوت ایله مشغول وحاملات اولاد اولدیغمزدناشی جماعتده حاضر وجهاده قادر اولمیوب رجال هر خصوصده بزم اوزریمزه مفضل وثوابه نائل اولمقده بزدن مكملردر لكن ازواجمز كفار ایله جهادده ایكن هر بریمز قدرتمز مقداری انلرك اموالنی محافظه واولادلرینی تربیه ایتمكه اهتمام ایدەرك رجالك نائل اولدقلری اجره بزلر دخی نائل اوله بیلیورمیز دیو هر برلری جناب صاحب نبوت افندمزدن استفسار وبو خصوصده فرمان شریفكزه از دل وجان انتظار ایتمكده دیرلر ایمدی خواجهٔ كائنات علیه اكمل التحیات افندمز بو كلمانی استماع بیوروب سعادتله بیوردیلركه یا اسماء نساء مسلمینه سویله واكلاتكه هر بری صدقله زوجنك خدمتنده قائمه وحقوق زوجیتە راعیه اولورلر ایسه شبهه یوقدركه رجالك نائل اولدیغی اجره نائل اولورلر ٠

(قَالَتْ كَانَ كُمُّ قَمِيصِ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله تعالى عليه وسلم اِلَى الرُّسْغِ) اسما رضی الله عنها بیوردیلركه رسول اكرم حضرتلرینك كوملكنك یكاری بیلكلرینه بالغ اولوب تجاوز ایتمز ایدی جزری بیوردیكه كوملك یكی بیلكی تجاوز ایتمامك سنت اولدیغنه بو حدیث دلیلدر قمیصك غیری ثوبده محدثین بونده سنت اولان پارمقلرك باشنی تجاوز ایتمامكدر دیدیلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت اولندیكه رسول اكرم حضرتلرینك كیدیكی قمیص طبوقلرینك فوقنده بالغ اولور ویكاری پارمقلرینك باشیله برابر كوربنور ایدی بیوردی محدثین بو ایكی حدیثك مابیننی شو وجهله بیان ایتدیلركه نبی محترم حضرتلرینك قمیصی متعدد ایدی بعض قمیصلرینك یكی بیلكلرینه وبعضنك یكی پارمقلرینه بالغ اولوردی والله اعلم ٠

كم كافك ضمی ومیمك تشدیدی ایله تركیده یك دیمكدر فارسیده آستین دیرلر رسغ رانك ضمی وسینك سكونی ایله بیلك دیمكدر

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی عبد الله بن محمد بن حجاجدن اودخی معاذبن هشامدن اودخی پدری هشامدن اودخی بدید بن میسره‌دن اودخی شهربن حوشبدن اودخی اسماء بنت یزیددن روایت بیوردی

﴿نظم﴾

اول نبیز پاك ثیابه بورینور * تاپلوطلنمش قروش کورینور
ثوب ایچنده اولور ایسه‌ده نهان * نورلنوردی اول منیرله شوجهان
دیدی راوی اول قیص کیرایدی * اوقیصدن کورینور الك بدی
چون قیصك رسغه واصل یکلری * صاریبزدی خوب قیصه تنلری
اوقیصك وار قماشی پنبه دن * بورینوردی آکه نازك کل بدن
ثوبی الك ناطبوغه اولا شبر * هرنه کیسه آکه غایت یاقشیر
دیدی رائف اول نبیك هیئتی * جلب ایدردی آکه قلبدن رغبتی

﴿الحديث الثالث﴾

﴿عَنْ قُرَّةَ قَالَ اَتَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَهْطٍ مِنْ مُزَيْنَةَ لِنُبَايِعَهُ وَاِنَّ قَمِيصَهُ لَمُطْلَقٌ اَوْقَالَ زِرُّ قَمِيصِهِ مُطْلَقٌ قَالَ فَاَدْخَلْتُ يَدِي فِي جَيْبِ قَمِيصِهِ فَمَسِسْتُ الْخَاتَمَ﴾ قره رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه حضرت پیغمبره بیعت ایتمك ایچون مزینه قبیله‌سندن برجماعت ایله حضور سعادته کلدم و رسول اکرم حضرتلرینك مبارك ارقه‌لرنده‌کی کوملکك دوکمه‌سی اولمدیغندن یاخود قره دیدیکه دوکمه‌سی ایلکلی بولنمدیغندن قیص شریفلرینك جیبندن یعنی یقه‌سندن الیمی صوقوب مهر نبوتی مس ایلدم بو روایتده قیص شریفك دوکمه‌سی اولوب اولمامده واقع اولان شك جناب قره‌نك اوغلی معاویه‌دن واقع اولدی .

جیب فارسیده کریبان ترکیده یقه دیمکدر

﴿سند حديث﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی ابو عمار حسین بن حریثدن اودخی ابونعیمدن اودخی زهیردن اودخی عروة بن عبدالله بن قشیردن اودخی معاویة بن قره دن اودخی پدری قره رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿الحديث الرابع﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ وَهُوَ مُتَوَكِّئٌ عَلَى اُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ وَعَلَيْهِ ثَوْبٌ قِطْرِيٌّ قَدْ تَوَشَّحَ بِهِ فَصَلَّى بِهِمْ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه نبی محترم حضرتلری اسامة بن زیده طیانه‌رق سعادتخانه‌لرندن چیقدیلر اوزرلرنده لطیف منظره‌لی قالین پاموقدن طوقنمش برثوب اولوب جاجك احرام باغلادیغی کبی مذکور ثوبك براوجنی صاغ قولتوغی التندن الوب صول اوموزی اوزرینه براقشلر ایدی اوحالده زدنبویلرنده بولنانلر ایله نماز قیلدیلر .

رسول اکرم افندمزك حضرت اسامه‌یه طیانه‌رق سعادتخانه‌لرندن چیقدیغی ظاهر اولان مرض موتلرنده ایدی

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی عبد بن حمیددن اودخی محمد بن الفضیلدن

اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی حبیب بن الشهیددن اودخی حسندن اودخی انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿نظم﴾

ابن مالك ایدی اصحابدن بری * وصف ایدردی اوکوزل پیغمبری
دو نبیز اولدی راحتسز نیجه * آرزو ایتدی چیقمسنی خارجه
تا اسامه‌یه طیانوب اورسول * خانه‌سندن خارجه ایتدی وصول
اوزرنده وار ایدی ثوبی نظیف * منظره‌سی اولدی غایتله لطیف
آکه نازك ثوب قطری دیدیلر * ثوب والایی اوکون کیمشدیلر
اولدی مشغول اوصلاته حقله * جمله اصحاب قیلدی آنکله بله
دیدی رائف اول خدانك رحمتی * وار ایدی اول کون الك آرزحمتی

﴿الحديث الخامس﴾

﴿عَنْ اَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْبًا سَمَّاهُ بِاسْمِهِ عِمَامَةً اَوْ قَمِيصًا اَوْ رِدَاءً﴾ ابوسعید الخدری رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری برثوب جدید کیسه‌لر اول ثوبی اسمی ایله سویلرلر ایدی مثلا اول ثوب جدید عمامه ایسه کسانی الله هذه العمامه یاخود قیص ایسه کسانی الله هذه القمیص یاخود رداء ایسه کسانی الله هذه الرداء دیرلر یعنی ثوب جدید هرنه اولور ایسه بومثللو بیوررلر ایدی ﴿ثُمَّ يَقُولُ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا كَسَوْتَنِيهِ اَسْاَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ وَاَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ﴾ حضرت پیغمبر ثوب جدیدك اسمنی ذکر ایله کیدکدنصکره یاربی جمله حامدینك حمدی سکا مخصوصدر بنم قوتمك مداخله‌سی یوق ایکن بوکسوه‌یی بکا کیدردیکك کبی بوکسوه‌نك وکسوه کندی ایچون یاپیلان اعضانك خیرینی سندن نیاز ایدرم دخی کسوه‌نك وکسوه کندیسیچون یاپیلان اعضانك شرندن یاربی سکا صغنورم دیو دعا ایدرلر ایدی میرك شاه بیوررکه ثوبك خیری کبر اسکیمك و پاك اولوب تکبر ایچون اولمامقدر وثوب کندیچون اولان عضولك خیری حرارتدن و برودتدن حفظ اولمق وثوبی احسان ایلیان حق سبحانه وتعالینك عبادتنده بولنمقدر وثوبك شری تیز کهنه اولمسی وحرام وناپاك وکبر ایچون بولنمسیدر وثوب کندی ایچون اولان عضولك شری معاصی‌یه وسیله اولمسیدر .

(کسانی الله هذه العمامه) قولنك معناسی الله تعالی عمامه‌یی بکا کسوه قیلدی دیمکدر

﴿سند حديث﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی سوید بن نصردن اودخی عبدالله بن المبارکدن اودخی سعیدبن ایاسدن اودخی ابی نضره‌دن اودخی ابی سعیدالخدری رضی الله تعالی عنهدن روایت بیوردی .

﴿الحديث السادس﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ اَحَبُّ الثِّيَابِ اِلَى رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُهُ الْحِبَرَةَ﴾

انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك كیدیكی ثوبلرك ایچنده زیاده سوكیلی كیدیكی یشیل بردیمانی‌ایدی حبره یمندن كلور یشیل برددر برد چار دیمكدر لباس اهل جنه یشیل اولدیغندن نبی محترم حضرتلری یشیلی زیاده سوررلر ایدی میرك شاه بیورركه بوحدیث شریفده رسول اکرم حضرتلرینه ثوبك زیاده سوكیلیسی حبره وحدیث سابقده قیصدر بیورلدی ایسه بوایكی حدیث شریفك توجیهنده قیص نحت الثیاب ملبوس اولمغله احب وحبره یشیل اولدیغی ایچون قیص اوزرینه ملبوس اولان ثیابه نسبت سوكیلی اولدی دینلور ·

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی معاذبن هشامدن اودخی پدری هشامدن اودخی قتاده‌دن وجناب قتاده انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی ·

﴿نظم﴾

ابن مالك بندهٔ پیغمبری ٭ وپرمشیدی بولنه جان وسری
دیر نبیز بوریوردی چارنه ٭ كوریوردی كاهی كاهی یارنه
بك براشقلی جهانك بهتری ٭ چارخوشدرلونی آنك اخضری
اوجنابك شوقناده وار نه‌سی ٭ كیدیكی انك قیصله حبره‌سی
ایتمدیلر شو جهانه رغبتی ٭ اهل جنت كیدیكیدر خلعتی

﴿الحدیث السابع﴾

(عَنْ اَبِی جُحَیْفَةَ قَالَ رَاَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم وَعَلَیْهِ حُلَّةٌ حَمْرَاءُ كَاَنِّی اَنْظُرُ اِلَی بَرِیقِ سَاقَیْهِ)

ابی جحیفه رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن سید المرسلین افندمز حضرتلرینی كورمك شرفنه نائل اولدم مبارك ارقه‌لرنده حلهٔ حمراء وار ایدی كویا بن حالا ساق سعادتلری لمعانه نظر ایدیورم ·

سفیان بیوردیكه ابوجحیفه‌نك رسول اکرم حضرتلرینك اوزرنده كوردم بیوردیغی حلهٔ احمردن مراد حبره دیدكاری بریولی سیاه وبریولی قرمزی اولان برد یمانیدرزیرا حبره صرف یشیل برد یمانی یه دینلدیكی كبی قرمزی وسیاهله مختلط آلاجه‌یه دخی دیرلر بناءً علیه آلاجه كیمك مستحب وصرف قرمزی كیمك مكروهدر حضرت جحیفه‌نك رسالتمآب افندمزی كورمسی میرك شاه قولنه‌كوره حج وداع سنه‌سی بطحاء مكه دینلان موقعده واقع اولمشدر اوموقعده نبی ذیشان حضرتلری ابدست الوب برمقدار صو فضله قالدی واوصویك رایحه‌سی مسكدن دها كوزل ایدی خلق بوصودن اللرین اصلادوب یوزلرینه سوررلر وصویك ختامنده اوماء شریفه نائل اوله‌میانلر نائل اولنلرك اللرینه كندی اللرینی مسح ایله تبرك ایدرلر ایدی ·

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن او دخی عبدالرزاقدن اودخی سفیان ثوریدن اودخی عون بن ابی جحیفه‌دن اودخی پدری جحیفه رضی الله عنهدن روایت بیوردی ·

﴿الحدیث الثامن﴾

(عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ مَا رَاَیْتُ اَحَدًا مِنَ النَّاسِ اَحْسَنَ فِی حُلَّةٍ حَمْرَاءَ مِنْ رَسُولِ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم اِنْ كَانَتْ جُمَّتُهُ لَتَضْرِبُ قَرِیبًا مِنْ مَنْكِبَیْهِ) براء بن عازب رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه نبی محترم حضرتلرینه یاراشدیغی قدر قرمزی حله‌نك نوع بشردن دیكر برفرده یاراشدیغنی كورمدم تحقیق مبارك شعر شریفلری ایكی طرفدن اوموزلرینه قریب محلره واصل اولور ایدی ·

معلوم اوله‌كه قرمزی ثوب حقنده علما اختلاف ایدوب بعضیلر شو ذكر اولنان احادیث شریفه‌یه نظرا قرمزی كیمك مطلقا جائزدر و بعضیلر مطلقا قرمزی كیمك جائز دكلدر دیدیلر بعضیلری دخی غایت قرمزی كیمك مكروه وآچیقجه قرمزی اولور ایسه دكلدر و برازلریده زینت وشهرت قصدیله اولور ایسه قرمزی كیمك مكروهدر و برفرقه‌سیده ایپلكی قرمزی‌یه بویانوب بعده طوقونمش اولور ایسه كیمك جائزدر و برطاقیده عصفر ایله بویانمش قرمزی مكروهدر وبعضیلری یالكز قرمزی رنكلی ثوب كیمك منهی وسائر رنك ایله مختلط آلاجه قرمزی منهی دكلدر دیدیلر اولی اولان حقنده اختلاف كثیره اولان شیئی تركدر ·

﴿سند حدیث﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی علی بن حشرمدن اودخی عیسی بن یونسدن اودخی اسرائیلدن اودخی ابو اسحاقدن اودخی براء بن عازب رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿الحدیث التاسع﴾

(عَنْ اَبِی رِمْثَةَ قَالَ رَاَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم وَعَلَیْهِ بُرْدَانِ اَخْضَرَانِ) ابو رمثه حضرتلرندن مرویدركه بن حضرت فخر عالمی ایكی یشیل برد یمانی كیمش اولدقلری حالده كوردم بیوردیلر ·

﴿سندحدیث﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی عبیدالله بن ایاددن اودخی پدری ایاددن اودخی ابورمثه رضی الله عنهدن روایت بیوردی ·

بردیمانی دیمك یمن طرفنده ایشلنیلان چاردریاخود یمنده استعمال اولنان چار دیمكدر

﴿نظم﴾

شو ابو رمثه رواتدن بریسی ٭ اول رسولی وصف ایدرلردی‌بسی
ایستدی وصف نبیز ایلسون ٭ خوب نبیدن كوردیكنی سویلسون
دیدی نازك ایكی بردی كیدیلر ٭ ایكی بردلرخوش یشیل رنك ایدیلر
چون یشیل رنك اهل جنت رنكیدر ٭ اول یشیله كوربنور مثل بدر
دیدی رائف اول نه كیسه یاقیشر ٭ هر سونلر مطلبنه اولاشیر
یعنی هركیم حب وار آكه كثیر ٭ ربیزدن اوله هر ایشی یسیر

رواة راوینك جمیدر غزاة غازینك جمعی اولدیغی كبی

﴿الحدیث العاشر﴾

(عَنْ قَیْلَةَ بِنْتِ مَخْرَمَةَ قَالَتْ رَاَیْتُ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم وَعَلَیْهِ اَسْمَالُ مُلَیَّتَیْنِ كَانَتَا بِزَعْفَرَانٍ

اسمال سملك جمعیدر سمل اسكی ثوب دیمكدر

وقد نفضته) قیله رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه بن نبی ذیشان افندمز حضرتلرینی کوردم اوزرلرنده زعفران ایله بویانمش وبویاسنی آتوب صولمق درجه‌سنه وارمش اسکیجه ایکی ازار وار ایدی

معلوم اوله‌که سید الانبیاء والمرسلین مبدأ وجود ما کان ومایکون علیه افضل الصلواة واکمل التحیات حضرتلری سلطان المتواضعین اولدقلرندن ووجود پرجودلرنده اولان مهابت وعظمت وحسن جماللری لباسك امانه‌سنه احتیاجی اولمدیغندن لباس کرك یکی وکرك اسکی اولسون همان پاکلکنه نظر بیوروب تلبس بیوررلر ایدی ایمدی بوکیفیته واقف اوله‌رق واهب العطایا حضرتلرینك احسان بیوردیغی شیلره قناعت ایدوب لباس فاخره کیمك هوسنده اولمامليدر ٠

《 سند حدیث 》 حضرت ترمذی بوحدیث شریفی عبد بن حمیددن اودخی عفان بن مسلمدن اودخی عبدالله بن حسان العنبریدن اودخی پدر ووالده‌سی طرفندن جده‌لری اولان وحیبه وعلیبه‌دن اودخی مخرمه‌نك قزی قیله رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

《 الحدیث الحادی عشر 》

(عن ابن عباس قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم علیکم بالبیاض من الثیاب یامعاشر الأمة لیلبسها احیاؤکم وکفنوا فیها موتاکم فانها خیار ثیابکم) ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه خواجهٔ کائنات علیه اکمل التحیات افندمز حضرتلری سز اثوابك بیاضنه ملازمت ایدیکز حیاتده اولنلریکز بیاض کیسون ووفات ایدنلریکزی بیاض ایله تکفین ایلیکز زیرا بیاض اثواب سزك ثوبلریکزك خیرلوسیدر بیوردیلر بیاض ثوبك خیرلی اولمسنك وجهی کله‌جك حدیث شریفده بیان اولنه‌جقدر ٠

《 سند حدیث 》 ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی بشر بن المفضلدن اودخی عبدالله بن عثمان بن خثیمدن اودخی سعید بن جبیردن اودخی ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

《 الحدیث الثانی عشر 》

(عن سمرة بن جندب قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم البسوا البیاض فانها اطهر واطیب وکفنوا فیها موتاکم) سمرة بن جندب رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سلطان الرسل حضرتلری سزلر بیاض ایله اثواب کیك زیرا تحقیق بیاض اثواب زیاده پاك وزیاده کوزلدر میتلریکزی دخی بیاض ایله تکفین ایلیك بیوردیلر بعض مشایخ دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك امت مرحومه‌لرینه حال حیاتده ووقت مماتده بیاض ایله امر بیوردقلرینك حکمتی بودرکه میت جمعیتگاه ملائکه‌یه توجه صددنده اوله‌جغندن بیوك برمجلسه کیده‌جك کیمسه‌یه بیاض ثوب

جمعیتگاه ملائکه‌دن مراد قبردر زیرا قبرده منکر ونکیر جمع اولور دخی محشر یردر

افضل اولدیغی کبی میته دخی بیاض کفن افضلدر وحال حیاتده بیاض ثوب موتی مخطر ومذکر اولدیغندن وبیاضده خباثتك اثری زیاده ظاهر اوله‌رق کمال درجه نظافته سبب بولندیغندن ومع هذا بیاضك لونی خلقتی اوزره باقی اولوب تغیر اولنمدیغندن حیاتده دخی افضلدر ٠

《 سند حدیث 》 ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی حبیب بن ابی ثابتدن اودخی میمون بن ابی شبیبدن اودخی سمرة بن جندب رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

《 نظم 》

ابن جندب بحث الوان ایلدی * اول نبیدن امر اولانی سویلدی
دیر نبیز ایت بیاضی سن لباس * چون بیاضده اولدی ظاهر کیرو پاس
البوادن اکلاشلدی سودیکی * اونبیز هم بیاضی کیدیکی
طوت نصیحت کی بیاضی درحیات * اوله مألوف خوش کوره سك درممات
بونبیدن خوب نصیحتدر بزه * میته یی بز صارملیز آق بزه
صار بیاضه خوب کوره سائل ملك * خوب کورنمك اولدی میته‌دن دلك

《 الحدیث الثالث عشر 》

(عن عائشة رضی الله عنها قالت خرج رسول الله صلی الله علیه وسلم ذات غداة وعلیه مرط من شعر اسود) حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری اوزرلرنده سیاه قیلدن طوقونمش ازار اولدیغی حالده صباح وقتی سعادتخانه‌لرندن طیشارو چیقدیلر مرط ازار دیمکدر کرك ابریشمدن کرك صوفدن کرك کتاندن اولسون اما بومقامده ذکر اولنان مرط سیاه قیلدن طوقونمشدر حتی بخاری ومسلم روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك برسیاه کسوه‌سی وار ایدی کاهی کیه‌رك کمال تواضعلرندن بن عبد عاجزم عبدلر کبی کیرم بیوررلر ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم ٠

مرط میمك کسری ورانك سکونیله‌در

《 سند حدیث 》 امام ترمذی بوحدیثی احمد بن منیعدن اودخی یحیی بن زکریا بن ابی زائده‌دن اودخی پدری زکریادن اودخی مصعب بن شیبه‌دن اودخی صفیه بنت شیبه‌دن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

《 الحدیث الرابع عشر 》

(عن شعبة ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لبس جبة رومیة ضیقة الکمین) شعبه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری جبهٔ رومیه کیدیلر بو جبه‌نك یکلری طار ایدی جبه جمیك ضمی وبانك تشدیدیله ایکی قات دیکلمش وآره‌سنه پاموق قونمش برثوبدر صوفدن اولدقده برقات اولور لکن بزم بلده‌لریمزده ایکی قات اولوب پاموقلی بولنانه خرقه تعبیر اولنور برقات اولور ایسه جبه تعبیر اولنور بواصطلاح جدیددر بویله اولدیسه جبهٔ

حضرت شعبه جناب پیغمبری طار یکلی جبه ایله کوردیکی سفرده ایدی

رومیه شام خرقه‌سی دیمکدر اوزمان شام روم ملکی قیصرک حکمنده اولدیغندن شام خرقه‌سنه جبهٔ رومیه دینلدی .

حدیث مذکوردن استنباط اولندیغنه کوره بوکدن طوقونمش لباس کیمک وسفرده طار یکلی البسه اکتسا ایلمک ونجاستی غیر متحقق اولان معمولات اجنبیه‌یی استعمال ایتمک ائمهٔ ثلاثه عندنده جائزدر امام مالکه کوره لباس متعدد صاحبی اولنلر یوکدن معمول البسه اکتساسندن احتراز ایتملیدر زیرا یوکدن لباس کیمک زهدی اشعار ایدر وعملینی اخفا ایتمک اولیدر وحضرده کیله‌جک لباسک یکلرینی بول یاپدرملیدر ابدست وقتنده سهولت اولسون ایچون اما یکلرک افراطله بول اولمسی دخی بدعتدر چونکه اصحاب کرامک اثوابلرینک یکلری افراط درجه‌سنده بول دکل ایدی نهایت یکلر بر قارش قدر بول اولمق اقتضا ایدر .

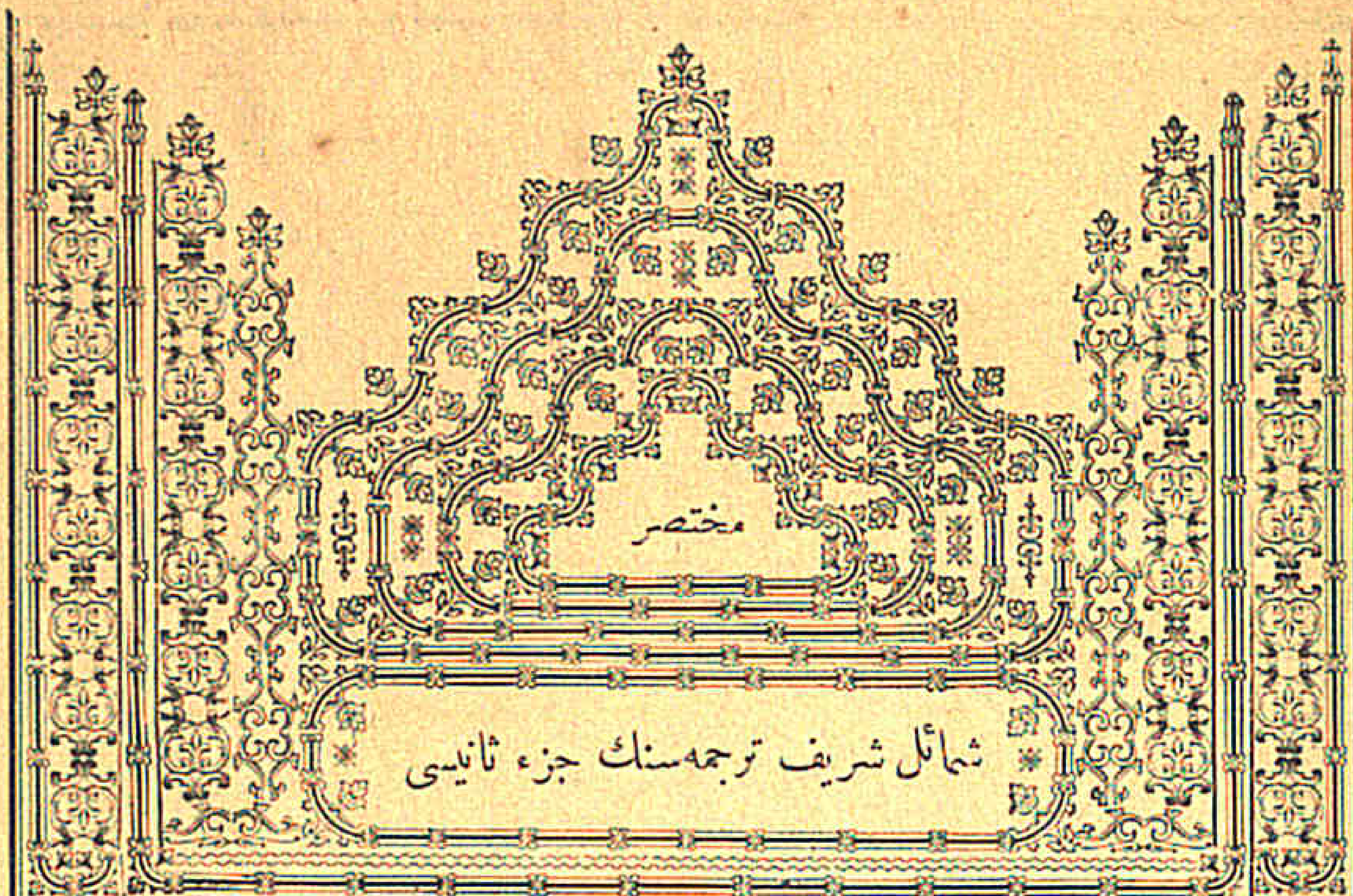
البسه لباسک جمعیدر امثله مثالک جمعی اولدیغی کبی لباس کیلن شیدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی یوسف بن عیسادن اودخی وکیعدن او دخی یونس بن ابی اسحاقدن او دخی پدری ابی اسحاقدن او دخی شعبیدن اودخی مغیرة بن شعبه‌دن او دخی پدری جناب شعبه‌دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

باب نامنده لباسی با بیان * اول نبینک کیدیکی اولدی عیان
کیمیشدی اویاض یزدن لباس * اوزرنده اولمز ایدی کیرویاس
دیدی شعبه کیدی برکون جبه‌یی * یاقشردی هرنه کیسه پاك ابی
ضیق ایدی اوجبه‌نك هم یکلری * بورنوردی جبه‌یه خوش تنلری
کاه کیردی پاك لباسی اسودی * صوف اسودله زهد قصد ایلدی
شو لباسك اولدی بحثی خوش تمام * اولدی بحثنده لباسك اهتمام

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

اوچ جزء اوزره جمعی مراد اولنان مختصر شمائل محمدیه‌دن جزء ثانی ابواب عدیده‌یی مشتملدر

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب اول) رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك ﴾
﴿ عیشلری یعنی حیات وحیات کندیسیله حاصل اولان شیئك کیفیتی حقنده وارد اولان ﴾
﴿ احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ) محمد بن سیرین حضرتلرندن مرویدر مشار الیه حضرتلری جلیل القدر تابعیندندر حضرت انسك غلامیدر مکاتب طریقیله آزاد ایتمشدر ائمهٔ ستة مشایخندندر خوش مجلس ولطیف کوی وتعبیر رؤیاده بی نظیردر التی اولادی وار ایدیکه هربری محدثلردر محمد * سعید * انیس * یحیی * حفظه * کریمه * حکایت اولنورکه صاحبة الجمال برخاتون وار ایدی ابن سیرینی کندویه دعوت ایتدکده ابن سیرین امتناع ایدوب واقعه‌سنده کوردیلرکه بر صبیح الوجه کمسنه کاوب آغزینه بزاقنی القا بیوردقدنصکره یاابن سیرین بن یوسف بن یعقوبم سن بکا عفتده وپاکدامن اولمقده شریك اولدك بعدالیوم رؤیا تعبیرنده دخی بنم شریکم اول بیوردی چون ابن سیرین خوابدن بیدار اولوب کندوبی تعبیر واقعه‌ده سرافراز بولدی حتی تعبیراتی کتابلرده مسطور ومشهوردر یوزاون تاریخنده وفات ایتدی (رحمة الله تعالی علیه)

نظم

ابن سیرینه جمله ایلدی عرض کندینی ★ دیدی سودم شوجهانده غایتله بن سنی
ابن سیرین موجنجه ایلریکن عفتی ★ یوسف سلطان بولنده الده ایدی رفعتی
چونکه آدم شوجهانده کیتسه عالی بربوله ★ باعنایت اوله رفعت کردکاردن شوقوله
برکیجه ده یوسفی خوش درمنام کورمش ایدی ★ حضرت یوسف اکا پك التفاتلر ایلدی
ابن سیرین کوردی آنی نه کوزل صاحب جمال ★ حق تعالی ایلدیلر انی عالی ذی الکمال
دیدی یوسف عفتده سن بکا اولدك شریك ★ هر ایشنی ایده دیم ذاتنه خیر ویریك
دیدی هم ای ابن سیرین ساکه ایتدم همتی ★ واقعه‌لر ایله تعبیر بوله‌سك سن عزتی
ابن سیرین پاکدامن ایتدی تعبیرلر کوزل ★ آکه ویردی بوکمالی اول خدای لم یزل
هرکه بویله ایده عفت بوله دائم خوش‌هما ★ خواجه رائف بوسخنده نه عجایب رهنما

﴿ قَالَ كُنَّا عِنْدَ اَبِي هُرَيْرَةَ ﴾ معبر ابن سیرین بیوردیکه بز ابوهریره‌نك نزدنده ایدك هریره هره‌نك اسم تصغیریدر معناسی کدیجکز وکوچك کدی دیمکدر ابو هریره اسمیله تسمیه یاوری کدیلری سودیکی ایچوندر ﴿ وَعَلَيْهِ ثَوْبَانِ مُمَشَّقَانِ مِنْ كَتَّانٍ فَتَمَخَّطَ فِي اَحَدِهِمَا ﴾ حضرت ابوهریره‌نك اوزرنده کتان بزندن آشی بویاسیله بویانمش ایکی ثوب اولوب اول ایکی ثوبك برینه سومکوردی وبرونی سیلدی ﴿ فَقَالَ بَخْ بَخْ يَتَمَخَّطُ اَبُو هُرَيْرَةَ فِي الْكَتَّانِ ﴾ عقیبنده بیوردیکه په په ابوهریره کتان بزینه برونی سیلدی ﴿ لَقَدْ رَاَيْتُنِي وَاِنِّي لَاَخِرُّ فِيمَا بَيْنَ مِنْبَرِ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم وَحُجْرَةِ عَائِشَةَ مَغْشِيًّا عَلَيَّ ﴾ والله بن کندیمی کورر ایدمکه مسجد شریفده منبر شریف ایله حجرهٔ عائشه بیننده بیخود اولدیغم حالده مسجده ایلین کیمسه‌نك هیئتی کبی زمین اوزره قپانمش ایدم ﴿ فَيَجِيءُ الْجَائِي فَيَضَعُ قَدَمَهُ عَلَى عُنُقِي يُرَى اَنَّ بِي جُنُونًا وَمَا بِي جُنُونٌ وَمَا هُوَ اِلَّا الْجُوعُ ﴾ ایمدی برآدم کاوب بنی بوحالتمده کوردکده بنی مصروع ظن ایدوب اضطرابم ساکن اولسون ایچون ایاغنی بوغازیمه بصار ایدی حالبوکه بن مصروع دکل ایدم انجق بنم بوحالم آچلقدن ایدی .

﴿ حاصل مفهوم حدیث ﴾ معبر سیرین بیوردیکه بز ابوهریره حضرتلرینك عندنده بولندق اوزرلرنده قرمزی طپراق ایله بویانمش ایکی ثوب وار ایدی اول ایکی ثوبدن برینه سومکروب وبرونی سیلوب عقیبنده بیوردیکه په په ابوهریره کتان بزینه برونی سیلدی والله بن کندمی کورر ایدمکه مسجد شریفده منبر شریف ایله حجرهٔ عائشه رضی الله عنها بیننده مسجده ایلین کیمسه‌نك هیئتی کبی بیخود اولدیغم حالده زمین اوزره قپانیر ایدم برآدم کلور بنی او حالده کوردکده بنی مصروع ظن ایدرك ایاغنی بوینمه بصار ایدی حالبوکه بن مصروع دکل ایدم بنم بوحالم انجق آچلقدن ایدی دیو ابوهریره حضرتلری سابقده‌کی فقره‌یی بیان بیوردی معلوم اوله‌که حضرت ابوهریره رضی الله تعالی عنه وقت سعادتده اصحاب صفه‌دن اولوب بعده ایکی قرمزی قپامه کیوب کندینی اهل دنیا اولدم ظنیله کندیلرینك اولکی فقیرلکنی ذکر ایدوب اول قپامه‌سنك برینه برونی سیلمه ایله مرادی زینت دنیایی تحقیردر بز بیچارکان حال

وشانمزی تفکر ایده‌لم ابن حبان روایت ایدرکه ابوهریره بیوررلر اوچ کون مقداری اصلا طعام ایتمدم جوعك غلبه‌سندن بی‌تاب اولدم صبیان ابوهریره مصروع اولمش دیو سویلرلر ایدی اتفاقا رسول اکرم حضرتلری اصحاب صفه ایچون برکاسه ترید کتوردیلر اصحاب اکل ایتمکه شروع ایتدیلر بندخی بنی دعوت ایده‌لر دیو کندمی کوستردم اما بن قلدابنجه‌یه قدر اصحاب کرام قالقدیلر کاسه‌ده برشی قالمامش الا کنارنده تریددن اثر قالمش پس رسول اکرم حضرتلری بنی کوردکده مبارك پارمقلرینی وضع ایدوب کاسه‌ده برلقمه جمع اولدی اول لقمه‌یی مبارك پارمقلریله بکا ویروب کل بسم الله بیوردیلر الله حقیچون اول لقمه‌یی اکل ایتدم ومرادم اوزره طویدم دیو ابوهریره بیوردیلر رضی الله تعالی عنه امام ترمذینك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی اصحاب کرامك ضیق عیشلرینی بیان ایله رسول اکرم حضرتلرینك ضیق عیشلرینی بیاندر

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه حماد بن زیددن حماد ایوب السختیانیدن ایوب محمد بن سیریندن روایت بیوردی .

نظم

ترمذی عندنده عالی معتبر ★ راویلر ویردی حدیثی خوش‌خبر
دیر قتیبه باکه حماد بیل دیدی ★ بوحدیث سختیانی سویلدی
سختیانی ابن سیرین هم عصر ★ ابن سیرینه روایت منحصر
ابن سیرین تکرینك زاهد قولی ★ تابعیندن قدری آنك پك جلی

نظم دیکر

باهریره ایکی ثوبی بولدیلر ★ ایکی ثوبله بن غنیم صاندیلر
ذات عالی حضرتنك سودیکی ★ قرمزی‌یه بویلدی کیدیکی
اوزرنده وار ایدی ثوبی ایکی ★ او ایکیدن هربری انك یکی
سومکوردی او ایکیدن برینه ★ په ایدردی اکه سومکردیکنه
باهریره ذکر ایدردی فقرینی ★ وقت اولده اولان احوالنی
هم دخی او ایلدی اکه کدر ★ اهل دنیا اولمشم بن ظن ایدر
اهل دنیا اولمسی پك غم ایدی ★ او غمله سویلدیکك سویلدی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ مَالِكِ بْنِ دِينَارٍ قَالَ ﴾ مالك بن دیناردن مرویدر بیوردیکه ﴿ مَا شَبِعَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله تعالى عليه وسلم مِنْ خُبْزٍ قَطُّ وَلَا مِنْ لَحْمٍ ﴾ رسول اکرم حضرتلری اتمکدن قطعا طویمدی دخی ات یمکندن اصلا طویمدی ﴿ اِلَّا عَلَى ضَفَفٍ ﴾ انجق ناس ایله یدیکی وقتده طویدیلر ﴿ قَالَ سَئَلْتُ رَجُلًا مِنْ اَهْلِ الْبَادِيَةِ مَا الضَّفَفُ ﴾ مالك بن دینار دیدیکه بن ضففك معناسی ندردیو اهل بادیه‌دن برکیمسه‌دن سؤال ایتدم ﴿ قَالَ اَنْ يَتَنَاوَلَ مَعَ النَّاسِ ﴾ اول کیمسه جواب اوله‌رق ناس ایله اکل ایتمکدر دیدی ایمدی بوخبرك معناسی رسول اکرم افندمز یالکز یدکلری وقتده اتمکدن

ضفف ضاد وفانك فتحیله‌در

واندن طویمدیلر لکن ناس ایله یدیکی وقتده بو ایکیسندن هر برندن طویدیلر معلوم اوله‌که ترمذی حضرتلرینك مالك بن دینار حدیثنی بیاندن مرادی رسول اکرم حضرتلری واصحاب کرامی فقری اختیار ایدوب وسعت معاشدن حذر بیوردقلرینی بیاندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن او دخی جعفر بن سلیماندن جعفر مالك بن دیناردن روایت بیوردی مالك بن دینار تابعیندن اولدیغیچون بو حدیث مرسل اولدی حدیثك راویلرندن رسول الله طرفندن بر راوی ساقط اولور ایسه او حدیثه حدیث مرسل دینور بو حدیثده واقع اولدیغی کبی زیرا بو حدیث شریفده رسول اکرم افندمزك حالنی بیان ایدن اصحابدن راوی متروکدر ٠

نظم

اول نبیز نه خبزدن نه لحمدن طویمدی * اکل وشربه نفس ایچون حب اونك اولمدی
ناس ایله اول لایقیله هر طعامدن برابدی * کندی یالکز بر طعامدن طویمشدر ابدی
ایلدیلر شو جهانده وسعتی ترك وحذر * دائما اول آخرت قیدنده اولدیلر کرد
نفس ایچون ایستمزدی بو جهانده لذتی * امتیچون ایستریدی دوجهانده عزتی

﴿ جزؤ ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب ثانی) رسول اکرم افندمزك خفلری حقنده وارد ﴾
﴿ اولان احادیث شریفه بیانده در ﴾

نظم

باب ثانی ذکر خفینك یری * وصف اولندی اول نبینك خفلری
او نبیز کیریدی مستلری * پاك انور ایدی انك اوستلری
هرنه کیسه خوش کورینوراونبی * پارلر ایدی تاکوشلنمش کبی

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ بُرَیْدَةَ) حدیث اول بریده حضرتلرندن روایت اولندی بریده رضی الله تعالی عنه رسول اکرم حضرتلری مکه‌دن مدینه‌یه هجرت ایدرکن غمیم نام موضعه کلدکده سکسان قدر کیسه ایله کلوب شرف صحبتله مشرف اولدیلر یاتسو نمازینی حضرت پیغمبرك خلفنده ادا ایدوب قومی جانبنه روان اولدیلر احد غزاسندن صکره مدینه‌یه کلوب بر قاچ غزاده حاضر اولدیلر ومدینه ده رسول اکرم حضرتلرینك دار بقایه تشریفندنصکره بر آز مدت ساکن اولوب بعده بصره‌یه و بصره‌دن خراسانه کیتدیلر وبعده مروده آخرته تشریف ایتدیلر (قَالَ اِنَّ النَّجَاشِیَّ اَهْدَی اِلَی النَّبِیِّ صلی الله تعالی علیه وسلم خُفَّیْنِ اَسْوَدَیْنِ سَاذَجَیْنِ) مشارالیه بریده حضرتلری بیوردیکه تحقیق حبشه ملکی نجاشی سیدالرسل افندمز حضرتلرینه هدیه طریقیله ایکی نقشسز سیاه مست ارسال وتقدیم ایلدی معلوم اوله‌که حبشه ملوکنه (نجاشی) یمن ملوکنه (تبع) فارس ملوکنه (کسری) روم ملوکنه (قیصر) شام ملوکنه

خف اایاغه کیلان مست دیمکدر

حبش دینلدیکی کبی حبشه دخی دینلور

(حرقل) مصر ملوکنه (فرعون) دینلور لکن حالا حبشه ملوکنه (خطی) دیرلر بو هدیه‌یی ارسال ایدن نجاشینك اسمی اصحمه‌در مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری نجاشی‌یه بر مکتوب تحریر وعمر بن امیه ایله ارسال بیوروب اسلامه دعوت ایلدی نجاشی اسلامی قبول ایتدی ابن حبان روایت ایدرکه نجاشی حضرت پیغمبره عبودیتنامه‌یی تحریر وهدیه طریقیله قمیص وسراویل وطیلسان وخفین کوندردی هجرتك طقوزنجی سنه سنده نجاشی وفات ایتدی امام بخاری روایت ایدرکه حضرت جابر بیوردیکه نجاشی وفات ایتدیکی کون جناب صاحب شریعت علیه افضل التحیة افندمز حضرتلری اصحاب کرامه بو کون حبشه‌ده بر رجل صالح وفات ایلدی صلاة جنازه‌سك ادا ایده‌لم بیوردقلرنده بزلر صفوف اولدق ذات عالی نبویلری دخی امام اولوب نجاشینك صلاة جنازه‌سك ادا ایتدك وحتی بن صف ثانیده ایدم (فَلَبِسَهُمَا ثُمَّ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَیْهِمَا) بریده بیوررکه نبی محترم حضرتلری نجاشینك هدیه اوله‌رق کوندردیکی خفینی طهارت کامله ایله قدم سعادتلرینه کیدیلر وصکره ابدست الوب اول خفین اوزرینه مسح ایتدیلر ٠

معلوم اولسونکه نجاشی حبشه ملکنك علم جنسیدر

نظم

اول نبیز ایتدی دینه دعوتی * دعوتیله بولدی کثرت امتی
تاحبشده اولدی اعلان دین حق * دین حقدن ایتمدی چوقلر فراق
دیر نجاشی حق رسولدر اونبی * ایتدی تصدیق تاآنی کورمش کبی
چون نجاشی ایتدی اسلامی قبول * اولدی ممنون نشر اسلامه رسول
هم نجاشی چوق هدیه کوندریر * یوللادیغی تانبیزه کلیر
خوش هدیه ایلش اولسه وصول * باتواضع اخذ ایدر آنی رسول

معلوم اولسونکه هدیه قبول ایتمك تواضع واردر دیدیلر

بو حدیث شریفدن هدیه قبولنك وصرف سیاه مست کیمنك جوازی دخی مستلر ابدستلی ایکن کیلسه ابدست بوزلدقده ایاغنی غسل لازم اولمیوب مست اوزرینه مسح ایتمك جوازی ظاهر اولدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی هناد بن سریدن هناد وکیعدن وکیع دلهم بن صالحدن دلهم حجیر بن عبدالله‌دن حجیر ابن بریده‌دن او دخی پدری بریده‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ مُغِیرَةَ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ اَهْدَی دِحْیَةُ لِلنَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم خُفَّیْنِ فَلَبِسَهُمَا) مغیرة بن شعبه رضی الله عنه‌دن روایت اولندی بیوردیلرکه حضرت دحیه جناب فخر عالمه ایکی مست هدیه ایلدی رسول اکرم حضرتلری دخی اول ایکی مستی قدم سعادتلرینه کیدیلر بو دحیه حضرتلری صحابی جلیلدر حسن وجمال صاحبیدر حتی جبرائیل علیه السلام نبی صلی الله علیه وسلمه چوق کره او دحیه‌نك صورتنده کلیر ایدی میرك شاه بویله ذکر ایلدی (حَتّٰی تَخَرَّقَا لَا یَدْرِی النَّبِیُّ صلی الله علیه وسلم اَذَكِیٌّ هُمَا اَمْ لَا) رسول اکرم حضرتلری اول خفینی کهنه اولوب یرتیلنجه‌یه قدر کیدیلر حالبوکه بو ایکی خفلر پاکیدر دکلیدر بیلمزلر ایدی ٠

﴿ خلاصهٔ معنی ﴾

مغیرة بن شعبه بیوردیلرکه صحابهٔ کرامدن دحیه حضرتلری رسول اکرم افندمزه برچفت مست هدیه ایلدی نبی محترم حضرتلری اوخفلری کهنه اولوب پرتیلنجه یه قدر کیدیلر حالبوکه تجسس ایدوب اوخفلرك اصلی پاکیدر یوخسه پاك دکلیدر بیلمزلر ایدی رسول اکرم افندمز بوخفلری بلاتجسس قدم شریفلرینه کیدکارنده اشارت بیوردیلرکه اشیاء مجهوله‌ده اصل اولان طهارتدر طهارتی مخل بر علامت ظاهر اولمدقجه بومستلرك سختیانی پاکیدر دکلیدر دیو سؤال لازم دکلدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی یحیی بن زکریا بن ابی زائده‌دن یحیی حسن بن عیاشدن اودخی ابی اسحاقدن اودخی شعبیدن شعبی مغیرة بن شعبه حضرتلرندن روایت بیوردی میرك شاه بیوررکه بوایکی حدیث شریف رسول اکرم حضرتلرینك مست کیوب واوزلرینه مسح ایتدکلرینه دلیلدر حضرت پیغمبرك سفرده وحضرده خفین اوزرینه مسح بیوردیغی اهل سنت عندنده تواتر ایله ثابت اولمشدر ٠

﴿ حکایهٔ عجیبه ﴾

طبرانی وبیهقی جناب ابن عباسدن روایت ایتدیلرکه برکون رسول اکرم حضرتلری قضای حاجت ایچون ناسدن بعید کیتدیلر وبرآغاج التنده جلوس بیوره‌رق قدم سعادتلرندن خفلرك چیقاروب ارض اوزرینه وضع ایلدیلر ابدستدنصکره خفینك برینی کیدیلر وبرینی دخی کیه‌جکلری وقتده هوادن برقوش نزول ایده‌رك اول خفی قاپوب هوایه پرواز وجوسماده طیران ایدوب خفی باش اشاغی طوتدقده ایچندن برحیه زمینه دوشدی نبی ذیشان حضرتلری بوحالی کوردکده بوربمك اکراملرندن بکا براکرامدر بیوردیلر وبعده بودعائی اوقودیلر ٠

﴿ دعاء ﴾

﴿ اللهم انی اعوذبك من شر من یمشی علی بطنه ومن شر من یمشی علی رجلین ومن شر من یمشی علی اربع ﴾

﴿ نظم ﴾

اونجاشی ایتدی ارسال خفلری * بی نقشدی خفلرینك اوستلری
ذات پاکینه هدیه باوصول * اخذ ایدردی اوهدیه‌یی رسول
اول نبیز کیدی خفی اسودی * بو ادلك طاهر میدرکی دیمدی
اصل اشیاده طهارت قاعده * خفی تدقیقده نه اولا فائده
اهل سنت اولدی مسحك قائلی * دیدیلر آنك نبیدر فاعلی
خفلره مسح اونبینك سنتی * سنتیله بولوروز بز رفعتی
سویله رائف اونبینك وصفنی * قیله مغفور جمله‌سندن حق سنی

(جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن باب ثالث رسول الله صلی الله تعالی علیه افندمزك نعللری)
(حقنده وارد احادیث شریفه بیانده‌در)

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ ﴾ باب ثالثده بیان اولنان احادیثدن (حدیث اول) انس بن مالکدن مرویدر ﴿ عن قَتَادَةَ قَالَ قُلْتُ ﴾ قتاده بیوردیلرکه بن خطاب ایدرك سؤال ایتدم ﴿ لِاَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس مالك حضرتلرندن ﴿ كَيْفَ كَانَ نَعْلُ رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾ یاانس رسول اکرم حضرتلرینك پاپوشلری نیجه ایدی قباللری وارمی ایدی یوقمی ایدی ﴿ قَالَ ﴾ انس حضرتلری بیوردی ﴿ كَانَ لَهُمَا قِبَالَانِ ﴾ رسول اکرم افندمز کیدیکی نعللری ایچون ایکی قباللر وار ایدی معلوم اوله که قبال نعلك طاسمه‌سنه دیکلمش ایکی قایشدرکه بری باش پارماغی ایله یاننده اولان پارماغك آره‌سنده اولور وبری دخی اورته پارماغی ایله یاننده اولان پارمغك بیننده اولور ﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن ابن بشار ابوداوددن ابوداود امام همامدن همام دخی قتاده‌دن قتاده انس رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ﴾ ابن عباسدن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ ابن عباس حضرتلری بیوردی ﴿ كَانَ لِنَعْلِ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قِبَالَانِ مُثَنًّى شِرَاكُهُمَا ﴾ مثنی میمك ضمیله ثانك فتحیله ونون مشدده‌ده ایله تثنیه لفظندن اسم مفعولدر یعنی ابن عباس رضی الله عنه بیوردی رسول اکرم حضرتلرینك نعلنك ایکی قبالی وار ایدی نعلك شراکلری ایکی قات ایدی شراك طاسمه دیمکدر یعنی نعلنك طاسمه‌لری ایکی قات ایدی مصنف بوحدیثی ذکر ایتمسی نعلین شریفلرك طاسمه‌لری ایکی قات اولدیغی بیان ایچوندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی شریفی ابوکریب محمد بن علاءدن محمد دخی وکیعدن وکیعده سفیاندن سفیانده خالد الحذاءدن خالد دخی عبدالله بن الحارثدن عبدالله دخی حضرت ابن عباس رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

معلوم اوله‌که رسول اکرم افندیمز حضرتلرینك اون ایکی عمیسی وار ایدی سکزی نبی علیه السلامی یتیشوب کوره مدیلر ایدی دردی کوردیلر ایدی ایکیسی ایمان ایتمدیلر ایدی بری ابوطالب وبری ابولهب ایدی دخی ایکیسی ایمان ایتدیلر ایدی بری حضرت حمزه وبریسی حضرت عباس ایدی رضی الله تعالی عنهما بوحدیث شریفك راویسی ابن عباس رسول اکرم افندیمزك عم زاده‌سی ایدی (رضی الله عنه)

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عِيسَى بْنِ طَهْمَانَ ﴾ عیسی بن طهماندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ عیسی بن طهمان بیوردی

(اَخْرَجَ اِلَيْنَا اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ نَعْلَيْنِ جَرْدَاوَيْنِ) انس بزم ایچون ایکی قیلسز نعل چیقاردی (لَهُمَا قِبَالاَنِ) اول ایکی نعلك ایکی قبالی وار ایدی (قَالَ) عیسی بن طهمان دیدیکه (فَحَدَّثَنِي ثَابِتٌ بَعْدُ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انسدنصکره ثابت نام کمسنه بکا خبرویردیکه (اَنَّهُمَا) انس حضرتلرینك اخراج ایتدیکی نعلین (كَانَتَا نَعْلَيْ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم) رسول اکرم حضرتلرینك نعل شریفی ایدی ٠

﴿ حاصل معنا ﴾ ترمذی بیوررکه ابواحمد الزبیری واسطه سیله احمد بن منیع عیسی بن طهماندن بزه خبر ویردیکه برکون عیسی بن طهمان حضرت انسك مجلسنده ایدی انس حضرتلری ایکی نعل کوستردی نعلین کیمك اولدیغك سویلدی انسك مجلسندنصکره تابعیندن ثابت نام کمسنه بکا دیدیکه یاعیسی بن طهمان معلومك اولسونکه انس حضرتلرینك کوستردیکی نعلین رسول اکرم حضرتلرینك پاپوشلری ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم بوحاصل معنادن مفهوم اولدیکه رسول اکرم افندیمزك نعللری بعد وفات النبی یمن ایچون حفظ اولوردی

﴿ نظم ﴾

اونبینك نعل اولدی ذا قبال ★ وصف ایدرسك آنی بزلر یوق وبال
بز ایدملم اونی به خوب دراك ★ اولدی آنك پابوجنده خوش شراك
بولونه قربان اولالم اونی ★ کیدی نعلی صالنور نهال کبی
صاقلنردی اونعللر چوق زمان ★ باینندی اوپابوجلر بی کمان
دیدی رائف اوپابوجی بیلملم ★ صاحبینك بولونه بز اوللم

﴿ الحديث الرابع ﴾

عُبَيْدُ بْنُ جُرَيْجٍ دن مرویدر اوعبید تابعیندن مدینه لیدر (اَنَّهُ قَالَ لاِبْنِ عُمَرَ) تحقیق عبید سؤال طریقیله ابن عمر رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیکه (رَاَيْتُكَ) بن سنی کوردم ایدی (تَلْبَسُ) کیراولدیغك حالده (النِّعَالَ السِّبْتِيَّةَ) دباغت اولنمش نعللری یعنی عبید ابن عمر رضی الله عنه حضرتلرینه بن سنی دباغت اولنمش نعللر کیراولدیغك حالده کوردم مداومتنك حکمتی ندر دیدی (قَالَ) ابن عمر جواب ویردیکه (اِنِّي رَاَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم) تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم (يَلْبَسُ) کیراولدیغی حالده (النِّعَالَ الَّتِي) نعال نعلك جمعیدر اول نعللریکه (لَيْسَ فِيهَا شَعَرٌ) اول نعللرك کوساله سنده دخی سختیانده شعر اولمدی یعنی بن رسول اکرم افندیمزی سپی اولنمش کوسله سنده دخی طاسمه سنده دخی قبالنده قیل یوق یعنی دباغتلنمش نعللر کیر کوردم ایدی (وَيَتَوَضَّاُ فِيهَا) اول نعللرمبارك آیاقلرنده ایکن آبدست آلدقلرینی کوردم یعنی رسول اکرم حضرتلری مبارك آیاقلری یاش ایکن نعلین کیرلر ایدی بوحدیث دباغتله جلدك طهارتنه دلالت ایدر (فَاَنَا اُحِبُّ اَنْ اَلْبَسَهُمَا) پس ابن عمر بیوردیکه

بن دخی رسول اکرم حضرتلرینه موافقت ایچون نعال سبتیه کیمکی سورم علما بوحدیثله هروقتده وهرحالده نعال سبتیه کیمك جائز اولدیغنه استدلال ایتدیلر نعال سبتیه دیمك نعلك طاسمه سی وقبالی وکوساله سی دباغتلنمش وپرداخلنمش دیمکدر ائمهٔ لغتدن امام خلیل واصمعی وابوعبیده وجمهور اهل لغت نعال سبتیه دباغتلنمش معناسنه اولمق اوزره اتفاق ایتمشلردر مسئله ابن حجر بیوررکه مقابرده ضرورتسز پاپوش ایله کزمك منهیدر قبراوزرینه جلوس نهی اولندیغی کبی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی شریفی اسحاق بن موسی الانصاریدن وابن موسی معندن معن دخی مالکدن مالکده سعید بن ابی سعید المقبریدن سعید دخی عبید بن جریجدن روایت ایلدی ٠

﴿ الحديث الخامس ﴾

(عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ) ابوهریره حضرتلرندن مرویدر (قَالَ) حضرت ابوهریره رضی الله عنه بیوردی (كَانَ لِنَعْلِ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله تعالى عليه وسلم قِبَالاَنِ) رسول اکرم حضرتلرینك نعلنك طاسمه سنده ایکی قبال وار ایدی تفصیلی مرور ایتدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن منصوردن اسحاق دخی عبد الرزاقدن عبد الرزاق دخی معمردن معمر دخی ابن ابی زئبدن ابن ابی زئب دخی صالح مولی التوئمه دن صالح دخی ابی هریره رضی الله عنهدن نقل وروایت بیوردی معلوم اولسونکه باب ثالثده ذکر اولنان حدیث اول ایله بوحدیث خامس لفظاً ومعناً متحدلر ایسه ده حدیث اول انس حضرتلرندن مروی حدیث خامس ابوهریره حضرتلرندن مروی اولدیغیچون حدیث خامسی دخی ترمذی حضرتلری ذکر وبیان ایلدیکه بوایکی حدیثك سندلری مختلف اولدیغنی بیان ایچون ٠

﴿ نظم ﴾

ذات پاکی پرتوندن ناکهان ★ شمع حسنی ظاهر اولدی درجهان
بورینوردی اول کیدرکن یارنه ★ خوش لون ایله بویانمش جارنه
پاینه اول کیدی نعلی باقبال ★ کیدربدی اورسول خورشیدمثال
اونعلده وار ایدی اثنین شراك ★ ایلدیلر بربرینه اشتراك
سز کیك نعلی ترابه باصمدیه ★ سن شراك دی او نعلده طاسمه‌یه

﴿ الحديث السادس ﴾

(عَنِ السُّدِّيِّ) سینك ضمیله دالك تشدیدیله در بوسدینك اسمی اسماعیل بن عبد الرحمن در صدوقدر صاحب تفسیر سدی کبیر دیمکله مشهوردر بوسدیدن روایت اولندی (قَالَ) سدی دیدی (حَدَّثَنِي مَنْ سَمِعَ عَمْرَو ابْنَ حُرَيْثٍ) عمرودن ایشیدن کیمسه بکا خبر ویردیکه (يَقُولُ)

عمرو بیورر مذکور عمرو صحابیدر رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریف ایتدکده اون ایکی یاشنده ایدی مذکور سدی عمرودن بو حدیثی روایت ایدن کیمسه‌نك اسمنی بیان ایتمدی لکن محدثین بیان ایتدیلرکه اول کمسنه‌نك اسمی عطا ابن السائبدر ﴿ رَأَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله تعالى عليه وسلم ﴾ عمرو بن حریث بیوررکه بن رسول اکرمی کوردم ﴿ يُصَلِّي ﴾ نماز قیلارلر ایدی ﴿ فِي نَعْلَيْنِ مَخْصُوفَتَيْنِ ﴾ ایکی قات دیکلمش ایکی نعل مبارك آیاقلرنده ایکن خصف خانك فتحی و صادك سکونیله برشیئی برشیئ اوزرینه یاپشدرمغه دیرلر تکیم پاپوشده ایکی قات کوساله بری برینه دیکلدیکی کبی حنفی بیوررکه نعلین مخصوفتین دیمك رسول اکرم حضرتلرینك نعللری ایکی قات دریدن دیکلمش ایدی دیمکدر صلاتدن مراد جنازه نمازی ایدی دیدیلر •

﴿ حاصل معنا ﴾ اسماعیل بن عبد الرحمن السدی دیمشدرکه بر کیمسه جناب عمرو بن حریثك بن حضرت پیغمبری ایاغنده ایکی قات دیکلمش نعل وار ایکن نماز قیلدیغنی کوردم دیدیکنی بزه خبر ویردی •

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی احمد بن منیعدن و ابن منیع ابو احمددن و آنلر سفیاندن و سفیان صاحب التفسیر اسماعیل بن عبد الرحمن السدیدن آنلر دخی عمرو بن حریثدن استماع ایتمش بر تابعیندن اخذ و روایت ایتدیلر •

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﴾ ابو هریره رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ ابو هریره بیوردی ﴿ إِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله تعالى عليه وسلم قَالَ ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردی ﴿ لَا يَمْشِيَنَّ أَحَدُكُمْ فِي نَعْلٍ وَاحِدٍ ﴾ سزدن بریکز نعل واحد ایله مشی ایلمسون یعنی بر ایاغنده پاپوش بر ایاغی یالك یورمسون ﴿ لِيَنْعِلْهُمَا جَمِيعاً ﴾ ایکی ایاغنه نعل کیسون ﴿ أَوْ لِيُحْفِهِمَا جَمِيعاً ﴾ یاخود ایکی ایاغندن نعلینی چیقارسون •

﴿ حاصل معنا ﴾ ابو هریره بیوررکه رسول اکرم حضرتلری بیوردی البته سزدن بریکز تك نعل ایله یورمسون ایستر ایسه ایکی نعلی معاً کیسون ایستر ایسه ایکی نعلی معاً چیقاروب پای برهنه اولسون بو حدیثی ترمذی حضرتلرینك بو مقامده ذکری شو معنایه اشارت ایچوندرکه رسول اکرم حضرتلری بر نعل ایله مشی بیورمامشدر خطابی بیوردیکه هر چفت اولان شیئ خف و چرموق و چوارب کبی برتکنی کیوب بر تکنی کیمه‌سدو ردائی بر دوشنه وضع ایدوب براوموزینه ایتمامك کذلك بر ایاغنه خف و بر ایاغنه پاپوش کیمك مکروهدر دیدیلر ینه خطابی بیوررکه بر نعل ایله مشیده نهی اولدیغنك حکمتی بودرکه ضعف عقل و مخافت رأیه حمل اولنور بعضیلر جوارح بیننده تعدیل اولمدیغیچون منهیدر دیدیلر •

ابن عربی بر نعل ایله یوریمك شیطان یورویشیدر دیدی بیهقی عادت خلقه مخالف اولمغله باعث

شهرت اولدیغیچوندر دیدی پس هر نسنه‌که لباسده شهرته مؤدی اوله آندن اجتناب لازمدر دیدیلر

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن موسی الانصاریدن اسحاق معندن معن مالکدن مالك ابی الزناددن ابی الزناد اعرجدن اعرج ابی هریره‌دن روایت بیوردی

﴿ نظم ﴾

دیر نبیز ایکی نعلی کی زهی * یا ایاغك ایکی سك ایله تهی
کوردی نعلك چفتنی لبس حسن * اتباع ایت هر ایشنده آکه سن
نعل تك کیمادیه ایشدی نهی * حکمتی وار ایتمه ظن بونی تهی
دیدی رائف ایله فکرینی سهی * ایره عقلك اولمیاسك ابلهی

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عَنْ جَابِرٍ ﴾ جابر حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ جابر رضی الله عنه بیوردی ﴿ إِنَّ النَّبِيَّ صلى الله تعالى عليه وسلم ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری ﴿ نَهَى أَنْ يَأْكُلَ يَعْنِي الرَّجُلُ بِشِمَالِهِ ﴾ بر کیمسه صول الیله اکل ایتمکدن نهی بیوردی ﴿ أَوْ يَمْشِيَ فِي نَعْلٍ وَاحِدَةٍ ﴾ یاخود بر نعلده یوریمکدن نهی بیوردی •

﴿ حاصل معنا ﴾ حضرت جابردن منقولدرکه رسول اکرم حضرتلری رجالی صول الیله اکل اطعمه ایتمکدن و نعل واحد ایله یوریمکدن نهی بیوردیلر بو حدیثده اولان نهی رجاله مخصوص کبی کورینورسه ده رجال اصل و متبوع و نسا فرع و تابعه بولندیغی جهتله اوامر شرعیه‌ده بالاصل رجاله و بالتبع نسوانه خطاب اولنور مع مافیه اکر (یعنی الرجل) دیه تفسیر ایدلمامش اولیدی بشماله ضمیری حضرت جابره ارجاع ایدلمك خاطره کلیردی بو خاطره توهمنی دفعةً دفع ایچون (یعنی الرجل) بیوردیلر صول الیله یوب و ایچمك شیطانه متابعت اولدیغی اجلدن ذات قدسی رسول اکرم حضرتلری امت مرحومه‌یی شیطانه متابعتدن نهی و تحذیر بیوردیلر ابن عمردن مرویدرکه حضرت پیغمبر ای امتم سزدن بریکز البته صول الیله یوب و ایچمسون زیرا شیطان صول الیله یر و صول الیله ایچر بنابرین کنهکار اولمامق ایچون شیطانه بکزه مامك اقتضا ایدر بیوردیلر صاحب سعادت حضرتلری صبیانه دخی صول الیله یدیروب ایچیرمامکی تنبیه بیوردیلر حتی عمر بن ابی سلمه‌نك بن رسول اکرمك قوجاغنده ایدم بکا صاغ الکله تناول ایله که صاغ ال ایله یمك یمکی معتاد ایدنمش اوله‌سین بیوردیلر صلی الله علیه وسلم دیدیکنی روایت ایدرلر •

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرت اسحق بن موسی‌دن و انلر معندن و انلرده مالکدن و مالك ابو الزبیر التابعیندن و ابو الزبیر جابر رضی الله عنهدن اخذ و نقل ایتدیلر •

﴿ الحديث التاسع ﴾

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﴾ ابو هریره رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ ابو هریره حضرتلری

بيوردی (اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله تعالى عليه وسلم قَالَ) تحقيق رسول اكرم حضرتلری بيوردی (اِذَا انْتَعَلَ اَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِالْيَمِينِ) سزدن بريكز پاپوش كيمك مراد ايلدكده صاغ جانبی ايله ابتدا ايدوب اول صاغ اياغنه كيسون (وَاِذَا نَزَعَ فَلْيَبْدَأْ بِالشِّمَالِ) ودخی پاپوش چيقارمق مراد ايلدكده صول جانبی ايله ابتداء ايدوب اول صول اياغنك پاپوشنی چيقارسون (فَلْتَكُنِ الْيَمِينُ اَوَّلَهُمَا تُنْعَلُ) صاغ اياق اياقلرك اولی اولسون پاپوش كيديرلديكی حالده (وَآخِرَهُمَا تُنْزَعُ) صاغ اياق اياقلرك آخری اولسون پاپوش چيقارلديغی حالده .

﴿ خلاصهٔ معنای حديث ﴾

ابوهريره ديديكه رسول اكرم حضرتلری سزدن بريكز پاپوش كيمك مراد ايلدكده صاغ جانبی ايله ابتداء ايدوب اولا صاغ اياغنه كيسون و پاپوشی چيقارمق ايستدكده ابتدا صول اياغنك پاپوشنی چيقارسون پاپوش كيلوركن صاغ اياق اياقلرك اولی وچيقاريلوركن آخری اولسون بيورديلر معلوم اولسونكه حضرت پيغمبر بوحديث شريفك ابتداسنده پاپوش كيمنك اصولنی تعريف بيوردقدنصكره ينه تكرار حديثك آخرنده بيان بيورملرندن مراد عاليلری پاپوشك احكام واستعمالی قولای اولديغندن مرحمةً امت محمديه سنه تفصيلا اكلاتمقدر پاپوش كيمكدن مراد اياغی محافظه اولوب صاغ طرف صولطرفدن افضل اولديغندن پاپوشی ابتدا صاغ اياغه اكرام ايدلمك لازمكلوركه حضرت پيغمبر ايشته بولزومی شوحديث لطيفله بيان بيورديلر صلى الله عليه وسلم شيخ ابن حجر وقاضی عياض پاپوش حقنده رسول اكرمك امرلری استحباب ايچون اولمسنده اجماع واردر ديو نقل ايتديلر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحديث شريفی قتيبه‌دن وقتيبه مالكدن ومالك ابی الزناددن وابی الزناد تابعی اعرجدن اعرج ابوهريره حضرتلرندن نقل وروايت بيوردی .

﴿ نظم ﴾

لون رويی اونبينك كل آل * طلعتنده رؤيتی خورشيد مثال
كيرسه شاله اوكوزل آينه‌وش * بولوطه كيردی صانورلردی كونش
چون دخولنده نظيف محرابنه * سويلريدی لطفله اصحابنه
او ايدردی لبس تعليم بزلری * هم مؤثر اوليدی سوزلری

﴿ الحديث العاشر ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ) عائشه رضی الله عنها حضرتلرندن مرويدر (قَالَتْ) حضرت عائشه بيوردی (كَانَ رَسُولُ اللهِ صلى الله تعالى عليه وسلم يُحِبُّ التَّيَمُّنَ) رسول اكرم حضرتلری امور شريفه‌ده صاغ جانبی استعمالی سور ايدی (مَا اسْتَطَاعَ) قادر اولدقجه ما استطاع قول شريفنده امور شريفه‌ده رسول اكرم حضرتلری ضرورت وقتنده صول جانبی استعمال ايتدكلرينه اشارت

واردر (فِي تَرَجُّلِهِ) رسول اكرم حضرتلری مبارك شعرك طرامقده (وَتَنَعُّلِهِ) دخی نعلارك كيمكده (وَطُهُورِهِ) دخی آبدست آلمقده صاغ جانبك استعمال ايتمكی سورلرايدی معلوم اولەكه شواوچ شيئی ذكردن مراد صاغ جانبی بواوچه مخصوص ديمك دكل بلكه رسول اكرم حضرتلری باشندن اياغه وارنجه تيمن ايتدكلرينه تمثيلدر (صلى الله عليه وسلم)

﴿ سند حديث ﴾ بوحديث شريفی ترمذی حضرتلری ابوموسی محمد بن المثنی‌دن ابوموسی دخی محمد بن جعفردن جعفر دخی شعبه‌دن شعبه اشعث بن ابی الشعثادن اشعث دخی پدری شعثادن شعثا دخی مسروق تابعيندن مسروق حضرت عائشه رضی الله عنهادن روايت بيوردی .

﴿ نظم ﴾

مؤمنينك امی صديقه بزه * دير رسولدن برخبر ويرم سزه
اورسولك حب بسيار درقتی * صاغ ايله اول ايشلەيه هرطاعتی
هرايشی كه اورسول زينت بيله * بدأ ايدردی اوايشه اول صاغ ايله

باب ثالثده بيان اولنان احاديث شريفه‌دن حديث (حادی عشر) ابی هريره رضی الله عنه حضرتلرندن مرويدر (قَالَ) ابوهريره حضرتلری بيوردی (كَانَ لِنَعْلِ رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم قِبَالَانِ وَاَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ رضی الله عنهما) رسول اكرمك هربر نعليچون ايكی قبال وار ايدی كذلك ابوبكر وعمر رضی الله عنهمانك هربر نعلاريچون ايكی قبال وار ايدی . قبالك معناسی مرور ايتدی (وَاَوَّلُ مَنْ عَقَدَ عَقْدًا وَاحِدًا عُثْمَانُ) اول بردوكم باغلايان يعنی برقبال اتخاذ ايدن عثمان رضی الله عنهدر يعنی پاپوشك طاسمەسنك اورته يرندن پاپوشك اوجنه قدر برقايش اولوب ايكی پارمق برجانبندن اوچ پارمق برجانبندن اولور معلوم اولەكه رسول اكرم حضرتلرينك نعلنده ايكی قبال اولديغی عادت طريقيله اولوب عبادت طريقيله اولمديغنه اشارت واردر حضرت عثمانك نعلنده برقبال اولمسنده اكر نعلده ايكی قبال عبادت طريقيله اوليدی حضرت عثمان رضی الله عنه نعلده برقبال اتخاذ ايتمز ايدی .

﴿ نظم ﴾

بواحاديث هربرينك خوش سوزی * كه ايدرلر حاللره واقف بزی
نه كوزلدر بونعل حديثلری * خوش تمام اولدی نعل تعريفلری

﴿ جزء ثانينك مشتمل اولديغی بابلردن (باب رابع) رسول اكرم افندمزك مهر شريفی حقنده
وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در ﴾

معلوم اولسونكه بوبابده ذكر اولنان احاديث شريفه‌دن مفهوم اولان معانينك خلاصه‌سی رسول اكرم افندمزك مهر شريفلرينك ماده‌سی نه جنسدن اولديغی واوخاتمك قاشی نه جنسدن اولديغی واوزرنده محكوك اولان عباره قاچ سطر اولديغی واوخاتم نه سببله اتخاذ

اولندیغی و رسول اکرم افندمزك وفاتندنصکره بو خاتم شریف کیملره انتقال ایتمش اولدیغی تعریف و تفصیلدر .

احادیث مرویه‌دن مستفاد اولدیغنه کوره سلطان الانبیاء حضرتلری حضور عالیلرنده بولنانلره خطاباً ملوك اطرافه بر قطعه نامهٔ سعادت کتب اولنوب و ارسالیله ملوك عالمی دین مبین اولان اسلامه دعوت ایده‌جکنی بیان بیورمسیله اصحابدن بعضیلری طرفندن ممهور اولمیان مکاتیبك ملوك و سلاطین نظرنده غیر معتبر اولدیغی بیان اولنمسی اوزرینه رسول اکرم حضرتلری بر عدد مهرك اعمال و احضار ایدلمسنی امر و فرمان بیوردقلرندن قاشی یعنی اسم شریف نبوی حك اولنان طاشی عقیق اولمق اوزره کومش بر مهر یاپیلوب تقدیم اولندیغی اجلدن ملوك اطرافه خطاباً شرفصدور بیوریلان اوامر عالیه‌یی تحریر و تمهیر ایتدکدنصکره مبارك پارمقلرینه طاقارلر ایدی و اوزرنده محکوك اولان عباره‌یه تعظیم قصدیله خلایه کیدرکن پارمقلرندن چیقارمغی اعتیاد ایلمدیلر بعض راویلر اولوقت یاپیلان مهرك قاشی دخی کومشدن معمول ایدی دیدیلر کرك قول اول و کرك قول ثانی صحیح اولدیغندن برینك یالکز طاشی عقیق دیکر بری کومش و دیکرینك طاشی دخی کومش اولمق اوزره خاتم النبیین افندمزك ایکی قطعه خاتم شریفی اولدیغی مرتبهٔ ثبوته وارمشدر مهر شریف مذکور دائما انامل سعادتده اولدیغندن حسب الایجاب یازیلان اوامری تمهیر ایچون چیقاررلر و بالآخره ینه پارمقلرینه طاقارلردی مهر شریفك قاشنده (محمد رسول الله) و علی قول (لا اله الا الله محمد رسول الله) و بر قولده (بسم الله الرحمن الرحیم) عبارهٔ شریفه‌سی محکوك اولدیغندن من کل الوجوه سزاوار تعظیم و توقیر ایدی نقوش مهر نبوی حقنده اکرچه ذکر اولنان اوچ روایت نقل ایدلمش ایسه‌ده قول اول اقوال سائره‌یه مرجح اولوب (محمد رسول الله) عبارهٔ شریفه‌سی اوچ سطر اوزرینه یازلمش یعنی برنجی سطری (محمد) ایکنجی سطری (رسول) اوچنجی سطری (الله) اولمق اوزره ترتیب و حك ایتدیرلمشیدی مهر شریف مذکور رسول اکرم حضرتلرینك عالم بقایی تشریف بیوردقلری ساعته قدر دست عالیلرنده قالوب بعد ارتحال النبی صلی الله علیه و سلم ابو بکر رضی الله عنهه انتقال و آنك ارتحالنده فاروق و بعده عثمان بن عفان حضراتنه انتقال ایتدی ایدی جناب عثمان قضاءً بئر اریسه دوشوروب بردها بوله‌مدی .

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) یعنی باب رابعده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث اول انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر (قَالَ) حضرت انس رضی الله عنه بیوردی (كَانَ خَاتَمُ النَّبِيِّ صلی الله تعالی علیه و سلم) رسول اکرم حضرتلرینك مهر شریفلری (مِنْ وَرِقٍ) کومشدن اولدی ایدی . ورق کومش معناسنه‌درکرك مسکوك اولسون کرك غیر مسکوك اولسون (وَكَانَ فَصُّهُ)

رسول اکرم حضرتلرینك کومشدن اولان مهرلرینك قاشی یعنی اسم شریفلری یازلمش اولان طاش (حَبَشِيًّا) حبشه منسوب طاش اولدی ایدی یعنی عقیق ایدی دیمکدر زیرا عقیق اکثریا حبش و یمن دیارندن کلور .

﴿ حاصل معنا ﴾ انس بن مالك رسول اکرم علیه افضل التحیه افندمزك مهر شریفلری کومشدن معمول و طاشی حجر حبشی یعنی عقیق یمانی‌دن ایدی دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری قتیبة بن سعیددن قتیبه دخی عبدالله بن وهبدن عبدالله یونسدن یونس ابن شهابدن ابن شهاب انس بن مالکدن نقل و روایت بیوردیلر

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنِ ابْنِ عُمَرَ) ابن عمر رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر (قَالَ) ابن عمر بیوردی (اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله تعالی علیه و سلم اتَّخَذَ خَاتَمًا مِنْ فِضَّةٍ) تحقیق رسول اکرم حضرتلری کومشدن مهر اتخاذ ایلدی (فَكَانَ يَخْتِمُ بِهِ) رسول اکرم حضرتلری اطرافه اولان ملوکه ارسال بیوردقلری مکتوبلری اول خاتم ایله مهرلر ایدی (وَلَا يَلْبَسُهُ) دخی افضل التحیه افندیمز حضرتلری او خاتمی پارماغنه طاقمز ایدی میرك شاه بیوررکه رسول اکرم حضرتلری خاتمی پارمغنه طاقمز ایدی دیمنك معناسی بودرکه مکتوبه مهر وضع ایتدکلری وقت پارمقلرندن چیقاروب مهرلیوب ینه پارمقلرینه طاقارلر ایدی خاتم پارمقده ایکن مهرلمز ایدی دیمکدر .

خطابی دیدیکه رسول اکرم حضرتلری مهر طاقمز ایدی دیمنك معناسی رسول اکرم حضرتلرینك مهر اتخاذندن مرادی زینت قصدیله اولمیوب مجرد اقتضا ایتدکده مهر وضع ایتمك ایچوندر دیدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبه‌دن قتیبه ابو عوانه‌دن ابو عوانه ابی بشیردن ابی بشیر نافعدن نافع ابن عمر حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر (قَالَ) انس رضی الله عنه بیوردی (كَانَ خَاتَمُ رَسُولِ اللهِ صلی الله علیه و سلم مِنْ فِضَّةٍ) رسول اکرم حضرتلرینك مهر شریفی کومشدن ایدی (فَصُّهُ مِنْهُ) اول خاتمك طاشی دخی کومشدن ایدی یعنی رسول اکرم حضرتلرینك بتون کومشدن بر خاتمی وار ایدی میرك شاه بیوردیکه بو حدیث شریف رسول اکرم حضرتلرینك متعدد خاتمی اولمق اوزره محمولدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن محمود دخی حفص

بن عمر بن عبيددن حفص دخی زهير ابو خيثمه‌دن اودخی تابعيندن حميددن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردی ٠

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر ﴿ قَالَ ﴾ انس رضی الله عنه بيوردی ﴿ لَمَّا اَرَادَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله تعالی عليه وسلم اَنْ يَكْتُبَ اِلَی الْعَجَمِ ﴾ وقتاكه رسول اكرم حضرتلری حديبيه‌دن حين رجوعده دينه دعوت ايچون عجم ملكنه فرمان همايون ارسال ايتمك اراده ايلديلر ايسه ﴿ قِيلَ لَهُ ﴾ اصحابدن بر كيمسه رسول اكرم افندمز حضرتلرينه بيان وافاده ايتديكه ﴿ يَارَسُولَ اللّٰهِ اِنَّ الْعَجَمَ لَايَقْبَلُونَ اِلَّا كِتَابًا عَلَيْهِ خَاتَمٌ ﴾ تحقيق عجم مكتوبه اعتماد ايتمزلر الا مهرلنمش مكتوبه اعتماد ايدرلر ﴿ فَاصْطَنَعَ خَاتَمًا ﴾ پس رسول اكرم حضرتلری بو كيمسه‌نك كلامنی استماع ايتدكده كندولر ايچون بر خاتم ياپلمغه امر ايلديلر ﴿ فَكَاَنِّی اَنْظُرُ اِلَی بَيَاضِهِ فِی كَفِّهِ ﴾ راوی حديث انس رضی الله تعالی عنه بيوررلركه بوحديثی روايت ايتدكاری وقتده كويا خاتمك بياضنی رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كفنده كوريورم يعنی بوخصوصده اول مرتبه حضرت انسك يقينی وار ايديكه حالا رسول اكرم حضرتلرينك پارمغنده خاتمی كورركبی يم ديو بيوردی مبرك شاه بيورديكه كفدن مراد پارمق ديمكدر ذكر كل اراده جزء طريقيله بوحديثدن مهر طاقمق ظاهر اولدی بعض علما ديديلركه ارلر كومشدن خاتم اتخاذ ايتسه‌لر لايق اولان بودركه فصنی باطن كف جانبنه وضع ايده‌لر زينت قصدی وهمنی دفع ايچون ابن بطال خاتمك فصی ظاهر كف وباطن كفده وضع اولنمق حقنده حديث قولی وارد اولمدی ديدی امام مالكدن سؤال ايتديلركه سز خاتمك فصنی باطن كفه وضع ايدرميسكز جوابنده لا ديدی حاصل كلام عمل نيت زينت اوزره مبنيدر اكر مهرطاقيبان كيمسه‌نك مرادی زينت دكلسه مهرك فصی كرك ظاهر كفده وكرك باطن كفده اولسون جائز در ٠

﴿ نظم ﴾

چون ظهوره كلدی اوعالی قدر * كاه ظلمنده طلوع ايتدی بدر
ديدی اولسون سزده ايمانه لنر * ايتدی اصحاب آنی تصديق سر بسر
دير جهانك بو جهالتی ندر * اولمياسز يوم قيامده غدر
ايده‌لم بز جمله خلق ارشاد * بوله‌لر اونلر دخی عالی رشاد
كوندره‌لم هر جواره بر رسول * ايده‌لر مكتوبی آلر باوصول
ديدی بر ذات اتخاذ ايت مهرنی * آله اطراف با قبول مكتوبنی
يعنی لازم اولدی مخصوص بر مهر * ايده‌لر جمله كتابی ممهور
سيم عالی بر مهر اولدی حاضر * هپ سلاطين اولدی آكه منتظر

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنهدن مرويدر ﴿ قَالَ ﴾ انس حضرتلری

بيوردی ﴿ كَانَ نَقْشُ خَاتَمِ النَّبِیِّ صلی الله عليه وسلم ﴾ رسول اكرم حضرتلرينك مهر شريفلرينك نقشی اوچ سطر ايدی ﴿ مُحَمَّدٌ سَطْرٌ ﴾ اولكی سطری محمددر ﴿ وَرَسُولُ سَطْرٌ ﴾ ايكنجی سطری رسولدر ﴿ وَاللّٰهِ سَطْرٌ ﴾ اوچنجی سطری الله در پس مهر شريفك نقشی ﴿ محمد رسول الله ﴾ اولور بعض روايتده مهر شريفك نقشی ﴿ لا اله الا الله محمد رسول الله ﴾ در ديديلر بعض روايتده نقش خاتم ﴿ بسم الله محمد رسول الله ﴾ در ديديلر لكن اصح اولان ترمذی حضرتلرينك روايتيدر ٠

﴿ سند حديث ﴾ بو حديث شريفی ترمذی حضرتلری محمد بن يحيی دن محمد دخی محمد بن عبدالله الانصاريدن اودخی پدری عبداللهدن عبدالله دخی ثمامه‌دن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردی ٠

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ ﴾ انس حضرتلرندن مرويدر ﴿ قَالَ ﴾ انس رضی الله تعالی عنه بيوردی ﴿ اِنَّ النَّبِیَّ صلی الله عليه وسلم كَتَبَ ﴾

رسول اكرم حضرتلری فرمان همايون يازمق مراد ايلدی ﴿ اِلَی كِسْرٰی ﴾ عجم ملكنه ﴿ وَقَيْصَرَ ﴾ دخی روم ملكنه ﴿ وَالنَّجَاشِیِّ ﴾ دخی حبش ملكنه ﴿ فَقِيلَ لَهُ ﴾ پس رسول اكرم بواوچ ملكه فرمان تحرير اولنمسنی امر ايلديكی اثناده اصحابدن بر كمسنه رسول اكرم حضرتلرينه ديديكه ﴿ اِنَّهُمْ لَايَقْبَلُونَ كِتَابًا اِلَّا بِخَاتَمٍ ﴾ تحقيق بوملكلردن هيچ بريسی مكتوب قبول ايتمزلر مكر مهر وضع اولنمش اوله ﴿ فَصَاغَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله تعالی عليه وسلم خَاتَمًا ﴾ پس رسول اكرم حضرتلری اول صحابيدن بوكلامی استماع ايتدكده برخاتم ياپمغه امر ايتديلر بعضيلری ديديلركه اول مهر شريفی بيان ايدن كيمسه‌نك اسمی يعلی بن اميه ايدی ﴿ حَلْقَتُهُ ﴾ رسول اكرم حضرتلرينك مهرينك حلقه‌سی ﴿ فِضَّةٌ ﴾ كومشدر ﴿ وَنُقِشَ فِيهِ ﴾ اول مهرك قاشنه نقش اولندی ﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ ﴾ بولفظ شريف يعنی خاتمك نقشی محمد رسول الله ايدی معلوم اولـه‌كه محدثين روايتی اوزره اوچ فرمان شريف يازلدی بری كسرايه كوندرلدی كسری لعينه فرمان همايون واصل اولدقده محضا كفر عنادندن دعوت حقه اجابت ايتميوب اول خط كرامت مقرونی پاره پاره ايتدی پس بو خبر مفخر موجودات حضرت فخر عالم صلی الله عليه وسلمك سمع شريفلرينه واصل اولدقده اللهم مزق ملكه ديو بيورديلر آز وقتده كسرانك ملكی تارومار اولدی ودخی فرمان ثانی قيصره واصل اولدقده قبول ايدوب حفظ ايلدی لكن عسكرينك كندوبی تلف ايده‌جكنی يقيناً بيلدكده اظهار ايمان ايده‌مدی لكن مكتوب شريفه تعظيم سببيله مدت مديده ملك روم زوالدن مصون اولدی دخی فرمان شريفك بری

نجاشی یه واصل اولدقده شرف اسلام ایله مشرف اولدی نته‌کیم نجاشی منقبه‌سی مقدما تحریر اولنمشیدی ·

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری نصر بن علی الجهضمی ابو عمردن اودخی نوح بن قیسدن نوح خالد بن قیسدن خالد تابعی قتاده‌دن قتاده انس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ ﴾ انس بن مالکدن روایت اولندی ﴿ قَالَ ﴾ انس حضرتلری بیوردی ﴿ اِنَّ النَّبِیَّ صلی الله تعالی علیه وسلم كَانَ اِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ نَزَعَ خَاتَمَهُ ﴾ انس رضی الله عنه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری خلایه کیرمك مراد ایتدکلری وقت مهری مبارك پارمغندن چیقاررلر ایدی معلوم اوله‌که برکیمسه خلایه کیرمك مراد ایتسه اکر مهرنده اسماء اللهدن یاخود اسماء انبیادن براسم وار ایسه مثلا عبدالله عبدالرحمن محمد احمد موسی ابراهیم کبی اول مهری پارمغندن چیقارمق لازمدر اکر اونوتسه خلاده خاطرینه کلسه آوجی ایچنه آلسون یاخود عمامه‌سنه یاخود آغزینه وضع ایلسون دیدیلر حتی اصح اقوالده صحراده دخی قضاء حاجت ایچون جلوسدن مقدم چیقارمق لازمدر دیدیلر مذکور خاتمی برابر کوتورمك مکروهدر بعضیلر حرامدر دیدیلر ·

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن منصوردن اسحاق سعید بن عامردن سعید همامدن همام ابن جریجدن ابن جریج زهریدن زهری حضرت انسدن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الثامن ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عُمَرَ ﴾ ابن عمردن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ ابن عمر رضی الله تعالی عنه بیوردی ﴿ اِتَّخَذَ رَسُولُ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم خَاتَمًا مِنْ وَرِقٍ ﴾ رسول اکرم حضرتلری کومشدن برخاتم اتخاذ ایتدیلر ﴿ فَكَانَ فِی یَدِهِ ﴾ اول خاتم رسول اکرم حضرتلرینك پارمغنه طاقمسی اوزره حقیقةً مبارك اللرنده ایدی یاخود اقتضاسنه مبنی بر شیء تمهیر ایتمك ایچون عندعالیسنده اولمق اوزره تصرفنده ایدی ﴿ ثُمَّ كَانَ ﴾ رسول اکرم حضرتلری عالم بقایه تشریف بیوردقدنصکره اول خاتم ﴿ فِی یَدِ اَبِی بَكْرٍ ﴾ ابوبکر صدیق حضرتلرینك حقیقةً النده یاخود تصرفنده ایدی ﴿ وَعُمَرَ ﴾ رضی الله تعالی عنه دخی ابوبکر حضرتلرندنصکره حضرت عمرك وقت خلافتنده اول خاتم النده ایدی ﴿ ثُمَّ كَانَ ﴾ اول خاتم حضرت عمر داربقایه تشریفندنصکره ﴿ فِی یَدِ عُثْمَانَ رضی الله عنه ﴾ حضرت عثمانك یدنده ایدی امام بخاری روایتی اوزره خلفاء ثلاثه اول خاتم نبوتی پارمقلرینه طاقارلر ایدی واقتضا ایتدکجه ملوکه فرمان تحریر اولندقده مهر شریف ایله مهرلرلر ایدی

﴿ حَتَّى وَقَعَ ﴾ حتی اول خاتم شریف حضرت عثمانك الندن دوشدی ﴿ فِی بِئْرِ اَرِیسٍ ﴾ بئرخاتم دینلان قیویه معلوم اوله‌که الآن مدینهٔ منوره‌ده قبایه قریب محلده بر بستان واردر اول بستانده برقویی واردر اول قیونك آدینه بئر اریس دیرلر ایدی مهر شریف حضرت عثمان یدندن اول قیویه دوشدکدنصکره آدی بئرخاتم اولدی ایدی اول بستانه کیتمك سنت شریفدر وغایت مفرح برموضعدر بنابرین حضرت عثمان وقت خلافتنده اوقیویه برکون تشریف ایتدیلر اول قیونك کنارنده جلوس بیوروب تماشای قدرت الهی ایدرکن بقضاءالله تعالی مبارك الندن مهر شریف اول قیویه دوشدی اهتمام کلی ایله مهری ارادیلر بحکمة الله تعالی بولنمدی حتی اوچ کون قدر آره‌یوب تقدیر خدایه رضا کوستردیلر ﴿ نَقْشُهُ ﴾ اول خاتمك قاشنك نقشی ﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ ﴾ لفظ شریفی ایدی (صلی الله علیه وسلم)

نظم

حضرت عثمان نبینك یاربدر * وجه پاکنده طلوع ایتمش بدر
اولدی عثمان هم امیر المؤمنین * بولدی راحت سایه‌ده روی زمین
الدی عثمان اونبینك خاتمك * اولدی اسلام هرجهتدبك امین
عدل عثمان جمله‌یه ایدی شمول * ایتزایدی کیمسه‌یی اوشیخ ملول

ابو سلمه رضی الله عنه روایت ایدرکه مهاجرین مدینهٔ منوره‌یه کلدکلرنده صویی ایله امتزاج ایده‌مدیلر انصاردن برکیمسه‌نك برابو قیوسی وار ایدی صویی صاغ ایدی اول کمسنه برقربه صویی آغرجه بها ایله صاتاردی رسول اکرم اول کمسنه‌یی کتوردوب اول قیویی جنتده بر ایرماغه صاتارمیسك دیدی جواب ویردیکه یارسول الله اهل وعیالمك نفقه‌سنه اول قیودن غیری نسنه‌یه قادر دکلم بوخبری حضرت عثمان طویوب اول کیمسه‌یه دیلدیکنجه مال ویروب اول قیویی صاتون آلوب رسول اکرمه کلدی ودیدیکه یارسول الله اول قیویی اکر صاتون السه‌م اول کیمسه ایله ایتدیکك بازارکبی جنتده بر ایرماق آلورمیم رسول اکرم بیوردیلرکه نعم یاعثمان دیدیکه ایمدی قیویی صاتون آلدم مسلمانلر ایچون اولسون یارسول الله ·

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیثی شریفی ترمذی حضرتلری اسحاق بن منصوردن اسحاق عبدالله بن نمیردن عبدالله عبیدالله بن عمردن عبید نافعدن نافع ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت بیوردی ·

نظم

بز احادیث ذکرنی ایتدك تمام * اولدی خاتم بحثنه خوش اهتمام
ایدریدی خاتمی ذاتی نکاه * ذی رسالت طاقدیلر پارماغه کاه
فضه ایدی اورسولك خاتمی * ایتدی تمهیر خاتمیله هردمی
اورسول ایتدی بقایه ارتحال * ایتدی خاتم عثمانده انتقال
ایتدی ضایع هم دخی عثمان انی * بویله تقدیر ایتمشیدی اول غنی
راضی اولسون ربز عثماندن * ارتحال ایتدی جهان فانیدن

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب خامس) رسول اکرم حضرتلری خاتمی نیجه طاقندقلری ﴾
﴿ حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ عَلِیِّ بْنِ اَبِی طَالِبٍ) باب خامسده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن (حدیث اول) علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر (قَالَ) حضرت علی کرم الله وجهه بیوردی (اِنَّ النَّبِیَّ صلی الله تعالی علیه وسلم) تحقیق رسول اکرم حضرتلری (کَانَ یَلْبَسُ خَاتَمَهُ) خاتمی طاقار ایدی (فِی یَمِینِهِ) مبارك صاغ الینه حاصل معنا تحقیق رسول اکرم حضرتلری مبارك خاتملرینی صاغ الینه طاقارلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن سهل‌دن محمد بن سهل یحیی بن حساندن یحیی سلیمان بن بلالدن سلیمان شریك بن عبدالله بن ابی نمره‌دن شریك ابراهیم بن عبدالله بن حنیندن او دخی پدرندن پدری علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت بیوردی معلوم اولسونکه حضرت علی کرم الله وجهه حضرت رسول اکرم افندیمزك عم زاده سیدر و داماد محترمیدر عثمان بن مغیره رضی الله عنه‌دن مرویدرکه حضرت علینك آخر خلافتنده رمضان شریف داخل اولوب حسن وحسین وابن عباس رضی الله تعالی عنهم ایله افطار ایدرلر ایدی اوچ لقمه‌دن زیاده طعام اکل بیورمدی نیچون یمزسین یاامیر المؤمنین دیو سؤال ایتدکلرنده محبت ایدرمکه قارنم طعامدن خالی اولدیغی حالده موت بکا کله دیو جواب بیوردیلر راوی روایت ایدرکه بو اسلوب اوزره واقع اوله‌رق یعنی آز اکل ایدرك بر کیجه صکره یاایکی کیجه صکره شهید اولدیلر رضی الله تعالی عنه (ام حسبت ان اصحاب الکهف) آیت کریمه‌سنده مناسبتله تفسیر کبیرده یازمشدرکه بر قاره قول وار ایدی امام علی یه محبت ایدردی ناکاه بر کون هوای نفسله واغوای شیطانله سرقت ایتدی امام علینك خلافتی زمانی ایدی حضور شریفلرینه کتوردیلر امام علی سؤال ایتدی انکار ایتمیوب سرقتنی اقرار ایتدکده امام علی شرعله الینی کسدی واول عربده کسیلان الینی صاغ الینه الوب کیدرکن یولده سلمان فارسی وابن کوا به تصادف ایتدی سؤال ایتدیلرکه الینی کیم کسدی عرب جواب ویردیکه امیر المؤمنین ختن الرسول زوج البتول علی المرتضی کسدی دیدیلرکه الینی کسه‌نی نه خوش مدح ایدرسك جواب ویردیکه نیجه مدح ایتمیم اول کیمسه‌یی که الیمی امر حقله کسدی وبنی نار جهنمدن خلاص ایتدی پس حضرت سلمان قولك جوابنی تحسین ایدوب امام علی یه خبر ویردکده عربی حضورینه دعوت ایدوب اول کسیلان الینی یرینه قیوب بر مندیل ایله اوزرینی اورتوب امام علی کرم الله وجهه دعا وتضرعه مشغول اولدی بو اثناده سمادن بر صوت ایشتدیکه ارفع المندیل پس مندیلی قالدیردیلر کوردیلرکه کما کان باذن الله تعالی الی یرینه بتشمش رضی الله تعالی عنه منقولدرکه

بر کون امام علی صحراده تنها کزرکن بر دشمن پهلوانه تصادف ایدوب امام علی طوروب دشمن حمله ایدوب حمله‌سن منع ایدوب کندولر حمله ایتدکده بعون الله تعالی غلبه ایدوب کوکسی اوزرینه چیقوب باشك کسمك مراد ایدیجك دشمن تضرع ایدوب ار اولان باصدیغك بوغازلمز یاعلی دیدکده آزاد ایلدی و بو حالده امام علی غافل ایکن تکرار دشمن حمله ایلدی امام حمله‌سن دفع ایدوب ینه التنه آلدقده ینه دشمن تضرع قیلوب یاعلی سنی مروت معدنی دیرلر بکا امان ویر دیجك دشمنی ینه آزاد ایلدی بو دفعه دشمن فرصت کوزه‌دوب امام علی یه تکرار حمله ایلدی حمله‌سن دفع ایلیوب باشنی کسمك اوزره ایکن دشمن کوردیکه دخی امان طلبنك وجهی یوق بو حالده بر اهانت ایتمش اوله‌یم دیو مبارك محاسنه حاشا توکردی حضرت امام بو حالتده دشمنی قویویروب یوری آزادسك دیدی دشمن سؤال ایتدیکه یاعلی بن اوچ دفعه سکا خیانت ایتدم آخر بونك کبی بر اهانت دخی ایتدم اکر سنك یرنده بن اولسه‌م غضبمدن سنی پاره پاره ایدردم سبب نه اولدیکه سن بنی آزاد ایتدك امام علی جواب ویردیلرکه بزم غزامز ایکی درلودر بری سنك کبی کافر ایله غزا ایتمکدرکه الله رضاسیچون اولور و بریده نفسمزله غزادرکه اکا مخالفتله اولور پس سنکله مقاتله‌م الله رضاسیچون ایدی قچنکیم اول اهانتی ایتدك اکر اول حالده اولدرسه‌م نفسم رضاسیچون اولدرمش اولوردم ونفسم یول بولوب غلبه ایتمش اولوردی چون سنی آزاد ایتدم نفسمی باصدم وغزای اکبر ایتمش اولدمکه سنك کبی کافرك ضررندن مؤمنه نفسنك ضرری آرتقدر پس اول کافر بو سوزلری ایشیدوب وقلبنده هدایت کونشی طوغوب اسلامله مشرف اولدی .

﴿ نظم ﴾

دین اسلام بغچه‌سنده مثل کولدر اوعلی ★ پر کرامت هم شجاعت تکرینك ارسلان قولی
بولدی اسلام اوعلی عثمان عمرله قوتی ★ هر بریسی اوجهتله بولدیلر خوب عزتی
راضی اولسون اوعلیدن تکری هم پیغمبری ★ سلسله‌سی چوق طریقك تاکلیر آندنبری
بز علینك بنده‌سیبز جمله پیرانك قولی ★ کرچه راقف خالدیدر آکه مرشد دهلوی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ حَمَّادِ بْنِ سَلَمَةَ) حماد بن سلمه‌دن مرویدر (قَالَ) حماد بن سلمه بیوردی (رَأَیْتُ ابْنَ اَبِی رَافِعٍ) بن ابی رافعك اوغلی عبداللهی کوردم (یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی (فَسَأَلْتُهُ) پس عبداللهدن سؤال ایتدم (عَنْ ذٰلِكَ) خاتمی صاغ الینه طاقدیغنك سببندن (فَقَالَ) ایمدی عبدالله بکا جواب ویروب دیدیکه خاتمی صاغ الیمه طاقدیغمك سببی بودرکه (رَأَیْتُ عَبْدَ اللّٰهِ بْنَ جَعْفَرٍ) جعفر طیارك اوغلنی کوردم (یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) خاتمی صاغ الینه طاقاردی (وَقَالَ عَبْدُ اللّٰهِ بْنُ جَعْفَرٍ) عبدالله بیوردی (کَانَ النَّبِیُّ صلی الله تعالی علیه وسلم یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) رسول اکرم حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقاردی .

﴿ حاصل معنا ﴾ حماد بن سلمه بیوردیلرکه بن رافعك اوغلی عبداللهی کوردم که خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی خاتمی صاغ الینه طاقمقلغك سببنی سؤال ایتدم رافعك اوغلی بیوردیکه خاتمی صاغ الینه طاقدیغمك سببی بودرکه بن عبدالله بن جعفری کوردم خاتمی صاغ الینه طاقاردی وعبد الله بن جعفر بیوردیکه رسول اکرم افندمز خاتمنی صاغ الینه طاقاردی یعنی بن دخی رسول اکرم افندمز حضرتلرینه بوخصوصده اتباع ایتدم ٠

بوحدیث شریفدن مفهوم اولورکه هرشیده رسول اکرم افندمزه اتباع امر حسندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن منیعدن احمد هاروندن هارون حماددن بیان وروایت ایلدی معلوم اوله که بوعبدالله حضرت علی کرم الله وجهه حضرتلرینك قرنداشی اولان جعفر طیارك اوغلیدر صحابی ابن صحابیدر رضی الله تعالی عنهما عبدالله ارض حبشه ده تولد ایتدی وارض حبشه ده اسلامده اول تولد ایدن بودر رسول اکرم حضرتلرندن عبدالله حضرتی بیعت ایتدکده یدی یاشنده ایدی اون یاشنه بالغ اولدقده رسول اکرم حضرتلری عالم بقایه تشریف بیوردی هجرتدن سکسان سنه مرورنده مدینهٔ منوره ده دار قراره تشریف بیوردی (رضی الله تعالی عنه)

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ) جعفر بن محمددن مرویدرکه مشارالیه امام جعفر صادق لقبیله ملقبدر پدری محمد باقردر محمد باقر ابن علی ابن امام حسین بن علی بن ابی طالبدر رضی الله تعالی عنهم امام جعفرك والده سی فروه درکه بنت قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه وامام جعفرك مناقبی تحریر وتقریردن بیروندر خلاصه جمیع طوائف عندنده مقبولدر جمله فوائد شریفلرندن بری بودرکه برکیمسه مرضی مهلکیه مبتلا اولسه حضرت امام جعفر اول مریضه یوزکره آیة الکرسی قرائت ایتسهلر اول کمسنه یه حق سبحانه وتعالی شفا احسان ایدردی حکایت اولنورکه عباسیه دن جعفر دوانقی امام جعفر حضرتلرینی احضار وقتلنه فرمان ایلدی ناکاه براژدر جعفر دوانقی اوزرینه هجوم ایلدی درحال جعفر دوانقی تائب ومستغفر اولوب حضرت امام جعفرك حضور شریفلرینه هزار شرم وحیا ایله جلوس ایدوب دیدیکه یا امام جعفر بندن هرنه که خاطرینه کلورسه ونه مرادیکز وار ایسه ایستیك بلاتوقف مرادیکزی حاصل ایدهیم پس امام جعفر ای دوانقی سندن رجا ایدرمکه بنی حضورینه بردخی احضار ایتمه وبندن برشیٔ رجا ایله دیو رجا ایتمه دیو بیوردی وحضرت امام جعفر مشایخ کرامك کرك خفیهٔ وکرك جهریهٔ شیخ بزرکواریدر رحمة الله علیه (عَنْ اَبِیهِ) امام جعفر پدری محمد باقردن روایت ایلدی محمد باقر حضرتلری علمك اصل وفرعنه وجلی وخفیسنه عالم اولدیغیچون باقر دیو لقبلدیلر امام باقر تابعینك جلیل القدر یدر حضرت جابر وانس رضی الله تعالی عنهمادن حدیث استماع ایتدیلر

جمله روایاتندن بری بودرکه (عَنْ جَابِرٍ) محمد باقر جابردن روایت ایلدی (اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله تعالی علیه وسلم كَانَ یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) جابر بیوردی تحقیق رسول اکرم خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی معلوم اوله که امام بخاری روایت بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی دیمنك معناسی صاغ الینك صرچه پارمغنه طاقار ایدی دیمکدر حتی حضرت علی کرم الله وجهه دن مرویدرکه خاتمی اورته پارمغنه وصلوات پارمغنه طاقلسنی نهی ایتمشدر امانسا جمیع پارمقلرینه خاتم طاقق جائزدر دیدیلر ٠

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عَنْ صَلْتٍ) صلت بن عبداللهدن مرویدر (قَالَ) صلت بن عبدالله بیوردی (كَانَ اِبْنُ عَبَّاسٍ یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) ابن عباس خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی (وَلَا اَخَالُهُ اِلَّا قَالَ) وصلت بن عبدالله دیدیکه ابن عباسی ظن ایتمم الا ابن عباس بیوردیکه (كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله تعالی علیه وسلم یَتَخَتَّمُ فِی یَمِینِهِ) رسول اکرم خاتمی صاغ الینه طاقار ایدی یعنی صلت بن عبدالله دیمك ایسترکه ابن عباس رضی الله تعالی عنهك خاتمی صاغ الینك صرچه پارمغنه طاقدیغی رسول اکرمه متابعت ایچوندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری محمد بن حمیددن محمد جریددن جرید محمد بن اسحاقدن اودخی صلت بن عبداللهدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عَنِ ابْنِ عُمَرَ) ابن عمر حضرتلرندن مرویدرکه (قَالَ) عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنه بیوردی (اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله تعالی علیه وسلم اِتَّخَذَ خَاتَمًا مِنْ فِضَّةٍ) تحقیق رسول اکرم حضرتلری کوشدن برخاتم اتخاذ ایتدی (وَجَعَلَ فَصَّهُ مِمَّا یَلِی كَفَّهُ) اول خاتمك قاشنی رسول اکرم حضرتلری آوجنك ایچنه الدی یعنی رسول اکرم حضرتلری پارمغنه مهر طاقدیغی وقت مهرك قاشی مبارك آوجی طرفنده اولوردی دیدی لکن علما بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری خاتمك قاشنی باطن کفه وضع ایتمك خصوصنده برشیٔ امر ایتمدیلر پس ایکی جانبنه وضع ایتمك جائزدر دیدیلر سلف صالحین ایکی وجهله عمل ایتدیلر حتی ابن عباس رضی الله عنه خاتمك فصنی ظاهر کفه وضع ایدرلر ایدی دیدیلر بوندن معلوم اولدیکه عبدالله بن عمر رسول اکرم حضرتلری خاتمك فصنی باطن کفه وضع ایلدیکی وقتی بیان ایتدیلر امام نووی بیوردیکه خاتمك فصنی باطن کفه وضع ایتمك اولیدر عجبدن محفوظ اولمغه سبب اولور امام نوونیك بیانندن معلوم اولدیکه کبر وعجبدن بری اولان کیمسه خاتمك فصنی کرك ظاهر کفه وکرك باطن کفه وضع ایتمك مسنوندر (وَنَقَشَ فِیهِ) رسول اکرم حضرتلرینك کوشدن اولان مهرینك قاشنه نقش

اولنمشیدی (محمد رسول الله) لفظ شریفی (ونهی) دخی رسول اکرم نهی بیوردیلر (ان ینقش احد علیه) احدلردن بر احد مهرینه (محمد رسول الله) لفظنی نقش ایلمکدن زیرا بو مثللو مهر رسول اللهه مخصوصدر ابن حجر بیوردیکه نهینك مبنی بودرکه رسول اکرم حضرتلری خاتم اتخاذ ایتمکدن مراد شریفلری ارسال ایتدکاری فرمان همایون سعادت مقرونلری مهرلمك ایچوندر پس محمد رسول الله لفظ شریفی اول فرمانلرده کندولره مخصوص بر علامتدر اکر غیریلر دخی رسول اکرم حضرتلرینك خاتمنك نقشی کبی نقش ایلسهلر فساده مؤدی اولور بناءً علی ذلك محمد رسول الله نقشی رسول اکرم حضرتلرینك خاتمنه مخصوص اولور غیری بر فردك خاتمنه محمد رسول الله لفظی نقش اولنمسی نهی اولندی (وهوالذی سقط من معیقیب) عبدالله ابن عمرك شو روایت ایتدیکی مهر اول مهردرکه معیقیب نام کمسنهنك الندن دوشدی (فی بئر اریس) بئر خاتم دنیلان قیویه مذکور معیقیب حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك وقت خلافتنده امین بیت المال ایدی حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه خلافتنده حضرت عثمانك مهرداری ایدی بئر خاتم کنارنده حضرت عثمان جلوس ایتمش ایکن بر شیء تمهیر اقتضا ایتدکده اول خاتمی مهردار اولان معیقیبه ویرر ایکن یاخود حضرت عثمان آندن الور ایکن بقضاء الله تعالی خاتم شریف قیویه دوشدی بعض روایتده حضرت عثمان یدندن دوشدی بعض روایتده معیقیب یدندن دوشدی دیدکاری ایکیسنك بیننده اولدیغی ایچوندر دیدیلر شیخ ابن حجر بویله تحقیق ایلدی ．

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن ابی عمردن احمد بن ابی عمر سفیاندن سفیان ایوب بن موسیدن ایوب نافعدن نافع ابن عمر رضی الله تعالی عنهدن روایت بیوردی ．

﴿الحدیث السادس﴾

(عن محمد) محمد باقردن مرویدر (قال) محمد باقر حضرتلری بیوردی (کان الحسن والحسین رضی الله تعالی عنهما یتختمان فی یسارهما) امامین همامین رضی الله تعالی عنهما حضرتلری خاتمی صول اللرینك صرچه پارمقلرینه طاقنورلر ایدی محدثین بیان بیوردیلرکه امام باقر حضرتلری بو حدیث شریفی پدری زین العابدیندن استماع ایدوب پدرندن استماع ایتدیکی کبی خبر ویردی بو حدیثده راوی اول ذکر اولنمدیغندن بو حدیثه منقطع دینلور وینه محدثین بیوردیلرکه امامین حضرتلری خاتمی صول اللرینه طاقدقلری دلالت ایدرکه رسول اکرم افندمز حضرتلرینی بو کیفیتده کورمشلر اوله یاخود ایشتمشلر اوله بیهقی روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری وابوبکر وعمر وعلی وامامین رضی الله تعالی عنهم صول اللرینه خاتم طاقندیلر ایدی بیهقینك بو روایتی دلالت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری خاتمی اکثریا صاغ اللرینه وبعضاً صول اللرینه طاقمشلر ایدی (صلی الله تعالی علیه وسلم)

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه ابن اسماعیلدن ابن اسماعیل جعفر بن محمددن جعفر پدری محمد باقردن روایت بیوردی ．

﴿الحدیث السابع﴾

(عن ابن عمر) ابن عمر حضرتلرندن مرویدر (قال) ابن عمر بیوردی (اتخذ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خاتماً من ذهب) رسول اکرم حضرتلری آلتوندن بر خاتم اتخاذ ایتدی (فکان یلبسه فی یمینه) اول آلتوندن یاپلمش اولان خاتمی رسول اکرم حضرتلری صاغ اللرینه طاقار ایدی (فاتخذ الناس خواتیم من ذهب) عقبنده اصحاب کرام آلتوندن خاتم اتخاذ ایتدیلر رسول اکرمه متابعت ایچون اول وقتده آلتوندن خاتم رجاله حرام دکل ایدی صکره وحی نازل اولوب رجاله آلتوندن خاتم حرام اولدی (فطرحه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) پس وحی نازل اولدیغی کبی رسول اکرم حضرتلری اول آلتون خاتمی پارمغندن چیقاردی (وقال) دخی سعادتله بیوردیکه (لا البسه ابداً) بن بو آلتون خاتمی ابدا طاقمم (فطرح الناس خواتیمهم) پس اصحاب کرام رسول اکرمك خاتمی پارمغندن چیقاروب ابدی طاقمم بیوردیغی ایشتدکلری کبی پارمقلرندن آلتون خاتملری چیقاردیلر امام اعظمدن روایت ایتدیلرکه خاتمده اعتبار حلقهیهدر خاتم اوزرینه آلتوندن نقش ایتمك جائزدر دیدی مختار بودر آلتونلی شمشیر وسپر وقوشاق جائزدر جنکدن فارغ اولدقده اشیاء مذکورهیی چیقارمق لازمدر ．

﴿جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب سادس) رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك﴾
﴿صفت سیفلری حقنده اولان احادیث شریفه بیانندهدر﴾

امام قسطلانی مواهب لدنیهسنده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك طقوز عدد سیفلری وار ایدی اولکی سیفنك اسمی (مأبور)در رسول اکرم حضرتلرینك اول مالك اولدقلری سیف بودر هجرتده مدینهیه معاً کتوردیلر ایکنجی سیفنك اسمی (عضب)در رسول اکرم حضرتلری بدر غزاسنه توجه بیوردقده سعد ابن عباده هدیه ایلمش ایدی اوچنجی سیفنك اسمی (ذوالفقار)در رسول اکرم ذوالفقار نام سیفه بدر غزاسنده مالك اولدیلر هیچ بر غزادە یانلرندن آییرمزلر ایدی دردنجی سیفنك اسمی (قلعی)در قلع دیدکاری موضعده مالك اولدیلر بشنجی سیفنك اسمی (حتف)در موت معناسنهدر آلتنجی سیفنك اسمی (مخذم)در قاطع معناسنهدر یدنجی سیفنك اسمی (رسوب)در اسفله کیدیجی معناسنهدر سکزنجی سیفنك اسمی (بتار)در طقوزنجی سیفنك اسمی (قضیب) در قاطع معناسنه بعضیلر قضیب نام سیفه رسول اکرم پدر بزرکواری حضرت عبدالله بن مطلب رضی الله تعالی عنهمادن میراث طریقیله مالك اولدیلر دیدیلر ．

﴿الحدیث الاول﴾

(عن انس بن مالك) انس بن مالك رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر (قال) انس حضرتلری

بیوردی ﴿ كانت قبيعة سيف رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم من فضة ﴾ رسول اکرمك قلیجنك بالچغی کموشدن ایدی قبیعه ترکیده بالچق دیمکدر معلوم اوله‌که قلیجی وسائر آلات حربی کموش ایله تزیین ایتمك جائز اولدیغنه بوحدیثده دلالت واردر دیدیلر اماالتون ایله تزیین مباح دکلدر حنفی دیدیکه قوشاق دخی بوقبیلدندر اماکم وسرجك تحلیه‌سنده اختلاف ایتدیلر بعضیلر مباح دیدیلر وبعضیلر زینت دابه‌در دیوحرامدر دیدیلر کذلك خنجری وقلمدانی فضهٔ قلیله ایله تزیینده اختلاف ایتدیلر میرك شاه بیوررکه رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك فقط بالچغی کموش اولدیغنه بوحدیث شریف دلالت ایتدی لکن ابن سعد روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلرینك سیف شریفلرینك حمائل طاقدقلری حلقه‌لری کموش ایدی وسیف شریفی انجه‌ایدی وبنه مرویدرکه سیف شریفك دیلك دیدکاری محلی کموش ایدی والله تعالى اعلم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن محمد وهب بن جریردن اودخی ابی‌دن ابی دخی قتاده‌دن قتاده انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الثانی ﴾

﴿ عن سعيد بن ابى الحسن ﴾ سعید بن ابی الحسندن مرویدر ﴿ قال ﴾ سعید بیوردی ﴿ كانت قبيعة سيف رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم من فضة ﴾ قبیعه قافك فتحی و بانك کسریله قبضه دیمکدر دخی بالچقده تعبیر اولنور ٠

﴿ معنای حدیث ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك قبضه‌سی کموشدن ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری محمدبن بشاردن محمد معاذبن هشامدن اودخی ابی دن ابی قتاده‌دن قتاده سعید بن ابی الحسندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عن مزيدة ﴾ مزیده‌دن مرویدر ﴿ قال ﴾ مزیدة بن مالك بیوردی ﴿ دخل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مكة يوم الفتح ﴾ رسول اکرم حضرتلری مکه‌نك فتحی کونی مکه‌یه داخل اولدی ﴿ وعلى سيفه ذهب وفضة ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك اوزرنده‌التون وکموش اولدیغی حالده یعنی رسول اکرمك قلیجنده اولان کموشك اوزرنده التون یالدز اولنمش ایدی دیمکدر ﴿ قال طالب ﴾ بوحدیث شریفك راویسی اولان طالب دیدی ﴿ فسألته عن الفضة ﴾ بن شیخم هوددن سؤال ایتدمکه اوزرنده التون یالدز اولان کموش رسول اکرم حضرتلرینك سیفنك نه‌طرفنده ایدی ﴿ فقال ﴾ شیخم هود بکا جواب ویروب دیدیکه ﴿ كانت قبيعة السيف فضة ﴾ قلیجك قبضه‌سی کموش ایدی یعنی راوی دیمك ایسترکه رسول اکرم حضرتلرینك فتح مکه کونی سیف شریفنده اولان التون یالدزلی کموش قلیجك قبضه‌سنده ایدی ٠

﴿ معنای حدیث ﴾ مزیده حضرتلری بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری مکه‌نك فتحی کونی مکه‌یه قلیجنك اوزرنده‌التون وکومش اولدیغی حالده داخل اولدی یعنی رسول اکرمك قلیجنده اولان کومشك اوزری التون ایله یالدز اولنمش‌ایدی دیمکدر بوحدیث شریفی مزیده‌حضرتلرندن روایت ایدن هود حضرتلرندن روایت بیوران طالب حضرتلری بیوردیکه بکا روایت ایدن هوده سؤال ایتدمکه اوزرنده التون یالدز اولان کومش رسول اکرم افندمزك سیفنك نه طرفنده ایدی هود حضرتلری بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك قلیجنك قبضه‌سی کومش ایدی راوی دیمك ایسترکه فتح مکه کونی رسول اکرم حضرتلرینك سیفنده التون‌یالدزلی کومش قلیجنك قبضه‌سنده ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ بوحدیث شریفی ترمذی حضرتلری ابو جعفر بن محمددن ابو جعفر طالب بن جبیردن طالب هوددن هود مزیده‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن ابن سيرين ﴾ ابن سیریندن مرویدر ﴿ قال ﴾ ابن‌سیرین حضرتلری بیوردی ﴿ صنعت سيفى على سيف سمرة ﴾ بن سیفمی هرکیفیتده سمره‌نك سیفی مثالنده اولمقلغنی قلیججی‌یه امر ایدوب یاپدیردم سبب بوایدیکه سمره بن سیفمی رسول اکرمك سیفی مثللو یاپدیردم دیدی ذکراولنه‌جغی کبی ﴿ وزعم سمرة انه صنع سيفه على سيف رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ﴾ سمره حضرتلری ظنی اوزره دیدی بن سیفمی شکلده وکیفیتده رسول اکرم حضرتلرینك سیفی مثالنده یاپدیردم رضی الله عنه ابن سیرین سیفنی سمره‌نك سیفی کبی یاپدیردیغنی وسمره‌نك سیفی رسول اکرم حضرتلرینك سیفنه مشابه اولدیغنی بیان ایتدکدن صکره رسول اکرمك سیفنك تعریفنه شروع ایدوب دیرکه ﴿ وكان حنفياً ﴾ رسول اکرمك سیف شریفی بنی حنیف قبیله‌سنده یاپیلان سیف اسلوبنده ایدی قبیلهٔ مذکوره‌ده غایت مستحسن سیف یاپارلر ایدی حتی بعضیلر دیدیلرکه رسول اکرم حضرتلرینه بو سیف بنی حنیفه قبیله‌سندن کلمش ایدی (صلى الله تعالى عليه وسلم) ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن شجاعدن ابن شجاع ابو عبیده‌دن ابو عبیده عثمان بن سعددن عثمان ابن سیریندن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

او رسولك وار ایدی سیفی کثیر * او سیوفله ایتدی کفاری اسیر
سیف عالیسی انك خوش سیلیدر * چکدیکنده صان طلوع ایتدی بدر
کوردیلردی او سیوفده بیك رسم * وار سیوفنده هر بریچون بر اسم
دین عالی‌یه ایدردی دعوتی * سل سیفنده اولوردی شدتی
ایتمه تصدیق کس بولوردی شفقتی * جمله بیننده اولوردی عزتی

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب سابع) سید الغزات افندمز حضرتلرینك درعلرینك ﴾
﴿ صفتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندهدر ﴾

درع دالك کسری ورانك سکونی بعده عین مهمله ایله زره دیمکدر بوباب سید الغزات افندمز حضرتلرینك درعی نه کیفیتده کیدکاری حقنده وارد اولان حدیث شریفك بیانندهدر امام قسطلانی بیوررکه رسول اکرم حضرتلرینك سلاحخانهلرنده یدی عدد زرهلری وار ایدی اولکیسی (ذات الفضوله)در رسول اکرم حضرتلری بدر غزاسنه توجه بیوردیغی وقتده سعد بن عباد رضی الله عنه هدیه بیورمش ایدی ایکنجیسی (ذات الوشاح)در اوچنجیسی (ذات الحواش)در بعضیلر بوذات الحواشی نام زره شریف داود علیه السلامك جالوت ایله جنك وقتنده کیدیکیدر بوزره الدن اله انتقال ایدرك رسول اکرم افندیمزه واصل اولدی دیدیلر دردنجیسی (سعدیه)در بشنجیسی (فضه)در التنجیسی (تبرا) در یدنجیسی (خرنق)در ٠

﴿ الحدیث الاول ﴾

باب سابعده بیان اولنان حدیث شریفلردن حدیث اول (عَنِ الزُّبَيْرِ) زبیر بن العوام حضرتلرندن مرویدر معلوم اولسونکه زبیر بن العوام عشرهٔ مبشرهدندر ارض حبشه رسول اکرم حضرتلرینك امریله هجرت ایتمشیدی برمدتدنصکره ینه مکهیه کلوب رسول اکرم حضرتلرینه واصل اولدیلر ایدی رسـول اکرم افندمز مدینهیه هجرت بیوروب زبیر دخی مدینهیه هجرت ایلدی غزاده کفاره ابتداسل سیف ایدن بودر زبیر بن العوام رضی الله عنه حضرتلری سکز یاشـنده شرف صحبتله مشرف اولمشدر التمش درت یاشنه بالغ اولدقده اوتوز التی تاریخنده صرقوز نام شقی یدنده شهید اولدی رضی الله تعالی عنه (قَالَ) زبیر بن العوام بیوردی عوام واوك تشدیلهدر (كَانَ عَلَى رَسُولِ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم يَوْمَ أُحُدٍ دِرْعَانِ) یوم احدده رسـول اکرم حضرتلرینك اوزرنده ایکی زره وار ایدی میرك بیوردیلرکه اوایکی زرهك بری ذات الفضول نام زره ایدی و بری فضه نام زره ایدی بعض اهل سـیر بویله روایت بیوردی (فَنَهَضَ إِلَى الصَّخْرَةِ) پس رسـول اکرم حضرتلری بولندیغی محلدن حرکت ایله بیوك طاش اوزرینه چیقوب قائم اولمغی بالتصمیم صخره طرفنه توجه بیوردی تاکه اصحاب رسول اکرمی کوروب حیاتنه مطلع اولمغله یاننه جمع اولهلر زیرا اول کون حربك شدتی جهتیله رسول اکرم حضرتلرینی کوره مدکلرندن اصحابه خلجان طاری اولمشیدی او خلجانی دفع ایدوب واصحاب کرامی شاد بیورمق ایچون رسول اکرم حضرتلری مکان عالی یه صعودی مراد ایتدیلر ایدی (فَلَمْ يَسْتَطِعْ) پس رسول اکرم حضرتلری اول صخرهنك اوزرینه چیقمغه قادر اولمدی اوایکی زرهلرك آغرلغندن دخی رسول اکرم افندمزك وجود شریفلرینه اصابت ایدن جراحتك ضعفندن زیرا اول کون جنکده کفار لعنة الله علیهم اجمعین طرفندن حضرت فخر عالم زخمدار اولمشلر ایدی جزاه الله

(خیر)

خیر الجزاء (فَأَقْعَدَ طَلْحَةَ) پس رسول اکرم حضرتلری طلحهیی اوتورتدی (تَحْتَهُ) کندی آلتنه یعنی رسـول اکرم صخرهیه چیقمق ایچون طلحهنك آرقهسـنه مبارك قدملریله باصدی (وَصَعِدَ النَّبِيُّ صلی الله تعالی علیه وسلم) دخی رسول اکرم طلحهنك ارقهسنه باصوب آنك معاونتیله صخرهیه چیقدی (حَتَّى اسْتَوَى عَلَى الصَّخْرَةِ) حتی رسول اکرم ونبی محترم افندیمز اول صخرهنك اوزرینـه چیقوب متمکن اولدی (قَالَ) راوی حدیث زبیر بن عوام بیوردی (فَسَمِعْتُ النَّبِيَّ صلی الله تعالی علیه وسلم) بن رسـول اکرمدن ایشـتدم (يَقُولُ) بیوردیلر (أَوْجَبَ طَلْحَةُ) طلحه کندی نفسیچون جنتی یاخود شفاعتی یاخود اجر عظیمی واجب قیلدی یعنی زبیر بیوررکه اول کون رسول اکرم طلحهیی جنت ایله تبشیر بیوردی عشرهٔ مبشرهنك بری طلحهدر رضی الله تعالی عنه زیرا اول کون طلحه نفسنی رسول اکرم اغورینه فدا ایتدی واول کون طلحه حضرتلرینك برالی چولاق اولدی دخی وجود شریفنه سکساندن زیاده یاره اصابت ایلدی رضی الله عنه معلوم اولهکه اصحاب کرام رضی الله عنهم رسـول اکرم اغورینه مالارین وجانلرین فدا ایدوب سعادت دارینی کسب ایتدیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبد الله بن سعید الاشجدن او دخی یونس بن بکیردن یونس محمد بن اسحاقدن محمد یحیی بن عباددن یحیی پدری عباددن عباد دخی جدی عبد اللهدن عبد الله زبیر بن العوام رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی باب سابعده بیان اولنان حدیث شریفلردن (حدیث ثانی) سائب بن یزیددن مرویدر معلوم اولهکه احد واقعهسی هجرتك اوچنجی سنهسندهایدی سائب حضرتلری یدی یاشندهاولهرق پدری یزید ایله اوسنهده حج وداعده ایدیلر بویله اولدیسه سائب بوحدیث شریفی احد غزاسنده بولنان اصحابدن برندن نقل ایتدی (قَالَ) سائب دیدی (أَنَّ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم كَانَ عَلَيْهِ يَوْمَ أُحُدٍ دِرْعَانِ) تحقیق یوم احدده رسـول اکرمك اوزرنده ایکی زره وار ایدی (قَدْ ظَاهَرَ بَيْنَهُمَا) رسول اکرم اول ایکی درعك برینی استار کبی التهو برینی یوز کبی اوستنه کیرایدی میرك شاه بیوررکه متعارف بودرکه ایکی زرهی بری برینك اوزرینه کیدکلرنده زرهك برینی اول کیوب اوزرینه بردن برکوملك کیدکدنصکره ایکنجی زرهی کیرلر ایدی زیرا ایکی زرهك مابینده حائل اولمدیغه لایقیله اوزرهلر بری برینه تماس ایتمز یعنی بتشمز اوستنه کیلان زرهه ظهاره دیرلر ایچرو کیلان زرهه بطانه دیرلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابن ابی عمردن ابن ابی عمر سـفیان بن عیینهدن سفیان یزید بن حصیفهدن یزید سائب بن یزیددن نقل ایلدی ٠

نظم

هپ احدلی اولدی تکلیف برزمان * کافر ایدی جملەسیدە بی کمان
ایمدیلر اورسولە طاعتی * ایستدیلر اولە حرب غایت قتی
هم رسول ایستر کلدر دستنە * کیدی زرهلر ایکی بربر اوستنە
اول احدلی کوردیلردی شدتی * اولدیلر هپ اورسولك امتی
دیدی رائف ایت رسولە حرمتی * ایسترسن دوجهاندە رفعتی

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب ثامن) سیدالغزات افندمز حضرتلرینك مغفری ﴾
﴿ حقندە وارد اولان احادیث شریفە بیانندەدر ﴾ .

مغفر میمك کسری وغینك سکونی وفانك فتحی ایلە اصمعی روایتی اوزرە باش مقدارنجە طوقنمش زرهدرکە قلنسوە التنە کیرلر بعضیلر مغفر بیضە التنە تقیە کبی کیدکاریدر دیدی بیضە اول باشە کیلان زرهدرکە تپەسندە برقبەلی یمورطە قدر یالدزلی برشیٔ واردر واول بیضە کنارلرندە نیچە حلقەلر واردرکە کردن واوموز وسینەیە نازل اولوب آنلری سترایدر بعضیلر دیدیلرکە مغفر قلنسوەیە مشابهدر و بعض اهل سیر رسول اکرمك ایکی مغفری و بربیضەسی وار ایدی حتی اول بیضە احد غزاسندە مبارك باشلرندە ایدی دیدیلر .

﴿ الحدیث الاول ﴾

باب ثامندە بیان اولنان احادیث شریفەدن (حدیث اول) ﴿عَنْ أَنَسٍ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ اِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم دَخَلَ مَكَّةَ وَعَلَيْهِ مِغْفَرٌ فَقِيلَ لَهُ هٰذَا ابْنُ خَطَلٍ مُتَعَلِّقٌ بِأَسْتَارِ الْكَعْبَةِ فَقَالَ اقْتُلُوهُ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ انس بن مالك بیوردیکە رسول اکرم افندمزك باشندە مغفر اولدیغی حالدە مکەیە داخل اولدیلر اصحابدن برکیمسە کاوب رسول اکرم افندیمزە یارسول الله ابن خطل خوف جان ایلە کعبۂ شریفە کسوەسنە یاپشمشدر دیدی اولوقت رسول اکرم افندمز همان قتل ایدك بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی بزە قتیبة بن سعیددن اودخی مالك بن انسدن وانلر ابن شهابدن وابن شهاب انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی ابن خطلك سبب قتلی بودرکە زمان جهالتدە اسمی عبدالعزی ایدی اسلامی قبول ایتدکدە رسول اکرم افندیمز عبدالله تسمیە ایتمش ایدی برمدت ابن خطل وحی کاتبی اولمش ایدی برکون رسول اکرم افندیمز ابن خطلك یاننە انصاردن برکیمسەیی همراه ایدوب زکات جمع ایتمك ایچون کوندردیلر ایدی مذکور ابن خطل انصاری‌یە غضب ایدرك انصاری‌یی قتل ایدوب فرار ایتدی ومرتد اولوب کفر سابقندە اصرار ایتمش ایدی بو ابن خطلك تغنیلە شعر سویلر ایکی جاریەسی واز ایدی کرك رسول اکرم افندیمزە کرك اصحاب کرامە هجویەلر سویلەدەرك اظهار عداوت ایدر ایدی وقتاکە رسول اکرم فتح مکە کونی مکۂ مکرمەیە داخل اولدقدە

ابن خطل مکۂ مکرمەدە استار پرانوار بیت الالهە یاپشوب قالدی زیرا وقت جهالتدە برکیمسەنك هرنە قدر تهمتی بیوك اولسە کسوۂ شریفە یاپشنجە جرمی عفو اولنور ایدی لکن رسول اکرم افندمز شرع شریف موجبنجە عادت جاهلیەیی ابطال ایدوب ابن خطلك قتلنە فرمان بیوردی .

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ أَنَسٍ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ ﴾ انس حضرتلری بیوردی ﴿ اِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله تعالی علیه وسلم دَخَلَ مَكَّةَ عَامَ الْفَتْحِ ﴾ تحقیق رسول اکرم حضرتلری فتح مکە سنەسی مکەیە داخل اولدی ﴿ وَعَلٰى رَأْسِهِ الْمِغْفَرُ ﴾ مبارك باشی اوزرە مغفر اولدیغی حالدە ﴿ قَالَ ﴾ انس بیوردی ﴿ فَلَمَّا نَزَعَهُ ﴾ وقتاکە رسول اکرم مبارك باشندن چیقاردی ایسە مرویدرکە مغفری مبارك باشلرندن چیقاردقدنصکرە سیاه عمامە صاردیلر ایدی پهلوان انبیا افندمز حضرتلرینك سیاه عمامە صاردقلرندە الی یوم القیام بو دین عالینك باقی اولمسنە اشارت واردر زیرا لون سوادەدە بقا واردر تغیر ایتمز ﴿ جَاءَهُ رَجُلٌ ﴾ رسول اکرمە اصحابدن برکیمسە کلدی بعضیلر اوکیمسە ابو برزة الاسلمیدر دیدی ﴿ فَقَالَ ﴾ اول صحابی کیمسە دیدی ﴿ اِبْنُ خَطَلٍ مُتَعَلِّقٌ بِأَسْتَارِ الْكَعْبَةِ ﴾ ابن خطل کعبەنك پردەلرینە یاپشمش طوریور ﴿ فَقَالَ ﴾ پس رسول اکرم بوکلامی استماع بیوردیغی کبی حاضر اولان جماعتە خطاب ایدوب بیوردیلر ﴿ اُقْتُلُوهُ ﴾ ابن خطلی قتل ایدك اول آندە قتل ایتدیلر محدثیندن حاکم دخی دارقطنی روایت ایتدیلر کە رسول اکرم بیوردیلر درت کیمسەیە حلدە دخی حرمدە امان ویرمم اول درتدن بری حویرث بن نقید نام مشرك بری هلال ابن خطل و بری عبدالله ابن ابی سرح بری ابن خطل نام مشرکاردر واقعا بو درت مشرك قتل اولندی سائر مشرکین حقندە بیوردیلر مسجد حرامە داخل اولان اماندەدر ابوسفیان دارینە داخل اولان اماندەدر کندی دارینك بابنی مغلوق ایدن اماندەدر اما بو درت حقندە امان یوقدر حتی بیهق سعد بن ابی وقاصدن روایت ایلدیکە بو دردی قتل ایدەلر ولو استار کعبەیە یاپشورلر ایسەدە بیوردی رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز بیهقینك کلامی نهایت بولدی .

﴿ قَالَ ابْنُ شِهَابٍ ﴾ مشایخ حدیثدن زهری بن شهاب نام شیخ بیوردی ﴿ وَبَلَغَنِي ﴾ بکا بالغ اولدی یعنی زهری دیرکە برصحابیدن شووجهلە استماع ایتدمکە ﴿ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم ﴾ تحقیق رسول اکرم ﴿ لَمْ يَكُنْ يَوْمَئِذٍ مُحْرِمًا ﴾ یوم فتحدە مکەیە داخل اولدیغی کون احراملی دکل ایدی معلوم اولەکە علما اختلاف ایتدیلر حج وعمرە قصدی اولمیان کیمسە مکەیە داخل اولدقدە احرام کیمك لازمیدر یوخسە دکلیدر امام شافعیدن مشهور اولان بودرکە برکمسنە

کرك برحاجت ایچون داخل اولسون کرك تجارت ایچون داخل اولسون حج وعمره قصدی اولمدقجه احرام واجب دکلدر دیدی ائمهٔ ثلاثه عندنده مطلقا مکه‌یه داخل اولان نه ایچون اولور ایسه اولسون احرام واجبدر دیدیلر اما حنابله ارباب حاجات متکرره‌یی استثنا ایلدیلر حنفیه داخل میقاتده اولنلری استثنا ایتدی یعنی میقاتدن ایچریده ساکن اولنلر مکه‌یه کیردکده حج وعمره قصدی اولمدقجه احرام لازم دکلدر دیدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی عیسی بن احمددن اودخی عبدالله بن وهبدن انلر مالك بن انسدن وانلر ابن شهابدن اودخی حضرت انسدن روایت بیوردی

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب تاسع) رسول اکرم حضرتلرینك عمامه‌سی حقنده ﴾
﴿ وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در ﴾

عمامه عینك کسریله دستار دیمکدر لسان ترکیده صاریق تعبیر اولنور معلوم اولسونکه سید کائنات افندمزك متعدد دستار شریفلری وار ایدی نقل اولندیغنه کوره بری یدی ذراع وبری اون ایکی ذراع طولنده ایکی دستار شریفلری وار ایدی بونلری قلنسوه اوزرینه صارینورلر ایدی وآلت اوجیله اوست اوجنی اوکدن وآرقه‌دن چیقاروب طیلسان واری صارقیدرلر ایدی بعض دفعه دستار شریفی مبارك باشلرینه طولاشدیروب اوجنی ظهر سعادتلری جانبنه صوقارلر وبعض کره کتف مبارکلری اراسنه صالیویررلر ایدی ٠

باب تاسعده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث (اول) جابر رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ دَخَلَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم مَكَّةَ يَوْمَ الْفَتْحِ وَعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءُ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ حضرت جابر بیوردیکه رسول اکرمك مبارك باشنده سیاه دستار اولدیغی حالده مکه‌نك فتحی کونی مکه‌یه داخل اولدیلر امام نووی حضرتلری صحیح مسلم شرحنده بوحدیث شریفی شویله بیان بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری فتح مکه کونی مکهٔ مکرمه‌ده ناسه خطبهٔ مؤثره ایراد بیوردیلر مبارك سر شریفلرنده سیاه عمامهٔ سعادت وار ایدی شیخ جزری بیوردیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری یوم فتحده عمامهٔ سودا کیدکلرینك سری بودرکه دین محمدیه الی قیام الساعه بروجهله متغیر اولمیه‌جغنه اشارتدر زیرا لون سودا متغیر دکلدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن ابن بشار عبدالرحمن بن مهدیدن وانلر حماد بن سلمه‌دن دخی محمود بن غیلاندن محمود وکیعدن وکیع دخی سابق الذکر حماد بن سلمه‌دن اوحماد ابوالزبیردن اودخی جابر بن عبدالله الانصاریدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ عَمْرِو بْنِ حُرَيْثٍ ﴾ عمر بن حریثدن مرویدر ﴿ قَالَ رَأَيْتُ عَلَى رَأْسِ النَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم عِمَامَةً سَوْدَاءَ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ عمر بن حریث رضی الله عنه بیوردی بن رسول اکرم افندمزك مبارك رأس سعادتلرنده سیاه دستار شریف کوردم رأس سعادتده سیاه دستار کورمسی فتح سنه‌سنه

وغیری‌یه دخی حال خطبه‌یه وغیری‌یه ویوم الجمعه‌یه دخی غیری‌یه محتمل اولور بعض علما بوحدیث شریف ایله سیاه کیمنك جوازینی استدلال ایتدیلر هرنقدر بیاض کیمك افضل اولدی ایسه‌ده

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی ابن ابی عمردن وابن ابی عمر وسفیاندن سفیان مساور الوراقدن مساور جعفر بن عمرو بن حریثدن جعفر دخی پدری عمرو بن حریثدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَمْرِو بْنِ حُرَيْثٍ ﴾ عمرو بن حریثدن مرویدر ﴿ قَالَ اِنَّ النَّبِيَّ صلی الله تعالی علیه وسلم خَطَبَ النَّاسَ وَعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءُ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ عمرو بن حریث تحقیق رسول اکرم حضرتلری مبارك رأس سعادتلرنده سیاه دستار شریف اولدیغی حالده ناسه خطبه اوقودیلر بیوردی ابن حجردن منقولدرکه رسول اکرم حضرتلری خطبه‌یی کعبه‌نك قپوسنده قرائت بیورمشلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلان ایله یوسف بن عیسادن ومشار الیهما وکیعدن وکیع مساور الوراقدن مساور جعفر بن عمرو بن حریثدن اودخی پدرندن اخذ ونقل بیوردیلر ٠

﴿ نظم ﴾

جسم تابندهٔ محبوب خدا ★ صاف ایدی بدر منور کبی تا
بر مجلا سیم وآینه کبی ★ صاف وبی موی ایدی سلطان نبی
صاردی والا رأسنه دستارنی ★ سودی کورن اوکوزل اندامنی
فتح مکه ایله اولدیسه بکام ★ صاردی اسود رأس پاکینه همام
ناسه خطبه ایتدی ایراد اورسول ★ ایتدی آنی جانله جمله قبول
حلیه‌سنده وار آنك جلب قلوب ★ امتینه ایستدی ستر عیوب
ایله ربم آکا احسانك مدید ★ اوقودی اوخطبه‌ده وعد ووعید
اولسونیچون کل نبی‌یه احترام ★ ایتدی رائف بونظمده اهتمام

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ قَالَ ابْنُ عُمَرَ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم اِذَا اعْتَمَّ سَدَلَ عِمَامَتَهُ بَيْنَ كَتِفَيْهِ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ حضرت ابن عمر رضی الله عنهما رسول اکرم افندمز حضرتلری مبارك باشلرینه دستار صاردقلری وقت دستار شریفك اوجنی ایکی مبارك کتفینی مابینینه صالیویرر ایدی بیوردی معلوم اوله‌که ابن الجوزی روایتی اوزره حضرت ابن عمردن سؤال اولندیکه رسول اکرم دستاری نه کیفیتده صارارلر ایدی جواب ویردیکه دستاری مبارك سر شریفلرینه طولاشدیروب دستارك اوجنی مبارك ظهری جانبنه صوقارلر ایدی بعض کره کتف شریفلری میاننه صالیویررلر ایدی بیوردی دخی کتب سیرده روایات صحیحه ایله اثبات اولندیکه رسول اکرم کاهی کتفلری میاننه دستار شریفك اوجنی قویوویررلر وکاهی صالیویرمزلر ایدی شیخ

جزری بیورر علما بیوردیلرکه سنت اولان باشنه قلنسوه کیوب عمامه‌یی قلنسوه اوزرینه صارمقدر زیرا بی دستار قلنسوه کیمك مشرکین عادتیدر ابو داود و امام ترمذی رکانه حضرتندن روایت ایتدیلرکه رسول اکرم افندمز حضرتلری بیوردیلر بزم ایله مشرکین بیننی قلنسوه اوزرینه عمامه فرق ایدر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی هارون بن اسحاق الهمدانیدن و ابن اسحاق یحیی بن محمد المدنیدن و ابن محمد عبدالعزیز بن محمددن و عبدالعزیز عبیدالله بن عمردن و عبیدالله امام نافعدن نافع ابن عمر رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ۰

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ﴾ ابن عباسدن مرویدر ﴿قَالَ اِنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم خَطَبَ النَّاسَ وَعَلَيْهِ عِصَابَةٌ دَسْمَاءُ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ ابن عباس رضی الله عنه تحقیق رسول اکرم حضرتلری مبارك رأس شریفنده عصابهٔ دسماء اولدیغی حالده ناسه خطبه قرائت بیوردیلر دیدی عصابه عینك کسریله خسته اولان کیمسه‌نك باشنه جبهه‌سی طرفندن باغلدیغی دلداره‌یه دیرلر دسماء دالك فتحی و سینك سکونیله سیاه دیمکدر امام بخاری بیوررکه بو خطبه رسول اکرمك دار آخرته تشریفنه یقین اولان خسته لقلرنده ایدی حتی انس حضرتلرندن امام بخاری روایت ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری بو خطبه دنصکره بردخی منبره چیقوب خطبه بیورمدیلر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی یوسف بن عیسادن ابن عیسا وکیعدن وکیع ابو سلیمان عبدالرحمن بن غسیلدن انلر عکرمه‌دن عکرمه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن روایت بیوردی ۰

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب عاشر) رسول اکرم حضرتلرینك ازار شریفی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در ﴾

ازار ایله مراد اسفل بدنی سترایده‌جك نسنه‌در اما رداء اعلای بدنی سترایده‌جك نسنه‌در معلوم اوله که حاجیلرك کوکسندن اشاغی بوروندکاری احرامه ازار و صرتینه الدقلری احرامه رداء دیرلر ابن جوزی روایت ایدرکه رسول اکرم افندمزك رداء سعادتلرینك طولی درت ذراع و عرضی ایکی بچق ذراع ایدی واقدیدن روایت اولنورکه رسول اکرمك ازار شریفنك طولی درت ذراع و بر قارش دخی عرضی ایکی ذراع ایدی دخی واقدی روایتنده رداء سعادتلرینك طولی آلتی ذراع و عرضی اوچ ذراع و برقارش ایدی ۰

﴿ نظم ﴾

پاره شوردی نکم حور جنان * سرو قدینه یشلار هر آن
چوغی آق ایدی لباس اوکلك * یوزی آق ایدی کروه رسلك
بونی تحقیق بیل اول رشك سروش * اولدی حورا کبی اول سندس پوش
یعنی کیم انجه لطیف اطلسلر * کیدیلر دولتله پیغمبر

ابن عازب دیدی بورای منبر * نبی اونلردن ایدی لبس حریر
کاهی اول تاج سر آل عبا * یوکدن ایلردی قباسین فرضا
قره شالی کیجك آیینه وش * بولوطه کیردی صانورلردی کنش
اول سیاه جامه‌ده اول پاك جهان * آب حیوان ایدی اخفاده نهان
بو قدر قدر ایله اول ذات شریف * مسجده اوله ایدردی تشریف
چکوب اول قاشلری پای محرابه * لطفله دیرلر ایدی اصحابه
بن قولم قوللرین اسبابی بودر * هم عبودیتك آدابی بودر

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ قَالَ اَبُو بُرْدَةَ اَخْرَجَتْ اِلَيْنَا عَائِشَةُ كِسَاءً مُلَبَّدًا وَاِزَارًا غَلِيظًا فَقَالَتْ قُبِضَ رُوحُ رَسُولِ اللهِ صلی الله تعالی علیه وسلم فِي هٰذَيْنِ ﴾

﴿ معنای حدیث ﴾ ابو برده بیوردیکه بزه ام المؤمنین حضرت عائشه رضی الله عنها یمانی بر رداء و قالین ایپلیکدن طوقنمش بر ازار چیقاروب و کوستردی ایسه مفخر موجودات و صاحب مقام محمود صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینك روح پر فتوح نبویلری قبض اولندیغی وقت وجود سعادتلری بو رداء و بو ازارك ایچنده ایدی بیوردی حضرت عائشه‌نك بو ایکی لباس ایچنده رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز دار بقایه ارتحال بیوردی دیمه‌سی رسول اکرم افندمزك بو ایکی لباس فقیرانه‌یی تلبس ایتمش اولمسی اول ایام رسالتده‌در توهمنی دفع ایدوب بو ایکی لباس ایله تلبس بیورمسی آخر وقت مکنت و زمان شوکتده و فتح و نصرتدن صکره حال وسعتده اولوب بو خسه حال مضایقه‌ده دکل اولدیغی تفهیم و افاده در معلوم اوله‌که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری لباس فاخره کیمزلر ایدی کمال تواضعلرندن فقری اختیار ایدوب قوللیغه لایق و مناسب اولان لباسلر کیرلر ایدی که امت مرحومه‌سی طور حضرت پیغمبری‌یی بیلوب اتباع ایتسونلر ایچون امام نووی بیوررکه بو حدیث شریف و بو حدیثك امثالی رسول اکرم و نبی محترم افندمزك لذائذ دنیویه‌دن زیاده اعراض ایدوب قدر کفایه ایله اکتفا ایتمك عادت کریمه‌لری اولدیغی بیان ایدر ایمدی عاقله لایق اولان بودرکه پیشوای انبیا و مقتدای اولیا و اصفیا افندمز حضرتلرینك مسلکنه سلوك ایدوب آنك اخلاق حمیده‌سیله تخلق ایلیه کرك لباس خصوصنده و کرك سائر امور دنیویه‌ده اکر معاذ الله علیه الصلاة والسلام حضرتلرینه متابعت ایتمیوب‌ده نفس و شیطان و هوایه تابع اولوب امور دنیویه‌نك تکثرینه سعی ایدر ایسه عاقبتی خسران اوله‌جغی مقرردر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن منیعدن و ابن منیع اسمعیل بن ابراهیمدن و اسماعیل ایوبدن و انلر حمید بن هلالدن و ابن هلال ابو برده‌دن روایت بیوردی ۰

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ قَالَ الْاَشْعَثُ بْنُ سُلَيْمٍ سَمِعْتُ عَمَّتِي تُحَدِّثُ عَنْ عَمِّهَا ﴾ اشعث دیدیکه عمه‌مدن ایشتدم عمم دخی

عمیسندن خبر ویردی (قال) اشعثك پدری همشیره سنك عمیسی دیدیكه (بینما انا امشی بالمدینة) بر وقتده مدینهٔ منوره‌ده یورر ایدم ازارمی زمینه‌سوری‌یه‌رك (اذا انسان خلفی یقول) ناكاه آرقه‌مده بر كیمسه سویلیوركه (ارفع ازارك) سن ازاریكی یوقاری قالدیر (فانه) تحقیق ازاری یوقاری قالدیرمق (اتقی) زیاده پاكلكه سببدر (وابقی) وزیاده‌ازارك بقاسنه سببدر (فالتفت) ایمدی بوكلامی استماع ایدوب دونوب آردیمه باقدم (فاذا هو رسول الله صلی الله علیه وسلم) مكر ازاریمی رفع ایله بیوران ذات نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری ایمش (فقلت) بن ازاری سوریمكه اعتذار ملاحظه‌سیله رسول اكرم افندمز حضرتلرینه دیدمكه (یارسول الله انماهی) بنم زمینه سور یدیكم ازار (بردة ملحاء) عرب قتنده قیمتی اولمیان برلباسدر اثواب كبردن دكلدر بردهٔ ملحاء اعراب استعمال ایتدیكی سیاه و بیاض ایله الاجه برده‌یه دیرلر كویا بوصحابی ظن ایتدیكه رسول اكرم حضرتلرینك رفع ازار ایله امردن مراد شریفلری ازاری متكبرین كبی زمینه سوری‌یه‌رك یوریمه دیمكدر بوظننه بناءً ازارك قیمتسز لكیله اعتذار ایتدی (قال) رسول اكرم حضرتلری رفع ازار ایله امردن مراد شریفلرینی بوصحابی فهم ایتمدیكنی بیلوب بیوردیلر (امالك فی اسوة) سنك ایچون بنم فعلمه وحالمه اقتدا بوقیدر ازار خصوصنده بكا متابعت ایتمز میسن متابعت ایدرسك یا (فنظرت فاذا ازاره الی نصف ساقیه) اول صحابی دیدیكه رسول اكرم حضرتلرینك ازارینه نظر ایتدم ناكاه كوردمكه ازاری ساقینك نصفنه بالغ اولمش اولوقت بیلدمكه رسول اكرم حضرتلرینك رفع ازار ایله امردن مراد شریفلری ذات قدسی‌یه متابعت ایمش ازار كرك ذی قیمت اولسون كرك بی قیمت اولسون بوحدیث شریفی نقلدن مراد رسول اكرم حضرتلرینك ازار شریفنك طولی بالدیرینك نصفنه قدر اولدیغی بیاندر و بزلره دخی لباسلریمزك طولنی بالدیرك نصفنه قدر ایتمكی تعییندر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن وانلر ابوداوددن وابو داود شعبه‌دن وجناب شعبه اشعث بن سلیمدن اخذ وروایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عن سلمة بن الاكوع) سلمة بن الاكوعدن مرویدر (قال كان عثمان بن عفان یأتزر الی انصاف ساقیه وقال هكذا كانت ازرة صاحبی یعنی النبی صلی الله علیه وسلم)

﴿ معنای حدیث ﴾ سلمة بن اكوع حضرتلری بیوردیكه حضرت عثمان بن عفان ازار كیر وازاربنی بالدیرینك نصفنه قدر قویوورر ایدی دخی حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه بیوردیلر ایدیكه بنم صاحبم یعنی نبی علیه السلامك ازار كیه‌سنك هیئتی بنم ازار كیمك

هیئتی كبی ایدی والحاصل رسول اكرمك ازارینك اوزونلغی ساقینك نصفنه قدر ایدی معلوم اوله‌كه سلمه رضی الله تعالی عنه حضرتلری اصحاب كرامدن اولوب رسول اكرم حضرتلرینك ازار كیملرینك كیفیتی معلومی ایكن حضرت عثمانك ازارینك كیفیتنی بیان ایتمسنده سبب نه اوله دینورسه جواب بودركه ازارك طولی نصف ساقه قدر اولمق سنت موروثه و قاعدهٔ محفوظه اولوب حتی رسول اكرم حضرتلرینك خلیفه‌سی دخی بوقاعده‌یه رعایت ایدوب سنتی تأكید ایتدیكنی افاده ایتمك ایچوندر وسائر امت دخی بوقاعده‌یه رعایت ایدوب لباسلرینك طولنی نصف ساقه قدر ایده‌لر دیمكدر زیرا سیدالانبیا افندمز (علیكم بسنتی وسنت الخلفاء الراشدین من بعد) بیوردی معنای لطیفی ای امتم سز بنم سنتمه و بندنصكره خلفاء راشدینك سنتنه تمسك ایدیكز دیمكدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی سوید بن نصردن انلر عبدالله بن المباركدن وابن مبارك موسی بن عبیده‌دن وانلر ایاس بن سلمة الاكوعدن اودخی پدری سلمه‌دن نقل وروایت بیوردی مذكور حدیث شریفك راویسی سلمه حضرتلری تحت الشجره بیعت ایدنلردندر جملهٔ كراماتندن ذئب كندولره تكلم ایتمشدر زمان سعادتده یدی كره غزایه كیتمشدر سن شریفی سكسان یاشنه بالغ اولدقده هجرتك یتمش دردنجی سنه‌سنده مدینهٔ منوره‌ده وفات ایلدی (رضی الله تعالی عنه)

﴿ نظم ﴾

اتباعك پاكه اولسون دیر رسول ★ انبیایه اتباع اولدی اصول
اولریسه اتباعك در حصول ★ اتباعله حقه ایدرسك وصول
اول رسوله اتباعك خوش كرك ★ كرشفاعت وارایسه آندن دیلك
اتباعك آكه اولسون لاجرم ★ كوریلر سن اوله‌سك سن محترم
دیدی راقف اتباع ایت سربسر ★ اتباعده وارد اولدی چوق اثر

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عن حذیفة) حذیفه حضرتلرندن مرویدر معلوم اوله‌كه حذیفه كبار صحابه‌دن ورسول اكرم حضرتلرینك صاحب سری ایدی رسول اكرم حضرتلری خندق غزاسنده مشركینك احوالنه مطلع اولمق ایچون حضرت حذیفه‌یی جاسوس كوندرمش ایدی و پدرلری یمان و برادرلری صفوان رضی الله عنهما احد غزاسنده حاضرلر ایدی لكن احد غزاسنده یمان حضرتلری خطاءً قتل اولندی حذیفه حضرتلری پدرینك دیتنی هبه ایلدی بر كیمسه وفات ایلسه اگر حذیفه جنازه نمازینه حاضر اولور ایسه حضرت عمر دخی حاضر اولور ایدی اگر حذیفه حضرتلری حاضر اولمز ایسه حضرت عمر دخی حاضر اولمز ایدی زیرا حضرت حذیفه منافقینی بیلور ایدی وحضرت عمر افندمز منافقینك احوالنی آندن سؤال ایدرلر ایدی زیرا رسول اكرم حضرتلری حذیفه‌یه بیلدیرمشیدی (همدان) و (ری) و (دینور) نام ولایتلر حضرت حذیفه یدنده فتح اولدی حضرت علی كرم الله وجهه‌نك ابتداء خلافتنده حذیفه

داربقایه تشریف ایلدی رضی الله تعالی عنه (قَالَ) حذیفه حضرتلری بیوردی (اَخَذَ رسول الله صلی الله علیه وسلم بِعَضَلَةِ سَاقِی) عضله عینك وضادك فتحه‌لریله سیكرلو ات دیمكدر یعنی رسول اكرم حضرتلری بنم بالدیرمك سیكرلی اتینه یاپشدی (اَوْ سَاقِهِ) یاخود رسول اكرم افندمز حضرتلری كندی بالدیرینك سیكرلی اتینه یاپشدی یعنی بالدیرینك نصفنه یاپشدی راوی حدیث مسلم بن نذیرشك ایدوب حذیفه حضرتلری شوایكی كلامك برینی بیوردی دیدی (فَقَالَ) پس رسول اكرم حضرتلری بیوردیكه (هٰذَا مَوْضِعُ الْاِزَارِ) شوعضله ازارك موضعیدركه افضل اولان ازارك طولی شورایه قدر اولمقدر (فَاِنْ اَبَیْتَ) اكر سن افضل ایله عملدن ابا ایدر ایسه‌ك (فَاَسْفَلَ) ازارك موضعی عضله‌دن اشاغی طپوقدن یوقاری اولمقدر (فَاِنْ اَبَیْتَ) اكر سن بو موضعدن دخی ابا ایدر ایسه‌ك ازارك طولی طپوغه ایریشور ایسه بیلش اوله سنكه (فَلَا حَقَّ لِلْاِزَارِ فِی الْكَعْبَیْنِ) ازارك طپوقلرده حقی یوقدر یعنی ازارك طپوقلری تجاوز ایتمك جائز دكلدر معلوم اوله كه عربك اكثری لباسلری ازار ورداء اولمغله حدیث شریفده ازار ورداء ذكر اولندی یوخسه قمیص وسائر ملبوسات ازار كبیدر امابر كیمسه ضرورت حسبیله ازاری طپوقلرندن اشاغی یكورمك جائز در دیدیلر معلوم اوله كه ازار خصوصنده مذكور اولان احكام رجاله مخصوصدر اما نساحقنده ازارك طولی رجالك ازارندن بر شبر و یاخود بر ذراع زیاده اولمقدر خلاصهٔ كلام نسا نمقدار ایله ستراولنور ایسه ازار وردالرینی اول مقدار ایدرلر معلوم اوله كه رسول اكرم افندمز حضرتلرینك بدن نظیفنده طیبدن غیری بر شیٔ ظاهر اولمامغله اصلا ازاری ورداسی وقمیصی وعمامه‌سی وسائر اثوابی اصلا كیراولماز ایدی ووجود شریفلرنده پیره وسائر موذی اولماز ایدی اوزرلرینه سینك قونمز ایدی ووجود شریفنی سنك مص ایتمز ایدی ٠

نظم

نور ایدی جمله مبارك كوده‌سی * جسم پاكك اولمزیدی كولكه‌سی
حق ایدردی لطفنی او دوستنه * بر بلوط ارسال ایدردی اوستنه
ایتمسون آكه شمس هیچ بر كدر * اوزرنده پاره بر بولوط كیدر
اول جناب كبریانك سودیكی * بر ازارله بر ردا در كیدیكی
فقره ذاتنده ایدردی افتخار * اینچون ایستدی لیل ونهار

(جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب حادی عشر) سرو باغ رسالتپناهی حضرتلرینه)
(مخصوص اولان یورویش حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در)

خفی اولمدیغی اوزره منبع حسن وجمال ومحبوب خدای متعال حضرتلرینك كافهٔ اعضای شریفلری حسن وجمالده وعامهٔ جوارح لطیفلری مرتبهٔ كمالده اولوب قلب سعادتلرندن طلوع ایدن شمس حقیقتك ضیاسی وجه پاك تابنده‌لرنده ظاهر ایدی حضور پر نور شریفلرنده ایقاد

فانوس وسراج اولنسه یاخود قمر طالع و یاشمس بازغه اولسه (بیت) یوزی نورندن قرا كاق كیجه‌لر * یولده یورردی یكیتلر قوجه‌لر * حكمنجه نور جمالی انوار فانوس وسراجی وشعشعهٔ قمر وشمسی محو ایدردی بونكله برابر مغرور حسن وجمال ومسرور فیض كمال اولمیوب متواضعانه حركت واطوار كبر ونخوت ارائه‌سندن توقی ومجانبت ایدرك اثنای سیرده قدام سعادتلرینه میل ایدر وهر نرده اولسه انیش بریردن اینر كبی اوكنه متمایلاً سیر وحركت ایلردی یولده كیدركن اصحاب كبر ونخوت كبی كوكسنی كره‌رك یورومز وصاغنه وصولنه صالنوب كزمزدی ذات سامیلرینه مخصوص ومعتاد اولان طور ورفتار غایت مطبوع اولوب فوق الغایه وقار وسكینتله یورودیكی حالده رفاقتنده بولنان پیرلر دوچار زحمت وتعب اولورلردی حالبوكه كندیلری ادنی مرتبه زحمت چكمیوب برسرعت طبیعیٔ خلقی اوزره یورر ومعجزهٔ جلیله اثری اولمق اوزره مبارك آیاقلری التنده كویاكه طمار زمین طی وجمع اولوردی وپای سعادتلرینی زمیندن قوت ایله رفع یعنی مبارك قدمینی یرله سورومیه‌رك انیشدن اینر كبی سیر ومشی بیورر ایدی بوایسه نهایت كمال تواضعدن اولوب ذات قدسی صفات نبویه‌لرینه منحصر بریورویش ایدی ٠

الحدیث الاول

باب حادی عشره‌ده بیان اولنان احادیث شریفه‌دن حدیث اول ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن مرویدر (قَالَ) ابو هریره حضرتلری بیوردی (مَارَاَیْتُ شَیْئاً اَحْسَنَ مِنْ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم) رسول اكرمدن زیاده كوزل یاخود حسنده رسول محترم افندمزه مساوی هیچ برشیٔ كورمدم (كَاَنَّ الشَّمْسَ تَجْرِی فِی وَجْهِهِ) كویا شمس فلكنده جاری اولدیغی كبی رسول اكرمك وجه شریفنده جاری اولور ایدی حتی شمسك نوری رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینك وجه شریفندن عكس ایله اولمش ایدی (وَمَارَاَیْتُ اَحَداً اَسْرَعَ فِی مِشْیَتِهِ مِنْ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم) ابو هریره بیورركه رسول اكرم حضرتلرندن زیاده یورویشده سرعتلی بر كیمسه‌یی كورمدم (كَاَنَّمَا الْاَرْضُ تُطْوٰی لَهُ) كویا یریوزی رسول محترم افندمزك ایاغی التنده طی وجمع اولنور ایدی یعنی رسول اكرم حضرتلرینك تیز اولدیغی زمین دورلدیكی ایچون ایدی یوخسه رسول محترم حضرتلری عجله یوررلر ایدی دیمك دكلدر (اِنَّا لَنُجْهِدُ اَنْفُسَنَا) رسول اكرم حضرتلرینه بز آردندن یتشمك ایچون كندومزه عظیم زحمت ویرر ایدك (وَاِنَّهُ لَغَیْرُ مُكْتَرِثٍ) حالبوكه رسول اكرم حضرتلری كندوبه مشقت ویرهجك مرتبه سرعت ایتمز ایدی بلكه وقاری تأنی اوزره ایدی وزمینك مبارك ایاغی التنده طی اولنمسی جملهٔ معجزاتندندر (صلی الله علیه وسلم)

(سند حدیث) بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری قتیبة بن سعددن قتیبه ابن لهیعه‌دن اودخی یونسدن یونس ابو هریره حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الثانى ﴾

على بن ابى طالب كرم الله وجهه حضرتلرينك اولادلرندن ابراهيم بن محمددن مرويدر ﴿ قَالَ اِبْرَاهِيمُ بْنُ مُحَمَّدٍ كَانَ عَلِيٌّ اِذَا وَصَفَ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم ﴾ ابراهيم بيورديكه بيوك پدرم حضرت على رضى الله تعالى عنه رسول محترم افندمز حضرتلرينى وصف ايتديكى وقتده ﴿ قَالَ ﴾ بيوردى ﴿ كَانَ اِذَا مَشَى ﴾ رسول اكرم حضرتلرى مشى ايتدكده ﴿ يَتَقَلَّعُ ﴾ مبارك اياغنى زميندن قوت ايله رفع ايدردى ﴿ كَاَنَّمَا يَنْحَطُّ ﴾ كويا نزول ايدردى ﴿ مِنْ صَبَبٍ ﴾ انيشده يعنى رسول اكرم حضرتلرى يورر ايكن مبارك پايلرينى زمينه سورته‌رك مشى بيورمز ايدى بلكه زميندن قوت ايله اياغنى قالديروب انيش يره اينركبى يورر ايدى ٠

﴿ سندحديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديثى على بن حجردن ابن حجر عيسى بن يونسدن ابن يونس عمر بن عبدالله‌دن عمر دخى اولاد على‌دن ابراهيم بن محمددن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

كلدى هيچ شوجهانه بويله برسروسهى ★ قامتده دلبنددر اورته بويلو پك زهى
روى پاكى هم‌لسانى پرحسندر نازنين ★ نوروجهك پرتوندن لرزه‌لنمشدى زمين
كيدر ايكن اوكنه هم مائل ايدى دائما ★ پك وقارلو طور عالى جلهيه اوخوشنما
كرنمامى انده حسنك ظاهر اولسيدى قنى ★ اولمز ايدى ناظرينك اكا اصلا طاقتى
كل جمالى ناظريندن دفع ايدر وحدن غنى ★ اونيز نيك سخندر وقفله سويلر فنى
ايستر ايسن دوجهانده اولمغى سن منتهى ★ اوقو رائف اوشفيعه طورميالم بزتهى

﴿ باب ثانى عشر ﴾

﴿ رسول الله افندمز حضرتلرينك قناع استعمالى حقنده وارد اولان ﴾
﴿ حديث شريف بيانده‌در ﴾

قناع قافك كسريله اول دلبنددركه عطر ياغى استعمالندنصكره قاوغك التنه باشه قويارلر قاوغى وصاريغى اثردهندن محافظه ايتسون ايچون بوبابده بيان اولنان حديث شريف انس بن مالك رضى الله عنهدن مرويدر ﴿ قَالَ ﴾ حضرت انس بيوردى ﴿ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم يُكْثِرُ الْقِنَاعَ ﴾ رسول اكرم حضرتلرى قناعى چوق استعمال ايدرلردى مبارك صاچلرينى عطر ياغى ايله اكثرى ياغلاردى عمامهٔ شريفه‌لرى ياغ اثرندن حفظ اولسون ايچون مبارك باشلرينه دلبند اورتوب عمامه‌يى اول دلبندك اوزرينه كيرلر ايدى وقتاكه اول دلبندى مبارك صاچلرندن ياغ اثرى زائل اولدقده چيقاريرلرايدى ﴿ كَاَنَّ ثَوْبَهُ ﴾ كويا اول مبارك دلبند ﴿ ثَوْبُ زَيَّاتٍ ﴾ عطر ياغى صاتان كيمسه‌نك ياخود عطر ياغى ياپان كيمسه‌نك عطرايله معطراولان دلبندى كبى ايدى يعنى انس رضى الله عنه ديمك ايستركه اول ايكى جهان سرورى مبارك باشنه قويدبغى دلبند رأس حضرت فخر عالمى مس ايتديكيچون رائحهٔ طيبه كسب ايدردى نتكيم عطرجينك عطر شيشه‌سنى صاردبغى دلبندى خوش رائحه كسب ايتديكى كبى ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديثى يوسف بن عيسادن وانلرو كيعدن وكيع ربيع بن صبيحيدن وربيع يزيد بن ابان‌دن وابن ابان تابعى انس رضى الله عنهدن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

كل يوزنده ماهوش پاى قاشنه ★ خوب عطرلر سورمشيدى باشنه
قور ايدى دلبندى ياغ اوستنه ★ بوى عنبر داغدردى دوستنه
ايلرندى اوقناعى پرسرى ★ صارغلك ايدر قناع ياغدن برى

﴿ باب ثالث عشر ﴾

﴿ رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك جلوسنك هيئتى وكيفيتى ﴾
﴿ حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانده‌در ﴾

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ قَيْلَةَ بِنْتِ مَخْرَمَةَ ﴾ قيله بنت مخرمه رضى الله عنهادن روايت اولنديكه ﴿ اَنَّهَا رَأَتْ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم فِى الْمَسْجِدِ ﴾ مسجدده تحقيق قيله رسول اكرم حضرتلرينى كوردى ﴿ وَهُوَ قَاعِدُ الْقُرْفُصَاءِ ﴾ رسول اكرم حضرتلرى قرفصا اوتوريجى اولديغى حالده قرفصا قافك ضمى ورانك سكونى وفانك ضمى ايله ديزلرينى ديكوب واويلقلرينى قارننه ياپشديروب اللرينى ساقلرينك اوزرينه باغليوب اوتورمقدر ﴿ قَالَتْ ﴾ قيله رضى الله عنها بيوردى ﴿ فَلَمَّا رَاَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم الْمُتَخَشِّعَ فِى الْجِلْسَةِ ﴾ وقتاكه بن تواضع اظهار ايديجى رسول الله صلى الله عليه وسلمى كوردم ايسه ﴿ اُرْعِدْتُ ﴾ بن دتره‌دم ﴿ مِنَ الْفَرَقِ ﴾ خوفدن ناشى ٠

﴿ تفصيل حديث ﴾ قيله بنت مخرمه‌دن منقولدركه مشار اليها رسول اكرم افندمزى مسجد شريفده قرفصا هيئتنده اوتوريجى اولديغى حالده كورمشدر جناب قيله ديمشدركه بن قرفصا هيئتيله اوتورمش كمال محويتلرندن اظهار تواضع ايديجى رسول اكرمى كورديكم وقت مهابت عاليهٔ نبويه سببيله عارض اولان خوفدن ناشى وجودم دترمكه باشلادى قيله‌نك شاه انبيايى بو حالده كوروب رعشه ياب اولمسى ودتره‌مسى برنجى كوروشنده ايدى حتى قيله باالذات روايت ايدرلر ديمشدركه بن حضور سعادتده دتره‌مكده ايكن رسول اكرمك مجلسنده اولان بر ذات يارسول الله بو مسكينه‌يه دترمك عارض اولدى ديه عرض ايتديلر بن او اثناده حضرت پيغمبرك ظهرى سعادتلرى جهتنده ايدم بنى كورمديكى حالده (يا مسكينة عليك السكينة) بيورديلر آنك اوزرينه قلبمى استيلا ايتمش اولان رعب وخوف كاملا مندفع اولدى حضرت على كرم الله وجهه افندمز بيورديكه ابتدا رسول اكرم حضرتلرينى كورن كيمسه‌يه رسول

اکرم افندمز حضرتلری هیبتلی کورینوردی دخی کوروشوب معرفت تحصیل ایدن کیمسه اکا محبت ایدر ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی عبدالله بن حمیددن وانلر عفان بن مسلمدن وابن مسلم عبدالله بن حساندن وابن حسان جده‌سندن ومشار الیها قیله بنت مخرمه‌دن روایت بیوردی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ عَبْدِاللّٰهِ بْنِ زَيْدٍ) عبدالله بن زیددن روایت اولندیکه (اَنَّهُ) او عبدالله بن زید رضی الله عنه (رَأَى النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم) نبی علیه السلامی کوردی (مُسْتَلْقِيًا فِي الْمَسْجِدِ) مسجد شریفده ارقه‌سی اوزرینه یاتور اولدیغی حالده (وَاضِعًا اِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى الْاُخْرَى) مبارك ایاغنك برینی برینك اوزرینه قویمجی اولدیغی حالده یعنی رسول اکرم حضرتلری استراحت ایچون کونلردن بر کونده مسجد شریفك بر جانبنده آرقه‌سی اوزرینه یاتمشلر ومبارك ایاقلرینی اوزادوب بری برینك اوزرینه قویمشلر اوحالده عبدالله بن زید حضرتلری دخی رسول محترم افندمزی کورمشلر معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلری نهی بیوردیلر مسجدده ارقه‌سی اوزرینه یاتوب دیزینك برینی دیکوب و بر ایاغنی اول دیکدیکی دیزك اوزرینه آتمغی اما آرقه اوزره یاتوب ایاقلرینی اوزادوب بری برینك اوزرینه قویمق جائزدر ترمذی رحمة الله علیهك بو حدیث شریفی یازدن مرادی مسجدده بو فعلك جوازنی بیاندر زیرا بو فعلده کشف عورت یوقدر لکن ناسه مضر اولماز واو یوماز ایسه ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی سعید بن عبدالرحمن المخزومی دخی غیریلردن انلر دخی سفیاندن او دخی زهریدن زهری عباد بن تمیمدن او دخی عمیسی عبدالله بن زیددن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ اَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ) ابو سعید الخدری رضی الله عنهدن مرویدرکه (قَالَ) ابوسعید الخدری بیوردی (كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اِذَا جَلَسَ فِي الْمَسْجِدِ) رسول اکرم حضرتلری مسجدده اوتوردیغی وقتده (اِحْتَبَى بِيَدَيْهِ) ایکی اللریله فخر عالم افندمز احتبا ایدر ایدی احتبا ایکی اللرینی ساقلرینك اوزندن باغلامقدر قرفصا کبی لکن رسول اکرم حضرتلری یوم جمعده خطیب خطبه‌ده ایکن احتبادن نهی ایتدی زیرا نوم ایراث ایتمکله استماع خطبه فوت اولور بلکه نقض وضوءیه سبب اولور (صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ) اللهك صلواتی اول رسول اکرم حضرتلرینك اوزرینه اولسون معلوم اوله‌که ابوداود روایت ایلدیکه نبی محترم افندمز حضرتلری صباح نمازینی قیلدیغی موضعده بغداش قوروب اوتوررلر ایدی تا آفتاب طلوع ایدنجه‌یه‌قدر ودخی معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری اکثریا دیز اوزرینه اوتوررلر

ایدی کاهی قرفصا کاهی بغداش قورمق وکاهی ارقه اوزره یاتمق امته جوازی بیان ایچوندر صلی الله علیه وسلم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی سلمة بن شبیبدن سلمه عبدالله بن ابراهیم المدنیدن او دخی ربیح بن عبدالرحمن بن ابی سعیددن ربیح پدری عبدالرحمندن او دخی جدی ابی سعید الخدریدن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

مجلسنده اونورر شاه نبی ٭ لطفله سویلر ذهی بلبل کبی
یاقشردی هرجلوسده جلسه‌سی ٭ بعض کره قرفصادر جلسه‌سی
دیزچوکردی مسجدده چوق کره ٭ باتواضع جلسه ایدردی یره
محوتیله اونورردی اوکوزل ٭ سودی آنی اول خدای لم یزل
کرتواضعله اونورسه امتی ٭ کسب ایدرلر دوجهانده حرمتی

﴿ باب رابع عشر ﴾

(رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمزك طیاندقلری شی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانند‌ه‌در)

﴿ خلاصهٔ احادیث ﴾ سلطان دین حضرتلری دائما بر طرز اوزرینه اوتورمیوب بعض دفعه‌لر صاغ طرفنه یصدق وضعیله طیانیرلر وعادت باطلهٔ جاهلیه‌یه مخالفت ایچون اثنای طعامده برشیئه طیانمقدن نهی ایدوب بن طیانور اولدیغم حالده اکل طعام ایتمم بیوررلردی ذات سامیلرینك یصدیغه طیاندقلرینی ائمهٔ احادیثدن برچوق کیمسه‌لر روایت ایلدیلر ایسه‌ده یصدیغی صاغ طرفنه یاخود صول طرفلرینه معتادلری اولدیغی خبرویرمدیلر یالکز اسحاق بن منصور رضی الله عنه یصدیغی رسول اکرم افندمز حضرتلرینك صول طرفنده کوردم دیو خبرویردی بناءً برین کرك صاغ کرك صول طرفه طیانمق مسنون اولوب لکن یصدیغه یاخود دیکر برشیئه طیانه‌رق اکل طعام ایتمك ممنوعدر زیرا طعام ایدر ایکن یصدیغه طیانمق عادات واطوار متکبریندن اولدیغندن حضرت پیغمبر بن وبکا تابع اولنلر اثنای طعامده برشیئه طیانماز بیوردیلر جاهلیهٔ عرب دورنده مشرکین سلف اظهار کبر وعظمت ایچون یصدیغه طیانه‌رق طعام ایدرلردی طیانه‌رق اکل طعام ایتمك درت نوع اولوب رسول اکرم حضرتلری هرنه درلو اولور ایسه اولسون طیانه‌رق تناول طعام ایتمکی نهی بیوردیلر انواع مذکوره‌نك برنجیسی بریانی اوزرینه وایکنجیسی صول الی یره وضعیله آنك اوستنه طیانمق اوچنجیسی بغداش قوروب دوشکه یصلانمق دردنجیسی ارقه‌سنه یصدیق قویوب اکا طیانمقدرکه بو درت هیئت اوزره اکل طعام ایتمك مطلقا مذموم ومنهیدر ٠

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ) جابر بن سمره رضی الله عنهدن مرویدرکه (قَالَ) حضرت جابر بیوردی

(رأيتُ رسولَ الله صلى الله عليه وسلم) بن رسول اكرمی كوردم (متكئاً على وسادة)
يصدیغنه طیاندیغی حالده (على يساره) اول يصدق رسول اكرم حضرتلرینك صول یاننده
اولدیغی حالده لكن جابر حضرتلری يصدق رسول اكرم حضرتلرینك صول طرفنده اولدیغی
یاندن مراد صاغ طرفنه يصدق قويوب طیانمق جائز دكلدر دیمك دكل محدثين كرام رحمهم الله
تعالى جابر حضرتلرینك رسول اكرمی كوردكده يصدق صول طرفلرنده بولنمش دیدیلر .

《 سند حديث 》 بو حديث شريفی ترمذی حضرتلری عباس بن محمد الدوری البغدادیدن
اودخی اسحاق بن منصوردن اودخی اسرائیلدن اسرائیل سماك بن حربدن اودخی جابر بن سمرەدن
روايت بیوردی .

《 الحديث الثانى 》

(عن ابى بكرة) ابوبكره حضرتلرندن مرویدر مذكور ابو بكره صحابیدر غزوهٔ طائفده اهل
طائفدن بر قاچ غلاملر ایله قلعەدن نزول ایدوب شرف صحبت ایله مشرف اولدیلر و رسول اكرم
حضرتلری ابوبكره‌یی سحر وقتنده آزاد ایتدیكیچون ابوبكره تسمیه اولندی رضی الله عنه (قال)
ابوبكره حضرتلری بیوردی (قال رسولُ الله صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلری
سعادتله بیوردیلركه (الا اُخبركم باكبر الكبائر) بن سزه كناه كبائردن زیاده بیوك كناهدن خبر
ویره‌یمی (قالوا) حضور عالیسنده بولنان اصحاب كرام دیدیلر (بلى يارسول الله) خبرویر
(قال) رسول اكرم حضرتلری بیوردی (الاشراكُ بالله) الله‌ه شریك طوتمقدر بعضیلر دیدیلركه
اشراك ایله مراد الله‌ك غیریسنی اله اتخاذ ایتمكدر (وعقوقُ الوالدين) دخی انایه وبابایه عاصی
اولمقدر شرعه مخالف اولمیان برده معلوم اولەكه كناه كبیره اول كناهدركه شارع رسول الله
صلى الله عليه وسلم اول كناه حقنده دنیاده حد یاخود آخرتده عقوبتله وعیدبیان بیورمش اوله
(وقال) راوی حديث شريف ابوبكره بیوردی (وجلس رسولُ الله صلى الله عليه وسلم وكان
متكئاً) دخی رسول اكرم حضرتلری اوتوردی حالبوكه حديث شريفی تكلمی اثناسنده برشیئه
طیانمش ایدی (قال وشهادةُ الزور) رسول اكرم حضرتلری بیوردی كبائرك بری دخی یلان
شاهدلكیدر یعنی رسول اكرم حضرتلری بو حديث شريفی بیوررلر ایكن برشیئه طیانمشلر ایدی
وقتاكه یلان شاهدلكی حقنده‌كی سوزه باشلادیغی وقت اول طیاندیغی شیئدن طوغریلوب اوله
بیوردیلركه سامعين رسول اكرم حضرتلرینك یلان شاهدلكی بیان حقنده اهتمامنی كوروب زیاده حذر
ایدەلر ودخی رسول اكرم حضرتلرینك بو مرتبه یلان شاهدلكنك نهینده اهتمام ایتدكلرینك سببی
بوكه خلق ماییننده چوق واقع اولور وخلقك عندنده امر سهل كورینور اماشرك برشیدركه
مسلمینك قلبی آندن ابا ایدر ودخی والدینه عاصی اولمق برنسنەدركه طبع سلیم اندن اعراض ایدر

(اوقولُ الزور) راوی حديث شريف ابوبكره بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری یاشهادت
زور بیوردی یاخود قول زور بیوردی ایكیسی دخی بر معنایه قریبدر قول زور اعم مطلقدر .
(فما زال رسولُ الله صلى الله عليه وسلم يقولها) ابو بكره دیدیكه رسول اكرم حضرتلری
یلان شهادتی كناه كبائردندر دیو اولقدر تكرار ودوام بیوردیلركه (حتى قلنا ليته سكت)
كاشكی رسول اكرم حضرتلری تكراردن سكوت ایدەلر ونفس نفیسلرینه زحمت ویرمیەلر ایدی
دیدك معلوم اولسونكه شريعت مطهرەده اولان دعوالرك اجراسی اكثری شاهد ایله وجود
بولور شاهد صادق اولسون كرك كاذب اولسون رسول اكرم حضرتلرینك شهادت زور حقنده
بو مرتبه اهتمامی بوكه مؤمنم دیان كیمسه رسول اكرم حضرتلرینك نهینی دوكوب شهادتی ایله
شريعت مطهرەنك حكمنی افساده جسارت ایتمیه امام ترمذی حضرتلرینك بو حديث شريفی
ذكردن مرادی آنجق رسول اكرم حضرتلرینك برشیئه طیانمش اولدقلرینی بیاندر .
《 سند حديث 》 بو حديث شريفی ترمذی حضرتلری حمید بن مسعدەدن او دخی بشیر
بن المفضلدن اودخی جریدن جرید عبد الرحمن بن ابی بكرەدن اودخی پدری ابی بكرەدن نقل
وروايت بیوردی .

《 الحديث الثالث 》

(قال ابى جحيفة قال رسولُ الله صلى الله عليه وسلم اما انا فلا آكل متكئاً)
《 معنای حديث 》 ابی جحیفه دیدیكه رسول اكرم حضرتلری سعادتله بیوردی بن برشیئه
طیانیر اولدیغم حالده اكل طعام ایتمم معلوم اولەكه هر برآیت كریمەنك سبب نزولی اولدیغی كبی
هر بر حديث شريفك سبب ورودی واردر بوذكر اولنان حديث شريفك سبب ورودی
بودركه ابن ماجه وطبرانی روايت ایدرلركه بركون رسول اكرمك حضور عالیلرینه عبدالله بن
بسر نام صحابی بر پشمش قویون كتوروب هدیه ایلدی رسول اكرم حضرتلری اصحاب
كرام ایله ایكی دیزلری اوزرینه جلوس ایدوب اكل ایتمكه شروع بیوردیلر اوراده براعرابی
كاوب یارسول الله بو اوتورش نه اوتورشدر دیدی بو اعرابینك مرادی سز سرور كائنات
ونبی محترم سكز بویله بیچارەلر كبی نیچون جلوس بیوررسكز دیمكدر رسول اكرم افندمز
حضرتلری اعرابی یه جواب ایدوب تحقیق الله عظیم الشان بنی بندهٔ صاحب كرم قیلدی
جبار ومعاند قیلمدی بیوردیلر ابن بطال بیورركه رسول اكرم حضرتلرینك حین اكلده ادب
اوزره جلوس بیوردیغی حضرت الله‌ه تواضع ایچوندر كبار محدثيندن اولان زهریدن
مرویدركه بركون رسول اكرمك حضور شریفلرینه طرف حقدن بر ملك كلدی اول ملك بشقه
كره كلدیكی یوق ایدی اول ملك دیدیكه یارسول الله ربك سنی مخیر قیلدی نبی عبدمی اولورسون
نبی ملكمی اولورسون هرقنغیسنی مراد ایدر ایسەك بیان بیور دیدیكنده رسول اكرم

حضرتلرى مشاوره مثللو حضرت جبرائيلك يوزينه نظر بيوردى جبرائيل دخى تواضع ايلمك اوزره اشارت ايلدى رسول اكرم حضرتلرى عبد نبى اولمغى اختيار ايدرم بيورديلر بناءً على ذلك رسول اكرم حضرتلرى عبديت طورنده اولوب ملك وسلطنت طورنده اولمديلر معلوم اولەكە طعام ايدركن اتكادن غيرى هيئت ايله جلوس ايتمكه قادر اولميان كيمسەيه اتكايه جواز ويرديلر حين اكلده مستحب اولان جلوس دیزلرى اوزرينه اوتورمقدر ياخود صاغ ديزين ديكوب صول ديزين اوزرينه اوتورمقدر ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى قتيبة بن سعيددن اودخى شريكدن شريك على بن الاقمردن اودخى ابى جحيفەدن روايت بيوردى ·

﴿ الحديث الرابع ﴾

(رُوِيَ عَنْ اَبِي جُحَيْفَةَ) ابو جحيفەدن روايت اولندى (قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْاَقْمَرِ سَمِعْتُ اَبَا جُحَيْفَةَ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا آكُلُ مُتَّكِئاً) ·

﴿ معناى كلام ﴾ بن على اقمر بيورديلركە بن ابو جحيفەدن ايشتدم دير ايديكە رسول اكرم حضرتلرى بن طيانديغم حالده اكل طعام ايتمم بيورديلر ترمذى حضرتلرينك بو حديثى كتورمكدن مرادى حديث سابقله اولان روايتى تأكيددر ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى بو حديثى محمد بن بشاردن انلر عبدالرحمن بن مهديدن انلر سفيان ثوريدن سفيان على بن الاقمردن اودخى ابو جحيفەدن روايت بيوردى ·

﴿ الحديث الخامس ﴾

(عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ) جابر بن سمره رضى الله عنهدن مرويدر (قَالَ) حضرت جابر بيوردى (رَاَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بن رسول اكرمى كوردم (مُتَّكِئاً عَلٰى وِسَادَةٍ) يصديغه طيانيجى اولديغى حالده (قَالَ اَبُو عِيسٰى) ترمذى حضرتلرى بيورر (لَمْ يَذْكُرْ وَكِيعٌ فِيهِ عَلٰى يَسَارِهِ) وكيع بو حديث شريفده يصدق رسول اكرم حضرتلرينك صول طرفنده اولديغى ذكر ايتمدى (وَهٰكَذَا رَوٰى غَيْرُ وَاحِدٍ عَنْ اِسْرَائِيلَ نَحْوَ رِوَايَةِ وَكِيعٍ) برقاچ كيمسه راوى حديث اولان اسرائيلدن بو حديث شريفى وكيعك روايتى كبى روايت ايتديلر يعنى رسول اكرم حضرتلرينك طيانديغى يصدق صول طرفندەمى ياخود صاغ طرفندەمى بيان ايتمديلر آنجق رسول اكرم حضرتلرينك يصديغه طيانديغنى بيان ايتديلر (وَلَا نَعْلَمُ اَحَداً ذَكَرَ فِيهِ عَلٰى يَسَارِهِ) دخى ترمذى بيورركە بركيمسەيى بن بيلمكه يصدق رسول اكرم حضرتلرينك صول طرفنده ايدى ديو روايت ايليه (اِلَّا مَا رَوٰى اِسْحَاقُ بْنُ مَنْصُورٍ عَنْ اِسْرَائِيلَ) آنجق راوى حديث

شريف اولان اسرائيلدن اسحاق بن منصور روايتنده رسول اكرم حضرتلرينك طيانديغى يصدق صول طرفنده ايدى يعنى بو حديث شريفده رسول اكرم حضرتلرينك يصديغه طيانديغنى چوق كيمسەلر روايت ايلديلر يصدق صول طرفنده اولديغنى آنجق اسحاق بن منصور روايت ايلدى حاصل كلام يصديغه طيانمق سنت شريفەدر يصدق كرك صاغ طرفنده اولسون وكرك صول طرفنده اولسون ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى يوسف بن عيسادن انلر وكيعدن انلر اسرائيلدن انلر سماك بن حربدن انلر جابر بن سمرەدن روايت بيورديلر ·

﴿ نظم ﴾

دلپسنددر اورسولك مجلسى * ايتدى تحسين آنى كورنلر بسى
اوتورردى مجلسنده پوستنه * اتكانى خوش وساده اوستنه
ياقشوردى هر جلوسى شاننه * طيانوردى بعض كره يانته
اوطعامده ايتدى تعظيم دوستنه * اوتورردى هپ اياغك اوستنه
بن طعامده هيچ طيانمازيم ديدى * هم طعامى حقه تعظيمله يدى
خواجه‌درانف‌وارايسه حقدن ديلك * اتباعك اورسوله تام كرك

﴿ باب خامس عشر ﴾

﴿ رسول اكرم افندمز حضرتلرينك بحسب الاقتضا كيمله اتكاء بيورديغى حقنده ﴾
﴿ وارد اولان احاديث شريفه بياننده در ﴾

﴿ الحديث الاول ﴾

باب خامس عشرده بيان اولنان احاديث شريفەدن حديث اول (عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انس حضرتلرندن مرويدر (قَالَ) انس رضى الله عنه بيوردى (اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ شَاكِياً) تحقيق رسول اكرم افندمز حضرتلرى خسته اولديلر (فَخَرَجَ) حجرۂ سعادتندن چيقوب مسجد شريفى تشريف بيورديلر ايدى (يَتَوَكَّأُ عَلٰى اُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ) رسول محترم افندمز اسامه حضرتلرينه طيانديغى حالده (وَعَلَيْهِ ثَوْبٌ قِطْرِيٌّ) حالبوكە رسول اكرمك اوزرنده قطرى بردە وار ايدى قطرى قافك كسريله در بردۂ قطرى قالينجه اولان بردەيه ديرلر ايدى (قَدْ تَوَشَّحَ بِهِ) رسول اكرم حضرتلرى اول بردەيه صارلمشلر ايدى حاجيلر احرامه صارنديغى كبى (فَصَلّٰى بِهِمْ) پس رسول اكرم حضرتلرى محرابه چكوب صحابۀ كرامه امام اولوب نماز قيلديلر صلى الله عليه وسلم بعضيلر ديديلركە بو كيفيت رسول اكرم افندمزك مرض موتنده ايدى ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديثى عبدالله بن عبدالرحمدن انلر دخى عمرو بن عاصمدن اودخى حماد بن سلمەدن اودخى حميددن حميد انس رضى الله عنەدن روايت بيوردى ·

﴿ الحديث الثانى ﴾

(عَنْ فَضْلِ بْنِ عَبَّاسٍ) فضل بن عباسدن مرويدر مذكور فضل حضرتلرى رسول اكرم

افندمزك عمیسی حضرت عباسك اوغلیدر صحابی ابن صحابیدر رضی الله عنهما ﴿ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم ﴾ فضل بن عباس بیوردیكه بن رسول اكرم حضرتلرینك حجرهٔ شریفه‌سنه داخل اولدم ﴿ فِى مَرَضِهِ الَّذِى تُوُفِّىَ فِيهِ ﴾ رسول اكرم حضرتلری دار آخرته تشریف ایتدیكی خسته‌لكلرنده ﴿ وَعَلَى رَأْسِهِ عِصَابَةٌ صَفْرَاءُ ﴾ حالبوكه رسول اكرم حضرتلرینك مبارك باشلرنده صاری رنكلی دلداده واریدی ﴿ فَسَلَّمْتُ ﴾ بن رسول اكرمه سلام ویردم سلامی رسول اكرم یاخود غیریلری رد ایلدیلر ﴿ فَقَالَ لِى يَافَضْلُ ﴾ عقیبنده رسول اكرم افندمز حضرتلری بكا ندا ایدوب یافضل دیو بیوردیلر ﴿ قُلْتُ لَبَّيْكَ يَارَسُولَ اللّٰهِ ﴾ بن دخی لبیك یارسول الله دیدم ﴿ قَالَ اُشْدُدْ بِهٰذِهِ الْعِصَابَةِ رَأْسِى ﴾ رسول اكرم حضرتلری بیوردیلركه شو دلداده ایله بنم باشمی محكمجه باغله ﴿ قَالَ فَفَعَلْتُ ﴾ فضل بیوردیلركه بن دخی امرلرینه امتثال ایدوب اول عصابه‌یی رسول اكرم حضرتلرینك مبارك باشلرینه باغلادم او وقتده صاغ یانلری اوزرینه یاتمشلر ایدی ﴿ ثُمَّ قَعَدَ ﴾ صكره اوتوردیلر ﴿ فَوَضَعَ كَفَّهُ عَلَى مَنْكِبِى ﴾ عقیبنده مبارك الینی بنم اوموزیمه وضع بیوردیلر ﴿ ثُمَّ قَامَ ﴾ صكره ایاق اوزرینه قالقدیلر ﴿ فَدَخَلَ الْمَسْجِدَ ﴾ دخی مسجد شریفه تشریف ایتدیلر ﴿ وَفِى الْحَدِيثِ قِصَّةٌ طَوِيلَةٌ ﴾ بو حدیث شریفده اوزون حكایه واردر انشاءالله رسول اكرم افندمزك وفاتی بابنده ذكر اولنور بو حدیث شریفدن مفهوم اولدیغی كبی سید المتقین افندمز عمر مباركلری آخر اولنجه‌یه قدر سعادتله نمازلرینی جماعتله ادا ایدرلر ایدی زیرا جماعتله نمازك اجر ومثوباتی غایت كثیردر تفصیلی آداب جامع نام كتابده بیان اولنمشدر ٠

نظم

او رسولك كوندز اولدی كیجه‌سی ★ وقت ایریشدی كیتدی عمرك نیجه‌سی
هم مزاجی اولمشیدی چون سقیم ★ طاعتنده اول مقیم و مستقیم
ایستدیكه مسجده وصلت ایده ★ نامزاجدر بعض یاراله كیده
اول طیاندی ابن عباسه بسی ★ حجره‌سندن چیقدی آلك لجه‌سی
تا طلوع ایتدی بدروش ناكهان ★ رؤیتیله اولدی ممنون هپ جهان
باتوكا مسجده ایتدی وصول ★ قیلدی كامل خوب جماعتله رسول
دیدی راتف بن خبر ویرم سزه ★ ابن عباس سویلدی بونی بزه
یاالهی سن بزی ایله سعید ★ او رسولدن اولمیالم بز بعید

باب سادس عشر

﴿ رسول اكرم افندمز حضرتلرینك اكلی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندر ﴾
اكل آقیان شیئی اغزدن معده‌یه ادخالدر شرب آقان شیئی آغزدن معده‌یه ادخالدر معلوم اولسونكه

رسول اكرم حكیم عالم حضرتلرینك هر برایشنده حكیمانه حركتی اولدیغی كبی طعامه تناول بیورملری خصوصنده حركتلری دخی حكمته موافق اولوب و خصوص مذكورك حكمتی نه اولدیغی بو بابده اولان احادیث شریفه‌نك شرحنده بیان اولنه‌جقدر ٠

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ كعب بن مالك حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ اِنَّ النَّبِىَّ صلى الله عليه وسلم ﴾ كعب حضرتلری بیوردی تحقیق رسول اكرم حضرتلری ﴿ كَانَ يَلْعَقُ اَصَابِعَهُ ثَلَاثًا ﴾ مبارك اوچ پارمقلرینی یالارایدی طعامك تكمیلنده ظاهر اولان ثلاث قولی یلعق‌نك قیدیدر بو صورتده معنی اوچ دفعه یالار دیمكدر انجق بزمعناده اوچ پارمغنی یالار دیدك روایت ثانیه‌یه حملدن ایچون اوچ پارمقدن مراد باش پارمق ایكنجی پارمق اوچنجی پارمقدر لعق عینك فتحیله یالامق دیمكدر ﴿ قَالَ تِرْمِذِىُّ وَرَوَى غَيْرُ مُحَمَّدِ بْنِ بَشَّارٍ هٰذَا الْحَدِيثَ ﴾ ترمذی حضرتلری بیوردیكه دخی بو حدیث شریفی محمد بن بشارك غیری كیمسه روایت ایلدی ﴿ قَالَ ﴾ اول كیمسه دیدی ﴿ يَلْعَقُ اَصَابِعَهُ الثَّلَاثَ ﴾ رسول اكرم حضرتلری اوچ پارمغنی یالار ایدی یقامزدن یاخود برشیئه سیلمزدن اول ابتدا اورته پارمغنی صكره مسجه‌یی صكره باش پارمقلرینی یالار ایدی بو عادتك حكمتی رسول اكرم حضرتلری طعامی اسرافدن زیاده حفظ و طعامك بركتنی جلبدر دیدیلر پارمغی یالامقلغك دأبی بودركه پارمغنی یالایان كیمسه الینك ایچنی یوزی جانبنه طوتوب یالایه‌جقدر و اورته پارمغندن ابتدا ایدوب باش پارمغنده تمام ایده‌جكدر دیدیلر امام مسلم روایت بیورركه رسول اكرم حضرتلری بیوردیلر سزك بریكزك لقمه‌سی دوشسه اول دوشن لقمه‌یه توزدن طپراقدن اصابت ایده‌نی كیدروب اول لقمه‌یی اكل ایلسون والنی سیلمسون یالامدقجه یاخود یالاتمدقجه زیرا بیلمزكه بركت طعامك قنغیسنده در ٠
امام نووی بیوردیكه برطعامكه انسان آنی یمك ایچون احضار ایلیه اول طعامده بركت متحققدر لكن معلوم دكلدركه اول بركت اكل اولنان طعامده‌میدر یا پارمقده اولان طعامده‌میدر و یاصحنك ایچنده قلان طعامده‌میدر یاخود دوشن لقمه‌ده‌میدر پس لایق اولان بودركه بركتی تحصیل و الله‌ك نعمتنه تعظیم ایچون هر برینه رعایت اولنه میرك شاه صحیح مسلمدن برحدیث شریف روایت ایدركه رسول اكرم حضرتلری بیوردیلر شیطان سزك هر ایشیكزه حاضر اولور وقار یشور حتی طعامكز یاننه دخی حاضر اولور ایمدی اگر سزك بریكزدن بر لقمه دوشسه اول لقمه‌دن دوشمك ایله حاصل اولان اذایی دفع ایدوب اول لقمه‌یی اكل ایلسون وشیطان علیه اللعنه‌یه براقمسون بیوردیلر مثلا بركیمسه طعام ایدرایكن الندن برپارچه‌سی یره دوشسه توز اولدی دیو ترك ایتمك اولمز اول لقمه‌یی آلوب سیلوب یاخود یقایوب یمك لازمدر معلوم اوله‌كه طعام اراسنده پارمغنی یالامق استكراه طبعه سببدر دیدیلر زیرا آغزینك ریقی پارمقلرینك اوزرنده ایكن طعامه ادخال ایلمكدن طبیعت نفرت ایدر اماسنت اولان بعدالطعام یلامقدر و اگر طعام اراسنده پارمغنی

بالامق اقتضا ایدر ایسه پارمغنی یالادقدن صکره برشیئه سیلوب بعده طعامه ادخال ایلیه که حاضرلرك طبیعتنه استکراه کلیه زیرا مؤمنینه اذیت حرامدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن انلر عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن سفیان سعید بن ابراهیمدن سعید ابن کعب بن مالکدن اودخی پدری کعب بن مالکدن روایت بیوردی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انس رضی الله عنهدن مرویدر (قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم اِذَا اَكَلَ طَعَاماً) حضرت انس بیوردی حکیم عالم رسول اکرم حضرتلری طعامه تناول بیوروب واکل طعامدن فارغ اولدیغی وقتده (لَعِقَ اَصَابِعَهُ الثَّلَاثَ) اوچ مبارك پارمغنی یالار ایدی معلوم اوله که بو حدیثدن فهم اولنان طعامی اوچ پارمقله اکل ایتمك سنتدر مکر ضرورت اوله اما ضرورتسز ایکی پارمغیله اکل شیطان اکلیدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی حسن بن علی الخلالدن انلر عفاندن وعفان حماد بن سلمه‌دن وحماد ثابت تابعیدن وثابت انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ اَبِي جُحَيْفَةَ) ابی جحیفه رضی الله عنهدن مرویدر (قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم) ابو جحیفه دیدیکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر (اَمَّا اَنَا فَلَا آكُلُ مُتَّكِئاً) هله بن طیانیجی اولدیغم حالده طعام اکل اتمم اکثر مفسرین متکئاً قول شریفنك مصدری اولان اتکائی ایکی جانبدن برینه میل ایله تفسیر ایتدیلر بو تفسیر اوزرینه معنای حدیث بن ایکی جانبدن برینه میل ایدیجی اولدیغم حالده اکل طعام اتمام دیمك اولور زیرا ایکی جانبندن برینه میل طعامك سرعت ایله معده‌یه وصولنه ونفوذینه مانع اولور .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی حسن بن علی بن یزید الصدائی البغدادیدن حسن دخی یعقوب بن اسحقدن اودخی شعبه‌دن شعبه دخی سفیان ثوریدن اودخی علی بن الاقمردن اودخی ابو جحیفه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ) کعب بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر (قَالَ كَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم يَأْكُلُ بِاَصَابِعِهِ الثَّلَاثِ وَيَلْعَقُهُنَّ) کعب بن مالك رسول اکرم حضرتلری اوچ پارمغیله طعام اکل بیوروب دخی طعامدن صکره اوچ مبارك پارمقلرینی یالارایدی بیوردی معلوم اوله که ضرورت اقتضاسنجه درت پارمغیله یاخود بش پارمغیله اکل ایتمك جائزدر دیدیلر .

اصابع اصبعك جمعیدر اصبع پارمق دیمکدر

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی هارون بن اسحاق الهمدانیدن اودخی عبدة بن سلیماندن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی کعب مالکك اوغلندن اودخی پدری کعب بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عَنْ مُصْعَبِ بْنِ سُلَيْمٍ) مصعب بن سلیمدن مرویدر (قَالَ) مصعب دیدی (سَمِعْتُ اَنَسَ بْنَ مَالِكٍ) بن حضرت انسدن ایشتدم (يَقُولُ) بیوررلر ایدی (اُتِيَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم بِتَمْرٍ) رسول اکرم حضورلرینه خرما کتورولدی یعنی خرما کتوردیلر (فَرَاَيْتُهُ يَاْكُلُ) بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم اول حضورینه کلان خرمایی اکل ایلدیلر (وَهُوَ مُقْعٍ مِنَ الْجُوعِ) آچلقدن ناشی انیانك اوتوریشی اولان قرفصا اوتوردیغی حالده بو حدیث شریفی ذکردن مراد خرما مقوله‌سی طعام اکل اولندقده نه درلو اوتورربلور ایسه اولوردیمکدر معلوم اوله که خرماده غدائیت اولدیغنه بناءً رسول اکرم حضرتلری دفع جوع ایچون خرما اکل بیوردیلر صلی الله علیه وسلم .

﴿ سند حدیث ﴾ بو حدیث شریفی ترمذی حضرتلری احمد بن منیعدن اودخی فضل بن دکیندن اودخی مصعب بن سلیمدن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

حق تعالی لطفله دیدی بزه ★ اوحکیمی ایلدم رحمت سزه
وار آنك هر بر ایشنده حکمتی ★ حقه تعظیم ایله یردی نعمتی
کل بویزنه ایتدی آوج ایچنی ★ هم یالاردی پارمغنك اوچنی
ایسترایسن او حکیمه اویغی ★ کل اکلدن صکره یالا پارمغی
دیدی راتف بز بیملم لطفله ★ هر اکلده پارمغندن اوچ ایله

﴿ جزء ثانینك مشتمل اولدیغی بابلردن (باب سابع عشر) رسول اکرم افندیمز حضرتلرینك ﴾
﴿ اکل بیوردقلری اتمکك وصفی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانینده‌در ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ رضی الله عنها) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر (قَالَتْ مَا شَبِعَ آلُ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه وسلم مِنْ خُبْزِ الشَّعِيرِ يَوْمَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ) حضرت عائشه بیوردیکه اهل بیت رسول الله صلی الله علیه وسلم بربری اردنجه ایکی کون آرپه اتمکندن طویجه‌یه قدر اکل بیورمدیلر (حَتَّى قُبِضَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم) تا رسول اکرم حضرتلری دنیادن آخرته انتقال ایدنجه‌یه قدر آل محمددن مراد اهل بیتدر دیدیلر امام بخاری بیوردیکه آل محمد علیه السلام برکونده ایکی کره طعام اکل ایتمدیلر مکر اولکونکه ایکی طعامك بری خرما ایدی شیخ بن حجر بیوردیکه برکونده ایکی کره آل محمد طعام ایتمك لازم کلسه برنوبتی خرمایله تخصیص ایدرلردی آسان اولسون ایچون زیرا انلرك دنیا ایله اشتغاله میللری یوق ایدی یوخسه بولنمدیغندن دکل وامته تعلیم

ایچون‌نکه مأکولات ومشروباتده تکلف ایتمیوب قدر حاجته قناعت ایدوب ذوق وراحتی آخرتده بوله‌لر مسلم حضرت عائشه‌دن روایت ایدرکه رسول اکرم افندمز حضرتلری دنیادن آخرته انتقال ایتدی مبارك قارنلری بر کونده ایکی طعامدن طویمدی خرمادن طویدقده آرپه ایتمکندن طویمدی وآرپه ایتمکندن طویدقده خرمادن طویمدی یعنی رسول اکرم حضرتلری آزیرلر ایدی زیرا آز یمك کمالدر وامت دخی آز یبوب نفسنه غالب اولوب کاله ایره‌لر وآز یمك حفظ صحته سبیدر چوق یمك نفسك غلبه‌سنه وسوء معده‌یه واستسقایه بلکه امراضك کلیسنه سبیدر چونکه امت مرحومه صوری ومعنوی علتلردن خلاص اولسون ایچون رسول اکرم حضرتلری آز یبوب آز ایچمکی فعلیله تعلیم بیوردیلر صلی الله علیه وسلم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن بوایکیسی محمد بن جعفردن ابن جعفر شعبه‌دن شعبه ابی اسحاقدن اودخی عبدالرحمن بن یزیددن اودخی اسود بن یزیددن اسود بن یزید حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ سُلَيْمِ بْنِ عَامِرٍ) سلیم بن عامردن مرویدر ﴿ قَالَ سَمِعْتُ اَبَا اُمَامَةَ ﴾ سلیم بن عامر دیدیکه بن ایشتدم حضرت ابی امامه‌دن ﴿ يَقُولُ ﴾ ابوامامه بیوررلردی ﴿ مَا كَانَ يَفْضُلُ عَنْ اَهْلِ بَيْتِ رسول الله صلی الله علیه وسلم خُبْزُ الشَّعِيرِ ﴾ رسول اکرم حضرتلرینك اهل بیتندن آرپه ایتمکی آرتوب قالمدی یعنی سفره‌ده قدر حاجتدن زیاده آرپه ایتمکی اولمزایدی بعضیلر بیوردیلرکه آرپه ایتمکندن ارتمزایدی دیمك اهل بیت رسول الله آرپه ایتمکندن طویمازایدی دیمکدن کنایه‌در ابن حجر بیوردیکه اهل بیت رسول الله صلی الله علیه وسلم بولوب آرپه‌دن ایتمك یاپدقلری شیء عندلرنده چوق اولماز ایدیکه حتی آرته بلکه چوق کره بولدقلری شیء انلری طویورماز ایدی میرك شاه بیوررکه اهل بیتك سفره‌لرنده مأکوللرندن فضله بر ذره نان قالمزایدی معلوم اوله‌که اکل وشرب خصوصنده الله ذوالجلال حضرتلری اعطا ایلدیکی نعمت هرنه ایسه اول نعمتی قدر کفایه یبوب وسائرلره یدیروب صکره‌یی دوشونمامك الله ذوالجلال حضرتلرینه کمال توکله علامتدر زیرا الله تعالی برقولنه‌کی جان ویردی اول قولنه اکمك دخی ویرر رسول اکرم حضرتلری سلطان متوکلین معدن الصدق والیقین اولدقلری ایچون اهل بیت کرام دخی اول سلطان ذیشانه مقارنت سببیله توکلك درجهٔ اعلاسنی کسب ایتدکلرندن وقت طعامده سفره‌ده حاضر اولان هرنه ایسه یبوب صکره‌یی تفکر ایتمزلر ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیثی عباس بن محمد الدوریدن اودخی یحیی بن ابی بکردن اودخی حریز بن عثماندن اودخی سلیم بن عامردن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ) ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر ﴿ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم يَبِيتُ اللَّيَالِيَ الْمُتَتَابِعَةَ طَاوِياً ﴾ ابن عباس حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری مبارك قارنلری طعامدن خالی وآج اولدقلری حالده برقاچ کیجه بربری آردنجه برشیء یمیوب خانه‌لرنده کیجه‌لر ایدی ﴿ هُوَ وَاَهْلُهُ لَا يَجِدُونَ عَشَاءً ﴾ رسول اکرم حضرتلری وازواج طاهرات اخشام طعامی قیدنده اولمادقلریچون بولمازلر ایدی فقط بعض کره صوایله یاخود برخرما ایله افطار ایدرلر ایدی حتی اصحاب کرام حضراتی رسول اکرم افندمزك بو طورینه متابعت ایچون بزلر دخی ایکی کون اوچ کون طعام ایتمیوب صیام وصال ایده‌لم دیدیلر پس رسول اکرم حضرتلری صوم وصالدن نهی ایدوب اصحاب کرامه بیوردیلرکه اصحابم ربم بنی یدیرر وایچیرر سزلر بکا قیاس اولمزسکز زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرنده بر قوهٔ قدسیه وارایدیکه اصلا دنیا طعامی اکل بیورمسه بیله اولورایدی ﴿ وَكَانَ اَكْثَرُ خُبْزِهِمْ خُبْزَ الشَّعِيرِ ﴾ دخی رسول اکرم حضرتلرینك واهل بیت کرامك اکثر اوقاتده اکل بیوردقلری ایتمك آرپه ایتمکی ایدی ای اخوان دین اول ایکی جهان کونشنك یه‌جك بوله‌مدقلری جهتله صوم وصاله دوام ایلدکاری خاطره کتورلمسون العیاذ بالله تعالی بوخاطره موجب کفردر باعث خلقت کائنات حضرتلرینك دولت دنیویه‌یه عدم نائلیتلری امور دنیویه‌یه اعتبار ایتمیوب هرشیده اللهه توکل ایتملرندن ایدی حتی محاربه‌لردن کتوریلان اموال غنیمتی بیله کاملا فقرایه توزیع وتقسیم ایله فقر اختیاریلرینه خلل کتورمامك ایچون نزد عالیلرنده ایرتسی کونه هیچ برشیء براقمزلردی (صلی الله علیه وسلم) ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی عبدالله بن معاویة الجمهیدن عبدالله ثابت بن زیددن ثابت هلا بن حبابدن هلال عکرمه‌دن وجناب عکرمه حضرت ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(رُوِيَ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ) سهل بن سعد رضی الله عنهدن روایت اولندیکه (اَنَّهُ قِيلَ لَهُ) تحقیق سهل حضرتلرندن سؤال اولندی ﴿ اَكَلَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم النَّقِيَّ ﴾ یعنی کپکندن صاف وپاك اولنمش اوندن ایتمکی رسول اکرم حضرتلری اکل بیوردیمی یاخود بیورمدیمی (يَعْنِي الْحُوَّارَى) سهل حضرتلرندن سؤال ایدن سائلك نقی ایله مرادی حواری دیدکاری شول ایتمکدرکه اونی برقاچ کره اله‌یوب پاك ایدلمشدر یعنی رسول اکرم حضرتلری بوحواری دیدکاری ایتمکدن اکل ایتدیمی ایتمدیمی دیمکدر بوخسه رسول اکرم حضرتلری کپکی هیچ آیرلمامش

حواری حانك ضمی وواوك تشدیدی ورانك فتحیله بر قاچ دفعه اله‌نیلمش وبیاض قلنمش اوندن یاپلمش ایتمك دیمکدر

اوندن اتمك اكل ایدر ایدی دیمك دكلدر ﴿ فَقَالَ سَهْلٌ ﴾ سهل حضرتلری رسول اكرمك اتمكندن سؤال ایدن سائلك جوابنده بیوردی ﴿ مَا رَأَى رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ النَّقِيَّ ﴾ رسول اكرم حضرتلری حواری دیدكاری اتمكی كورمدی بو كلامده مبالغه واردر ﴿ حَتَّى لَقِيَ اللّٰهَ تَعَالَى ﴾ الله ذو الجلاله ملاقی اولدیلر حاصل كلام رسول اكرم حضرتلری حیاتده اولدقجه خاص اتمك نه كوردیلر ونه اكل بیوردیلر بو حدیث شریفده علیه الصلاة والسلام افندمزك طعامه تكلف وشانه اهتمامی تركنی بیان واردر زیرا بومذكور تكلفه رعایت اهل حماقت وغفلت وبطالتك حالیدر دخی سهلك رسول اكرم افندمز نقی یعنی كپكدن زیاده پاك اتمك كورمدی دیمسیله مرادی بعد البعثت دیمكدر زیرا رسول اكرم حضرتلری بعثتدن اول شام طرفنه تجارت ضمننده ایكی كره واصل اولدی ایدی بحیرا نام راهبك ضیافتنده بولندی ایدی اهل شام ومذكور بحیرا عندنده نقی یعنی كپكدن زیاده پاك اتمك كوردی ایدی وبعضیلر بیوردیلركه رسول اكرم افندمز كپكدن زیاده پاك اتمك سهلك علمده كورمدی دیمكدر ﴿ فَقِيلَ لَهُ ﴾ پس ینه سهل حضرتلرندن سؤال اولندی ﴿ هَلْ كَانَتْ لَكُمْ مَنَاخِلُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴾ دینلدیكه یا سهل رسول اكرم حضرتلرینك زمان سعادتنده سزك اتمك ایچون اولان اونی الهمكه الكیكز وارمی ایدی ﴿ قَالَ ﴾ سهل بو سؤالك جوابنده بیوردیكه ﴿ مَا كَانَتْ لَنَا مَنَاخِلُ ﴾ بزم هیچ بریمزك رسول اكرم حضرتلرینك زمان سعادتنده الكی یوق ایدی سؤالك جوابنده بزم هیچ بریمزك زمان سعادتده الكمز یوق ایدی دیمك جواب سؤاله مطابق دخی واقعه موافق اولسون ایچون زیرا رسول اكرم افندمزك زمان سعادتندن صكره اصحاب واصحابك غیری الكلر اتخاذ ایتدیلر بنا برین الك بدعتك اولیدر دینلدی ﴿ قِيلَ كَيْفَ كُنْتُمْ تَصْنَعُونَ بِالشَّعِيرِ ﴾ ینه سهلدن سؤال اولندیكه اربه اوندن اتمك یوغیرمق مراد ایلدیككزده نه ایشلر دیكز زیرا اربه‌نك كپه‌كی زیاده چوقدر دینلدی ﴿ قَالَ ﴾ سهل جوابنده بیوردیكه ﴿ كُنَّا نَنْفُخُهُ فَيَطِيرُ مِنْهُ مَا طَارَ ﴾ اربه اونی صاورر ایدك اول اوندن كپك كبی خفیف اولوب اوچاجق شی اوچوب باقیسی قالیر ایدی ﴿ ثُمَّ نَعْجِنُهُ ﴾ صكره قلان اوندن یوغیروب اتمك ایدر ایدك دیو سائله سهل بن سعد رضی الله عنه جواب ویردی ایمدی بو كلامدن معلوم اولدیكه رسول اكرم افندمز واصحاب كرام طعام خصوصنده قطعاً اهتمام ایتمزلر ایمش سابقده بیان اولندیغی كبی بلكه اهتماملری اول طعامك پاك اولمسنه وحلالدن حاصل اولمسنه واول طعامدن حاصل اولان قوة بدنیه‌یی رضاء الٰهیه مطابق اعماله صرف ایدلمسنه ایمش .

سؤالك جوابنده بزم الى آخره قولی ابتدای كلامدر

زمان سعادتده بولنمیوب صكره احداث اولان شیئه بدعت دینلور

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبد الله بن عبد الرحمن دن او دخی عبید الله بن عبد المجید الحنفی دن او دخی عبد الرحمن بن عبد الله بن دیناردن او دخی ابو حازمدن ابو حازم سهل بن سعد حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنهدن مرویدر ﴿ قَالَ مَا أَكَلَ نَبِيُّ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى خِوَانٍ ﴾ انس حضرتلری بیوردی رسول اكرم ونبی محترم افندیمز حضرتلری خوان اوزرنده طعام اكل بیورمدی خوان ایاقلی سفره دیمكدر اسكمله اوزرنده تبسی كبی ارباب سفاهت باشلرینی اشاغی اكمك زحمتندن خلاص اولسونلر ایچون طعامی آنك اوزرنده اكل ایدرلر بدعتدر لكن جائزدر ﴿ وَلَا فِي سُكُرُّجَةٍ ﴾ دخی رسول اكرم حضرتلری سكرجه‌ده طعام اكل ایتمدی سكرجه اوفاق چناقدركه اكثریا اوچناقلره ترشی وصلاطه تعبیر اولنان طعاملر قونور زیرا بو مثللو چناقلرده طعام اكلی طعامه حریص اولانلرك حالیدر ﴿ وَلَا خُبِزَ لَهُ مُرَقَّقٌ ﴾ دخی رسول اكرم حضرتلری ایچون خاص اتمك یاپلدی زیرا ایستمزلر ایدی ارباب تكلف عملی اولدیغیچون ﴿ قَالَ فَقُلْتُ لِقَتَادَةَ ﴾ راوی حدیث یونس بیوردیكه بن قتاده‌دن سؤال ایتدم ﴿ فَعَلَى مَا كَانُوا يَأْكُلُونَ ﴾ نه اوزرنده اكل ایدرلردی رسول اكرم حضرتلری واصحاب كرام طعام ایتدكاری وقتده ﴿ قَالَ عَلَى هٰذِهِ السُّفَرِ ﴾ قتاده حضرتلری جوابنده شو سفره‌لر اوزرنده اكل ایدرلر ایدی بیوردی قتاده شو سفره‌لر دیو مشیندن دكرمی سفره‌لره الیله اشارت ایلدی یعنی رسول اكرم حضرتلری طعام مراد ایتدكده زمینه مشیندن دكرمی بر سفره یایوب اول سفره‌نك اوزرینه طعامی قویوب اكل بیوررلر ایدی بزم زمانمزده بو عادت بعض سیاحینده وبعض اهل سفرده اولور حضرت قتاده‌دن روایت ایدن یونس پاپوشجی یونس دیمكله مشهوردر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن او دخی معاذ بن هشامدن او دخی ابی دن ابی یونسدن یونس قتاده‌دن قتاده حضرت انسدن روایت بیوردی .

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا ﴾ مسروقدن مرویدركه حضرت مسروق بیوردی حضرت عائشه‌نك زیارتنه واردم ایدی ﴿ فَدَعَتْ لِي بِطَعَامٍ ﴾ حضرت عائشه خادمنه امر ایلدی بنم ایچون طعام احضار ایلدیلر ﴿ وَقَالَتْ ﴾ حضرت عائشه بیوردی ﴿ مَا أَشْبَعُ مِنْ طَعَامٍ فَأَشَاءُ أَنْ أَبْكِيَ إِلَّا بَكَيْتُ ﴾ هر وقت طعامدن طوق اولمام عقبنده اغلامق مراد ایدرم الا اغلرم بیوردی حضرت مسروقه یعنی هر نه زمان طویار ایسه‌م اغلامق مراد ایدرم اغلارم دیمكدر ﴿ قَالَ فَقُلْتُ لِمَ يَا عَائِشَةُ ﴾ مسروق دیدیكه یا عائشه نه ایچون هر طعامده طویدقده اغلرسك دیدم ﴿ قَالَتْ أَذْكُرُ الْحَالَ الَّتِي فَارَقَ عَلَيْهَا رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الدُّنْيَا ﴾ بن تذكر ایدرم وخاطرلرم اول حالیكه رسول اكرم حضرتلری اول حال اوزرینه دنیادن

آخرته تشریف بیوردی (وَاللهِ مَاشَبِعَ مِنْ خُبْزٍ وَلَحْمٍ مَرَّتَيْنِ فِي يَوْمٍ وَاحِدٍ) والله رسول اکرم حضرتلری بر کونده ایکی کره اتمکدن و لحمدن طویمدی یعنی بر کون اولمدیکه رسول اکرم حضرتلری اول کونده ایکی کره خبزدن و لحمدن طویمش اوله آنك ایچون هر طعام عقیبنده آغلرم یا مسروق بیوردیلر حضرت عائشه نك هر زمان طعامدن طویدقده اغلامسنك سببی حضرت عائشه ام المؤمنین اولدقلرندن اطرافدن هدیه لر توارد ایتمسیله فقر اختیاری کبی بر مرتبهٔ عالیهٔ ماضیه نك فوت اولمسنه تأسفدر ٠ حضرت عائشه بو کلامیله رسول اکرم حضرتلرینك فقری اختیار ایدوب دنیایی ترك ایتدکلرینی بیان بیوردیلر ٠

﴿ خلاصهٔ حدیث شریف ﴾ جناب مسروق حضرتلری دیدیلرکه حضرت عائشه رضی الله عنهانك زیارتنه کیتدم ایدی بنم ایچون احضار طعام امرینی ویردیلر و بن طعامدن طویمام ختامنده اغلامق ایسترم وهر حالده بکا ایدرم دیدیلر بوکا سبب ندرکه هر طعام عقیبنده آغلرسك دیو سؤال ایتدیکمده حضرت عائشه دخی رسول اکرم حضرتلری دنیادن آخرته تشریف بیوردقلری وقتده کی حالی تذکر ایتمکلکمدر دیدی حالی بیان و یمین ایدرمکه رسول اکرم حضرتلری اتمکدن و لحمدن بر کونده ایکی کره طویمدی یعنی هیچ بر کون یوقدرکه رسول اکرم اول کونده ایکی دفعه خبز و لحمدن طویمش اوله اشته او حالی دوشنوب هر طعام آخرنده آغلرم بیوردیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیث شریفی احمد بن منیعدن اودخی عباد بن عباد المهلبی دن اودخی مجالبدن اودخی شعبیدن شعبی مسروقدن روایت بیوردی بو حدیث شریفك راویسی اولان مسروق حضرتلری صغیر اولدیغی حالده سرقت اولنمشیدی صکره ابوینی بولمشلر ایدی بو اجلدن مسروق اسمیله تسمیه اولندی نبی علیه السلامك وفاتندن اول اسلامه کلوب اصحاب کرامدن ابوبکر وعمر وعثمان وعلی وابن مسعود وعائشه رضی الله تعالی عنهم کبی صدر اوله ایرشمش ایدی خوارج محاربه سنده حاضر اولدیلر یوز ایکی سنه سنده آخرته ارتحال بیوردیلر جامع الاصولده بو یله جه بیان اولنمشدر ٠

﴿ الحديث السابع ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ رضی الله عنها) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر (قَالَتْ) حضرت عائشه بیوردی (مَاشَبِعَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم مِنْ خُبْزِ شَعِيرٍ يَوْمَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ حَتَّى قُبِضَ) رسول اکرم حضرتلری روح پرفتوحلری قبض اولندیغی وقته دکین اربه اتمکندن ایکی کون بربری آردنجه طویمادیلر مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینه دنیا عرض اولندی فقری اختیار ایتدیلر و بیوردیلرکه بر کون آج اوله یم صبر ایده یم و بر کون طوق اوله یم شکر ایده یم بیوردی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی محمود بن غیلاندن انلر ابوداوددن ابوداود شعبه دن

شعبه ابی اسحاقدن اودخی عبدالرحمن بن یزیددن انلر اسود بن یزیددن او دخی حضرت عائشه دن روایت بیوردی ٠

﴿ تنبیه ﴾

رسول اکرم افندمز حضرتلری هر نقدر فتوحاتدن مال غنیمت جمع ایتدی ایسه ده ینه طور فقری ترك بیورمیوب اول مالی فقرایه بذل ایدوب ایرتسی کونه هیچ بر شی ترك ایتمزلر ایدی صلی الله علیه وسلم معلوم اوله که رسول اکرم حضرتلرینك فقری اختیار بیوردقلرینك سری کما هو حقه روز محشرده ظهور ایدر ایمدی سن دخی مرد ایسك فقراء صابرین زمره سنه داخل اولمغه سعی ایله ٠

﴿ نظم ﴾

عین رحمت دوجهانك کونشی ٭ ایتدی تعلیم امتینه هر ایشی
ذی حمیت امتك غیرت کشی ٭ وفق حکمت در انك خوش روشی
هر که آکه ایتسه تطبیق کیدشی ٭ کیده ریردی عین قلبدن غشی
دیدی رائف اونیلك یکشی ٭ آز یمه ده یوق ایدی آنك اشی

﴿ باب ثامن عشر ﴾

(رسول اکرم حضرتلرینك اثنای طعامده اکل بیوردقلری ادام ایله انواع اطعمه ومأکولاتدن)
(تناول بیورمش اولدقلری شیلرك حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده در)

همزه نك کسریله ادام دخی همزه نك ضمیله ادم قاتق دیمکدر

(شو بابده ذکر اولنان احادیث شریفه نك خلاصه سی)

رسول اکرم حضرتلری غدالرینی بر شیئه حصر ایتمزلر ایدی هر نقدر اول شیء نفیس دخی اولور ایسه ده زیرا غداء واحده مداومت بدنه مضردر انك ایچون کاهی بر ایکی نوع طعامی جمع وکاهی بر وقتده بر نوع طعام ووقت آخرده نوع آخر اکل بیوررلردی زیرا بدنی محافظه ایله مأموروز قالدیکه عبادت بدن ایله اولور اما افراط هر شیده مذمومدر (تناول بیوردقلری اطعمه) (سرکه) (قوری خرما) (طاوق اتی) (طوی قوشنك اتی) (زیتون یاغی) (قباق) (حلوا) (قویون اتی) (قوری ات) (وقباق ایله مطبوخ چوربا) (پریان) (بال) (سود قوربسی) (کش) (سویق) (تازه خرما) (حیس) بونلردن عبارت اولوب بونلردن بال ایله حلوا وماء بارد وپریان اتنی سورلر وقباق اطعمه سنی کمال استحسانله یرلردی ومأکولاتده شیء یسیر ایله اکتفا ایدوب نفسی لذائذ اطعمه دن منع ایلك ممدوح اولدیغنی ایما ایچون (سرکه نه کوزل اتمك قاتغیدر) بیوره رق اکثر اوقاتده سرکه کبی مؤنتی خفیف اولان شیلری اتمکه قاتق ایدرك طعام ایچون هیچ بر صورتله تکلف اقتضا ایتمدیکنی تفهیم وتنبیه ایدر ایدی وبالذات قوری اربه اتمکنی سرکه یه باتیروب یرلردی اکل وتناولی شرعا مباح اولان حیواناتك لحومنك قول وصرت طرفلرینی سورلر ولحومك بو رالری غایت لطیف والذ اولدیغنی سویلرلردی نهایتده

شهادتلری دخی پریان ایدلمش برکچی اوغلاغنك قوللندن وقوع بولمشدر لحومی اثنای تناولده بچاق ایله کسرلر وبعض کره ایصیره ایصیره یرلردی بعض کره‌لرده اربه اونیله بولاماج یاپدیروب بعدالطبخ اوزرینه برمقدار زیتون یاغیله بوبر وزنجبیل ودارچین وقاقوله کبی بهارات مخلوطه دوکه‌رك کمال اشتها واستحسانله یرلر والحاصل طعامك نوع وجنسنی آیرمیوب هرنه احضار ایدلسه خوش ابرازاقبال ایدرلر واخشامدن اله قونیلان انواع اطعمه‌یی صباحلری اکل وتناول بیوررلر ایدی وطعام خصوصنده اهل بیت کرامنی وبالخاصه مسافرین ذوی الاحترامی ذات شریف جناب رسالتپناهیلرینه تقدیم وترجیح ایدرلرایدی وتجربه‌نك دیبنده قالان اطعمه‌نك تناولنی سورلر وطعامی خدمه ایله برلکده اکل بیوررلردی (صلی الله علیه وسلم) ·

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ عائِشَةَ اَنَّ رسولَ الله صلی الله علیه وسلم قالَ نِعْمَ الْاِدامُ اَلْخَلُّ ﴾ حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن روایت اولندیکه تحقیق رسول اکرم افندمز حضرتلری سرکه نه کوزل قاتقدر بیوردی امام نووی وقاضی عیاض بیوردیلرکه حدیث مذکوردن مقصود مأکولاتده شیءٔ یسیر ایله اکتفا ونفسی لذایذ اطعمه‌دن منع ایتمك امر ممدوح اولدیغنی افاده‌در حدیث شریفك معناسی شویله دیمك اولورکه اتمکه قاتیغی سرکه مثللو مؤنتی خفیف اولان شی ایله ایدوب تکلف ایتمیه‌لر دیمکدر ﴿ قالَ عبدُالله بنُ عبدِالرحمنِ فی حَدیثهِ نِعْمَ الْاُدُمُ اَوِ الْاِدامُ اَلْخَلُّ ﴾ عبدالله بن عبدالرحمن روایتنده نعم الادم اولادام الخل بیوردی یعنی مشار الیهك روایتنده شك واقع اولدیکه رسول اکرم حضرتلری (نعم الادم الخل) دیه‌می بیوردی یوخسه (نعم الادام الخل) دیه‌می بیوردی ادم وادام ایکیسی برمعنایه‌در شك محمد بن سهلك روایتنده دکل مسلمده جابر بن عبدالله رضی الله عنهما حضرتلرندن روایت اولندیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری اهلندن قاتق وارمی دیه‌رك سؤال بیوردی اونلرده عندمزده یوق الاسرکه وار بیوردیلر ایستدی وکتورتدی ﴿ نعم ادام الخل ﴾ بیوردیغی حالده اکله شروع بیوردی (صلی الله علیه وسلم) ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن سهل بن عسکر ایله عبدالله بن عبدالرحمندن بوایکیسی یحیی بن حساندن انلر سلیمان بن بلالدن اودخی هشام بن عروه‌دن هشام پدرندن پدری حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ سِماكِ بْنِ حَرْبٍ ﴾ سماك بن حربدن مرویدر ﴿ قالَ سَمِعْتُ نُعْمانَ بْنَ بَشیرٍ یَقُولُ ﴾ سماك بن حرب بیوردیکه بن نعمان بن بشیر حضرتلرندن ایشتدم تابعینه خطاب ایدوب بیوردی ﴿ اَلَسْتُمْ فی طَعامٍ وَشَرابٍ ماشِئْتُمْ ﴾ سزلر ایستدیککز قدر یمکه وایچمکه مبتلاسکزلکن مأکولات

ومشروباتده بومرتبه افراط رسول اکرم حضرتلرینك عادت کریمه‌سنه مخالفدر ﴿ وَاللهِ لَقَدْ رَأَیْتُ نَبِیَّکُمْ صلی الله علیه وسلم وَما یَجِدُ مِنَ الدَّقَلِ مایَمْلَأُ بَطْنَهُ ﴾ اول الله حقیچونکه بن سزلك و بزم پیغمبریمزی کوردم مبارك قارننی طویوره‌جق قدر اسکی قوری خرماسی اولمدیغی حالده معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینك فقری اختیار ایتدکلرینك وجهی برقاچ کره بیان اولندی غافل اولمیه‌سکز بومقامده بوحدیث شریفی ذکردن مراد خرما غدادخی قاتق نوعندن اولدیغنی بیاندر دقل دالك وقافك فتحه‌لریله اسکی وقوری خرما دیمکدر معلوم اوله‌که نعمان بن بشیر صحابهٔ کرامك اشبهی وزیاده متقیلرندندر رضی الله عنه

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی ابو الاحوصدن انلر سماك بن حربدن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ زَهْدَمٍ ﴾ زهدم الجرمیدن مرویدر ﴿ قالَ کُنّا عِنْدَ اَبی مُوسَی الْاَشْعَرِیِّ فَاُتِیَ بِلَحْمِ دَجاجٍ ﴾ زهدم بیوردیکه بز اصحابدن ابوموسی حضرتلرینك مجلسنده ایدك پس طعام احضار اولندقده سفره‌یه طاوق کتورلدی ﴿ فَتَنَحّی رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ ﴾ مجلسده حاضر اولنلردن برکیمسه سفره‌یه طاوق قوندقده سفره‌دن قالقوب کیرو چکلدی ﴿ فَقالَ مالَكَ ﴾ پس ابوموسی حضرتلری اول کمسنه‌یه خطاب ایدوب بیوردیکه سنك ایچون نه واردرکه طاوغی یمه‌دن کیرویه چکلدك ﴿ قالَ اِنّی رَأَیْتُها تَأْکُلُ شَیْئاً فَحَلَفْتُ اَنْ لا آکُلَها ﴾ اول کمسنه جوابنده دیدیکه تحقیق بن طاوغی بدرایحه‌لو برشی اکل ایدر اولدیغی حالده کوردم طبیعتم طاوقدن استکراه ایلدی بن یمین ایتدمکه طاوق یمیم ﴿ قالَ اُدْنُ ﴾ ابوموسی اول کیمسه‌یه یقین کل وسفره‌یه قریب اول ومقتضای طبیعتدن اعراض ایدوب سائر جماعت کبی طاوقدن اکل ایله بیوردی ﴿ فَاِنّی رَأَیْتُ رسولَ الله صلی الله علیه وسلم یَأْکُلُ لَحْمَ دَجاجٍ ﴾ زیرا تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی طاوق اتنی اکل بیورر اولدیغی حالده کوردم ایدی ترمذی حضرتلرینك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم افندمزك طاوق اتنی اکل بیوردیغنی بیاندر ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیث شریفی هناددن اودخی وکیعدن وکیع سفیاندن سفیان ایوبدن ایوب ابی قلابه‌دن انلر زهدم الجرمیدن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ سَفینَةَ ﴾ سفینه حضرتلرندن مرویدر مذکور سفینه رسول اکرم حضرتلرینك آزادلی کوله‌لرندندر جملهٔ کراماتندن مصابیح شریفده مرویدرکه سفینه حضرتلری برکون یولی یاکیلوب

عسکردن خالی قالدی عسکری بولایم دیو بیابانده کیدر ایکن ناکاه حضورینه بر ارسلان چیقه کلدی سفینه حضرتلری ارسلانه خطاب ایدوب ای ارسلان بن رسول اللهك کوله‌سیم یولی یا کیلوب عسکردن خالی قالدم دیدیکنده ارسلان کلوب صاحبنه یالتاقلنور کبی سفینه حضرتلرینك یاننه کلوب لسان حال ایله یولی اشارت ایدوب برابر کیتمکه باشلدیلر هر نه زمان ارسلان بر صوت ایشتسه اول صوت جانبنه سکردوب ینه دونوب سفینه حضرتلرینك یانینجه کلور ایدی ارسلانك بو حالی سفینه حضرتلرینی دشمندن محافظه ایدی بو اسلوب اوزره سفینه حضرتلری عسکره بالغ اولدقده ارسلان سفینه‌نك حضورندن رجعت ایدوب محلنه کیتدی ﴿ قَالَ اَكَلْتُ مَعَ رسول الله صلی الله علیه وسلم لَحْمَ حُبَارَى ﴾ سفینه حضرتلری بن رسول اکرم حضرتلری ایله برابر حبارى اتی اکل ایتدم حبارى حانك ضمی بانك فتحی بعده الف وراء مفتوحه بعده الف مقصوره ایله طوی قوشی دیمکدر قازاتندن خفیف و طاوق اتندن ثقیلدر دیدیلر خواصندندرکه حبارینك قارننده برطاش واردر اول طاشی برکیمسه اوزرنده کتورسه احتلام اولمز دیدیلر ترمذی حضرتلرینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی رسول اکرم حضرتلری آو اتی اکل بیوردیغنی بیاندر ٠

﴿سندحدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی فضل بن سهل الاعرج البغدادیدن اودخی ابراهیم بن عبدالرحمن بن مهدیدن انلر ابراهیم بن عمر بن سفینه‌دن ابراهیم باباسی عمردن اودخی جدی سفینه حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ زَهْدَمٍ اَلْجَرْمِيِّ ﴾ زهدم الجرمیدن مرویدر ﴿ قَالَ كُنَّا عِنْدَ اَبِي مُوسَى الْاَشْعَرِيِّ ﴾ زهدم بز ابی موسانك مجلسنده ایدك بیوردی ﴿ قَالَ فَقُدِّمَ طَعَامُهُ وَقُدِّمَ فِي طَعَامِهِ لَحْمُ دَجَاجٍ ﴾ زهدالجرمی ابو موسی حضرتلرینك سفره‌سنه اطعمهٔ متعدده کتوردیلر سائر طعامدن اول طاوق اتی سفره‌یه کتورلدی بیوردی ﴿ وَفِي الْقَوْمِ رَجُلٌ مِنْ بَنِي تَيْمِ اللّٰهِ اَحْمَرُ ﴾ ابو موسی طعامنده حاضر اولان قومك بیننده بنی تیم قبیله‌سندن قرمزی چهره‌لی بر رجل وار ایدی ﴿ كَاَنَّهُ مَوْلًى ﴾ کویا اول رجل زهدمك ظنی حسبیله تیم قبیله‌سنك بکی ایدی ﴿ قَالَ ﴾ راوی حدیث زهدم حضرتلری بیوردیکه ﴿ فَلَمْ يَدْنُ فَقَالَ لَهُ اَبُو مُوسَى اُدْنُ ﴾ اول آدم طاوق اتینی اکله اقبال ایتمیوب سفره‌یه قریب اولمدیغی ایچون اول رجله ابو موسی حضرتلری خطاب ایدوب بیوردیکه بری کل طاوق اتندن اکل ایله ﴿ فَاِنِّي رَاَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم اَكَلَ مِنْهُ ﴾ زیرا تحقیق بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم طاوق اتندن اکل بیوردیلر ایدی بیوردی ﴿ فَقَالَ ﴾ امدی اول قرمزی چهره‌لی رجل دیدیکه ﴿ اِنِّي رَاَيْتُهُ يَاْكُلُ شَيْئًا نَتِنًا فَقَذِرْتُهُ فَحَلَفْتُ اَنْ لَا اَطْعَمَهُ اَبَدًا ﴾ تحقیق بن طاوغی بدرایحه‌لی شی اکل

(ایدر)

ایدر کورمش اولدیغمدن بن طاوغی مردار عد ایلدم و یمین ایتدمکه حیاتده اولدقجه طاوق اتی یمیم

﴿سند حدیث﴾ ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی اسماعیل بن ابراهیمدن انلر ایوبدن ایوب قاسم التمیمیدن اودخی زهدم الجرمیدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عَنْ عُمَرَ رضی الله تعالی عنه ﴾ عمر رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر ﴿ قَالَ قَالَ رسول الله صلی الله علیه وسلم كُلُوا الزَّيْتَ وَادَّهِنُوا بِهِ فَاِنَّهُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ ﴾ عمر بن الخطاب حضرتلری دیدیکه رسول اکرم افندمز حضرتلری زیتون یاغنی اتمك قاتقی ایدوب ییك و بدنکزه سورکز زیرا تحقیق زیتون یاغی مبارك اغاجدندر بیوردی معلوم اوله‌که ابو نعیم ابو هریره‌دن روایت ایدرکه زیتون یاغنده یتمش شفا واردر ٠

﴿سندحدیث﴾ ترمذی بوحدیث شریفی یحیی بن موسی‌دن اودخی عبدالرزاقدن اودخی معمردن انلر زید بن اسلمدن زید پدری اسلمدن اسلم عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت بیوردی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك کنیه‌سی ابو حفصدر و لقب شریفلری فاروقدر حق دین ایله باطل دینك بینی فرق ایتدیکیچون اسلامه کلدیکی کون یارسول الله حق دین آشکاره اولمق کرك باطل دین ظاهر اولوب حق دین مختفی اولمنك نه وجهی وار دیدکده حضرت رسول الله (انت فاروق یا عمر) بیوردیلر بو لقب ایله مشهور اولدی و حضرت عمر ایمانه کلدکده روایت مشهوره اوزره مؤمنلر رجالدن اوتوز طقوز ایدی حضرت عمر ایله قرق تمام اولدی و اوبرده نسادن وار ایدی چنکیم قرق تمام اولدی اول کون ﴿ یاایها النبی حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنین ﴾ آیت کریمه‌سی نازل اولدیکه یا محمد سکا الله تعالی جل شانه و مؤمنلردن سکا تابع اولنلر کفایت ایدر دیمکدر ٠

مرویدرکه برکون رسول اکرم حضرتلری اصحابه سؤال بیوردیلرکه بوکون سزدن قنغیکز صائمدر حضرت عمر دیدیکه انا یارسول الله تکرار بیوردیلر بوکون سزدن قنغیکز صدقه ویردی ینه حضرت عمر دیدیکه انا یارسول الله تکرار بیوردیلر بوکون سزدن خسته خاطری کیم صوردی ینه حضرت عمر دیدیکه انا یارسول الله ینه بیوردیلرکه بوکون جنازه نمازی کیم قیلدی ینه حضرت عمر دیدیکه انا یارسول الله پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه (وجبت لك الجنة یا عمر) یعنی جنت سکا واجب اولدی یا عمر دیمکدر ٠

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك رضی الله عنهدن مرویدر ﴿ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم يُعْجِبُهُ الدُّبَّاءُ فَاُتِيَ بِطَعَامٍ اَوْ دُعِيَ لَهُ فَجَعَلْتُ اَتَتَبَّعُهُ فَاَضَعُهُ بَيْنَ يَدَيْهِ لِمَا اَعْلَمُ اَنَّهُ يُحِبُّهُ ﴾ حضرت انسدن

الحدیث السادس (مبتدا) انك (خبری) روی عن عمر رضی الله عنه محذوفدر تفسیری قرینه‌سیله

یعنی زیتون یاغی بدنده اولان یتمش درلو امراضه شفا اولور

اودعی قولندن مفهوم اولان شك حضرت انسدن واقع اولدی یاخود حضرت انسدن روایت ایدندن واقع اولدی

روایت اولندیکه رسول اکرم حضرتلرینه قباق اکل ایلمك عجب ویرر ایدی یعنی قباغی کوزل شیٔ عد ایدوب بکنی سور ایدی بویله اولدی ایسه رسول اکرم حضرتلرینه قباق ایله پشمش برطعام کتورلدی یاخود قباق ایله پشمش طعام ایچون رسول اکرم حضرتلری دعوت اولندی رسول اکرم حضرتلری قباغی سودیکنی بیلدیکم ایچون بن اول قباق ایله پشمش طعامك ایچندن قباغی اراشدیرمغه باشلادم قابدن قباغی بولدقجه رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اوکارینه قویار ایدم بیوردی بوحدیث شریفده دلیل واردرکه برکاسه ده مختلف طعام اولوب طعام صاحبی راضی اولدیغی صورتده اول کاسه دن اکل ایدن کمسنه غیری کمسنه نك اوکنده اولان جانبه ال اوزاتمق جائز اوله دخی مسافرلرك بعضیسی بعضیسنك اوکنه لقمه قویمق جائز اوله صاحب ضیافتك رضاسنه بناءً ودخی قباغك خاصه سندندر عقلی زیاده ایتمك ورطوبت معتدله ایراث ایتمك کبی ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن ابن بشار محمد بن جعفر ایله عبدالرحمن بن مهدیدن بوایکیسی شعبه دن شعبه قتاده دن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الثامن ﴾

(عَنْ جَابِرِ بْنِ اَبِي طَارِقٍ) جابر بن ابی طارق رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر (قَالَ دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم فَرَاَيْتُ عِنْدَهُ دُبَّاءً يُقَطَّعُ فَقُلْتُ مَاهٰذَا يَارَسُولَ اللّٰهِ قَالَ نُكَثِّرُ بِهِ طَعَامَنَا)

﴿ معنای حدیث ﴾ جابر حضرتلری بیوردیکه رسول اکرمك حضور عالیلرینه واردم کوردمکه رسول اکرم حضرتلری قباغی پاره پاره طوغرار ایدی بن یارسول الله قباغی بویله جه طوغرامنك فائده سی ندر دیدم بکا جواب اوله رق رسول اکرم حضرتلری بز قباغی بویله جه پاره پاره ایتمکله طعاممزی چوغالدیرز بیوردی بوحدیث شریفدن فهم اولنورکه قباق وبادنجان مثللو طعام پشمزدن مقدم طوغرانور ایسه برکته سبب اولور وینه بوحدیث شریفدن فهم اولنورکه رسول اکرم حضرتلری کمال مروتلرندن اهل بیتك خدمتلرینه معاونت ایدرلر ایمش

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه حفص بن غیاثدن اودخی اسماعیل بن ابی خالددن اودخی حکیم بن جابردن اودخی پدری جابر بن ابی طارقدن اخذ وروایت بیوردی ·

﴿ الحدیث التاسع ﴾

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انس بن مالك رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر (يَقُولُ اِنَّ خَيَّاطًا دَعَا رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم لِطَعَامٍ صَنَعَهُ) حضرت انسدن منقولدرکه بیوررلردی تحقیق اصحابدن

برترزی رسول اکرم حضرتلرینی پشیرمش اولدیغی طعامه دعوت ایلدی بعض محدثین دیدیلرکه بوترزی رسول اکرم حضرتلرینك آزادلی کوله لرندن ایدی (قَالَ اَنَسٌ) انس حضرتلری بیوردی (فَذَهَبْتُ مَعَ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم اِلَى ذٰلِكَ الطَّعَامِ) بن رسول اکرم حضرتلری ایله برابر اول ترزینك دعوت ایتدیکی طعامه کیتدم (فَقَرَّبَ اِلَى رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم خُبْزًا مِنْ شَعِيرٍ) ترزینك منزلنه واردقده رسول اکرمك حضورلرینه اربه اوندن یاپلمش اتمك کتوردی (وَمَرَقًا فِيهِ دُبَّاءٌ وَقَدِيدٌ) دخی برچوربا کتوردیکه اول چوربانك ایچنده قباق وکونشده قورتمش ات وار ایدی (قَالَ اَنَسٌ فَرَاَيْتُ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم يَتَتَبَّعُ الدُّبَّاءَ مِنْ حَوَالَيِ الْقَصْعَةِ) انس بیوردی بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم قباغی سودکلرندن اول چناغك جوانبندن قباغی اراشدیریور ایدی · (فَلَمْ اَزَلْ اُحِبُّ الدُّبَّاءَ مِنْ يَوْمَئِذٍ) انس بیوررکه اول کوندنبرو قباغه محبت ایتدم · قصعه اون عدد کمسنه اکل ایده جکی مقداری طعام آلان چناقدر بوحدیث شریفده اشارت واردرکه برکیمسه کندیدن ادنا کمسنه نك دعوتنه اجابت ایدوب طعامنی اکل ایلیه دخی افندی خدمتکاریله برابر طعام ایلیه ·

جزء اولده بیان اولندیغی وجهله حضرت انس رسول اکرم افندیمزك خادمی ایدی

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن قتیبه مالك بن انسدن ابن انس اسحق بن عبدالله بن ابوطلحه دن اسحق حضرت انس بن مالکدن اخذ وروایت بیوردی ·

﴿ الحدیث العاشر ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ رضی الله عنها) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر (قَالَتْ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم يُحِبُّ الْحَلْوَاءَ وَالْعَسَلَ) حضرت عائشه رسول اکرم حضرتلری حلوایی دخی بالی سور ایدی بیوردی مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینه برقافله کلدیکه ایچلرنده رسول اکرم حضرتلرینك بردوه سی وار ایدی اول دوه یه اون وبال ویاغ یوکلنمش ایدی رسول اکرم حضرتلری برکت ایله دعا ایدوب بیوردیلرکه برتنجره کتورك کتوردیلر تنجره یی آتش اوزرینه قویوب ایچنه بال ویاغ واون وضع بیوردیلر لایقیله قایناتنجه یه قدر قاریشدیردیلر بعده تنجره یی آتشدن قالدیروب زمینه وضع ایدوب یکز دیو بیوردی قافله خلقی یبوب طویدیلر (صلی الله علیه وسلم)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن ابراهیم الدورقی دخی سلمة بن شبیب دخی محمود بن غیلان بواوچندن بواوچی دخی ابواسامه دن ابواسامه هشام بن عروه دن هشام پدری عروه دن عروه حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ·

﴿ الحدیث الحادی عشر ﴾

(عَنْ اُمِّ سَلَمَةَ رضی الله عنها) ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر (اَخْبَرَتْ اَنَّهَا

قرّبتُ الى رسول الله صلى الله عليه وسلم جنباً مشوياً) ام سلمه خبر ويرديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرينك حضورلرينه بريان اولنمش ياك اتى كتوردى ايدى (فاكل منه) پس رسول اكرم حضرتلرى اول برياندن اكل بيورديلر (ثم قام الى الصلاة) بعد الطعام نمازه قالقديلر (وما توضأ) تجديد وضوء ايتمديلر معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرى آتش طوقنمش شيئى اكل ايلمك ناقص وضوء اولمديغنى بيان ضمننده بريان يدكدنصكره نماز ايچون تكرار آبدست المديلر امام شافعى بيورركه لحم اكل ايلمك عقلى زياده وقوهٔ سامعه‌يى زياده ايدر حضرت على كرم الله وجهه‌دن مرويدركه لحم اكل ايلمك بدنك رنكنى صاف وانسانك خلقنى كوزل ايدر و بر كمسنه قرق كون مقدارى ات يمسه خويى بد اولور بيوردى .

(سند حديث) ترمذى بو حديث شريفى حسن بن محمد زعفرانيدن اودخى حجاج بن محمددن حجاج ابن جريجدن ابن جريج محمد بن يوسفدن ابن يوسف عطا بن يسادن ابن يسار ام سلمه رضى الله عنهادن اخذ وروايت بيوردى .

(الحديث الثانى عشر)

(عن عبد الله بن حارث) عبد الله بن حارث رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر (قال اكلنا مع رسول الله صلى الله عليه شواءً فى المسجد) عبد الله بن حارث رسول اكرم ايله برابر مسجد ايچنده بريان اكل ايلدك بيوردى محدثين بيان بيورديلركه ابن حارث مسجدده بريان اكل ايلديكى وقت رسول اكرم حضرتلرى ايله اعتكافده ايديلر زيرا مسجدده اكل خلاف اولى‌در ديديلر .

(سند حديث) ترمذى بو حديث شريفى قتيبه‌دن اودخى لهيعه‌دن انلر سليمان بن زياددن اودخى عبد الله بن حارثدن روايت بيوردى .

(الحديث الثالث عشر)

(عن مغيرة بن شعبة) مغيرة بن شعبه‌دن مرويدر (قال ضفت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ذات ليلة) مغيره بيوردى بر كيجه رسول اكرم حضرتلرى ايله برابر بر كمسنه‌يه مسافر اولدم (فاتى بجنب مشوى) رسول اكرم حضرتلرينه بريان اولمش يان اتى كتورلدى يعنى صاحب ضيافت كتوردى (ثم اخذ الشفرة) بريان كتورلدكدنصكره رسول اكرم حضرتلرى بيوك بچاغى الدى شفره شينك فتحى وفانك سكونى ورانك فتحيله بيوك بچاق ديمكدر (فجعل يحز لى بها منه) ايمدى رسول اكرم حضرتلرى بيوك بچاغيله برياندن بنم ايچون كسدى (قال فجاء بلال) مغيره بيوردى ناكاه حضرت بلال كلدى (يؤذنه بالصلاة) رسول اكرم حضرتلرينه وقت صلاتك دخولنى اعلام ايلدى (فالقى الشفرة) رسول اكرم حضرتلرى مبارك النده اولان بچاغى

نمازه كيتمك ايچون يره براقدى (فقال له) پس رسول اكرم حضرتلرى لطيفه طريقيله حضرت بلاله بيوردى (ماله) بلاله نه اولدى (تربت يداه) بلاله الله تعالى خير كثير ويرسون صلاتك وقتنى بيلور وكوزل اعلام ايدر بيورديلر معلوم اوله كه رسول اكرم حضرتلرينك عادت كريمه‌لرى ايديكه بعضاً لطيفه بيوردقده (ترتب يداه) لفظنى بيوررلر ايدى ايكى الى طپراغه ياپشسون ديمكدر بو حديثده دخى حضرت بلاله لطيفه بيورديلر صلاتك وقتنى بلالك اعلامندن زياده خوشلندقلرندن ايچون (قال) مغيره حضرتلرى بيوردى (وكان شاربه قد وفى) حالبوكه بنم بيغم اوزامش ايدى (فقال له) پس رسول اكرم حضرتلرى مغيره‌يه بيوردى (اقصه لك على سواك) بيغنى مسواك اوزرينه وضع ايدوب مسواكدن فضله‌سنى قطع ايده‌يم (او قصه على سواك) ياخود سن بيغنى مسواك اوزره قرق .

(خلاصهٔ حديث) مغيرة بن شعبه ديديلركه بر كيجه رسول الله ايله برلكده مسافرلكده بولندم صاحب ضيافت رسول اكرمه بريان اولمش يان اتى كتوردى رسول اكرم بيوك بچاغى الوب بكا بر پارچه كسدى ناكاه بلال حبشى كلوب وقت صلاتك حلول ايلديكنى خبر ويرديكده رسول اكرم حضرتلرى الندن بچاغى براغوب لطيفه طريقيله الله تعالى بلاله خير ويرسون وقت صلاتى بيلوب كوزلجه اعلام ايدر بيورديلر حالبوكه بنم بيغم اوزامش ايدى بكا خطاباً بيغنى مسواك اوزره قويوب فضله‌سنى كسه‌يم ياخود بيغنى مسواك اوزرنده قرق بيوردى بو حديث شريفدن معلوم اولديكه مسواك قالينلغندن فضله بيغى قرقمق لازمدر وينه بو حديثدن فهم اولنديكه وقت صلات اولدقده هرشيئى ترك ايدوب صلاته مبادرت لازمدر امام نووى بيورديكه بيق قرقمقده سنت اولان دوداغك قرمزيسى ظاهر اوله‌جق قدر اولديغنه بو حديث شريف دليلدر .

(سند حديث) ترمذى بو حديثى محمود بن غيلاندن محمود وكيعدن وكيع مسعردن مسعر ابى صخره‌دن ابى صخره جامع بن شداددن اودخى مغيرة بن عبد الله‌دن انلر مغيرة بن شعبه‌دن روايت بيوردى .

(الحديث الرابع عشر)

(عن ابى هريرة) ابو هريره رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر (قال اتى النبى صلى الله عليه وسلم بلحم) ابى هريره حضرتلرى بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه پشمش لحم كتورلدى (فرفع اليه الذراع) ايمدى اول كلان لحمدن قول ديدكلرى موضعنى آييروب رسول اكرم حضرتلرينك مبارك اوكلرينه قونلدى (وكانت تعجبه) ذراع رسول اكرم حضرتلرينه

مرغوب ایدی زیرا قول اتی زیاده پشکین و یومشاق و باعث ازدیاد قوت اولور (فَنَهَسَ مِنْهَا) پس رسول اکرم حضرتلری مبارك اوك دیشلریله اول قولدن اکل بیوردیلر ترمذی حضرتلرینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی لحمی ایصیره ایصیره یمك جائز اولدیغنی بیاندر تکیم بچاق ایله قطع ایتمك جائز اولدیغی مقدمکی حدیثده بیان ایلدی ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی واصل بن عبد الاعلی‌دن اودخی محمد بن فضیلدن انلر ابی حیان التیمی‌دن اودخی ابی زرعه‌دن ابی زرعه ابوهریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس عشر ﴾

(عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ) ابن مسعود رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر (قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْجِبُهُ الذِّرَاعُ) ابن مسعود بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری قول اتینی زیاده سور ایدی (قَالَ وَسُمَّ فِي الذِّرَاعِ) ابن مسعود بیوردی رسول اکرم حضرتلرینی شهید ایتمك ایچون ذراعه زهر وضع اولندی (وَكَانَ يُرَى) ابن مسعود شویله ظن ایدرکه (أَنَّ الْيَهُودَ سَمُّوهُ) ذراعی یهودیلر زهرلدیلرکه رسول اکرم حضرتلری اکل بیوروب شهید اولسون ایچون بو وقعه‌یی محدثین شویله بیان ایتدیلرکه وقتاکه حضرت رسول اکرم خیبری فتح بیوردقده خیبر یهودیلری ایچنده زینب بنت الحارث نام بر یهودیه وار ایدی تفتیش ایتدیکه رسول اکرم حضرتلری قیونك اعضالرندن قنغی عضوك اکلنی سور خبرو یردیلرکه ذراعنی زیاده سور ایمدی اول یهودیه سائر یهودیلر ایله مشاوره دنصکره بر قیون پریان ایدوب ساعتنده هلاك ایدیجی برزهر بولوب اول قیونك اجزاسنه خصوصا کتف و ذراعه زیاده وضع ایدوب رسول اکرم حضرتلرینك حضورینه اول زهرلی پریانی هدیه طریقیله کتوردیلر رسول اکرم حضرتلری دخی حاضر اولان صحابه ایله اول قیونك اکلنه شروع ایتدیلر رسول اکرم حضرتلری ذراعدن بر لقمه آلوب مبارك آغزلرینه المشلر ایدی درحال اصحابه بیوردیلرکه بوقیوندن اللریکزی چکك زیرا شو ذراع بو قیون زهرلودر دیو بزه خبرویردی بر روایتده حضرت جبریل خبرویردی پس اصحاب کرام اللرینی چکوب اکلندن فراغت ایتدیلر لکن بشر بن براء بر لقمه‌یی یوتمش ایدی رسول اکرم حضرتلرینه زهر تأثیر ایتمدی اما بشره تأثیر ایدوب وفات ایتدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری اول یهودیه‌یی چاغیردوب بیوردیلرکه یاملعونه سن بو قیونی زهرله‌مشسك اول یهودیه دیدیکه بنم زهرالقا ایتدیکمی کیم خبرویردی رسول اکرم حضرتلری شو ذراع خبرویردی بیوردقده اول یهودیه زهرالقا ایتدیکنی اقرار ایتدی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه نیچون بو قدر کیمسه‌نك هلاکنه سعی ایتدك یهودیه دیدیکه حالا یا محمد سن نبوت دعواسی ایدرسك اکر حق پیغمبر ایسه‌ك سکا زهردن ضرر کلمز اکر دکل ایسه‌ك خلقی سندن قورتاره‌یم

(ملاحظه‌سیله)

ملاحظه‌سیله ایتدم دیدی پس رسول اکرم حضرتلری کمال حلم و کرمندن نفس شریفلرینه بر ضرر اولمدیغی ایچون اول یهودیه‌یی عفو ایتمش ایدی لکن مقتضای شرع شریف محمدی اوزره بشر بن البراء حضرتلری اول زهردن شهید اولدیغی ایچون اول یهودیه‌یی بشرك وارثلرینه تسلیم ایتدیلر انلر دخی قصاصاً قتل ایتدیلر ایدی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن ابن بشار ابوداوددن ابو داود زهیر بن محمددن اودخی ابی اسحاقدن اودخی سعد بن عیاضدن انلر ابن مسعوددن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث السادس عشر ﴾

(عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ) رسول اکرم حضرتلرینك کوله‌سی اولان ابی عبید رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر (قَالَ طَبَخْتُ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قِدْراً) ابو عبید رسول اکرم حضرتلری ایچون برچوملك ایچنده‌ات پشوردم بیوردی (وَكَانَ يُعْجِبُهُ الذِّرَاعُ) رسول اکرم حضرتلری قول اتنی زیاده سورلر ایدی (فَنَاوَلْتُهُ الذِّرَاعَ) بندخی رسول اکرم حضرتلری ذراعی سودکلرینی بلدیکمدن چوملکدن ذراعك برینی رسول اکرمك مبارك اللرینه ویردم (ثُمَّ قَالَ نَاوِلْنِي الذِّرَاعَ) اول ذراعی اکل ایتدکدنصکره بیوردیلر بکا ذراع ویر یااباعبید (فَنَاوَلْتُهُ) بندخی او بر ذراعی ویردم (ثُمَّ قَالَ نَاوِلْنِي الذِّرَاعَ يَا أَبَا عُبَيْدٍ) ویردیکم ذراعی دخی اکل ایتدکدنصکره بکا ذراع ویر بیوردیلر چونکه بن ایکی ذراع ویردم ذراع قالمدی ایدی (فَقُلْتُ) ایمدی بن رسول اکرم حضرتلرینه دیدمکه (يَا رَسُولَ اللهِ وَكَمْ لِلشَّاةِ مِنْ ذِرَاعٍ) بر قیونك قاچ ذراعی اولور ایکی وار ایدی ویردم غیری ذراع یوقدرکه آنی دخی ویره‌یم (فَقَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ) ایمدی رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اول الله قسم ایدرمکه بنم نفسم آنك یدنده یعنی قدرتنده و ارادهسنده‌در (لَوْ سَكَتَّ) اکر سکوت ایدیدك یعنی سویله‌دیکنی سویلیوب امریمه امتثال ایدیدك (لَنَاوَلْتَنِي الذِّرَاعَ مَا دَعَوْتُ) بن هرایستدیکجه ذراع ویرمکه قادر اولور ایدك بیوردی ٠ خفی اولمیه‌که رسول اکرم حضرتلری ابو عبیده بر معجزه اظهار بیوره‌جق ایمش لکن دولتلو ابو عبید عجله بیورمشلر (رضی الله تعالی عنه)

ذراع درسکدن یارمقلرك اوجنه قدر اولان عضودر

﴿ خلاصهٔ حدیث ﴾ حضرت عبید بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری ایچون برچوملك ایچنده پشوردم ذات المعجزه افندمز قول طرفنی سودکارینی بیلدیکم ایچون بن چوملکدن قولك برینی چیقاروب رسول اکرمه ویردم یدکدنصکره بکا بر قول ویر بیوردیلر چوملکدن اتك او بر قولینی دخی ویردم انیده یوب بکا یااباعبید برقول ویر بیوردیلر لکن ارتق چوملکده قول اتی قالمدیغی جهتله یارسول‌الله برقیونك قاچ قولی واردر ایکی قولی وار ایدی ویردم

بردها بوقدركه تقديم ايده‌يم جوابنی ويرديكمده اول الله حقيچونكه بنم نفسم انك يد قدرتنده‌در اكر سكوت ايدوب امريمه امتثال ايتمش اولیدك بن هرايستدكجه قول اتی ويرمكه قادر اولور ايدك بيورديلر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحديث شريفی محمد بن بشاردن اودخی مسلم بن ابراهيمدن اودخی ابان بن يزيددن اودخی قتاده‌دن اودخی شهر بن حوشبدن اودخی ابی عبيده رضی الله عنهدن روايت بيوردی ٠

﴿ الحديث السابع عشر ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرويدر (قَالَتْ مَا كَانَ الذِّرَاعُ بِأَحَبِّ اللَّحْمِ اِلَى رَسُولِ اللّهِ صلى الله عليه وسلم) حضرت عائشه بيورديكه رسول اكرم حضرتلرينه اتك ايچندن قول اتی زياده سوكيلی دكل ايدی (وَلَكِنَّهُ لَا يَجِدُ اللَّحْمَ اِلَّا غِبًّا) لكن رسول اكرم حضرتلری اتی بعض بعض بولورلر وتناول بيوررلر ايدی (وَكَانَ يَعْجَلُ اِلَيْهَا لِاَنَّهَا اَعْجَلُهَا نُضْجًا) وقول اتك تيز پيشدنی اولديغيچون رسول اكرم حضرتلری يمه‌سندن تيز فارغ اولمق اوزره قول اتينه عجله ايدردی بوجهتله قول اتينه محبت ايدر ظن اولنوردی كويا حضرت عائشه بيوررلركه رسول اكرم حضرتلرينك قلب شريفنده نفس ذراعه حاشا كه محبت اوله بلكه رسول اكرم حضرتلرينك قلبنده ماسوی اللهدن برشيئه محبت ايده‌جك ير يوقدر بلكه ذراعه محبت تعبيری شونك ايچوندركه بدن انسانك صاحبنده حقی واردر اول حقی بدنه اعطا ايله بدن انحرافدن سالم اولوب عبوديتده مستخدم اولور بدنك جمله‌ٔ حقندن بری كاه كاه لحم اكل ايتمكدركه لحم صحتی حفظه زياده سببدر عادت الهيه بويله جاری اولديغنه بناءً ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحديث شريفی حسن بن محمد الزعفرانيدن اودخی يحيی بن عباددن اودخی فليح بن سليماندن اودخی بنی عباد قبيله‌سندن عبدالوهاب بن يحيی بن عباددن اودخی عبد الله بن حضرت زبيردن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روايت بيوردی ٠

﴿ الحديث الثامن عشر ﴾

(عَنْ عَبْدِ اللّهِ بْنِ جَعْفَرٍ) عبدالله بن جعفر حضرتلرندن مرويدر (يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللّهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ) عبدالله بن جعفر بيورر رسول اكرم حضرتلرينی ايشتدم رسول اكرم حضرتلری بيوررلر ايدی (اِنَّ اَطْيَبَ اللَّحْمِ لَحْمُ الظَّهْرِ) تحقيق اتك غايت لطيف ولذيذی صرت اتيدر معلوم اوله‌كه رسول اكرم حضرتلرينك ماسوايه عدم ميللرندن ماسوايی بيلمامك لازم كلمز بلكه هرشيئی پك اعلا بيلورلر لكن ميل ايتمزلر تكيم لحم ظهرك لطيف اولديغنی بيلدكاری كبی صلى الله عليه وسلم

ديلديكه ابوعبيدك كلامی ظهور معجزه‌ٔ ورد خوشبوی روضه‌ٔ نبوته مانع اولدی زيرا نبی ذيشان صلى الله عليه وسلم افندمز ابی عبيده توجه ايلمكله ياخود ابی عبيدك سؤالنه جوابه توجه ايلمكله ربيسنه توجهدن مشغول اولدی حالبوكه غالب اولان خارق عاده انبيا واوليا ايچون حال فنادو ماسوادن عدم شعورده وقوعه كلير حتی اوحالده انبيا واوليا نفسلرينی دخی بلمزلر

زيرا رسول اكرم حضرتلری مأكولات وامور سائره‌ٔ دنيويه‌جه تكلفدن كمال درجه احتراز ايدرلر ايدی

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی بوحديثی محمود بن غيلاندن اودخی ابو احمددن اودخی مسعردن مسعر فهم قبيله‌سندن برشيخدن اودخی عبدالله جعفر حضرتلرندن روايت بيوردی ٠

﴿ الحديث التاسع عشر ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرويدر (اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم قَالَ) تحقيق رسول محترم افندمز بيوردی (نِعْمَ الْاِدَامُ الْخَلُّ) سركه نه كوزل قاتقدر يعنی سركه ذاتنده ياخود تكلف اولمديغی جهتله نه كوزل قاتقدر ٠

﴿ الحديث العشرون ﴾

(عَنْ اُمِّ هَانِي قَالَتْ دَخَلَ عَلَيَّ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ اَعِنْدَكِ شَيْءٌ فَقُلْتُ لَا اِلَّا خُبْزٌ يَابِسٌ وَخَلٌّ فَقَالَ هَاتِي مَا اَقْفَرَ بَيْتٌ مِنْ اُدْمٍ فِيهِ خَلٌّ)

﴿ معنای حديث ﴾ حضرت علی كرم الله وجهه حضرتلرينك همشيره‌سی اولان حضرت امهانی رضی الله عنها بيورديكه مكه‌ٔ مكرمه فتح اولنديغی كون رسول اكرم حضرتلری خانه‌مه تشريف بيورديلر و يه‌جك وارميدر ديو سؤال بيورديلر ايدی اكاه صالح قوری اتمك ايله سركه‌دن بشقه برشی يوقدر ديدكده كتور اول قوری اتمك ايله سركه‌يی اول خانه‌كه آنده سركه اوله قاتقدن خالی اولمدی بيورديلر يعنی قاتيق جهتندن كافی اولور سائر قاتيغه احتياج اولمدی ديمك اولور ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی بوحديث شريفی ابوكريبدن ابوكريب ابو بكر بن عياشدن اودخی ثابت ابی حمزة الثماليدن اودخی شعبيدن شعبی حضرت امهانيدن روايت بيوردی ٠

﴿ الحديث الحادی والعشرون ﴾

(عَنْ اَبِي مُوسَى الْاَشْعَرِيِّ) ابوموسی الاشعری حضرتلرندن مرويدر (عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم) ابوموسی رسول اكرم حضرتلرندن روايت ايتديلركه (قَالَ) رسول اكرم حضرتلری بيوردی (فَضْلُ عَائِشَةَ عَلَى النِّسَاءِ) خاتونلرك اوزرينه حضرت عائشه‌نك فضلی (كَفَضْلِ الثَّرِيدِ عَلَى سَائِرِ الطَّعَامِ) سائر طعام اوزرينه تريدك فضلی كبيدر تريد چوربا ياخود سود ايله قاريشمش اتمكه ديرلر كذلك ات صويی ايله قاريشمش اتمكه دخی ديرلر لكن ات صويی ايله ايصلنمش اولان تريد زياده لذيذ اولور وآكله قوت ويرر صاحب نهايه بيورديكه بومقامده تريددن مراد ات صويندن ياپيلانيدر زيرا عرب عندنده تريد اكثری لحمدن اولور محدثين كرام رسول اكرم حضرتلری حضرت عائشه رضی الله تعالى عنهايی تريده تشبيه بيورديغنك وجهنی شويله بيان بيورديلركه لحم ايله اولان تريد قوت ولذتی جمع ايدوب اكلی آسان وهضمی كوزل ووجوده نافع اولديغی كبی حضرت عائشه رضی الله

عنهانك خلق كوزل لسانى طاتلو ورسول اكرم حضرتلرينه خلوص ومحبتى وحسن معاشرتى ورسول اكرم حضرتلرينك كلام شريفنى فهم ايتمكه صلاحيتى وضاى شريفنى تحصيله سعى نامدسى واردر حتى حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهانك رسول اكرمدن اخذ ايتديكى حقايق وحكمى سائر نسا اخذ ايتمديلر بلكه حضرت عائشه رضى الله عنهانك رسول اكرم حضرتلرندن روايت ايتديكى اخبار كبى رجال بيله روايت ايتمدى ديديلر ٠

﴿ سندحديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى محمد بن مثنادن اودخى محمد بن جعفردن اودخى شعبه‌دن شعبه عمرو بن مره‌دن اودخى مرهٔ همدانيـدن اودخى ابى موسى الاشعرى حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الثانى والعشرون ﴾

﴿ عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ ﴾ ابوهريره حضرتلرندن مرويدر ﴿ اَنَّهُ رَأَى رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ تحقيق ابو هريره رسول اكرم حضرتلرينى كوردى ﴿ تَوَضَّـأَ ﴾ مبارك اللرينى واغزينى يقه‌ديغى حالده ﴿ مِنْ ثَوْرِ اَقِطٍ ﴾ كشدن برقطعه يديكندن ايچون (اقط) همزه‌نك فتحى قافك كسرى بعده طا ايله تركيده كَش ديدكلرى سود قوريسيدر (ثور) ثانك ضمى واوك سكونى بعده را ايله قطعه ديمكدر رسول اكرم حضرتلرينك طبيعت شريفلرنده كمال نظافت اولدبغيچون كش اكل بيوردقدن صكره مبارك اللرينى واغزينى غسل بيورديلر بوحديث شريفدن فهم اولنديكه هرطعامدنصكره اللرينى واغزينى يقامق سنتدر ﴿ ثُمَّ رَآهُ ﴾ برزماندنصكره ابوهريره رسول اكرم حضرتلرينى كوردى ﴿ اَكَلَ مِنْ كَتِفِ شَاةٍ ﴾ بر قيونك صرت طرفندن بر مقدار اكل بيورديلر ﴿ ثُمَّ صَلَّى ﴾ اكلدن فارغ اولدقدنصكره رسول اكرم حضرتلرى نماز قيلديلر ﴿ وَلَمْ يَتَوَضَّأْ ﴾ رسول اكرم حضرتلرى نماز ايچون ابدست المديلر بوحديث شريفدن اكلاشيلوركه آتشده پشن اطعمه‌يى تناول ايدنلرك ابدستى بوزلميوب فقط لاجل النظافه اللريله اغزلرينى يقامق لازم كاور ٠

بعضيلرك آتشده پشن اطعمه‌يى تناول ايده‌نك ابدستى بوزيلور ديدكارينه (اكلاشيلوركه قولى الى آخره) جواب اولور

﴿ خلاصهٔ حديث ﴾ روايت اولنديكه حضرت ابو هريره رسول اكرم افندمزى كش تعبير اولنان سود قوريسندن برمقدار اكل ايتدكدنصكره مبارك اللريله اغزينى يقاديغنى وبرمدت صكره برقيونك ارقه‌سندن براز تناول بيوروب بعد الفراغ ابدست الميه‌رق نماز قيلديغنى كورمش ايدى ٠

﴿ سندحديث ﴾ ترمذى بوحديث شريفى قتيبة بن سعيددن انلر عبدالعزيز بن محمددن انلر سهيل بن ابى صالحدن انلر پدرلرندن او دخى ابو هريره رضى الله عنهدن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الثالث والعشرون ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﴾ انس بن مالك رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن مرويدر ﴿ قَالَ اَنَسٌ اَوْلَمَ رسولُ الله صلى الله عليه وسلم عَلَى صَفِيَّةَ بِتَمْرٍ وَسَوِيقٍ ﴾ حضرت انس بيوردى رسول اكرم حضرتلرى صفيه‌يى تزوج ايتدكده تمر وسويقى دوكون طعامى ايچون احضار ايتديلر وليمه ديو نكاح ايچون اولان طعامه ديرلر مذكوره صفيه رضى الله عنها موسى عليه السلامك برادرى هارون عليه السلامك نسلندندر صفيه قومنك خاتونلرينك زياده كوزليدر كنانة بن ابى حقيقك تحت نكاحنده ايدى مذكور كنانه خيبر وقعه‌سنده هجرتك يدنجى سنه‌سى محرمنده قتل اولندى ايدى رسول اكرم حضرتلرى صفيه‌يى نفسى ايچون اختيار ونكاح ايلدى صفيه منامنده كورمش ايديكه قمر كندى حجره‌سنه ايندى حضرت صفيه‌نك بو رؤياسى رسول اكرم حضرتلرى كنديسنى نكاح ايتمكله تعبير اولنمشيدى اللى سنه‌سى آخرته ارتحال بيوروب بقيعه دفن اولندى ابن حجر بيورديكه وليمه اولطعامدركه عقد نكاح وقتنده احضار ايدرلر ياخود نكاحدنصكره ايدرلر وليمه سنت مؤكده‌در افضل اولان بعد الدخول ايتمكدر ديديلر معلوم اولسونكه عربيده (سويق) تركيده (قاوت) اولطعامدركه اونى صوايله قاريشديروب تاوه ايچنده حلوا كبى پشوررلر ٠

﴿ سندحديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى ابن ابى عمردن اودخى سفيان بن عيينه‌دن اودخى وائل بن داوددن اودخى پدرى بكر بن وائلدن اودخى زهريدن اودخى انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الرابع والعشرون ﴾

﴿ عَنْ سَلْمَى ﴾ رسول اكرم افندمزك كوله‌سى ابورافع حضرتلرينك زوجه‌سى حضرت سلمى رضى الله عنهادن مرويدر ابو رافع حضرتلرينك اسمى اسلمدر مقدما حضرت عباسك كوله‌سى ايدى حضرت عباس شرف اسلام ايله مشرف اولدقده ابو رافعى رسول اكرم حضرتلرينه هديه ايلدى رسول اكرم حضرتلرى دخى زياده سرورندن ابو رافعى آزاد ايلدى بعده رسول اكرم حضرتلرى اوغلى ابراهيم حضرتلرينك قابله‌سى اولان سلمى نام جاريه‌سنى ابو رافعه تزويج ايلدى حضرت عثمان افنديمزك شهادتندن مقدمجه ابو رافع مدينه‌ده وفات ايتدى رضى الله عنه ﴿ رَوَتْ سَلْمَى اَنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَابْنَ عَبَّاسٍ وَعَبْدَ اللهِ بْنَ جَعْفَرٍ اَتَوْهَا ﴾ سلمى روايت بيورديكه تحقيق امام حسن وابن عباس وعبدالله بن جعفر رضى الله عنهم حضراتى سلمايه زيارت طريقيله كلديلر ﴿ فَقَالُوا لَهَا ﴾ پس سلمايه ديديلركه ﴿ اِصْنَعِي لَنَا طَعَامًا مِمَّا كَانَ يُعْجِبُ رسولَ الله صلى الله عليه وسلم وَيُحْسِنُ اَكْلَهُ ﴾ ياسلمى بزم ايچون برطعام حاضر ايله‌كه رسول اكرم حضرتلرينه زياده مرغوب

وسوه سوه یدیکی طعام اولسون (فَقَالَتْ یَا بُنَیَّ) بو ذاتلرك جوابنده سلمی دیدیکه ای بنم اوغلجغم (لَا تَشْتَهِیهِ الْیَوْمَ) رسول اکرم حضرتلرینك سوه‌رك اکل بیوردیغی طعامی سن بو کون آنی سوه سوه یه‌مزسین (قَالَ) هربری دیدیکه اول طعامی بزلر سوه‌رك اکل ایدرز (اُصْنُعِیهِ لَنَا) همان سن رسول اکرم حضرتلرینك پك سودیکی طعامی بزم ایچون پیدا ایله بیوردیلر (قَالَ) راوی حدیث شریف دیدی (فَقَامَتْ) پس سلمی قالقدی احضار ایتمك ایچون (فَاَخَذَتْ شَیْئاً مِنْ شَعِیرٍ فَطَحَنَتْهُ) براز آرپه الوب دکرمنده چکوب اون ایلدی (ثُمَّ جَعَلَتْهُ فِی قِدْرٍ) صکره اول اونی طپراق تنجره ایچنه قیوب (وَصَبَّتْ عَلَیْهِ شَیْئاً مِنْ زَیْتٍ) اول تنجره‌یه قیوب پشوردیکی خمیرك اوزرینه برمقدار زیتون یاغی قویدی (وَدَقَّتِ الْفُلْفُلَ وَالتَّوَابِلَ) دخی بوبر وزنجبیل وقاقوله ودارچین دوکوب اول طعامك اوزرینه اکدی (فَقَرَّبَتْهُ اِلَیْهِمْ) پس سلمی طعام مذکوری امام حسن وابن عباس وعبدالله بن جعفرك حضور شریفلرینه کتوردی (فَقَالَتْ) سلمی دیدیکه (هٰذَا مِمَّا کَانَ یُعْجِبُ النَّبِیَّ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ) بو طعام رسول اکرم حضرتلرینه زیاده مرغوب ایدی (وَیُحْسِنُ اَکْلَهُ) دخی رسول اکرم حضرتلری بو طعامی اقبال تام ایله اکل بیوررلردی ٭

﴿ خلاصهٔ حدیث ﴾ ابی رافعك زوجه‌سی سلمی رضی الله عنها نقل ایدرکه امام حسن بن علی ایله عبدالله بن عباس وعبدالله بن جعفر رضی الله عنهم حضراتی سلمی‌یی زیارته کلوب رسول اکرم حضرتلرینك زیاده سوه سوه تناول بیوردقلری بر طعامك تهیه ایدلمسنی ایستدیلر جناب سلمی ای بنم اوغلالرم حضرت پیغمبرك سوه‌رك اکل بیوردیغی طعامی بو کون سز سوه سوه ییه‌مزسکز دیو هربرینه جواب ویردکده اوت رسول اللهك سوه سوه تناول بیوردیغی طعامی بز سوه‌رکدن ییرز سن همان حضرت پیغمبرك زیاده‌جه سودیکی طعامی بزه حاضرله دیمش اولدقلرندن قالقوب دکرمنده براز آرپه اوکوتدکدنصکره بر تنجره ایچنه قیوب برنوع آرپه اونی طعامی پشوردکدنصکره اوزرینه براز زیتون یاغیله بوبر وزنجبیل وقاقوله وطارچین کبی بهارات اکه‌رك ذکر اولنان ذوات کرامك حضورلرینه کتوروب باعث ایجاد کائنات علیه اکمل التحیات حضرتلرینك اقبال تام ایله اشتها بیوردقلری طعام ایشته بودر بیورمشلر ایدی بو حدیث شریفی بیاندن مراد رسول اکرم حضرتلرینك هر نصل طعام اولور ایسه تحقیر ایتمیوب صفای خاطر ایله تناول بیوردقلرینی بیاندر ٭

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی حسین بن محمد البصریدن وانلر فضیل بن سلیماندن انلر عبیدالله بن علی بن ابی رافعك کوله‌سی فائددن او دخی عبیدالله بن علیدن اودخی سلمی رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٭

﴿ الحدیث الخامس والعشرون ﴾

(عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ الْاَنْصَارِیِّ) جابر بن عبدالله الانصاری رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر (قَالَ جَابِرٌ اَتَانَا النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فِی مَنْزِلِنَا فَذَبَحْنَا لَهُ شَاةً) حضرت جابر بیوردی رسول اکرم حضرتلری بزم خانه‌مزه تشریف بیوردیلر بز دخی رسول اکرم حضرتلری ایچون بر قیون بوغازلدق (فَقَالَ کَاَنَّهُمْ عَلِمُوا اَنَّا نُحِبُّ اللَّحْمَ) پس رسول اکرم بزم قیون بوغازلدیغمزی کوردکده بیوردیلرکه بو منزلده اولان جماعت بزم اتی سودیکمزی بیلدیلر بز طلب ایتمدن بزم مرغوبمز اولان ات ایله ضیافت مراد ایدوب غیری طعام قیدنده اولمدیلر بو حدیثده اشارت واردرکه صاحب خانه ممکن ایسه مسافرك محبت ایتدیکی شیئی تدارك ایلیه مسافره دخی لایق اولان بودرکه صاحب خانه‌یه زحمت اولمز ایسه سودیکی طعامی طلب ایلیه (وَفِی الْحَدِیثِ قِصَّةٌ) بو حدیث شریفده بر حکایه واردر شیخ ابن حجر بو حکایه‌یی حضرت جابردن شو وجهله روایت ایتدیکه خندق غزاسنده جابر حضرتلری رسول اکرم حضرتلرینك طعام ایتمدکلرینی حس ایدوب خانه‌سنده کلدی حلیله‌سنه دیدیکه عندنده اکله صالح برشی وارمیدر زیرا رسول اکرم حضرتلرنده زیاده جوع اکلادم دیدکده خاتون بر طغارجق چیقاردیکه ایچنده بر صاع مقداری ارپه وار دخی بر سمیز قیونمز وار دیدی جابر بیوردیکه بن اول قیونی بوغازلدم وخاتون ارپه‌یی دکرمنده چکوب اون ایتدی واتی چوملکه قیوب آتش اوزرینه وضع ایتدکدنصکره بن رسول اکرم حضرتلرینك خاکپایلرینه یوز سوروب دیدمکه یارسول الله ایکی اوچ آدمه وفا ایده‌جك مقدار طعام احضار ایتدم جناب سعادتکز بر ایکی بنده‌لریکز ایله تشریف بیوروب بو بنده‌کزی مسرور ایدك دیو دعوت ایتدم رسول اکرم حضرتلری دخی خندق غزاسنده حاضر اولنلرك کلیسنه بیوردیلرکه ای اهل خندق جابر طعام احضار ایدوب جمله‌کزی دعوت ایدر جمله‌کز جابرك دعوتنه اجابت ایدیکز بیوردی حضرت جابر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری اهل خندقك جمله‌سنی دعوت ایتدیکی کبی بن خانه‌ده اولان طعامك قلتنی واهل خندقك کثرتنی فکر ایدوب تلاشه دوشدم پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه یاجابر سن سرعت ایله واهل بیتکه سویله که بن وارمدقجه چوملکی سهپا اوزرندن ایندیرمیه‌سك وخمیری اتمك ایتمیه‌سك بن دخی سرعتله خانمه کلوب رسول اکرم حضرتلرینك فرمانه امتثال ایتدك چونکه رسول اکرم حضرتلری سعادتله تشریف بیوردیلر خمیره مبارك اغزلرندن براز لعاب وچوملکه دخی براز لعاب القا وهر برینه برکت ایله دعا ایتدیلر و بیوردیلرکه خمیری اتمك ایتمکه شروع ایده‌لر وچوملکی سهپادن ایندیرمه‌دن کفکیر ایله ایچندن اتینی قوتارسونلر جابر دیدیکه اهل خندق بیك عدد مقداری وارایدی جمله‌سی کرکی کبی طویوب کیتدیلر وچوملك کالاول سهپا اوزرنده قینار و بوقدر اتمك یندکدنصکره خمیر اولکی قدر ایدی ابن حجرك بیان ایتدیکی قصه بودر

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابواحمددن انلر سفیاندن سفیان اسود بن قیسدن اودخی نبیح العنزیدن اودخی جابر رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿الحدیث السادس والعشرون﴾

(عَنْ جَابِرٍ) جابر حضرتلرندن مرویدر (قَالَ خَرَجَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَاَنَا مَعَهُ) جابر بیوردی رسول اکرم حضرتلری مسجد شریفدن یاخود بیت مبارکلرندن چیقدیلر بن رسول اکرمه مقارن اولدیغم حالده (فَدَخَلَ عَلَى امْرَأَةٍ مِنَ الْاَنْصَارِ) انصاردن بر خاتونك خانه‌سنه نزول ایتدیلر (فَذَبَحَتْ لَهُ شَاةً فَاَكَلَ مِنْهَا) اول خاتون رسول اکرم واتباعنه ضیافت ایچون بر قیون بوغازلدی پیشوروب حضور عالیلرینه کتوردی پس رسول اکرم حضرتلری اول قیوندن حاضر اولان اصحابیله اکل بیوردیلر (وَاَتَتْهُ بِقِنَاعٍ مِنْ رُطَبٍ فَاَكَلَ مِنْهُ) دخی اول انصاریه خاتون رسول اکرمك حضور شریفلرینه براز تازه خرما قونلمش بر سپت کتوردی پس رسول حضرتلری اول خرمادن اکل بیوردیلر (ثُمَّ تَوَضَّأَ لِلظُّهْرِ وَصَلَّى) صکره رسول اکرم ظهر ایچون ابدست الدیلر او یله نمازینی قیلدیلر (ثُمَّ انْصَرَفَ) صکره رسول اکرم حضرتلری نماز قیلدیغی مکاندن دوندیلر (فَاَتَتْهُ بِعُلَالَةٍ مِنْ عُلَالَةِ الشَّاةِ) اول خاتون رسول اکرم حضرتلرینك حضور شریفلرینه اول مقدمکی قیوندن بقیه قالانی کتوردی (فَاَكَلَ ثُمَّ صَلَّى الْعَصْرَ وَلَمْ يَتَوَضَّأْ) رسول اکرم حضرتلری اکل بیوردیلر صکره ایکندی نمازینی قیلدیلر ایکندی ایچون آبدست الدیلر زیرا ابدستلری وار ایدی یعنی رسول اکرم حضرتلری اول خاتونك ضیافتنده ابتدا قوشلق طعامنی اکل بیوردیلر صکره اخشام طعامنی ایکندیدن اول اکل بیوردیلر دیمکدر بو حدیثده طرف عالئ نبویدن برقاچ مسئله ایما بیورلدیغی اکلاشیلیورکه مسائل مذکوره‌دن بری بر طعامك برمقدارینی صباح ومقدار دیکرینی اخشام یمك جائز اولمق (وایکنجی مسئله) عقیب طعامده یمش مقوله‌سی شیلرك تناول اولنمسنك جوازی (واوچنجی مسئله) برابدست ایله برقاچ وقت نماز ادا اولنمسنك جوازی (ودردنجی مسئله) آتشده پیشن اطعمه‌نك اکلنده تجدید وضوء لازم اولمدیغی (وبشنجی مسئله) برکونده ایکی کره طعام ایتمك جائز اولدیغی و برکونده ایکی دفعه طعام ایتمك هرنقدر جائز ایسه‌ده اولصورتله طعام ایدلمنك صورت مسنونه‌سی بردفعه‌سنده غایت آز یمکدر .

رسول آکرم افندمزك طعامدنصکره ابدست المری یا آتشده پشمش طعامی یدیکندن ایچون یاخود غیریدن ایچون در

﴿سند حدیث﴾ ترمذی بو حدیثی ابن ابی عمردن اودخی سفیاندن سفیان عبدالله بن محمد بن عقیل ایله محمد بن منکدردن بو ایکیسی حضرت جابردن روایت بیوردیلر .

﴿الحدیث السابع والعشرون﴾

(عَنْ اُمِّ مُنْذِرٍ) ام منذر حضرتلرندن مرویدر مذکور ام منذرك اسمی سلمی در رسول اکرم حضرتلرینك خاله‌لرندن بریدر رضی الله عنها (قَالَتْ اُمُّ مُنْذِرٍ دَخَلَ عَلَيَّ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَمَعَهُ عَلِيٌّ وَلَنَا دَوَالٍ مُعَلَّقَةٌ) ام منذر بیوردی رسول اکرم حضرتلری بنم خانه‌مه تشریف ایتدی حضرت علی کرم الله وجهه آنك ایله برابر و بنم خانه‌مده آصیلی برقاچ خرما صالقمی وار ایدی (قَالَتْ فَجَعَلَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَاْكُلُ وَعَلِيٌّ مَعَهُ يَاْكُلُ فَقَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم لِعَلِيٍّ مَهْ يَا عَلِيُّ فَاِنَّكَ نَاقِهٌ) ام منذر بیوردی رسول اکرم حضرتلری ایاق اوزرینه قالقوب اول آصیلی صالقمدن خرما اکلنه شروع بیوردی حضرت علی دخی رسول اکرم حضرتلری ایله صالقمدن خرما اکلنه شروع بیوردی پس رسول اکرم حضرتلری علی رضی الله تعالی عنهه خطاب ایدوب بیوردیکه یاعلی سن خرما یمکدن فراغت ایله زیرا سن خسته‌لکدن یقینده قورتیلوب اولکی صحتك مرتبه‌سنه وارمدك سکا ضرردر (قَالَتْ فَجَلَسَ عَلِيٌّ وَالنَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَاْكُلُ) ام منذر دیدیکه حضرت علی خرما اکلنی ترك ایدوب جلوس ایتدی رسول اکرم حضرتلرینك امر شریفنه امتثالاً حالبوکه رسول اکرم حضرتلری اول آصیلی خرما صالقمندن یرلر ایدی .

(قَالَتْ فَجَعَلْتُ لَهُمْ سِلْقًا وَشَعِيرًا فَقَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَا عَلِيُّ مِنْ هٰذَا فَاَصِبْ) ام منذر بیوردی چونکه حضرت علی کرم الله وجهه خرمادن فراغت ایلدی خاصةً حضرت علی کرم الله وجهه ایچون وسائر حاضرلردن ایستکلو اولنلر ایچون بازویی اربه اونی ایله پشیروب احضار ایلدم رسول اکرم حضرتلری اول طعامی کوردکده بیوردیلرکه یاعلی شو طعامدن اکل ایله (فَاِنَّهُ اَوْفَقُ لَكَ) تحقیق بو طعام سنك مزاجنه زیاده موافقدر ابن حجر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك حضرت علی کرم الله وجهه‌یی خرما یمکدن منع ایتدکلرینك حکمتی بودرکه مطلقا خسته‌لقدن یکی قالقمش کمسنه‌یه یمش نوعی مضر اولدیغی بیاندر زیرا معده‌ده یمش مقوله‌سی تیز الشماز طبیعت ضعیف اولمغله اول یمشك مضرتنی دفعه قادر اولمز اربه صوینده تغدیه وتلیین وتقویت طبیعت اولمغله خسته‌لقدن قالقان کمسنه‌یه غایت نافعدر و بو حدیث شریفده اشارت واردرکه کرك خسته‌یه وکرك خسته‌لقدن یکی قورتیلان کمسنه‌یه پرهیز لازمدر ابن ماجه لطایفدن برشی روایت ایدرکه صهیب رضی الله عنه حضرتلری بیوررلرکه کوزمك بری آغریردی برکون رسول اکرم افندمز حضرتلرینك حضورینه چیقدم اوکلرنده نانعزیز ایله خرما وار ایدی بنی اکل وتناوله دعوت ایتدیلر اجابت ایدوب اکله باشلدقده کوزك آغریرکن نیچون خرما ییرسك بیوردیلر وطرف عاجزانه‌مدن بن خرمایی آغریمیان

كوزم جهتنده چیكنمكده‌یم دیو اعطای جواب ایدیشیمه تبسم بیوروب خرمایی اكل وتناوله مساعده بیوردیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عباس بن محمد الدوریدن اودخی یونس بن محمددن اودخی فلیح بن سلیماندن اودخی عثمان بن عبدالرحمن‌دن اودخی یعقوب بن ابی یعقوبدن اودخی ام منذر رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثامن والعشرون ﴾

(عَنْ عائشةَ رضی الله عنها) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر (قالَتْ كانَ النَّبیُّ صلی الله علیه وسلم یأتِینی فیقولُ اَعِنْدَكِ غداءٌ فأقولُ لافیقولُ انّی صائمٌ) حضرت عائشه رضی الله عنها بیوردی رسول اكرم حضرتلری كاهی علی الصباح بنم ساكن اولدیغم خانه‌یه تشریف ایدوب بیوررلردیكه عندنده صباح طعامی اوله‌جق برنسنه وارمیدر بن بعض وقت یارسول الله یوقدر جوابی ویرر ایدم رسول اكرم حضرتلری دخی دیرلر ایدیكه تحقیق بن صومه نیت ایتدم واول كون صائم اولورلردی (قالَتْ فأتانی یوماً فقلتُ یارسولَ الله انّه اُهدِیَتْ لنا هدیّةٌ قالَ وماهیَ قلتُ حَیْسٌ قالَ اَما انّی اَصْبَحْتُ صائماً) حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها بیوردیلر رسول اكرم حضرتلری عادتلری اوزره بركون تشریف بیوردیلر بن دیدمكه یارسول الله بزه بوكون برهدیه اهدا اولندی رسول اكرم حضرتلری بیوردیلركه اول هدیه ندر بن دیدمكه حیسدر رسول اكرم حضرتلری بیوردیلركه یاعائشه آكاه اولكه بن بوكون صائم اولمق مراد ایتمش ایدم لكن صومه نیت جازمه ایتمامش ایدم (قالَتْ ثمّ اَكلَ) حضرت عائشه رضی الله عنها بیوردی رسول اكرم حضرتلری صوم مراد ایدوب وصومه نیت جازمه ایتمدیكنی بیاندنصكره حیسدن اكل بیوردیلر حیس حانك فتحی و یانك سكونی بعده سین ایله اول طعامدركه خرما و یاغ واون مجموعی قارشدیریلوب پشیرمكدن حاصل اولور بعض كرد اون برینه كشك قویارلر لكن ال ایله اوغوب بواوچ شیئی قاریشدیروب پارلر اسیده كبی طاتلو ولطیف برطعام اولور ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی بشیر بن سریدن اودخی سفیان ثوریدن اودخی طلحة بن یحیی‌دن اودخی عائشة بن طلحه‌دن اودخی ام المؤمنین حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث التاسع والعشرون ﴾

(عَنْ یوسفَ بنِ عبدِالله بنِ سلامٍ) یوسف بن عبدالله بن سلام رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر

عبدالله بن سلام واوغلی یوسف صحابیلردر عبدالله بن سلام حضرتلرینك اوغلی دنیایه كلدكده اوغلنی رسول اكرم حضرتلرینك حضورشریفنه كتوردی رسول اكرم حضرتلری قوجاغنه الوب یوسف تسمیه بیوردیلر ومشار الیه عبدالله بن سلام كبار صحابه‌دندر قرق اوچ تاریخنده مدینهٔ منوره‌ده وفات ایتدی رضی الله تعالی عنه (قالَ رأیتُ النَّبیَّ صلی الله علیه وسلم اَخَذَ كِسرةً مِنْ خُبزِ شعیرٍ) یوسف بن عبدالله بیوردی بن رسول اكرم حضرتلرینی كوردم اربه اتمكندن برقطعه مبارك الینه الدی (فوضعَ علیها تمرةً وقالَ هذه اِدامُ هذه) اول برقطعه اتمكك اوزرینه برخرما قویدی دخی بیوردی شو خرما شو اربه اتمكنك قاتغیدر (واَكلَ) بعده رسول اكرم حضرتلری اول خرما ایله اتمكی اكل بیوردیلر بو حدیث شریفده غدایی بروجهله اصلاح ایتمك لایق اولدیغنه اشارت واردردیدیلر زیرا اربه‌نك طبیعتی بارد ویابسدر خرمانك طبیعتی حار ورطبدر پس خرما ایله اربه معتدل اولور سائر طعام بوكا قیاس اولنه ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمن‌دن اودخی عمر بن حفص بن غیاسدن اودخی ابی‌دن اودخی محمد بن ابی یحیی الاسلمی‌دن اودخی یزید بن ابی امیة الاعوردن اودخی یوسف بن عبدالله بن سلامدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثلاثون ﴾

(عَنْ انسِ بنِ مالكٍ) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر (قالَ اَنَّ رسولَ الله صلی الله علیه وسلم كانَ یُعجِبُهُ الثُّفلُ) حضرت انس بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری ثفله زیاده رغبت ایدرلر ایدی ثفل لفظنك معناسنی بیان مراد ایدوب (قالَ عبدالله یعنی مابقیَ من الطعام) ترمذی حضرتلرینك شیخی اولان عبدالله بیوردیكه یعنی انس حضرتلری ثفل لفظیله تنجره‌نك یاخود ایچنده طعام اكل اولنان قابك دیبنده قلان طعامی مراد ایدر بو حدیث شریفده رسول اكرم حضرتلرینك تواضعنه دلالت واردر ٠

﴿ خلاصهٔ حدیث ﴾ جناب انس بیوردیلركه رسول اكرم حضرتلری تنجره‌نك دیبنده قالان طعامی سورلردی بو حدیث شریفدن مستفاد اولدیغنه كوره رسول اكرم حضرتلرینك عادت شریفه‌لری اهل وعیال ومسافر ومحتاجلری كندی اوزرلرینه تقدیم ایدرلر ایدی دخی تنجره‌نك اعلاسنده اولانی مذكورلره صرف ایدوب كندولری تنجره‌نك دیبنده قالان طعامی اكل بیوررلر ایدی رسول اكرم حضرتلری تنجره‌نك دیبنده قالان طعامی سودكلری سائرلری نفس شریفه‌لری اوزرینه اطعام طعامده ترجیح بیوردقلری ایچوندر صلی الله علیه وسلم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمن‌دن اودخی سعید

بن سليماندن اودخی عباد بن عوامدن اودخی حمیددن اودخی حضرت انس رضی الله عنهدن روايت بيوردی .

نظم

هم مدح ايتدی رسول اول سركه یی * نان ايله خوش اكل سركه پك ايی
هر طعامكه اولدی ذائنده غدا * ايمز اولدی انی اكلندن جدا
اول لحمكه اولدی ذائنده مباح * ييرر رسول اخشام انی ياخود صباح
كر ايدرسن فهم والايی ربا * لحم طاوقدن برابدی جا بجا
هيچ بيورماز سوم يدم بن شونی * هرنه احضار ايديلرسه ييراونی
ايسترسن اورسوله اتباع * ايشله كل سن سنتيی با اتباع
طوی قوشندن ييرايدی نازك نبی * ايله رائف اكلی سن آنك كبی

باب تاسع عشر

(رسول اكرم افندمز حضرتلرينك طعامدن اول وصكره مبارك اللرینی غسل بيورملری)
(صفتی حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانندهدر)

الحديث الاول

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله عليه وسلم خَرَجَ مِنَ الْخَلَاءِ) ابن عباس روايت بيورديلركه تحقيق رسول اكرم حضرتلری قضای حاجت ايدهجك مكاندن چيقديلر (فَقُرِّبَ اِلَيْهِ طَعَامٌ) رسول اكرم حضرتلرينك حضورلرينه طعام كتورديلر (فَقَالُوا اَلَا نَأْتِيكَ بِوَضُوءٍ) حضور عاليسنده اولان بعض صحابه ديديلركه يا رسول الله ذات عالئ نبويهلرينه ابدست صويی كتورهلمی (قَالَ) رسول اكرم حضرتلری بيورديلركه (اِنَّمَا اُمِرْتُ بِالْوُضُوءِ اِذَا قُمْتُ اِلَى الصَّلَاةِ) (بن انجق ابدست ايله امر اولندم نماز قيلمق مراد ايتديكم وقتده) محدثين ديديلركه رسول اكرم حضرتلرينه ابدست صويی كتورهيمی دين صحابی قبل الطعام ابدست المق فرض ظن ايدر ايمش بناء على ذلك رسول اكرم حضرتلری جواب بيورديلركه ابدست نماز ايچون فرضدر يوخسه طعام يمك ايچون فرض دكلدر معلوم اولهكه ابدست برقاچ يرده لازمدر صلات وسجدهٔ تلاوت ومس مصحف وطواف كعبه .

(سند حديث) ترمذی حضرتلری بوحديث شريفی ابن منيعدن اودخی اسماعيل بن ابراهيمدن وابراهيم ايوبدن اودخی ابن مليكهدن انلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روايت بيوردی .

الحديث الثانی

(قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ خَرَجَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله عليه وسلم مِنَ الْغَائِطِ) ابن عباس رضی الله عنهما بيورديكه رسول اكرم حضرتلری خلادن چيقديلر (فَاُتِيَ بِطَعَامٍ) حضورلرينه طعام احضار

اولندی (فَقِيلَ لَهُ اَلَا تَتَوَضَّأُ) بعض صحابه ديديلركه يارسول الله ابدست المازميسكز (فَقَالَ اَاُصَلِّي) پس رسول اكرم حضرتلری بيورديكه نمازمی قيله جغم كه (فَاَتَوَضَّأَ) تاكه ابدست الهيم حالبوكه بووقتده طعام اكل ايدهجكم نماز قيلهجق دكلم ابدست المغی مقتضی يوقدر بيورديلر بوايكی حديث شريفده طعامدن اول ابدست الناك وجوبنی نفيدن طعامدن اول اللرينی غسلك مستحب اولمسنی نفی لازم كلز .

(سند حديث) ترمذی بوحديث شريفی سعيد بن عبد الرحمن المخزوميدن اودخی سفيان بن عيينهدن اودخی عمرو بن ديناردن اودخی سعد بن الحويرثدن اودخی ابن عباس رضی الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردی .

الحديث الثالث

(عَنْ سَلْمَانَ قَالَ قَرَأْتُ فِي التَّوْرَاةِ اَنَّ بَرَكَةَ الطَّعَامِ الْوُضُوءُ بَعْدَهُ فَذَكَرْتُ ذٰلِكَ لِلنَّبِيِّ صلی الله عليه وسلم وَاَخْبَرْتُهُ بِمَا قَرَأْتُ فِي التَّوْرَاةِ) سلمان فارسيدن روايت اولنور بيورديلركه بن تورانده اوقودم طعامك بركتنك سببی طعام يدكدنصكره اللرينی يقامقدر طعامدنصكره ال يقامق بركته سبب اولديغنی تورانده قرائت ايتمش اولدبغمی رسول اكرم حضرتلرينه خبر ويردم (فَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله عليه وسلم بَرَكَةُ الطَّعَامِ الْوُضُوءُ قَبْلَهُ وَالْوُضُوءُ بَعْدَهُ) رسول اكرم افنديمز بنم كلاممی استماع ايدوب طعامك بركتنه سبب طعام اكلندن اول اللرينی يقايوب دخی طعام اكلندنصكره اللرينی يقامقدر بيوردی رسول اكرم حضرتلری اشارت بيورديلركه شريعت محمديه تورانك اوزرينه زيادهدر زيرا تورانده بعد الطعام اللرينی يقامق ايدی اما شريعت محمديهده هم قبل الطعام هم بعد الطعام اللرينی يقامقدر معلوم اولهكه قبل الطعام اللرينی غسل نعمتی طهارت ايله استقبالدر وبخشش خدا اولان طعامه تعظيم واكرامدر بعد الطعام اللرينی يقامق اكل طعام وقتنده حاصل اولان شيدن اللرينی تنظيف ايچوندر .

(سند حديث) ترمذی بوحديث شريفی يحيی بن موسیدن اودخی عبد الله بن نميردن اودخی قيس بن ربيعدن انلر ابی هاشمدن اودخی زازاندن اودخی سلمان فارسی رضی الله عنه حضرتلرندن نقل وروايت بيوردی .

نظم

هم طهارت ايله يردی نعمتی * اوله آكاه بوخصوصده امتی
يعنی تعليم ايدر ايدی امته * بوخصوصده ايره انلر رفعته
اللرينی غسل ايدردی اورسول * هر طعامده بويله اولمشدر اصول
اورسولك يولنه ايتسك سلوك * هب كدالر هم دخی عالی ملوك
ديدی رائف اورسوله جان فدا * اونبيدن اولمیالم بز جدا

جامع آداب نام كتابمزده بيان اولنديغى وجهله امور خيريه دن هر شيئك اولنده بسملهٔ شريفه اوقومق سنت مؤكده در

باب عشرون

(افضل كائنات افندمز حضرتلرينك طعامدن اول وصكره بسم الله والحمد لله كبى)
(سويلديكى كلام حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانده در)

الحديث اولاول

(عَنْ اَبِى اَيُّوبَ الْاَنْصَارِى) ابى ايوب الانصارى حضرتلرندن مرويدر مشار اليه حضرتلرى كبار صحابه دندر اسم شريفى خالد بن زيددر انصاردن خزرج قبيله سندندر حضرت على بن ابى طالب كرم الله وجهه ايله چوق حربلرده بولندى قسطنطينيه يه مجاهد فى سبيل الله اولديغى حالده تشريف ايدوب دار بقايه رحلت ايتمشدر حالا قبر شريفى ايله تبرك اولنور احوال ومناقبى كتابلرده مسطور اولمغله بوراده تفصيله حاجت كورلمامشدر رضى الله عنه (قَالَ كُنَّا عِنْدَ النَّبِىِّ صلى الله عليه وسلم يَوْمًا فَقُرِّبَ اِلَيْهِ طَعَامٌ) حضرت خالد بيوردى بركون رسول اكرم حضرتلرينك حضور شريفنده ايدك رسول اكرم حضرتلرى ايچون طعام احضار اولندى بز دخى رسول اكرم حضرتلرى ايله برابر اول طعامى اكله شروع ايلدك (فَلَمْ اَرَ طَعَامًا كَانَ اَعْظَمَ بَرَكَةً مِنْهُ اَوَّلَ مَا اَكَلْنَا وَلَا اَقَلَّ بَرَكَةً فِى آخِرِهِ) حضرت خالد ديديكه بن مدت عمرمده بو طعامدن بركتلو طعام كورمدم اكلمزك اولنده ينه بو طعامدن بركتسز طعام كورمدم بو طعامك آخرنده حاصل كلام حضرت خالد ديمك ايستركه اول طعامكه حضور رسول الله ه كلدى بز آندن اكله باشلادق طعامده زياده بركت وار ايدى دفعةً اول طعامدن بركت زائل اولدى بن دخى تعجب ايدوب رسول اكرم حضرتلرندن سؤال ايتمم لازم كلدى (قُلْنَا يَا رَسُولَ اللهِ كَيْفَ هٰذَا) بن يا رسول الله بونه كيفيتدركه بو طعامدن بركت بردن زائل اولدى ديدم (قَالَ اِنَّا ذَكَرْنَا اسْمَ اللهِ تَعَالٰى حِينَ اَكَلْنَا) رسول اكرم حضرتلرى بكا جواب ايدوب بيورديكه يا خالد تحقيق بز اكله شروع ايتدكده بسم الله ديوب باشلادق الله تعالى طعامه بركت احسان بيوردى (ثُمَّ قَعَدَ مَنْ اَكَلَ وَلَمْ يُسَمِّ اللهَ تَعَالٰى) بز طعامه شروع ايتدكدنصكره بركمسنه طعامه اوتوردى اول كمسنه بسم الله ديمدى (فَاَكَلَ مَعَهُ الشَّيْطَانُ) پس شيطان اول كمسنه ايله بيله اكل ايدوب طعامدن بركت زائل اولدى ديو رسول اكرم حضرت خالده جواب بيورديلر جمهور علما شيطان بيرو ايچر ديديلر وينه علما بيورديلركه برجماعت اكله برابر مشغول اولسه ايچلرندن برى بسم الله ديسه سائرلرينده كفايت ايدر اما صكره دن بركيمسه اول جماعتك ايچنه كلوب طعامه اوتورسه بسم الله ديمسه اول كيمسه يه مقدمكى بسمله كفايت ايتمز بسمله سز اكل ايدن كيمسه ايله شيطان برابر اكل ايدر تكيم حديثدن معلوم

(اولدى)

اولدى اكر سؤال اولنور ايسه رسول اكرم حضرتلرى ايله اول صكره دن كلان آدم سببيله طعامده شيطان نيجه جمع اولوركه رسول اكرم حضرتلرينك سايهٔ دولتنده حضرت عمر كچديكى يولدن شيطان كچمزايدى جواب اولدركه رسول اكرم حضرتلرى صحابه يه بلا بسمله طعام ايدن ايله معا شيطانك اكلنى بالفعل كوسترمك مراد بيورديلر والا فحاشا ثم حاشا كه حضور حضرت فخر عالمه شيطانك كلمسى تأمل اولنه .

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى قتيبة بن سعيددن اودخى ابن لهيعه دن اودخى يزيد بن ابى حبيبدن اودخى راشد بن جندالياقعيدن انلر حبيب بن اوسدن اودخى ابى ايوب الانصارى رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن اخذ وروايت بيوردى .

الحديث الثانى

(عَنْ عَائِشَةَ) حضرت عائشه رضى الله عنهادن مرويدر (قَالَتْ) حضرت عائشه بيوردى (قَالَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم اِذَا اَكَلَ اَحَدُكُمْ فَنَسِىَ اَنْ يَذْكُرَ اللهَ تَعَالٰى عَلٰى طَعَامِهِ) رسول محترم حضرتلرى بيورديلركه امت واصحابم سزدن بريكز طعام يمكه باشلايوب بسم الله ديمكى اونوتسه (فَلْيَقُلْ بِسْمِ اللهِ اَوَّلَهُ وَآخِرَهُ) اول كيمسه بسم الله اوله وآخره ديسون يعنى طعامك جميع اجزاسنده الله تعالى نك اسمى ايله اكل ايدرم ديمكدر راوى ترمذى حضرتلرينك بو حديث شريفى ذكردن مرادى طعام ايدن كمسنه بسمله يى اونوتسه اول كمسنه يه بسمله ديمك نه طريقله اوله جغنى بياندر معلوم اوله كه امر وجوب ايچون دخى ندب ايچون دخى اباحه ايچون اولور بو مقامده عليه اكمل التحيات افنديمزك بسم الله اوله وآخره ديسون امرى ندب ايچوندر يعنى كرك طعامك اولنده بسم الله ديمك كرك نسيان ايدوب اثناى طعامده بسم الله اوله وآخره ديمك مندوب ومستحبدر ديديلر .

تنبيه

بسم الله اوله قولنده لامك فتحيله واخره قولنده رانك فتحيله اوقونه جقدر .

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى يحيى بن موسى دن اودخى ابو داوددن انلر هشام دستوائيدن انلر بديل العقيلى دن اودخى عبد الله بن عبيد بن عميردن اودخى ام كلثومدن اودخى حضرت عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

الحديث الثالث

(عَنْ عُمَرَ بْنِ اَبِى سَلَمَةَ اَنَّهُ دَخَلَ عَلٰى رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم) عمر بن ابى سلمه دن روايت اولنديكه تحقيق عمر بن ابى سلمه رسول محترمك حضور عاليلرينه داخل اولدى ايدى (وَعِنْدَهُ طَعَامٌ) حالبوكه رسول اكرم حضرتلرينك عندنده طعام وار ايدى (فَقَالَ اُدْنُ يَا بُنَىَّ) پس رسول

اکرم حضرتلری عمره شفقت ایدوب بیوردیکه ای بنم اوغلجغم طعامه قریب اول (فسم الله تعالی) دخی بسم الله دی (وَکُلْ بِیَمِینِكَ) دخی صاغ الکله طعامی تناول ایله (وَکُلْ مِمَّا یَلِیكَ) دخی سنك طرفندن اکل ایله غیرك اوکندن لقمه آلمه مذکور عمر بن ابی سلمه رسول اکرم افندمز حضرتلرینك اوکی اوغلیدر والده‌سی ام سلمه رسول محترم حضرتلرینك ازواج مطهراتندندر رسول اکرم حضرتلری دار بقایه تشریف بیوردقده عمر طقوز یاشنده بالغ اولمش ایدی سکسان تاریخنده وفات ایتدی رضی الله تعالی عنه خلاصهٔ کلام رسول محترم افندمز اوکی اوغلی اولان عمر بن ابی سلمه‌یه طعامك آدابنی تعلیم بیوردیلر .

﴿ تنبیه ﴾

جمهور علما ذاهب اولدیکه بو حدیث شریفده اوچ امروار در بری بسم الله و بری کل بیمینك و بری کل مما یلیك هر برلری ندب ایچوندر دخی بعض علما صاغ الی ایله اکل امری وجوب ایچون اولدیغنه ذاهب اولدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن الصباح الهاشمی البصریدن اودخی عبدالاعلیدن انلر معمردن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن انلر عمر بن ابی سلمه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عَنْ اَبِی سَعِیدٍ الْخُدْرِی قَالَ کَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ اِذَا فَرَغَ مِنْ طَعَامِهِ قَالَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَلَّذِی اَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مُسْلِمِینَ) ابو سعید الخدری حضرتلرندن مرویدرکه مشار الیه بیوردی رسول اکرم حضرتلری اکل طعامدن فارغ اولدقدنصکره (الحمد لله الذی اطعمنا وسقانا وجعلنا مسلمین) بیوررلر ایدی بو حدیث شریفدن اکلاشیلورکه بعد الطعام صورت محرره اوزره حق تعالی‌یه حمد ایتمك سنتدر دینلدیکه طعامدنصکره الله تعالی‌یه حمد ایراد ایتمنك فائده‌سی منعمه شکری ادادر و نعمتك الله تعالیدن زیاده اولمسنی طلبدر زیرا حق تعالی جل جلاله حضرتلری ﴿ لئن شکرتم لازیدنکم ﴾ بیوردی بو قول شریفك معناسی اکر سز شکر ایدرسه‌کز البته بنده سزه نعمتی زیاده ایدرم دیمکدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابو احمد الزبیریدن انلر سفیان ثوریدن اودخی ابی هاشمدن اودخی اسماعیل بن ریاحدن انلر ریاح بن عبیده‌دن اودخی ابی سعید الخدری رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

جبهه‌سنده وار ایدی نور سرور ★ ذات عالی قلب صافی از غرور
سفره‌سنده صان طلوع ایتدی بدر ★ اکلی شربی اسم تکری ایلدر

بیر طعامدن اورسول کوله کوله ★ فارغ اولور اول طعامدن حمدله
وار رسولك ایشلرنده حکمتی ★ ایتمیه‌لم اورسولدن فرقتی
هر کشی کیم حمد وشکری ایده یاد ★ نعمتنده بوله‌جقدر از دیاد
خواجه‌دراتف اکل شرب ایتسن یکا ★ بسمله‌بی ایت تلاوت جابجا

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عَنْ اَبِی اُمَامَةَ قَالَ کَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ اِذَا رُفِعَتِ الْمَائِدَةُ مِنْ بَیْنِ یَدَیْهِ یَقُولُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا کَثِیرًا طَیِّبًا مُبَارَکًا فِیهِ غَیْرَ مُوَدَّعٍ وَلَا مُسْتَغْنًی عَنْهُ رَبَّنَا) روایت اولندیکه ابو امامه بیوردیلر رسول اکرم حضرتلرینك حضورندن طعام سفره‌سی قالدیرلدیغی وقت (الحمد لله حمدا کثیرا طیبا مبارکا فیه غیر مودع ولا مستغنی عنه ربنا) دیو حمد ایدرلر ایدی بو دعانك معنای لطیفی (بن الله تعالی‌یه حمد ایدرم اول حمد ایله‌که نهایتی یوق وریا و سمعه‌دن پاك و دائم و منقطع دکل و اول حمد ایله‌که متروك اولمیوب اندن اعراض اولنمدیغی حالده یاربنا) دیمکدر بو حدیث شریفدن اکلاشیلورکه طعامدن فارغ اولندیغی وقت جناب حقه مطلقا حمد ایتمك سنت شریفه‌در .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی یحیی بن سعیددن اودخی ثور بن یزیددن اودخی خالد بن معداندن اودخی ابی امامه‌دن روایت بیوردی (بیهقی) بیوررکه خبرده وارد اولمشدرکه برجماعت برسفره‌ده طعام ایدر ایکن ایچلرندن برکیمسه اکر طویمش اولور ایسه دخی سفره‌دن قالقمسون زیرا اوتوران کمسنه‌لری تخجیل ایتمش اولور خلاصهٔ کلام سفره‌یه برابر اوتوروب برابر قالقمق کرکدر مسلمده روایت اولندیکه رسول اکرم حضرتلری برقومك عندنده طعام اکل ایتسه‌لر اول قومه دعا ایتمدن کیتمزلر ایدی .

﴿ نظم ﴾

ایتدی قلبم روضهٔ پاکه مرور ★ او مرورله بولدی جانم خوش سرور
هم توجه اولدی روضه خاکنه ★ ربط جان ایتدم نبینك ذاتنه
بن نبیدن اومارایکن عزتی ★ او امیدله بولدی جانم لذتی
بحر عشقم کل نبی‌یه چاغلدی ★ بلبلی جان کل باغنده اغلدی
دیدی رائف نه کوزل روی نبی ★ آنی سودم جانله کوزم کبی

﴿ الحدیث السادس ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهَا قَالَتْ کَانَ النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یَأْکُلُ طَعَامًا مَعَ سِتَّةٍ مِنْ اَصْحَابِهِ) حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت اولندیکه رسول اکرم حضرتلری اصحابدن التی کمسنه ایله طعام اکل ایدرلر ایدی (فَجَاءَ اَعْرَابِیٌّ فَاَکَلَهُ بِلُقْمَتَیْنِ) ایمدی بر اعرابی کلدی بسم الله دیمیوب اول طعامی ایکی لقمه ایلدی خلاصه اعرابی ایکی لقمه ایله جمله طعامی توکندی (فَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ) پس رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه (لَوْ سَمَّی لَکَفَاکُمْ) اکر اعرابی بسم الله دیمش اولیدی بسم الله دیمنك برکتی سببیله طعام سزه وفا ایدر ایدی رسول اکرم حضرتلری بیان بیوردیلرکه اول اعرابینك بسمله‌یی ترکی سببیله طعامدن برکت کیدوب طعام توکندی .

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی ابو بكر بن اباندن او دخی وكيعدن او دخی هشام دستوائيدن او دخی بديل بن مسيرة العقيليدن انلر عبدالله بن عبيد بن عميردن او دخی ام كلثومدن انلر حضرت عائشه‌دن روايت بيوردی ٠

﴿نظم﴾

راويانم خوش روايت ايلدی ★ عائشه‌دن بو حديثی سويلدی
يير ايدی اوفخر عالم خوب طعام ★ التی ذات ايله صحابه‌دن تمام
كلدی بر اعرابی اكل ايدر همان ★ بسمله‌سز باشلادی اول زمان
اول طعامكه يدی اعرابی بيله ★ هپ توكندی او ايكی لقما ايله
خوب نبينك هر كلامی مستطاب ★ اول بيوردی جمله‌يه ايتدی خطاب
اكل ايديدی بسمله ايله بيله ★ هپ طوياردی جمله‌كز كوله كوله
خواجه‌دران ايت نصيحت جمله‌يه ★ حق نبيز بويله بيوردی ديه

﴿الحديث السابع﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِنَّ اللهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ﴾ انس رضی الله عنه‌دن منقولدركه بيوردی رسول محترم حضرتلری بيورديلر كه حضرت الله تعالی او عبددن راضی اولوركه ﴿اَنْ يَأْكُلَ الْاَكْلَةَ اَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا﴾ بر كره طعام اكل ايتمكله اكل ايدر و بر كره صو ايچمكله ايچر اول يمك مقابله‌سنده و اول ايچمك مقابله‌سنده حضرت الله‌ه حمد ايدر يعنی قول يوب ياخود ايچوب الله تعالی‌يه حمد ايتمسی سببيله حق تعالی او قولندن راضی اولور ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذی بو حديثی هناد ايله محمود بن غيلاندن بو ايكيسی ابو اسامه‌دن ابو اسامه زكريا بن ابی زائده‌دن او دخی سعيد بن ابی برده‌دن انلر انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردی ٠

﴿نظم﴾

اوقودی حمدا كثيرا اونی ★ نه مبارك ايتدی حمد طيبی
خوش دعاز سويلدی بلبل كبی ★ خوب لسانی آقيدر سكرلی
كر ايدرسن هر شكرده كثرتی ★ سن كورورسون نعمتده وفرتی
ان شكرتم ديدی تكريمز سخی ★ چوق ايدردم سزلره نعمت دخی
ديدی ديم حمد ايله ياد ايت بنی ★ بن ايده‌يم سزلری غايت غنی
خواجه‌ رائف ايله صاف فكرنی ★ حمد ايله ايت سن خدانك ذكرنی

﴿باب واحد وعشرون﴾

﴿رسول محترم افندمز حضرتلرينك صو ايچدكلری كاسه‌لری حقنده وارد اولان احاديث﴾
﴿شريفه بيانده‌در﴾

﴿الحديث الاول﴾

﴿عَنْ ثَابِتٍ قَالَ اَخْرَجَ اِلَيْنَا اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ قَدَحَ خَشَبٍ غَلِيظًا مُضَبَّبًا بِحَدِيدٍ﴾ ثابت حضرتلرندن

(منقولدركه)

منقولدركه بيوردی انس بزه اغاجدن يابلمش قوی و كنارلری تيموردن چنبرلنمش بر قدح چيقاردی ﴿فَقَالَ يَا ثَابِتُ هٰذَا قَدَحُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ﴾ ايمدی انس ديديكه يا ثابت ايشته بو كورديكك كاسه رسول اكرم حضرتلرينك صو ايچدكلری كاسه‌در ميرك شاه ديديكه حضرت انسك اخراج ايتديكی كاسه خالص عود اغاجندن يابلمش غايت كوزل طولندن عرضی چوق ايدی كويا فقراء نقشبنديه‌نك كچكولی كبی اول كاسه‌نك كنارلری اعلا تيموردن چنبرلی ايدی روايت اولنديكه انس حضرتلری رسول محترم افندمزك قدحينك حلقه مناسب اولديغی محلنده كومشدن ياخود التوندن بر حلقه طاقمغی مراد ايتمش ايدی انی انسك والده‌سی ام سليمه‌نك زوجی ابو طلحه منع ايتدی و بيورديكه يا انس رسول اكرم افندمزك ياپديغی شيئی تغيير ايتمه ابن حجر روايت ايتديكه رسول اكرم حضرتلرينك قدح شريفی نضر بن انسك تركه‌سندن سكز كره يوز بيك درهمه فروخت اولندی امام بخاری اول قدحی بن بصره‌ده كوردم و ايچندن صو ايچدم ديدی ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی حسين بن الاسود البغداديدن انلر عمرو بن محمددن او دخی عيسی بن طهماندن انلر حضرت ثابتدن روايت بيوردی ٠

﴿الحديث الثانی﴾

﴿قَالَ اَنَسٌ لَقَدْ سَقَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهٰذَا الْقَدَحِ﴾ حضرت انس رضی الله عنه بيوردی تحقيق بن رسول محترم حضرتلرينه شو قدح ايله ايچردم ﴿اَلشَّرَابَ كُلَّهُ﴾ ايچه‌جك شيلرك كليسنی ﴿اَلْمَاءَ﴾ شرابدن بدل صويی ﴿وَالنَّبِيذَ﴾ دخی نبيذی ﴿وَالْعَسَلَ﴾ دخی بال شربتنی ﴿وَاللَّبَنَ﴾ دخی سودی ايچردم يعنی مذكوراتی رسول محترم حضرتلری اول قدحدن ايچرلر ايدی قدحك تفصيلی مقدمكی حديثده سبقت ايتدی راوی انس حضرتلری ايچيجك شيلردن صو ايله ابتداء ايلدی زيرا صو ايچيلن شيلرك اهم و اتميدر زيرا حق تعالی حضرتلری ﴿وَمِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ﴾ بيوردی دخی ايچيلن شيلرك بری نبيذدر او نبيذ اول صودركه او صويه خرما ياخود حلو يادن خرمانك غيری قويارلر اوزم كبی دخی بال كبی دخی بغدای كبی دخی ارپه كبی نهايه‌ده بيان اولنديغی كبی رسول الله افندمز ايچون كيجه‌نك اولنده نبيذ ياپيلور ايدی او كيجه‌نك كوننك صباح وقتنده ايچرلر ايدی دخی كلان كيجه‌ده ايچرلر ايدی دخی ايرتسی كون ايكندی‌يه قدر ايچرلر ايدی اكر او نبيذدن برشی باقی قالور ايسه خادملر ايچرلر ايدی ياخود رسول الله افندمز خادمه امر بيوررلر خادم او نبيذی دوكرلر ايدی مسلم بويله روايت ايتدی بو نبيذ ايچون قوت زياده ايتمده نفع عظيم واردر او نبيذی رسول الله افندمز اوچ كوندنصكره ايچمزلر ايدی سكر ويرن شيئه دونمسی قورقوسندن ايچون ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شريفی عبدالله بن عبدالرحمندن او دخی عمرو

بن عاصمدن اودخی حماد بن سلمه‌دن انلر حمید ایله ثابتدن بو ایکیسی حضرت انسدن روایت بیوردی بو (نظم) رسول اکرم افندمزڭ قدحی حقنده‌در .

ویردی راوی خوش قدحدن برخبر * اولمشیدی اول قدح پك معتبر
هم چیقاردی ابن مالك خارجه * خوب مشاهد اولدی قدح بونجه
دیر قدحدن ایچربدی اورسول * بعد بعد بز لره ایتدی وصول
اونبی به اینسه عطشی نیم کدر * اوقدحدن ماء عذبی نوش ایدر
هم نبیذدن هم لبندن هردمی * بوقدحله ایچربدی خوب شمی
خواجه رائف شوقدح جید دیدی * عرضی واسع طولی انعاز ایدی

باب ثانی وعشرون

(رسول‌الله افندمز حضرتلرینڭ فاکهه‌سنڭ صفتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در) راغب دیدیکه جمیع میوه‌یه فاکهه دینلور دخی بعضیلر نار ایله خرمانڭ غیری دیدیلر زیرا حق تعالی جل جلاله حضرتلرینڭ ﴿ فیهما فاکهة ونخل و رمان ﴾ قول شریفنده ونخل و رمانڭ عطفی فاکهه ایله بو ایکیسی بیننده مغایرت اقتضا ایدر خرما ایله نار میوه‌دن معدود اولمدیغی امام اعظم عندنده‌در زیرا امام اعظم عندنده فاکهه اولدرکه انکله تنعم وتلذذ اولنه تغدی وتداوی اولنمیه حالبوکه خرما ایله تغدی دخی نار ایله تداوی اولنور .

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم يَأْكُلُ الْقِثَّاءَ بِالرُّطَبِ) عبدالله بن جعفر رضی الله عنهمادن منقولدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلری خیار ایله تازه خرمایی برابر اکل ایدرلر ایدی امام قرطبی دیدیکه بو حدیثدن فهم اولنورکه طبایع اطعمه‌یه رعایت اولنه زیرا رطبده حرارت وخیارده برودت اولمغله ایکیسی معا اکل اولندقده معتدل اولورلر معتدل اولان شیء اکل اولندقده مزاجنی تعدیل ایدر وصحتی حفظ ایدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی اسماعیل بن موسی الفزاریدن اودخی ابراهیم بن سعددن انلر پدرندن اودخی عبدالله بن جعفر حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ عَائِشَةَ رضی الله تعالی عنها أَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ يَأْكُلُ الْبِطِّيخَ بِالرُّطَبِ) حضرت عائشه‌دن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری قارپوز ایله رطبی برابر اکل ایدرلر ایدی زیرا قارپوز بارد ورطب حار اولمغله رطبده اولان حرارتی قارپوزڭ برودتی کسر ایدوب معتدل المزاج حاصل اولور محدثیندن ابو داود وترمذی روایت ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلری قارپوز ایله رطبی اکل ایدوب بیوررلر ایدیکه رطبڭ حرارتی بطیخڭ برودتنی وبطیخڭ برودتی رطبڭ حرارتنی دفع ایدر .

﴿ تنبیه ﴾

لغت ترکیده بوستان تعبیری قاون ایله قارپوزه شمولی اولدیغی کبی بطیخڭ دخی لغت عربیه‌ده قاون ایله قارپوزه شمولی اولدیغی اجلدن بعضیلر بو حدیث شریفده بطیخله مراد قاوندر دیدیلر وبعضیلر دخی قارپوزدر دیدیلر ظاهر اولان قارپوز اولمسیدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بو حدیثی عبیدة بن الخزاعی البصریدن اودخی معاویة بن هشامدن اودخی سفیاندن انلر هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن انلر عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

اونبینڭ اولدی حالی مستطاب * ییر ایدیلر هم خیاری بارطب
تازه خرمایی خیارله ییر ایدی * بونجه‌نه بونی راوی سویلدی
نازکانه اکل ایدردی اونبی * ییر ایدی قارپوزی شمده رطبی
طاعتده نفسه ایدردی جدال * اکل شربنده ایدردی اعتدال
خواجه رائف سنی ایت اختیار * تازه خرما ایله اکل ایت سن خیار

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ النَّاسُ إِذَا رَأَوْا أَوَّلَ الثَّمَرِ) ابو هریره رضی الله عنه‌دن منقولدرکه بیوردی ناسڭ عادتلری کرك صحابی اولسون کرك صحابینڭ غیری اولسون بو ایدیکه هر میوه‌نڭ ترفنده‌سنی کوردکده (جَاؤُا بِهِ إِلَى رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم) اول ترفنده‌یی تبرکاً رسول محترم افندمزڭ حضور عالیلرینه کتوررلر ایدی دخی رسول اکرم حضرتلرینی کندی نفسلری اوزرینه تقدیم ایچون دخی رسول اکرم حضرتلری حرمتنه الله عظیم الشان میوه‌لره برکت احسان ایتسون ایچون (فَإِذَا أَخَذَهُ رسول الله صلی الله علیه وسلم) ایمدی رسول اکرم حضرتلری اول حضور شریفلرینه کلان ترفنده میوه‌یی مبارك اللرینه الدقده (قَالَ) سعادتله بیوررلر ایدی (اَللّٰهُمَّ) یاالله (بَارِكْ لَنَا فِي ثِمَارِنَا) بزم میوه‌لریمزه برکت احسان ایله (وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا) دخی یاالله بزم شهرلریمزه برکت احسان ایله (وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَفِي مُدِّنَا) دخی یا الله بزم صاع تعبیر اولنان اولچکلریمزه ومد تعبیر اولنان اولچکلریمزه برکت احسان ایله صاع ومد ایله مراد بو ایکیسی ایله اولچیلن شیدر (اَللّٰهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ) یاالله تحقیق ابراهیم پیغمبر علیه السلام (عَبْدُكَ) سنڭ قولڭ (وَخَلِيلُكَ) دخی دوستڭ (وَنَبِيُّكَ) دخی پیغمبرکدر (وَإِنِّي عَبْدُكَ) بن دخی تحقیق سنڭ قولڭ (وَنَبِيُّكَ) دخی سنڭ پیغمبریکم (وَإِنَّهُ دَعَاكَ لِمَكَّةَ) ابراهیم سکا مکه ایچون دعا ایتدی (وَإِنِّي أَدْعُوكَ لِلْمَدِينَةِ) بن دخی تحقیق سکا مدینه ایچون دعا ایدرم

رسول اکرم حضرتلری کندینی وصف ایدرکن تحقیق بن دخی سنڭ عبدیکم ونبیکم کم‌دیو بیوردیده بن سنڭ خلیلکم یاخود حبیبکم بیورمدی ربسنه تواضع ایتدیکندن ایچون یاخود جد عالیسی اولان ابراهیم علیه السلام ایله تأدب ایتدیکی ایچون

(بِمِثْلِ مَادَعَاكَ بِهِ لِمَكَّةَ) ابراهیم پیغمبرك مكه ایچون سكا ایتدیكی دعا مثللو (وَمِثْلُهُ مَعَهُ) اول ابراهیم پیغمبرك مكه ایچون ایتدیكی دعانك دخی بر مثلی ایله (قَالَ) ابو هریره بیوردی (ثُمَّ يَدْعُو أَصْغَرَ وَلِيدٍ يَرَاهُ) رسول اكرم حضرتلری ترفنده میوه‌یی مبارك الینه الوب ذكر اولنان دعالردن فارغ اولدقدنصكره كوردیكی چوجقلرك الك كوچكنی چاغیروب (فَيُعْطِيهِ ذَلِكَ الثَّمَرَ) اول ترفنده میوه‌یی اكا ویرر ایدی معلوم اوله كه بو حدیث شریفده برقاچ مسئله واردر (اولكی مسئله) رسول اكرم حضرتلری زاد وذخیره‌لرك بركتی ایچون دعا بیوردیلر زیرا ذخیره امور معاشك ركن اعظمی اولمغله برابر امور آخرته دخی زیاده معاونتی واردر (ایكنجی مسئله) صاع بر اولچكدركه اكا درت مد مقداری شیء صیغه علمانك اتفاقیله اما مدك مقدارنده علما اختلاف ایتدیلر امام شافعی وفقهاء حجاز دیدیلركه مد اول اولچكدركه بر رطل و بر ثلث رطل عراقی مقداری شیئی آلور اما امام اعظم وفقهاء عراق بیوردیلركه مد ایكی رطل عراقیدر بر رطل یوز اوتوز درهم مقداری شیئی الور اوچنجی مسئله ابراهیم علیه السلامك مكه حقنده اولان دعاسی حق تعالی حضرتلرینك قرآن عظیمنده ﴿فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ﴾ آیت كریمه‌سنده بیان بیوردیغیدر (دردنجی مسئله) رسول اكرم حضرتلرینك مدینهٔ منوره حقنده بیوردیغی دعانك ثمره‌سنك ظهوری كندی زمان سعادتلرنده وخلفاء راشدین ایامنده مدینهٔ منوره غایت بغایت معظم ومعمور ومشرف اولدیغی وجدالله تعالی الی یومنا هذا مدینهٔ منوره معمور ومعظم وجمله مؤمنین ومؤمناتك قلوبی اول موضع مقدسه‌یه مشتاق اولمسی دخی رسول اكرم حضرتلرینك بیوردیغی دعاء شریفك ثمره‌سندندر دخی الی ماشاء الله مدینهٔ منوره‌ده اول دعانك ثمره‌سی مشاهددر مدینه حقنده رسول اكرم حضرتلرینك بیوردیغی دعانك ثمره‌سی بو وجهله ظاهر اولدیغی رسول محترم حضرتلرینك معجزه‌سیدر صلی الله علیه وسلم (بشنجی مسئله) رسول اكرم حضرتلرینه ترفنده هدیه كلدكده حضور دولتلرنده اهل بیتدن وغیریدن چوجق بولنور ایسه مقتضای خلق عظیملری بو ایدیكه غیرك چوجغنی اهل بیت اوزرینه ترجیح ایدوب اول ترفنده‌یی غیرك چوجغنه ویررلر ایدی (التنجی مسئله) رسول محترم افندمز حضرتلری كندیلره هدیه اولان ترفنده‌یی كندولری تناول بیورمدقلرینك حكمتی بودركه هركسك تحصیل واكلنه قادر اوله‌جق مرتبه چوغالمبوبده سائرلری اكلندن محروم بولندقجه كندیلری اول میوه‌نك تناولنی مروتلرندن خارج كوررلر ایدی

نظم

جمله اصحاب اول وقتكه كوردیلر ٭ تازه چیقمش بر یمشدر بیلدیلر
اخذ ایدرلر اویمش ترفنده‌سك ٭ دیر ایدیلر كل نبیز قنده‌سك
كوسترلر اوكوزل باكوره‌یی ٭ هم ویررلر میوه‌یی نه خوش دیی
آلدی اونی آینده وش ٭ كل بوزنده‌سان طلوع ایتدی كونش

چوق دعالر ایدریدی یادینه ٭ هم دیارك میوه‌لر كلزارینه
بو حدیثی جمله راوی سویلدی ٭ او دعالر خوش نتیجه ایلدی
چاغیردی اوكوزل نازك نبی ٭ بیوردی بی بو میوه‌یی صبی
خواجه رائف ایدریسن خوش دعا ٭ سن اولورسون دوجهانده پیشوا

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی اسحاق بن موسی‌دن اودخی معندن اودخی مالكدن انلر سهیل بن ابی صالحدن اودخی پدرندن انلر ابی هریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿الحديث الرابع﴾

(عَنِ الرُّبَيِّعِ بِنْتِ مُعَوِّذِ بْنِ عَفْرَاءَ قَالَتْ بَعَثَنِي مُعَاذُ بْنُ عَفْرَاءَ بِقِنَاعٍ مِنْ رُطَبٍ وَعَلَيْهِ أَجْرٌ مِنْ قِثَّاءٍ زُغْبٍ) ربیع بنت معوذدن مرویدركه ربیع بنت معوذ بیوردی عمم معاذ بنی سرور اصحیا افندیمز حضرتلرینه كوندردی بر طباق ایله اول طبقده براز تازه خرما وبرقاچ اوستی تویلوجه اوفاق خیار وضع اولندیغی حالده قناع طبق دیمكدر (اجر) همزه‌نك فتحی جیمك سكونیله جروك جمیدر جیمك كسریله رانك سكونی بعده واو ایله جرو هر شیئك كوچكنه دیرلر قثاء خیار دیمكدر زانك ضمی غینك سكونیله (زغب) اوفاق تویلی دیمكدر (وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّ الْقِثَّاءَ) رسول اكرم حضرتلری خیاری سورلر ایدی (فَأَتَيْتُهُ بِهَا وَكَانَ عِنْدَهُ حِلْيَةٌ) ربیع بنت معوذ دیدیكه رسول اكرمك حضور شریفلرینه عمم معاذك بنم ایله كوندردیكی ایچنده رطب واوفاجق تویلی خیار اولان طباقی كتوردم حالبوكه رسول اكرم حضرتلرینك یانلرنده حلی وار ایدی (قَدْ قَدِمَتْ عَلَيْهِ مِنَ الْبَحْرَيْنِ) تحقیق اول حلیلر رسول اكرمك حضور شریفلرینه بحرین اسمیله مشهور اولان بلده‌دن كلمش ایدی (فَمَلَأَ يَدَهُ مِنْهَا) ایمدی رسول اكرم حضرتلری مبارك الینی اول حلیدن طولدیروب (فَأَعْطَانِيهِ) بكا ویردی حانك ضمی لامك كسری یانك تشدیدیله حلی جمعی حلیه كلور حلی خاتونلرك كومشدن والتوندن وجواهردن زینت ایچون طاقندقری شیدر رسول اكرم حضرتلری جود وكرمندن بر طباق تازه خرما وبرقاچ اوفاجق خیار مقابلنده التون وكومشدن بر آوج اعطا بیورملری كمال سخالرینه ومناسبت تامه‌یه رعایتلرینه دلالت ایدر زیرا امرأه زینت ویریجی شیئه زیاده لایق اولدیغندن رسول اكرم افندمز ربیعه حلی احسان بیورمسی جهتیله مناسبته رعایت ایتمش اولور ربیعك بو حدیث شریفدن مرادی رسول اكرم افندمزك كمال سخالرینی ومناسبته رعایتلرینی بیاندر ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن حمید الرازیدن اودخی ابراهیم بن المختاردن انلر محمد بن اسحاقدن اودخی ابی عبیدة بن محمد بن عمار بن یاسردن انلر ربیع بنت معوذ بن عفراءدن روایت بیوردی ٠

نظم

اومعوذ ذات عالينك قزى * شاه كونيندن ايدردى خوب سوزى
ديدى عم كورجهانك فخرنى * كور كريمى بيل آنك احوالنى
ايتدى عم اطفله ارسال نبى * آل طباقى كيت رسول كورسون سنى
اوطباقده وار ايدى بر قاچ خيار * اورسوله ايتدى ايصال بنت يار
الدى آنى تكريننك زيبا كلى * ويردى بنته بر آووج التون حلى
اولوريسه‌ك اورسوله بزده يار * اولور ايدك دوجهانده بختيار
خواجه‌ر ائف ايت رسوله‌سن سلام * سويلريدى وحيله اوخوش كلام

باب ثالث وعشرون

(رسول محترم افندمز حضرتلرينك ايچدكارى شيلرك صفتى حقنده وارد والان احاديث
شريفه بياننده‌در)

الحديث الاول

(عن عائشة رضى الله تعالى عنها قالت كان احب الشراب الى رسول الله صلى الله عليه وسلم الحلو البارد) حضرت عائشه‌دن منقولدركه بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه زياده مشروباتك سوكيليسى صغوق طاتلو صوايدى محدثين بيورديلركه طاتلو صو ايستمك زهده مانع دكلدر حتى رسول محترم افندمز حضرتلرى ايچون طاتلو صو طلب اولنور ايدى دخى رسول اكرم حضرتلرى صغوق صوايله بال شربتى ايدوب ايچرلر ايدى بعض محدثين بيورديلركه حضرت عائشه رضى الله عنهانك بو حديث شريفده رسول الله افندمز حضرتلرى صغوق طاتلو صوينى سور ايدى قولندن مرادى بال شربتى واوزم خوشابيدر ديديلر ودخى ابن الافيم بيورديكه بال اكل ايلمك دخى آچ قارنه بال شربتى ايچمك صحت بدن حفظنده بى‌نظيردر دخى بلغمى ازاله ايدر ومعده‌ده اولان زائد شيلرى كيدرير كذلك صغوق صو رطب اولمغله حرارتى قطع ايدوب بدنى حفظ ايدر لكن ترلو وحمامدن چقمش ووقتسز دكل ايسه الله اعلم .

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى ابن ابى عمردن اودخى سفياندن انلر معمردن اودخى زهريدن اودخى عروة بن زبيردن اودخى حضرت عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

الحديث الثانى

(عن ابن عباس قال دخلت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم انا وخالد بن الوليد على ميمونة) ابن عباس رضى الله عنهدن مرويدركه بيوردى بن وخالد رسول اكرم حضرتلرى ايله برابر حضرت ميمونه‌نك خانه‌سنه واردق (فجاءتنا باناء من لبن) ميمونه بزه برقاب سود كتوردى (فشرب رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم حضرتلرى اول سودك برازينى ايچدى

(وانا على يمينه وخالد عن شماله) بن رسول اكرم حضرتلرينك صاغ جانبنده وخالد رسول اكرم حضرتلرينك صول جانبنده اولديغمز حالده (فقال لى الشربة لك فان شئت اثرت بها خالداً) ايمدى رسول اكرم حضرتلرى بكا بيورديكه سودك بقيه‌سى سنك ايچوندركه سن صاغ طرفنده بولندك اكر حسن رضاك ايله مراد ايدر ايسه‌ك بو سودى خالده ويرسك معلوم اوله‌كه بركيمسه صو ياخود سود ياخود شربت هرنه ايسه ايچسه اول كمسه‌نك صاغنده وصولنده كمسه‌لر بولنسه اول ايچديكى شيئك بقيه‌سنى صاغ جانبنده اولان كيمسه‌يه ويرمك سنتدر زيرا رسول اكرم حضرتلرينك عادت شريفى بو ايدى اما صاغ طرفنده بولنان صغير صول طرفنده كبير اولور ايسه اول بقيه‌يى صاغ طرفنده اولان صغيره تكليف ايدوب اكر اول صغير راضى اولور ايسه صول طرفنده اولان كبيره ويرمك جائز اولور (فقلت ما كنت لاوثر على سؤرك احداً) بن يارسول الله بكا لايق دكلدر سنك ايچديككك سودك مبارك بقيه‌سنى ايچمكده غيرى برفردى بن كندى اوزرينه تقديم ايده‌يم ديدم (ثم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم) بو كلامدنصكره رسول اكرم حضرتلرى بيورديكه (من اطعمه الله طعاماً فليقل) حضرت الله بركمسنه‌يه برطعامى اكل ايلمك ميسر ايلسه اول طعامك شكرانه‌سى ايچون اكلدنصكره اول كيمسه بو دعايى اوقوسون (اللهم بارك لنا فيه واطعمنا خيراً منه) يعنى يا ربى سن بو طعامده بزم ايچون بركت احسان ايله وبو اكل ايتديكمز طعامدن خيرلو طعام احسان ايله (ومن سقاه الله عز وجل لبنا فليقل) دخى رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه حضرت الله بركمسنه‌يه سود ايچمك نصيب ايلسه اول كمسنه سود ايچدكدنصكره بو دعايى اوقويه (اللهم بارك لنا فيه وزدنا منه) يعنى يا ربى سن بو سودده بزم ايچون بركت احسان ايله وبزه بو ايچديكمز سودنو عندن زياده ايله وقال ابن عباس بيوردى (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ليس شئ يجزئ مكان الطعام والشراب غير اللبن) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه طعام وشرابك مقامنه سوددن غيرى برشئ قائم اولمز يعنى سود كشى‌يى هم طوق طوتار هم حرارتى كسر ايدر ديمكدر جابر حضرتلرى بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى انصاردن بركمسنه‌نك خانه‌سنه تشريف بيورديلركه اول خانه‌نك حوليسنده صو اقار ايدى رسول اكرم حضرتلرى اول انصاره سلام ويردكدن صكره بيورديكه اكر قربه‌ده كيجه‌لمش صوبك وار ايسه كتور ايچه‌لم يوق ايسه شواقان صودن ايچرز اول انصار ديديكه كيجه‌لمش صويم واردر پس چارداغنه كيتدى بركاسه‌يه صوقويوب وخانه‌سنده اولان قيوندن اول صغوق صويه براز سود صاغوب كلدى دخى رسول اكرم حضرتلرى سعادتله ايچديلر قسطلانى بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى سودى كاه خالص وكاه صغوق صو ايله قاريشديروب ايچرلر ايدى زيرا سود تازه صاغيلدقده حار اولور عربستانك حرارتى زياده اولمغله سودك حراتنى صغوق صو ايله دفع ايدرلر ايدى بو حديث ثانيده ذكر

اولان میمونه که ابن عباس و خالد بن ولید رسول اکرم حضرتلریله برابر خانه‌سنه تشریف ایتمشلر ایدی اول میمونه رسول اکرم حضرتلرینك ازواج مطهراتندندر و خالد بن ولیدك و ابن عباسك و یزید بن اصمك میمونه خاله‌لریدر رضی الله تعالی عنهم میمونه خانه‌سنه رسول اکرم حضرتلری ایله بو ایکیسنك داخل اولدقلری محرم اولدقلری ایچوندر هجرتك یدنجی سنه‌سنده رسول اکرم حضرتلری سرف نام موضعده میمونه‌یی تزوج بیوردیلر هجرتك التمش برتاریخنده میمونه حضرتلری بعینه نام موضعده وفات ایدوب نمازینی ابن عباس ادا ایدوب اول موضعده دفن و مسجد بنا اولندی حالا زیارت و تبرك اولنور و میمونه رسول محترم افندمزك ازواجنك آخریدر رضی الله عنها .

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن منیدن او دخی اسماعیل بن ابراهیمدن او دخی علی بن زیددن او دخی عمر بن ابی حرمله‌دن انلر ابن عباس رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی .

﴿نظم﴾

ذات عالی هر ایشی خوش ایدر ★ ماء بارد وار ایسه اونوش ایدر
اکل و شربده کوز دیردی صحتی ★ دیرلرنده منفعت غایت قتی
ماء عذبی او رسول ایستر ایدی ★ بعض کره هم دخی ایچر سودی
نا ایچر ایدی لبندن او راز ★ حمد ایدردی نهایت چوق نیاز
خواجه راقف ایچ‌سودکل‌سن بیر ★ ایله تکری یه دعالر پك کثیر

﴿باب رابع و عشرون﴾

(رسول اکرم افندمز حضرتلرینك شربی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در)

﴿خلاصهٔ احادیث﴾ حضرت پیغمبرك هر فعلنده آداب مخصوصه‌سی اولدیغی کبی صو و مشروبات سائره ایچون دخی آداب مضبوطه‌لری اولدیغندن مشروباتك آداب مذکوره‌یه موافق صورتده ایچلمسی سنت سنیهٔ نبویه جمله‌ٔ جمیله‌سندندر صوبك ایاقده ایچلمسنه جواز وار ایسه‌ده زمزمدن غیری هر قنغی مشروبات اولور ایسه اولسون اوتورر ایکن ایچلمك اولی و افضلدر ذات عالیٔ نبوی آب مکرم زمزمی قائماً و سائر مشروباتی قاعداً ایچرلر ایدی قائماً صو ایچلمسی جائز اولدیغنی بیلدیرمك ایچون نادراً ایاق اوزره ایچدکلری دخی مرویدر هرنه وقت صو و مشروبات سائره ایچسه‌لر اثنای شربده اوچ دفعه نفس الورلر و هر نفسده بسمله ایله باشلیوب بعد الفراغ الحمد لله بیوررلر ایدی واقعا صو ایچرکن ایکی و یا اوچ کره تنفس ایدلمکده برچوق فائده‌لر واردر انسانك صوسزلغنی کسر و هضمه یاردم ایدر معده‌یه یواش یواش واصل اولان صغوق صوبك ایراث مضرت ایتمسندن خوف اولنمز ایسه‌ده دفعهٔ واحده‌ده اینن ماء باردك حرارت غریزیه‌یی سوندیروب صاحبنی تلف ایتمسندن یاخود حرارت غریزیه‌یی ضعیف دوشورمسندن قورقیلور بویله اولمسه دخی معده و جکری افساد ایله نیجه نیجه امراض ردیه ظهورینی انتاج ایدر

علی الخصوص بلاد حاره‌ده موسم صیفك شدت حرارتی زماننده دفعهٔ صغوق ایچمکدن قورقیلیدر اکر ماء بارد تعریف نبوی اوزره نفس الهرق تأنی ایله ایچیلور ایسه صغوق صو حرارتی زیاده اولان معده‌یه تأنی ایله وارد اوله‌جغندن دفعهٔ اولیده مندفع اولمیان حرارتی دفعهٔ ثانیه‌ده یاخود دفعهٔ ثالثه‌ده دفع و قطع ایدر صغوق صوبك دفعهٔ ایچلمسنده ظهوری تعریف اولنان فنالقلردن بشقه صو ایچیلورکن نفس اله‌جق یر قپانوب بوغازده قالوب بوغولمق دخی خاطره کاور قورقولردندر اکر تنفس ایدرك ایچیلور ایسه بو خاطره‌دن دخی قورتلمز الك ایچون حضرت پیغمبر صو ایچرکن صوره صوره و طوره طوره ایچلمسنی و صو قابنك ایچنه تنفس ایدلمامسنی و مؤذیات مضرتندن رها اولمق ایچون ایچیله‌جك صوبك داخلی کورنمسنی امر و توصیه ایدرلردی شربت و یاخود خوشاب کبی مشروبات ایچیلورکن دخی برقاچکره نفس المق اقتضا ایدر .

﴿الحدیث الاول﴾

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضی الله عنهما اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم شَرِبَ مِنْ مَاءِ زَمْزَمَ وَهُوَ قَائِمٌ)
ابن عباس بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری زمزمدن قائم اولدقلری حالده ایچدیلر زمزم مکه‌ده معروف برقیودر صویی چوق اولمغله زمزم تسمیه اولندی یریوزنده بوندن افضل صو یوقدر معلوم اوله‌که قائماً صو ایچمکدن رسول اکرم حضرتلری نهی بیوردیلر زیرا وجود انسانه مضردر اما زمزم شریف حقنده جائز و اولیدر دیدیلر .

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن منیعدن او دخی هشیمدن او دخی عاصم الاحول ایله مغیره‌دن بو ایکیسی شعبیدن انلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی .

﴿الحدیث الثانی﴾

(قَالَ عَبْدُ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رَأَیْتُ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم یَشْرَبُ قَائِمًا وَقَاعِدًا) عبد الله بن عمرو رضی الله عنه بیوردی بن رسول اکرم حضرتلرینی کوردم ایاق اوزرنده اولدیغی حالده و اوتوردیغی حالده صو ایچر ایکن محدثین بیان بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری ایاقده صو ایچمك جائز اولدیغنی بیان ایچون نادرا ایاقده صو ایچدیلر اکمل و افضل اولدیغنی بیان ایچون اکثری قاعد اولدیغی حالده ایچرلر ایدی دخی قائماً صو ایچمکدن نهی بیوردیغی طباً مضرتی ایچوندر .

﴿سند حدیث﴾ ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن او دخی محمد بن جعفردن انلر حسین المعلمدن او دخی عمرو بن شعیبدن انلر پدری شعیبدن شعیب عبد الله بن عمرو بن عاصدن روایت بیوردی .

﴿الحديث الثالث﴾

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضى الله عنهما قَالَ سَقَيْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم مِنْ زَمْزَمَ فَشَرِبَ وَهُوَ قَائِمٌ) ابن عباس حضرتلرندن مرويدركه بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه زمزمدن صو ويردم قائم اولدقلرى حالده و برمدمك عقيبنده ايچديلر .

﴿سند حديث﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى على بن حجردن انلر ابن المباركدن اودخى عاصم الاحولدن اودخى شعبيدن انلر ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت بيوردى .

﴿نظم﴾

شاه دنيا نوش ايدردى زمزمى ★ قائماً آداب ايله ايچرمى
ما، سائردن ايدر نوش قاعدى ★ هم اياقده بعض آن ايچرايدى
ايچرايدى دأب عالى اوزره ★ خوش تنفس ايدردى اوچ كره
هركشى كيم ايچه زمزمدن فى ★ دوجهانده دفع ايدر وحدن غمى
حق تعالى رحمتك ايده اكا ★ اول رسولى نام عالى له اكا
خواجه رائف ايله خاطر اولدمى ★ قانه قانه ايچمشيدك زمزمى

﴿الحديث الرابع﴾

(عَنْ نَزَّالَ بْنِ سَبْرَةَ) نزال بن سبرەدن مرويدر (قَالَ اُتِيَ عَلِيٌّ رضى الله عنه بِكُوزٍ مِنْ مَاءٍ) نزال بيوردى حضرت على كرم الله وجهه حضرتلرينه صو كتورديلر (وَهُوَ فِي الرَّحْبَةِ) حالبوكه حضرت على رضى الله عنه كوفه مسجدينك وسطنده كنديلريچون مخصوص اولان مقصورەده ايدى واول مقصورەده ناسه وعظ ايدر ايدى (فَاَخَذَ مِنْهُ كَفًّا فَغَسَلَ يَدَيْهِ وَتَمَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ وَمَسَحَ وَجْهَهُ وَذِرَاعَيْهِ وَرَأْسَهُ ثُمَّ شَرِبَ مِنْهُ وَهُوَ قَائِمٌ) حضرت على رضى الله عنه اول صودن بر آوج الدى اللرينى غسل ايتدى اغزينه صو ويردى دخى برونه صو ويردى دخى مبارك يوزينه ياش اللينى سوردك مسح ايلدى صكره اول برداقده قالان صوبى حضرت على رضى الله عنه قائم اولديغى حالده ايچدى ايدى (ثُمَّ قَالَ هٰذَا وُضُوءُ مَنْ لَمْ يُحْدِثْ) صكره بيورديلر شو بنم تفصيل اوزرينه ايشلديكم ايشى ابدستى بوزلميان كمسنەنك ابدستيدر يعنى مجرد نظافت وسرينلك ايچون ديمكدر (هٰكَذَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم فَعَلَ) بن رسول محترم افندمز حضرتلرينى كوردم بنم ايشلديكم كبى ايشلدى يعنى رسول اكرم حضرتلرى ابدستى وار ايكن بركون بر برداق صو كتورديلر بر آوج صو الدى مبارك اللرينى يقدى مضمضه ايتدى دخى استنشاق ايتدى دخى مبارك يوزينه وقوللرينه ومبارك رأس شريفنه مسح بيوردى دخى فضله وضوئى قائماً ايچدى ترمذى حضرتلرينك بو حديث شريفى ذكر وبياندن مرادى رسول اكرم حضرتلرى قائماً شرب ايتدكارينى افاده ايچوندر .

(سند)

﴿سند حديث﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى ابو كريب محمد بن علاء ايله محمد بن طريف الكوفيدن بو ايكيسى ابن فضلدن اودخى اعمشدن انلر عبد الملك بن ميسرەدن اودخى نزال بن سبرەدن روايت بيوردى .

﴿نظم﴾

بعض راوى خوب عليدن سويلدى ★ اوعلى مز خوش نصيحت ايلدى
كوفه دە مسجد ايچنده بر مقام ★ اومقامده نصحله ايدر كلام
نزله اوايدريدى پندنى ★ هم كوروردك قدرى عالى كندنى
اومقامده نصح وپندن ايلدى ★ تا رسولك نيله ديكن سويلدى
راضى اولسون تكرى هم پيغمبرى ★ خوش نصيحت تاكليراندبرى
بو حديثه اول مقامده باشلدى ★ نور نبينك ايشلديكن ايشلدى
خواجه رائف وحديثه ايت عمل ★ سن بكام اولمقلقدر محتمل

﴿الحديث الخامس﴾

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رضى الله عنه اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم كَانَ يَتَنَفَّسُ فِي الْاِنَاءِ ثَلَاثًا اِذَا شَرِبَ) انس رضى الله عنه بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى صو ايچدكارى وقت كاسەيى مبارك الينه الوب بر ايكى يودم ايچوب كاسەيى اغزندن آييروب نفس الدقدنصكره ينه كاسەيى اغزينه الوب بر مقدار دخى ايچوب نفس الدقدن صكره ينه كاسەيى اغزينه الوب بر ايكى يودم دخى ايچرلر ايدى يعنى اوچ كره بو وجه اوزره ايچرلر ايدى ديمكدر (وَيَقُولُ هُوَ اَمْرَأُ وَاَرْوَى) دخى نبى محترم حضرتلرى بيوررلر ايديكه صويى بو وجه اوزره ايچمك زياده هضمه معين وصوسزلغى زياده قطع ايدر امام طبرانى ابو هريرەدن روايت ايدركه رسول اكرم حضرتلرى اوچ دفعه صو ايچركن هر بر دفعەده كاسەيى اغزينه قريب ايتدكده بسم الله واغزندن آييردقده الحمد لله بيوررلردى بيهقى روايت ايدركه رسول اكرم حضرتلرى بيوررلر سزك بريكز صوايچديكى وقت آهسته آهسته صوره صوره ايچسون بردن بره ايچمسون زيرا جكر مرضى حاصل اولور .

﴿سند حديث﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى قتبة بن سعيد ايله يوسف بن حماددن بو ايكيسى عبد الوارث بن سعيددن اودخى ابى عصامدن انلر انس بن مالك رضى الله عنهدن روايت بيوردى .

﴿الحديث السادس﴾

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضى الله عنهما اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم كَانَ اِذَا شَرِبَ تَنَفَّسَ مَرَّتَيْنِ) ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدركه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى اثناى شربده ايكى كره تنفس ايدرلر ايدى يعنى رسول اكرم حضرتلرى اكر ايكى كره تنفس ايله قانار ايسه اكتفا ايدرلر ايدى واكر ايكى تنفس ايله قانمز ايسه اوچكره تنفس ايدرلر

ایدی صو ایچرکن تنفسك مطلقا اوچ دفعه اولمسنك عدم لزومنه بو حدیثده دلالت واردر طبیعتك اشتهاسنه کوره کاه ایکی تنفس کاه اوچ تنفس جائزدر تنفسك صورتی مقدمکی حدیثده تفصیل اولندی لکن اثنای شربده تنفس صویه مخصوص دکلدر خوشاب و سود و شربت جمله‌سی بویله‌در ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی علی بن حشرمدن اودخی عیسی بن یونسدن اودخی رشد بن کریبدن اودخی پدرندن انلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث السابع﴾

﴿عَنْ کَبْشَةَ قالَتْ دَخَلَ عَلَیَّ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم﴾ کبشه رضی الله عنهادن مرویدرکه مشار الیها بیوردی رسول اکرم حضرتلری بنم خانه‌مه تشریف بیوردی ﴿فَشَرِبَ مِنْ قِرْبَةٍ مُعَلَّقَةٍ قائِماً﴾ آصیلی قربه‌نك آغزندن ایاقده اولدقلری حالده ایچدیلر ﴿فَقُمْتُ اِلٰی فِیها فَقَطَعْتُهُ﴾ کبشه بیوردیکه قربه‌نك اغزینه توجه ایدرك قالقدم قربه‌نك اغزینی قطع ایتدم تبرك ایچون دخی رسول اکرم حضرتلرینك مبارك اغزی طوقوندیغی موضعه هرکسك اغزی طوقنمسون ایچون معلوم اوله‌که حضرت پیغمبرك قائماً ایچملری قربه آصیلی اولوب قاعدا ایچمك ممکن اولمدیغی ایچوندر ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابن ابی عمردن اودخی سفیاندن اودخی یزید بن یزید بن جابردن انلر عبدالرحمن بن ابی عمره‌دن اودخی جده‌سی کبشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث الثامن﴾

﴿عَنْ ثُمامَةَ بْنِ عَبْدِاللّٰهِ قالَ کانَ اَنَسُ بْنُ مالِكٍ رضی الله عنه یَتَنَفَّسُ فِی الْاِناءِ ثَلاثاً﴾ ثمامه‌دن منقولدرکه مشار الیه بیوردی انس بن مالك حضرتلری صویی اوچ دفعه‌ده ایچرلردی هر بر دفعه‌ده تنفس ایدر ایدی ﴿وَزَعَمَ اَنَسٌ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم کانَ یَتَنَفَّسُ فِی الْاِناءِ ثَلاثاً﴾ دخی انس بن مالك بیوردی تحقیق رسول اکرم حضرتلری شرب ایتدکده اوچ کره تنفس ایدرلر ایدی

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی عزرة بن ثابت الانصاریدن اودخی ثمامة بن عبداللهدن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث التاسع﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مالِكٍ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم دَخَلَ﴾ حضرت انسدن مرویدرکه حضرت انس بیوردی رسول اکرم حضرتلری بزم خانه‌مزه تشریف ایتدی ﴿وَقِرْبَةٌ مُعَلَّقَةٌ﴾ حالبوکه بر آصیلی

معلوم اولسونکه انس حضرتلرینك خانه‌سی والده‌سی ام سلیم خاتونك خانه‌سیدر

قربه وار ایدی ﴿فَشَرِبَ مِنْ فَمِ قِرْبَةٍ وَهُوَ قائِمٌ﴾ پس رسول اکرم حضرتلری قائم اولدیغی حالده ایچدیلر ﴿فَقامَتْ اُمُّ سُلَیْمٍ اِلٰی رَأْسِ الْقِرْبَةِ﴾ انس بیوردیکه والدهم ام سلیم ایاغی اوزرینه قالقوب تا قربه‌نك یاننه واردی نهایت بولدی ﴿فَقَطَعَتْهُ﴾ قربه‌نك اغزینی کسدی تبرکاً حفظ ایلدی

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمندن اودخی ابوعاصمدن اودخی جریجدن اودخی عبدالکریمدن انلر انس بن مالکك قزینك اوغلی براءدن براء انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث العاشر﴾

﴿عَنْ اَبِی وَقّاصٍ اَنَّ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم کانَ یَشْرَبُ قائِماً﴾ عشرهٔ مبشره‌دن سعد بن وقاص رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر مشار الیه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری قائم اولدیغی حالده احیاناً صویی یاخود ابدستدن باقی قالان صویی یاخود زمزم صوینی ایچرلر ایدی محدثینك بو حدیث شریفلردن مرادی رسول اکرم افندمزك بعضاً قائم اولدقلری حالده صو ایچدکلرینی بیاندر ٠

﴿نظم﴾

نور نبیز کلشیدی کبشه‌یه ٭ کبشه خاتون چوق تشرف ایلیه
کبشه خاتون خانه‌سنده قربه‌یی ٭ اومعلق قربه‌نك یوقدر طایی
کلدی اندن اونبینك ایچدیسی ٭ قاعدا یوق ایچمکه بر چاره‌سی
قربه اغزنده ایچردی او رسول ٭ ناایاقده ممکن اولمشدی وصول
کسدی کبشه قربه‌نك اغزن براز ٭ ایتدی آکه حرمتی غایت دراز
حفظ ایدردی خیل الزمان اونی ٭ ایتمشدی آکه حرمتلر همی
ایله رائف راویانه هپ سلام ٭ ایتدی انلر سنتی تبلیغ مرام

﴿باب خامس وعشرون﴾

﴿سرور کائنات علیه اطیب التحیات افندمزك تعطری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در﴾

تعطر کوزل قوقولی نسنه سورنمك دیمکدر قسطلانی بیوررکه طیب استعمال ایتمکدن رایحهٔ طیبه رسول اکرم حضرتلرینك خاصهٔ نبویه‌لرندن ایدی حتی حضرت انسك رسول اکرم حضرتلرینك قوقوسندن کوزل مسك و عنبردن برشی شم ایتمدم بیوردیغنی امام احمد بن حنبل روایت ایتدی بیهقی ودهارمی وابونعیم جابر بن عبداللهدن روایت ایتدیلرکه نبی محترم افندمزك وجود سعادت نبویهٔ عالیلرنده بر درجه رایحهٔ طیبه وار ایدی که هر هانکی بر طریقدن چکسه‌لر او طریقی غایت کوزل بر قوقو استیعاب ایلدیکندن ذات سامیسنی او جوارده کورمامش اولنلر بیله رایحهٔ طیبه دلالتیله حضرت پیغمبرك او یولدن تشریف بیوردیغنه حکم ایدرلر ایدی طبرانی

روایت ایتدیکه عقبة بن فرقد حضرتلرینك زوجه‌سی ام عاصم بیوردیکه بز عقبه‌نك تحت نکاحنده درت خاتون ایدك هربریمز قوقولی شی استعمالنده بربریمزه غلبه‌ایدرجه‌سنه مبالغه ایلر وبری بریمزدن اطیب اولمغی ایستر ایدك امازوجمز اولان عقبه هیچ برنوع طیب استعمال ایتمدیکی حالده رائحهٔ طیبه‌سی جمله‌مزك رائحه‌سندن زیاده کوزل ایدی وحتی خلق رائحهٔ طیبه‌لرده عقبه‌نك قوقوسی کبی کوزل قوقو کورمدك دیرلردی بز برکون بزلر رائحهٔ طیبه استعمالنده هرنقدر صرف مقدور ایدیور ایسه‌کده ینه سنده اولان رائحهٔ طبیعی بزم رائحهٔ عارضه‌مزه تقدم وغلبه ایدیور سببی ندر دیو زوجمدن سؤال ایتدکده بیوردیکه فخر عالم افندمز حضرتلرینك زمان سعادتلرنده برمرضه مبتلا اولدم ایدی ذات عالیٔ حضرت نبویه‌لری مبارك اللرینه توکوروب چپلاق اولدیغم حالده بنم صرتمی وقارنمی صیغادیلر اول مرض بندن زائل اولوب اولوقتدنبرو بدنمده بو رائحهٔ طیبه ظهور ایتدی ٠

طبرانی روایت ایدرکه رسول اکرمك حضور شریفلرینه صحابیدن بری کلوب قزینك جهازی خصوصنده معاونت طلب ایلدی ذات عالیٔ نبویلری دخی مبارك ترلرندن برشیشه‌یه ایکی قطره وضعیله بوشیشه‌یی قزینه کتور وسویله که ایچندکی شی ایله تعطر ایتسون بیوردیغندن مشار الیهك کریمه‌سی هرنوقت عرق مبارك مذکوردن تعطر ایتدیسه رائحه‌سنی بتون مدینه اهالیسی شم ایدرلرایدی حتی آنك خانه‌سنه (بیت المطیبین) تسمیه ایلدیلر ٠

مسلم حضرت انسدن روایت بیوررکه برکون انس بن مالك رضی‌الله عنهك خانهٔ سعادتنه تشریف عالیٔ حضرت رسالتپناهی واقع اولمش وذات نبویلری خواب وراحته واروب وجود شریفلری ترلمکه باشلامش ایدی حضرت انسك والده‌سی ام‌سلیم برشیشه تدارکیله وجود سعادت حضرت پیغمبریده ظاهر اولان تردن الوب مذکور شیشه‌یه وضع ایدرایکن مشار الیه افندمز حضرتلری خوابدن بیدار اولوب ام‌سلیمك حرکاتنی کوردیلریاسلیم نه ایشلرسك دیو سؤال ایتدکده طیبمزه ادخال ایچون مبارك ترکزی الیورم جوابنی اخذ ایتمسیله اوت اندن اعلا طیب اولمز بیوردیلر ٠

﴿ الحدیث الاول ﴾

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انس بن مالك رضی‌الله عنهدن منقولدرکه (كَانَتْ لِرَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم سُكَّةٌ يَتَطَيَّبُ مِنْهَا) رسول اکرم حضرتلرینك سکه‌سی وار ایدی اندن تطیب ایدرلر ایدی سکه سینك ضمی وکافك تشدیدیله مسك ورامك دیدکاری شیدن یاپیلان طیبدر محدثین بیان بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك استعمال بیوردقلری طیبلر لونی ظاهر اولمیانلر ایدی‌مسك وعنبر وعود کبی رسول‌اکرم حضرتلری بعض‌کره بخوردانلغه عوداغاجی قویوب تبخر ایدرلردی ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن رافعدن او دخی ابو احمد الزبیریدن اودخی شیباندن انلر عبدالله بن المختاردن اودخی موسی بن انس بن مالکدن اودخی پدری انس بن مالك رضی‌الله عنه‌دن روایت بیوردی ٠

قنده اولسه اومروت معدنی ★ مسك قوقاردی جهیله انك تنی
کر تقرب ایتسه آکه دیکری ★ شم ایدردی اونیدن کل تری
آچسه باشك کل قوقار انك سری ★ هپ قریبلر اوله ممنون هربری
دیدی راوی واریدی انك سکه‌سی ★ مسك ایله مخلوط عطردر ترجمه‌سی
هیچ تعطر ایتمسیدی اونبی ★ رائحه‌سی شم اولوردی کل کبی
خواجه رائف ایت تعطر کل بری ★ سن تعطر ایتمدن قالما کری

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ ثُمَامَةَ بْنِ عَبْدِاللّٰهِ) ثمامة بن عبداللّه‌دن مرویدر (قَالَ كَانَ اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ لَا يَرُدُّ الطِّيبَ) ثمامه بیوردیکه انس رضی الله عنه حضرتلری طیبی رد ایتمیوب آز چوق قبول ایدرلر ایدی (وَقَالَ اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ لَا يَرُدُّ الطِّيبَ) دخی حضرت انس بیورر ایدیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری طیبی رد ایتمزلر ایدی یعنی رسول اکرم حضرتلرینه برکیمسه قوقولی یاغ ویرسه قبول بیوررلر ایدی ابو داود ونسائی وابو عوانه ابو هریره‌دن روایت ایدرلرکه رسول اکرم حضرتلری بیوردیلر برکمسنه‌یه طیب عرض اولنسه رد ایتمسون بلکه قبول ایلسون زیرا طیب اغیریوك دکلدر ورائحه‌سی کوزلدر بیوردیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی عزرة بن ثابتدن انلر ثمامة بن عبدالله حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

تا ثمامه خوش خبر ویردی بونی ★ ایده رحمت آکه تکریمز غنی
ابن مالك طیبی رد ایتمزکری ★ دیر نبیمز ایتمدی رد طیبلری
هم عطر اهدا اولنسه اورسول ★ ایدر ایدی او هدیه‌یی قبول
او نبیمز ایتدی تعلیم بزلری ★ ایتمیدی همده تأثیر سوزلری
خواجه رائف اولبیك امتی ★ بو خصوصده بولدی عالی دولتی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ) ابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدرکه بیوردی (قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم ثَلَاثٌ لَا تُرَدُّ) رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اوچ درلو هدیه واردر رد اولنمز (الْوَسَائِدُ وَالدُّهْنُ وَاللَّبَنُ) یصدق دخی طیب دخی سود یعنی رسول اکرم حضرتلری بیوررلرکه برکیمسه‌یه برآدم طیانمق ایچون یاخود اویقو وقتنده باشی آلتنه قویمق ایچون بریصدق

ویرسه بونلری قبول ایتملیدر برکیمسه بواوچ هدیه‌یی قبول ایتمسه رسول اکرم حضرتلرینك امرشریفنك خلافنی ایشلمش اولور ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی ابن ابی فدیکدن اودخی عبدالله بن مسلمدن اودخی مسلم بن جندبدن انلر ابن عمردن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عَنْ اَبِی هُرَیْرَةَ رضی الله عنه قَالَ) ابی هریره رضی الله عنهدن مرویدرکه بیوردی (قَالَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم طِیبُ الرَّجُلِ مَاظَهَرَ رِیحُهُ وَخَفِیَ لَوْنُهُ) رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردیلرکه رجالك سورینه‌جکی طیب اول طیبدرکه رایحه‌سی ظاهر اولوب رنکی خفی اوله مثلا کل صویی ومسك وعنبر وعود کبی (وَطِیبُ النِّسَاءِ مَاظَهَرَ لَوْنُهُ وَخَفِیَ رِیحُهُ) دخی نسانك سورینه‌جکی طیب اول طیبدرکه رنکی ظاهر اولوب رایحه‌سی خفی اوله زعفران دخی حنا کبی محدثین بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك نساء قوقوسی ظاهر اولان طیبی سورنمسونلر دیو نهیدن مرادلری خانه‌لرندن طشره چیقدقلری وقتده دیمکدر امارلری یانده ایکن هرنوع طیب ایله تطیب ایتسه‌لر جائزدر دیدیلر ائمهٔ کرامك خبرویردیکنه کوره رجال ایچون تطیب ایتمك وقتی (جمعه) (وعید) (وحین احرام) (وحضور مجالس) (وقرائت قرآن) (ووقت علم) (وذکردر) ونسا ایچون وقتی (حین ملاقات زوجدر) ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابوداود الحضریدن اودخی سفیاندن اودخی جریددن انلر ابی نضره‌دن انلر طفاویدن اودخی ابی هریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عَنْ اَبِی عُثْمَانَ اَلنَّهْدِیِّ قَالَ) ابی عثمان النهدی رضی الله عنهدن مرویدرکه مشار الیه بیوردی (قَالَ رسولُ الله صلی الله تعالی علیه وسلم اِذَا اُعْطِیَ اَحَدُكُمُ الرَّیْحَانَ فَلَا یَرُدَّهُ فَاِنَّهُ خَرَجَ مِنَ الْجَنَّةِ) رسول اکرم حضرتلری سزدن بریکزه ریحان یعنی رایحه‌سی کوزل براوت ویرلسه اول ریحانی رد ایتمیوب قبول ایلسون زیرا ریحان جنتدن چیقدی بیوردیلر بعضیلر دیدیلرکه جنتدن چیقان ریحانك عینی دکلدر بلکه ریحان دینیلان شیئك تخمی جنتدن چیقمشدر زیرا ریحان جنتك رایحه‌سی بشیوز سنه‌لك یولدن طویلور بعض حدیث شریفده وارد اولدیغی کبی حق تعالی حضرتلری دنیاده طیبی یعنی قوقولی شیلری خلق ایلدیکه قوللر طیب دنیا ایله آخرتك کوزل قوقولی شیلرینی تخطر ایلیوب اعمال صالحه‌لرینی زیاده ایدرك اعمال صالحه سببیله جنته واصل اولسونلر ایچون ٠

(سند)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن خلیفه ایله عمرو بن علیدن بوایکیسی یزید بن ذریعدن اودخی حجاج صوافدن اودخی حناندن انلر ابو عثمان النهدیدن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

بز سوه‌ریز او کوزل پیغمبری ★ لایق اولدی بولونه ویرملك سری
ایتدی ترغیب شرعنه خوش بزلری ★ حق یولنده ایتدی ایصال سوزلری
ایتسه احسان سزلره ریحان بری ★ اوله مقبول رد اوتمامك کری
تخم ریحان چیقدی جنتدن دیدی ★ ذات ریحان اصل جنتده ایدی
خواجه رائف ایسترایسن جنتی ★ هر ایشنده حقده ایله منتی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ جَرِیرِ بْنِ عَبْدِاللهِ) جریر بن عبدالله حضرتلرندن روایت اولندی مشار الیه حضرتلری هجرتك اللی برنجی سنه‌سی کوفه‌ده قرقس دینلان یرده وفات ایلدی عصر میامن سعادتده برکون رسول محترم افندمزك حضور عالیلرینه کاوب آت اوزرنده اوتوره‌مدیغندن شکایت ایلدی سلطان الانبیا حضرتلری دخی ید سعادتلریله سینه سنه اوروب دعاء ایلدی تأثیر دعای شریفیله آته بنمك خصوصنده عرب آتلولرینك زیاده شجیعی اولدی (قَالَ عَرَضْتُ بَیْنَ یَدَیْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رضی الله عنه فَاَلْقَی جَرِیرٌ رِدَاءَهُ وَمَشَی فِی اِزَارٍ فَقَالَ لَهُ خُذْ رِدَاءَكَ) جریر بن عبدالله حضرتلری بیوردیکه بن حضرت عمر الفاروقك حضور شریفلرینه عرض اولندم یعنی جریر دیمك ایسترکه حضرت عمر الفاروق کرچه بنم آت اوزرنده اولان بهادرلغمی بیلورلر ایسه‌ده پیاده‌لکده اولان شجاعتمه مطلع اولمامغله پیاده‌لکمده اولان جلادتمه وچابك اولدیغمه واقف اولمق ایچون بنی حضور عالی خلیفه‌یه عرض ایتدیلر جریر دخی حضرت عمر افندمزه جلادتنی کوسترمك ایچون رداسنی براقدی حضرت عمرك حضورنده جریر اورته قوشاق اولدیغی حالده مردانه یوریدی حضرت عمر الفاروق جریرك پیاده‌لك حالنده اولان جلادتنی طور ویوزویشندن فهم ایدوب ای جریر رداکی ارقه‌که الوب مشیدن فراغت ایت جلادتك ظاهر اولدی بیوردی چونکه اولوقتده حکمدار اولان ذاته اکثریا عرض لشکر ایدرلر ایدیکه عسکرینك شجیع وغیرشجیع وصاحب جلادت اولوب اولمیانلرینه مطلع اولمغله بکندیکنی قبول وبکنمدیکنی رد ایلیه یعنی اثنای حربده هربرینی مقتدر اوله‌جغی مقامده استخدام ایتمك ایچون (فَقَالَ عُمَرُ لِلْقَوْمِ مَارَأَیْتُ رَجُلًا مِنْ صُورَةِ جَرِیرٍ اِلَّا مَابَلَغَنَا مِنْ صُورَةِ یُوسُفَ علیه السلام) ایمدی حضرت عمر حاضر اولان قومه خطاب ایدوب بیوردیکه بن جریرك صورتندن کوزل برکیمسه کورمدم لکن بزه سماع طریقیله بالغ اولدیکه حضرت یوسف علیه السلامك جمالی صورت جریردن دها کوزلدر بیوردیلر حضرت عمرك حسن وجمال جریردن کوزل جمال کورمدم بیورمسی احادامته نظراً کوزل اولدیغی وجریرك حقنده (یوسف الامة) اطلاقی سزا

اولدیغنی بیلدیرمك ایچون اولوب بوخسه اجمل الانبیا علیه و علیهم الصلواة افندمز
حضرتلرینك حسن وجمالی هیچ بر کیمسه‌یه قیاس قبول ایتدیکی علی العموم معلوم اولمق حسبیله
حضرت عمر الفاروق جریرك حسننی بیانده حسن وجمال حضرت نبویه‌یی ذکر واستثنا ایتدیلر
زیرا حضرت پیغمبرك حسن وجمال عالیلرندن بحث ایتمك اقتضا ایتمز آنك حسن وجمالی اولدرجه
کالده ایدیکه کماهو حقه ادراك غیر ممکندر حبیب کبریاده اولان حسن وجمالی آنجق اول حسنی
اعطا بیوران خالق کائنات حضرتلری بیلور صاحب حسن وجمال اولان کیمسه‌لر اکثریا طیب
وقوقولی شی استعمال ایتدکاری جهت ومناسبتله بوحدیث شریف بومقامده ذکر اولندی ·

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی عمر بن اسماعیل بن مجالددن اودخی
ابی‌دن انلر بیاندن اودخی قیس بن ابی‌حازمدن اودخی جریر بن عبدالله‌دن روایت بیوردی ·

﴿نظم﴾

عرضحال ایتدی رسوله برجوان * دیر فرسده طوره مازم بن امان
خوب دعا ایتدی نبیز اول زمان * اولدی درحال اوجریرنام پهلوان
هم دخی عرض اولمشیدی عمره * برشجاعت وجهی بکزر قمره
خوش‌کورونوش بریکیت اولدی‌بدید * وجه‌یوسف‌صان‌طلوع ایتدی‌جدید
خواجه راتف هپ شمائلدن‌یازار * ایسترسن ال کتابی ایت نظر

﴿باب سادس وعشرون﴾

﴿افصح الفصحا افندمز حضرتلرینك کلام شریفلرینك کیفیتی حقنده وارد اولان احادیث
شریفه بیانده‌در﴾

معلوم اوله‌که فخر عالم وکزیدهٔ بنی آدم وخلاصهٔ کائنات وصاحب مسند لولاك‌لولاك افندمز
حضرتلرینك فصاحت لسان وبلاغت زبانلرینی تعریف وتقریردن جمله فصحا عاجزلردر حتی
بنونهد رسول اکرمك حضور شریفلرینه کلوب رسول اکرم حضرتلرینك کلمات جلیله‌لرینی
استماع ایتدکده تعجب ایدرك یارسول‌الله بزجمله‌مز بر بلده‌ده نشو ونما بولدق جناب عالیکز بعض
عربه بعض لغت ایله تکلم بیوررسکزکه بزانی فهم ایده‌میز حکمتی ندر دیدی رسول محترم
افندمز جواب بیوردیکه حضرت حق سبحانه وتعالی بنی غایت کوزل ادب ایله تأدیب
بیوردی وجمیع لغت عربه واقف قیلدی ·

﴿الحدیث الاول﴾

﴿عَنْ عَائِشَةَ رضی الله تعالی عنها قَالَتْ مَا كَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم یَسْرُدُ سَرْدَكُمْ هٰذَا﴾
حضرت عائشه‌دن مرویدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلری کلامی سزك شو سویلدیککز
کبی سویلمز ایدیکه حتی هر استماع ایدن کیمسه لایقیله فهم ایده‌مز اولسون ﴿وَلٰكِنَّهُ كَانَ یَتَكَلَّمُ
بِكَلَامٍ بَیْنٍ فَصْلٍ یَحْفَظُهُ مَنْ جَلَسَ اِلَیْهِ﴾ بلکه رسول اکرم حضرتلری تکلم بیورر ایکن اغیر

اغیر وهر کلامك مابیننی فصل وتفریق ایدرك تکلم ایدرلر ایدی حتی رسول اکرمك حضور
عالیلرنده جلوس ایدوب کلام شریفنی استماع ایدن ذوات اول کلام‌دررباری غایت حسن ادا
ایله سویلندیکندن ناشی حفظ وازبر ایدرلر ایدی مرویدرکه بر کیمسه رسول اکرم حضرتلرینك
کلام عالیلرینی حرف بحرف صایمق مراد ایتسه صایمغه قادر اولور ایدی لکن ظن اولنمیدکه
بزلر دخی اویله اغیر اغیر سویلمکه قادرز بزم اغیر اغیر سوزیمزدن سامعینه ثقلت حاصل اولور
چونکه افصح الانبیا افندمز حضرتلرینك اغیر اغیر مکالمه بیوردقلری حالده اثنای کلام سعادتده
کذران ایدن وقت وزمان بزم فوق الغایه چابك چابك سویلدیکمز کلماتك مدت کذرانی قدر
ایدی بومطلقا معجزهٔ نبویه‌دندر (صلی الله علیه وسلم)

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی حمید بن مسعدة البصریدن اودخی
حمید بن الاسوددن انلر اسامة بن زیددن اودخی زهیر تابعیدن انلر عروة بن زبیردن اودخی
حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ·

﴿نظم﴾

ذات پاکینه اوله بیك صلوات * که اودر ابلغ ارباب لغات
هر سوزی وحی خداوند علیم * نه کهردر اوکریم ابن کریم
عالمینه باعث رحمت اودر * جن وانسه نه بیوك نعمت اودر
نازل اولدی آکه قرآن کریم * که اولوردی اوآنك ایله کلیم
هم دخی کیم شعر دکلدر اوکلام * نظم سازده نه ممکن اونظام
آکلدیوب شورتبه اعجازنی * ایشیدوب خوب اوکوزل آوازنی
ابکم اولدی بلغای اوزمان * قالمشیدی جمله عالم حیران
دیدی راتف مدعیلر ملزم * جمله سیده عجزله در ابکم
اولسون اصحابنه صدکونه سلام * که انك هر بریسی اهل کلام

﴿الحدیث الثانی﴾

﴿عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم یُعِیدُ الْكَلِمَةَ ثَلَاثًا لِتُعْقَلَ عَنْهُ﴾ انس
بن مالك رضی الله عنهدن مرویدرکه مشار الیه بیوردی رسول اکرم حضرتلری فهم اولنمسی
الزم اولان کلمه‌یی کندیلرندن لایق وجه اوزره اخذ وتعقل اولنمسی ایچون اوچ کره تکلم
ایتمك عادت کریمه‌لرندن ایدی ·

﴿تنبیه﴾

رسول محترم افندمزك مهم اولان مقامده اوچ کره کلمه‌یی تکلم بیورمسنده خلق اوزرینه کمال
حسن خلق وشفقت ومرحمتلرینه دلالت واردر دخی اوچکره تکلم بیورملرنده شونی اشعار
واردرکه عقلاك (اعلا) (واوسط) (وادنا) اوچ مرتبه‌سی اولوب عقلی اول مرتبه‌ده اولان
اولکی کره تکلمده فهم ایدر وعقلی ایکنجی مرتبه‌ده اولان کیمسه ایکنجی کره تکلمده

فهم ایدر عقلی اوچنجی مرتبه‌ده اولان کیمسه اوچنجی کره تکلمده فهم ایدر اوچ کره تکلمده
فهم ایتمیان اصلا فهم ایتمزولوکه تکلم کرات کثیره ایله اولسون ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن یحیی‌دن اودخی ابو قتیبه سلم بن قتیبه‌دن اودخی عبدالله بن مثنادن انلر ثمامه‌دن ثمامه انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی

﴿الحدیث الثالث﴾

(عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِیٍّ رضی الله تعالی عنهما قَالَ سَأَلْتُ خَالِی هِنْدَ بْنَ اَبِی هَالَةَ وَكَانَ وَصَّافاً) امام حسن رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدرکه مشارالیه بیوردی رسول اکرم حضرتلرینك کما هو حقه وصفنه عارف اولان دائم هند بن ابی هاله‌دن سؤال ایتدم بو خالك تفصیلی کتابك اوائلنده بیان اولندی (قُلْتُ صِفْ لِی مَنْطِقَ رسول الله صلی الله علیه وسلم) بن دیدمکه یا دائم بنم ایچون وصف ایله رسول اکرم حضرتلری نطق بیوردقلرنده نه کیفیتده نطق بیوررلرایدی (قَالَ كَانَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم مُتَوَاصِلَ الْاَحْزَانِ دَائِمَ الْفِكْرَةِ) هند بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری همیشه الله تعالی‌یی متفکر والله تعالینك حضوری دریاسنده مستغرق ایدی یعنی اکثری رسول اکرم حضرتلری سکوت اوزره اولورلر ایدی (لَيْسَتْ لَهُ رَاحَةٌ طَوِيلُ السَّكْتِ لَا يَتَكَلَّمُ فِی غَيْرِ حَاجَةٍ) رسول اکرم حضرتلرینك اهل دنیا کبی دنیا ایله استراحتلری اولمز ایدی وسکوتی زمانی نطق زماندن دها طویل ایدی ومقتضی اولمدقجه تکلم بیومزلر ایدی (يَفْتَتِحُ الْكَلَامَ وَيَخْتِمُهُ بِاسْمِ اللهِ) رسول محترم حضرتلری ابتدای کلامده وختم کلامده اسم اللهی ذکر ایدرایدی (وَيَتَكَلَّمُ بِجَوَامِعِ الْكَلِمِ كَلَامُهُ فَصْلٌ) رسول اکرم حضرتلرینك کلامی حق وصواب اولوب معانی کثیره‌یی الفاظ قلیله ایله تکلم وافاده ایدرلرایدی (لَا فُضُولَ وَلَا تَقْصِيرَ فِيهِ لَيْسَ بِالْجَافِی وَلَا الْمُهِينِ) نبی محترم حضرتلرینك کلام عالیلرنده ادای مرامدن زیاده یاخود نقصان برلفظ یوقدر وخوشخوی ونیك خصلت اولمغله هیچ برفرده جفا ایتمزلر وبروقت هیچ برفردی تحقیر ایتمزلر ایدی (يُعَظِّمُ النِّعْمَةَ وَاِنْ دَقَّتْ لَا يَذُمُّ مِنْهَا شَيْئاً غَيْرَ اَنَّهُ لَمْ يَكُنْ يَذُمُّ ذَوَاقاً وَلَا يَمْدَحُهُ) رسول اکرم حضرتلری هرنقدر آز اولور ایسه‌ده مطلقا نعمته تعظیم ایدرلر واصلا برنعمتی مذمت ایتمزلر ایدی بلکه هرنعمته حمد وشکر ایله مقابله ایدرلر وطعامی وشرابی لذتسزلکی ایچون ذم وطیبلکی ایچون مدح ایتمزلر ایدی یعنی هرنقدر لذتسز اولور ایسه‌ده منعم اولان باری تعالی‌یه تعظیم ایچون اول نعمته تعظیم ایدرلرایدی ذم ایتمدکاری نعمت اولدیغندن ایچون ومدح ایتمدکاری حرصی اولمدیغندن ایچوندر (وَلَا تُغْضِبُهُ الدُّنْيَا وَلَا مَا كَانَ لَهَا) فخر عالم حضرتلرینی دنیانك جاهی ومالی غضبه کتورمز ایدی دخی دنیایه متعلق اولان امور جناب سعادتلرینی دارلتمزایدی (فَاِذَا تُعُدِّیَ الْحَقُّ لَمْ يَقُمْ لِغَضَبِهِ شَیْءٌ حَتَّى يَنْتَصِرَ لَهُ) ایمدی حقدن تجاوز اولنسه‌وبر

خبرده وارد اولمشکه (ان الله یحب کل قلب حزین) یعنی الله تعالی حضرتلری حزنلی قلبلره محبت ایدر

ینه خبرده وارد اولدیکه (تفکر ساعة خیر من عبادة سنة) یعنی الله تعالی‌یی برساعت تفکر برسنه عبادتدن خیرلیدر

کمسنه حقدن عدول وباطلی اجرا ایتسه حضرت رسالتمآب افندمز برمرتبه غضبناك اولورلر ایدیکه هیچ برشی اصلا غضبلرینه مقاومت وخشملرینه ممانعت ایده‌مزایدی حتی تجاوز اولنان حق ایچون یاردم اولنوب واول حق یرین بولمدقجه (لَا يَغْضَبُ لِنَفْسِهِ وَلَا يَنْتَصِرُ لَهَا) فخر عالم افندمز کندی نفس شریفلری خصوصنده برکمسنه‌یه غضب ایتمیوب اول کیمسه‌دیه انتقام صددنده اولمازلر ایدی بلکه حلم وکرم ایله مقابله وکوتولك ایده‌نه ایلك ایدرلر ایدی (اِذَا اَشَارَ اَشَارَ بِكَفِّهِ كُلِّهَا) دخی برشیئه اشارت مراد ایتدکاری وقت مبارك ید سعادتلریله اشارت بیوروب پارمق ایله اشارت بیورمزلر ایدی زیرا پارمغیله اشارت ایتمك متکبرینك حالیدر (وَاِذَا تَعَجَّبَ قَلَبَهَا) رسول اکرم حضرتلری برشیئه تعجب ایتدکاری وقت مبارك اللرینی بولندیغی هیئتدن چویرر ایدی یعنی تعجب وقتنده مبارك اوجی ایچی سما طرفنه کشاده بولنسه جانب زمینه چویررلر ومبارك ید اقدسلرینك ایچی جانب زمینه ایسه جانب سمایه چویررلر ایدی احوال عالم وعجایباتی تحویل اولندیغنه اشارت ایچون (وَاِذَا تَحَدَّثَ اتَّصَلَ بِهَا) رسول محترم حضرتلری تکلم بیوردقلری وقت تکلملری اللریله برابر ایدی رسول الله افندمزك تکلمی اللریله برابر اولمنك کیفیتی بیان ایچون ابن ابی هاله بیوررکه (وَضَرَبَ بِرَاحَتِهِ الْيُمْنَى بَطْنَ اِبْهَامِهِ الْيُسْرَى) رسول اکرم حضرتلری حین تکلمده صاغ اللریله صول اللرینك باش پارمغنك ایچ طرفنه اورمق عادت کریمه‌لری ایدی حکمتی نه اولدیغنی الله ورسولی اعلمدر (وَاِذَا غَضِبَ اَعْرَضَ وَاَشَاحَ) نبی محترم حضرتلری برکمسنه‌یه غضب ایتدکاری وقت آزار وانتقام ایتمیوب کمال حلم وکرم ایله مقابله بلکه اعراض وعفوده مبالغه ایدرلر ایدی (وَاِذَا فَرِحَ غَضَّ طَرْفَهُ) دخی ذات عالی رسالتپناه افندمز حضرتلری شاد اولدقلری وقت مبارك چشم انور سعادتلرینی قپارلر ایدی تواضع ایدوب اظهار بشاشت ایتمامك ایچون (جُلُّ ضَحِكِهِ التَّبَسُّمُ يَفْتَرُّ عَنْ مِثْلِ حَبِّ الْغَمَامِ) سلطان الانبیا حضرتلرینك بیوك کولمه‌لری تبسم اولوب تبسملری وقتنده صافی وبراق اینجو دانه‌لری کبی دندان عالیلری ظاهر اولور ایدی صلی الله علیه وسلم ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی سفیان بن وکیعدن وابن وکیع جمیع بن عمر بن عبدالرحمن العجلیدن اودخی خدیجة الکبرا رضی الله عنهانك زوج سابقی ابو هاله‌نك ولدندن بنی تمیمدن ابو عبدالله نام رجلدن اودخی ابن ابی هاله‌دن اودخی حسن بن علی رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿نظم﴾

اول حسن که جمله عندنده همام ٭ کرچه لایق اولدی آکا احترام
اورسولك وصفنی بورسیدایدی ٭ هند خالدن سؤال ایتدم دیدی
اولمشیدك اکثریا روبرو ٭ ایله وصفك کل نبیك کل برو
هند بیوردی غالب الاحزان نبی ٭ اقتضاده سوزلری ایچوکی

خلق احسن کوردیلر آنی عظیم ★ نفس ایچون اولمشدیلر کظیم
هم غضبدن اولمدیلردی الیم ★ عفو ایدردی اوکریم بن کریم
ازلغنده یوق ایدی انده کدر ★ از ایسـده نعمتی تبجیل ایدر
دیدی رائف خوش تبسمله یله ★ کولدی نی لؤلؤی دندان ایله

باب سابع وعشرون

(فخر عالم افندمز حضرتلرینک کولمهرینک کیفیتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده در)

الحدیث الاول

(عن جابر بن سمرة قال كان في ساق رسول الله صلى الله عليه وسلم حموشة) جابر بن سمره رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلرینک مبارک ساق سعادتلرنده نوعما اینجهلك وارایدی یعنی مبارك بالدیرلری قالین دکل ایدی زیرا رسول اکرم حضرتلرینک جمیع اعضای شریفنده حسن وتناسب واردر قالین بالدیرلی حسندر (وكان لا يضحك الا تبسما) رسـول اکرم حضرتلری انواع ضحکدن برنوع ایله کولمز ایدی الا تبسم نوعی ایله کولر ایدی محدثین بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینک ضحکلری امور آخرت ایچون اولوب امور دنیا ایچون سس ایتمیهرك کولج یوزلولکدن زیاده ایمزلر ایدی (وكنت اذا نظرت اليه قلت اكحل العينين وليس باكحل) جابر حضرتلری بیوردیکه رسـول اکرم حضرتلرینک وجه شریفلرینه نظر ایتدیکم وقتده وهلهٔ اولیده مبارك کوزلرینه سرمه چکمش دیرایدم حالبوکه مبارك چشم انور سـعادتلری قدرتدن سرمهلی اولوب کوزلرینك سـیاهلغی سرمهدن دکل ایدی جابر حضرتلری رسـول محترم حضرتلرینك مبارك کوزلری قدرتدن سرمهلی اولدیغنی بیان ایتدی یوقسه رسول اکرم حضرتلری سرمه چکمز ایدی دیمك دکلدر .

اکحل العینین لفظی مبتداء محذوفك خبریدر او مبتداء محذوف هو لفظیدر

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن منیدن اودخی عباد بن العوامدن انلر حجاج بن ارطاتدن اودخی سماك بن حربدن انلر جابر بن سمره رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

الحدیث الثانی

(عن عبد الله بن الحارث قال ما رأيت احدا اكثر تبسما من رسول الله صلى الله عليه وسلم) عبدالله بن حارث رضی الله عنهدن مرویدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلرندن تبسمی چوق برکمسنه کورمدم تبسم سس ایتمیهرك کولومسهمكدر یعنی عبدالله بن حارث حضرتلری دیمك ایسترکه رسول اکرم حضرتلری کولج یوزلی ایدی بعضیلر بیوردیلرکه عبدالله بن الحارث حضرتلرینك مرادی رسول اکرم افندمزك تبسملری ضحك طریقیله کولمهلرندن اکثردر سائر ناسك ضحکلری تبسملرندن زیادهدر دیمکدر .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی ابن لهیعهدن اودخی عبدالله بن المغیرهدن انلر عبدالله بن الحارثدن روایت بیوردی .

نظم

قهقههسی اونبینك یوق ایدی ★ بزضعیفه از کولینـوزسز دیدی
وجه عالی کولمهیشده حکمتی ★ چون تفکر ایله بولدی دولتی
حق بیوری اغلیك چوق از کولون ★ ایسترسـن خوش اوله آخر کونون
هـم تبسم ایله اولدیلر کولر ★ امتیچون روی خوش اولمق دیلر
خواجه رائف کل تبسم ایله سن ★ جملهیه ایت وجه پاکیثی حسن

الحدیث الثالث

(عن عبد الله بن الحارث قال ما كان ضحك رسول الله صلى الله عليه وسلم الا تبسما) عبدالله بن حارث حضرتلرندن مرویدرکه بیوردی رسول اکرم حضرتلرینك اکثر وقتلرده کولمسی دکل ایدی الا تبسم ایدی تبسم سابقده بیان اولندیغی کبی سسسز کولومسهمكدر .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن خالد الخلالدن اودخی یحیی بن اسحاق السیلحانیدن انلر لیث بن سعیددن انلر یزید بن ابی حبیبدن اودخی عبدالله بن حارثدن روایت بیوردی .

الحدیث الرابع

(عن ابي ذر قال) ابی ذر رضی الله عنهدن مرویدرکه بیوردی (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اني لاعلم اول رجل يدخل الجنة وآخر رجل يخرج من النار) رسول اکرم حضرتلری بیوردیکه تحقیق بن جهنمدن نجـات بولانلردن جنته اول داخل اولان رجلی و جهنمدن الك صکره چیقهجق رجلی بیلورم (يؤتى بالرجل يوم القيامة فيقال اعرضوا عليه صغار ذنوبه ويخبأ عنه كبارها) قیامت کوننده برکمسنه حساب محلنه کتوریلور وملائکهیه امر اولنورکه شوکمسـهنك صغیر اولان کناهلرینی کندویه بر بر عرض ایدك کبیر اولان کناهلری اول کیمسهدن کیزلو اولدیغی حالده (فيقال له عملت يوم كذا وكذا كذا وكذا وهو مقر لا ينكر وهو مشفق من كبارها) ایمدی بیوك کناهلری کیزلنوب کناه صغیرلری عرض اولان رجله ملائکه ای کیمسه سن فلان سندنك فلان کوننده فلان ساعتنده شویله برکناه ایشلدك دیرلر رجل مذکورك دخی خاطرینه کلوب تصدیق ایدوب انکار ایتمز حالبوکه اول رجل کناه صغیرهدن سؤال اولندقده کبیرهدن سؤال اولنهجغنده شبهه قالمدی دیو بیوك کناهلرندن خوف ایدرك اضطرابه دوشر (فيقال اعطوه مكان كل سيئة عملها حسنة) رجل مذکور بیوك کناهلرمدن سؤال اولنور ایسـدم حالم نه اولور دیهرك افکار وخوفده ایکن اول غفار ذنوب حضرتلری شوقولمك

هر ایشلدیکی سیئدنك مقابلهسنده حسنه ویرك دیو ملائکهیه خطاب ایدر ﴿ فیقول ان لی ذنوباً ما اراها ههنا ﴾ مذکور بیچاره کنهکار مأمولنك خلافی اولهرق نائل لطف وعنایت پروردکار اولدیغنی کورنجه حرص وطمعه دوشوب بنم دها بیوك کناهلرم واردر دفتر اعمالده انلرك قیدینی کورهمیورم کاشکی انلر دخی میدانه چیقوبده مقابلهسنده بیوجك حسنهلر احسان بیورلسه ایدی دیو اندیشه ایدر ﴿ قال ابوذر فلقد رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ضحك حتی بدت نواجذه ﴾ ابوذر بیوردیکه رجل مزبورك حسنهیه طمعی ایله سویلدیکی کلامی نقل اثناسنده تحقیق رسول محترم حضرتلرینی کوردم برمرتبهده کولدیلرکه حتی نواجذ دیدکاری مبارك دیشلری ظاهر اولدی نواجذ عادتا ضحك وقتنده ظاهر اولان دیشلردر ترمذی حضرتلرینك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی امور آخرت ایچون حضرت فخر عالمدن برقاچ دفعه ضحك واقع اولدیغنی بیان ایچوندرکه بوحدیث شریفده الله تعالینك قوللرینه اولان لطف واحسانی افهام واردر سلطان انبیا حضرتلرینك احوال قیامته واهل جنت واهل نار واهل حسابك احواللرینه اطلاع تامهسی اولدیغی بوحدیث شریف ایله دخی ثابتدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی ابوعماردن اودخی وکیعدن اودخی اعمشدن انلر معرور بن سویددن انلر ابی ذردن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عن جریر بن عبدالله قال ما حجبنی رسول الله صلی الله علیه وسلم منذ اسلمت ولا رآنی الا ضحك ﴾ جریر بن عبدالله حضرتلرندن مرویدرکه مشار الیه بیوردی رسول اکرم حضرتلری اسلامی قبول ایتدیکم کوندنبرو بنی سعادتله التماس ایتدیکم شیئدن منع ایتمیوب مطلوبمی اعطا بیوردی واولزماندنبرو بنی کوردکجه کولرلر ایدی بوحدیث شریفده اشارت واردرکه برکیمسه سودیکی برآدمی کورسه تبسم ایتمك اقتضا ایدر مأمولدرکه رسول محترم حضرتلری جریری هر کوردکده کولدکلرینك وجهی جریر مظهر حسن وجمال اولدیغی ایچوندر حتی ذکری سبقت ایتدیکی وجهله حضرت عمر افندیمز مشار الیه جریر حضرتلرینه یوسف الامة بیورمشلردر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی احمد بن منیعدن اودخی معاویة بن عمرودن اودخی زائدهدن اودخی بیاندن اودخی قیس بن ابی حازمدن اودخی جریر بن عبدالله دن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اوجریر اولمش جمالك مظهری ٭ پرشجاعت اول کوزللر سروری
صاچیلردی کول جمالندن ضیا ٭ ایتدی تحسین آنی شاه انبیا
هر کورشده کولردی او رسول ٭ مجلسنده ایدر بدیلر قبول

ویردیلر ایدی رسولدن چوق خبر ٭ اولمشیدی او خبرلر معتبر
ایتدی رائف بونلره بوزبیك صلات ٭ اوصلات ایله بولوروز بز نجات

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عن عبدالله بن مسعود قال ﴾ عبدالله بن مسعود رضی الله عنهدن مرویدرکه عبدالله بن مسعود بیوردی ﴿ قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انی لاعرف آخر اهل النار خروجاً من النار رجل یخرج منها زحفاً فیقال له انطلق فادخل الجنة ﴾ رسول محترم حضرتلری بیوردیلرکه تحقیق بن مؤمنینك کناهکارلرندن جهنمدن اڭ صکره چیقان کیمسهیی بیلورم جهنمدن اڭ صکره چیقان رجل مقعدی اوزرینه سورینهرك جهنمدن چیقار واول رجله دیرلرکه یوری جنته کیر ﴿ قال فیذهب لیدخل فیجد الناس قد اخذوا المنازل فیرجع فیقول یا رب قد اخذ الناس المنازل ﴾ فخر عالم حضرتلری بیوردیلرکه اول رجل ملائکهدن بوکلامی استماع ایتدکدنصکره جنته داخل اولمق ایچون جنت جانبنه متوجه اولور ایمدی اول رجل جنت الاعلی قپوسندن کیروب اهل جنتی کوررکه هرکس بر منازل عالی استحیایله اوتوررلر کندویه اوتورهجق منزل قالمامشدر ظنیله رجوع ایدرك یا ربی جنته دخولمی فرمان بیوردك بندخی کیردم لکن هرکس منازل جنتی اخذ ایتمیله بکا منزل قالمامش بندخی عودت ایتدم دیر ﴿ فیقال له اتذکر الزمان الذی کنت فیقول نعم فیقال له تمن ﴾ ایمدی اول رجله دیرلرکه سن دنیاده اولان زمانیمی خاطرینه کتوردك یعنی بوزمانی دنیا زمانیمی قیاس ایتك وبووقتی دنیاده هرکس منزلنده اوتوروب غیره اوتورهجق یر قالمدیغی وقت کبیمی ظن ایتك ایسترسین رجل دخی اوت دنیا زمانی خاطریمه کلوب جنتی دنیایه قیاس ایدرك بکا منزل قالمدی ظنیله عودت ایتدم دیو اعطای جواب ایلمسی اوزرینه اول رجله دیرلرکه جنتی احوال وازمان دنیایه قیاس ایتمیهرك خاطرینه خطور ایدن شیلری یعنی هرنقدر واسع منازل وقصر وباغ وبساتین وانهار واشجار وخدمتکار ومطالب سائرهیه دائر هرنه که ایستر ایسهك ایسته ذهننده استعظام واستکثار ایلدیکك شیلر کندجه هرنقدر بیوك وچوق ایسهده بوکون دریغ اولنمیوب جملهسی ویریلهجکدر ﴿ قال فیتمنی فیقال له فان لك الذی تمنیته وعشرة اضعاف الدنیا ﴾ رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه اول رجل هرنه که مرادی وار ایسه جملهسنی ایستر ایمدی اول رجله دیرلرکه تحقیق ایستدیکك شیلر سنك ایچوندر ومطلوباتکدن فضله اولهرق بیلدیکك دنیانك اون مثلی قدری احسان بیورلمشدر ﴿ قال فیقول اتسخر بی وانت الملك ﴾ نبی محترم افندمز حضرتلری بیوردیکه اول رجل کندی حقنده ظهور ایدن کرم الهیهیی ملاحظه ایدوب غایت سرورندن دیرکه یارب بنی استهزامی ایدرسك حالبوکه سن پادشاه عظیم الشانسك ﴿ قال فلقد رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ضحك حتی بدت نواجذه ﴾ ابن مسعود بیوردیکه رجلك

شو كلامنى بيان اثناسنده رسول اكرم حضرتلرينى كوردم بر مرتبه‌ده ضحك بيورديلركه حتى
نواجذلرى ظاهر اولدى نواجذ كشى كولديكى وقت كورينان ديشلريدر بو حديث شريف ايله
مراد رسول محترم افندمزك امور آخرت ايچون تبسمك غيرى ضحك بيورمش اولدقلرينى بياندر .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى هناد بن سديدن اودخى ابو معاويه‌دن
اودخى اعمشدن انلر ابراهيمدن اودخى عبيدة السلمانيدن انلر عبدالله بن مسعوددن روايت بيوردى .

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبِيعَةَ قَالَ شَهِدْتُ عَلِيًّا رضى الله عنه اُتِيَ بِدَابَّةٍ لِيَرْكَبَهَا فَلَمَّا وَضَعَ رِجْلَهُ فِي الرِّكَابِ
قَالَ بِسْمِ اللّٰهِ فَلَمَّا اسْتَوٰى عَلٰى ظَهْرِهَا قَالَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ﴾ على بن ربيعه‌دن مرويدر ديديكه بن حضرت
علينك حضورنده بولندم حضرت على كرم الله وجهه‌يه بنمك ايچون بر دابه كتورلدى وقتاكه
حضرت على اياغنى اوزنكى‌يه قويمق ايستدى بسم الله ديدى چيقوب دابه‌نك اوزرينه قرار
ايتدكده الحمد لله ديدى ﴿ ثُمَّ قَالَ سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَاِنَّا اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴾
حضرت على كرم الله وجهه دابه‌نك اوزرنده قرار ايتدكدنصكره بو آيت كريمه‌يى اوقودى معناى
شريفى بودركه اول ذات واجب تعالى بى نقايصدن تنزيه ايدرمكه بزم ايچون شو بنديكم دابه
نوعنى تسخير ومنقاد ايلدى اكر تسخير ايتمامش اولسه ايدى بز آنك تسخيرينه قادر اوله‌ماز ايدك
وتحقيق بزى يوقدن وار ايدن ربمز اولان الله عظيم الشانك حكم وامرينه رجوع ايديجى‌يز
﴿ ثُمَّ قَالَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ثَلَاثًا وَاللّٰهُ اَكْبَرُ ثَلَاثًا ﴾ حضرت على آيت كريمه‌يى اوقودقدنصكره اوچ كره
الحمد لله واوچ كره الله اكبر ديوب صكره بو دعايى اوقودى ﴿ سُبْحَانَكَ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي
فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اَنْتَ ﴾ يعنى يارب بن سنى شانكه لايق اولميان شيلردن تنزيه ايدرم تحقيق
بن نفسمه ظلم ايتدم سن مغفرت ايله زيرا ذنوبى كيمسه مغفرت ايتمز انجق سن عظيم الشان مغفرت
ايدرسك ﴿ ثُمَّ ضَحِكَ فَقُلْتُ لَهُ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ تَضْحَكُ يَا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ بو دعادنصكره حضرت على
كولديلر ابن ربيع ديديكه حضرت علينك كولديكنى مراق ايدوب اى مؤمنلرك اميرى سبب
ندركه بعد الدعا كولدك ديدم ﴿ قَالَ رَاَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم صَنَعَ كَمَا صَنَعْتُ ثُمَّ ضَحِكَ
فَقُلْتُ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ تَضْحَكُ يَا رَسُولَ اللّٰهِ قَالَ اِنَّ رَبَّكَ لَيَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ اِذَا قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي
يَعْلَمُ اَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اَحَدٌ غَيْرِي ﴾ حضرت على كرم الله وجهه جوابده بيورديلركه بن نبى
محترم حضرتلرينى بعينه بنم ايتديكم كبى ايدر كوردم وسؤال ايتدمكه يارسول الله كولديككزه
سبب ندر سعادتله بيورديلركه ياعلى ربك اول وقتده قولندن خوشنود اولوركه او قول يا ربى بنم
كناهلريمى مغفرت ايله ديو نياز ايده بو نياز ايدن قول بيلوركه اللهدن غيرى مغفرت ايده‌جك
يوقدر يعنى بنده‌ٔ كنهكار رب العالميندن مغفرت رجا ايدوب وحق تعاليدن غيرى برفرد كناهى

بعض نسخه‌ده احد غيره واقع اولدى ظاهر اولان بودر

عفو ايده‌ميه‌جكنى بيلوب اول وجهله نياز واعتقاد ايدر ايسه الله ذو الجلال حضرتلرى او قولك
نيازندن خشنود وراضى اوله‌جغنه سلطان الانبيا صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرى
كمال سرورلرندن ضحك بيورمشلر وحضرت على كرم الله وجهه ورضى الله عنه دخى رسول
اكرم حضرتلرينك ضحكنه متابعةً ضحك بيورديلر بو اصول اوزره دابه‌نك اوزرينه بنوب
بعد الدعا كولمك سنت شريفه‌در .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى قتيبة بن سعددن اودخى ابو الاحوصدن
انلر ابى اسحاقدن اودخى على بن ربيعه‌دن روايت بيوردى .

﴿ نظم ﴾

نور على بدكلدى برخيل كه كيده ★ او اياغك ديلدى اوزنكيده
تكرى اسمك اوقوديلر اول زمان ★ اوستنه آنك قرار ايتدى اوآن
بعده حمد وثنالر ايلدى ★ كردكاره چوق دعالر ايلدى
او على هم ايستدى عفو ذنوب ★ حق تعالى ايليه ستر عيوب
بعدزا چون او على نازك كولر ★ اولدى سائل ضحكنه باعث ديلر
شاه مردان وجهنى سويلرديلر ★ فخر عالم بويلجه كولرديلر
هم بيوردى كيم ايدر عفوى طلب ★ قيله مغفور آنى ربمز چلب
خواجه‌دراى ايله‌نياز از غفور ★ اوله‌سك يوم قيامده سن شكور

﴿ الحديث الثامن ﴾

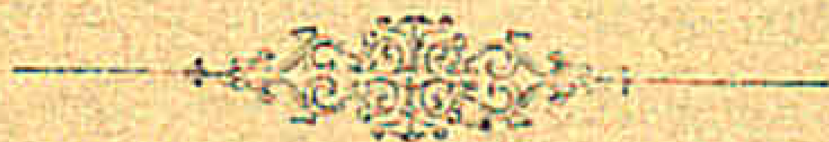
﴿ عَنْ عَامِرِ بْنِ سَعْدٍ ﴾ عامر بن سعددن مرويدر ﴿ قَالَ قَالَ سَعْدٌ رَاَيْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم ضَحِكَ
يَوْمَ الْخَنْدَقِ حَتّٰى بَدَتْ نَوَاجِذُهُ ﴾ سعد بن ابى وقاصك اوغلى عامر ديديكه پدرم سعد حضرت
پيغمبرك يوم خندقده مبارك نواجذلرى ظاهر اوله‌جق قدر ضحك بيوردقلرينى بن كوردم ديدى
﴿ قَالَ قُلْتُ كَيْفَ كَانَ قَالَ كَانَ رَجُلٌ مَعَهُ تُرْسٌ وَكَانَ سَعْدٌ رَامِيًا وَكَانَ يَقُولُ كَذَا وَكَذَا بِالتُّرْسِ
يُغَطِّي جَبْهَتَهُ ﴾ عامر ديديكه خندق غزاسى كوننده رسول اكرم حضرتلرينك سبب ضحكى
نه اولدى ايدى ديو پدرم سعددن سؤال ايلدم پدرم سعد جواب بيورديكه يوم خندقده برقالقانلى
رجل وار ايدى وبنم دخى اوق آتمه‌ده مهارتم اولوب آتديغم اوق محل مقصوده اصابت ايدر
ايدى واول قالقانلى كيمسه قالقانى كاه صاغنه وكاه صولنه چويرر ايدى يعنى قالقانى چويرمكدن
مرادى سپر ايدوب ارقه‌سنده كيزلنور ايدى ﴿ فَنَزَعَ لَهُ سَعْدٌ بِسَهْمٍ فَلَمَّا رَفَعَ رَاْسَهُ رَمَاهُ فَلَمْ يُخْطِئْ
هٰذِهِ مِنْهُ يَعْنِي جَبْهَتَهُ وَانْقَلَبَ وَاَشَالَ بِرِجْلِهِ ﴾ ايمدى بن براوق چيقاروب اول كيمسه‌نك
فرصتنى كوزتدم وقتاكه او آدم قالقانك آلتندن باشنى چيقاروب جبهه‌سى يعنى النى كوروندى
حاضر ايتمش اولديغم اوقى آتدم اوق اول كيمسه‌دن خطا ايتميوب اول رجلك جبهه‌سندن اوردى
وارقه‌سى اوزرينه دوشوب كمال اضطرابندن اياغنى قالديردى ﴿ فَضَحِكَ النَّبِيُّ صلى الله عليه
وسلم حَتّٰى بَدَتْ نَوَاجِذُهُ ﴾ حضرت فخر عالم رجل مزبورك بو صورتله قتل ايدلديكنه تعجب

ایدوب بر مرتبه كوادیلرکه نواجذلری ظاهر اولدی چونکه اول رجل کافر ایدی و اثنای حربده سلطان انبیا و اصحاب کرامی حقنده کلمات نامزا سویلر ایدی و قالقانی ایله جبهه سنی یعنی النی اوقدن ستر ایدر ایدی اللهك و رسولنك عدوی اولان برخائنك قتلی موجب سرور اولدیغندن فخر عالم حضرتلری ضحك بیوردیلر ﴿ قَالَ قُلْتُ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ ضَحِكَ قَالَ مِنْ فِعْلِهِ بِالرَّجُلِ ﴾ عامر بیوردیکه پدرم سعددن او اوقت رسول اکرم حضرتلرینك بوقدر کولمسنه نه سبب اولدی دیو سؤال ایلدم پدرم سعد جواب بیوردیلرکه سعدك اول کافره ایتدیکی ایش اولدی یعنی حریفك سپر ارقه سنده بولنمش اولدیغی حالده تلف ایدلمش اولمسی اولدی جوابنی بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی محمد بن بشاردن او دخی محمد بن عبدالله الانصاریدن او دخی ابن عوندن انلر محمد بن محمد بن الاسوددن و ابن اسود عامر بن سعد حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

بعض اصحاب خوش روایت ایلدی ★ کل نبیز کولدیکنی سویلدی
یوم خندقده سرورلو ایشلری ★ ضحك ایدر کن ظاهر اولدی دیشلری
سعد رامی اوق آتاردی پك سری ★ اوردی سعد تاکیندی کندندن سری
دین احمد خائنی بر کافری ★ آتدیغنده کیتمز ایدی هیچ تیری
بو سببله کولدیلردی اول نبی ★ ایله ربم سمت کفاری خراب
دیدی راتف چکدی کافر اضطراب ★ صوت عالی ایتدی بابالر کبی

مختصر

شمائل شریف ترجمه سنك جزء ثالثی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

﴿ باب اول ﴾

﴿ رسول اکرم افندمز حضرتلرینك مزاحی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندهدر ﴾

مزاح میمك ضمیله در کسریله دخی جائزدر دیدیلر

استهزاء و اذیت و جورسز اولان لطیفه یه مزاح دیرلر امام ترمذینك جامع الصحیحنده بیان اولندیغنه کوره ضحکی و قسوت قلبی ایراث ایدن و ذکر اللهی و مهمات دینیه یی تفکردن اشغال ایدن و یاخود اذا و جوری مؤدی و حقد و حسده سبب و مهابت و وقاری ازاله ایدن لطیفه یی سلطان انبیا افندمز حضرتلری نهی و منع بیوردیلر بو ضررلره مؤدی اولمیان لطایفك جمله سی مباح اولدیغندن رسول محترم حضرتلری اصحابنی تطییب ایچون احیانا لطیفه بیوررلر ایدی

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم قَالَ لَهُ يَا ذَا الْاُذُنَيْنِ ﴾ انس حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بکا ایکی قولاق صاحبی بیوردیلر ﴿ قَالَ اَبُو عِيسَى قَالَ مَحْمُودٌ قَالَ اَبُو اُسَامَةَ يَعْنِي يُمَازِحُهُ ﴾ ترمذی بیوردی محمود بن غیلان دیدیکه بنم شیخم اولان ابو اسامه بیوردیلر ایدی رسول اکرم حضرتلرینك یا ذا الاذنین کلام شریفندن مراد عالیلری لطیفه در حضرت انس فخر عالم افندمزك شرف خدمتیله مشرف اولدیغی زمانده اون یاشنده ایدی

سابقده بیان اولندیغی کبی ابو عیسی دن مراد ترمذی حضرتلریدر

رسول اکرم افندمز حضرتلری انسه لطیفه طریقیله بعض کره ایکی قولاق صاحبی دیو بیوررلردی مراد عالیلری بودرکه سویلنان کلامی کرکی کبی استماع ایتمکه ترغیب وتنبیهدر زیرا حق سبحانه وتعالی برکیمسه‌یه ایکی قولاق احسان ایلیه اول کیمسه کندویه سویلنیلان کلامدن غفلت ایدوب حسن اصغا ایله اهتمام ایتمز ایسه عندالله وعند کرام الناس معزور اولمز محتملدرکه رسول اکرم افندمزك حضرت انسه لطیفه ایدوب ایکی قولاق صاحبی بیوردیغنك وجهی انس حضرتلری سامعه‌سی قوتلی زیاده ایشتدیکی ایچوندر ․

محتملدرکه رسول اکرم افندیمزك حضرت انسه لطیفه ایدوب ایکی قولاق صاحبی بیوردیغنك وجهی حضرت انسك ایکی قولاغی بیوجك اولدیغی ایچوندر

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن ودخی ابواسامه‌دن انلر شریکدن اودخی عاصم الاحولدن انلر انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی ․

﴿ الحدیث الثانی ﴾

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر (قَالَ اِنْ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم لَيُخَالِطُنَا حَتّٰى يَقُولُ لِاَخٍ لِي صَغِيرٍ يَا اَبَا عُمَيْرٍ مَا فَعَلَ النُّغَيْرُ) حضرت انس بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری بزم ایله خلطه وملاطفه ایدرلر ایدی حتی بنم کوچك برادرمه تطییب ایچون سنك نغیرنه ایشلدی دیه‌رك لطیفه بیوررلر ایدی انس حضرتلرینك ابوعمیر کنیه‌سیله انا بر کوچك قرنداشی وار ایدیکه نغیر دیدکاری قوش ایله اوینار ایدی یعنی قفسده اول صبینك نغیر اسمنده بر قوشجغزی وار ایدی صغیر اولمق حسبیله اول قوش ایله اکلنور ایکن برکون قوش اولدی اول صبی مکدر اولدی ایمدی اول معدن حلم وکرم مفخر دو عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اول صبی‌یی تلطیف ایچون یا اباعمیر نغیرنه ایشلدی بیوردیلر نغیر دیدکاری سرچه کبی قرمزی غاغه‌لی بر قوشدر بعضیلر دیدیلرکه نغیر اهل مدینه‌نك بلبل دیدکاری قوشدر رسول اکرم حضرتلری اول صبی‌یه بولطیفه‌دن مراد شریفلری اول صبینك یانند‌ه اولان کیمسه‌لره فانی اولان شیئه تعلق ایتمك لایق اولمدیغنی تفهیم وحی لایموته تعلق لایق اولدیغنی بیاندر (قَالَ اَبُو عِيسَى وَفِقْهُ هٰذَا الْحَدِيثِ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ يُمَازِحُ) ترمذی حضرتلری بیوردیکه بوحدیث شریفدن استنباط اولنان مسائل فقهیه بودرکه نبی اکرم حضرتلری احیانا لطیفه ایدرلر ایدی (وَفِيهِ اَنَّهُ كَنّٰى غُلَامًا صَغِيرًا فَقَالَ لَهُ يَا اَبَا عُمَيْرٍ) دخی حدیث مذکورده واردرکه رسول محترم افندمز غلام صغیری کنیه‌لدی اول صبی‌یه یا اباعمیر بیوردی (وَفِيهِ اَنَّهُ لَا بَاْسَ اَنْ يُعْطِيَ الصَّبِيَّ الطَّيْرَ لِيَلْعَبَ بِهِ) دخی حدیث مذکورده واردرکه صبی صغیره اویناماق ایچون قوش ویرمکده بأس یوقدر اکر صغیر مزبور قوشه جور ایتمیه‌جکی معلوم اولور ایسه مثلا قفسده بیومش وقفسده تعیشی خوش اولان قوشلرکه قناریه کبی صبینك خاطرینی تطییب ایچون برکیمسه قفسی صبینك یانند‌ه طوتوب صبی‌یه القاء سرور جائزدر اما قفس اهلی اولمیان قوشلری طوتوب صغیره ویروب اوقوشه اذا ایتدیرمك یاخود قفس اهلندن اولان قوشلریکه قناریه وطوطی

بولطیفه‌دن مراد الی آخره قولی رسول اکرم افندمزك هر کلامنده حکمت اولدیغی بیاندر

و پاپاغان کبیلری قفسلی یا بی‌قفس صغیره اذا ایتدیرمك جائز دکلدر وزرنی اول قوشلری اذا ایتدیرن چکر (وَاِنَّمَا قَالَ لَهُ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم يَا اَبَا عُمَيْرٍ مَا فَعَلَ النُّغَيْرُ لِاَنَّهُ كَانَ لَهُ نُغَيْرٌ يَلْعَبُ بِهِ فَمَاتَ فَحَزِنَ الْغُلَامُ عَلَيْهِ) رسول اکرم حضرتلری صغیر مزبوره یا اباعمیر مافعل النغیر لفظنی بوسببدن بیوردیلرکه زیرا صغیر مشارالیهك بر نغیر قوشی وار ایدیکه انکله اوینار ایدی مزبور قوش فوت اولمغله غلام مذکور محزون اولدی (فَمَازَحَهُ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم فَقَالَ يَا اَبَا عُمَيْرٍ مَا فَعَلَ النُّغَيْرُ) پس رسول اکرم حضرتلری اول صغیر غلامی تطییب ایچون لطیفه ایدوب یا اباعمیر مافعل النغیر لفظ شریفنی بیوردیلر ․

(نغیر) نغره‌نك اسم تصغیریدر

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی هناددن ودخی وکیعدن وکیع شعبه‌دن اودخی ابی التیاحدن انلر انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی ․

﴿ نظم ﴾

تامزاح ایتدی صغیره شونبی ★ بومزاحله اولدی ممنون اوصبی
اوصغیر خادم انسدر هم اخی ★ ایکیسیده اولدی خوشنودلر دخی
اوانس چون اول رسولك خادمی ★ اورسول الله ایله ایدی دائمی
اوجهتله ایتدی مزاح انلره ★ بو انسله باعمیر اخوانلره
باعمیر نام اولمشیدی بك صغیر ★ لعب ایدردی اوقفسده بانغیر
اولمشیدی باعمیرك طیری هم ★ اوسببله آنی طوتدی بك الم
دیر نبیز او نغیرك اولدیمی ★ فانی طیرك کل کبی کن صولدیمی
دیدی رائف باعمیر ایتدی کدر ★ خوش مزاحلر انلری تطییب ایدر

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ) ابی هریره رضی الله عنهدن مرویدر (قَالَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللّٰهِ اِنَّكَ تُدَاعِبُنَا قَالَ اِنِّي لَا اَقُولُ اِلَّا حَقًّا) ابوهریره بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینه اصحاب کرام یارسول الله سز بزی لطیفه‌دن منع بیوررسکز کندیکز بزه لطیفه ایدرسکز بونك حکمتی ندر دیدیلر رسول اکرم حضرتلری بوسؤالك جوابنده سعادتله بیوردیلرکه بن حقدن غیری تکلم ایتمم حتی لطیفه‌مده دخی حق تکلم ایدرم اکر سزدخی لطیفه‌کزده باطل سویلیوب دخی سخریه واذا وکذب اولان سوزی سویلمز ایسه‌کز سزه دخی لطیفه مباح اولور بیوردیلر بوحدیث شریفدن مستفاد اولان مسئله برکیمسه لطیفه طریقیله کذب سویلسه حرامده واقع اولور ․

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمدالدوریدن اودخی علی بن الحسن بن شقیقدن اودخی عبدالله بن المبارکدن اودخی اسامة بن زیددن اودخی سعیدالمقبریدن انلر ابی هریره‌دن روایت بیوردی ․

نظم

دیدی اصحاب هپ مطیع بز سزه * چون نبی ایتدك مزاحی سن بزه
بویله ایکن سن ملاطفسك زهی * حکمتی وار یوخسه دکلدر نهی
یعنی ایتدك سن لطیفه‌یی حرام * ایمدی مشکل اولدی مقصود ومرام
دیر نبیز حق اولور بزدن کلام * بز دخی حق ایله اولمقدر مرام
خواجه رائف حق لطیفه سویله‌سن * حق مزاح ایله کلام اولور حسن

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مالِكٍ اَنَّ رَجُلاً اِسْتَحْمَلَ رسولَ الله صلی الله علیه وسلم فَقالَ اِنّی حامِلُكَ عَلی وَلَدِ النّاقَةِ ﴾ حضرت انسدن مرویدرکه برنوع حماقتی اولان برکیمسه رسول محترم حضرتلرندن بردابه ایستدی رسول اکرم حضرتلری دخی لطیفه ایله دابه استیان رجله یافلان تحقیق بن سنی دیشی دوه‌دن طوغمش دابه‌یه بندرمك مراد ایدرم بیوردیلر ﴿ فَقالَ یا رسولَ الله ما اَصْنَعُ بِوَلَدِ النّاقَةِ فَقالَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم وَهَلْ تَلِدُ الْاِبِلَ اِلّا النُّوقُ ﴾ ایمدی اول آدم یاوری دوه احسان اولنه‌جق ظنیله یارسول الله بن دوه یاوریسیله نه ایشلیه‌یم یاوری دوه بنی نیجه کوتورر دیدی رسول اکرم حضرتلری اول کیمسه‌یه جواب بیوردیلرکه دوه‌نك صغیر وکبیرینی دیشی دوه طوغورمزمی بنم دوه یاوریسندن مرادم رکوبه صالح دیشی دوه‌دن طوغمش بیوك دوه‌در بیوردیلر معلوم اوله‌که بولطیفهٔ شریفه‌ده اشارت بودرکه برشخصه برکلام سویلندکده اول کیمسه اول کلامدن مقصود نه اولدیغنی لایق وجه اوزره فهم ایده‌مز ایسه اول کیمسه‌یه سن کلامی فهم ایتمز برآدم ایمشسن دیو رد ایتمیوب اول کیمسه‌یه کلامدن مقصود نه اولدیغنی کوزجه‌ا کلاتمق اقتضا ایدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی خالد بن عبدالله دن اودخی حمیددن انلر انس رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی .

بر رجل که ایتدی بر دابه طلب * خوب نبیز خوب مزاحله آچدی لب
دیر ویرم بن ناقه‌دن مولود بری * آل رکوب ایت قالمیاسك سن کری
بیلمدیم اوله بریاوری کوچك * اولمز چون بزله اوبنه‌جك
بیل بیوردی ساکه موهوم ندر * اول رکوبه لایقیله مقتدر
ویردی ایسه آکه رسول بر دوه * بندی اول کس کیندی انکله کووه
اورسولدن بزمزاحی خوش کورون * هر کلامی اوله مقبول ازدرون
دیدی رائف اول رسول رحمت بزه * کره کره دیر خبر ویردم سزه

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ ﴾ انس حضرتلرندن مرویدر ﴿ اَنَّ رَجُلاً مِنْ اَهْلِ الْبادِیَةِ کانَ اسْمُهُ زاهِراً وَکانَ یُهْدی اِلَی النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم هَدِیَّةً کانَ مِنَ الْبادِیَةِ ﴾ حضرت انس بیوردیکه بادیه نشین بر رجل وار ایدیکه اسمی زاهر ایدی اول زاهر نام صحابی نبی محترم حضرتلرینك زیارتنه کلدیکجه

(چولدن)

چولدن حاصل چیچکلردن دخی میوه‌لردن دخی نباتاتدن چولده بولنان شیلردن رسول اکرم حضرتلرینه هدیه کتورر ایدی ﴿ فَیُجَهِّزُهُ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم اِذا اَرادَ اَنْ یَخْرُجَ فَقالَ النَّبِیُّ صلی الله علیه وسلم اِنَّ زاهِراً بادِیَتُنا وَنَحْنُ حاضِرُوهُ ﴾ زاهر چوله کیتمك مراد ایتدکده رسول اکرم حضرتلری شهردن چوله لازم اولان شیلری اعطا بیوررلر ایدی ورسول اکرم حضرتلری زاهره بو اکرامی ایتدکده بیوردیلرکه زاهر بزم بادیه‌مزکبیدر زیرا هرکلدکده بزه چول متاعی کتورر بزلر دخی زاهر ایچون مدینه نشین شهرده بولنوب بادیه‌ده لازم اولان متاعی اکا ویررز ﴿ وَکانَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم یُحِبُّهُ وَکانَ رَجُلاً دَمیماً ﴾ رسول اکرم حضرتلری زاهری غایت سور ایدی حالبوکه زاهر حضرتلری حسن صورت صاحبی دکل ایدی زیرا اعتبار حسن سیرته‌در زیرا ﴿ ان الله لاینظر الی صورکم واموالکم بل ینظر الی قلوبکم واعمالکم ﴾ وارد اولدی یعنی الله تعالی انسانك صورتلرینه واموالنه باقمز بلکه قلوبنه واعمالنه نظر ایدر ﴿ فَاَتاهُ النَّبِیُّ یَوْماً وَهُوَ یَبیعُ مَتاعَهُ فَاحْتَضَنَهُ مِنْ خَلْفِهِ وَلا یُبْصِرُهُ فَقالَ مَنْ هذا اَرْسِلْنی فَالْتَفَتَ فَعَرَفَ النَّبِیَّ صلی الله علیه وسلم ﴾ حضرت زاهر کونلرده برکون بادیه‌دن کاوب چارشوده متاعنی فروخت ایتمك ایچون اوتورمش ایدی رسول اکرم حضرتلری دخی زاهرك اردندن یواش یواش کلدیلر زاهر متاعنی بیعه مشغول اولمغله رسول اکرم حضرتلرینك کلدیکندن خبردار اوله‌مدیلر ایمدی رسول اکرم حضرتلری لطیفه ایچون زاهری اردندن قوجاقلدی وایکی مبارك اللریله زاهرك ایکی کوزلرینی اورتدی حالبوکه زاهر رسول اکرم حضرتلرینی کورمدی ودیدیکه کیمدر بنی اردمدن قوجاقلیان هرکیم ایسه قویورسون دیدی وکوز قوریغیله زاهر اردینه باقدی کندوبی قوجاقلیان فخر عالم حضرتلری اولدیغنی بیلدی ﴿ فَجَعَلَ لا یَأْلُو ما اَلْصَقَ ظَهْرَهُ بِصَدْرِ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم حینَ عَرَفَهُ ﴾ ایمدی زاهر فرصت غنیمتدر دیو بیرتنی تیمنا رسول اکرم حضرتلرینك صدر سعادتنه یاپشدرمقده صرف مقدور ایتدی ﴿ فَجَعَلَ النَّبِیُّ صلی الله علیه وسلم یَقُولُ مَنْ یَشْتَری هذَا الْعَبْدَ فَقالَ الرَّجُلُ یا رسولَ الله اِذاً تَجِدُنی وَالله کاسِداً ﴾ پس رسول اکرم حضرتلری لطیفه طریقیله کیمدر شوقولی صاتون الاجق بیوردیلر حضرت زاهر یارسول الله بنم کبی غلامه کیم آقچه صایار بن بهالنمم زیرا کوزل یوزلو دکلم دیدی ﴿ فَقالَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم لکِنْ عِنْدَ الله لَسْتَ بِکاسِدٍ اَوْ قالَ اَنْتَ عِنْدَ الله غالٍ ﴾ ایمدی رسول اکرم حضرتلری زاهره بیوردیلرکه یازاهر کرچه سن ظاهره باقنلرك عندنده بها ایتمز ایسه‌کده عندالله بهاسز دکلسك بلکه آغر بهالوسك یاخود رسول اکرم حضرتلری یازاهر سن عندالله قیمتلو وآغر بهالوسك بیوردیلر بوحدیث شریفده اشارت اولندیغنه کور اعتبار حسن صورته اولمیوب سیرته‌در .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حديثی اسحاق بن منصوردن اودخی عبدالرزاقدن انلر معمردن اودخی ثابتدن انلر انس بن مالکدن روایت بیوردی .

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عَنِ الحَسَنِ قالَ اَتَتْ عَجُوزًا النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم فَقالَتْ يارَسُولَ الله اُدْعُ الله اَنْ يُدْخِلَنِي الجَنَّةَ ﴾ حسن بصری حضرتلرندن مرویدرکه مشارالیه بیوردی رسول اکرمك حضور عالئ نبویه‌لرینه بر یاشلی خاتون کلدی اول خاتون عبدالمطلبك قزی صفیه‌درکه زبیر بن العوامك والده‌سیدر حضرت عمرك خلافتی ایامنده آخرته انتقال بیوردی رضی الله عنها حضرت صفیه دیدیکه یارسول الله بنم ایچون دعا بیورکه الله تعالی جنته ادخال ایلیه ﴿ فَقالَ يا اُمَّ فُلانٍ اِنَّ الجَنَّةَ لا يَدْخُلُها عَجُوزٌ ﴾ رسول اکرم حضرتلری لطیفه طریقیله قوجه خاتونی الله تعالی جنته ادخال ایتمز بیوردی ﴿ قالَ فَوَلَّتْ تَبْكِي فَقالَ اَخْبِرُوها اَنَّها لا تَدْخُلُها وَهِيَ عَجُوزٌ ﴾ حسن بصری بیوردیکه حضرت صفیه رسول اکرم حضرتلرینك لطیفه سندن مراد شریفنی فهم ایتمیوب قوجه خاتون جنته کیرمز ایمش دیو آغلیه‌رق کیرو کیتدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری صفیه‌نك حقنده اولان کلام شریفنی فهم ایتمدیکنه مطلع اولوب بیوردیلرکه صفیه‌یه خبر ویرك یاشلی خاتونلر اختیارلق صفتیله جنته کیرمز بلکه جنته کیرن خاتونلری حق تعالی حضرتلری اوتوز اوچ یاشلی صورتیله تصویر ایدوب بعده جنته ادخال ایدر ﴿ اِنَّ الله تَعالى يَقُولُ ﴾ رسول اکرم حضرتلری قرآن کریمدن دلیل کتوروب بیوردیلرکه تحقیق حق سبحانه وتعالی بیورر ﴿ اِنّا اَنْشَأْناهُنَّ اِنْشاءً ﴾ تحقیق بز عظیم الشان نساء اهل جنتی دنیاده اولان خلقتلرینه مغایر خلقت ایله اعاده ایتدك ﴿ فَجَعَلْناهُنَّ اَبْكاراً ﴾ بز عظیم الشان نساء اهل جنتی باکره‌لر قیلدقکه ازواجی تقرب ایتدکده انلری باکره بولورلر ﴿ عُرُباً ﴾ نساء جنت زوجلرینه درون دلدن عاشقلردر ﴿ اَتْراباً ﴾ نساء جنت اوتوز اوچ یاشنده اولدقلری حالده .

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شریفی عبدالله بن حمیددن او دخی مصعب المقدامدن اودخی مبارك بن فضاله‌دن انلر حسن بصری حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

اول رسوله کلدی بر خاتون عجوز ★ ایستدیکه جنته کیره اوجوز
اول رسولدن مطلوبی اتك دعا ★ تا ایده حق جنتی آکه وعا
قوجه خاتون جنته کیرمز دیدی ★ بو کلامی خوش مزاحله سویلدی
صاف خاتون فهم عکسی ایلدی ★ اوجهتله زاری زاری اغلدی
حق تعالی اویله جه وعد ایلدی ★ پیر اوله‌رق جنته قویمام دیدی
دیر رسول که بو کلامدن دیلك ★ پیر اولانلر کنج اولوب کیرسه کرك
دیدی راغب جنته مؤمن کیرر ★ جنت ایچره ذوق وصفالر سورر

﴿ باب ثانی ﴾

(رسول اکرم افندمز حضرتلرندن موزوناً شرفواقع اولان کلام عالیلرك بیانی حقنده وارد)
(اولان احادیث شریفه بیانده‌در)

﴿ الحديث الاول ﴾

(عَنْ عائِشَةَ) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر (قِيلَ لَها هَلْ كانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَتَمَثَّلُ بِشَيْءٍ مِنَ الشِّعْرِ قالَتْ كانَ يَتَمَثَّلُ بِشِعْرِ ابْنِ رَواحَةَ) حضرت عائشه‌یه سؤال اولندیکه رسول اکرم حضرتلری بر شاعرك شعرندن تکلم بیوردیلرمی حضرت عائشه جواب بیوردیکه ابن رواحه‌نك شعرندن برقاچ بیت سویلدکلری اولدی مذکور عبدالله بن رواحه حضرتلری انصاری و خزرجیدر رسول اکرم حضرتلرینك نقبالرینك بریدر احد و خندق و حدیبیه و عمرة القضاء مثللو غزالرده رسول اکرم حضرتلری ایله حاضر ایدی هجرتك سکزنجی سنه‌سنك جماذی الاولنده ارض شامده واقع مؤته غزوه‌سنده شهید اولدی و کندیلری شعرای محسنیندن ایدی رضی الله تعالی عنه (وَيَتَمَثَّلُ وَيَقُولُ) حضرت عائشه بیوردیکه دخی رسول اکرم حضرتلری شعردن (وَيَأْتِيكَ بِالْاَخْبارِ مَنْ لَمْ تُزَوِّدْ) مصراعنی تکلم بیوردیلر بو مصراعك اولی بودر (سَتُبْدِي لَكَ الْاَيّامُ ما كُنْتَ جاهِلاً) اما رسول اکرم حضرتلری انجق بو بیتك مصراع ثانیسنی تلفظ بیورمشلر معنای بیت بودرکه الك قریب زمانده سنك بیلمدیکك اشیایی اظهار ایدر و سکا خبر کتورر اول کیمسه‌که سن اکا زاد و ذخیره ویرمیوب و سنك تحت تربیتنده اولمیوب سندن اجرت ایستمز یعنی رسول اکرم حضرتلرینك بو بیتدن مصراع ثانیی تکلم بیورمقدن مراد شریفلری شوکا اشارت اوله‌که بن سزلری جنته دعوت ایتدیکم ایچون سزدن اجرت ایستمم انجق بنم سزلری دعوتم الله ایچوندر بنم اجرتمی بکا ربم ویرر (صلى الله عليه وسلم)

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حديث شریفی علی بن حجردن اودخی شریکدن انلر مقدام بن شریحدن اودخی پدری شریحدن انلر حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

مسلمینك امی عائشه بزه ★ دیر رسولدن بر خبر ویرم سزه
ایتدی اصحاب عائشه‌دن بر سؤال ★ فهم ایده‌لر وار ایدیه هرنه حال
سویلدیمی اول شعردن بر کلام ★ تقویه اولنسون شعرله خوب مرام
عائشه دیر خوش تمثل ایلدی ★ شاعرك قولی مثللی سویلدی
نادرا ایتدی تمثل او رسول ★ بولدی مقصوده تمثل‌له وصول
خواجه راغب دیر تمثل ایلك ★ شاعرك بعض کلامك سویلك

﴿ الحديث الثاني ﴾

﴿ عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم اِنَّ اَصْدَقَ كَلِمَةٍ قَالَهَا الشَّاعِرُ كَلِمَةُ لَبِيدٍ ﴾ حضرت ابي هريره‌دن مرويدركه مشار اليه بيوردي رسول محترم افنديمز حضرتلرى سعادتله بيورديلر شعرانك سويلدكارى شعرلرك اك زياده صادقى لبيدك كلمه‌سيدر و اول كلمه ﴿ اَلَا كُلُّ شَيْءٍ مَا خَلَا اللّٰهَ بَاطِلٌ ﴾ مصراعيدر معناسى آكاه اولكه حضرت خدادن غيرى هرشئ فانيدر لبيد حضرتلرى بو بيتى قوله تعالى ﴿ كل شئ هالك الا وجهه ﴾ قول شريفندن اقتباس ايتمشدر زيرا لبيدك قولى بو قول شريفه معناده موافقدر مذكور لبيد ربيعة العامرينك اوغليدر كنيه‌سى ابو عقيلدر كندى قومى اولان بنو جعفر طرفندن ايلچيلك طريقيله رسول اكرم حضرتلرينك حضور شريفلرينه كلدكده شرف اسلام ايله مشرف اولدى وحضرت عثمان رضى الله تعالى عنه خلافتى وقتنده لبيدى كوفه‌يه امير نصب بيورديلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرى بركون لبيده بيورديلركه يا لبيد ايسترمكه بكا كندى شعرندن برقاچ بيت اوقويه‌سك لبيد يا امير المؤمنين حضرت الله بكا سورهٔ بقره و سورهٔ آل عمرانى تعليم ايده‌ليدنبرو اصلا شعر سويلمدم ديدى حضرت عمر الفاروق رضى الله عنه خوشلانوب لبيدك بيت المالدن علوفه‌سى اولان مقدار اوزرينه زياده ايلدى هجرتك قرق برنجى سنه سنده حضرت لبيد دار بقايه ارتحال بيوردى سن شريفى يوز اللى يدى‌يه بالغ اولمش ايدى رضى الله عنه ﴿ وَكَادَ اُمَيَّةُ ابْنُ اَبِي الصَّلْتِ اَنْ يُسْلِمَ ﴾ دخى رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه ابو صلتك اوغلى اميه اسلامى قبول ايتمكه قريب اولدى معلوم اوله‌كه اميه نام كمسنه افنديمزك بعثتندن مقدم اولان وقت جاهليتده متعبد وبعثه ايمان كتورمش ايدى اميه حق تعالينك اثبات حقنده نيجه شعر بليغ سويلر ايدى مسلم صحيحنده روايت ايدركه شريد نام صحابى بيورديكه بركون رسول اكرم حضرتلريله رديف اولدم برطرفه متوجه اولدق رسول اكرم حضرتلرى بكا بيورديلر ايديكه اميه‌نك اشعارندن خاطركده وارميدر بن دخى ديدمكه اوت واردر بيورديلركه قرائت ايله بندخى بربيت قرائت ايتدم دها قرائت ايله بيورديلر بندخى قرائت ايتدم حاصلى يوز بيت مقدارى قرائت ايتدم بيورديلركه اميه مسلم اولمغه قريب اولدى معلوم اوله‌كه وقت جاهليت اول وقته ديرلركه پيغمبر اولميه ياخود كچن پيغمبردن باقى قالمش كتاب اولميه ياخود كتاب اولور ايسه‌ده اول طائفه طويمامش اوله بو وقت جاهليتده اولان كيمسه‌لرك كليا كفرينه حكم اولنمز اكر عقلى ايله استدلال ايدوب بو مخلوقاتك برخالقى واردر ديوب بنده طاپمز ايسه اول كيمسه كافر دكلدر اما پيغمبر بعث اولدقدنصكره اول پيغمبرى قبول ايتمز ايسه هرنقدر كندى عقليله حقى بيلور ايسه‌ده كافردر ودخى بو حديث شريفده اشارت واردركه نصيحت وعبرتى مشتمل اولان موزون كلامى دكلك يا اوقومق ويا اوقوتمق جائزدر مثلا سير نبى ومحمديه ومولود شريف كبى ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى محمد بن بشاردن اودخى عبد الرحمن بن مهديدن اودخى سفيان ثوريدن انلر عبد الملك بن عميردن اودخى ابو سلمه‌دن انلر ابو هريره حضرتلرندن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

اول نبيز آكه اولسون صد سلام * چون شعرله سويلزلردى مدام
چوق فصاحتله ايدردى اوكلام * نظم شاعرده نه تمكن اونظام
باهريره‌دن روايت بزلره * واقف اولدق نازكانه سوزلره
ايتدى تفتيش شاعرانه چوق سوزى * قيلدى تصديق بعض كلامى اوزى
اورسولدن اولسه وزنله كلام * اول نبيز شعرى ايتمزلر مرام
خواجه رائف خوشجه‌سنى سويلدين * نيك سخنله وصف نبى ايلدين

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عَنْ جُنْدَبِ بْنِ سُفْيَانَ الْبَجَلِيِّ قَالَ اَصَابَ حَجَرٌ اِصْبَعَ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم فَدَمِيَتْ ﴾ جندب حضرتلرندن مرويدركه جندب حضرتلرى بيوردى رسول اكرم حضرتلرينك مبارك پارمغنه طاش طوقنوب قانه‌دى ايدى امام بخارينك روايتنده كرمانينك بيانى اوزره بو ايش احد غزاسنده ايدى ديديلر ﴿ فَقَالَ هَلْ اَنْتِ اِلَّا اِصْبَعٌ دَمِيتِ وَفِي سَبِيلِ اللّٰهِ مَا لَقِيتِ ﴾ رسول اكرم حضرتلرى طاش طوقنوب الم زده اولان مبارك پارمقلرينه خطاب ايدوب بيورديلركه اى پارمق نيچون الم چكرسك فقط براز قان ايله آلوده اولدك سنك ملاقى اولديغك الم الله تعالينك يولنده‌در تمى دكلدر بيورديلر معلوم اوله‌كه رسول اكرم افنديمز حضرتلرى شاعر دكلدر زيرا حق تعالى جل جلاله سورهٔ يس‌ده ﴿ وما علمناه الشعر وما ينبغى له ﴾ بيوردى معناى شريفى بن عظيم الشان حبيبم محمده شعر تعليم ايتمدم دخى حبيبمه شعر لايق اولمز بيوردى حتى برآدم رسول اكرم حضرتلرينه شاعر ديسه كافر اولور اما بعض موزون كلام لسان عاليلرندن صادر اولسه اول كلامه شعر دينلمز زيرا قصدايله دكلدر بلكه فصاحت لسانلرندن اويله موزون صادر اولمشدر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى محمد بن المثنى‌دن اودخى محمد بن جعفردن انلر شعبه‌دن اودخى اسود بن قيسدن انلر جندب بن سفيان البجلى‌دن روايت بيوردى ٠

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ لِي رَجُلٌ اَفَرَرْتُمْ عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم يَا اَبَا عُمَارَةَ فَقَالَ لَا ﴾ براء بن عازب حضرتلرندن مرويدر براء بن عازب حضرتلرينك كنيه‌سى ابو عماره‌در مشار اليه بيورديكه بر رجل بندن سؤال ايتديكه يا ابا عماره حنين غزاسى كونى رسول اكرم حضرتلرى كفار ايله جنك ايدركن رسول محترمى ترك ايدوب سزلر كفاردن فرار ايتديكزمى براء حضرتلرى اول رجله جواب ويرديكه جمله‌مز بردن قاچمدق ﴿ وَاللّٰهِ مَا وَلَّى رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم

وَلٰكِنْ وَلّٰى سَرَعَانُ النَّاسِ ﴾ قسم ايدرمكه رسول اكرم حضرتلرى كفار ايله جهادده ثابت قدم اولدى لكن ناسك ايلرو كيدنلرى پريشانلق صورتك كوستردیلر معلوم اولسونكه سرعان سريعك جمعيدر سريع ايلرو كيدن ديمكدر انلره چرخه جى تعبير اولنور ﴿ وَ تَلَقَّتْهُمْ هَوَازِنُ بِالنَّبْلِ وَرَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم عَلٰى بَغْلَتِهِ وَاَبُو سُفْيَانَ ابْنُ الْحَارِثِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ آخِذٌ بِلِجَامِهَا ﴾ چرخه جيلرك پريشانلغنه سبب بوايديكه كفار طرفندن هوازن قبيله‌سى اوق ايله قارشولمش واول قبيله تيراندازلق ايله معروفدر حالبوكه رسول اكرم حضرتلرى شجيعانه دلدل اوزرنده ايدى بوحال رسول محترم حضرتلرينك كمال شجاعتنه دلالت ايدر زيرا بوحالده اصلا فرار تصور اولنماز ونبى محترم حضرتلرينك عم زاده‌سى وهم سود برادرى اولان ابو سفيان حضرتلرى رسول اكرمك دلدلارينك لجامنى طوتمش ايدى ﴿ وَرَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ اَنَا النَّبِيُّ لَا كَذِبَ اَنَا ابْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ ﴾ حالبوكه رسول اكرم حضرتلرى كفاره حمله ايدوب بيوررلر ايديكه بن اول نبيمكه نبوتمده اصلا كذب يوقدر و بن عبدالمطلب اوغليم بيورديلر رسول اكرم حضرتلرى اثناى جنكده كمال شجاعت و صلابتلرندن بويله بيوررلر ايدى معلوم اولەكه حنين غزاسى اول غزايه ديرلركه (ذى المجاز) نام موضعه قريب بروادیده اولمشدر واول واديناك اسمنه (حنين) ديرلر وقتاكه حنين نام موضعده جنك قورلديغى اثناده رسول اكرم حضرتلرى دلدل نام بياض دابه‌يه بنوب كفار جانبنه توجه بيوردقده صباحك قرانلغى وقتنده عسكر اسلامك چرخه جيلرينه براوغوردن اوق ياغديروب كيرولنديلر چرخه جيلرك كيرولمسندنناشى سائر ناس دخى پريشان اولمغله رسول اكرم حضرتلرى دلدلى كفار طرفنه شدتله سورمكه باشلادقده عميلرى حضرت عباس ركاب شريفى طوتوب وسود برادرى ابوسفيان حضرتلرى دلدلك لجامنى طوتوب رسول اكرم حضرتلرينك دلدلنى اعدا ايچنه كيرمكدن بو ايكى ذات منعه سعى ايتديلر اما رسول اكرم حضرتلرى كمال شجاعتلرندن ﴿ اَنَا النَّبِيُّ لَا كَذِبَ اَنَا ابْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ ﴾ بيوررلر ايدى اما اصحاب كرامك چرخه جيلرينك كيرولمسى جنكك احوالندن اولانكاه ايلرو وكاه كيرو كيتمك صورتى ايدى ايمدى اول پريشانلق هنكامنده رسول اكرم حضرتلرى عميلرى حضرت عباسه امر بيورديلركه انصاره ندا ايله دونسونلر حضرت عباس دخى يا اصحاب الشجرة ديو ندا ايتدكده چونكه مسلمين حضرت عباسك صداسنى ايشتديلر لبيك لبيك ديه‌رك رسول اكرم حضرتلرى جانب عاليسنه اول مرتبه سرعت ايتديلركه آز برزمانده ينه رسول اكرم حضرتلرينك حضور عاليلرنده جمع اولديلر پس رسول محترم افنديمز حضرتلرى اصحاب كرامه امر وفرمان بيورديلركه كوكل برلكى ايله كفار خاكساره حمله ايده‌لر هربرى شير نر كبى كفاره هجوم ومقاتله‌يه شروع ايتديلر اول وقت رسول اكرم حضرتلرى جنك قيزيشدى بيورديلر وزميندن برآوج تراب الوب مشركين طرفنه سرپديلر نقدر بيك كافر وار ايسه جمله‌سنك كوزلرى واغزلرى طوپراق

عسكريدن برذاتدن سؤال ايتدم چرخه جى باب محاربه‌يى فتح ايتمك ودشمنى مشغول قيلمق ايچون ايلرو كيدن بعض عساكرايمش

ايله طولدى كفار منهزم اولدى رسول محترم افنديمز امر بيورديكه هركس قادر اولديغنى قتل ايليه اما اطفال ونسانك قتلندن نهى بيورديلر و بيورديلركه هركس اولدرديكى كافرك مالنى السون حتى اول كون ابوطلحه نام صحابى يكرمى قدر كافرك مالنه مستحق اولدى بحمدالله تعالى رسول اكرم حضرتلرينك سايهٔ دولتنده عسكر اسلام منصور وكفار مقهور اولدى ترمذى حضرتلرينك بوحديث شريفى ذكردن مرادى رسول اكرم حضرتلرندن بلاقصد ﴿ انا النبى لا كذب انا ابن عبدالمطلب ﴾ حديث شريفى موزون واقع اولديغنى بياندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بوحديث شريفى محمد بن بشاردن اودخى يحيى بن سعيددن انلر سفيان الثوريدن اودخى ابواسحق دن انلر براء بن عازبدن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

اول حنينده اولمشيدى بكجه حرب ★ دوطرفدن كوستر لدى نيجه ضرب
چون حنينده حربه ايتديلر قرار ★ قصد كفار اولدى اسلامه ضرار
اوهوازن تير انداز كافرى ★ حرب يولنده اولدى فدا كنجلرى
هم شجيعان اهل اسلام لشكرى ★ حق يولنده قوشديلر سرى
بعض انلر كيدريسه ايلرى ★ بعض قالير چرخه جيلردن كرى
اولدى اسلام دابه‌سينه خوش سوار ★ ظن اولندى بعض سرعاندن فرار
حمد رانك چون مظفر مؤمنون ★ اولدى مجروح جمله عاصى كافرون

سرعان لفظنده‌كى را حرفنده فتح وسكون جائزاولدى وزنه رعايت ايچون بيتده سكون ايله واقع اولدى

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسٍ اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم دَخَلَ مَكَّةَ فِى عُمْرَةِ الْقَضَاءِ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن منقولدر بيورديلركه رسالتمآب افنديمز قضاء عمره وقعه‌سنده مكهٔ مكرمه‌يه داخل اولدى معلوم اوله‌كه بوحديث شريفى لايقيله فهم ايتمك بوحديثده اولان قصه‌يى نقله موقوفدر قصه بودركه رسول اكرم حضرتلرى عمره نيتيله هجرتك التنجى سنه‌سى ذى القعده‌سى غره‌سنده بيك درتيوز مقدارى اصحاب ايله مدينه‌دن چيقوب مكه‌يه طقوز ميل مقدارى بعدى اولان (حديبيه) نام موضعه تشريف ايتدكده مكه‌نك مشركارى رسول اكرم حضرتلرينك مكه‌يه داخل اولوب عمره ايتملرينه مانع اولديلر ايدى ايمدى رسول محترم حضرتلرى ايرتسى سنه اول نيت ايتدكارى عمره‌يى قضا ايچون صحابهٔ كرامه امر بيورديلركه حديبيه‌ده هركيم بولندى ايسه بوسنهٔ مباركه‌ده عمره‌يه نيت ايليه صاحب سعادت حضرتلرى عز ووقار ايله راحله‌سنه سوار اولوب واصحاب كرام قلنجلرينى قوشانوب رسول اكرم حضرتلرينك ركاب همايوننده عظمت ومهابت ايله مكهٔ مكرمه‌يه داخل اولديلر انس حضرتلرى رسول اكرم حضرتلرى عمرهٔ قضاده مكه‌يه داخل اولدى بيورديغى بودخولدر ﴿ وَابْنُ رَوَاحَةَ يَمْشِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُوَ يَقُولُ ﴾ دخى نبى محترم حضرتلرينك شعراسندن اولان ابن رواحه نام صحابى رسول اكرم حضرتلرينك اوكنجه يورييه‌رك بوشعرى اوقور ايدى ﴿ خَلُّوا بَنِى الْكُفَّارِ عَنْ سَبِيلِهِ ❊ اَلْيَوْمَ نَضْرِبُكُمْ عَلٰى تَنْزِيلِهِ ﴾ اى اولاد كفار

رسول اکرم حضرتلرینك یولندن صاولك بوكون نصرت بزمدر اكر سوء قصد ایدر ایسه‌ كز سزی ضرب ایدرز من عندالله رسول اکرم اوزرینه وحی نازل اولدیغندن ایچون (ضَرْباً يُزِيلُ الْهَامَ عَنْ مَقِيلِهِ ❊ وَيُذْهِلُ الْخَلِيلَ عَنْ خَلِيلِهِ) ای اولاد كفار اكر نبی محترم حضرتلرینه سوء قصد ایدر ایسه‌ كز سزی اول ضرب ایله ضرب ایده‌رزكه باشلریكزی بدندن كیده‌رر و اول بزم سزه اولان ضربمز دوستی دوستنه اونتدیرر یعنی سزك ایله برمرتبه جنك ایدرزكه بزم جنكمزك شوكتندن هر كافر كندی باشی قیدینه دوشوب سودیكنی اونودر بویله‌جه ابن رواحه حضرتلری شعری اوقوردیلر (فَقَالَ لَهُ عُمَرُ يَا ابْنَ رَوَاحَةَ بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَفِي حَرَمِ اللهِ تَقُولُ شِعْراً) ایمدی عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری بیوردیكه یا ابن رواحه‌سن رسول اکرم حضرتلرینك اوكنده و حرم شریفده شعر سویلرسن بو محل ادب محلیدر شعر محلی دكلدر یعنی حضرت عمر حضور سعادتده شعر سویلمك ادبه مخلدر دیو منع ایلدی (فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَلِّ عَنْهُ يَا عُمَرُ فَلَهِيَ أَسْرَعُ فِيهِمْ مِنْ نَضْحِ النَّبْلِ) رسالتمآب افندمز حضرتلری ابن رواحه‌نك سویلدیكی كلمات ادبه مخل اولان شعرلردن اولمدیغی حضرت عمره بیان ایچون بیوردیلركه یا عمر ابن رواحه‌یی حالنه ترك ایله ابن رواحه‌نك سویلدیكی كلماتك كفاره تأثیری اوق آتمق تأثیرندن زیاده‌در معلوم اولەكه بو حدیث شریفده قصیده سویلمك و نعت شریف اوقومانك جوازینه اشارت واردر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی اسحاق بن منصوردن اودخی عبدالرزاقدن اودخی جعفر بن سلیماندن اودخی ثابتدن انلر انس حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

اول رسولدن اولدی عمره‌ نیتی ★ همده آنك ایله بعضی امتی
مشركیندن بعض مكه ده نشین ★ دیر رسوله مكه‌ده بوقدر ایشین
مانع اولدی بعض مشرك عمره‌یی ★ ایتدی محروم اوسنه‌ده جمله‌یی
اولمشیدی اوسنه‌نك ایرتسی ★ ایستدیلر عمره ایتمك جمله‌سی
اول رسولدن اولدی مكه‌یه دخول ★ جمله اسلام ایتدی آنكله حلول
خواجه‌ دارائف كیدی كوردی مكه‌یی ★ كیتمیانلر كیدر ایسه بك ایی

﴿ الحدیث السادس ﴾

(عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ جَالَسْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْثَرَ مِنْ مِائَةِ مَرَّةٍ) جابر حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه سلطان انبیا حضرتلریله یوز كره‌دن زیاده برمجلسده بولندم و شرف صحبتلریله شرفیاب اولدم (وَكَانَ أَصْحَابُهُ يَتَنَاشَدُونَ الشِّعْرَ وَيَتَذَاكَرُونَ أَشْيَاءَ مِنْ أَمْرِ الْجَاهِلِيَّةِ) حالبوكه اصحاب كرامك بعضیسی بعضیسندن ممدوح اولان شعرك قرائتنی طلب ایدر ایدی و زمان جاهلیته كچن شیلردن سویلشورلر ایدی (وَهُوَ سَاكِتٌ وَرُبَّمَا تَبَسَّمَ مَعَهُمْ) حالبوكه سرور انبیا

حضرتلری سكوت ایدوب اصحاب كرامی منع بیورمزلر ایدی و بعض اصحاب كرامك حكایه‌لریله تبسم بیوررلر ایدی معلوم اوله‌كه رسول اکرم حضرتلری كمال حلم و كرملرندن وعظ و تعلیم دیندن ماعدا وقتده اصحاب كرام ایله اوتوردقلری اولور ایدی اول وقتده اصحاب كرام حضراتی قرآن عظیم الشانك فصاحت و بلاغتندن بحث ایدرك وقت جاهلیه‌ده بزم فصیح و نظیر قبول ایتمز عد ایلدیكمز ابیات و اشعار قرآن عظیم الشان نازل اولدقده فصاحت و بلاغت نه اولدیغی معلوم اولوب مقدما فصیح ظن اولنان اشعارك قلب و فصاحتسز اولدیغی آشكار اولدی دیرلر والله تعالینك حبیب اكرمی واسطه‌سیله كندیلره كوندردیكی قرآنك شكرینی اداية وسیله ایچون قدیم اولان اشعاردن بعضا اوقویوب اول اشعارك باطل اولدیغی و قرآن عظیم الشانده اولان فصاحت و بلاغتك خارج ازطوق بشر بولندیغنی یاد ایله نعمت جلیلهٔ اسلامیته نائل اولدقلرینه كمال افتخار و تشكرلر ایدرلر ایدی ذی رسالت افندمز حضرتلری اصحاب كرامك دین عالیٔ اسلامیه‌نك و قرآن عظیم الشانك قدرینی بیلوب تشكر ایلدكلرندن ممنون اولدقلری كبی اصحاب كرامك بعض روایتلرنده تبسم بیوررلر ایدی بركون حضور عالیٔ رسالتپناهیلرنده بولنان اصحاب كرامدن بری هیچ برجماعتك صنمی بزم قومك صنمی قدر كندینه طاپانلره فائده ویریجی اولمدی زیرا بز بتمزی سود قوربسندن اعمال ایتمش ایدك وقتاكه یوردمزی قحط ابتلا ایتدی ذكر اولنان بتی پاره پاره ایدوب جماعته تقسیم ایتدك هم عموم جماعتی همده بزم خانه خلقنی اداره ایدرك قحطدن قورتاردی دیدی بوذاتك سوزینه رسول اکرم افندمز تبسم بیوردیلر دیكر بریده طاپدیغمز بتك اوزرینه برتلكی چیقوب یوزینه كوزینه تبول ایتدی حتی صنمك كوزی كور اولدی بن بو حالدن متأثر اولوب دیدمكه بو نصل الوهیتدركه تلكی كلوب اوزرینه تبول ایتسون ایشته بو وقعه اوزرینه صنمه طاپمقدن وازكچوب مسلمان اولدم دیه‌رك عادات جاهلیه‌یی مذمت ایلدی اصحاب كرامك حضور عالیٔ حضرت نبویده سویلشدكاری كلاملر بومثللو شیلر اولوب یوخسه مجلس عالیٔ نبویده مالایعنی سوزلر ایله امرار اوقاته جرأت ایتمك هیچ برفردك حدی دكل ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی علی بن حجردن اودخی شریكدن اودخی سماك بن حربدن انلر جابر بن سمره حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

دیدی جابر اورسولله بریره ★ جلسه ایتدیلر انكله چوق كره
اولدی اصحاب كرامدن بعضیلر ★ بعض آخردن شعر نطقك دیلر
بیلدیلر قرآن فصاحت صاحبی ★ اولمادی هیچ بر كلام آنك كبی
سویلشیرلر بینهمده اوكرام ★ امر سابقلر بیان ایتمك مرام
جاهلیت وقتی اولان ایشلری ★ اكلاشیلدی قلب ایدی كیدشلری
تا تبسم ایدر ایدی انلره ★ اونبیز اوكرام اخوانلره
دیدی دارائف اول نبی ظاهر كنش ★ جمله اصحاب اول رسوله یار واش

(ردف) راكبك اردينه بينن كيمسه يه ديرلر (اخترى)

الحديث السابع

(عن شريد الثقفي قال كنت ردف رسول الله صلى الله عليه وسلم فانشدته مائة قافية من قول امية بن ابي الصلت) شريد الثقفي حضرتلرى بيورديلركه بركون رسول اكرم حضرتلرى بر محله كيتمك اوزره دابه‌لرى اردينه بنمكلكمى امر بيورديلر بن دخى دابه‌نك اردينه بندم ايدى اثناى راهده ابن اميه‌نك شعرلرندن رسول اكرم حضرتلرينه يوز بيت قرائت ايتدم معلوم اوله كه ردف دابه‌نك اردينه بينن كيمسه يه ديرلر (كلما انشدته بيتا قال لى النبى صلى الله عليه وسلم هيه حتى انشدته مائة يعنى بيتا) اوقوديغم اشعار وابيات اميه وحدانيت الهيه وحشر ونشره دائر اولديغندن سلطان الانبيا حضرتلرى بالاستحسان براز دها اوقومقلغمى فرمان بيوردقلرندن ناشى يوز عدد بيت اوقودم (فقال النبى صلى الله عليه وسلم ان كاد ليسلم) حضرت پيغمبر بو اشعارى تماميله استماع بيوردقدن صكره اميه مسلم اولمغه قريب اولدى بيورديلر .

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديثى احمد بن منيعدن اودخى مروان بن معاويه‌دن اودخى عبدالله بن عبدالرحمن الطائفيدن اودخى عمرو بن شريددن انلر پدرى شريد الثقفيدن روايت بيوردى .

نظم

ذات احسن اول نبى محترم * ايستريدى جمله‌يه اوله كرم
اوشريددن تام روايت بو ايدى * اول رسولك ردفى اولديلر ايدى
تا رسول الدى آنى كه دابه‌يه * شو اميه قافيه‌سنك سويليه
اول رسول ايتدى شريددن چون طلب * اوشريد ابيات ايله خوش آچدى لب
استماع اولدى اميه‌دن كلام * چوق سوزنده حشرى ايتاندر مرام
ديدى رائف خوش خبر ويردى نبى * اول اميه قرب اسلام مذهبى

باب ثالث

(رسول اكرم حضرتلرينك سمرده واقع اولان كلام عاليلرينى بيان حقنده وارد اولان)
(احاديث شريفه بيانده‌در)

(سمر) سينك وميمك فتحه‌لريله كيجه وقتى سوز سويلمكه ديرلر بو باب رسول اكرم حضرتلرينك بعض كيجه‌لرده ازواج مطهراتى تلطيف وقلوبنى تطييب ايچون اولان كلماتك بيانده‌در معلوم اوله كه افصح الكلام افندمز حضرتلرينك عادت كريمهٔ نبويه‌لرى شو وجهله جارى اولمش ايديكه ازواج طاهره‌لرينك قلوبنى تفريح وتطييب ايدوب انلر ايله حسن معاشرت ايچون بعض لطيفه‌لى حكايات عجيبه بيوررلر ايدى حتى امام بخارى حضرتلرندن مرويدركه رسول اكرم بيورركه ايمانى زياده كامل اولان مؤمن خويى زياده كوزل اولوب دخى اهلنه زياده لطف ايله معامله ايدندر .

الحديث الاول

(عن عائشة رضى الله تعالى عنها قالت حدث رسول الله صلى الله عليه وسلم ذات ليلة نساءه حديثا) حضرت عائشه رضى الله عنهادن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى بر كيجه ازواج مطهره‌يه بر عجيبه حكايه بيورديلر ايدى (فقالت امرأة منهن كان الحديث حديث خرافة) چونكه اول كيجه رسول اكرم حضرتلرينك بيوردقلرى حكايهٔ عجيبه‌يى نساء طاهره استماع ايتديلر ايچلرندن بر خاتون رسول اكرم حضرتلرينك نقل بيوردقلرى حكايه خرافه حكايه‌سى كبى اوله ديدى معلوم اوله كه عرب بيننده عادت بو ايديكه بر عجائب حكايه استماع ايتسه‌لر خرافه حكايه‌سى ديرلر ايدى اما خرافه نه ايدوكنى بيلمزلر ايدى ايمدى رسول اكرم حضرتلرينك بيوردقلرينى خرافه حكايه‌سنه تشبيه ايلمسى اوزرينه رسول اكرم حضرتلرى دخى خرافه نه اولديغنى بيانه شروع بيورديلر (فقال اتدرون ما خرافة ان خرافة كان رجلا من عذرة اسرته الجن فى الجاهلية فمكث فيهم دهرا ثم ردوه الى الانس) رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه سز خرافه نه اولديغنى بيلورميسكز تحقيق خرافه يمنده بنى عذره قبيله‌سندن بر رجل ايدى زمان جاهليتده خرافه‌يى جن طائفه‌سى اسير ايتديلر چوق زمان خرافه جنيلر اره‌سنده طوردى صكره خرافه‌يى جنيلر انسان ماييننه كتورديلر ايدى (فكان يحدث الناس بما رأى فيهم فقال الناس حديث خرافة) ايمدى جنيلر ميانده كورديكى عجايب وغرايبى ناسه خبر ويرر ايدى دخى ناس بر عجيب حكايه استماع ايتسه‌لر حديث خرافه ديرلر ايدى رسول اكرم حضرتلرى اول خاتونه خرافه‌يى بيان وسيله‌سيله لطف ايله تأديب بيورديلركه خاتم الانبيا والرسل حضرتلرينك كلامنى جن اراسنده تحصيل اولنان خرافه حكايه‌لرينه تشبيه بارد اولديغى ايچون صلى الله عليه وسلم .

(سند حديث) ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى حسن بن صباحدن انلر ابو نضردن اودخى عقيل الثقفيدن اودخى عبدالله بن عقيلدن انلر مجلددن اودخى شعبيدن انلر مسروقدن اودخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى .

نظم

خوب نبيز اولدى ازواجه لطيف * انلرى تأديب ايدرلردى خفيف
بين ازواج صان طلوع ايتدى قمر * كيجه وقتى انلره سويلر سمر
چون مطيب اوله ازواجى نبجه * خوب حكايه ايدر يديلر كيجه
عفو اولوردى عند عائده ذنوب * جلب ايدردى قول شيرينى قلوب
ليل وكوندوز سويلديكى حق ايدى * سويلمزدى فائده‌سز ابدى
ديدى رائف سويليه‌لم حق سوزى * كردكارم حفظ ايده دائم بزى

الحديث الثانى

(عن عائشة رضى الله تعالى عنها قالت جلست احدى عشرة امرأة تعاهدن وتعاقدن ان لا يكتمن

مِنْ اَخْبارِ اَزْوا جِهِنَّ شَيْئاً) حضرت عائشه‌دن مرویدرکه مشار الیها بیوردی‌اون بر خاتون بر موقعه‌اوتوروب ارلرینك احوال ممدوحه و مذمومه‌لرندن برشیئی کتم ایتمیوب واقع حالی بردبرد سویلمکه بری بریله عهد و عقد ایتدیلر کرمانی بو خاتونلرك کافه‌سی یمن طرفندن ایدی بیوردی
(قالَتِ الاُولی زَوْجی لَحْمُ جَمَلٍ غَثٍّ عَلی رَأْسِ جَبَلٍ وَعْرٍ لاسَهْلٌ فَیُرْتَقی وَلاسَمینٌ فَیُنْتَقَلُ) اولکی خاتون دیدیکه بنم ارم زیاده یوکسك طاغ تپه‌سی اوزرنده آریق دوه‌نك اتی کبیدر اول طاغك تپه‌سنه چیقمق آسان دکلدرکه اول طاغك تپه‌سند چیقیله فرضا بر طریق ایله اول طاغك تپه‌سنه چیقلسه اول‌دوه اتی سمیز دکلدرکه اول تپه‌ده اولان‌ات اومحلدن نقل اولنه دیدی کأن برنجی خاتون تشبیه طریقیله دیمش اولدیکه بنم زوجم بروجهله انتفاعه صالح دکلدر بکا خیری اولمدیغندن ماعدا کندویه دخی خیری یوقدر وغایت چرکین خوبلی اولمغله یانند یقین اولمق ممکن دکلدر باری بویله اولدیغنه کوره دولتی اولیدی دولتیده یوقکه اکا کوکل باغلانه دیدی (جمل) دوه (غث) اریق (جبل) طاغ (وعر) کوچ دیمکدر معلوم اوله‌که بو اولکی خاتونك کلامندن خاتونلرك زوجلرینی ذمه مقتدر اولدقلری اکلاشیلور (قالَتِ الثّانِیَةُ زَوْجی لااَبُثُّ خَبَرَهُ اِنّی اَخافُ اَنْ لا اَذَرَهُ اِنْ اَذْکُرْهُ اَذْکُرْ عُجَرَهُ وَبُجَرَهُ) ایکنجی خاتون دیدیکه بن زوجمك سرینی اظهار وبیان ایتمم زیرا قورقارمکه بن زوجمك سرینی وحالنی افشا ایتسه‌م ایشیدوب بکا رنجیده ایدر اکر زوجمك سرینی وحالنی ذکر ایده‌جك اولسه‌م اندن چکدیکم غموم واذیتی ذکر ایدرم دیدی کویا بو خاتون دیمش اولدیکه بن دخی زوجمدن خوشنود دکلم بنم ایله سوء معاشرتی واردر لکن سکوت ایدرمکه سمعنه واصل اولوب مفارقته سبب اولور بودخی قبیح شیدر دیو سکوت ایدرم دیدی) عجر وبجر غموم وهمومدن عبارتدر دیدیلر (قالَتِ الثّالِثَةُ زَوْجی العَشَنَّقُ اِنْ اَنْطِقْ اُطَلَّقْ وَاِنْ اَسْکُتْ اُعَلَّقْ) اوچنجی خاتون دیدیکه بنم زوجم بدخودر اکر یاننده کلام سویلر ایسه‌م بوشانمش اولورم اکر غضبمدن یاخود ادبمدن سکوت ایدر ایسه‌م نه زوجی وار خاتونلر کبی اولورم ونه زوجی یوق خاتونلر کبی اولورم دیدی کویا بو خاتون دیمش اولدیکه بنم زوجم اولقدر بدخودرکه اکر بعض کلام سویلسه‌م بنی تطلیق ایدر واکر سکوت ایتسه‌م زوجی وار خاتونلر کبی دکیلم که سائر زوج کبی بنم ایله حسن معاشرت ایده زوجی یوق خاتونلر کبی دخی دکیلم‌که برآخره تزوج اولنه‌یم اما بنم حالم ایکیسنك اورته یرنده درکه نه‌زوجم وار دیسه‌م اولور ونه‌زوجم یوق دیسه‌م اولور دیدی بو اوچنجی خاتونك کلامندن اکلاشیلان خاتونلرك حسن معاشرت مطلوبلریدر
(قالَتِ الرّابِعَةُ زَوْجی کَلَیْلِ تِهامَةَ لاحَرٌّ وَلاقُرٌّ وَلامَخافَةَ وَلاسَآمَةَ) دردنجی خاتون دیدیکه بنم زوجم حجاز کیجه‌لری کبی معتدل اولوب انده نه حرارت ونه برودت واردر انك ایچون بنم زوجمدن خوف وملالت یوقدر دیدی یعنی بوخاتون تشبیه طریقیله زوجندن خوشنودلق اظهار ایلدیکه بنم زوجمك خویی معتدلدر کندوسندن خوف اولنه‌جق شیء یوقدر وانك کلامی طبعمه

دوشکونلك وذهنمه ملال طاری ایتمز دیدی تهامه‌مکهٔ مکرمه اطرافنه دیرلر (حر) حرارت (قر) صغوق دیمکدر (قالَتِ الخامِسَةُ زَوْجی اِنْ دَخَلَ فَهِدَ وَاِنْ خَرَجَ اَسِدَ وَلایَسْأَلُ عَمّا عَهِدَ) بشنجی خاتون دیدیکه بنم زوجم خانه‌یه داخل اولدقده کدی کبی چوق اویور واکر خانه‌دن طشره چیقسه ارسلان کبیلور دخی عهده‌سنده اولان شیئی کمال سخاوتدن هیچ سؤال ایتمز دیدی کویا بوخاتون زوجنی مدح ایدوب دیمش اولدیکه بنم زوجم کوندوزلرده کثرت شکار وسائر اعمال شاقه‌یه اشتغال سببیله وجودینه تعب طاری اولدیغندن اخشام اولوب خانه‌یه داخل اولدقده چوق اویورو کوندوز طشره چیقدقده اظهار شجاعت ایدر سخاوت وکرمدن بررتبه‌یه بالغ اولمشدرکه اموال وارزاق وذخایری سؤال ایدوب فلان شیء نیجه اولدی دیمز دیدی (فهد) کدی دیدکلری حیواندر .
(قالَتِ السّادِسَةُ زَوْجی اِنْ اَکَلَ لَفَّ وَاِنْ شَرِبَ اشْتَفَّ وَاِنِ اضْطَجَعَ الْتَفَّ وَلایُولِجُ الْکَفَّ لِیَعْلَمَ الْبَثَّ) آلتنجی خاتون دیدیکه بنم زوجم اکر طعام یرسه دورر بوکر یوتار اکر صو ایچرسه برقطره براقمز اکر یاتورسه یورغانه بورینور یاتور الینی بنم یورغانم ایچنه صوقوب بدنمه طوقنمزکه بنم حزنمه واقف اوله دیدی کأن بوخاتون زوجنی ذم ایتمش اولدیکه بنم زوجم صیغرلر کبی اکل وشرب ایتدکدنصکره خانه‌نك بر بوجاغنده یورغانه صاریلوب اویور و بنم حالم نیجه‌در دیو الینی اوزادوب باقمزکه بن آچیم طوقیم اوشورمیم محزونیم معلومی اوله بویله برخیرسز آدمدر دیدی .
(قالَتِ السّابِعَةُ زَوْجی عَیایاءُ اَوْغَیایاءُ طَباقاءُ کُلُّ داءٍ لَهُ داءٌ شَجَّكِ اَوْفَلَّكِ اَوْجَمَعَ کُلّاً لَكِ) یدنجی خاتون دیدیکه بنم زوجم یورغوندر یاخود ارغوندر غایت احمقلغندن ایشی بری برینه قارشمشدر هرکونه مرض بنم زوجمده موجوددر بنم زوجمك یاننه واریر ایسه‌ك یا باشنی یارار یا اعضاکدن برعضوکی قیرار یاخود هم باشنی یارار وهم بر یرینی قیرار دیدی یعنی بوخاتون زوجنی اول مرتبه‌ده ذم ایتمش اولدیکه بنم زوجم یورغون وارغون واحمق وجمله علتلر کندنده وار ایکن اکر یاننه وراجق اولور ایسه‌ك اول مرتبه بدخویدرکه باشنی یارار یابر یرینی قیرار اودن قووار بویله برمردار حریفدر دیدی .
(قالَتِ الثّامِنَةُ زَوْجی اَلْمَسُّ مَسُّ اَرْنَبٍ وَالرّیحُ ریحُ زَرْنَبٍ) سکزنجی خاتون دیدیکه بنم زوجم الیله بکا یاپشسه کویا طوشان یاپشور کبی الی یومشقدر قوقوسی ایو قوقولی اوت کبیدر کأن بوخاتون زوجندن خشنودلق اظهار ایدوب بنم زوجم طوشان کبی یواش وایو قوقولی اوت کبی قوقوسی کوزلدر لکن برفائده‌سی یوقدر دیدی .
(قالَتِ التّاسِعَةُ زَوْجی رَفیعُ الْعِمادِ عَظیمُ الرَّمادِ طَویلُ النِّجادِ قَریبُ الْبَیْتِ مِنَ النّادِ) طقوزنجی خاتون دیدیکه بنم زوجك خانه‌سی مرتفعدر اصحاب حاجت کورسونلر ایچون وزوجم کشی

زاده اولوب جود وسخاوتندن چوق ضیافت ایدر قلیجنك باغی اوزون یعنی قامت بالا صاحبیدر بنم زوجك خانه‌سی محله‌نك وسطنده درکه اطرافدن کلوب اکانورلر یعنی بو خاتون دیمش اولدیکه بنم زوجم کشی زاده وخاندان واوزون بویلی بر کیمسه در حتی محله‌مز خلقی اکانمیه ومشاوره‌یه بزه جمع اولورلر دیدی ·

﴿ قالت العاشرة زوجی مالك وما مالك مالك خیر من ذلك له ابل کثیرات المبارك قلیلات المسارح اذا سمعن صوت المزهر ایقن انهن هوالك ﴾ اونجی خاتون دیدیکه بنم زوجك اسمی مالکدر مالك نه اولدیغنی بیلورمیسکز قوجاسنی مدح وثناده یك ایلری کیدن طقوزنجی قادینك زوجندن خیرلودر بنم زوجم ایچون چوق دوه‌لر واردر اوتلامغه کیدوب اوزاق اولمز قبیله‌یه قریب مواضعده اوتلارلرکه خانه‌یه مسافر کلدکده حاضر بولنوب لزومی مقداری ذبح اولنه‌لر چونکه خانه‌مزه مسافر کلسه اسباب سرورلردن ساز چالنمغه باشلایوب دوه‌لر اول سازك صداسنی ایشتدکده یقیناً بیلورلرکه بزم صاحبمز ضیافت ایچون بزدن بوغازلیه‌جقدر کویا بو خاتون زوجنی خاندانلق وغنیلك ایله مدح ایدوب او برخاتونلرك زوجلرینه تفوق ایتدیرمش اولدی ·

﴿ قالت الحادیة عشرة زوجی ابوزرع وما ابوزرع اناس من حلی اذنی وملاء من شحم عضدی وبجحنی فبجحت الی نفسی وجدنی فی اهل غنیمة بشق فجعلنی من اهل صهیل واطیط ودائس ومنق فعنده اقول فلا اقبح وارقد فاتصبح واشرب فاتقمح ﴾

اون برنجی خاتون دیدیکه بنم زوجك اسمی ابوزرعدر وابوزرع نیجه کیمسه اولدیغنی بیلورمیسکز بنم قولاغمی مجوهرلی کوپه‌نك اغرلغندن صارقتدی وبازولرمی یاغدن طولدردی یعنی زیاده سمیردم ایو باقدیغندن وبنی شادوفرحناك ایلدی وبنی ابوزرع فرحناك ایلدیکی سببدن نفسم دخی بکا شادیلق اظهار ایلدی بنی تزوج مراد ایتدکده برقاچ قیونلی فقیرالحال برجماعت ایچنده برمغاره‌ده بولدیکه قیونلری غایت قلیل اولمغله اول مغاره‌ده ساکن اولوب طورلرلردی یعنی ابوزرع بنی الدقده بز بویله فقیرایدك ابوزرع بنی فقیراولان جماعتدن الوب برمحله کتوردیکه انلرك آتلری ودوه‌لری واکینلری وانواع حبوباتدن خرمنلری اولمغله سنبله‌لردن اخراج اولان دانه‌لری صماندن آیرمغه مشغول نیجه خدامی وارایدی یعنی بومرتبه ابوزرع چفتلك وهرکله واغنام وخرمن وخدام صاحبیدر وانك عندنده سوزم مقبول اولور وبکا کثرت محبتندن بن اویوسه‌م بنی خواب راحتدن دورایتمز صباحه‌قدر اویورم کثرة اکل ایله اطعمهٔ نفیسه‌دن حاصل اولان حرارتی دفع ایچون کوکلم ایستدیکی قدر صو ایچوب سیراب اولورم دیدی ﴿ قالت عائشة رضی الله تعالی عنها فقال لی رسول الله صلی الله علیه وسلم کنت لك کابی زرع لام زرع ﴾ حضرت عائشه بیوردیکه سلطان انبیا حضرتلری بو حکایه‌لری دکلیوب یاعائشه امزرع نام خاتونه ابوزرع نام زوجی نیجه خیرلو اولدیسه بنده سکا اویله خیرلویم بیوردیلر بو تعبیر وتشبیه جناب عائشه رضی الله

عنها والده‌مزی تلطیف وتطییب ایچون اولوب یوخسه نه ممکندرکه ام المؤمنین حضرت عائشه رضی الله عنهانك سلطان انبیا حضرتلرندن بولدیغی دولت کبی امزرع نام خاتون زوجندن بویله بردولت بوله وابو زرع کیم اولیورکه سلطان الکونین افندمز اکا بکزه‌دلمش اوله ·

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی علی بن حجردن اودخی عیسی بن یونسدن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی قرنداشی عبدالله بن عروه‌دن اودخی عروه‌دن انلر حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ·

﴿ نظم ﴾

ایتدیلر ازواج اونبر اتفاق ★ سویلیدلر ارلرینی باوفاق
سویلدیلر امرأه‌دن اونبری ★ ارلرینك حاللرینی هر بری
دیدی اولی قائده یوقدر بکا ★ شوارمدن نیلریسم بن اکا
ثانیه دیر اواریمك حالنی ★ قورقارم بن سویلمم بدشاننی
ثالثه سویلرایسه تطلیق اولور ★ سویلزسه کندینی تعلیق کورر
رابعه درخلق زوجم معتدل ★ هرایشنده جمله‌یه ایدر عدل
خامسه خاتون بنم زوجم کدی ★ خانه‌مزده‌اولدیغی آنده دیدی
خواجه‌درانف ایستربسن امتزاج ★ جمله‌دن‌سن ایله تحصیل مزاج

﴿ باب رابع ﴾

﴿ رسول اکرم افندمز حضرتلرینك اویقولرینك صفتی حقنده وارد اولان احادیث ﴾
﴿ شریفه بیانده‌در ﴾

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عن البراء بن عازب ان رسول الله صلی الله وسلم کان اذا اخذ مضجعه وضع کفه الیمنی تحت خده الایمن ﴾

براء بن عازبدن روایت اولندیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری یاته‌جق محللرنده نوم مراد بیوردقده صاغ الینك آیه‌سنی صاغ خد سعادتلرینك التندقویارایدی قسطلانی مواهب لدنیه‌سنده بیوررکه صاغ یانته یاتوب اویومقده برسرعظیم واردر زیرا قلب صول جانبنه متعلق اولمغله صول یانه یاتوب اویویان کیمسه‌نك اویقوسی اغر اولور اماصاغ جانبنه یاتدیغی وقت قلب مضطرب اولمغله تیز اویانور کرچه صول جانب اوزرینه اویومق راحت اولورایسه‌ده قلبه مضردر زیرا اعضا قلب جانبنه میل ایتمکله سائر ماده‌لر قلبك اوزرینه اولور ارقه اوزره یاتمق استراحت ایچون ضرر ایتمز لکن اویقو ایچون مضردر یوزی اوزره یاتمق جمله‌سندن بدتر بیوردی کتب سته صاحبلرندن ابن ماجه روایت ایدرکه رسول محترم حضرتلری مسجدده برشخصی یوزی اشاغی یاتور کوردیلر مبارك قدم شریفیله اویاندیروب قالق زیرا بو اویقو اهل جهنمه منسوب اویقودر بیوردیلر ابن ماجه‌نك سوزی نهایت بولدی ﴿ وقال رب قنی عذابك یوم تبعث عبادك ﴾ دخی رسول اکرم حضرتلری یاتدقلرنده بو دعایی اوقورلرایدی یاربی سن بنی

عذابندن حفظ ایله قوللرینی بعث ایتدیکک کونده دیمکدر معلوم اوله که سید اهل الجنان علیه الصلواة افندمز حضرتلری عذابدن جمیع زمانده محفوظدر بودعایی امتلرینه تعلیم ایچون بیوردیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن المثنیدن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی اسرائیلدن او دخی ابو اسحاقدن اودخی عبدالله بن یزیددن او دخی براء بن عازب رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

امتیچون دوجهانك رهبری ٭ کوزی اویور قلبی آکاه اکثری
فخر عالم مرسلینك سیدی ٭ صاغده یاتیر قلبی آصیلیر ایدی
بویله اولدی اصل خلقتده امر ٭ قلب انسان صول طرفده مستقر
صاغی اوزره یاتیردی دائمی ٭ کوزلری آز اولور ایدی نائمی
اول مبارك قویسه یصدیغه سری ٭ یانغنده اولوردی صاغ الی
ایله زائف اورسولك فخرنی ٭ ایده عالی هرایشنده حق سنی

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اِذَا اَوَى اِلَى فِرَاشِهِ قَالَ اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ اَمُوتُ وَاَحْيَى ﴾ حذیفه‌دن روایت اولنور بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری نوم ایچون یتاقلرینه دخول ایتدکده بودعایی اوقور ایدی یارب بن سنك اسمك ایله اویورم وسنك اسم شریفنی ذکر اوزره اویانوب قالقارم ﴿ وَاِذَا اسْتَيْقَظَ قَالَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي اَحْيَانَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا وَاِلَيْهِ النُّشُورُ ﴾ دخی رسول اکرم حضرتلری قالقدقده بودعایی اوقورلر ایدی معنای لطیفی هربر حمد اول اللهه مخصوصدرکه بزی او یوتدقدن صکره او یاندیردی ومعاش ایچون اوالله تعالی‌یه تفرق ورجوع اولنور دخی قیامت کونده جمیع خلقك مرجعی اول حق سبحانه وتعالی نك حضوریدر هرکس خیر وشر عملنك جزاسنی بولق ایچون ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی عبدالرزاقدن انلر سفیاندن اودخی عبدالملك بن عمیردن اودخی ربعی بن حراشدن انلر حذیفه رضی الله عنه دن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اول رسوله شوفراش اولسه وطا ٭ اوقوریدی چوق نیاز وخوب دعا
بسمله ایله بدأ ایدردی اویقویا ٭ ایستریدی هر ایشنده اوقویا
اویانجه تکری‌یه اوقور ایدی ٭ حمد ربی ایله مشغول ایدی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم اِذَا اَوَى اِلَى فِرَاشِهِ كُلَّ لَيْلَةٍ

جَمَعَ كَفَّيْهِ فَنَفَثَ فِيهِمَا وَقَرَأَ فِيهِمَا قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ وَقُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴾ حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری هرکیجه نوم قصدیله یتاغنه دخول ایتدکده ایکی اللرینك آیه‌لرینی بریره جمع ایدوب بواوچ سوره‌یی اوقویوب ایکی آیه‌لرینه اوفوررلر ایدی ﴿ ثُمَّ مَسَحَ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ يَبْدَأُ بِهِمَا رَأْسَهُ وَوَجْهَهُ وَمَا اَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ يَصْنَعُ ذٰلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ﴾ صکره ایکی آیه‌لریله اعضاء شریفه‌سندن قادر اولدقلری قدر اعضالره مسح ایدرلر ایدی ابتدا مبارك باشنی مسح ایدرلر ایدی بعده وجه سعادتلرینی مسح ایدر ایدی صکره مبارك قوللرینی ومبارك صدرلرینی ومبارك رکبلرینی مسح ایدرلر ایدی واوچ دفعه بوایشی ایشلرلر ایدی یعنی اوچ کره بواوچ سورهٔ شریفی قرائت ایده‌رك مبارك آیه‌لرینه اوفلیوب اوچ دفعه بیان اولندیغی صورت ایله مبارك اعضالرینی مسح بیوررلر ایدی معلوم اوله‌که هرکیجه‌دن مراد اقتضا ایتدکده هرکیجه دیمکدر مثلا وجود عالیٔ رسالتپناهیلرنده برخسته‌لك کبی برشیٔ اولدقده اوقورلر ایدی (والله اعلم بالصواب)

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی مفضل بن فضاله‌دن اودخی عقیل‌دن انلر زهریدن اودخی عروه‌دن انلر حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم نَامَ حَتَّى نَفَخَ وَكَانَ اِذَا نَامَ نَفَخَ ﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم افندمز اویودیلر حتی فم سعادتلرینه بوف دیدیلر رسول محترم افندمزك عادت سنیه‌لرندن ایدیکه اویودیغی وقتده بوف ایدرلر ایدی ﴿ فَاَتَاهُ بِلَالٌ فَاٰذَنَهُ بِالصَّلَاةِ فَقَامَ وَلَمْ يَتَوَضَّأْ ﴾ ایمدی حضرت بلال رضی الله عنه تشریف بیوردیلر رسول اکرم افندمزه نماز وقتی اولدیغنی بیلدیردیلر رسول اکرم افندمز قالقدیلر نمازی ادا بیوردیلر حالبوکه ابدست المدیلر ولکن اویویوب ابدست القمسزین نماز قیلمق رسول محترم افندمزه مخصوصدر زیرا رسالتپناه افندمزك مبارك کوزلری اویور قلب سعادتلری اویوماز ایدی قلب سعادتك اویومامسی حدثدن منع ایدردی (وفی الحدیث قصة) بوحدیث شریفده برحکایه واردر انشاءالله تعالی رسول اکرم حضرتلرینك عبادتی حقنده اولان بابك دردنجی حدیثنده ذکر اولنور ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن انلر سلمة بن کهیلدن اودخی کریبدن انلر ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن انس بن مالك ان النبي صلى الله عليه وسلم كان اذا آوى الى فراشه قال ﴾ حضرت انس بيورديكه تحقيق رسول اكرم حضرتلرى فراشنه دخولى وقتنده بيوررلردى ﴿ الحمد لله الذى اطعمنا وسقانا وكفانا وآوانا فكم ممن لا كافى له ولا مأوى ﴾ بو قول شريفك معناسى بودركه حمد وثنا اول خدايه مخصوصدركه بزه طعام يديردى وبزه مشروباتى ايچيردى وبزم مهماتمزى بزه ويردى وبزى اخشام اولدقده مسكنلر بزه صيغنديردى مخلوقاتدن چوق مخلوق واردركه حضرت رب العالمين اول مخلوقك ديلديكنى على وجه اكمل روا واخشام اولدقده برطوره‌جق مكان احسان ايتمامشدر ديمكدر معلوم اولەكه رسول اكرم حضرتلرى بو دعاء شريفده اشارت بيورديلركه بركيمسه‌نك حق تعالى حضرتلرى يه‌جكنى وايچه‌جكنى وسائر لوازماتنى اعطا بيوروب اخشام اولدقده كندو فراشنده ياتمق بر نعمت عظمادركه شكرنده اهتمام لازمدر زيرا نيجه قوللرى واردركه طوره‌جق منزلى يوق لوازماتى ناقص بونلرك حالنى تفكر ايتمك كركدر ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى اسحاق بن منصوردن اودخى عفاندن انلر حماد بن سلمه‌دن اودخى ثابتدن انلر انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردى ·

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عن ابى قتادة ان النبي صلى الله عليه وسلم كان اذا عرس بليل اضطجع على شقه الايمن ﴾ ابو قتاده حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه تحقيق نبى محترم حضرتلرى سفرده كيجه كيدر ايكن استراحت ونوم ايچون كيجه آخرنده نزول ايتدكده صاغ جانبنك اوزرينه ياتورلر ايدى ابن حجر رسول اكرم افندمز حضرتلرى يان اوستى ياتدقلرى وقتده سر سعادتنك التنه چاموردن معمول كريچ تعبير اولنان شيئى اليرلر ايدى بيوردى على القارى حضرتلرى رسول اكرم افندمزك باشنك التنه كريچ المسى بعض قريه‌لرده اولور ايدى باديه‌لرده وصحرالرده كريچ تعبير اولنان شئ بولنمزكه ياتدقلرى وقتده رأس شريفلرينك التنه السونلر ديمشدر ﴿ واذا عرس قبيل الصبح نصب ذراعيه ووضع رأسه على كفه ﴾ اكر نبى محترم حضرتلرى سفرده كيجه كيدر ايكن صباحدن اوّلجه براز استراحت ونوم ايچون نزول ايتسه‌لر صاغ يانى اوزرينه ياتوب مبارك قوللرى ديكوب رأس سعادتنى آيه‌سى اوزرينه وضع ايدرلر ايدى مراد عالى نبويلرى بو ايديكه سائر اصحاب دخى رسول اكرم حضرتلرينك بو منوال اوزرينه ياتديغنى كوروب يورغنلق حسيله او يقويه واروب صلوة صبحى فوت ايتميه‌لر

﴿ نظم ﴾

اول نبيز نوم ايدردى يانسه * عادتيدر يان ياتيردى صاغنه
مطبعنده نومه مشغول كوزلرى * قلبى آكاه ايشيدر هر سوزلرى

حق ايدردى قلب عالى بى نكاه * تا او بوردى اومباركـ چشمى كاه
اول سفرده ايتزيسه‌لر كيجه * او يوريسه باشنى قور كريچه
كيجه يولده اول يتوردى لنيه * اوبله تعليم ايدربدى جمله يه
كر صباح وقتى اولورسه پك يقين * او يومازدى استراحتله صقين
تاقيه‌لردى قولنى اول متكاه * كف عاليه ايدردى اتكاه

﴿ باب خامس ﴾

﴿ رسول اكرم حضرتلرينك عبادتلرينك وصفى حقنده وارد اولان احاديث شريفه بيانندەدر ﴾

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عن المغيرة بن شعبة قال صلى رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى انتفخت قدماه ﴾ مغيرة بن شعبه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى نماز قيلمقده برمرتبه مشغوليت وسعى ايتديكه حتى ايكى مبارك قدم سعادتلرى شيشدى ﴿ فقيل له اتتكلف هذا وقد غفر الله لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر قال افلا اكون عبدا شكورا ﴾ ايمدى اصحاب كرام رسول محترم افندمزه يا رسول الله سز نماز قيلمقده اول مرتبه جد وسعى ومشقتى التزام ايدرسكزكه مبارك قدملريكز قيامده طورمقدن شيشدى حالبوكه حق تعالى سزدن ما تقدم وما تأخرى مغفور ايلمشدر ديديلر ازهد الانبيا عليه الصلواة افندمز حضرتلرى ربم تعالينك بكا احسان بيورديغى نعمت مقابله‌سنده بن زياده شكر ايدیجى عبد اولميه‌يمى بيورديلر (ربيع الابرار) نام كتابده حضرت على كرم الله وجهه‌دن روايت اولنديكه برقوم حضرت اللهدن خوف ايتديكيچون عبادت ايدرلر بو مقوله عبادت عبدلر فعليدر وبرقوم دخى حضرت اللهدن ثواب مقابله‌سنده عبادت ايدرلر بو مقوله عبادت تجار فعليدر وبر قوم دخى حضرت اللهك ويرديكى نعمت مقابله‌سنده شكر ايچون عبادت ايدرلر بو منوال اوزره عبادت حرلرك فعليدر بيوردى ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذى حضرتلرى بو حديث شريفى قتيبة بن سعيد ايله بشر بن معاذدن بو ايكيسى ابو عوانه‌دن او دخى زياد بن علاقه‌دن انلر مغيرة بن شعبه‌دن روايت بيوردى ·

﴿ الحديث الثانى ﴾

﴿ عن ابى هريرة قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلى حتى ترم قدماه ﴾ ابو هريره حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى نماز خصوصنده برمرتبه مجاهده ايدرلر ايديكه حتى مبارك قدم شريفلرى شيشر ايدى ﴿ فقيل له تفعل هذا يا رسول الله وقد جاءك ان الله تعالى قد غفر لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر قال افلا اكون عبدا شكورا ﴾ ابو هريره حضرتلرى بيوردى رسول اكرم حضرتلرينه ديديلركه نعجب كه سز بو مرتبه نماز خصوصنده مجاهده ايدرسكز وكنديكزه بو قدر زحمتى اختيار ايدرسكز حالبوكه الله تعالى سزه

خبرویردیکه ذات اجل اعلامی سزی مغفرت ایتدی دیدیلر رسول اکرم افندمز بونلره جواب اوله‌رق بن زیاده شکر ایدیجی عبد اولمیه‌جمی بیوردیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی ابوعمار الحسین بن حریثدن اودخی فضل بن موسی‌دن اودخی محمد بن عمردن اودخی ابی سلمه‌دن انلر ابوهریره‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الثالث ﴾

(عَنِ الْأَسْوَدِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ سَأَلْتُ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنْ صَلَاةِ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم بِاللَّيْلِ) اسود بن یزیددن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلرینك کیجه وقتی قیلدیغی نمازلرك کیفیتنی حضرت عائشه‌دن سؤال ایتدم بیوردی (فَقَالَتْ كَانَ يَنَامُ أَوَّلَ اللَّيْلِ ثُمَّ يَقُومُ فَإِذَا كَانَ مِنَ السَّحَرِ أَوْتَرَ) حضرت عائشه اسودك سؤالنك جوابنده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك عادت سنیه‌لری بوایدیکه اکثریا اول لیلده صلوة عشایی ادا بیوروب اویورلرایدی صکره ثلث لیلده قالقوب مراد بیوردقلری قدر نماز قیلارلرایدی وسحر وقتی اولنجه صلوة وتری ادا ایدرلرایدی معلوم اولسونکه سحر کیجه‌نك سدس اخیری دیمکدر ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری صلوة وترك رکعت اولیسنده ﴿ سبح اسم ربك الاعلى ﴾ ورکعت ثانیه‌ده ﴿ قل یاایها الکافرون ﴾ ورکعت ثالثه‌ده ﴿ قل هو الله احد ﴾ سوره شریفه‌لرینی اوقورلرایدی (ثُمَّ أَتَى إِلَى فِرَاشِهِ فَإِنْ كَانَتْ لَهُ حَاجَةٌ أَلَمَّ بِأَهْلِهِ فَإِذَا سَمِعَ الْأَذَانَ وَثَبَ فَإِنْ كَانَ جُنُبًا أَفَاضَ عَلَيْهِ مِنَ الْمَاءِ وَإِلَّا تَوَضَّأَ وَخَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ) رسول اکرم حضرتلری مراد عالیلری قدر تهجدی دخی وتری قیلدقدنصکره استراحت ایچون فراشلرینه دخول ایدرلر ایدی اکر مراد دولتلری اولور ایسه ازواج مطهراته توجه و بعض ملاطفه بیوررلر ایدی ایمدی صباح اذانینی استماع بیوردقلرنده سرعت ایله فراشدن قالقوب غسل اقتضاء ایتدی ایسه غسل ایدرلر ایدی واکر غسل اقتضاء ایتمدی ایسه ابدست الوب صباح نمازینك ایکی رکعت سنتنی حرم سعادتلرنده ادابیوروب صباح نمازینك فرضنی ادا ایچون مسجد شریفه تشریف بیوررلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن جعفردن انلر شعبه‌دن اودخی ابی اسحاقدن انلر اسود بن یزیددن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

فخر عالم طاعتده نه کوزل * آنی سودی اول خدای لم یزل
هرلیلده باقیامدر چوق دمی * اوجهتله شیشدی انك قدمی
دیدیلر که نه‌چکرسك زحمتی * حق تعالی ساکه ایتدی رحمتی
دوجهانده قیلدی معفو حق سنی * کل ذنبك ایتدی مغفور اول غنی
اول بیوردی خالقم اولدی غفور * بن دخی اولام آکه عبدی شکور
خواجه‌رانك اولمیاسك‌سن‌نبی * بوخصوصه ایله تنبیهلر زهی

(عَنْ كُرَيْبٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ بَاتَ عِنْدَ مَيْمُونَةَ وَهِيَ خَالَتُهُ قَالَ فَاضْطَجَعْتُ فِي عَرْضِ الْوِسَادَةِ وَاضْطَجَعَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم فِي طُولِهَا) کریب حضرتلرندن مرویدر ابن عباس حضرتلرندن کریب بزه خبرویردیکه تحقیق ابن عباس حضرتلری بر کیجه تیزه‌سی میمونه‌نك عندنده یاتمش ایدی ابن عباس حضرتلری بیوردیلرکه بن یاستغك اکینه قویوب یاتدم رسول اکرم حضرتلری دخی مبارك رأس دولتلرینی یاستغك طولی طرفنه وضع بیوروب یاتدیلر (فَنَامَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم حَتَّى إِذَا انْتَصَفَ اللَّيْلُ أَوْ قَبْلَهُ بِقَلِيلٍ أَوْ بَعْدَهُ بِقَلِيلٍ اسْتَيْقَظَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم فَجَعَلَ يَمْسَحُ النَّوْمَ عَنْ وَجْهِهِ) ایمدی رسول اکرم حضرتلری خواب ناز صورتنده اولان استغراقه واردیلر ابن عباس بیوررکه تخمینا کیجه‌نك نصفی یانصفندن اوجه یانصفندن صکره‌جه اولدی رسول اکرم حضرتلری خوابدن اویانوب قالقدیلر مبارك اللریله وجه سعادتلرینی مسح بیوردیلر (ثُمَّ قَرَأَ الْعَشْرَ الْآيَاتِ الْخَوَاتِيمَ مِنْ سُورَةِ آلِ عِمْرَانَ ثُمَّ قَامَ إِلَى شَنٍّ مُعَلَّقٍ فَتَوَضَّأَ مِنْهَا فَأَحْسَنَ وُضُوءَهُ ثُمَّ قَامَ يُصَلِّي) صکره آل عمرانك آخرنده اولان اون آیتی اوقودیلرکه اول آیتلر ﴿ ان فی خلق السموات ﴾ آیت کریمه‌سندن سوره‌نك آخرینه وارنجه‌یه‌در معلوم اوله‌که برکیمسه اویقودن قالدقده اکر جنب دکل ایسه بوآیتلری اوقومق مندوبدر بوآیتلری قرائت بیوردقدنصکره نبی محترم افندمز قالقوب آصلمش مطره‌دن ابدست الدیلر ابدستی کوزل کوزل تکمیلاً الدیلر صکره قالقوب نماز قیلمغه شروع بیوردیلر (قَالَ عَبْدُ اللهِ بْنُ عَبَّاسٍ فَقُمْتُ إِلَى جَنْبِهِ فَوَضَعَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَدَهُ الْيُمْنَى عَلَى رَأْسِي ثُمَّ أَخَذَ بِأُذُنِي الْيُمْنَى فَفَتَلَهَا) ابن عباس بیوردیکه بن قالقدم ابدست الدم ورسول اکرم حضرتلرینك صول جانبنه طوردم ایمدی رسول اکرم حضرتلری مبارك صاغ اللرینی بنم باشم اوزرینه قویوب صکره بنم صاغ قولاغمی طوتدی و بوردی یعنی رسول اکرم حضرتلری ابن عباسك قولاغنی بوردیغی شوکا تنبه‌که رسول اکرمدن صدور ایدن افعالی بصیرت ایله حفظ ایلیه (فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ رَكْعَتَيْنِ) ایمدی رسول محترم حضرتلری تهجده باشلادی ایکی رکعت نماز قیلدیلر بعده ایکی رکعت بعده ایکی رکعت بعده ایکی رکعت بعده ایکی رکعت قیلدیلر (قَالَ مَعْنٌ سِتَّ مَرَّاتٍ) ترمذی حضرتلرینك شیخنك شیخی اولان معن حضرتلری رکعتین لفظنی التی کره تکرار ایلدی جمیعاً اون ایکی رکعت نماز اولور تهجدك نهایت عددی بودر تهجد کیجه نمازی دیمکدر (ثُمَّ أَوْتَرَ ثُمَّ اضْطَجَعَ حَتَّى جَاءَهُ الْمُؤَذِّنُ فَقَامَ فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ ثُمَّ خَرَجَ فَصَلَّى الصُّبْحَ) ابن عباس حضرتلری بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری تهجددنصکره وتر قیلدیلر چونکه عادت کریمه‌لری صلوة وتری تهجدنصکره قیلمق ایدی صکره فراشلرینه دخول بیوردیلر ظاهر بوکه اویودیلر صکره صباح نمازینی اعلام ایچون مؤذن رسول اکرم حضرتلرینه

كلدی ایمدی رسول اکرم افندمز ایکی رکعت سنت فجری خفیفجه قیلدیلر بعده مسجده تشریف بیوروب صباح نمازینی قیلدیلر (صلی الله علیه وسلم)

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی مالك بن انسدن واسحاق بن موسی الانصاریدن اودخی معندن انلر مالكدن اودخی مخرمة بن سلیماندن انلر كریبدن اودخی ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿نظم﴾

ابن عباسدن روایت بوبلجه ٭ اول رسول الله ایله اولدق بر کیجه
قالقدی ناکاه نصف اخیرده کیجه ٭ چوق تهجد قیلمشیدیلر نیجه
کیجه‌لرده طاعتده مستقیم ٭ هم تهجد عادتنده بك مقیم
باتهجد کیتدی لیلك نیجه‌سی ٭ صکره قیلدی وتری خلقك بوجه‌سی
بعده اول نومه کیتدیلر براز ٭ تاسحرده قالقدی قیلدیلر نماز
خوب تهجدله جمال اولور منیر ٭ باتهجد قلب ووجهه نور کلیر
خواجه‌دراتف قیل تهجد بوبلسن ٭ چون تهجدده اولور اجر حسن

﴿الحدیث الخامس﴾

(عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ ثَلَاثَ عَشْرَةَ رَكْعَةً) ابن عباس حضرتلرندن مرویدرکه مشار الیه بیوردی ازهد الانبیا افندمز حضرتلری کیجه وقتی اون اوچ رکعت نماز قیلارلر ایدی حدیث سابقده بیان اولندیغی کبی ظاهر اولان اوچ رکعتی وتر اولمسیدر ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی ابوكریب محمد بن علاءدن اودخی وكیعدن انلر شعبه‌دن اودخی ابی جمره‌دن انلر ابن عباس حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث السادس﴾

(عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم كَانَ إِذَا لَمْ يُصَلِّ مِنَ اللَّيْلِ مَنَعَهُ مِنْ ذٰلِكَ النَّوْمُ أَوْ غَلَبَتْهُ عَيْنَاهُ صَلَّى مِنَ النَّهَارِ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً) حضرت عائشه‌دن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری تهجد نمازینی قیلمسه‌لر قیلمامغه باعث نوم غلبه ایدوب نمازه مقتدر اولمامسی یاخود مبارك کوزلری اویقولانوب نمازی قیلمق ممکن ایسه‌ده لكن رسول اکرم افندمزك دأبی اولان خشوع بولنمیه‌جغیدر بو احوالك ظهوری سببیله تهجد ترك اولنسه کوندوز اون ایکی رکعت نماز قیلارلر ایدی بوحدیث شریف مآلندن معلوم اولدیکه بر کیمسه کیجه وقتی عادتی اولان نمازینی یاخود اوراد واذکارینی برمانع سببیله ترك ایلسه ایرتسی کون اول ترك ایلدیکی نمازی یاخود اوراد واذکاری قضاء ایتمك مناسب ولایق اولور ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی ابوعوانه‌دن

اودخی قتاده‌دن انلر زرارة بن اوفیدن اودخی سعید بن هشامدن انلر حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث السابع﴾

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم قَالَ إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَفْتَتِحْ صَلَاتَهُ بِرَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ) ابوهریره حضرتلری نبی ذیشاندن روایت ایدرکه سلطان انبیا افندمز حضرتلری بیوردیلر سزدن بریکز تهجد نمازی قیلمق ایچون قالقسه ایکی رکعت خفیفه ایله ابتداء ایلسون تاکه نفسنه امر تسهیل ایدوب بقیهٔ صلوتی نشاط اوزره ادا ایدرك تدریج ایله طبیعتنه عبادتی معتاد ایلیه وصلوة تهجدی ایکی رکعت خفیفه ایله افتتاح ایلسون دیو تعبیردن مراد صلوة تهجدی ایکی رکعته قصر ایتمك لایق اولمدیغنه اشارتدر اقلی درت یاخود التی رکعت قیلمق مناسبدر ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن العلاءدن اودخی ابواسامه‌دن انلر هشام بن حساندن اودخی محمد بن سیریندن انلر ابوهریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث الثامن﴾

(عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ أَنَّهُ قَالَ لَأَرْمُقَنَّ صَلَاةَ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم) زید بن خالد حضرتلرندن مرویدر تحقیق زید بن خالد بیوردیکه سفرده بر کیجه رسول اکرم حضرتلری تهجدی نیجه قیلارلر دیو اهتمام ایله باقار وحفظ ایدردم (فَتَوَسَّدْتُ عَتَبَتَهُ أَوْ فُسْطَاطَهُ فَصَلَّى رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم رَكْعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ طَوِيلَتَيْنِ طَوِيلَتَيْنِ طَوِيلَتَيْنِ) زید بیوردیکه رسول اکرمك تهجد نمازینه لایقیله مطلع اولمق ایچون رسول اکرمك قپوسنك اشیکنه باشمی قویدم یاخود چادرینه طیاندم وامعان نظریله نظر ایتدم کوردمکه رسول اکرم اولا ایکی رکعت خفیفه قیلدیلر صکره ایکی رکعت طویله قیلدیلرکه عادتا قیلدقلری نمازك اوچ مثلی مقداری ایدی بومعنایی افاده ایچون زید حضرتلری طویلتین لفظلرینی تأکیدا ذکر ایتدیلر (ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَهُمَا دُونَ اللَّتَيْنِ قَبْلَهُمَا) بعده ایکی رکعت دها قیلدیلر بوایکی رکعت اولکی قیلدقلری ایکی رکعته نسبتله قیصه‌جه ایدی بعده ینه ایکی رکعت قیلدیلر بوده ماقبلنه نسبتله قصیر ایدی بعده ینه ماقبلنه نسبتله قیصه‌جه اوله‌رق ایکی رکعت دها قیلدیلر بوندنصکره ینه ایکی رکعت قیلدیلر بودخی ماقبلنه نسبة قصیر ایدی (ثُمَّ أَوْتَرَ فَذٰلِكَ ثَلَاثَ عَشْرَةَ رَكْعَةً) صکره اوچ رکعت وتری قیلدیلر سلطان انبیا حضرتلرندن صدور ایدن نماز اون اوچ رکعت اولدی ابتدا قیلدقلری ایکی رکعت خفیفه‌دن ماعدا اما رکعتین خفیفتین حسابی ایله اون بش رکعت نماز اولدیکه اون ایکیسی تهجد اوچی وتر نمازی ایدی ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی قتیبة بن سعیددن اودخی مالك بن انسدن و اسحق بن موسی دن اودخی معندن اودخی مالكدن اودخی عبدالله بن ابی بكردن اودخی پدرندن پدری دخی عبدالله بن قیسدن اودخی زید بن خالدجهنیدن روایت بیوردی ٠

﴿الحديث التاسع﴾

﴿عَنْ اَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِالرَّحْمٰنِ اَنَّهُ اَخْبَرَهُ اَنَّهُ سَأَلَ عَائِشَةَ رضی الله تعالی عنها كَيْفَ كَانَتْ صَلَاةُ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم فِي رَمَضَانَ﴾ ابوسلمة بن عبدالرحمندن مروی بدر خبر و یردیكه ابوسلمه حضرت عائشه‌دن رسول اكرم حضرتلری رمضان شریف كیجه‌لرنده صلوة تهجدی نه كیفیتده قیلارلر ایدی دیو سؤال ایتدی ﴿فَقَالَتْ مَا كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم لِيَزِيدَ فِي رَمَضَانَ وَلَا فِي غَيْرِهِ عَلَى اِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً يُصَلِّي اَرْبَعاً لَا تَسْأَلْ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ﴾ حضرت عائشه بیوردیكه بنم خانه‌مده بنم كوردیكم شو وجهله‌دركه رسول اكرم حضرتلری رمضان كیجه‌سنده و سائر كیجه‌لرده تهجد نمازینی اونبر ركعتدن زیاده قیلمزلر ایدی اولا درت ركعت نماز قیلرلر ایدیكه اول درت ركعتك حسنندن و طولندن سؤال ایله یعنی اول ركعتلرك حسنی و طولی بر رتبه‌یه بالغ اولمشدركه وصفی قابل دكلدر ﴿ثُمَّ يُصَلِّي اَرْبَعاً لَا تَسْأَلْ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ ثُمَّ يُصَلِّي ثَلَاثاً﴾ صكره درت ركعت نماز دخی قیلرلر ایدیكه حسننده بی عدیل و طولده بی نظیر و وصفی غیر ممكندر سكز ركعت صلوة تهجدی قیلدقدنصكره اوچ ركعت صلوة وتری سلام واحده ایله قیلرلر ایدی معلوم اوله‌كه ظاهر حدیث شریف دلالت ایدركه رسول اكرم حضرتلری صلوة تهجدده درت ركعتده بر سلام و یردیلر بو روایته كوره امام اعظم عندنده افضل اولان بودركه لیل و نهارده صلوة نافله ده درتده بر سلام ویرلمكدر اما امام محمد و امام ابو یوسف عندنده كیجه قلنان نافله‌لرده ایكی ركعتده بر سلام ویرلمكدر زید حضرتلرینك حدیث سابقه‌كی روایتی كبی ﴿قَالَتْ عَائِشَةُ رضی الله تعالی عنها قُلْتُ يَا رَسُولَ اللّٰهِ اَتَنَامُ قَبْلَ اَنْ تُوتِرَ فَقَالَ يَا عَائِشَةُ اِنَّ عَيْنَيَّ تَنَامَانِ وَلَا يَنَامُ قَلْبِي﴾ حضرت عائشه بیوردیكه بن دیدمكه یا رسول الله سز یاتسو نمازینی قیلدقدنصكره صلوة وتری ادا ایتمزدن اول اویورسكز شاید كه اویقودن اویانه‌میوب صلوة وتر فوت اولور ایسه دیدم رسول اكرم حضرتلری جواب بیوردیلركه یا عائشه بن خوابدن بیدار اوله‌میوب وترك فوت اولمسندن خوف ایتمم زیرا بنم ظاهرده كوزلرم اویور ولكن قلبم اویومز وقتی كالدكده قالقوب تهجدی و وتری ادا ایدرم بیوردیلر ازهد الانبیا افندمز حضرتلری صلوة تهجدی دائما بر ترتیب اوزره قیلمدیغندن حضرت عائشه دخی كوردیكی كبی روایت بیوردی تكیم مقدما مرور ایدن زیدك روایتی اون اوچ ركعت ایدی ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی اسحق بن موسی دن اودخی معندن اودخی مالكدن اودخی سعید بن ابی سعیددن اودخی ابی سلمة بن عبدالرحمندن روایت بیوردی ٠

(الحديث)

﴿الحديث العاشر﴾

﴿عَنْ عَائِشَةَ اَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم كَانَ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ اِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً يُوتِرُ مِنْهَا بِوَاحِدَةٍ﴾ حضرت عائشه بیوردیكه تحقیق رسول اكرم حضرتلری اكثر كیجه‌لرده اونبر ركعت نماز قیلارلر ایدی ﴿فَاِذَا فَرَغَ مِنْهَا اَضْطَجَعَ عَلَى شِقِّهِ الْاَيْمَنِ﴾ ایمدی رسول اكرم حضرتلری صلاتدن فارغ اولدقده اكر صباح یقین ایسه دكلنمك ایچون مبارك صاغ یاننك اوزرینه یاتورلر ایدی و اكر صباح وقتی یقین اولمیوب سحر وقتی اولور ایسه نوم ایچون یاتورلر ایدی ٠

﴿سند حديث﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی اسحق بن موسی دن اودخی معندن اودخی مالكدن اودخی ابن شهابدن اودخی عروه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی

﴿الحديث الحادي عشر﴾

﴿عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ تِسْعَ رَكَعَاتٍ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلركه رسول اكرم حضرتلری بعض كره كیجه وقتنده طقوز ركعت نماز قیلرلر ایدیكه التی ركعتی تهجد اوچ ركعتی وتر اولور ایدی معلوم اوله‌كه محدثین شویله بیان بیوردیلركه رسول اكرم افندیمز حضرتلری تهجدی وتر ایله برابر یدی ركعتدن نقصان و اون اوچ ركعتدن زیاده ایتمدیلر ایدی ٠

﴿سندحديث﴾ اما ترمذی بو حدیثی هناددن اودخی ابوالاحوصدن اودخی اعمشدن اودخی ابراهیمدن اودخی اسوددن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿نظم﴾

عائشه حضرتلری سویلر بزه * دیر تهجددن خبر ویرم سزه
اولمشیدی اول رسولك كیجه‌سی * باتهجد یكدی لیلك نیجه‌سی
كیجه‌لرده قیلریدی چوق نماز * اول نمازدن كیجه‌یی خالی قوماز
تا طقوز ركعت قیلردی بر كیجه * ركعتدن هر بری كوزل نیجه
التیسی انك تهجدلر ایدی * راویانم بویله بونی سویلدی
هم اوچی انك وتردر ایت فهم * جهلیله سن اولمیاسك متهم
خواجه راتفسن تهجدقیلسن * اوتهجدله كلیر وجهه حسن

﴿الحديث الثاني عشر﴾

﴿عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِي اَنَّهُ صَلَّى مَعَ النَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم مِنَ اللَّيْلِ قَالَ فَلَمَّا دَخَلَ فِي الصَّلَاةِ قَالَ اللّٰهُ اَكْبَرُ ذُو الْمَلَكُوتِ وَالْجَبَرُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ﴾ حذیفة بن الیمانی حضرتلرندن مرویدر تحقیق حذیفه كیجه وقتی سید المصلین افندمز حضرتلریله تهجد نمازی قیلمش اولدیغندن رسول

ای كه در خوابی همه شب تا بروز
بهر گور خود چراغی برفروز

(معنای بیت)
ای كیمسه بتون كیجه صباحه قدر اویقوده‌سن قبرك ایچون برچراغ یاق یعنی قالق كیجه‌لین تهجد نمازی قیل زیرا كیجه قلنان نمازك صاحبنه الله تعالی اوچ نور احسان ایدر بری او كیمسه‌نك قلبنده و بری وجهنده و بری دخی اول كیمسه‌نك قبرنده‌در ٠

اکرم افندمزك نمازینك کیفیتنی بیانه شروع ایدوب بیوردیلرکه وقتاکه رسول محترم افندیمز حضرتلری نمازه دخول مراد بیوردقلرنده افتتاح تکبیرنده (الله اکبر ذو الملکوت والجبروت والکبریاء والعظمة) لفظ شریفنی بیوررلر ایدی یعنی الله تعالی حضرتلری ذاتنده زیاده اولردر ملکوت صاحبیدر مالك الملك در وعالم غیب کندی تصرفنده در جبروت صاحبیدرکه قهار دیمکدر کبریاء صاحبیدرکه نقایصدن منزهدر عظمت صاحبیدرکه کنهی ادراك اولنمقدن منزهدر ﴿ قَالَ ثُمَّ قَرَأَ الْبَقَرَةَ ثُمَّ رَكَعَ فَكَانَ رُكُوعُهُ نَحْوًا مِنْ قِيَامِهِ وَكَانَ يَقُولُ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ ﴾ حذیفه بیوردیکه رسول محترم حضرتلری کلمات مذکوره‌یی قرائت ایتدکدنصکره سورۀ فاتحه وسورۀ بقره‌یی قرائت بیوردیلر صکره رکوع ایتدیلر رکوعی مدتی قیامی مدتنه قریب اولدی ورکوعلرنده (سبحان ربی العظیم سبحان ربی العظیم) لفظنی چوق چوق قرائت بیوردی معناسی ربم عظیمی نقایصدن تنزیه ایدرم دیمکدر ﴿ ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَكَانَ قِيَامُهُ نَحْوًا مِنْ رُكُوعِهِ وَكَانَ يَقُولُ لِرَبِّيَ الْحَمْدُ لِرَبِّيَ الْحَمْدُ ﴾ صکره نبی محترم مبارك باشنی رکوعدن قالدیروب قیامده طورمسنك مدتی رکوعك مدتنه قریب ایدی وحالبوکه قیامده (لربی الحمد لربی الحمد) لفظ شریفنی چوق چوق بیوررلر ایدی معناسی حمد ربمه مخصوص حمد ربمه مخصوص دیمکدر ﴿ ثُمَّ سَجَدَ فَكَانَ سُجُودُهُ نَحْوًا مِنْ قِيَامِهِ وَكَانَ يَقُولُ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى ﴾ صکره سجده ایلدیلر سجده‌سنك مدتی رکوعندنصکره اولان قیامك مدتنه قریب ایدی حالبوکه سجده‌ده (سبحان ربی الاعلی سبحان ربی الاعلی) لفظ شریفنی چوق چوق بیوررلر ایدی معناسی ربم اعلایی نقایصدن بری قیلارم دیمکدر ﴿ ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَكَانَ مَا بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ نَحْوًا مِنَ السُّجُودِ وَكَانَ يَقُولُ رَبِّ اغْفِرْ لِي رَبِّ اغْفِرْ لِي ﴾ صکره مبارك سر شریفنی سجده‌دن قالدیردی ایکی سجده‌نك مابیننده جلوسنك مدتی سجده‌نك مدتنه قریب ایدی وجلوس حالنده (رب اغفرلی رب اغفرلی) کلامنی چوق چوق سویلرلر ایدی (معناسی) ربم بنی مغفرت ایله دیمکدر ﴿ حَتَّى قَرَأَ الْبَقَرَةَ وَآلَ عِمْرَانَ وَالنِّسَاءَ وَالْمَائِدَةَ ﴾ حتی رسول محترم حضرتلری صلاة مذکورده بو درت سورۀ شریفه‌یی قرائت بیوردیلر میرك شاه دیدیکه بو حدیث شریفك ظاهری اقتضا ایدرکه رسول اکرم حضرتلری بر رکعتده سورۀ بقره‌یی قرائت ایلدی لکن آل عمران ونساء ومائده‌یی رکعت ثانیه‌ده‌می قرائت ایتدی یاخود باقی قالان اوچ رکعتده‌می قرائت ایتدی متبین اولمدی بعضیلر بیوردیکه ظاهر اولان او نماز درت رکعت ایدی باقی قالان اوچ رکعتده آل عمران ونساء ومائده‌یی قرائت بیوردی ثانیه‌نك اولیدن اوزون اولمسی لازم کلمسون ایچون ﴿ أَوِ الْأَنْعَامَ شُعْبَةُ الَّذِي شَكَّ فِي الْمَائِدَةِ وَالْأَنْعَامِ ﴾ امام ترمذی بیوررکه رسول رب العالمین حضرتلری سورۀ نسادن صکره مائده‌می قرائت بیوردی یوخسه سورۀ انعامی‌می قرائت بیوردی راوی شعبه شك ایلدی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمد بن مشاددن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی عمرو بن مره‌دن اودخی ابو حمزه‌دن اوده بنی عبسدن بر کیمسه‌دن اودخی حذیفة الیمانی رضی الله عنهدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الثالث عشر ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَامَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم بِآيَةٍ مِنَ الْقُرْآنِ لَيْلَةً ﴾ حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری بر بتون کیجه بر آیت ایله قائم اولدیلر یعنی اول کیجه نمازده هر رکعتده اول آیتی تکرار قرائت بیوردیلر دیمکدر ابو عبید ابو ذردن روایت ایدرك فضائل القرآن نام کتابنده بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری قیامده ورکوعده وسجودده بر آیتی قرائت ایلدیکی حالده کیجه‌لردن بر کیجه تا صباحه قدر نماز قیلدی ابو ذر حضرتلرندن سؤال اولندیکه اول آیت قنغی آیت ایدی ابو ذر جواب بیوردیکه ﴿ ان تعذبهم فانهم عبادك وان تغفر لهم فانك انت العزیز الحکیم ﴾ آیت کریمه‌سی ایدی صحیح مسلمده حضرت علیدن وحضرت ابن عباسدن روایت اولنان حدیثلره بناءً بزلره رکوعده وسجودده قرآن قرائتندن نهی وارد اولدی یعنی رسول اکرم حضرتلری قیامده ورکوعده وسجودده بر آیت ایله نماز قیلمشلر دیو بزده قیلار ایسه‌ك جائز دکلدر .

لیله‌نك آخرنده‌کی تنوین وحدت ایچوندر

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی ابو بکر محمد بن نافع البصریدن اودخی عبد الصمد بن عبد الوارثدن اودخی اسماعیل بن مسلم العبدیدن اودخی ابی متوکلدن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع عشر ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ قَالَ صَلَّيْتُ لَيْلَةً مَعَ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم فَلَمْ يَزَلْ قَائِمًا حَتَّى هَمَمْتُ بِأَمْرِ سُوءٍ ﴾ عبد الله بن مسعود رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه بر کیجه رسول اکرم حضرتلریله نماز قیلدم بو مرتبه قیامده طوردیلرکه بن حسنسز بر شی قصد ایلدم ﴿ قِيلَ لَهُ وَمَا هَمَمْتَ بِهِ قَالَ هَمَمْتُ أَنْ أَقْعُدَ وَأَدَعَ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم يُصَلِّي قَائِمًا ﴾ ابن مسعوددن سؤال ایلدیلرکه قصد ایلدیککز شی نه ایدی ابن مسعود جوابنده بیوردیکه رسول محترم حضرتلرینك طول قیامندن خاطریمه کلدیکه اوتوره‌یم ونمازی اوتوردیغم یرده قیلایم رسول اکرم حضرتلری قائما قیلار اولدیغی حالده لکن بو خصوص ترك ادب اولمغله اول فکری دفع ایدوب ینه قیامده طوردم بیوردی .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی سلیمان بن حربدن اودخی شعبه‌دن اودخی اعمشدن اودخی ابی وائلدن اودخی عبد الله بن مسعوددن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الخامس عشر ﴾

﴿ عن عائشة ان النبي صلى الله عليه وسلم كان يصلي جالساً فيقرأ وهو جالس فاذا بقي من قراءته قدر ما يكون ثلاثين او اربعين آية قام فقرأ وهو قائم ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدرکه رسول اکرم حضرتلری اوتوردیغی یرده نمازه شروع ایدوب اوتوردیغی حالده قرآن اوقورلر ایدی واوقودیغی سوره‌دن تخمیناً اوتوز یاقرق آیت مقداری قالدقده اياق اوزرینه قالقوب اول باقی قالان آیتلری قائم اولدیغی حالده اوقورلر ایدی بوقول شریفدن فهم اولنورکه قعودده قرائت بیوردیغی اوتوز یاقرق آیتدن زیاده ایمش زیرا چوق کره باقی قالان شی دیو آز نسنه‌یه دینلور ﴿ ثم رکع وسجد ثم صنع في الرکعة الثانية مثل ذلك ﴾ صکره رکوع وسجود ایدوب صکره رکعت ثانیه‌ده دخی رکعت اولیده تفصیل اولندیغی وجه اوزره ایشلرلر ایدی بوحدیث شریفده نافله نمازده بویله ایتمك جوازینی بیان واردر لکن قرآنی چوق اوقور ایسه مثلا هر بر رکعتده یارم جزؤ یاخود دها زیاده اوقور ایسه دیمکدر ۰

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی اسحق بن موسی الاشعریدن اودخی معندن اودخی مالکدن اودخی ابی النضردن اودخی ابی سلمه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ۰

﴿ نظم ﴾

عائشه حضرتلرندن هر خبر ★ جمله عندنده اولوردی معتبر
بزه اول خوب نبیدن سویلدی ★ اول نمازده اوطورر اوقوردیدی
اوقعودده اوقوردی پك دراز ★ بعده قالقار اوقور دیلر براز
بوبلجه در رکعت ثانیلری ★ خوش کوزلدر رکعتینك هر بری
قالمه رانف سن نمازدن هیچ کرو ★ اولمیاسك سن قیامتده فرو

﴿ الحديث السادس عشر ﴾

﴿ عن عبدالله بن شقيق قال سألت عائشة عن صلاة رسول الله صلى الله عليه وسلم في تطوعه ﴾ عبدالله بن شقیق حضرتلرندن مرویدر مشار الیه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك نافله قیلدقلری نمازك کیفیتندن حضرت عائشه‌دن سؤال ایتدم ﴿ فقالت كان يصلي ليلاً طويلاً قائماً وليلاً طويلاً قاعداً فاذا قرأ وهو قائم ركع وسجد وهو قائم واذا قرأ وهو جالس ركع وسجد وهو جالس ﴾ ایدی حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینك عادت سنیهٔ نبویلری بوایدیکه برکیجه صلات طویله‌یی قائم اولدیغی حالده وبرکیجه صلوة طویله‌یی قاعد اولدیغی حالده قیلارلر ایدی اکر فخر عالم حضرتلری صلوة طویله‌یی قائم اولدیغی حالده قیلار ایسه قرائتی تکمیل ایتدکدنصکره رکوعه وسجوده قیامدن انتقال ایدر ایدی یعنی قیامدن رکوعه ورکوعدن سجوده دیمکدر اکر اوتوردقلری یردن نمازه باشلایوب قرائتی اوتوردیغی یرده ایدرلر ایسه

رکوع وسجودی دخی اوتوردقلری یرده ایدرلر ایدی معلوم اوله‌که علما اجماع ایتدیلرکه امت قیامه قادر ایکن نافله نمازی قعوداً قیلمق جائزدر لکن ثواب جهتندن قائمك نصف ثوابنه مستحق اولور دیدیلر اما رسول اکرم حضرتلرینك قیامی وقعودی امته قیاس اولنمز زیرا رسول اکرم حضرتلری جوازی بیان ایچون ایشلرلر ایدی صلى الله عليه وسلم ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیثی احمد بن منیعدن اودخی هشیمدن اودخی خالد الحزاءدن اودخی عبدالله بن شقیقدن روایت بیوردی ۰

﴿ الحديث السابع عشر ﴾

﴿ عن حفصة زوج النبي صلى الله عليه وسلم ﴾ ازواج مطهرات نبویه‌دن حضرت حفصه رضي الله عنهادن مرویدر معلوم اولسونکه سلطان انبیا افندمز حضرتلری حضرت حفصه رضي الله عنهایی هجرتدن اوتوز ماه صکره شعبانك ابتداسنده تزوج ایلدی وحفصه مهاجرلردن ایدی والتمش یاشنه بالغ اولدقده هجرتك قرق بشنجی سنه‌سی شعبانده وفات ایتدی ورسول اکرمدن التمش حدیث روایت بیوردی وحضرت عمر الفاروقك کریمه‌لری ایدی ﴿ قالت كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلي في سبحته قاعداً ويقرأ السورة ويرتلها حتى تكون اطول من اطول منها ﴾ مشار الیها حفصه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری نافله نمازده قعود ایتدیکی حالده قیلار ایدی وبر سورهٔ قصیره‌یی قرائت ایدوب برمرتبه قرآنك حروف وحرکات وسکناتنی تبیین ومخارجنی تمییز ایدوب تأنی طریقیله معناسنی ملاحظه ایدرك قرائت بیورر ایدیکه حتی فخر عالم حضرتلرینك وجه مشروح اوزره قرائتی سببیله اوقودقلری سورهٔ انفال کبی برقصیر سوره مثلا سورهٔ اعراف کبی اوزون سوره‌دن اوزون اولور ایدی ۰

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی اسحق بن موسی الانصاریدن اودخی معندن اودخی مالکدن اودخی ابن شهابدن اودخی سائب بن یزیددن اودخی مطلب بن ابی وداعه‌دن اودخی حضرت حفصه‌دن روایت بیوردی ۰

﴿ الحديث الثامن عشر ﴾

﴿ اخبر عائشة رضي الله عنها اباسلمة ان النبي صلى الله عليه وسلم لم يمت حتى كان اكثر صلاته وهو جالس ﴾ حضرت عائشه ابوسلمه‌یه خبر ویرەرك بیوردیکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری صلاة نافله‌یی اکثری جالس اولدیغی حالده قیلمدقجه آخرته تشریف ایتمدی یعنی حضرت عائشه دیمك ایسترکه فخر عالم افندیمز حضرتلری آخر عمرلرنده نافله نمازلری اکثری اوتوردیغی حالده قیلارلر ایدی صلى الله عليه وسلم ۰

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی حسن بن محمد الزعفرانیدن اودخی حجاج

بن محمددن اودخی ابن جریجدن اودخی عثمان بن ابی سلیماندن اودخی اباسلمة بن عبدالرحمن‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

نظم

زهدیله اولدی نبیز دائما ★ قیلردی چوق نمازی قائما
طاعتیله ایدردیلر شغول ★ اوشغولده آکه تابعدر فحول
وقت ایرشدی اولدی عمرك آخری ★ اونیله جمله اصحاب فاخری
اول وقتده قیلارایدی قاعدی ★ اول قعودی چون قیامدن خوش ایدی
نافله‌دن قیلنور سه برنماز ★ اونمازده وار قعوده خوش جواز
بز کیلر کرقیلارسق قاعدی ★ آز اولورمش او نمازك عائدی
خواجه‌دراتف اولرسه برفتور ★ نافله‌ده جائز اولمشدر اوطور

باب سادس

(ازهد الانبیا افندمز حضرتلرینك ضحی نمازی قیلمسی حقنده وارد اولان احادیث شریفه)
(بیانده‌در)

ضحی قوشلق دیمکدر قوشلق نمازینك اول وقتی کوکك کنارندن کونش ایکی مزراق بویی چیقدیغی وقتدر آخر وقتی زوال وقتندن اوله‌جه اولان وقتدر معلوم اوله‌که قوشلغك اول وقتنده قلنان نمازه صلاة اشراق دیرلر وقوشلغك آخر وقتنده قلنان نمازه صلاة زوال و صلاة اوابین دخی دیرلر امابوایکی وقتك اره‌ینده واقع اولان نمازه صلاة ضحی تسمیه اولنور ٠

الحدیث الاول

(عن معاذة قالت قلت لعائشة رضی الله تعالی عنها اكان رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی الضحی) معاذه‌دن مرویدر بیوردیکه برکون ام المؤمنین حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلری صلوة ضحی قیلارمی ایدی دیوسؤال ایتدم (قالت نعم اربع رکعات ویزید ماشاءالله عز وجل) حضرت عائشه جواب ویردیکه اوت نبی محترم حضرتلری صلاة ضحایی احیاناً درت رکعت قیلارایدی واحیاناعزیز وجلیل اولان حضرت الله دیلدیکی مقداری درت رکعت اوزرینه زیاده ایدرایدی بیوردی لکن محدثین بیان ایتدیلرکه رسول اکرم حضرتلری صلوة ضحایی اون ایکی رکعتدن زیاده قیلدیغی روایت اولنمدی دیدیلر اما اکثری درت رکعت قیلار ایدی دیدیلر وینه محدثین بیان ایتدیلرکه صلوة ضحانك اقلی ایکی رکعت جائز ایسه ده درت رکعت قیلمق افضلدر دیدیلر ٠

سند حدیث ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابو داود الطیالسی‌دن اودخی شعبه‌دن اودخی یزیدالرشکدن اودخی معاذه‌دن روایت بیوردی ٠

(الحدیث)

الحدیث الثانی

(عن انس بن مالك ان النبی صلی الله علیه وسلم كان یصلی الضحی ست ركعات) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری صلاة ضحایی التی رکعت قیلارلر ایدی یعنی بعض وقتده دیمکدر ٠

سند حدیث امام ترمذی بو حدیث شریفی محمد بن المثنی‌دن اودخی حکیم بن معاویه‌دن اودخی زیاد بن عبیدالله‌دن اودخی حمیدالطویلدن اودخی انس بن مالکدن روایت بیوردی ٠

نظم

متقیلر متقیسی اول نبی ★ یوق ایدی هیچ متقی آنك کبی
اتقاسی هر ایشنده ایلرو ★ قالمدیلر اتقادن هیچ کرو
اولمدیلر خوب نمازلردن تهی ★ کیجه کوندوز قیلردی پك زهی
ابن مالکدن روایت بو ایدی ★ التی رکعت قیلدی ضحی بی دیدی
بعض راوینك سکزدر کوردیکی ★ بعض راویدن روایت اون ایکی
خواجه‌دراتف خوب نصیحت ایده‌جك ★ وقت اشراك قیل نمازی درده‌جك

الحدیث الثالث

(عن عبدالرحمن بن ابی لیلی قال ما اخبرنی احد ان النبی صلی الله علیه وسلم كان یصلی الضحی الا ام هانیء) عبدالرحمن بن ابی لیلی حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بکا صحابه‌دن برکیمسه رسول اکرم حضرتلرینك صلاة ضحایی قیلدیغنی خبرویرمدی الا امهانی خبرویردی (فانها حدثت ان رسول الله صلی الله علیه وسلم دخل بیتها یوم فتح مكة فاغتسل فسبح ثمانی ركعات) تحقیق امهانی حضرتلری خبرویردیکه تحقیق رسول اکرم افندمز حضرتلری فتح مکه کوننده امهانینك خانه‌سنه تشریف بیوردیلر وتبرکا غسل ایلدیلر غسلدنصکره سکز رکعت صلاة ضحی قیلدیلر (ما رأیته صلی صلاة قط اخف منها غیر انه كان یتم الركوع والسجود) امهانی بیوردیکه بن هیچ بروقتده رسول اکرمك فرض ونافله نمازلرنده بوقیلدیغی سکز رکعت نماز کبی خفیف نماز قیلدیغنی کورمدم لکن رکوع وسجودی تمام ایلدیلر یعنی امهانینك رسول اکرمك قیلدیغی سکز رکعت خفیف ایدی بیورمسی نمازك قیامنده اوزون سوره وتشهدلرده طویل دعا اتمدیلر دیمکدر یوخسه تعدیل ارکانی ترك دیمك دکلدر معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینك صلوة ضحایی دائما خفیفجه قیلدیغی بوحدیث شریف ایله ثابت اولمز زیرا رسول محترم حضرتلرینك یوم فتحده آخر اشتغالی اولدیغندن خفیف قیلدیلر ٠

سند حدیث ترمذی حضرتلری بوحدیثی محمد بن المثنی‌دن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی عمرو بن مره‌دن اودخی عبدالرحمن بن ابی لیلی‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن عبدالله بن شقيق قال قلت لعائشة رضى الله تعالى عنها أكان النبي صلى الله عليه وسلم يصلي الضحى ﴾ عبدالله بن شقیقدن مرویدر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری صلاة ضحی قیلارمی ایدی دیو حضرت عائشه‌دن سؤال ایلدم ﴿ قالت لا الا ان يجئ من مغيبه ﴾ حضرت عائشه جواب اوله‌رق قیلمزلر ایدی انجق سفردن کلدیکی وقت قیلارلر ایدی بیوردی مرویدرکه رسول اکرم حضرتلری سفردن کلدکده البته ضحی وقتنده کلوب اولا مسجده تشریف بیوررلر ایدی و مسجدده ایکی رکعت نماز قیلوب مسجدده اوتوررلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی ابن ابی عمردن او دخی وکیعدن وکیع کهمس بن الحسندن اودخی عبدالله بن شقیق حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن ابي سعيد الخدري قال كان النبي صلى الله عليه وسلم يصلي الضحى حتى نقول لا يدعها ويدعها حتى نقول لا يصليها ﴾ ابی سعید الخدری رضی الله عنهدن مرویدر مشار الیه بیوردیکه امام المصلین افندمز حضرتلری بعض کونلرده صلاة ضحایی قیلارلر ایدیکه حتی بز افضل الانبیا افندمز حضرتلری صلاة ضحایی ترک ایتمز دیر ایدک وصکره ترک ایدرلر ایدیکه حتی بز رسول اکرم بردها صلاة ضحی قیلمز دیر ایدک مسلم صحیحنده بیوردیکه صلاة ضحانک فوائدندن بری بودرکه انسانده اولان اوچیوز التمش مفصله لازم کلان صدقه‌یه صلاة ضحی کفایت ایدر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی زیاد بن ایوب البغدادیدن اودخی محمد بن ربیعه‌دن اودخی فضیل بن مرزوقدن اودخی عطیه‌دن اودخی ابی سعید الخدری حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عن ابي ايوب الانصاري ان النبي صلى الله عليه وسلم كان يدمن اربع ركعات عند الزوال ﴾ ابی ایوب الانصاری رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوررلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلرینک شمسک زوالی عقیبنده درت رکعت نماز قیلمق عادت سنیه‌لرندن ایدی ﴿ فقلت يا رسول الله انك تدمن من هذه الاربع الركعات عند زوال الشمس ﴾ حضرت خالد بیوررکه بن رسول اکرم حضرتلرینک بو درت رکعت نمازه مداومتلرینی کوروب ذات عالی نبویلرندن حکمتنی سؤال ایلدم ﴿ فقال ان ابواب السماء تفتح عند زوال الشمس ولا ترتج حتى يصلى الظهر فاحب ان يصعد لي في تلك الساعة خير ﴾ فخر عالم افندمز حضرتلری سعادتله

بیوردیلرکه تحقیق کوکلک قپولری زوال وقتنک عقیبنده آچیلور واویله نمازینک اداسنه قدر قپانمز ایمدی بنم برخیر عملمک اول ساعتده سمواته صعود ایلسنه محبت ایدرم یعنی بو حکمته مبنی بو صلاته دوام ایدرم بیوردیلر ﴿ قلت افي كلهن قراءة قال نعم قلت هل فيهن تسليم فاصل قال لا ﴾ حضرت خالد ابو ایوب بیوردیکه یا رسول الله بو درت رکعتک هر برنده ضم سوره واریمیدر دیدم اوت واردر بیوردیلر و بو درت رکعتی ایکیشر رکعت قیلوب سلاملک اولورمی دیو سؤال ایلدم ایکی رکعتده بر سلام اولمز بلکه درت رکعتی قیلوب قعدهٔ اخیره‌ده سلام ویریلور بیوردیلر

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی احمد بن منیعدن اودخی هشیمدن اودخی عبیده‌دن اودخی ابراهیمدن اودخی سهم بن منجابدن اودخی قزعه‌دن اودخی قرثعدن اودخی ابی ایوب الانصاری رضی الله عنه البارئدن روایت بیوردی .

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن عبدالله بن السائب ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يصلي اربعا بعد ان تزول الشمس قبل الظهر ﴾ عبدالله بن سائبدن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری شمس دائرهٔ نصف نهاردن زائل اولدقده ظهرک فرضندن اول درت رکعت نماز قیلارلر ایدی ﴿ وقال انها ساعة تفتح فيها ابواب السماء فاحب ان يصعد لي فيها عمل صالح ﴾ ورسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه تحقیق بعد الزوال بر ساعت واردرکه اول ساعتده کوک قپولری آچیلور ایمدی بنم بر عمل صالحمک اول ساعتده سمایه چیقمه‌سنه محبت ایدرم بیوردیلر بیضاوی بیوردیکه بو روایت اولنان درت رکعتدن مراد ظهرک فرضندن اول قیلدقلری سنت ظهردر .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی محمد بن المثنی‌دن اودخی ابوداوددن اودخی محمد بن المثنی‌دن اودخی مجاهددن اودخی عبدالله بن سائبدن روایت بیوردی .

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عن علي كرم الله وجهه انه كان يصلي قبل الظهر اربعا وذكر ان النبي صلى الله عليه وسلم كان يصليها عند الزوال ويمد فيها ﴾ حضرت علیدن مرویدر تحقیق حضرت علی کرم الله وجهه ظهرک فرضندن اول درت رکعت نماز قیلارلر ایدی ورسول اکرم افندیمز حضرتلرینک ظهرک فرضندن مقدم یعنی زوالک عقیبنده ظهرک سنتنی قیلدقلرینی و بو نمازک رکعتلرنده تطویل ایتدکلرینی ذکر ایدرلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی ابو سلمه‌دن اودخی عمر بن علی المقدمیدن اودخی مسعر بن کدامدن اودخی ابی اسحاقدن اودخی عاصم بن ضمره‌دن اودخی حضرت علی کرم الله وجهه‌دن روایت بیوردی .

نظم

اوعلی دن راضی اولسون اول غنی * جمله راوی نقل ایدردی زهدینی
درت قیلردی رکعتی بعد الزوال * اونمازدن ایتدیلر آندن سؤال
اول بیوردی قلشیدم بن نیجه * قیلردی خوب نبیز اوبلجه
اول نبینک رکعتی درت پک طویل * واقع اولدی اوعلیدن بوقول
دیدی رائف بزقیلالم سنتی * کورهلم بز اونبیدن همتی

باب سابع

(کشی خانه‌سنده تطوع نمازینی قیلمسی افضل اولدیغی بیانده‌در)

تطوع ایله مراد فرضك غیری اولان نمازدرکه سنن مؤکده‌لر و مستحبه‌لر و ضحی و بونلرك امثالی کبی .

الحدیث الاول

(عَنْ عَبْدِاللّٰهِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم عَنِ الصَّلٰوةِ فِی بَیْتِی وَالصَّلٰوةِ فِی الْمَسْجِدِ) عبدالله بن سعد رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه صلاة نافله‌یی خانه مده‌می قیلمق افضلدر یوخسه مسجدده ادا ایتمکمی افضلدر دیو امام المتقین افندیمز حضرتلرندن سؤال ایلدم (قَالَ قَدْ تَرٰی مَا اَقْرَبَ بَیْتِی مِنَ الْمَسْجِدِ فَلَاَنْ اُصَلِّیَ فِی بَیْتِی اَحَبُّ اِلَیَّ مِنْ اَنْ اُصَلِّیَ فِی الْمَسْجِدِ اِلَّا اَنْ تَكُونَ صَلٰوةً مَكْتُوبَةً) رسول اکرم حضرتلری سعادتله جواب بیوردیلرکه تحقیق سن کوریورسونکه بنم بیتم مسجده زیاده یقیندر ایمدی بن بیتمده نافله نماز قیلمغی مسجدده قیلمقدن زیاده سوه‌رم یعنی رسول اکرم افندمز دیمك ایسترکه نافله نمازی خانه‌مده قیلدیغم سهولت اولسون ایچون دکلدر لکن فرضلری مسجدده قیلمق بکا محبوبدر بیوردیلر علما نافله نمازی خانه‌ده قیلمق سوکیلی اولدیغنك وجهنی شویله بیان ایتدیلرکه ریادن بعید و برکتی منزله واصل اولدیغندن ماعدا شیطانی خانه‌دن طرده سببدر .

(سند حدیث) ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی عباس العنبریدن اودخی عبد الرحمن بن مهدیدن اودخی معاویة بن صالحدن اودخی علاء بن حارثدن اودخی حرام بن معاویه‌دن اودخی عمیسی اولان عبدالله بن سعددن روایت بیوردی .

نظم

ابن مسعوددن راویت بوایدی * اول رسولدن بن سؤال ایتدم دیدی
خانه‌ده قیلمقمی افضل نافله * یوخسه مسجده‌می افضل فرض ایله
دیرنبیز مسجده خانه‌م یقین * نافله‌یی خانه‌ده قیلدم باقین
نافله قیلمق احبدر خانه‌ده * ایسترم فرض مسجدی احیا ایده
فرضه لایق مسجدی کوردی نبی * فرض ایچون بیت اولمدی مسجد کبی
خواجه رائف نافله قیل خانه‌ده * حق بزه احسان ایده اوسایه‌ده

باب ثامن

(نبی محترم افندمز حضرتلرینك صیامی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در)

الحدیث الاول

(عَنْ عَبْدِاللّٰهِ بْنِ شَقِیقٍ قَالَ سَأَلْتُ عَائِشَةَ عَنْ صِیَامِ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم) عبدالله بن شقیقدن مرویدر بیوردیکه بن حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلرینك نافله صومندن سؤال ایتدم (قَالَتْ كَانَ یَصُومُ حَتّٰی نَقُولَ قَدْ صَامَ وَیُفْطِرُ حَتّٰی نَقُولَ قَدْ اَفْطَرَ) حضرت عائشه جواب بیوردیکه ایام کثیره‌ده رسول اکرم شووجهله صائم اولورایدیکه حتی بز ایام شهری بتون صائم اولدیلردیر ایدك وبنه احیانا صومی شو وجهله ترك ایدر ایدیکه حتی بز ایام شهری بتون افطار ایتدی دیر ایدك (قَالَتْ وَمَا صَامَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم شَهْرًا كَامِلًا مُنْذُ قَدِمَ الْمَدِینَةَ اِلَّا رَمَضَانَ) حضرت عائشه بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری مدینهٔ منوره‌یی تشریف بیوردیغندن بری رمضان شریفدن ماعدا بتون بر آیی صائم اولمدیلر یعنی رسول اکرمك نافله صیامی بر آیدن ناقص اولور ایدی مثلا اون بش کون یکرمی کون کبی معلوم اولدیغه صوم رمضان هجرتك ایکنجی سنه سنده فرض اولوب سید الصائمین افندیمز حضرتلری طقوز کره رمضانی صائم اولمشلردر .

(سند حدیث) امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی حماد بن زیددن اودخی ایوبدن اودخی عبدالله شقیق حضرتلرندن روایت بیوردی .

الحدیث الثانی

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّهُ سُئِلَ عَنْ صَوْمِ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم) انس حضرتلرندن مرویدر تحقیق حضرت انسدن رسول اکرمك صوم تطوعندن سؤال اولندی (فَقَالَ كَانَ یَصُومُ مِنَ الشَّهْرِ حَتّٰی نَرٰی اَنْ لَا یُرِیدَ اَنْ یُفْطِرَ مِنْهُ وَیُفْطِرُ حَتّٰی نَرٰی اَنَّهُ لَا یُرِیدُ اَنْ یَصُومَ مِنْهُ شَیْئًا) حضرت انس جواب ویروب بیوردیکه رسول اکرمك تطوع صیامنده عادت کریمه‌لری بوایدیکه احیانا برآیده شویله صائم اولوب مداومت ایدرلر ایدیکه حتی بز رسول اکرم اول آیك هیچ بر کوننده افطار ایتمك مراد ایتمز ظن ایدر ایدك دخی احیانا بر آیدن شویله افطار ایدرلر ایدیکه بز اول آیك هیچ بر کوننده رسول اکرم صائم اولمزلر ظن ایدر ایدك یعنی کاهی رسول اکرم حضرتلری برآیده اکثریا صومده دوام وکاهی برآیده اکثریا افطاره دوام بیوررلر ایدی دیمکدر اماهرآی بربری اردنجه بویله ایدی دیمك دکلدر (وَكُنْتَ لَا تَشَاءُ اَنْ تَرَاهُ مِنَ اللَّیْلِ مُصَلِّیًا اِلَّا رَاَیْتَهُ مُصَلِّیًا وَلَا نَائِمًا اِلَّا رَاَیْتَهُ نَائِمًا) دخی حضرت انس بیوردیکه سن رسول

اكرمی كیجه وقتی مصلی كورمكی ملاحظه ایتمیوب نائم ملاحظه ایتدیككز زمانده نماز قیلار كورر ایدك دخی نائم كورمكی ملاحظه ایتمیوب نماز قیلار ملاحظه ایتدیككز زمانده نائم كورر ایدك یعنی كیجه وقتی رسول محترمك نافله نمازی سنك ملاحظه ایتدیككه اویمز طرز واحد اوزره دكل ایدی بلكه هرنیجه میسر اولور ایسه اویله ایدرلر ایدی صیامی دخی بوكا قیاسدر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی اسماعیل بن جعفردن اودخی حمیددن اودخی انس بن مالكدن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

افضل الافضل نبیز صائمو ٭ عفو اولندی آكا تكریدن طمو
اویله ایكن چوق یوملر خوب صیام ٭ هم لیالی ده ایدردیلر قیام
اول لباس طاعتینه بور ینور ٭ حقده شاكر اولدیغی خوش كورینور
شمع طاعت ویرمشیدی خوب ضیاء ٭ اولمز ایدی قلب عالیده ریاء
بعض صائم بعض افطاردر ایشی ٭ طاعتنده یوق ایدی آنك اشی
دیدی رائف ایلیه‌لم اتقا ٭ اتقا ایله اولور حقه لقا

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَصُومُ حَتَّى نَقُولَ مَا يُرِيدُ أَنْ يُفْطِرَ مِنْهُ ﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر مشارالیه بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری بعض ایامده برمرتبه صائم اولوردیكه حتی بز رسول اكرم بوصومدن افطار ایتمك مراد ایتمز دیر ایدك ﴿ وَيُفْطِرُ حَتَّى نَقُولَ مَا يُرِيدُ أَنْ يَصُومَ مِنْهُ وَمَا صَامَ شَهْرًا كَامِلًا مُنْذُ قَدِمَ الْمَدِينَةَ إِلَّا رَمَضَانَ ﴾ وبعض ایامده شویله افطار ایدرلر ایدیكه حتی بز رسول اكرم بردخی صائم اولمق مراد ایتمز دیر ایدك ورسول اكرم افندیمز مدینه‌یی تشریف بیوردیغندنبرو رمضاندن بشقه بتون برآیی صائم اولمدیلر یعنی ابن عباس حضرتلری امام المتقین افندیمز حضرتلرینك نافله اولان صومی برآیدن اكسیك اولور ایدی بیوردی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمود بن غیلاندن اودخی ابوداوددن اودخی شعبه‌دن اودخی ابی بشردن اودخی سعید بن جبیردن اودخی ابن عباسدن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ مَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم يَصُومُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ إِلَّا شَعْبَانَ وَرَمَضَانَ ﴾ ام سلمه‌دن مرویدر بیوردیكه بن رسول اكرمی ایكی آی بربری اردنجه صائم اولدیغنی كورمدم الا شعبان ورمضان آیلرینی متوالیا صائم اولورلر ایدی معلوم اوله كه حضرت عائشه وابن عباسدن مقدمجه روایت اولنان برنجی واوچنجی حدیثلر رسول اكرم حضرتلرینك رمضاندن غیری بتون برآی صائم اولمدقلرینی حاكی اولدیغندن و بوحدیث شریف دخی رسول اكرم

حضرتلرینك ماه شعبانی كاملاً صائم اولدیغنه دلالت ایتدیككندن مقدمكی حدیثلره ظاهرا مخالف كورینورسه‌ده افضل الصائمین افندمز حضرتلری شعبان آینك اكثر ایامنده صائم اولدقلرندن ام سلمه حضرتلری اكثر ایچون حكم كل اولمسی قاعده‌سیله شهر شعبانده صائم ایدی دیمك ایستدیككندن سالف البیان حدیثلره مخالف دكلدر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی محمد بن بشاردن اودخی عبدالرحمن بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی منصوردن اودخی سالم بن ابی جعددن اودخی ابی سلمه‌دن اودخی ام سلمه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ لَمْ أَرَ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَصُومُ فِي شَهْرٍ أَكْثَرَ مِنْ صِيَامِهِ فِي شَعْبَانَ ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری آیلردن برآیده شعبانده صائم اولدیغندن چوق صائم اولدیغنی كورمدم یعنی سائر آیلره نسبت شعبانده صومی چوق ایدی دیمكدر ﴿ كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ إِلَّا قَلِيلًا بَلْ كَانَ يَصُومُهُ كُلَّهُ ﴾ فخر عالم حضرتلری ماه شعبان كونلرنده صائم اولور ایدی الاغایت آز كونلرده صائم اولمزلر ایدی بلكه اكثر كونلرده صائم اولور ایدی نسائی وابو داود اسامة بن زید حضرتلرندن روایت بیوردیلر اسامه بیوردیكه یارسول الله سز شعبانده صائم اولدیغكز قدر سائر آیلرده صائم اولمزسكز بونك حكمتی ندر دیو خواجهٔ كائنات علیه افضل التحایا افندمز حضرتلرندن سؤال ایلدم سعادتله بیوردیلركه یااسامه ماه شعبان برآیدركه رجب ورمضان مابینده‌در خلق انك فضیلتندن غافلدر وشعبانده اعمال عباد حضرت رب العالمینك حضور الهیسنه رفع اولنور بندخی محبت ایدرمكه بنم عملم صائم اولدیغم حالده رفع اولنه .

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی هناددن اودخی عبده‌دن اودخی محمد بن عمردن اودخی ابوسلمه‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَصُومُ مِنْ غُرَّةِ كُلِّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَقَلَّمَا كَانَ يُفْطِرُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ﴾ ابن مسعوددن مرویدر بیوردیكه رسول اكرم حضرتلری هرآیك اولنده اوچ كون صائم اولورلر ایدی وجمعه كونلرنده رسول اكرم حضرتلری آز كره افطار ایدر ایدی یعنی اكثر جمعه كونلری صائم اولورلر ایدی بعض علما بیوردیلركه امام اعظم وامام مالك عندلرنده فقط جمعه كونی صائم اولمق حسندر اما جمهور شافعی جمعه كونی صومه تخصیص ایتمك مكروهدر دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی قاسم بن دینار كوفیدن اودخی عبدالله بن موسی ایله

طيق بن غنامدن انلردخی شیباندن شیبان عاصمدن اودخی زردن اودخی عبدالله بن مسعوددن روایت بیوردی ·

﴿ الحديث السابع ﴾

(عن عائشة قالت كان النبي صلى الله عليه وسلم يتحرى صوم الاثنين والخميس) حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری پازار ایرتسی و پنجشنبه کونلرنده صائم اولمغی لایق ملاحظه ایتدیکندناشی اول کونلرده صیامی طلب ایدرلر و صائم اولورلرایدی ابوقتاده روایت ایدرکه رسول اکرم حضرتلری اکثری پازار ایرتسی کونی صائم اولدیغنك سببندن سؤال اولندی جواب بیوردیلرکه اثنین کوننده دنیایه کلدم واثنین کوننده قرآن نازل اولدی ·

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی ابوحفص عمر بن علیدن اودخی عبد الله بن داوددن اودخی ثور بن یزیددن اودخی خالد بن معداندن اودخی ربیعة الجرشیدن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ·

﴿ الحديث الثامن ﴾

(عن ابی هریرة ان النبي صلى الله عليه وسلم قال تعرض الاعمال یوم الاثنين والخميس فاحب ان یعرض عملی وانا صائم) ابوهریره حضرتلرندن مرویدر تحقیق رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه عبادك اعمالی پازار ایرتسی و پنجشنبه کونی رب العالمینك حضور الهیسنه عرض اولنور ایمدی بندخی ایسترمکه بنم عملم صائم اولدیغم حالده عرض اولنه بیوردیلر معلوم اوله‌كه ابن طلحه ابن عباس حضرتلرندن روایت ایتدیکه هرکسك خیر وشر عملی حتی اكل وشربیله سویلدیکی کلامی وکوروب ودکلدیکی دخی یازیلوب عرض اولنور ودخی اعمالی عرض ایکی نوعدر بیوردی بری عرض عامدرکه هرصباح واخشام واقع اولور وبریدخی عرض خاصدرکه پازار ایرتسی و پنجشنبه کونلرنده واقع اولور ·

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی محمد بن یحیادن اودخی ابوعاصمدن اودخی محمد بن رفاعه‌دن اوده سهل بن ابی صالحدن اودخی پدرندن اودخی ابو هریره حضرتلرندن روایت بیوردی ·

﴿ نظم ﴾

یوم الاثنین صائم اولوردی رسول ★ چون عمل اوکون ایدر حقه وصول
عرض اولور حقك حضورینه عمل ★ حقه مقبول اولمسی اولدی امل
پنجشنبه کونلرنده بویله‌جه ★ هپ عملار عرض اولنور اویله‌جه
تاعبادك خیر وشری عرض اولور ★ صوم اثنین ذات حقه یول بولور
دیدی راتف ایله‌یکز التزام ★ صوم الاثنین والخمیسی بانتظام

﴿ الحديث التاسع ﴾

(عن عائشة قالت كان النبي صلى الله عليه وسلم يصوم من الشهر السبت والاحد والاثنين ومن الشهر الآخر الثلاثاء والاربعاء والخميس) حضرت عائشه‌دن مرویدر مشارالیها بیوردیکه سید الزاهدین افندمز حضرتلری برآیك کونلرندن جمعه ایرتسی و پازار و پازار ایرتسی وصکره کلان آیده صالی وچهارشنبه و پنجشنبه کونلرینی صائم اولورلرایدی محدثین کرامدن طیبی بیوردیکه رسول اکرم حضرتلری وجه مشروح اوزره صائم اولمغله امتدسنتی تعلیم بیوردی اما التی کون هفته کونلرینی متوالیاً صائم اولمدقلری امته بوبابده رسول اکرمه اقتداء زحمت اولمسون دیو مرحمتندندر ·

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیث شریفی محمود بن غیلاندن اودخی ابواحدایله معاویة بن هشامدن بوایکیسی سفیاندن اودخی منصوردن اودخی خیثمه‌دن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ·

﴿ الحديث العاشر ﴾

(عن عائشة قالت ما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصوم في شهر اكثر من صيامه في شعبان) حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیکه رسول اکرم هیچ برآیده شعبانده صائم اولدیغی قدر صائم اولمزلر ایدی بلکه شعبانده چوق صائم اولورلر ایدی ·

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی ابو مصعب المدینی‌دن اودخی مالك بن انسدن اودخی ابی النضردن اودخی ابی سلمة بن عبدالرحمن‌دن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ·

﴿ نظم ﴾

اول نبیمز صومه ایتمز کلفتی ★ شهر شعبانده ایدردی الفتی
عائشه حضرتلرندن بو خبر ★ جمله امت عندلرنده معتبر
هم بیوردی اجر صومی حق ایدر ★ باقی طاعت اجر معلوم القدر
ذاتنه مخصوص بیوردی صومنی ★ صومده اجری ایدی احسان اول غنی
دیدی راتف صائمك اجری چوق ★ حق بیلور كه اجر صومك مثلی یوق

﴿ الحديث الحادي عشر ﴾

(عن معاذة قالت قلت لعائشة اكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصوم ثلاثة ايام من كل شهر قالت نعم) معاذه‌دن مرویدر بیوردیکه بن حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلرینك هرآیدن اوچ کون صائم اولمق عادتمی ایدی دیو سؤال ایتدم حضرت عائشه‌دن اوت رسول اکرمك عادتی ایدی دیو جواب بیوردی (قلت من ایه كان يصوم قالت كان لا يبالي من ايه صام) معاذه دیدیکه بن ینه حضرت عائشه‌دن رسول اکرم حضرتلرینك هر ماهده صائم اولدیغی بو اوچ

كون آيك زمسنده ايدى اولنده مى اوسطنده مى آخرنده مى ايدى ديو سؤال ايتدم حضرت عائشه رسول محترمك مراد عالئ نبويه‌لرى هرنيجه اولور ايسه صائم اولورلر ايدى كرك اولنده كرك اوسطنده كرك آخرنده اولسون نزد عاليلرنده برابر ايدى ديو جواب بيوردى علما بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى هر آيده اوچ كونى صوميچون تعيين ايتمدكلرينك سرى بودركه اكر معين قيلسه هر آيده اوچ كونك صومى واجب ظن اولنور ايدى واجب ظن اولنمسون ايچون اوچ كونى معين قيلمديلر اكر بركيمسه اجراء سنت ايچون من غير تعيين هر آيده اوچ كونى صائم اولسه سنتى اجرا ايتمش اولور .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديثى محمود بن غيلاندن اودخى ابوداوددن اودخى شعبه‌دن اودخى يزيد الرشكدن اودخى معاذه‌دن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثانى عشر ﴾

(عن عائشة قالت كان عاشوراء تصومه قريش فى الجاهلية وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يصومه) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرينك بعثتدن مقدم وقت جاهليتده قريش يوم عاشوراءده صائم اولورلر ايدى سيدالمتقين افنديمز حضرتلرى دخى يوم عاشوراءده صائم اولورلر ايدى ازهد الانبيا حضرتلرينك يوم مذكورده صائم اولدقلرى مجرد عمل خير اولمغله اول كونك صوميله مأمور اولمش اوله ديديلر اما زمان جاهليتده قريشك يوم مزبورى صائم اولدقلرينك سببى حضرت نوح وحضرت ابراهيم شرعنه امتثالادر ديديلر (فلما قدم المدينة صامه وامر بصيامه) حضرت عائشه بيورديكه وقتاكه رسول اكرم حضرتلرى مدينه‌يى تشريف بيورديلر يوم عاشورايى ذات سامئ رسالتپناهيلرى صائم اولديلر وغيريلره دخى صائم اولمق ايله امر بيورديلر هجرتدنصكره يوم مذكورى طوتمق فرض اولديغندن ايچون (فلما افترض رمضان كان هو الفريضة وترك عاشوراء فمن شاء صامه ومن شاء تركه) چونكه رمضان فرض اولدى فرضيت صوم رمضانه منحصر اولمغله عاشورانك فرضيتى منسوخ اولدى مستحب اولمق اوزره محبت ايدنلر يوم عاشوراءده صائم اولور مراد ايتميانلر ترك ايلر .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديثى هارون بن اسحق الهمدانيدن اودخى عبدة بن سليماندن اودخى هشام بن عروه‌دن اودخى پدرندن اودخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الثالث عشر ﴾

(عن علقمة قال سألت عائشة رضى الله تعالى عنها اكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يخص من الايام شيئا) حضرت علقمه‌دن مرويدر بيورديكه رسول اكرم حضرتلرى صلات وصيام

نوافلى بعض ايامه تخصيص ايدرلرمى ايدى ديو حضرت عائشه‌دن سؤال ايتدم (قالت كان عمله ديمة وايكم يطيق ما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يطيق) حضرت عائشه جواب اوله‌رق رسول اكرم حضرتلرينك عملى دواملى ايدى وسزك قنغيكز رسول اكرمك تحمل ايتديكى عمله تحمل ايده بيلور وسلطان دين حضرتلرينك مداومتى كبى مداومته قنغيكز طاقت كتوره بيلور آنك هر برعملى اكمل وجه اوزره در همان سز رسول اكرمك عملنه متابعت ومشابهته سعيكز يتديكى قدر سعى ايدك كافيدر بيوردى .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديثى محمد بن بشاردن اودخى عبدالرحمن بن مهديدن اودخى سفياندن اودخى منصوردن اودخى ابراهيمدن اودخى جناب علقمه‌دن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الرابع عشر ﴾

(عن عائشة قالت دخل على رسول الله صلى الله عليه وسلم وعندى امرأة فقال من هذه قلت فلانة لاتنام الليل) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه نبى محترم حضرتلرى بنم خانه‌مه تشريف بيوردى حالبوكه بنم يانمده برخاتون وار ايدى بوخاتون كيمدر ديو سؤال بيوردقلرنده كيجه‌لرى صلات وذكر وتلاوت ايله مشغول اولوب صباحلره قدر ترك خوابى معتاد ايدنمش اولان حولا نام جاريه‌كزدر جوابنى ويردم (فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم عليكم من الاعمال ماتطيقون فوالله لايمل الله حتى تملوا) ايمدى خواجهٔ كائنات عليه افضل التحايا افنديمز حضرتلرى سعادتله بيورديلركه اعماله قادر اولديغكز قدر مشغول اولكز قدرتكز مرتبه‌سندن خارج اولان عمله مداومت ايله كنديكزه مشقت ويرميكز الله تعالى فضل وثوابى كسمز تاسز عملى كسوب رجادن ملول اولمدقچه يعنى عملكزى كسوب دعادن واز كچمدكچه بيورديلر .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديث شريفى هارون بن اسحاقدن اودخى عبده‌دن اودخى هشام بن عروه‌دن اودخى پدرندن اودخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الخامس عشر ﴾

(عن ابى صالح قال سألت عائشة وام سلمة اى العمل كان احب الى رسول الله صلى الله عليه وسلم) ابى صالح حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول خدا حضرتلرينه قنغى عمل مقبول ومحبوب ايدى ديو ام سلمه وعائشه رضى الله عنهمادن سؤال ايتدم (قالتا ماديم عليه وان قل) حضرت عائشه وام سلمه جواب اوله‌رق نزد عالئ نبويده مقبول اولان عمل صاحبى اكا مداومت ايتديكى عملدر اكرچه اول عمل آز اولور ايسه‌ده بيورديلر .

«سند حديث» ترمذی حضرتلری بو حدیثی ابو هاشم محمد بن یزید الرفاعیدن اودخی ابن فضیلدن اودخی ابی صالحدن روایت بیوردی ·

«الحدیث السادس عشر»

(عن عوف بن مالك يقول كنت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ليلة فاستاك ثم توضأ ثم قام يصلي فقمت معه) عوف بن مالك بیوردیکه برکیجه رسول اکرم افندیمز ایله برابر بولندم افضل المصلین حضرتلری مسواك استعمال بیوروب صکره ابدست الدی و صکره نماز قیلمغه قالقدیلر بندخی رسول الله افندمز حضرتلری ایله برابر نمازه قالقدم (فبدأ فاستفتح البقرة فلا يمر بآية رحمة الا وقف فسأل ولا يمر بآية عذاب الا وقف فتعوذ) ایمدی رسول اکرم افتتاح تکبیریله نمازه شروع بیوروب فاتحه‌یی قرائتدنصکره سورهٔ بقره‌یی قرائته باشلادی و سورهٔ بقره‌یی تلاوت بیورر ایکن بر رحمت آیتی کلدکده وقف ایدوب حضرت اللهدن رحمت رجا بیورر و بر عذاب آیتی کلدکده وقف ایدوب عذابدن الله تعالی‌یه صغنورلر ایدی معلوم اوله‌که بو کیفیت ایله نماز نافله‌یه مخصوص صدر دیدیلر (ثم ركع فمكث راكعاً بقدر قيامه ويقول في ركوعه سبحان ذي الجبروت والملكوت والكبرياء والعظمة) عوف بیوردیکه رسول اکرم سورهٔ بقره‌یی بو کیفیت ایله تکمیل ایتدکدن صکره رکوع بیوردی رکوعده قیامده طوردقلری قدر طوردیلر و رکوعنده (سبحان ذي الجبروت والملكوت والكبرياء والعظمة) لفظ شریفنی اوقورلر ایدی معنای لطیفی جبروت و ملکوت و کبریاء و عظمت صاحبی اولان الله عظیم الشانی نقایصدن تنزیه ایدرم دیمکدر (ثم سجد بقدر ركوعه ويقول في سجوده سبحان ذي الجبروت والملكوت والكبرياء والعظمة) رکوعدن صکره سجده بیوروب سجده‌لرنده رکوعده طوردقلری قدر طوروب تسبیح سابق قرائت بیوردیلر (ثم قرأ آل عمران ثم سورة ثم سورة يفعل مثل ذلك) رکعت اولادنصکره رکعت ثانیده فاتحه‌یی قرائتدن صکره سورهٔ آل عمرانی اوقودیلر رکعت ثالثده و رابعده دخی بر ر سوره اوقویوب رکوع و سجود و تسبیحلره برنجی رکعته‌کی کبی رعایت بیوردیلر ·

«سند حدیث» امام ترمذی بو حدیثی محمد بن اسماعیلدن اودخی عبدالله بن صالحدن اودخی عمرو بن قیسدن اودخی عاصم بن حمیددن اودخی عوف بن مالکدن روایت بیوردی ·

«نظم»

اورسوله ایله ربم صد سلام * ایتدی تبلیغ جمله‌یه وحی و کلام
ابن مالك عوف بیوردی بویله‌جه * اورسوالله بیله ایدك بر کیجه
باشلادیلر دی نمازه اول کیجه * چوق تلاوت ایلدیلر دی نیجه
ایلك قیامده بقره‌یی اوقودی * باقرائت مثلی الك یوق ایدی
آل عمران رکعت ثانیده‌در * بویله‌جه نه اوقودی عالی قدر

ثالثده رابعده سوره‌یی * اوقودیلر خوب قرائتله ابی
دیدی رائف خوش قرائت ایلم * باکه کافی شو جهانی نیلیم

«باب تاسع»

(افصح الفصحا افندمز حضرتلرینك قرآن عظیم الشانی نه وجهله قرائت بیوردقلرینك)
(کیفیتی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیاننده‌در)

معلوم اوله‌که واقف خفایای حکم صلی الله علیه وسلم حضرتلری محرق و مؤثر صدا صاحبی اولدقلری یعنی خوش آواز بولندقلری جهتله قرائت قرآن و تلاوت فرقان بیوردقلری وقت سامعین کرامی مستغرق وجد و حال ایدرلر ایدی و قرآن کریمی بعضا کیزلی و بعضا آشکاره اوله‌رق تلاوت ایلرلردی صدای عالئ نبویلری هرنقدر مساعد ایسه‌ده نه تغنی ایلر و نه رفع صوت ایدرلر ایدی جهرا اوقودقلری وقت صدای مبارکلرینی خارج خانه‌دن ایشتمك ممکن اولمدیغندن یالکز داخل خانه‌ده استماع ایدیله‌بیلوردی تغنیسی طبیعی اولوب مشق ویا تعلیمی دکل ایدی معلوم اولدیغی اوزره تغنی بری طبیعی و دیکری تعلیمی اوله‌رق ایکی قسمدر برنجی قسمی تعلیمسز و نغماتسز براوقویشدر بو اوقویش طبیعتك سوق و اقتضاسیله اولدیغندن عندالعلما جائزدر ایکنجیسی فن موسیقی و نغماتی تعلیم ایله حاصل اولور بو قسم ایله و بو یولده قرآن کریم تلاوتی غیر جائزدر ·

«الحدیث الاول»

(عن يعلى بن مملك انه سأل ام سلمة عن قراءة رسول الله صلى الله عليه وسلم) یعلی بن مملك حضرتلرندن مرویدر تحقیق یعلی بن مملك سلطان انبیا حضرتلرینك قرآن قرائتنك کیفیتنی ام سلمه رضی الله عنهادن سؤال ایتدی (فاذا هي تنعت قراءة مفسرة حرفا حرفا) ام سلمه حضرتلری بلا توقف وصفه شروع ایدرك رسول اکرم حضرتلرینك قرائتی کلمه کلمه مبین ایدی دیوب رسالتمآب افندمزك قرائتی کبی ترتیل و تبیین ایدرك قرآن اوقومغه باشلادی بو حدیث شریفدن اکلاشلدیکه رسول اکرم حضرتلری تلاوت قرآنی کما هو حقه مخارج حروفه رعایت بیوره‌رق تجوید اوزره تأنی ایله قرائت بیوررلر ایمش ·

«سند حدیث» حضرت ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی الیسدن اودخی ابی ملیکه‌دن اودخی یعلی بن مملکدن روایت بیوردی ·

«الحدیث الثانی»

(عن قتادة قلت لانس بن مالك كيف كانت قراءة رسول الله صلى الله عليه وسلم قال مدا) قتاده‌دن مرویدر بیوردیلرکه خواجهٔ جهان حضرتلرینك قرآن عظیم الشانی قرائت ایتمسنك کیفیتنی

حضرت انسدن سؤال ایلدم حضرت انس رسالتپناه افندمز حضرتلرینک قرائتی مد صاحبی ایدی بیوردی یعنی حروف مد و حروف لینده مد ایدوب مثلا مد طبعده بر الف و مد متصل و منفصلده درت الف مقداری والحاصل علم تجویدده قرائت سبعه‌نک ذات عالی نبویلرندن روایت ایتدیکی مدلر نه وجهله ایسه اول وجهله مدلره رعایت بیوررلر ایدی دیمک اولوب یوخسه من غیر موجب مده مبالغه ایدر ایدی دیمک دکلدر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی وهب بن جریر بن حازمدن اودخی ابیدن اودخی قتاده‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عَنْ اُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يُقَطِّعُ قِرَاءَتَهُ) ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیکه سلطان انبیا حضرتلری قرآن عظیم الشانی قرائت بیوردقده قرائتنی آیت آخرلرنده وقف ایتمرله قطعه قطعه ایدرلر ایدی (يَقُولُ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ثُمَّ يَقِفُ وَيَقُولُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ثُمَّ يَقِفُ وَكَانَ يَقْرَأُ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ) یعنی رسول اکرم حضرتلری (الحمد لله رب العالمين) دیوب وقف ایدر ایدی صکره (الرحمن الرحيم) دیوب ینه وقف ایدرلر ایدی یعنی هر آینده وقف ایدرلر ایدی (ومالك يوم الدين) اوقویوب (ملك يوم الدين) اوقومزلر ایدی بیوردی جمهور قرا (ملك يوم الدين) اوقودقلری جهتله ام سلمه حضرتلرینک (مالك يوم الدين) قرائتنی ایشتمامش اولدقلری فهم اولنور ٠

﴿ سند حدیث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیثی علی بن حجردن اودخی یحیی بن سعید الامویدن اودخی ابن جریجدن اودخی ابن ابی ملیکه‌دن اودخی ام سلمه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ اَبِي قَيْسٍ قَالَ سَأَلْتُ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنْ قِرَاءَةِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم اَكَانَ يُسِرُّ بِالْقِرَاءَةِ اَوْ يَجْهَرُ) عبدالله بن ابی قیسدن مرویدر بیوردیکه رسول اکرم حضرتلرینک قرائتی سرا می ایدی یاخود جهرا می ایدی دیو حضرت عائشه‌دن سلطان دین حضرتلرینک قرآن عظیم الشان قرائتنک کیفیتندن سؤال ایلدم (قَالَتْ كُلُّ ذٰلِكَ قَدْ كَانَ يَفْعَلُ قَدْ كَانَ رُبَّمَا اَسَرَّ وَرُبَّمَا جَهَرَ فَقُلْتُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَ فِي الْاَمْرِ سَعَةً) حضرت عائشه جواب اوله‌رق بیوردیکه رسالتمآب افندمز قرآن عظیمی اخفاء وجهراً قرائت ایتمکدن هر برینی ایشلر ایدی بعضاً سراً وبعضاً جهراً قرائت بیوررلر ایدی ابن قیس دیدیکه بو جوابی الدقده مسرور اولوب الحمد لله عظیم الشان دینده وسعت بیوروب قوللرینی تضییق ایتمدی دیدم ٠

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی معاویة بن صالحدن اودخی عبدالله بن ابی قیسدن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اول نبیمز خوش آوازله اوقوردی ٭ سامعینه وار ایدی آنک طاذی
یعنی واردی آنده نه کوزل صدا ٭ تا بولوردی قلب سامعلر غدا
هم اولوردی قلبه اندن خوش اثر ٭ ویریردی سمع ایدنلر آکه سر
سمعنه ایدر ایدیلر سعی وجد ٭ استماعدن بولور یدیلر وجد
رفع صوت ایتمز ایدی اوکل بدن ٭ صوتی چیقمز خارجینه خانه‌دن
رفع ایدلسه واردی صوتک وسعتی ٭ رفعنه ایتمزدی آنک همتی
دیدی رائف کندی احسن صوتی خوش ٭ اول نبیمز بر عجیب کوزل طوروش

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عَنْ اُمِّ هَانِئٍ قَالَتْ كُنْتُ اَسْمَعُ قِرَاءَةَ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم بِاللَّيْلِ وَاَنَا عَلَى عَرِيشِي) حضرت علی کرم الله وجهه‌نک قز قرنداشی جناب ام هانیدن مرویدر بیوردیلرکه بن سریرم اوزرنده اولدیغم حالده رسول اکرم حضرتلرینک قرآن عظیم الشان اوقودیغنی کیجه وقتی ایشیدر ایدم عریش ایله مراد اوزرنده اویودقلری کرویتدر دیدیلر بو حدیثدن مراد نبی محترم حضرتلرینک جهراً قرآن تلاوت بیوردقلرینی بیاندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی محمود بن غیلاندن اودخی وکیعدن اودخی مسعردن اودخی ابی العلاء عبدیدن اودخی یحیی بن جعده‌دن اودخی جناب ام هانیدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث السادس ﴾

(عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ قُرَّةَ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللّٰهِ بْنَ مُغَفَّلٍ يَقُولُ رَأَيْتُ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم عَلَى نَاقَتِهِ يَوْمَ الْفَتْحِ وَهُوَ يَقْرَأُ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ) معاویة بن قره‌دن مرویدر دیدیکه بن عبدالله‌دن ایشتدم بیوردیلرکه فتح مکه کونی سلطان انبیا افندمز حضرتلرینی دوه‌سنه سوار اولدیغی حالده کوردم حالبوکه ذات سامی نبویلری ﴿ انا فتحنا لك فتحا مبينا ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر ﴾ آیت جلیله‌سنی قرائت بیوررلر ایدی (قَالَ فَقَرَأَ وَرَجَّعَ قَالَ وَقَالَ مُعَاوِيَةُ بْنُ قُرَّةَ لَوْلَا اَنْ يَجْتَمِعَ النَّاسُ عَلَيَّ لَاَخَذْتُ لَكُمْ فِي ذٰلِكَ الصَّوْتِ اَوْ قَالَ اللَّحْنِ) عبدالله بیوردیکه رسالتمآب افندمز حضرتلری قرآنی کلمه کلمه قرائت بیوردی وقرائتنی مدلرینه رعایت ایله کوزل ایلدی وراوی حدیث اولان شعبه دیدیکه بکا معاویة بن قره بیوردی اکر خلقک باشمه جمع اولمسندن خوف ایتمسه‌م رسول اکرم حضرتلرینک صوتی یالحنی کبی صوت ولحن ایله سزه قرائت ایدر ایدم دیدی ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی محمود بن غیلاندن اودخی ابوداوددن اودخی شعبه‌دن اودخی معاویة بن قره‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ مَا بَعَثَ اللّٰهُ نَبِيًّا اِلَّا حَسَنَ الْوَجْهِ حَسَنَ الصَّوْتِ ﴾ قتاده رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه حضرت الله عظیم الشان بر پیغمبر بعث ایتمدی الا کوزل یوزلی و خوش آواز بعث ایلدی ﴿ وَكَانَ نَبِيُّكُمْ صلی الله علیه وسلم حَسَنَ الْوَجْهِ حَسَنَ الصَّوْتِ وَكَانَ لَا يُرَجِّعُ ﴾ قتاده بیوردیکه ای امت محمد سزك پیغمبریکز جمله پیغمبرلردن زیاده حسن الوجه و زیاده خوش آواز ایدی صدای عالیسی خوب ایدی اماتغنی ایتمزلر ایدی ٠

﴿ سند حديث ﴾ اما ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی نوح بن قیس الحدانیدن اودخی حسام بن مصکدن اودخی قتاده‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عَنْ اِبْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَتْ قِرَاءَةُ النَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم رُبَّمَا يَسْمَعُهَا مَنْ فِي الْحُجْرَةِ وَهُوَ بِالْبَيْتِ ﴾ ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر بیوردیلرکه نبی محترم حضرتلری قرائت ایتدکده بر وجهله قرائت ایدرلر ایدیکه کندیلری درون خانه‌ده اولدقلری حالده درون خانه‌ده اولان کمسنه‌لر استماع ایدر ایدی زیاده جهر ایله قرائت ایتمزلر ایدیکه خارج خانه‌ده استماع اولنه یعنی نهایت درجه‌ده جهر ایتمز و غایت اخفا دخی ایتمزلر ایدی ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی حضرتلری بو حدیث شریفی عبدالله بن عبدالرحمن‌دن اودخی یحیی بن حساندن اودخی عبدالرحمن ابی زناددن اودخی عمرو بن ابی عمرودن اودخی عکرمه‌دن اودخی ابن عباسدن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

اول نبیز دو جهانك کونشی ٭ خوش قرائت بوق ایدی آنك اشی
خوب قرائت ایله اوقومق ایشی ٭ جهر ایدردی بعض اخفا کیدیشی
هر نبینك رویی هم صوتی کوزل ٭ یارادیردی اول خدای لم یزل
انبیالر پر حسندر هر بری ٭ شو نبیز جمله‌سندن ایلری
دیدی راقف طوتدیلر بنم یدم ٭ بن نبینك حسنه حیران ایدم

﴿ باب عاشر ﴾

﴿ رسول خدا علیه افضل التحایا افندمز حضرتلرینك بكالری حقنده وارد اولان ﴾
﴿ احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

نور عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری خشوع و حضوعلرنده درجۀ کماله بالغ اولدقلری جهتله خوف و تعظیم کبریا و شوق و محبت جناب خدا ملابسه‌سیله قلب همایونلرینك ناله و انینی ظاهر

اولوب و اکر بنم بیلدیکمی سز دخی بیلمش اولسه‌کز هیچ بر وقت کولمیوب همان اغلاردیکز بیوره‌رق عظمت کبریادن قورقمق مقتضای بشریتدن اولدیغنی بیان و افاده بیوردیلر و اثنای طاعت و عبادتده قلباً بکا ایتمك عادات کریمه‌لری جمله‌سندن اولوب حتی بعضاً نماز قیلارکن قلب شریفلرندن آتش اوزرنده قاینایان صولرده ظهور ایدن صوت غلیان کبی جوشش و غلیان صداسی ایشیدیلوردی موتایه دخی اغلامق عادات شریفه‌لرندن ایدیسه‌ده بکالری جزع و فزع نوعندن اولمیوب یالکز مبارك کوزلرندن یاش آقیدرلردی و جزع و فزع ایله میت اوزرینه بکادن نهی ایدرك موتایه مرحمت صورتیله اغلامق اقتضا ایدر موت مؤمن ایچون هدیه و تحفه‌در میت موتندن خوشنود اولوب انك حالنه صدا ایله اغلامق کار عاقل دکلدر بیوررلر ایدی هر نوقت محزون و غمناك اولسه‌لر مبارك لحیۀ سعادتلرینی طوتمق عادت نبویه‌لرندن اولمق حسبیله ذات سامیلرینك حزنی معلوم اولوردی قرآن کریم اوقونورکن مؤدای آیاتی فکر و ملاحظه بیورمق دخی معتاد حکمت اعتیاد شریفلری اولدیغندن قرآن اوقودوب استماع ایتمکی سورلر و فرقان مبینی دکار ایکن رقت قلبلرندناشی کوزلرندن یاش دوکرلردی قرآن کریمی استماعدن مرادلری سامعك کمال نشاط و انبساطیله ملاحظۀ معانیه قاریدن دها زیاده قادر اولدیغنی ایما ایله قرآن کریم تلاوت اولنورکن کوش جان ایله دکلیوب آیات جلیلۀ قرآنیه‌نك معانئ منیفه‌سنی خزانۀ خیالده بالمحافظه موجب عالیسیله عمل و حرکت لابد اولدیغنی تعلیم ایدی صلی الله علیه وسلم ٠

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ قَالَ اَتَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم يُصَلِّي وَلِجَوْفِهِ اَزِيزٌ كَاَزِيزِ الْمِرْجَلِ مِنَ الْبُكَاءِ ﴾ عبدالله رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه بن رسالتمآب افندمزك حضور عالی نبویلرینه کلدم حالبوکه ذات اقدسلری نماز قیلارلر ایدی و درونلرنده اغلامقدن ناشی بر جوش صداسی وار ایدیکه آتش اوزرینه قونمش قایناایان چوملکك جوش و قایناماسندن حاصل اولان صدا کبی ایدی بو حدیث شریفدن واقف سرنهان افندمز حضرتلرینك عبودیتده کمال خشیت و حضوعی اولدیغنه استدلال اولنور معلوم اوله‌که ذات عالئ رسالتپناهیلری ما تقدم و ما تأخر مغفور اولوب و حبیب کبریا و شفیع روز جزا ایکن الله عظیم الشانه خوف و شوقدن قلب سعادتلرینك غلیانی ظاهر اولدقده بز بیچارکانك خوف و دهشتی نیجه اولملی تأمل اولنه ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی ابن نصردن اودخی ابن مبارکدن اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی مطرفدن اودخی پدری عبدالله بن شخیردن روایت بیوردی ٠

﴿ الحديث الثاني ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله علیه وسلم اِقْرَأْ عَلَيَّ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللّٰهِ اَقْرَأُ عَلَيْكَ وَعَلَيْكَ اُنْزِلَ ﴾ عبدالله بن مسعوددن مرویدر بیوردیکه بر کون سلطان انبیا افندمز حضرتلری

بكا خطاب ايدوب حضور عاليلرنده براز قرآن اوقومقلغمى فرمان بيورديلر بن ديدمكه يارسول الله بن سزك حضوركزده قرآن اوقويه بيلورميم حيا ايدرميم حالبوكه قرآن عظيم الشان سزه نازل اولدى ﴿ قَالَ قَالَ اِنِّى اُحِبُّ اَنْ اَسْمَعَهُ مِنْ غَيْرِى فَقَرَأْتُ سُورَةَ النِّسَاءِ حَتّٰى بَلَغْتُ وَجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰؤُلَاءِ شَهِيدًا فَرَاَيْتُ عَيْنَىِ النَّبِىِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَهْمِلَانِ ﴾ ابن مسعود رضى الله عنه ديدى رسول اكرم حضرتلرى بيورديلركه تحقيق بن قرآنى غيرى كمسنه‌دن استماع ايتمكى سورم ايمدى بندخى رسول اكرم حضرتلرينك فرمان عاليسنه امتثالاً سورهٔ نسايى تلاوت ايتمكه باشلايوب ﴿ وجئنا بك على هؤلاء شهيدا ﴾ آيت جليله‌سنه بالغ اولدقده نبى ذيشان حضرتلرينك مبارك ايكى چشم همايونلرندن ياش اقديغنى كوردم .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بوحديثى محمود بن غيلاندن اودخى معاوية بن هشامدن اودخى سفياندن اودخى اعمشدن اودخى ابراهيمدن اودخى عبيده‌دن اودخى ابن مسعوددن روايت بيوردى .

﴿ نظم ﴾

اغلاديلر عشق وشوقندن نبى * آقيدردى كوز ياشنى صو كبى
عشق انك جلب ايدردى رقتنى * رقتيله اغلر يديلر قتى
ايتمديلر وقتنى اصلا هدر * طاعتده اغلريكن جوش ايدر
كوردى راوى اغليوب اولدى انين * قاينايان صو كبى ايتديلر حنين
خواجه رائف ايچدى تحجيله فنى * طور بيالم اغليالم هردمى

حنين ايكلمك معناسنه در كذا فى الاخترى

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ انْكَسَفَتِ الشَّمْسُ يَوْمًا عَلٰى عَهْدِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴾ عبدالله بن عمرودن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرينك زمان سعادتلرنده بركون كونش طوتلدى ﴿ فَقَامَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّى حَتّٰى لَمْ يَكَدْ يَرْكَعُ ثُمَّ رَكَعَ فَلَمْ يَكَدْ يَرْفَعُ رَأْسَهُ ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَلَمْ يَكَدْ اَنْ يَسْجُدَ ﴾ ايمدى رسول اكرم حضرتلرى صلاة كسوف قيلمق ايچون قائم اولوب نمازده قيامى بردرجه تطويل ايتديكه ركوع ايتميه‌جك ظن اولندى صكره ركوع ايدوب ركوعى دخى برمرتبه تطويل ايتديكه ركوعدن قالقميه‌جق ظن اولندى صكره ركوعدن مبارك رأس سعادتنى قالديروب برمرتبه طورديلركه سجده ايتميه‌جك ظن اولندى ﴿ ثُمَّ سَجَدَ فَلَمْ يَكَدْ اَنْ يَرْفَعَ رَأْسَهُ ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَلَمْ يَكَدْ اَنْ يَسْجُدَ ثُمَّ سَجَدَ فَلَمْ يَكَدْ اَنْ يَرْفَعَ رَأْسَهُ ﴾ صكره سجده ايدوب سجده‌ده برمرتبه طورديكه سجده‌دن قالقميه‌جق ظن اولندى صكره سجدهٔ اوليدن مبارك سر سعادتلرينى قالديروب برمرتبه اوتورديلركه سجدهٔ ثانيه‌يى ايتميه‌جك ظن اولندى صكره سجدهٔ ثانيه‌يه واروب برمرتبه تطويل ايتديكه سجده‌دن باشنى قالديرمغه قريب

اولدى يعنى سجده‌يى زياده اوزاتدى ﴿ فَجَعَلَ يَنْفُخُ وَيَبْكِى وَيَقُولُ رَبِّ اَلَمْ تَعِدْنِى اَنْ لَا تُعَذِّبَهُمْ وَاَنَا فِيهِمْ رَبِّ اَلَمْ تَعِدْنِى اَنْ لَا تُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ وَنَحْنُ نَسْتَغْفِرُكَ ﴾ سجده‌ده اولدقلرى حالده مبارك نفسنى قوتلى الوب ويره‌رك بكا ايلدى و بكا ايدركن بيوررلر ايديكه يا ربى سن بكا وعد ايتمدكمى كه بن قومم ايچنده اولدقچه عذاب ايتمم ديو يا رب سن بكا وعد ايتمدكمى كه بنم قوممه عذاب ايتميه‌سك انلر استغفار اوزره اولدقلرى حالده حالبوكه بز سندن مغفرت طلب ايدرز ﴿ فَلَمَّا صَلّٰى رَكْعَتَيْنِ انْجَلَتِ الشَّمْسُ ﴾ چونكه رسول اكرم حضرتلرى ايكى ركعت نماز قيلدى شمس آچيلوب كسوف دفع اولدى ﴿ فَقَامَ فَحَمِدَ اللّٰهَ تَعَالٰى وَاَثْنٰى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ اِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللّٰهِ فَاِنِ انْكَسَفَا فَافْزَعُوا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ تَعَالٰى ﴾ ايمدى رسول اكرم حضرتلرى منبره صعود بيوروب الله‌ه حمد وثنا ايلدى صكره بيورديلركه تحقيق شمس وقمر حضرت الله‌ك وحدانيتنه دلالت ايدن علامتلردن بعضيدر اكر شمس وقمر طوتيلور ايسه اول وقت خوف وتضرع و نمازه مبادرت ايدك بيورديلر معلوم اوله‌كه علماء حنفيه عندنده صلاة كسوفك طريقى بودركه سلطان طرفندن جمعه قيلمغه مأذون اولان كمسنه ياخود انجق صلاة كسوف ايچون مأذون اولان كمسنه كون طوتلديغى وقت ناسه امامت ايدوب ايكى ركعت نماز قيله‌لر اذان واقامت وجهر ايله قرائت وخطبه اولمق شرطيله و هر ركعتده قرائتى تطويل ايليه ونمازى اتمام ايتدكدن صكره افتاب منجلى اولنجه‌يه قدر نياز وتضرع ودعايه مشغول اوله‌لر اكر خطيب ياخود صلاة كسوفه مأذون بولنمز ايسه هركس فراده فراده ايكيشر ركعت نماز قيله‌لر ودعايه مشغول اوله‌لر .

﴿ سند حديث ﴾ جناب ترمذى بوحديثى قتيبة بن سعيددن اودخى جريردن اودخى عطادن اودخى پدرى سائبدن اودخى عبدالله بن عمرو رضى الله عنهدن روايت بيوردى .

﴿ نظم ﴾

كرشمسده حاصل اوليدى كسوف * ياقمرده ظاهر اوليدى خسوف
اول نبى ايدر صلاته خوش شروع * اول شروعى باخبر بولدى شيوع
قيلرايدى ايكى ركعت پك طويل * اول قمرلر ايده اصلنه اوّل
اول وقتده حقه قلبك باغلدى * زارى زارى اول نبيز اغلدى
چوق دعالر ايدريدى اول زمان * انجلاسك بولدى قمرلر همان
ديدى رائف حال اصلينه قمر * بز دعالر ايدر ايسك تز دونر

تغليب طريقيله قمرلر عباره‌سيله مراد قمر ايله شمسدر

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ اَخَذَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ابْنَةً لَهُ تَقْضِى فَاحْتَضَنَهَا فَوَضَعَهَا بَيْنَ يَدَيْهِ فَمَاتَتْ وَهِىَ بَيْنَ يَدَيْهِ ﴾ ابن عباس رضى الله عنهمادن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرى موتى يقين بر كريمه‌سنى النه الوب قوجاقلدى بر ساعت مقدارى بو حال اوزره طوتوب اوكنه

قويدى اوكنده ايكن اول كريمه روحنى حقه تسليم ايتدى ﴿ وَصَاحَتْ أُمُّ أَيْمَنَ فَقَالَ يَعْنِي أَلنَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم أَتَبْكِينَ عِنْدَ رَسُولِ اللهِ فَقَالَتْ أَلَسْتُ أَرَاكَ تَبْكِي ﴾ رسول اكرم حضرتلرينك كريمه‌لرى وفات ايتدكده جاريه‌لرى اولان ام ايمن رفع صوت ايله بكا ايلدى ايمدى رسول اكرم حضرتلرى سن حضور رسول اللهده اغلارميسك بيورديلر ام ايمن جواب اوله‌رق بن سزى اغلاراولدیغکز حالده كورمدمى ديدى ﴿ فَقَالَ إِنِّي لَسْتُ أَبْكِي إِنَّمَا هِيَ رَحْمَةٌ إِنَّ الْمُؤْمِنَ بِكُلِّ خَيْرٍ عَلَى كُلِّ حَالٍ إِنَّ نَفْسَهُ تُنْزَعُ مِنْ بَيْنِ جَنْبَيْهِ وَهُوَ يَحْمَدُ اللهَ تَعَالَى ﴾ عليه الصلاة والسلام افندمز سعادتله بيورديلركه يا ام ايمن بن صبر ايده‌مديكمدن جزع طريقيله اغلامام بنم بكام انجق مرحمتندر مؤمن كامل هرحالده هر خيره ملابسدر روحى بدندن قبض اولنور حالبوكه اول مؤمن بو حالى كندويه خيرلو بيلوب اللهه حمد ايدر يعنى رسول اكرم حضرتلرى سن ميته اغلارسك حالبوكه ميت حالندن خوشنوددر حالندن خشنود اولانه بكا اولنورمى بيورديلر مرويدركه موت مؤمنك تحفه‌سيدر ومؤمنه هديه‌در هديه‌دن وتحفه‌دن خوف اولنماز فخر عالم افندمزك بو حديث شريفده بيان اولنان صغيره كريمه‌سندن مراد كندى صلبى قزلريميدر يوخسه كريمه‌زاده‌لريميدر اختلافات كثيره واردر .

يعنى رسول اكرم افندمزك ميته اغلماسى اكرام ايچون اولدى وصوت و صدا چيقارماديلر ايدى

﴿سند حديث﴾ امام ترمذى بو حديثى محمود بن غيلاندن اودخى ابو احمددن اودخى سفياندن سفيان عطاء بن سائبدن اودخى عكرمه‌دن اودخى ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت بيوردى .

﴿الحديث الخامس﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضى الله تعالى عنها أَنَّ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَبَّلَ عُثْمَانَ بْنَ مَظْعُونٍ وَهُوَ مَيِّتٌ وَهُوَ يَبْكِي أَوْ قَالَ وَعَيْنَاهُ تُهْرَقَانِ ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدركه نبى كريم عليه التحية والتسليم افندمز حضرتلرى سود برادرى اولان عثمان بن مظعون حضرتلرينى ايكى كوزلرى اره‌سندن اوپدى حالبوكه عثمان بن مظعون ميت ايدى وسلطان الانبيا حضرتلرى اغلار ايدى وياخود راوى ديديكه رسول اكرمك مبارك كوزلرى ياش دوكر ايدى مذكور عثمان بن مظعون حضرتلرى صاحب سعادت افندمز حضرتلرينك سود برادرى ومكهٔ مكرمه‌ده شرف صحبت ايله مشرف اولنلرك اون دردنجيسيدر اصحاب بدردندر هجرتدن اوتوز ماه مرورنده ماه شعبانده وفات ايدوب بقيعه دفن اولندقده امام الثقلين افندمز حضرتلرى انك حقنده عثمان بزم ايچون نه كوزل سلفدر بيورديلر مهاجريندن مدينه‌ده ابتدا وفات ايدن بونلردر فضلاء صحابه‌دن عابد ومجتهد برذات ايدى رضى الله عنه .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذى بو حديثى محمد بن بشاردن اودخى عبد الرحمن بن مهديدن اودخى سفيان ثوريدن اودخى عاصم بن عبيد اللهدن اودخى قاسم بن محمددن اودخى عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

﴿نظم﴾

تا نبيز مرحمت خوش ايلدى * بعض ميت اوزرينه اغلدى
هم بيوردى ايتمديك سزلر فزع * ميت ايچون اولميه سزدن جزع
ميته عثمانى كوروبده اوپديلر * حق تعالى‌دن آكه رحمت ديلر
ديديلر عثمان بزه كوزل سلف * ايلدى حق سزلرى آكه خلف
ديدى رائف امتى بولدى صفا * چون نبيز بزه ايتدى وفا

﴿الحديث السادس﴾

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ شَهِدْنَا ابْنَةً لِرَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَرَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم جَالِسٌ عَلَى الْقَبْرِ فَرَأَيْتُ عَيْنَيْهِ تَدْمَعَانِ ﴾ انس بن مالك رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه رسول اكرم حضرتلرينك ام كلثوم نامنده برقزينك جنازه‌سنده بولندق حالبوكه سيد الرسل حضرتلرى قبرك برطرفنده اوتورمش ايدى وبن رسول اكرم حضرتلرينك مبارك كوزلرندن ياش آقديغنى كوردم ﴿ فَقَالَ أَفِيكُمْ رَجُلٌ لَمْ يُقَارِفِ اللَّيْلَةَ فَقَالَ أَبُو طَلْحَةَ أَنَا قَالَ انْزِلْ فَنَزَلَ فِي قَبْرِهَا ﴾ ايمدى رسول اكرم حضرتلرى جنازه‌ده بولنان اصحاب كرامه خطاب ايدوب اراكزده دون كيجه اهليله قربان ايتمامش كيمسه وارميدر بيورديلر اصحابدن ابو طلحه يا رسول الله بن دون كيجه قربان ايتمدم ديمسيله حبيب كبريا ابو طلحه‌يه سن قبره اين بيورديلر ايمدى جناب ابو طلحه قبره اينوب ام كلثوم حضرتلرينى قبره ايندیردى معلوم اولهكه رسول اكرم حضرتلرى كريمه‌لرينى قبره ايندیرمك ايچون اصحاب اراسنده قربان ايتمامش كيمسه اره‌دقلرينك حكمتى بودركه برقاچ كون قربان ايتميان كيمسه شهوتى اونودوب نفسندن مطمئن اولور اما قريب العهدده نسايه مقارنت ايدن كيمسه‌نك كركى كبى مقارنتى خاطرندن چيقميوب نفسندن مطمئن اوله‌مز ديديلر الله ورسوله اعلم مذكور ابو طلحه‌نك اسمى زيددر سهل اوغليدر انصاردندر رسول اكرم حضرتلرى ابو طلحه حقنده جيش ايچنده ابو طلحه‌نك صوتى يوز رجلدن خيرلودر بيورديلر يعنى نبى محترم حضرتلرى ابو طلحه‌نك شجاعت ومهابتنى وكفارك ابو طلحه‌دن زياده خوفلرينى بيان بيوردى حتى يوم حنينده يكرمى مقدارى كافرى قتل ايدوب سلبلرينى اخذ ايلدى ومناقبى دائره تقريردن بيروندر رضى الله عنه بو حديثدن اكلاشلديغنه كوره برامرأه وفات ايتسه اول ميته‌نك وليسى طرفندن صلحادن براجنبى كيمسه‌يه اول ميته‌يى قبره ايندیرمك ايچون اذن ويرلمسنده بأس يوقدر .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذى بو حديثى اسحاق بن منصوردن اودخى ابو عامردن وابو عامر فليح بن سليماندن اودخى هلال بن عليدن انلر انس بن مالكدن روايت بيوردى .

﴿باب حادى عشر﴾

﴿سيد الكونين افندمز حضرتلرينك دوشكلرى حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در﴾

﴿الحديث الاول﴾

﴿ عَنْ عَائِشَةَ رضى الله تعالى عنها قَالَتْ إِنَّمَا كَانَ فِرَاشُ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم الَّذِي يَنَامُ

ادم ادیمك جمعیدر ادیم دباغت اولمش دریدر

علیه من ادم حشوه لیف ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول کبریا حضرتلرینك سعادت خانه‌لرنده اوزرنده یاتوب اویودقلری دوشكك یوزی دریدن وایچنده‌کی خرما لیفندن ایدی معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلرینك فراش شریفنك یوزی مشین وایچی لیف اولدیغی ایکی شیئه بناءً در اولکی حجاز بلادی حاره اولدیغندن ایچون بومثللو دوشك غایت مناسبدر ایکنجی وجهی رسول اکرم حضرتلری سیدالمتواضعین اولدقلری ایچوندر حتی برکون رسول اکرم حضرتلری برحصیر اوزرینه یاتوب حصیر مبارك بدنلرینه تأثیر ایتمش ایدی بعض صحابه یارسول الله حصیرك زحمتنی دفع ایچون حصیرك اوزرینه برثوب دها دوشیه‌لم دیدیلر رسول اکرم حضرتلری اصحاب کرامه جواب اوله‌رق بنم دنیا ایله نه ایشم واردر بنم ایله دنیانك مثالی اول آتلو یولجی کمسنه کبیدرکه براغاجك سایه‌سنه واروب برلحظه طوردقدنصکره یولنه کیدوب اول اغاجی ترك ایدر بیوردیلر وبرکون حضرت علی تراب اوزرینه یاتوب اویورکن رسول اکرم حضرتلری علی کرم الله وجهه‌یی بوحال اوزره کوروب مدح طریقیله ابوتراب دیو کنیه بیوردیلر وحضرت علی کرم الله وجهه بوکنیه‌دن زیاده ممنون اولورایدی حتی رسول اکرم حضرتلری امام علی‌یی خاکدن رفع ایدوب اوزرنده اولان غباری ازاله بیوردیلر ٠

﴿سندحدیث﴾ جناب ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی مسهردن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن اودخی حضرت عائشه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿الحدیث الثانی﴾

﴿عن محمد باقر سألت عائشة رضی الله تعالی عنها ما كان فراش رسول الله صلی الله علیه وسلم فی بیتك قالت ادم حشوه لیف﴾ امام محمد باقر حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه یاعائشه سنك خانه‌کده رسول اکرم حضرتلرینك فراشی نه ایدی دیو حضرت عائشه‌دن سؤال اولندی حضرت عائشه جواب اوله‌رق رسول اکرم حضرتلرینك فراش شریفی دباغت اولنمش دریدن اولوب ایچنده اولان شی خرمالیفی ایدی بیوردی ﴿وسألت حفصة ما كان فراش رسول الله صلی الله علیه وسلم فی بیتك قالت مسحاً نثنیه ثنیتین فینام علیه فلما كان ذات لیلة قلت لو ثنیته له اربع ثنیات كان اوطأ له فثنیناه له باربع ثنیات﴾ امام باقر بیوردیکه حضرت حفصه‌دندخی سنك خانه‌کده رسول اکرم حضرتلرینك فراشی نه ایدی دیو سؤال اولندی مشار الیها دیدیکه بنم خانه‌مده رسول اکرم حضرتلرینك فراشی یوکدن طوقنمش پلاس تعبیر اولنان احرام اولوب اول احرامی نبی محترم حضرتلرینك آلتنه ایکی قات بوکوب دوشرایدك وذات عالی رسالتپناهیلری انك اوزرنده اویورلرایدی ایمدی برکیجه اولدی عقلمجه احرام مذکوری درت قات بوکوب رسول اکرم حضرتلرینك آلتنه دوشه‌سه‌م انده یاتمق ایچون زیاده یومشاق اولور ایدی دیدم وبوملاحظه ایله

(احرامی)

احرامی درت قات بوکوب رسول اکرم حضرتلرینك آلتنه دوشه‌دك ﴿فلما اصبح قال ما فرشتموا الی اللیلة قالت قلنا هو فراشك الا انا ثنیناه باربع ثنیات قلنا هو اوطأ لك قال ردوه لحالته الاولی فانه منعنی وطأته صلاتی اللیلة﴾ وقتاکه رسالتمآب افندمز عادت شریفه‌لری اوزره احرامك اوزرینه یاتدیلر صباح اولدی قالقدقده سز بوکیجه بنم آلتمه نه دوشه‌دیکز بیوردیلر بزدخی جواب اوله‌رق دیدککه یارسول الله بوکیجه دوشدیکمز دوشك فراش سابقکزدر لکن یومشاق اولوب وجود شریفکز راحت ایتسون ایچون احرامی درت قات دوشه‌مش ایدك رسول اکرم حضرتلری سعادتله بیوردیلرکه فراشی اولکی حالنه ردایدوب ایکی قات ایدك زیرا دوشه‌کك یومشاقلغی کیجه نمازه قالقمغه بکا مانع اولدی بوحدیث شریفدن اکلاشلدیکه دوشکده اویومق زهده مانع دکلدر لکن دوشکنی زیاده قبا ایتمك کثرت نوم وغلفته سبب وکیجه‌نك طاعتنی ترکه بادی اولور ٠

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی زیاد بن یحیی‌دن اودخی عبدالله بن میموندن اودخی جعفر بن محمددن اودخی پدری محمد باقر حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

﴿باب ثانی عشر﴾

﴿سیدالمتواضعین افندمز حضرتلرینك تواضعلری حقنده وارداولان احادیث شریفه بیانده‌در﴾ تواضع ترفعك خلافیدر مرتبه سیله برابر تنزل اظهار ایدن کمسنه یه متواضع دینلور ٠

﴿بیت﴾

من تواضع یرفع الله العظیم * من تواضع غیظه كان الكظیم

﴿الحدیث الاول﴾

﴿عن عمر بن الخطاب رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا تطرونی كما اطرأت النصاری عیسی ابن مریم انما انا عبدالله فقولوا عبدالله ورسوله﴾ عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سلطان الانبیا افندمز حضرتلری سزبنی مدحده پك ایلرو کیدوب مبالغه ایلیك نصارانك عیسی بن مریمی مدحده افراط ایدوب الله عظیم الشانك اوغلی دیدکاری کبی بن انجق اللهك قولی یم ایمدی سزدخی بنم حقمده اللهك قولی ورسولی دیك بیوردیلر ایمدی رسول اکرم حضرتلری اصحاب وامتنی کندی حقنده جائز اولمیان وصف ایله مدحدن نهی بیوردیلر یعنی رسول اکرم افندمز حضرتلرینه جل جلاله عزشانه کبی وصفلر دیمك جائز دکلدر یوخسه ذات عالی نبویلری حقنده دینلمسی جائز اولان فخر عالم شفیع روز جزا رحمة للعالمین وبونك امثالی کبی وصفلری دیمك دکلدر ٠

﴿سند حدیث﴾ ترمذی حضرتلری بوحدیث شریفی محمد بن منیعدن وسعید بن عبدالرحمن

مخزومی ایله دیکر بر مشایخدن و بونلر دخی سفیان بن عیینه‌دن اودخی زهریدن اودخی عبدالله‌دن اودخی ابن عباسدن اودخی عمر بن الخطابدن روایت بیوردی ٠

نظم

اول نبوت صاحبی عالی قدر ٭ صانكه طلوع ایتدی جمالده بدر
خوب جمالی آینه‌وش کوربنور ٭ اول تواضع خرقه‌سینه بورینور
روی ارضی چون تواضعله کزر ٭ تا تکبردن ایدردیلر حذر
هم رسالت وصفی اولمشدی عیان ٭ عبد خالق اولدیغك ایتدی بیان
اول بیوردی دیبك باکه الله ٭ حق تعالی ایده‌مزلری نکاه
خواجه رائف ایت تواضعلر قتی ٭ اول تواضعله بولورسون رفعتی

الحدیث الثانی

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ امْرَاَةً جَاءَتْ اِلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم فَقَالَتْ اِنَّ لِي اِلَيْكَ حَاجَةً فَقَالَ اِجْلِسِي فِي اَيِّ طَرِيقِ الْمَدِينَةِ شِئْتِ اَجْلِسْ اِلَيْكِ) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه برکون حضور عالیٔ حضرت رسالتپناهی‌یه بر خاتون کلدی یارسول الله بنم سزه خفیاً عرض اولنه‌جق برحاجتم واردر دیدی ایمدی سلطان المتواضعین افندمز حضرتلری ای خاتون سن مدینه زقاقلرندن قنغی زقاقده دیلر ایسه‌ك اوتور بن سنکله اوتوروروم و حاجتنی روا ایدرم بیوردیلر امام بغوی بیوردیکه مزبوره خاتون پیغمبر ذیشان حضرتلرینك امری اوزره مدینه زقاقلرندن برنده اوتوردی ورسول اکرم حضرتلری دخی واروب اول خاتونك حاجتنی روا بیوردی مرویدرکه فقیر برکیمسه کلوب رسول محترم حضرتلرینك مبارك یدسعادتلرندن طوته‌رق ایستدیکی یره کتورسه اول فقیرك مصلحتنی روا ایچون حبیب کبریا حضرتلری کیدرلر ایدی بوحدیث شریفدن حاکم و والی وسائر بیوکلر عبرت المق کرکدر ٠

سند حدیث ـ حضرت ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی سوید بن عبدالعزیزدن اودخی حمیددن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه‌دن روایت بیوردی ٠

الحدیث الثالث

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَعُودُ الْمَرِيضَ وَيَشْهَدُ الْجَنَائِزَ وَيَرْكَبُ الْحِمَارَ وَيُجِيبُ دَعْوَةَ الْعَبْدِ وَكَانَ يَوْمَ بَنِي قُرَيْظَةَ عَلَى حِمَارٍ مَخْطُومٍ بِحَبْلٍ مِنْ لِيفٍ عَلَيْهِ اِكَافٌ مِنْ لِيفٍ) انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری خسته‌لرك خاطرلرینی سؤاله کیدرلر ایدی جنازه نمازنده ودفننده حاضر اولورلر ایدی وکمال تواضعلرندن فرسه وناقه‌یه بنمکه قدرتی وار ایکن مرکبه بنرلر ایدی و بر آزاد سز قول دعوت ایتسه اجابت بیوررلر ایدی بنی قریظه اوزرینه سفر ایدوب اردوی همایون ایله غزایه کیتدکلری کونده خرما لیفندن یولارلی برحماره بنمشلر ایدی اول حمارك اوزرنده اولان پالانی

دخی خرما لیفندن معمول ایدی معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری تواضعلرندن هر برخسته‌یه واررلر ایدی قول اولسون افندی اولسون وعادت شریفلری بو ایدیکه خسته‌نك باشی اوجنه اوتوروب حالندن سؤال بیوره‌رق (لابأس علیك طهور ان شاء الله) بیوررلر ایدی وبعض کره خسته‌نك اغریان موضعنه مبارك یدسعادتلرینی وضع ایدوب (بسم الله ارقیك من کل داء و یؤذیك الله یشفیك) دیو دعا بیوررلر ایدی صلی الله علیه وسلم ٠

سند حدیث ـ امام ترمذی بوحدیثی علی بن حجردن اودخی علی بن مسهردن اودخی مسلم الاعوردن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی ٠

نظم

اول نبیمزده تواضع برکمال ٭ امتنه کوسترور حسن جمال
خسته‌لر خاطرلرك ایدرسؤال ٭ هر برینه ایریشور اتمز ملال
خسته‌یه ایدر ایدی خوش همتی ٭ ایستریدی خسته بوله راحتی
اول مروت معدنیدر معدنی ٭ تا اوقوردی خسته‌یه الملك فی
میتی ترك ایلیوب خالی قومز ٭ اوزرینه هم قیلردیلر نماز
دیدی رائف عالمیك رحمتی ٭ امتنه ایستریدی رفعتی

الحدیث الرابع

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يُدْعَى اِلَى خُبْزِ الشَّعِيرِ وَالْاِهَالَةِ السَّنِخَةِ فَيُجِيبُ) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سید المتواضعین افندمز حضرتلری ارپه اتمکنه ورایحه‌سی متغیر اولمش اهاله طعامنه دعوت اولنسه اجابت بیوررلر ایدی اهاله ایچ یاغنی اریدوب یاپدقلری اتمك قاتغیدر سنخه رایحه‌سی متغیر اولمش نسنه‌در (وَلَقَدْ كَانَ لَهُ دِرْعٌ عِنْدَ يَهُودِيٍّ فَمَا وَجَدَ مَا يَفُكُّهَا حَتَّى مَاتَ) نبی محترم حضرتلرینك بر زرهی یکرمی صاع مقابله‌سنده ابی شحم نام یهودیده رهن ایدی اول زرهی یهودیدن قورتارمدن داربقایی تشریف بیوردیلر مرویدرکه بعد ارتحال النبی ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلری اول بورجی ادا ایدرك زره شریفی قورتاروب حضرت علی کرم الله وجهه‌یه تسلیم بیوردی دینلدیکه بوزره قضیه‌سنی نقل حدیث شریفی اتمام ایچوندر تواضعی بیان ایچون دکلدر ٠

سند حدیث ـ حضرت ترمذی بوحدیثی واصل بن عبدالاعلی الکوفیدن اودخی اعمشدن اودخی انس بن مالکدن روایت بیوردی ٠

الحدیث الخامس

(عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ حَجَّ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم عَلَى رَحْلٍ رَثٍّ وَعَلَيْهِ قَطِيفَةٌ لَا تُسَاوِي اَرْبَعَةَ دَرَاهِمَ فَقَالَ اللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ حَجًّا لَا رِيَاءَ فِيهِ وَلَا سُمْعَةَ) انس بن مالك رضی الله عنه‌دن مرویدر

بیوردیلر که نبی صاحب الشرف افندمز حضرتلری بر کره حج ایلدیلر یولده بندکلری دوه‌نك سمری کهنه اولوب بو سمر اوزرینه اورتیلان اورتی اکر صاتیلسه درت درهم ایتمز ایدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری بوقدر تواضعله برابر یاربی بنم حجمی ریا و سمعه‌دن عاری قیل دیو دعا بیوردیلر ریایی کورسونلر ایچون اولان طاعت سمعه بندن ایشتسونلر ایچون اولان طاعتدر بجده و سائر اوقاتده زینتلو شیئه بتك ارزوسنده بولنانلر بوحدیث شریفدن عبرت آلسونلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی محمود بن غیلاندن اوده ابوداود الحضریدن اودخی سفیاندن اودخی ربیع بن صبیحدن اودخی یزید بن اباندن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ لَمْ يَكُنْ شَخْصٌ اَحَبَّ اِلَيْهِمْ مِنْ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله تعالى عليه وسلم قَالَ وَكَانُوا اِذَا رَأَوْهُ لَمْ يَقُومُوا لَهُ لِمَا يَعْلَمُونَ مِنْ كَرَاهَتِهِ لِذٰلِكَ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلر که اصحاب کرام حضراتنه نبی ذیشان افندمز حضرتلرندن زیاده سوکیلی برکیمسه یوق ایدی حضرت انس بیوردیکه فخر عالم حضرتلرینی بوقدر سورلر ایکن ذات اقدسلرینی کوردکلری وقت قیام ایتمزلر ایدی زیرا بیلورلر ایدیکه کندویه قیام ایتدکلرینی سومزلر ایدی بو حدیث شریفدن مسلمینك یکدیکرینه تعظیم ایچون قیاملری مکروه اولدیغی فهم اولنور ایسه‌ده علمای کرام رسول اکرم حضرتلری اصحابنك کندیلرینه قیامنی ایستمدکلری مکروه اولدیغندن اولمیوب ذات نبویلری حقنده تعظیمده افراط اولنمسون ایچون ایدی و اصحاب کرامك بربرلرینه قیامنك مکروهیتنه دائر هیچ برشی بیورمیوب بلکه عکرمه و عدی بن حاتم و فهد بن ثابت و جعفر بن ابی طالب کبی بعض صحابه‌لره کندیلری بالذات قیام بیوردیلر ایدی دیو بوحدیث شریفی تأویل ایدوب لله فی الله طریقیله علما و صلحا و مشایخه قیامی تجویز ایلدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی عبدالله بن عبدالرحمن‌دن اودخی عفاندن اودخی حماد بن سلمه‌دن اودخی حمیددن جناب حمید انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السابع ﴾

﴿ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ رضى الله عنهما قَالَ سَأَلْتُ خَالِي هِنْدَ بْنَ اَبِي هَالَةَ وَكَانَ وَصَّافًا عَنْ حِلْيَةِ رَسُولِ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم وَاَنَا اَشْتَهِي اَنْ يَصِفَ لِي مِنْهَا شَيْئًا فَقَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم فَخْمًا مُفَخَّمًا يَتَلَأْلَأُ وَجْهُهُ تَلَأْلُؤَ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ بِطُولِهِ ﴾ حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن مرویدر بیوردیلر که برشیئی کوزلجه وصف ایتمکده اولان دایم هنددن سلطان الانبیا حضرتلرینك حلیهٔ سعادتلرندن سؤال ایتدم چونکه هند بن ابی هاله‌نك حلیهٔ سعادتدن

برازشیئی وصف ایتمسنی ایستر ایدم بناءً علیه جناب هند کلامه شروع ایدوب بیوردیکه رسول اکرم افندمز حضرتلری کندو ذاتنده عظیم الشان و خلقك قلوب و عیوننده معظم اولوب مبارك یوزلرینك نوری لیلهٔ بدرده نور قمرك لمعانی کبی لمعان ایدر ایدی حضرت ترمذی بیوردیکه بو کتابك اولنده ذکر اولندیغی وجهله هند بن ابی هاله امام حسن حضرتلرینه بوحدیث شریفی تمامه ذکر ایلدی لکن بو مقامده فخر عالم حضرتلرینك تواضعنه دلالت ایدن طرفی واردر ﴿ قَالَ الْحَسَنُ فَكَتَمْتُهَا الْحُسَيْنَ زَمَانًا ثُمَّ حَدَّثْتُهُ فَوَجَدْتُهُ قَدْ سَبَقَنِي اِلَيْهِ فَسَأَلَهُ عَمَّا سَأَلْتُهُ عَنْهُ وَوَجَدْتُهُ قَدْ سَأَلَ اَبَاهُ عَنْ مَدْخَلِهِ وَعَنْ مَخْرَجِهِ وَشَكْلِهِ فَلَمْ يَدَعْ مِنْهُ شَيْئًا قَالَ الْحُسَيْنُ فَسَأَلْتُ اَبِي عَنْ دُخُولِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ كَانَ اِذَا اَوَى اِلَى مَنْزِلِهِ جَزَّأَ دُخُولَهُ ثَلَاثَةَ اَجْزَاءٍ جُزْأً لِلّٰهِ وَجُزْأً لِاَهْلِهِ وَجُزْأً لِنَفْسِهِ ثُمَّ جَزَّأَ جُزْأَهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ فَيَرُدُّ ذٰلِكَ بِالْخَاصَّةِ عَلَى الْعَامَّةِ وَلَا يَدَّخِرُ عَنْهُمْ شَيْئًا وَكَانَ مِنْ سِيرَتِهِ فِي جُزْءِ الْاُمَّةِ اِيثَارُ اَهْلِ الْفَضْلِ بِاِذْنِهِ وَقَسْمُهُ عَلَى قَدْرِ فَضْلِهِمْ فِي الدِّينِ ﴾ امام حسن بیوردیلر که خالم هندك بکا بیان ایتدیکی حدیثی بر مدت برادرم امام حسینه خبر ویرمدم ایدی صکره خبر ویردم ایسه‌ده کندیلرینی شویله بولدمکه حلیهٔ نبویه‌یی بندن اول مذکور هنددن سؤال ایتمش و حضرت هندك روایتنه قناعت ایتمیوب پدری امام علیدن دخی حبیب کبریا حضرتلرینك خانهٔ شریفنده اولان حالندن و صحابهٔ کرام ایله اولان معامله‌سندن سؤال ایتمش بولدم و حضرت علی اوغلی امام حسینك سلطان دین حضرتلرینه دائر هرنه که سؤال ایتدی ایسه جمله‌سنی بیان ایدوب برشیء ترك ایتمامشدر امام حسین پدرندن ایشتدیکی شیلری بیانه شروع ایدوب بیوردیکه پدرمدن رسول اکرم حضرتلرینك خانهٔ شریفنه دخولنك کیفیتندن سؤال ایتدم پدرم امام علی بیوردیلر که فخر عالم افندمز حضرتلری خانهٔ سعادتلرینه تشریف بیوردقلری زمان اقامت بیوردقلری وقتی اوچ قسمه تقسیم ایتمشلر ایدی بو قسملردن قسم اولی انجق الله تعالینك عبادتنه مخصوص ایدی نماز و تلاوت قرآن کبی و ایکنجی قسمی اهل و عیالیله حسن معاشرت و انلرك امورینی تسویه ایدی و اوچنجی قسمی کندی نفس شریفنك مصالحی و استراحتی ایچون ایدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری خانهٔ سعادتلرنده راحتی ایچون اولان وقتی کندی ایله ناس بیننده تقسیم ایتمش ایدیکه اول وقتده حضور سعادتنه خواص مقربین کیروب عوام کیره‌مزلر ایدی خواص مقربین حضور سعادتده هرنه استفسار ایدرلر ایسه عوامه تعلیم ایدرلر ایدی بو واسطه ایله عوام دخی مجلس عالیٔ نبویدن حصه‌یاب اولورلر ایدی و اقف سر نهان افندمز اصحاب و امته متعلق اولان خصوصاتك هیچ بریسنی کرك خواص و کرك عوام امتدن کتم و اخفا ایتمزلر ایدی و حضور سعادتلرینه قبول ایتدکلری اصحابدن علم و صلاح و تقوی صاحبی اولانلرینی جمله‌دن اول حضور شریفلرینه دخوله اذن ویررلر ایدی و انلره توجه و اقبال ایدرلر ایدیکه سائر ناس دخی صلاح و تقوی عندالله و عند رسول الله مقبول و معتبر اولدیغنی بیلوب صلاح و تقوایی کسب ایده‌لر و نبی

محترم حضرتلری دنیا وآخرته متعلق اولان امور خیریه‌یی هرکسك دینده فضلنه کوره تقسیم ایدوب حسب ونسبه کوره تقسیم ایتمزلر ایدی الله تعالینك ﴿ ان اکرمکم عندالله اتقاکم ﴾ قول شریفنك حکم جلیلنجه معنای لطیفی تحقیق الله تعالینك عند معنویسنده سزك زیاده مکرمکز زیاده متقیکزدر دیمکدر ودخی تقوی اوچ مرتبه‌در اولکیسی شرکدن تقوادرکه عوام مؤمنینك حالیدر ایکنجیسی مناهیدن تقوادرکه خواص مؤمنینك حالیدر اوچنجیسی قلبنه ماسواءاللهك دخولندن تقوادرکه اهل اللهك حالیدر ﴿ فمنهم ذوالحاجة ومنهم ذوالحاجتین ومنهم ذوالحوائج فیتشاغل بهم و یشغلهم فیما یصلحهم والامة من مسئلتهم عنه واخبارهم بالذی ینبغی لهم ویقول لهم لیبلغ الشاهد منکم الغائب وابلغونی حاجة من لایستطیع ابلاغها فانه من ابلغ سلطانا حاجة من لایستطیع ابلاغها ثبت الله قدمیه یوم القیامة ولایذکر عنده الاذلك ولایقبل من احد غیره یدخلون علیه روادا ولایفترقون الا عن ذواق و یخرجون ادلة یعنی علی الخیر ﴾ خواجهٔ کائنات افندمزك حضور سعادتلرینه داخل اولان ذواتك بعضیسی برحاجت وبعضیسی ایکی حاجت وبعضیسی زیاده حاجتلر صاحبی اولوب سلطان الواقفین حضرتلری ارباب حاجتك هربرلرینك ایشلرینه اهتمام بیوروب ایفای مقتضاسیله مشغول اولورلر ایدی ذات نبویلرندن کرك دنیوی وکرك اخروی سؤال ایتدکلری شیلردن سائلك حالنه مناسب ولایق ودنیا وآخرته خیرلی نه ایسه آنك افادهٔ خیریه‌سیله انلری مشغول قیلار ایدی ومجلس نبویلرنده بولنانلر مسائل دینیه‌لرینی سؤال ایدوب حبیب کبریا حضرتلری اوکیمسه‌لرك هربرینه لازم کلانی تعلیم وافاده بیوردقدنصکره بومجلسده هرنه‌که استفاده ایتدیکز ایسه بومجلسدن غائب اولنلره دریغ ایتمیوب تعلیم وتبلیغ ایدیکز ونساء ورجال وعبید وجاریه وغیریلرکه ضعفلرندن ناشی کندیلری کلوب بکا عرض حاجات ایتمکه قدرتلری یوقدر انلرك حاجتلرینی بکا اعلام ایدیکز تحقیق سلطانه عرض حاجت ایتمکه قادر اولمیان برکیمسه‌نك حاجتنی هرکیم عرض ایدر ایسه حق تعالی اول کیمسه‌نك قدملرینی یوم قیامتده صراط اوزرنده ثابت ایدر دیو مجلس عالیلرنده بولنانلره تنبیه بیوررلر ایدی وحضور عالیٔ نبویه‌یه کلان ارباب حاجات اموردینیه‌دن بشقه برشی افاده ایتمدکاری کبی رسول اکرم حضرتلری دخی اصحاب حاجاته لایق وجه اوزره افاده‌دن غیری برکلام سویلمزلرو مجلس شریفنده حاضر اولنلردن منافع دینیه ولوازم دنیویه‌یه متعلق اولمیان بی فائده کلامی قبول ایتمزلریعنی عبث برسوز سویلمزلرایدی کبار صحابه‌دن مجلس سعادتلرینه کیدنلر کندیلری مستفید اولمق ودیکرلرینه افاده ایتمك مقصدیله داخل اولوب مجلس نبویلرندن متفرق اولمزلردی الاصوری ومعنوی برذوق ایله متلذذ اولوب بعده متفرق اولورلر ایدی وحضور مطلع النور پیغمبریلرندن خروج ایدنلر اوکرندکاری علومی ناسه دلیل ومرشد اولوب تعلیم وتبلیغ ایدیجی اولدقلری حالده چیقارلر ایدی .

بومقامه قدر امام حسین رسول اکرم حضرتلرینك خانهٔ سعادتلرنده اولان احوالنی بیان بیوردی و بوندنصکره دخی خارجده‌کی احوالنك بیاننی مراد ایلدی .

﴿ قال فسألته عن مخرجه کیف کان یصنع فیه قال کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یخزن لسانه عما لایعنیه ویؤلفهم ولاینفرهم ویکرم کریم کل قوم ویولیه علیهم ویحذر الناس ویحترس منهم من غیر ان یطوی علی احد منهم بشره ولاخلقه ویتفقد اصحابه ویسأل الناس عما فی الناس ویحسن الحسن ویقویه ویقبح القبیح ویوهیه معتدل الامر غیر مختلف ولایغفل مخافة ان یغفلوا ویملوا لکل حال عنده عتاد لایقصر عن الحق ولایجاوزه الذین یلونه من الناس خیارهم افضلهم عنده اعمهم نصیحة واعظمهم عنده منزلة احسنهم مواساة وموازرة ﴾ امام حسین بیوررلرکه اول شهنشاه انبیا حضرتلرینك خارجده‌کی حالنی دخی پدرم حضرت علیدن سؤال ایتدم بیوردیلرکه سیدالمتواضعین حضرتلری طیشارو چیقدقده لسان شریفلرینی فائده‌سی اولمیان کلامدن حفظ ایدرلر ایدی اصحاب کرام ایله کندیلری بیننده محبته سبب اوله‌جق کلامی بیوررلر واصحاب کرامه خوش معامله بیوروب نفرت ایتدیرمزلر ایدی وهرقومك صفت ریاستی حائز اولنلرینه مناسب درجه اکرام ایدرلر وهرقومك کریم الطبع وشفقتلو اولان کیمسه‌سنی قومی اوزرینه رئیس نصب ایدرلر ایدی ناسك بعضیسنی بعضیلرندن حفظ ایدرلر ایدی دخی نفس عالیلرینی ناسی کندندن نفرتدن حفظ ایدرلر ایدی نبی ذیشان حضرتلری ناسك هیچ برندن کولریوز وحسن خلقنی یعنی خوش کلام مبارکلرینی دریغ ایتمزلر ایدی ومجلس شریفلرنده یاخود جامع وجمعه‌ده کورمدکلری اصحاب کرامی سؤال واصحاب کرام ومسلمین بیننده کرك اوزاق وکرك یقین اولان وقوعاتدن سؤال بیوررلر ایدی ودین ودنیاده کوزل شیئك حسننه حکم وانك حسننی اثبات وقبیح اولان شیئك قبحی ایله حکم ایدوب انك قبحنی بیان واندن منع بیوررلر ایدی امر عالیٔ نبویلری هرایشده معتدل اولوب هربر امری وقولی آخرینه مخالف دکل ایدی وصحابهٔ کرامك ذاتلرینه مخصوص اولان مصالحدن غفلت ایدرلر یاخود ایشلرینه ضعفیت کلور خوفیله صحابه‌نك مصالحندن غفلت بیورمیوب دائما دین ودنیالری حصولنی اخطار وطوغری یوله ارشاد بیوررلر ایدی جمیع عبادات وطاعات ومصالح عباد ایچون کندیلرنده بردرجه کمال استعداد وار ایدیکه هربرشیئه قادر اولورلر ایدی وحق اجراده قصور ایتمیوب حق دخی تجاوز ایتمزلر ایدی وذات همایونلرینه مقرب اولنلر دخی ناسك ایولری وخیره سعی ایدنلری ایدی وعند عالیلرنده افضل اولنلر غیریلره زیاده خیر مراد ایدنلر ایدی ونزد سعادتلرنده مرتبه‌سی عالی اولنلر ضعفا اوزرینه رحم وشفقت ایدوب انلره معاونتی زیاده کوزل اولان کسنه‌لر ایدی ﴿ قال فسألته عن مجلسه فقال کان رسول الله صلی الله علیه وسلم لایقوم ولایجلس الا علی ذکر واذا انتهی الی قوم جلس حیث

يَنْتَهِي بِهِ الْمَجْلِسُ وَيَأْمُرُ بِذَلِكَ يُعْطِي كُلَّ جُلَسَائِهِ بِنَصِيبِهِ لَا يَحْسَبُ جَلِيسُهُ أَنَّ أَحَدًا أَكْرَمُ عَلَيْهِ مِنْهُ مَنْ جَالَسَهُ أَوْ فَاوَضَهُ فِي حَاجَةٍ صَابَرَهُ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْمُنْصَرِفُ عَنْهُ وَمَنْ سَأَلَهُ حَاجَةً لَمْ يَرُدَّهُ إِلَّا بِهَا أَوْ بِمَيْسُورٍ مِنَ الْقَوْلِ قَدْ وَسِعَ النَّاسَ بَسْطُهُ وَخُلُقُهُ فَصَارَ لَهُمْ أَبًا وَصَارُوا عِنْدَهُ فِي الْحَقِّ سَوَاءً مَجْلِسُهُ مَجْلِسُ عِلْمٍ وَحَيَاءٍ وَصَبْرٍ وَأَمَانَةٍ لَا تُرْفَعُ فِيهِ الْأَصْوَاتُ وَلَا تُؤْبَنُ فِيهِ الْحُرَمُ وَلَا تُنْثَى فَلَتَاتُهُ مُتَعَادِلِينَ يَتَفَاضَلُونَ فِيهِ بِالتَّقْوَى مُتَوَاضِعِينَ يُوَقِّرُونَ فِيهِ الْكَبِيرَ وَيَرْحَمُونَ فِيهِ الصَّغِيرَ وَيُؤْثِرُونَ ذَا الْحَاجَةِ وَيَحْفَظُونَ الْغَرِيبَ ﴾ امام حسين رسول اكرم حضرتلرينك جلوس عاليلرينك بيانني مراد ايدوب بيورديلركه پدرم حضرت عليدن سلطان الانبيا حضرتلرينك مجلسده اوتوردقلري وقتده كي عادات شريفه سندن دخي سؤال ايتدم بيورديلركه صاحب حسن اخلاق افندمز حضرتلرينك قيام وجلوسلري ذكرالله اوزره ايدي ذات عالئ نبويلري جلوس ايتمش برقومه كلدكده مجلسك نهايتي وخالي طرفنه اوتوروب اوست باشنه چيقمزلر ايدي وغيريلره دخي مجلسك نهايتي وخالي طرفنه اوتورمقله امر بيوررلر ايدي يعني بر مجلسه كيتديككز وقت مجلسك نهايت طرفنده اوتورك ديو بيوررلر ايدي يانده اوتورانلري استعداد وكماللرينه كوره تلطيف بيوررلر ايدي وجلساسني اولدرجه تلطيف وتطييب بيوررلر ايديكه هركشي عندرسالتده بندن مكرم كيمسه يوق دير ايدي ورسول اكرم حضرتلريله بري اوتورسه ياخود حضور پيغمبريلرينه بركيمسه كلوب عرض حاجت ايلسه صبر وتحمل ايدوب اول كيمسه‌يي استثقال ايتمزلر ايدي حتى اول كيمسه كندو دونوب كيدنجه‌يه قدر يعني حضور سعادتلرنده بري چوق اوتورسه اول كيمسه قالقوب كيدنجه‌يه قدر صبر وحاجتني روا ايدوب حسن معامله بيوررلر ايدي وذات عالئ نبويلرندن بركيمسه برشيئي طلب ايلسه رد ايتميوب اعطا بيوررلر واكر طلب اولنان شي موجود دكل ايسه قول لين ووعد ايدرلر ايدي ذات سامئ رسالتپناهيلرينك جود وشفقتي وحسن خلقي عامهٔ ناسه واصل اولمش ايدي وناسك شفقتلو وسخاوتلو اولاني پدرلري مقامنده ايدي جميع ناس كنديلرينك سوكيلي اولادي منزلنده اولوب مقتضاي شرعده وحق خصوصنده هيچ برفردي برفرده ترجيح بيورمزلر ايدي مجلس مستجمع الشرف جناب پيغمبريلري مجلس علم وحيا وصبر وامانت ايديكه علوم ومعارف ذكر اولنور واصحاب كرام حيا وادب اوزره اوتوررلر وصبر صاحبلري اولوب مجلس سعادتده اولان احوالي اغياردن محافظه ايدرلر ايدي ومجلس شريفلرنده رفع صوت ايدلميوب رسول اكرم حضرتلرينك صوت همايونلرندن آهسته ويواش سويلرلر ايدي الله عظيم الشانك ﴿ لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي ﴾ قول شريفنه موافقت ايچون معناي لطيفي سزلر صداكزي رسول اللهك صداسندن زياده قالديرميكز ديمكدر ورسول اكرم حضرتلرينك مجلس شريفلرنده هيچ بركيمسه‌نك عيبي سويلنمز

(وهيچ)

وهيچ بركيمسه‌يه تهمت اولنمز ايدي ومجلس عاليلرنده زله وخطا فاش اولنمز ايدي يعني مجلس سعادت نبويه‌ده اصحاب كرامدن بالفرض والتقدير زله وخطا صادر اولسه فاش اولنمز ايدي مجلس سعادتده اولان اصحاب كرامك جماعتي بربرينه موافق ويكدل اولوب تقوالري اعتباريله بربرلرينه تقدم وتفضل ايدرلر ايدي مجلس شريفلرنده اولان اصحاب كرام متواضع اولوب مجلس سعادتده سن وقدر جهتندن كبير اولنلره تعظيم وصغير اولنلره مرحمت ايدرلر ايدي واصحاب حاجاتي حاجتي اولميان اوزرينه ترجيح ايدوب انك حاجتني قضايه سعي ايدرلر ايدي ومجلس مطلع النور رسالتده غريب الديار اولنلره اكرام ورعايت ايدوب خاطريني خوش ايدرلر ايدي صلى الله عليه وسلم ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذي بوحديثي سفيان بن وكيعدن اودخي جميع بن عمير بن عبدالرحمن العجليدن اودخي بني تميمدن اودخي حضرت خديجه‌نك زوج سابق ابوهاله اولادينه منسوب وابوعبدالله كنيه‌سيله معروف بررجلدن اودخي ابن ابي هاله‌دن اودخي امام حسن بن علي رضي الله عنهما حضرتلرندن روايت بيوردي ٠

﴿ نظم ﴾

چار ياردن نازنين شاه علي * اول حسن ايله حسين انك كلي
بونلره خوش اوعلي عالي پدر * خوب نبيك نيك حالك نقل ايدر
بو ايكيسي ايتدي خشنود زلري * چون نبيك وصفي اولدي سوزلري
اول نبي‌ز دوجهانك كونشي * امتنه عالي همتدر ايشي
حاجتك عرض ايدر ايسه امتي * صرف ايدردي آكا عالي قدرتي
اوجنابك لطفنك يوق غايتي * عدل واحساندر هميشه عادتي
اولمشيدي جمله‌يه والا پدر * ايستمزدي امته اوله كدر
ايسترايدي مؤمنين بوله صفا * هربرينه ايلك ديلر وفا
تاكه مقصود امتينك راحتي * راحت ايله بوله امت كثرتي
ديدي رائف اونبيه ايت فخر * جمله عالم انك ايله مفتخر ..

﴿ الحديث الثامن ﴾

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ أُهْدِيَ إِلَيَّ كُرَاعٌ لَقَبِلْتُ وَلَوْ دُعِيتُ عَلَيْهِ لَأَجَبْتُ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر ديديكه رسول اكرم حضرتلري اكر بكا برقيون اياغي هديه اولنسه نعمت الهيه‌يي تعظيم ايچون قبول ايدرم واكر برا ياغه دعوت اولنسه‌م اجابت ايدرم بيورديلر رسول اكرم افندمز حضرتلرينك انواع نعمدن برا ياغي قبول بيورملري كمال تواضعلريني اثبات ايدر آزشيئي قبول ايدوب اجر جزيل ايتمك خلق جميله‌دندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذي بوحديثي محمد بن عبد الله بن بزيعدن اودخي بشر بن مفضلدن اودخي سعيددن اودخي قتاده‌دن اودخي انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردي ٠

الحديث التاسع

(عن جابر قال جاءنى رسول الله صلى الله عليه وسلم ليس براكب بغل ولا برذون) جابر حضرتلرندن مرويدر بيورديلر كه نبى محترم حضرتلرى قاطره وآته راكب اولميوب يورودكلرى حالده بنم خاطريمى استفسار ايچون خانه مى تشريف بيورديلر امام بخارى روايت ايدر كه جابر حضرتلرى مريض اولوب رسول اكرم حضرتلرى صديق اكبر ايله برابر يوريه رك حضرت جابرك خاطرينى سؤال ايچون خانه سنى تشريف بيوردقلرنده جابر حضرتلرينى دالغين بولدقلرندن سلطان الانبيا افندمز حضرتلرى ابدست الوب ابدست صوينى جابره سرپديلر همان اول ساعتده حضرت جابرك عقلى باشنه كلدى .

(سند حديث) امام ترمذى بو حديثى محمد بن بشاردن اودخى عبدالرحمن دن اودخى سفياندن اودخى محمد بن المنكدردن اودخى جابر رضى الله تعالى عنهدن روايت بيوردى .

الحديث العاشر

(عن يوسف بن عبدالله بن سلام قال سمانى رسول الله صلى الله عليه وسلم يوسف واقعدنى فى حجره ومسح على رأسى) يوسف بن عبداللهدن مرويدر بيورديلر كه رسول اكرم حضرتلرى بكا يوسف تسميه بيوردى وبنى قوجاغنه اوتوردوب مبارك اليله باشمى صيغادى بو حديث شريف سلطان المتواضعين افندمز حضرتلرينك تواضع وحسن خلق وصبيلره اولان خوش معامله سنه دلالت ايدر .

(سند حديث) امام ترمذى بو حديثى عبدالله بن عبدالرحماندن اودخى ابو نعيمدن اودخى يحيى بن ابى الهيثم العطاردن اودخى يوسف بن عبدالله بن سلامدن روايت بيوردى .

الحديث الحادى عشر

(عن انس بن مالك ان رجلا خياطا دعا رسول الله صلى الله عليه وسلم فقرب له ثريدا عليه دباء) انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر كه صحابه دن ترزى بر كمسنه رسول اكرم حضرتلرينى دعوت ايلدى ورسول اكرم افنديمز اجابت بيوروب حضور سعادتلرينه اول كيمسه تريد كتوردى واول تريدك اوزرنده قباق وار ايدى تريد ات صويى ايله ياخود چوربا ايله ايصلانمش اتمكه ديرلر ظاهر اولان بو مقامده تريد ايله مراد پشمش قباغك صوينه ايصلانمش اتمكدر كه اوزرينه قباق قونلدى رسول اكرم افندمز حضرتلرينك بويله بر كمسنه نك تريده دعوتنه اجابت بيورمسندن كمال تواضعلرى مستفاد اولور (قال وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يأخذ الدباء وكان يحب الدباء) انس حضرتلرى بيورديكه نبى محترم حضرتلرى اول قباقدن اخذ واكل اتمكه شروع بيوردى چونكه ذات عالى نبويلرى قباغى غايت سورلر ايدى (قال ثابت فسمعت انسا يقول فما صنع لى

طعام اقدر على ان يصنع فيه دباء الا صنع) راوى حديث ثابت ديديكه بن انس حضرتلرندن ايشتدم بيوررلر ايديكه بنم ايچون بر طعام پشيرلز اول طعامه قباق قونمق ممكن ايسه البته او طعامه قباق ادخال اولنور يعنى رسول اكرم حضرتلرى قباغى سودكلرندن انس حضرتلرى دخى قباغى غايت سورلر ايدى حضرت انسك خادملرى انس حضرتلرينك قباغى سوديكنى بيلدكلرندن قباق ايله پشمسى ممكن اولان هر بر طعامه قباق ادخال ايدرلر ايدى بو حديث شريفدن اصحاب كرامك هر برشيده وحتى طبيعت خصوصنده رسول اللهه متابعت ايتدكلرى اكلاشيلور رضى الله عنهم .

(سند حديث) امام ترمذى بو حديثى اسحاق بن منصوردن اودخى عبدالرزاقدن اودخى معمردن اودخى ثابت البنانى ايله عاصم الاحولدن بو ايكيسى انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردى .

الحديث الثانى عشر

(عن عمرة قالت قيل لعائشة ماذا كان يعمل رسول الله صلى الله عليه وسلم فى بيته قالت كان بشرا من البشر يفلى ثوبه ويحلب شاته ويخدم نفسه) حضرت عمره دن مرويدر بيورركه فخر عالم حضرتلرى سعادتخانه لرنده نه ايشلر ايدى ديو حضرت عائشه دن سؤال ايتديلر حضرت عائشه جواب ويروب بيورديلر كه سلطان الرسل حضرتلرى كمال تواضعلرندن افراد بشردن بر بشر ايدى مبارك اليله ثوب شريفلرندن پيره ارارلر وقيوننى كندى مبارك اللريله صاغارلر وكندى ايشلرينى كنديلرى كورررلر ايدى يعنى كمال تواضعلرندن سائر ناس كبى سعادتخانه لرنده اولاد وعيالنه ياردم ايدرلر ايدى وكندى ايشنى كنديلرى كوروب چارشو بازاردن اشترا بيوردقلرى لوازماتى دخى كنديلرى بالذات يوكلنوب كتوررلر ايدى هرنقدر اصحاب كرام جناب سامئ پيغمبريلرينك خدمتنده بولنمق كنديلرينه سبب سعادت ودولت اولديغنى بيلوب يا رسول الله جانمز سكا فدا اولسون رخصت بيورك شو ايشى بز كورهلم وبو لوازماتى خانهٔ سعادتكزه بز كوتورهلم ديرلر ايديسه ده كمال تواضعلرندن هركشى كندى ايشنى كندى كورمك لازمدر ديو اعطاى جواب بيوررلر ايدى (صلى الله عليه وسلم)

(سند حديث) امام ترمذى بو حديثى محمد بن اسماعيلدن اودخى عبدالله بن صالحدن اودخى معاوية بن صالحدن اودخى يحيى بن سعيددن اودخى عمره دن روايت بيوردى .

نظم

كائناتك سرورى عالى نبى * شو جهانه كلمش انك كبى
رفعتيله چوق تواضع صاحبى * نازكانه آقيدر سكر لبى
عائشه دن خوش روايت بو ايدى * كندى ايشك كنديسى كورر ديدى
خوب تواضع قلب عاليدن طوغار * تا قيونك يد عاليله صاغار
ايتدى رائف در تواضع دقتى * چون تواضع ايله اولور رفعتى

يعنى پيره وسائر موذياتك سلطان انبيا افنديمزك مبارك وجود اقدسلرينه برزيان ايراث ايتمديكى شفاء شريف وامام قسطلانينك سيرنده وسائر كتب معتبره ده مسطور ايسه ده انجق بو حديثك بيانى امتلرينك فقراسنه تواضعى تعليم ايچوندر (لمصححه)

باب ثالث عشر

﴿ رسول اکرم افندمزك حسن خلق حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

خلق خانك و لامك ضمه‌ریله ویاخود لامك سکونیله طبیعت وخوی معناسنه‌در معلوم اولسونکه حضرت عائشه رضی الله عنهادن مالك خلق عظیم افندمز حضرتلرینك طبیعت همایونندن سؤال اولندی حضرت عائشه جواب اوله‌رق بیوردیکه رسول محترم حضرتلرینك خلقی قرأندر قرأنك غضب ایلدیکی شی ایله غضب ایدر و قرأنك راضی اولدیغی شی ایله راضی اولور یعنی علیه الصلاة والسلام افندمز قرأنده مذکور هر برصفت حمیده ایله متصف اولوب قرأنده مسطور هر برخصلت ذمیمه‌دن اجتناب ایدرلر ایدی دیمکدر .

الحدیث الاول

﴿ عن خارجة بن زید بن ثابت قال دخل نفر علی زید بن ثابت فقالوا له حدثنا احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾ خارجة بن زیددن مرویدر بیوردیکه زید بن ثابت حضرتلرینك حضورینه براز کمسنه‌لر کلوب یا زید فخر عالم حضرتلرینك احوالنه وافعالنه واقوالنه متعلق خبرلرندن بزه خبرویر دیدیلر ﴿ قال ماذا احدثکم کنت جاره وکان اذا نزل علیه الوحی بعث الی فکتبته له ﴾ زید دیدیکه مالك خلق عظیم افندمز حضرتلرینك خبرلرندن سزه‌نه اخبار ایده‌یم اکر انك جمیع احوال واقوالندن سؤال ایدرسه‌کز اول بر بحردرکه آنك کناری یوقدر فقط بعض احوال نبویه‌سندن سؤال ایدرسه‌کز لایقیله مطلع اولدیغم شیئی بیان ایده‌یم دیوب بیوردیکه‌نبی ذیشان حضرتلرینك قونشیسی ایدم ایمدی ذات عالی پیغمبریلرینه وحی نازل اولدقده بکا برآدم کوندروب چاغیررلر ایدی بندخی حضور سعادتلرینه کیدوب نازل اولان وحیی انلر ایچون یازار ایدم ﴿ فکنا اذا ذکرنا الدنیا ذکرها معنا واذا ذکرنا الآخرة ذکرها معنا واذا ذکرنا الطعام ذکره معنا فکل هذا احدثکم عن النبی صلی الله علیه وسلم ﴾ مجلس عالی نبویلرنده بز بعض امور دنیا ذکر ایدر ایسه‌ك کندیلری دخی کمال حسن خلقلرندن بزم ایله برابر امور دنیا سویلر ایدی یعنی امور دنیادن مراد جهاده متعلق استشاره و بونك امثالی کلاملرکه آخرت فائده‌سنه وسیله اولور و بز آخرتی ذکر ایلسه‌ك بزمله برابر آخرته متعلق کلاملر بیوروب بزی آخرته ترغیب بیوررلر ایدی اکر بز طعامه متعلق یعنی برطعامك نفعی ومضرتی وآداب اکلی کبی برکلام سویلشسه‌ك ذات عالی نبویلری سوزه مشارکت ایدوب طعامه متعلق برچوق فوائد ومضرت بیان بیوررلر ایدی زید بن ثابت حضرتلری بوخبرلری و یروب شومنزه ذکر ایتدیکم افعال واحوالك جمله‌سنی رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایدرم بیوردیلر .

بوحدیث شریفده رسول اکرم حضرتلرینك حسن خلقنه واصحاب کرامیله حسن معاشرت

وانلره اولان کثرت مرحمتنه دلالت واردر زیرا نبی محترم حضرتلری کندی حاللرینه قالسه‌لر الله عظیم الشانندن بشقه باطناً وظاهراً هیچ برشی ذکر وتفکر ایتمزلر ایدی بوتقدیرجه صورتا اصحابك حال وکلاملریله اشتراك ایتملری کمال حسن خلقلرینه دلیلدر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی عباس بن محمد الدوریدن اودخی عبدالله بن یزید المقرئ‌دن اودخی لیث بن سعددن اودخی ابوعثمان الولید بن ابی الولیددن اودخی سلیمان بن خارجه‌دن اودخی خارجه بن زید بن ثابتدن روایت بیوردی .

الحدیث الثانی

﴿ عن عمرو بن العاص قال کان رسول الله صلی الله علیه یقبل بوجهه وحدیثه علی اشر القوم یتألفهم بذلك ﴾ عمرو بن العاصدن مرویدر بیوردیکه صاحب اخلاق جمیل افندمز حضرتلری شرار قومه کولریوز کوستروب لطف وکرم ایله نظر وتلطیف ایله کلام بیوررلر ایدیکه اول کیمسه‌لر ذات عالی نبویه‌لری ایله بینلرنده الفت وانسیت حاصل اولوب اسلامی قبول ایتسونلر ایچون ﴿ فکان یقبل بوجهه وحدیثه علی حتی ظننت انی خیر القوم فقلت یارسول الله انا خیر او ابوبکر قال ابوبکر فقلت یارسول الله انا خیر او عمر فقال عمر فقلت یارسول الله انا خیر او عثمان فقال عثمان ﴾ عمرو بیوردیکه نبی محترم حضرتلری بکا دخی توجه واقبال ولطف ایله معامله بیوررلر ایدی بکا بومرتبه التفات بیوردقلرندن ناشی بن کندیمی قومك خیرلوسی ظن ایدوب یارسول الله بنمی خیرلویم یوخسه ابوبکرمی خیرلودر دیدم سعادتله ابوبکر خیرلودر بیوردیلر بونك اوزرینه تکرار بنمی خیرلویم یوخسه عمرمی خیرلودر دیدم عمر خیرلودر بیوردیلر بعده بنمی خیرلویم یوخسه عثمانمی خیرلودر دیدم عثمان خیرلودر بیوردیلر .

﴿ فلما سألت رسول الله صلی الله علیه وسلم فصدقنی فلوددت انی لم اکن سألته ﴾ چونکه رسول اکرم حضرتلرندن بوذاتلری سؤال ایدوب سؤالمه حق صادق جواب آلدم بویله اولدیسه بن محبت وتمنی ایتدمکه نه اولیدیده فخر عالم حضرتلرندن بوشیئی سؤال ایتمش اولمیدم زیرا بیلدمکه منبع حکمت افندمزك بکا حسن توجه ومعامله‌سی بنی تلطیف وتطییب ایتمك ایچون ایمش ظنمده خطام ظهور ایتدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی حضرتلری بوحدیثی اسحاق بن موسادن اودخی یونس بن بکردن اودخی محمد بن اسحاقدن اودخی زیاد بن ابی زیاددن اودخی محمد بن کعب القرظیدن اودخی عمرو بن العاصدن روایت بیوردی .

نظم

ذات عالی اول نبی محترم ★ ناسه اقبالنده ایدردی کرم
خوش توجهله ایدرایدی همز ★ اول همزله کافر اسلامه دوز

طبع عالیسنده وار حکمت نجه ٭ حکمتیله اولدی امتی بو وجه
یعنی طبعك اولوریدی حکمتی ٭ اول سبیله بولدی رفعت امتی
حسن خلقك بو ایدیکه اثری ٭ جمله تسلیم ایدریدیلر مهری
خواجه رائف ایستر ایسن رفعتی ٭ حسن خلقه ایلیه سن دقتی

﴿ الحدیث الثالث ﴾

(عن انس بن مالك قال خدمت رسول الله صلی الله علیه وسلم عشر سنین فما قال لی اف قط وما قال لی لشیء صنعته لم صنعته ولا لشیء ترکته لم ترکته وکان رسول الله علیه وسلم من احسن الناس خلقاً) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیکه بن محبوب کردکار مقدس افندمز حضرتلرینه اون سنه خدمت ایلدم کمال حلم وکرم وحسن خلقلرندن بکا برکره اف دیمدیلر ومدت خدمتمده بولنمز برایش یاپسدم بو ایشی بویله نیچون ایشلدك دیمزلر والزم برایشی ترك ایلمسدم بو ایشی نیچون ترك ایتدك دیو عتاب ایتمزلردی یعنی بو خصوص امور دنیایه متعلق دیمك اولوب یوخسه امور شرعه متعلق جائز اولمیان برشیئك اجراسنه والزم اولاننی ترکه مساعده بیوررلر ایدی دیمك دکلدر وهمیشه ناسك خلق جهتندن احسنی اولوب کندیلرندن کوزل خویلی برکیمسه یوق ایدی (ولامسست خزاً ولا حریراً قط ولا شیئاً کان الین من کف رسول الله صلی الله علیه وسلم ولا شممت مسکاً قط ولا عطراً کان اطیب من عرق رسول الله صلی الله علیه وسلم) انس حضرتلری بیوررکه بن یدسعادت نبویه‌دن یومشاق یوك ایله ایپکدن معمول وخالص ایپك وسائر برشیئه یاپشمدم بلکه لطیف الطبع افندمزك مبارك ید اقدسلری ایپکدن وسائر شیئدن الطف والین ایدی وبن مسك وعطر شم ایتمدمکه جامع مکارم اخلاق افندمز حضرتلرینك مبارك ترلرندن کوزل قوقوسی اولسون بلکه مبارك ترلرینك رایحه‌سی جمیع کوزل قوقولی شیلردن غایت خوش ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی جعفر بن سلیمان الضبعیدن اودخی ثابتدن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

(عن انس بن مالك عن رسول الله صلی الله علیه وسلم انه کان عنده رجل به اثر صفرة قال وکان رسول الله صلی الله علیه وسلم لا یکاد یواجه احداً بشیء یکرهه فلما قام قال للقوم لو قلتم له یدع هذه الصفرة) انس بن مالك حضرتلری مالك خلق عظیم افندمزدن روایت بیوررلرکه تحقیق برکون حضور منبع الفیض جناب نبویلرینه برآدم کلدی صاری رنکلی طیب سورونوب اثری ظاهر اولمش ایدی وعادت لطیف جناب رسالتپناهی دخی بو ایدیکه برکیمسه‌نك مکدر اوله‌جغی شیئی یوزینه قارشو سویلمزلر وهیچ برکیمسه‌نك عیبنی یوزینه اورمزلر ایدی ایمدی اول کیمسه

مجلس سعادتلرندن قالقوب کیتدکدنصکره معدن جواهر اخلاق افندمز حضرتلری اصحاب کرامه کاشکی شو کیمسه‌یه صاری رنکلی نسنه سورنمکی ترك ایتمسنی سویلیدیکز بیوردیلر معلوم اوله‌که رسول اکرم حضرتلری اصحاب کرامك برنده برمنکر کورسه کمال حلم وکرملرندن اول منکری جمله‌دن نهی ایدرلر ایدیکه اول کیمسه خجیل اولمیه‌رق اکلایوب ترك ایتسون ایچون (صلی الله علیه وسلم) .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی لفظی مغایر معناسی موافق اولدیغی حالده قتیبة بن سعید ایله احمد بن عبده‌دن بو ایکیسی حماد بن زیددن اودخی سلم العلویدن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عن عائشة رضی الله عنها انها قالت لم یکن رسول الله صلی الله علیه وسلم فاحشاً ولا متفحشاً ولا صخاباً فی الاسواق ولا یجزی بالسیئة السیئة ولکن یعفو ویصفح) حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر بیوردیلرکه سلطان المتأدبین حضرتلری اقوال وافعالنده بالطبع فحش ایتمزلر یعنی طبیعتك اقتضاسی اوله‌رق کلام وایشلرنده یرامز وقبیح شیء صاحبی اولمدی وکسبی اولان فحشی ایتمزلر ایدی یعنی طبیعتی اقتضا ایتمدیکی یرامزلق شیء کلامنده وفعلنده کسب ایتمزلر ایدی یعنی نه طبعی ونه کسبی کندیلرندن یرامزلق وچرکین شیء واقع اولمدی وذات عالی نبویلری چارشو وپازارده ناس ایله مخاصمه ایدوب رفع صوت ایتمزلر وکندیلرینه کلك ایده نه کلك ایله مقابله ایتمیوب عفو ایله معامله واخذ انتقامدن اعراض ایدرلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی ابو اسحاقدن اودخی ابو عبدالله الجدلی عبد بن عبددن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

(عن عائشة رضی الله عنها قالت ما ضرب رسول الله صلی الله علیه وسلم بیده شیئاً قط الا ان یجاهد فی سبیل الله ولا ضرب خادماً ولا امرأة) حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه سلیم الطبع افندمز حضرتلری مبارك اللریله هیچ برشیء ضرب ایتمدی لکن غزاده جهاد وقتنده مبارك اللریله ضرب ایتدی وهیچ برخدمتکاری وبر زوجه‌سنی دخی ضرب ایتمدیلر معلوم اوله‌که خادم وزوجه‌یی اقتضا ایتدکده ضرب جائز ایسه‌ده ترکی اولادر دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیث شریفی هارون بن اسحق الهمدانیدن اودخی عبده‌دن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدرندن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

الحديث السابع

(عن عائشة رضى الله عنها قالت ما رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم منتصراً من مظلمة ظلمها قط ما لم ينتهك من محارم الله شئ فاذا انتهك من محارم الله تعالى شئ كان من اشدهم فى ذلك غضباً وما خير بين امرين الا اختار ايسرهما ما لم يكن مأثماً) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه بن نبى محترم حضرتلرينك حرام اللهدن برشئ ارتكاب اولنمدقجه كندولرينه اولنان ظلم سببيله ظالمدن انتقام قصدنده اولديغنى كورمدم اكر ذات عالىء نبويلرينه اولنان ظلمده الله تعالينك حرام قيلديغى شيلردن برشئ ارتكاب اولنور ايسه برمرتبه غضبناك اولورلر ايديكه غضب جهتندن ناسك زياده شديدى اولورلر ايدى ورسول اكرم حضرتلرى ايكى امر بيننده مخير قلنسه قولاى اولاننى اختيار ايدرلر ايدى اكر اول قولاى اولان شيئى كناهه مؤدى اوله‌جق ايسه اندن زياده اوزاق اولورلر ايدى .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذى بوحديث شريفى احمد بن عبدة الضبيدن اودخى فضيل بن عياضدن اودخى منصوردن اودخى زهريدن اودخى عروه‌دن اودخى حضرت عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

نظم

اهل اسلام فخرى عائشه بزه ٭ دير رسولدن بن خبر ويرم سزه
اول نبيز عفو وغفران صاحبى ٭ عفو ايدبجى كلدى آنك كبى
خوش كلامى آقيدرسكر لبى ٭ آكه ممنون جمله پيران وصبى
لطف ايدردى شوجهانك سرورى ٭ عفو ايدر هم غضبك آثار كرى
ديدى رائف اول نبينك كرمى ٭ عفو ايدردى آكه اولان المى

الحديث الثامن

(عن عائشة رضى الله عنها قالت استأذن رجل على رسول الله وانا عنده فقال بئس ابن العشيرة اواخو العشيرة ثم اذن له فالان له القول) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديكه بركيمسه كاوب واقف حكم خفايا عليه اكمل التحايا افندمز حضرتلرينك حضور مطلع نور جناب پيغمبريلرينه كيرمكه اذن ايستدى وبندخى نزد سعادتلرنده ايدم ايمدى نبى محترم حضرتلرى اول كيمسه‌نك صداسنى استماع بيوردقده شو كيمسه قومى اراسنده يرامز آدمدر بيورديلر وصكره حضور سعادتلرينه قبول بيوروب حلم وكرم ايله مكالمه وتلطيف بيورديلر (فلما خرج قلت يا رسول الله قلت ما قلت ثم النت له القول فقال يا عائشة ان من شر الناس من تركه الناس او ودعه الناس اتقاء فحشه) حضرت عائشه بيورديكه اول كيمسه حضور سعادتدن چيقوب كيندكدنصكره يارسول الله بوكيمسه ايچرو كيرمزدن مقدم سوء حالنى تقرير بيورديكز صكره حضور شريفكزه قبول ايدوب

(قول)

قول لين ايله كندوسنى تلطيف بيورديكز بونك حكمتى ندر ديدم فخر عالم حضرتلرى سعادتله ياعائشه تحقيق بعض شرناس واردركه ناس انى كندى حالنه براغوب كلام قبيحنى استماعدن احتراز ايچون مدارا ايدرلر اول رجل شرناس اولمغله كلام قبيحى استماع اولنمامق ايچون بندخى تلطيف ايتدم بيورديلر بوحديث شريفده اهل كفرى واهل فسق غيبتك جوازينه دلالت واردر ديديلر .

﴿سند حديث﴾ امام ترمذى بوحديثى ابن ابى عمردن اودخى سفياندن اودخى محمد بن المنكدردن اودخى عروه‌دن ادخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى .

الحديث التاسع

(عن محمد بن المنكدر قال سمعت جابر بن عبد الله يقول ما سئل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم شيئاً قط فقال لا) محمد بن منكدردن مرويدر بيورديكه بن جابر بن عبد الله حضرتلرندن ايشتدم بيوررلر ايديكه رسول اكرم حضرتلرندن دنيا شيلرندن برشئ طلب اولندقده اصلا رد ايله جواب بيورميوب طلب اولنان شئ وار ايسه ويررلر يوق ايسه وعد بيوررلر ايدى .

﴿سند حديث﴾ حضرت ترمذى بوحديثى محمد بن بشاردن اودخى عبد الرحمن مهديدن اودخى سفياندن اودخى محمد بن المنكدردن اودخى جابر بن عبد اللهدن روايت بيوردى .

نظم

بلك سخيدر اونبى عالى جناب ٭ ويرمز ايدى رد ايله اصلا جواب
نه وار ايسه سائله ويرر همان ٭ كريوق ايسه وعد ايدردى اول زمان

الحديث العاشر

(عن ابن عباس قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اجود الناس بالخير وكان اجود ما يكون فى شهر رمضان حتى ينسلخ فيأتيه جبريل فيعرض عليه القرآن) ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه معدن جود وسخاوت افندمز حضرتلرى خيره سخاوت ايدنلرك زياده سخى وكريمى ايدى يعنى ذات نبويلرندن زياده سخى بركيمسه اولمز وتصور دخى اولنمزايدى ورمضان شريفده آخرينه قدر سائر زمانده اولان جود وسخاوتدن زياده سخاوت وجومردلك ايدرلر ايدى وحضرت جبريل كاوب قرآنى نبى محترم حضرتلرى اوقويوب جبرائيل عليه السلام دكلر ايدى (فاذا لقيه جبرائيل كان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اجود بالخير من الريح المرسلة) ايمدى رسول اكرم حضرتلرينه جبريل ملاقى اولديغى وقتده اطرافه ارسال اولنان روزكار نشر اولوب بلاده نفعى عام واتم اولديغندن زياده رسول كبريا افندمزك جميع عباده خير ايله نفعى عام وجومردلكى اولور ايدى سلطان الاسخيا افندمز حضرتلرينك بودرجه كمال سخاوتلرى حسن خلق نبويلرندن نشأت ايدر .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذی بوحديث شريفی عبدالله بن عمران ابی القاسم القرشی المكيدن اودخی ابراهيم بن سعددن اودخی ابن شهام الزهريدن اودخی عبيداللهدن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روايت بيوردی .

﴿ نظم ﴾

ابن عباسدن روايت بوايدی * خوب تمييز جمله ناسك آجودی
اولمزيدی اجل دنيادن غمی * كاری آنك باسخاوت هر دمی
رمضانده ايدريدی خيری عام * ايستربدی جمله‌يی ايده بكام
جبرائيله چون ملاقاتی اولور * اول نبی‌یی جود وسخاوت بورور
ايتمزيدی صرف دنيايه الم * يازه مازدی جود واحسانك قلم
روزكارده خيرك شمولی كبی * نفعی شامل ايدردی اونبی
خواجه‌را انفاايلرسوزی دراز * اول نبينك وصفنی ايتدی براز

﴿ الحديث الحادی عشر ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مالِكٍ قالَ كانَ رسولُ اللهِ صلی الله عليه وسلم لا يَدَّخِرُ شَيْئاً لِغَدٍ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرويدر بيورديلر كه سلطان المتوكلين افندمز حضرتلری كمال توكللرندن يارين ايچون ذخيره حاضر ايتمزلر ايدی امام ترمذينك بوحديث شريفی ذكردن مرادی رسول اكرم حضرتلرينك اخلاق جميله‌لرندن بری توكل اولديغنی بياندر .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بوحديثی قتيبة بن سعيددن اودخی جعفر بن سليمان الضبعيدن اودخی ثابتدن اودخی انس بن مالك حضرتلرندن روايت بيوردی .

﴿ الحديث الثانی عشر ﴾

﴿ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطّابِ اَنَّ رَجُلاً جاءَ اِلَی النَّبِيِّ صلی الله عليه وسلم فَسَأَلَهُ اَنْ يُعْطِيَهُ فَقالَ النَّبِيُّ صلی الله عليه وسلم ما عِنْدی شَيْءٌ وَلٰكِنِ ابْتَعْ عَلَيَّ فَاِذا جاءَنی شَيْءٌ قَضَيْتُهُ ﴾ حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلر كه تحقيق بر كيمسه افضل الاسخيا افندمز حضرتلرينك حضور سعادتلرينه كلوب ذات عالئ نبويه‌لرينك برشئ ويرمسنی نياز ايتدی ايمدی رسول اكرم حضرتلری اول كيمسه‌يه سكا ويره‌جك عندمده برشی يوقدر لكن بهاسنی بن ويرمك اوزره طلب ايتديكك شيئی اشترا ايله بكا برشئ كلدكده اول بورجی صاحبنه ويره‌يم بيوردی ﴿ فَقالَ عُمَرُ يا رَسُولَ اللهِ قَدْ اَعْطَيْتَهُ فَما كَلَّفَكَ اللهُ ما لا تَقْدِرُ عَلَيْهِ فَكَرِهَ النَّبِيُّ صلی الله عليه وسلم قَوْلَ عُمَرَ فَقالَ رَجُلٌ مِنَ الْاَنْصارِ يا رَسُولَ اللهِ اَنْفِقْ وَلا تَخَفْ مِنْ ذِی الْعَرْشِ اِقْلالاً فَتَبَسَّمَ رَسُولُ اللهِ صلی الله عليه وسلم وَعُرِفَ الْبِشْرُ فی وَجْهِهِ لِقَوْلِ الْاَنْصارِيِّ ثُمَّ قالَ بِهٰذا اُمِرْتُ ﴾ حضرت عمر بيورركه سلطان الاسخيا حضرتلرينك كلام شريفنی استماع ايتدكده يارسول الله بر كيمسه‌يه

بوندن اقدم نيجه دفعه‌لر عطيه ويرديكز شمدی مكلف اولديغكز قوللرينی اعطا بيورديكز حضرت الله سزه قدرتكز اولميان شيئی تكليف ايتمدی ديدم رسول اكرم حضرتلری بوكلامی تحسين بيورميوب حضور عاليلرنده بولنان انصاردن بر كيمسه‌نك يارسول الله انفاق ايله عرشك صاحبی اولان الله بنی فقير ايدر ديو قورقمه ديمسنه تبسم بيورديلر واول انصارينك سوزندن بردرجه ممنون اولديلركه مبارك چهرهٔ سعادتلرنده بشاشت ظاهر اولدی وبوذاتك كلامندنصكره بن انفاق وفقردن عدم خوف ايله مأمور اولدم بيورديلر .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بوحديثی هارون بن موسی بن ابی علقمه‌دن اودخی هشام بن سعددن اودخی زيد بن اسلمدن اودخی باباسندن اودخی عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردی .

﴿ الحديث الثالث عشر ﴾

﴿ عَنِ الرُّبَيِّعِ بِنْتِ مُعَوِّذِ بْنِ عَفْراءَ قالَتْ اَتَيْتُ النَّبِيَّ صلی الله عليه وسلم بِقِناعٍ مِنْ رُطَبٍ وَاَجْرٍ زُغْبٍ فَاَعْطانی مِلْءَ كَفِّهِ حُلِيّاً وَذَهَباً ﴾ ربيع بنت معوذدن مرويدر بيورديكه صاحب العطايا عليه اكمل التحايا افندمز حضرتلرينه هديه اوله‌رق برطبق تازه خرما واوستی توكلی برقاچ اوفق خيار كوتوردم ذات عالئ نبويه‌لری آلتوندن معمول اوله‌رق زينت نسايه مخصوص اولان شيلردن مبارك آوجی طلوسی بكا اعطا بيورديلر بوحديث شريفدن مراد رسول اكرم حضرتلرينك آز برشئ مقابلنده چوق شئ اعطا بيوردقلرينی ذكر ايله كمال حسن خلق پيغمبريلرينی بياندر .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذی بوحديثی علی بن حجردن اودخی شريكدن اودخی عبدالله بن محمد بن عقيلدن اودخی ربيع بنت معوذدن روايت بيوردی .

﴿ نظم ﴾

ذات عالی بر صحابينك قزی * شاه كونيندن ايدردی اول سوزی
ديدی عمم كور جهانك فخرنی * خوب كربی بيل آنك احوالنی
ايتدی اوعمم معاذ ارسال بنی * شوطباقله كيت رسول كورسونسنی
اول طباقده وارايدی برقاچ خيار * اورسوله ايتدی ايصال بنت يار
الدی آنی تكرينك زيبا كلی * ويردی بنته برآوج آلتون حلی
اولوريسدك اورسوله بزده يار * اولوروز بز دوجهانده بختيار
خواجه‌را انفاايت رسوله چوق سلام * سويلر ايدی وحيله اوخوش كلام

﴿ الحديث الرابع عشر ﴾

﴿ عَنْ عائِشَةَ رضی الله تعالی عنها اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله عليه وسلم كانَ يَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ وَيُثِيبُ عَلَيْها ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدركه تحقيق فخر عالم حضرتلری هديه‌يی قبول ايدرلر وهديه تقديم ايده نه مقابلنده مجازات وزياده‌سيله احسان بيوررلر ايدی (صلی الله تعالی عليه وسلم) .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بو حديث شريفی علی بن خشرم و غيريلردن انلر دخی عيسی بن يونسدن او دخی هشام بن عروه‌دن او دخی پدری عروه‌دن او دخی حضرت عائشه‌دن روايت بيوردی .

﴿ نظم ﴾

اينسه تقديم آكا هديه كبی ★ آلير ايدی دوجهانك كونشی
ايتمديلر چون هديه‌يی نهی ★ اولمديلر هيچ هديه‌دن نهی
اول رسوله چوق هدايالر كلير ★ خوب تميز اهلنه انی ويرر
كيم كتورسه اول هديه‌سك الير ★ الديغی صانمه يانده قالير
ايدر ايسه آكا هديه وصول ★ ايلر ايدی عالی مجازات رسول
يعنی اندن اولدی هديه قبول ★ آكا قارشو لطف و احسان ايدی بول
خواجه راتف ال هديه‌لر بهی ★ اولمياسك سن جهانك ابلهی

﴿ باب رابع عشر ﴾

﴿ معدن حياء افندمز حضرتلرينك حيالری حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در ﴾ حياء قلبده اولان بر حالت كامله‌در انك ايچون رسول اكرم افندمز ﴿ الحياء من الايمان ﴾ بيورديلر .

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللّٰهِ ابْنَ اَبِی عُتْبَةَ يُحَدِّثُ عَنْ اَبِی سَعِيدٍ الْخُدْرِی قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله عليه وسلم اَشَدَّ حَيَاءً مِنَ الْعَذْرَاءِ فِی خِدْرِهَا وَكَانَ اِذَا كَرِهَ الشَّیْءَ عَرَفْنَاهُ فِی وَجْهِهِ ﴾ قتاده‌دن مرويدر ديديكه بن عبد الله بن ابی عتبه‌نك ابی سعيد الخدريدن روايت ايتديكنی ايشتدم ابی سعيد الخدری بيورمشلركه فخر كائنات عليه اكمل التحيات افندمز حضرتلری اوك برجانبنده باكره ايچون اولان پرده ايچنده اوتوران باكره قيزندن زياده حياء صاحبی ايدی و كمال حيالرندن استحسان بيورمدقلری شيئی لساناً اظهار ايتميوب چهرهٔ مطلع نور جناب رسالتپناهيلرنده حاصل اولان تغيردن اكلاشيلورلر ايدی .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذی بو حديث شريفی محمود بن غيلاندن او دخی ابو داوددن او دخی شعبه‌دن او دخی قتاده‌دن او دخی عبد الله بن ابی عتبه‌دن او دخی ابی سعيد الخدری رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روايت بيوردی .

﴿ الحديث الثانی ﴾

﴿ عَنْ مَوْلًی لِعَائِشَةَ قَالَ قَالَتْ عَائِشَةُ رضی الله تعالی عنها مَا نَظَرْتُ اِلٰی فَرْجِ رَسُولِ اللّٰهِ صلی الله عليه وسلم قَطُّ ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه بن هيچ بر وقتده رسول اكرم حضرتلرينك عورت يرينی كورمدم بو حديث شريفده اشارت واردركه حيا اهلندن حيا اولور .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بو حديثی محمود بن غيلاندن او دخی وكيعدن او دخی سفياندن او دخی منصوردن او دخی موسی بن عبد الله بن يزيد الخطميدن او دخی حضرت عائشه‌نك كوله‌سندن او دخی حضرت عائشه‌دن روايت بيوردی .

﴿ نظم ﴾

اول تميز خوب حيانك صاحبی ★ كلمدی هيچ ذی‌حياء آنك كبی
وجه پاكندن طلوع ايتدی ضياء ★ ذاتنی انك بورومشدی حياء
تا حياده اول كليندن ايلرو ★ فهم ايدردی انی كورن روبرو
كوريوردی كل جمالنده تری ★ اول حيای حسن خلقك اثری
ايله راتف سن حيا ايله كلام ★ چون حيا ايله اولور حسن مرام

﴿ باب خامس عشر ﴾

﴿ رسول اكرم افندمز حضرتلرينك حجامتی حقنده وارد اولان احاديث شريفه بياننده‌در ﴾

﴿ الحديث الاول ﴾

﴿ عَنْ حُمَيْدٍ قَالَ سُئِلَ اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ عَنْ كَسْبِ الْحَجَّامِ فَقَالَ اَنَسٌ احْتَجَمَ رَسُولُ اللّٰهِ صلی الله عليه وسلم حَجَمَهُ اَبُو طَيْبَةَ فَاَمَرَ لَهُ بِصَاعَيْنِ مِنْ طَعَامٍ وَكَلَّمَ اَهْلَهُ فَوَضَعُوا عَنْهُ مِنْ خَرَاجِهِ ﴾ حميددن مرويدر ديديكه انس بن مالك حضرتلرندن حجامتجينك كسبی حلالميدر دكلميدر ديو سؤال ايتديلر انس حضرتلری جواب اوله‌رق بيورديلركه خواجهٔ كائنات افندمز حضرتلری حجامت ايتديردی و حجامت ايدن ابو طيبه‌يه حجامت عقيبنده اجرت اوله‌رق ايكی صاع طعام ويرلمسنی امر بيورديلر ايمدی اكر حجامتجينك كسبی حرام اولسه رسول محترم حضرتلری اجرت ويرمز ايدی ديو حضرت انس اول سؤال ايدنلره جواب ويرمش اولدی و فخر عالم حضرتلری ابو طيبه‌نك مالكلرينه ابو طيبه‌نك سزه هر كون ويرمكده بولنديغی وظيفه‌يی اكسيلتك بيورديلر انلر دخی تنقيص ايتديلر ﴿ وَقَالَ اِنَّ اَفْضَلَ مَا تَدَاوَيْتُمْ بِهِ الْحِجَامَةُ اَوْ اِنَّ مِنْ اَمْثَلِ دَوَائِكُمُ الْحِجَامَةُ ﴾ رسول اكرم حضرتلری بو امری ويردكدنصكره تحقيق حجامت سزك تداوی ايتديككز شيئك افضليدر بيورديلر ياخود تحقيق حجامت سزك تداوی ايتديككز شيئك افضلندن بعضدر بيورديلر بو حديث شريفدن حجامتجينك كسبی حلال اولديغی و بلاد حاره‌ده حجامتك افضل دوادن اولديغی اكلاشيلور .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذی بو حديثی علی بن حجردن او دخی اسماعيل بن جعفردن او دخی جناب حميددن روايت بيوردی .

﴿ نظم ﴾

ايتدی اجرا او نبی حجامتی ★ بيله ديلر او دوايی امتی
بيلدی امت شو حجامت خوش دوا ★ مرد محتاج ايشلسه اولور روا
شو حجامتجی ايچون يوقدر ملال ★ اولدی آنك كار و كسبی خوب حلال

چون نبی یه بر حجامتجی کلیر * اول نبیز آکه اجرتك ویرد
دیدی رائف حلنه واردر دلیل * اوحجامت کیمسه‌یی ایمز ذلیل

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عَنْ عَلِيٍّ رضی الله عنه اِنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم اَحْتَجَمَ وَاَمَرَنِي فَاَعْطَيْتُ الْحَجَّامَ اَجْرَهُ ﴾ حضرت علی کرم الله وجهه‌دن مرویدر بیوردیلرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری حجامت ایتدیردی و حجامتجینك اجرتنی ویردیو بکا امر بیوردیلر بندخی ویردم ．

﴿ سندحدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیث شریفی عمروبن علیدن اودخی ابوداوددن اودخی ورقاء بن عمردن اودخی عبد الاعلی‌دن اودخی ابو جمیله‌دن اودخی حضرت علی رضی الله عنهدن روایت بیوردی ．

﴿ الحدیث الثالث ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضی الله عنهما قَالَ اِنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم اَحْتَجَمَ فِي الْاَخْدَعَيْنِ وَبَيْنَ الْكَتِفَيْنِ ﴾ ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه صدر صفهٔ صفا افندمز حضرتلری مبارك بویونلرینك ایکی جانبنده بولنان طمرلردن وایکی کورکلری اورتاسندن حجامت ایتدیردیلر محدث ابن‌ماجه حضرت علیدن روایت ایتدیکه جبریل امین کلوب حضرت فخرعالمه بوینونك ایکی طرفندن و ایکی کورکلری اورتاسندن حجامت ایتمکی تعلیم ایلدی ﴿ وَاَعْطَى الْحَجَّامَ اَجْرَهُ وَلَوْكَانَ حَرَاماً لَمْ يُعْطِهِ ﴾ ورسول اکرم حضرتلری حجامتجینك اجرتنی ویردی اکرحجامتجینك اجرتی حرام اولیدی نبی محترم حضرتلری ویرمزلرایدی ．

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی هارون بن اسحاق الهمدانیدن اودخی عبده‌دن اودخی سفیان الثوریدن اودخی جابردن اودخی شعبیدن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی ．

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنِ ابْنِ عُمَرَ اَنَّ النَّبِيَّ صلی الله علیه وسلم دَعَا حَجَّاماً فَحَجَمَهُ وَسَاَلَهُ كَمْ خَرَاجُكَ فَقَالَ ثَلَاثَةُ اَصْوُعٍ فَوَضَعَ عَنْهُ صَاعاً وَاَعْطَاهُ اَجْرَهُ ﴾ ابن عمر رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه سرور انبیا افندمز حضرتلری برحجامتجی کتوردوب ذات عالیٔ نبویه‌لرینی حجامت ایتدیردی واول حجامتجی‌یه یومیه افندیلرینه نه ویررسك دیو سؤال بیوردی ابوطیبه کونده اوچ صاع ویریرم دیمسیله نبی محترم حضرتلری ابوطیبه‌نك مالکلرینه ویردیکی شیئی آز ایدوب مالکلری دخی قبول ایتدی ورسول اکرم حضرتلری ابوطیبه‌نك حجامت اجرتنی دخی ویردیلر ．

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی هارون بن اسحاقدن اودخی عبده‌دن اودخی ابن ابی لیلی‌دن اودخی نافعدن اودخی ابن عمردن روایت بیوردی ．

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللهِ صلی الله علیه وسلم يَحْتَجِمُ فِي الْاَخْدَعَيْنِ وَالْكَاهِلِ وَكَانَ يَحْتَجِمُ لِسَبْعَ عَشْرَةَ وَتِسْعَ عَشْرَةَ وَاِحْدَى وَعِشْرِينَ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه واقف اسرار نهفته افندمز حضرتلری مبارك بویونلرینك ایکی طرفنده واقع طمرلردن وایکی کورکلری اورتاسندن حجامت ایتدیردی و عادت سنیه‌لری آیك اون یدنجی وبعض اون طقوزنجی وبعض یکرمی برنجی کونی حجامت اولمق ایدی صلی الله علیه وسلم ．

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی عبدالقدوسدن اودخی عمروبن عاصمدن اودخی همام ایله جریر بن حازمدن بوایکیسی قتاده‌دن اودخی انس بن مالکدن روایت بیوردی ．

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّ رَسُولَ اللهِ صلی الله علیه وسلم اَحْتَجَمَ وَهُوَ مُحْرِمٌ بِمَلَلٍ عَلَى ظَهْرِ الْقَدَمِ ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدرکه تحقیق رسول اکرم حضرتلری ملل دیدکاری محلده محرم اولدقلری حالده مبارك ایاغنك اوزرندن حجامت ایتدیردی ．

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی اسحق بن منصوردن اودخی عبدالرزاقدن اودخی معمردن اودخی قتاده‌دن اودخی انس بن مالك رضی الله تعالی عنهدن اخذ وروایت بیوردی ．

﴿ نظم ﴾

ایتدی فرمان کائناتك سروری * دیر حجامتجی بکا کلسون بری
امری آنك چیقار ایسه ازدهان * اولور ایدی امره مطیع شوجهان
کلدی حجام خوش حجامت ایتدیلر * اول رسولدن چوق عنایتلر دیلر
اولدی حجام فقرینه آرار علاج * مالکینه چون ویرر ایدی خراج
کوردی سرورچون خراجنی کثیف * صاحبندن آزخراج اولدی خفیف
دیدی رائف اولدی شامل کرمی * وصف ایده‌نك اول نبی محترمی

﴿ باب سادس عشر ﴾

﴿ فخر عالم افندمز حضرتلرینك اسماء شریفه‌لری یعنی ذات عالیٔ نبویه‌لرینه اطلاق اولنان اسملر ﴾
﴿ حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

رسول رب العالمین افندمز حضرتلرینك اسماء شریفه‌لری جامع الترمذی شارحلرندن ابو بکر بن العربی مرحومك خبرویردیکنه کوره اسماء جلیلهٔ الهیه کبی بیك اسم اولوب بونلرك یکرمی یدیسی قرآن عظیم الشانده وباقیسی کتب سائرهٔ سماویه‌ده مسطوردر ．

اخدعین اخدعك تثنیه‌سیدر اخدع بویون طمرلرندن بر طمردر

کاهل ایکی یاغرك ارامی مابین الکتفین معناسنه‌در

ملل مدینه‌دن اون یدی میل مسافه اوزاق اولوب مکه ایله مدینه بیننده واقع بر موضعك اسمیدر

﴿ الحديث الاول ﴾

(عن جبير بن مطعم قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان لى اسماء انا محمد وانا احمد وانا الماحى الذى يمحو الله بى الكفر وانا الحاشر الذى يحشر الناس على قدمى وانا العاقب والعاقب الذى ليس بعده نبى) جبير بن مطعم ديديكه سيد الانبيا افندمز حضرتلرى سعادتله بيورديلركه بنم ايچون اسملر واردر بن محمد اسميله مسمايم معلوم اولسونكه رسول اكرم حضرتلرينه محمد تسميه اولنديغى خصال محمودهسى چوق اولديغى ايچوندر وبن احمد اسميله دخى مسمايم وبن محو نبيسى يم الله عظيم الشان بنم سببمله كفرى محو ايدر وبن حاشرمكه ناس بنم قدمم اوزره حشر اولنور يعنى يوم قيامتده ناس بندنصكره حشر اولنور وبن جمله انبيانك عقبنده كلیجى يم عاقب اول نبيدركه اندنصكره نبى كلمز ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى سعيد بن عبد الرحمن المخزومى ايله ديكر برذاتدن بو ايكيسى سفياندن اودخى زهريدن اودخى محمد بن جبير بن مطعمدن اودخى باباسى جبيردن روايت بيوردى

﴿ نظم ﴾

ديرنبيز وار بنم اسمالرم ٭ ايتدى اطلاق انلرى ربم كريم
عالمينه رحمت اولدم هم بشير ٭ حق بيوردى بعض آيتده نذير
بعض احمد هم محمد نام دينير ٭ بعض آيتده سراج ايله منير

﴿ الحديث الثانى ﴾

(عن حذيفة قال لقيت النبى صلى الله عليه وسلم فى بعض طرق المدينة فقال انا محمد وانا احمد وانا نبى الرحمة وانا نبى التوبة وانا المقفى وانا الحاشر ونبى الملاحم) حذيفه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه مدينهٔ منورهنك بعض زقاقلرنده نور جهان عليه التحية والغفران افندمز حضرتلرينه ملاقى اولوب ذات عالئ نبويهلرى سعادتله بن محمدم بن احمدم بن رحمت نبيسى يم جناب پيغمبرك رحمت نبيسى يم بيورديغى اون عكز بيك عالمه رحمت اولديغى ايچوندر وبن توبه نبيسى يم ونبى التوبه بيوردقلرى امتنده توبه ايديجى سائر امتدن زياده اولديغى ايچوندر وبن انبيايه اصل توحيدده ومكارم الاخلاقده اتباع ايديجى يم وبن حشر ايديجى يم تحقيق حشرك معناسى حديث اولده مرور ايتدى وبن بيوك بيوك جنكلرك نبيسى يم بيورديلر بو حديث شريفدن معلوم اولديكه رسول اكرم افندمزك زمان سعادتلرنده جهاد زياده اولور ايدى ٠

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بو حديثى محمد بن ظريف الكوفيدن اودخى ابوبكر بن عياشدن اودخى عاصمدن اودخى ابى وائلدن اودخى حذيفه رضى الله عنهدن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

اول حذيفهدن روايتدر ايدى ٭ تا آكه اولدم ملاقى بن ديدى
بعض مدينهده يولده بن آنى ٭ كورمشيدم ذات عالى شانى

تا خيالم الدى آنك رسمنى ٭ سويلديلر باكه بعض اسمنى
بن محمد بن نبى رحمتم ٭ اولدى بنم ايله نبوت ختم
بن نبى توبهيم هم حاشرم ٭ چوق جهاده سعيله مباشرم
ديدى رائف اول نبى محترم ٭ حق طرفندن بزه اولدى كرم

﴿ باب سابع عشر ﴾

﴿رسول اكرم افندمز حضرتلرينك حال حياتنده معيشتنك كيفيتى حقنده وارد اولان﴾
﴿احاديث شريفه بيانندهدر﴾

(معيشت) مأكولات ومشروباتدن حيات كندوسيله حاصل اولان شيدر ٠

﴿ الحديث الاول ﴾

(عن سماك بن حرب قال سمعت النعمان بن بشير يقول الستم فى طعام وشراب ما شئتم لقد رأيت نبيكم صلى الله عليه وسلم وما يجد من الدقل ما يملأ بطنه) سماك بن حربدن مرويدر بيورديكه نعمان بن بشيرك يهجك وايچهجك شغلنه دوشنلره توبيخ وعتاب ايدوب سزلر ايستديككز طعام وشرابده متنعم دكلميسكز تحقيق بن سزك پيغمبريكزى كوردم اسكى خرمادن بطنى طيورهجق مقدارى شئ بولماز ايدى بيورديغنى ايشتدم يعنى نعمان بن بشير حضرتلرى سزلر دخى طعام قليله قناعت خصوصنده مقتداكز اولان پيغمبريكزه اقتدا ايديكز ديمك ايستدى معلوم اولهكه شفيع روز جزا افندمز حضرتلرى آخرتى دنيايه ترجيح بيوروب فقرى اختيار ايتديلر يوخسه دنياده ايستديكى شيئى بولهماز ايدى ديمك دكلدر بلكه ايستمزلر ايدى ديمكدر ٠

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى قتيبة بن سعيددن اودخى ابو الاحوصدن اودخى سماك بن حربدن روايت بيوردى ٠

﴿ نظم ﴾

اول نبيز انبيانك قانعى ٭ دير حبيم شو جهانك صانعى
خوش قناعت اولدى آنك روشى ٭ ترك دنيا اخرويدر كيديشى
ايدريدى اول قناعت پك زهى ٭ قصدى تعليم بوخصوده كلدى نهى
ايلر يدى بزه عالى همتى ٭ تا ايدهلر خوب قناعت امتى
ايتدى ترجيح بزله آخرتى ٭ ايچيدلم شو جهانه منتى
ديدى رائف ايشليهلم سنتى ٭ كيم قناعت ايتسه بولور ثروتى

﴿ الحديث الثانى ﴾

(عن عائشة رضى الله تعالى عنها قالت ان كنا آل محمد نمكث شهرا ما نستوقد نارا ان هو الا الاسودان التمر والماء) حضرت عائشه رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه تحقيق بزلركه آل محمدز برآى مكث ايدوب برشى پيشورمك ايچون آتش ياقمز ايدك يعنى برآى

معلوم اولسونكه
صافى صوينك
رنكى اولميوب
لكن صويه
قاريشان شيئك
رنكى كورينور

پچردیکه آتش یاقوب اوجاقده برشی پیشوردیکمز اولمازدی یوب وایچه‌جکمز انجق خرما وصو ایدی بر قاچ دفعه‌لر بیان اولندیغی کبی حقنده (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) بیوریلان سید المرسلین افندمز حضرتلرینك فقری اختیاریدر حاشا ضروری دکلدر .

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی هارون بن اسحق الهمدانیدن اودخی عبده‌دن اودخی هشام بن عروه‌دن اودخی پدری عروه‌دن اودخی حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن روایت بیوردی .

نظم

عائشه حضرتلری سویلر بزه * خوب قناعتدن خبر ویرم سزه
ایدر ایدك بز قناعتلر نیجه * کیم قناعت ایلسه اولور بو وجه
آی پچردی یاقز ایدك آتشی * هپ قناعت ایله ایدردك ایشی
چوق زمانده پیشمزآتشده طعام * بولدی ایشلر تاقناعتله قوام
بز محمد آل مکث ایدر ایدك * صو ایچوب خرمایی انجق بر ایدك
آل آنك مکث ایدر پیشیرمکی * آی پچر خرما ایله صو یکی

الحدیث الثالث

(عن ابی طلحة قال شکونا الی رسول الله صلی الله علیه وسلم الجوع ورفعنا عن بطوننا عن حجر فرفع رسول الله صلی الله علیه وسلم عن بطنه حجرین) ابو طلحه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه برکون نبی محترم حضرتلرینه آجلغمزدن شکایت ایدوب قارینلریمزه باغلادیغمز طاشلری کوسترمك ایچون قارینلریمزدن ثوبلریمزی آچدق هر بریمزك قارننده برطاش وار ایدی ایمدی رسول اکرم حضرتلری دخی مبارك بطن سعادتلرندن ثوب شریفلرینی آچدی ذات عالیٔ نبویه‌لری آجلقدن ایکی طاش باغلامشلر ایدی یعنی قارنی آج اولان کیمسه‌لرك قارینلرینه طاش باغلاملری آجلق المنی تسکین ایچوندر سید المرسلین افندمز حضرتلرینك آجلغی انلردن زیاده اولمق حسیله ایکی طاش باغلامشلر ایدی .

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی عبد الله بن ابی زیاددن اودخی سیاردن اودخی سهل بن اسلمدن اودخی یزید بن ابی منصوردن اودخی انسدن وجناب انس ابو طلحه‌دن روایت بیوردی .

نظم

کلدی اصحاب کوردی انلری نبی * ایلدیلر آکا شکایت کبی
جوعلرندن بحث ایدرلر هربری * صارمشیدی قرنده برطاش هری
آجلغندن هربری طاش باصدیر * طاشلرینی اول رسوله کوستریر
آچدی آنلر ثوبلرینی کوستره * اوله آکاه هربرنده حجره
آچدی ثوبك اول جهانك سروری * کوردی اصحاب آنده ایکی حجری
دیدی راتف هربری طاش باغلدی * جوع المك اوله تسکین ایلدی
ابو طلحه‌دن روایت بو سزه * دکلیدلم اغلبالم بز بزه

الحدیث الرابع

(عن ابی هریرة قال خرج النبی صلی الله علیه وسلم فی ساعة لا یخرج فیها ولا یلقاه فیها احد فاتاه ابو بکر رضی الله عنه فقال ما جاء بك یا ابا بکر فقال خرجت القی رسول الله صلی الله علیه وسلم وانظر فی وجهه والتسلیم علیه فلم یلبث ان جاء عمر فقال علیه السلام ما جاء بك یا عمر قال الجوع یا رسول الله فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم وانا قد وجدت بعض ذلك) ابی هریره رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه برکون رسول اکرم حضرتلری برساعتده سعادتخانه‌لرندن طیشاری چیقدیلرکه اول ساعتده خانهٔ سعادتلرندن طیشاری چیقمق عادت سنیه‌لری دکل ایدی واول ساعتده برکیمسه حجرهٔ سعادتنه دخول ایله ذات عالیٔ رسالتپناهیلرینه ملاقی اولمق خلاف عادت ایدی ابو بکر حضرتلری دخی مغایر عادت اوله‌رق ساعت مذکوره‌ده حضور سعادته کلدیلر وفخر عالم حضرتلرینك یا ابو بکر خلاف عادت کلمکه سبب نه اولدی بیورملرینه یا رسول الله جناب پیغمبریلریکزه ملاقی اولوب مبارك جمالکزه باقمقدر دیدیلر ایمدی آز بر زمان مرورنده حضرت عمر الفاروق دخی خلاف عادت اوله‌رق داخل حضور سعادت اولوب نبی محترم افندمزك یا عمر خلاف عادت کلمکه حکمت نه اولدی بیورملرینه یا رسول الله آجلق سبب اولدی جوابنی ویردیلر اول وقت سید المرسلین افندمز حضرتلری بنده سزك مبتلا اولدیغکز آجلغك بعضیسنه مبتلا اولدم یعنی بندخی آجم بیوردیلر بو قصده ایما واردرکه الله تعالینك توفیقیله هر برینك قلبی آخرینك قلبنی جلب ایتدی .

نظم

اول نبیز ایلدی جلب قلوب * هر بریسی کوره‌لر آنی کلوب
خانه‌سندن چیقمش ایدی خارجه * شو ایکی یاردخی چیقدی اویلجه
قصد یاران او نبیزدن وفا * ایتدیلر آکه خصوص ایله لقا
یا ابا بکرم نه کلدك سن بکا * دیر جمالك کورمکه کلدم سکا
یا عمر سن نه سبب کلدك ایدی * آجلغم اولدی بونه حکمت دیدی
شونبیدن اولدی کفتن ورمز * دیرکه جوعه مبتلایز همز

(فانطلقوا الی منزل ابی الهیثم بن التیهان الانصاری وکان رجلا کثیر النخل والشاء ولم یکن له خدم فلم یجدوه فقالوا لامرأته این صاحبك فقالت انطلق یستعذب لنا الماء فلم یلبثوا ان جاء ابو الهیثم بقربة یذعبها فوضعها ثم جاء یلتزم النبی صلی الله علیه وسلم ویفدیه بابیه وامه) ایمدی فخر عالم صلی الله علیه وسلم وابو بکر وعمر حضراتی اوچی برابر ابو هیثم انصارینك خانه‌سنی تشریف بیوردیلر وابو هیثم خرما اغاجلری وقیونلری چوق بر کیمسه ایدی لکن خدمتکاری اولمدیغندن صالح بیتیه‌سنی تسویه‌یه کیتمش ایدی ذوات مشار الیهم حضراتی ابو هیثمی خانه‌سنده

بولهمیوب زوجك نه طرفده‌در دیو خاتوندن سؤال بیوردیلر خاتون بزم ایچون طاتلی صو
آرامغه کیندی جوابنی وردی و آز بر وقتك ایچنده ابو هیثم برقربه طاتلو صو یوکله‌رك کلدی
وقربه‌یی بر محله وضع ایلدکدنصکره کلوب رسول اکرم حضرتلریله معانقه ایلدی وکمال محبت
وسروریندن انام بابام سکا فدا اولسون یارسول الله دیدی (ثُمَّ انْطَلَقَ بِهِمْ اِلَی حَدِيقَتِهِ فَبَسَطَ
لَهُمْ بِسَاطاً ثُمَّ انْطَلَقَ اِلَی نَخْلَةٍ فَجَاءَ بِقِنْوٍ فَوَضَعَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم اَفَلَا تَنَقَّيْتَ لَنَا
مِنْ رُطَبِهِ فَقَالَ يَارَسُولَ اللهِ اِنِّي اَرَدْتُ اَنْ تَخْتَارُوا اَوْ تَخَيَّرُوا مِنْ رُطَبِهِ وَبُسْرِهِ فَاَكَلُوا وَشَرِبُوا
مِنْ ذٰلِكَ الْمَاءِ فَقَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم هٰذَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مِنَ النَّعِيمِ الَّذِي تُسْأَلُونَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ ظِلٌّ بَارِدٌ وَرُطَبٌ طَيِّبٌ وَمَاءٌ بَارِدٌ فَانْطَلَقَ اَبُو الْهَيْثَمِ لِيَصْنَعَ لَهُمْ طَعَاماً فَقَالَ النَّبِيُّ صلی الله
علیه وسلم لَا تَذْبَحَنَّ لَنَا ذَاتَ دَرٍّ فَذَبَحَ لَهُمْ عَنَاقاً اَوْ جَدْياً فَاَتَاهُمْ بِهَا فَاَكَلُوا) صکره ابو هیثم
مشار الیهم حضراتنی الوب باغنه کتوردی واوتورملری ایچون بر شی دوشه‌دی وجلوس
بیوردقلرندنصکره ابو هیثم بر خرما اغاجنه کیتدی و بر دال قوپاره‌رق نبی محترم حضرتلرینك
حضور همایونلرینه وضع ایلدکده ذات عالئ نبویه‌لری یا ابو هیثم بو صالقمی کتورمکدن
عجله‌می ایتدك بزم ایچون رطبنی کندی الکله آیرمادك بیوردیلر ابو هیثم یارسول الله رطبنی
کندی الله آیرمادم مرادم بودرکه سز کندی مبارك الیکز ایله رطبنی بسرندن سچه‌سکز
وقنغیسندن مراد بیورر ایسه‌کز اکل بیوره‌سکز دیدی ایمدی مشار الیهم افندیلریمز حضراتی اکل
بیوردیلر وقربه‌ده اولان صودن ایچدیلر رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بزم تناول ایتدیکمز
وتظلل ایتدیکمز سایه اول الهه قسم ایدرمکه بنم نفسم انك یدقدرتنده‌در اول نعمتلردندرکه
سز آنك شکرینه کما هو حقه قائم اولدیغکزدن یوم قیامتده سؤال اولنورسکز و نبی محترم اول باغچه‌ده
کندولره اولان نعمتلری بیان ایتمك مراد بیوروب سرین کولکه‌در کوزل خرمادر صغوق
صودر بیوردیلر ایدی ابو هیثم مشار الیهمه طعام حاضرلمق ایچون خانه‌سنه کیتمك مراد
ایلدکده رسول اکرم حضرتلری خانه‌کده وارایسه البته بزم ایچون سود صاحبی اولان حیوانی ذبح
ایتمه سود ویرمیان حیوانی ذبح ایله بیوردیلر وابو هیثم بر دیشی اوغلاق یاخود یاشنه کیرمامش
ارکك اوغلاق ذبح ایلدی وپشیروب باغچه‌ده حضور سعادته کتوردی ومشار الیهم حضراتی
اکل بیوردیلر .

نظم

اول جناب کبریانك سودیکی ٭ کل حبیم سن بنمسك دیدیکی
الدی یارانك کتوردی لطفله ٭ هپ کوروشدیلر ابو هیثم ایله
چون ابو هیثم دیلر ضیفه کرم ٭ اوله ممنون اول نبی محترم
آنده واردی نیجه خرمالق کثیر ٭ ضیفه اکرام آکه غایتله یسیر
تا ارشدی کندی خرما باغنه ٭ ایردی خرماسی نهالده چاغنه

کسدی کلدی قوپاردی بالذات ٭ ایتدی تکریم او کوزل پیغمبره
اول نبیمز بر رطبدن یاریله ٭ ایلدیلر ذکر حق حمد ایله

(فَقَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم هَلْ لَكَ خَادِمٌ قَالَ لَا قَالَ فَاِذَا اَتَانَا سَبْيٌ فَأْتِنَا فَاَتَی النَّبِيَّ صلی الله
علیه وسلم بِرَأْسَيْنِ لَيْسَ مَعَهُمَا ثَالِثٌ فَاَتَاهُ اَبُو الْهَيْثَمِ فَقَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم اخْتَرْ مِنْهُمَا فَقَالَ يَانَبِيَّ
اللهِ اخْتَرْ لِي فَقَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم اِنَّ الْمُسْتَشَارَ مُؤْتَمَنٌ خُذْ هٰذَا فَاِنِّي رَأَيْتُهُ يُصَلِّي وَاسْتَوْصِ
بِهِ مَعْرُوفاً فَانْطَلَقَ اَبُو الْهَيْثَمِ اِلَی امْرَأَتِهِ فَاَخْبَرَهَا بِقَوْلِ رَسُولِ اللهِ صلی الله علیه وسلم فَقَالَتِ امْرَأَتُهُ
مَا اَنْتَ بِبَالِغٍ مَا قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم اِلَّا اَنْ تَعْتِقَهُ فَقَالَ هُوَ عَتِيقٌ) ایمدی رسول اکرم
حضرتلری ابو هیثمه خدمتکارك وارمیدر دیو سؤال بیوروب ابو هیثم یوقدر دیدکده چونکه
خدمتکارك یوقدر بزه بر طرفدن اسیر کلدیکی وقت سن بزه کل واول وقتده حاضر اول فرمانی
بیوردیلر ایمدی نبی محترم حضرتلرینه ایکی باش اسیر کتورلدیکه اوچنجیسی یوق یعنی ایکی‌دن
زیاده دکل ایدی ابو هیثم حضور سعادته کلدی واول ایکی اسیری کوردی ایمدی رسول اکرم
حضرتلری ابو هیثمه شو ایکیسندن برینی اختیار ایله بیوردیلر ابو هیثم یانبی الله ذات سعادتکز
بنم ایچون اختیار بیورك دیدکده رسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بر کیمسه بر صاحب رأی
ایله مشاوره ایتسه اول کیمسه اول صاحب رأیی امین اتخاذ ایتمش اولور بویله اولدی ایسه بن دخی
اصلح اولانی سکا سویلر وسوق ایده‌رم بیوره‌رق اسیرك برینه اشارت ایدوب شو اسیری آل زیرا
بن بونی نماز قیلارکن کوردم وبو اسیری الدقدنصکره سن بونه معروف ایله امر ویلدیکنی تعلیم ایله
بیوردیلر ایمدی ابو هیثم اسیری آلوب اهلی جانبنه کیتدی و نبی محترم حضرتلرینك اسیر مذکور
حقنده بیوردیغنی خبر ویردکده ابو هیثمك خاتونی یا ابا هیثم سن بو اسیرك حقنده هرنه‌که ایلك ایلمه‌لك
رسول رب العالمینك ایلك ایله بیوردیغنه واصل اوله‌مزسین مکر بو اسیری آزاد ایده‌سك دیدی
ابو هیثم دخی آزاد اولسون دیدی .

نظم

خوب نبیمز قدر عالی محترم ٭ ایدر ایدی جمله‌یه لطف کرم
چون ابو هیثمه وعد ایتدی اسیر ٭ تا اوله آنك ایله ایشی یسیر
کلشیدی آکه ایکی خوب رأس ٭ ویرمکه ایتمز نبیمز هیچ یأس
بو ابو هیثم آنك ایستر برك ٭ دیر نبیمز شو ایکیدن بو سنك
الدی آنی خانه‌سنه کیتدیلر ٭ خاتون ایله چوق تشاور ایتدیلر
دیدی خاتون آنی محسن ایتدی داد ٭ خوش اولور بز انی ایدرسك ازاد
دیدی رائف کیم آزاد ایتمه‌سری ٭ اوله آنك جنت ایچنده یری

(فَقَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه وسلم اِنَّ اللهَ تَعَالٰی لَمْ يَبْعَثْ نَبِيّاً وَلَا خَلِيفَةً اِلَّا وَلَهُ بِطَانَتَانِ بِطَانَةٌ
تَأْمُرُهُ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَاهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَبِطَانَةٌ لَا تَأْلُوهُ خَبَالاً وَمَنْ يُوقَ بِطَانَةَ السُّوءِ فَقَدْ وُقِيَ)

فخر عالم افندمز حضرتلری ابو هیثم ایله خاتونی بیننده جاری اولان احواله مطلع اولدقده حق سبحانه وتعالی انبیادن برنبی یی وخلفادن برخلیفه یی کوندرمدی الا انلرك ایکیشر هم سری واردر انلردن بری اکا معروف ایله امر ومنکردن نهی ایدر ودیکری انی فساددن منع ایتمز اول کیمسه که شرلو اولان هم سرندن محفوظ اولور جمیع مکارهدن دنیا وآخرتده مصون اولور بیوردیلر ٠

نظم

اول نبیز آکه اولسون صد سلام * سویلشدی جمله یه نافع کلام
هرکس ایچون واربطانه ایکیشر * بری نافع بری آنك ایده شر
اول بطانه‌دن مرادی اهل سر * نافعه اوی دیکره اولمه اسیر
ایکیسیده سرنی اخفا ایدر * بری نافع بریسی ایلر کدر
خوش بری معروف ایله ایلر امر * دیکری اضلال ایله مستمر
بری منکردن ایدر آنی نهی * بری معروفدن ایدر انی نهی
بو بطانه‌دن ندر عالی دیلك * بری شیطان بریسی دیندی ملك
ایسترایسه اوله برکیمسه مصون * بدبطانه امر ینه اون اویمسون
دیدی راقف بدقرینه او بیان * دوجهانده اریمسه آکه زیان
خوش کلامی سویلدی ایات ایله * اوله مشهور هرکشی آنی بیله

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن اسماعیلدن اودخی آدم بن ابو ایاسدن اودخی شیبان ابومعاویه‌دن اودخی عبدالملك بن عمیردن اودخی ابوسلمة ابوهریره رضی الله عنهدن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الخامس ﴾

(عن قیس بن ابی حازم قال سمعت سعد بن ابی وقاص یقول انی لاول رجل اهرق دما فی سبیل الله وانی لاول رجل رمی بسهم فی سبیل الله لقد رأیتنی اغز وفی العصابة من اصحاب محمد صلی الله علیه السلام مانأکل الا ورق الشجر والحبلة حتی ان احدنا لیضع کما تضع الشاة والبعیر واصبحت بنوا اسد یعزرونی علی الدین لقد خبت اذاً وضل عملی) قیس حضرتلرندن مرویدر دیدیکه سعید بن ابی وقاص رضی الله عنه حضرتلرندن ایشتدم بیوررلر ایدیکه تحقیق بن حق یولنده قان دوکن کیمسه‌لرك اولی یم وبن بوامتده الله یولنده اوق آتان کیمسه‌لرك اولی یم تحقیق اصحاب محمددن غزا ایدیجی برجماعت ایچنده بن کندیمی کوردم یعنی انلر ایله غزاده بولندم اکل طعام اولمدیغندن ناشی اغاج یپراغی وساقز اغاجی میوه‌سی اکل ایدر ایدك حتی بونلر دین اکل ایتدیکمزدن قضای حاجتده واردقده فضلاتی قیون ودوه فضلاتی کبی وضع ایدر ایدك بنم دین میننده سبقتم وجانباش ایله خدمتم وار ایکن بنواسد قبیله‌سی بنی نمازی لایق وجه اوزره قیلمزدیو تعزیر ایدر اولدیلر بویله اولدیسه یازیق بنم باشمه تحقیق دین مبین ایچون

ایتدیکم سعیلر وچکدیکم زحمتلر ضایع اولوب بکافائده ویرمدی دیو سعد حضرتلری بیوردیلر معلوم اوله که سعد بن ابی وقاص عشرهٔ مبشره‌دندر بنواسد قبیله‌سی مشار الیه حضرتلرینی بصره حاکمنه تکدیر ایتدیرمك ایچون افترایه کمال مرتبه انفعاللرندن کنجلك زمانده دین مبین یولنده بوقدر مشقت چکمش ایکن شمدی آخر وقتمده می نمازی لایق وجه اوزره قیلمیورم دیمك مراد بیوردیلر امام ترمذینك بو حدیث شریفی ذکردن مرادی اصحاب کرامك ضیق عیشلرینی بیاندر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی عمر بن اسماعیل بن مجالدبن سعیددن اودخی پدری اسماعیلدن اودخی بیان بن بشردن اودخی قیس بن ابی حازمدن روایت بیوردی ٠

نظم

دیر ابی وقاصك اوغلی شو سعد * اولمشیدم حربده غایت مستعد
طولیلر یدق برشجر اوراقنی * اکل ایدردك اریسك اوفاغنی
حق یولنده آقیدر تندن دمی * جان کیدردی اتمزایدك بزغمی
سعی ایدردك دین مبین یولنه * اولدی تعزیر بوبلجه بن قولکه
شو سعد اولدی مبشر برزمان * آکه اولان افترادر بی کمان
دیدی راقف بدطریقه کیدیلر * اول جناب سعده تعزیر ایتدیلر

﴿ الحدیث السادس ﴾

(عن عمرو بن عیسی ابونعامة العدوی قال سمعت خالدبن عمیر وشویسا اباالرقاد قالا بعث عمر بن الخطاب عتبة بن غزوان وقال انطلق انت ومن معك حتی اذا کنتم فی اقصی ارض العرب وادنی ارض العجم فاقبلوا حتی اذا کانوا بالمربد وجدوا هذا الکذان فقالوا ماهذه قال هذه البصرة) عمرو بن عیسی‌دن مرویدر دیدیکه خالد وشویس نام ذاتلردن ایشتدم بیوردیلرکه حضرت عمر الفاروق زمان خلافتنده عتبة بن غزوانی سرعسکر ایدوب برمحله کوندردی وباعتبه معیتنده بولنان عسکر ایله تا ارض عربك نهایتنه وبلاد عجمك ارض عربه قریب اولان موضعنه قدر کیت بیوردی ایمدی حضرت عتبه الدیغی امر اوزرینه عسکر ایله مأمور اولدقلری جانبه توجه ایدوب حتی مربد نام موضعه کلدکده کوفلی طاشلی برمحلی بولدیلر عساکر بربرینه بوراسی عجبا نه‌سیدر دیوب بصره‌در دیدیلر (فساروا حتی بلغوا جبال الجسر الصغیر فقالوا هیهنا امرتم فنزلوا فیه فذکروا الحدیث بطوله قال فقال عتبة بن غزوان لقد رأیتنی وانی لسابع سبعة مع رسول الله صلی الله علیه وسلم مالنا طعام الا ورق الشجر حتی تقرحت اشداقنا فالتقطت بردة فقسمتها بینی وبین سعد فما منا من اولئك السبعة احد الا وهو امیر مصر من الامصار وستجربون الامراء بعدنا) ایمدی عتبه عساکر ایله مربد نام موضعدن قالقوب کوچك کوپری قارشوسنه کلدکده مأمور

اولدیغمز محل بوراسیدر دیوب اول موضعه اینديلر مرادلری دشمنك صو طرفندن كاوب كوپری‌یی ضبط ایتامسی ایدی خالد وشویس بو قصه‌نك تمامنی ذکر ایتدکدنصکره دیدیلرکه عتبه حضرتلری بیوردیکه بن کندمی سفر مذکورده کوردم اغاج بپراغندن بشقه طعامز یوق ایدی واغاج بپراغنك خشونت وحرارتندن اغزلریمزك کناری یاره اولمش ایدی حالبوکه بن رسول اکرم حضرتلریله برابر اسلامده یدی کمسنه‌نك یدنجیسی ایدم بر برده آلوب کندم ایله سعدبن مالك اره‌سنده اول برده‌یی ایکی پاره ایتدم بر پاره‌سنه کندم وبر پاره‌سنه سعد بوروندی لباسمزك حالی بو ایدی برده الاجه شملیه دیرلرکه بعض مشلح یاپوب کیرلر بریولی سیاه بریولی بیاض اولور بن رسول‌الله ایله اسلامده یدنجیسی اولدیغم یدی کمسنه‌دن هر بری برشهرك امیری اولدی یقینده بزدنصکره اولان امیرلری وحاللرینی تجربه ایدرسکز یعنی عتبه حضرتلری تابعینه سزك امیرکز اصحاب کرامدن اولمغله صفت حبیب الله ایله موصوفلردر بونلردن صکره کلان امراء بوحال اوزره اولمزلر دیمك اولور (رضی الله تعالی عنه)

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی محمدبن بشاردن اودخی صفوان بن عیسی‌دن اودخی عمروبن عیسی ابونعامة العدویدن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

عتبه‌یی قیلدی سرعسکر شهان ★ بصره‌یه‌تا‌ویردی امری اول زمان
ابن خطاب اسم عالیسی عمر ★ وجه پاکنده طلوع ایتمش قمر
چون ایدرلر ایسه تعین بریبنی ★ کوستریرلر کیده‌جکی یربنی
الدی امری سرعساکر عتبه ★ عسکریله کیده‌لر دره تپه
بصره‌یه‌جق تیز رفتار اولدیلر ★ جسر صغیر جانبنده قالدیلر
دیدی کوردم عتبه بن عسکری ★ یبراغی یبر اغاجدن هر بری
اول رسولی ایتدی تصدیق یدیسی ★ انلرك بن اولمشم یدنجیسی
اولمامشدر کیمسه جانه سخی ★ بر ایدك بزلر اغاجدن یبراغی
شویدیدن اولمشیدی هر بری ★ شهر عالیدن برینك آمری
کوروکز سز آمرانك شاننی ★ صکره بزدن هر برك احوالنی

﴿ الحدیث السابع ﴾

(عن انس بن مالك قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لقد اخفت فی الله ومایخاف احد ولقد اوذیت فی الله ومایؤذی احد) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر دیدیکه نبی ذیشان حضرتلری ابتدای بعثلرینی بیان صددنده بیوردیلرکه تحقیق بن ابتدادینی اظهار ایتدیکم وقت برمرتبه قورقودلدمکه بندن غیری برکیمسه اول خوفك مثلی ایله قورقودلماز وبن دین بولنده بردرجه اذیت اولندمکه بندن غیری برکیمسه اول اذیت ایله اذیت اولنماز تحقیق اسلام قوت بولنجه‌یه قدر رسول اکرم حضرتلرینك کفاردن چکدیکی خوف وکوردیکی اذیتی برکیمسه

کورمامشدر (ولقد اتت علی ثلاثون من بین لیلة ویوم ومالی ولبلال طعام یأکله ذوکبد الاشیء یواریه ابط بلال) ورسول اکرم حضرتلری بیوردیلرکه بنم اوزریمه برآی مرور ایتدیکه بنم وبلالك برکیمسه‌یی لایقیله طویوره‌جق قدر طعامز بولنمز ایدی فقط برمقدار طعام قلیل بولنور ایدیکه غایت قلتندن بلال قولتغی التنه کیزلسه اول طعامی بلالك قولتغی ستر ایدر ایدی اول وقتده حضرت بلال رسول اکرم افندیمزك رفیقی ایدی اول طعامی قویه‌جق برشیلری اولمدیغندن بلال قولتغی التنه الیر ایدی امام ترمذینك بوحدیث شریفی ذکردن مرادی فخر عالم حضرتلرینك ضیق عیشلرینی بياندر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی عبدالله بن عبدالرحمندن اودخی روح بن اسلم ابوحاتم البصریدن اودخی حماد بن ابی سلمه‌دن اودخی ثابتدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

چون نبیز بعثنك ایتدی بیان ★ اوبیانه ایلدی حالك عیان
اول بیوردی ایتدی کفار بدجزاء ★ ابتدای بعثنده چوق اذاء
کوستریرکن بعثنی شویله‌جه ★ آنی تخویف ایدر یدیلر نیجه
ایتدی کفار آکه انواع الم ★ یازمشیدی آنی اویله‌جه قلم
اوزریمه شهر تام ایتدی مرور ★ اولمادق کافی طعامی بز بولور
اول شهرده اولدی رفیقم بلال ★ آز طعامله خوب قناعت ایدی سال
دیدی راینك کوردی‌نبی ضیق حال ★ ضیق حاله ایتمامشدیلر ملال

﴿ الحدیث الثامن ﴾

(عن انس بن مالك ان النبی صلی الله علیه وسلم لم یجتمع عنده غداء ولاعشاء من خبز ولحم الاعلی ضفف) انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه نزد سعادت نبویه‌ده صباح واخشام طعامی ات واتمکدن ایکیسی جمع اولمدی مکر اکل ایدنلر طعامك طویوره‌جغی مقداردن چوق اولدیغی وقتده ات ایله اتمك جمع اولوردی یعنی اتمك بولنسه ات بولنمز وات بولنسه اتمك بولنمز ایدی اکر مسافر چوق اولور ایسه ایکیسی بولنور ایدی (قال عبدالله قال بعضهم هو کثرة الایدی) امام ترمذینك شیخی اولان عبدالله بن عبدالرحمن بوحدیث شریفك تفسیرنده ضففك معناسی بعضیلر الك چوقلغی یعنی آز طعامك اکلنده چوق کیمسه اولمقدر دیدیلر بیوردی .

﴿ نظم ﴾

ابن مالك بویله بزه دیدیلر ★ اول نبیز برقناعت ایدیلر
جمع اولنماز ات ایله چوق اتمکی ★ یاخبزدر یالحمدر بکی
خبز ولحمی بعض خوش الحاق ایدر ★ بعض خبزنی یالکزجه یرکیدر

ماندەسندە ایادی چوق اولور * سفرەسندە خبزیلە لحم کلور
دیدی رانقا ایتدی تعلیم بزلری * اول نبیز بز کبی عاجزلری

الحدیث التاسع

(عن نوفل بن ایاس الهذلی قال کان عبدالرحمن بن عوف لنا جلیساً وکان نعم الجلیس وانه انقلب بنا ذات یوم حتی اذا دخلنا بیته ودخل فاغتسل ثم خرج واتینا بصحفة فیها خبز ولحم فلما وضعت بکی عبدالرحمن) نوفل حضرتلرندن مرویدر بیوردیکه عشرهٔ مبشرەدن عبدالرحمن بن عوف بزم ایلە اوتوررلر ایدی ونه کوزل همنشین ایدی کندوسیلە تکلیفسز کوریشور ایدك برکون بزم ایلە برابر چارشودن دوندی وبزی خانەسنه کتوردی تاکه خانەسنه داخل اولدق ذات عالیلری غسل خانەیه کیروب غسل ایتدکدن صکره بزم یانمزه چیقدی وبزم اوکمزه ایچنده ات واتمك قونلمش برچناق کتوریلوب قونلدقده مشار الیه حضرتلری اغلامغه باشلادی (فقلت له یا ابا محمد ما یبکیك فقال هلك رسول الله صلی الله علیه وسلم ولم یشبع هو واهل بیته من خبز الشعیر فلا اذا نا اخرنا لما هو خیر لنا) نوفل دیرکه یا ابا محمد بو اغلامغه سبب وباعث نه اولدی دیو سؤال ایتدم جواب اولەرق بیوردیلرکه ای نوفل نصل اغلامیەیمکه امام الثقلین وحبیب رب العالمین حضرتلری دنیادن آخرته انتقال بیوردی کندی واهل بیتی اربه اتمکندن طویمدیلر فخر عالم حضرتلری دنیاده بویلە ضیق عیش ایلە وقت بچوروب بز بویلە ات ایلە اتمکی جمع ایلە متنعم اولدق بن ظن ایتمکه ای نوفل بزلر کندیمزه خیرلو اولان شی ایچون صاغ قالمش اولەلم بلکه بزه خیرلو اولان شی پیغمبریمز کبی ضیق عیش ایلە امرار زمان واکا متابعت ایدی انك ایچون اغلارم بیوردیلر (رضی الله تعالی عنه)

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیثی عبدالله بن حمیددن اودخی محمد بن اسماعیلدن اودخی ابن ابی ذئبدن اودخی مسلم بن جندبدن اودخی نوفل بن ایاس هذلیدن روایت بیوردی .

نظم

دیدی نوفل نصح وپندم ایلیم * ابن عوفك سویلدیکی سویلیم
ابن عوف برکون بزه اولدی انیس * چون انکله اولمشیدك بز جلیس
ابن عوف برکون بزه خوش ایلدی * خانەسنه بزی ادخال ایلدی
ات ایلە اتمك کلوردی آرەیه * باقیلردی جوعمزدن چارەیه
صحفه سنده اتمکی وارهم اتی * بز اومار دق اوطعامدن لذتی
کوردی صحفه اورتەیه قوندی همان * ابن عوف ایتدی بکانی اول زمان
ابن عوفم زاری زاری آغلادی * نصح وپندك بویلەجه سویلدی
آخرته کیتدی اول شاه جهان * طویماشدی خبز شعیردن برآن
اولمسه بزده حال نیدن غیر * اولمیه بزلره جهانده خیر

باب ثامن عشر

(رحمت جهان علیه التحیة والغفران افندمز حضرتلرینك عمر سعادتلری حقنده وارد اولان)
(احادیث شریفه بیانندەدر)

الحدیث الاول

(عن انس بن مالك قال مکث رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ثلاث عشرة سنة بمکة یوحی الیه وبالمدینة عشراً وتوفی وهو ابن ثلاث وستین) ابن عباس حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلری کندویه وحی نازل اولدیغی حالده مکهٔ مکرمەده اون اوچ سنه اقامت بیوردی یعنی کندولرینه وحی نازل اولدقدن صکره پیغمبرلکنی اظهار ایدوب اون اوچ سنه مکەده خلقی دینه دعوت بیوردی واللی اوچ یاشنده ایکن مدینهٔ منورەیه هجرت ایلە اون سنه دخی مدینەده خلقی اسلامه دعوت بیوروب التمش اوچ یاشنده سرای بقایی تشریف بیوردیلر صلی الله تعالی علیه وسلم .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بو حدیثی احمد بن منیعدن اودخی روح بن عبادەدن اودخی زکریا بن اسحاقدن اودخی عمرو بن دیناردن اودخی ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت بیوردی .

الحدیث الثانی

(عن جریر عن معاویة انه سمعه یخطب قال مات رسول الله صلی الله علیه وسلم وهو ابن ثلاث وستین وابو بکر وعمر وانا ابن ثلاث وستین) جریردن مرویدرکه تحقیق جریر حضرت معاویەدن ایشتدی خطبەده دیر ایدیکه نبی محترم حضرتلریلە ابو بکر وعمر حضراتی التمش اوچر یاشنده ارتحال داربقا بیوردیلر وبن دخی التمش اوچ یاشنده کیردم یعنی معاویه مشار الیهم حضراتی کبی التمش اوچ یاشنده وفات ایتمك طلبنده بولنمش وموفق اولەمیوب سکسان یاشنه قریب اولەرق وفات ایتمش ایسەده طلبیلە اجرینه نائل اولدی معاویەنك بومقامده حضرت عثمان ایلە حضرت علی‌یی ذکر ایتمدیکی حضرت عثمان سکسان ایکی ویاخود سکسان سکز یاشلرنده شهید اولدیغی ایچون وحضرت علی کرم الله وجهەنك عمر شریفلرنده اختلاف اولدیغندن ویاخود اوزمانده برحیات بولندقلرندن ایچوندر والله اعلم بالصواب .

﴿سند حدیث﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی محمد بن جعفردن اودخی شعبەدن اودخی ابو اسحاقدن اودخی عامر بن سعددن اودخی جریردن اودخی معاویەدن نقل وروایت بیوردی .

الحدیث الثالث

(عن عائشة رضی الله عنها ان النبی صلی الله علیه وسلم مات وهو ابن ثلاث وستین سنة)

حضرت عائشه‌دن مرویدرکه تحقیق سلطان الانبیا افندمز حضرتلری التمش اوچ یاشلرنده اولدقلری حالده آخرتی تشریف بیوردیلر بو التمش اوچ سنه‌سی مدت عمرك اك كوزلی اولدیغندن بعض عارفین سنلری التمش اوچه بالغ اولدقده بقیهٔ حیاتنده لذت قالمدیغنه اشارت ایچون اسباب موتی حاضرلرلر ایدی .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی حسین بن مهدی البصریدن اودخی عبدالرزاقدن اودخی جریجدن اودخی امام زهریدن اودخی عروه‌دن اودخی حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث الرابع ﴾

﴿ عَنْ عَمّارَةَ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ يَقُولُ تُوُفِّيَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم وَهُوَ ابْنُ خَمْسٍ وَسِتِّينَ ﴾ بنی هاشم كوله‌لرندن عماره‌دن مرویدر بیوردیكه ابن عباس حضرتلرینك جناب پیغمبر التمش بش یاشلرنده وفات ایتدی بیوردیغنی ایشتدم معلوم اوله‌كه رسول اكرم حضرتلرینك عمر سعادتلری حقنده اوچ روایت اولوب برروایتده التمش وبر روایتده التمش اوچ وبر وروایتده التمش بش دینلدی ایسه‌ده امام بخاری ومسلم التمش اوچ روایتنی سائر روایتلر اوزرینه ترجیح ودیكر روایتلری تأویل ایدوب التمش روایت ایدنلر عقودی اعتبار ایدوب كسری اسقاط ایدرك قرق اللی التمش دیوب اوچی ترك ایتمشلردر والتمش بش روایت ایدنلر حبیب كردكارك شرفتولد بیوردقلری سنه ایله دار بقایی تشریف ایتدكاری سنه‌یی تعداد ایتمشلردر دیدیلر .

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی احمد بن منیع ایله یعقوب بن ابراهیم الدورقیدن بوایكیسی اسماعیل بن علیه‌دن اودخی خالد الحذاءدن اودخی عماره‌دن روایت بیوردی .

﴿ نظم ﴾

مدتی عمرنده اولمش اختلاف ٭ التمشی یكمش ایدی اول بی‌خلاف
التمش اوچه بالغ اولدی سنه‌سی ٭ او جناب تكرینك بردانه‌سی
التمش اوچده ختم اولندی سنلری ٭ ایتدی رحلت ربنك پیغمبری
بو جهانده كیمسه‌یه یوقدر قدم ٭ آخرته جمله‌مز باصار قدم
دیدی رائف غافل اولمه‌سن صاقین ٭ چون كیده‌جك یولمز اولدی یقین

﴿ الحدیث الخامس ﴾

﴿ عَنْ دَغْفَلِ بْنِ حَنْظَلَةَ اَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم قُبِضَ وَهُوَ ابْنُ خَمْسٍ وَسِتِّينَ سَنَةً ﴾ دغفل بن حنظله‌دن مرویدركه تحقیق شفیع روز جزا افندمز حضرتلرینك روح انور سعادتلری قبض اولندی سن شریفلری التمش بش ایدی ﴿ قَالَ اَبُو عِيسَى وَدَغْفَلٌ لَا نَعْرِفُ لَهُ سَمَاعًا مِنَ النَّبِيِّ

صلى الله عليه وسلم وَكَانَ فِي زَمَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم رَجُلًا ﴾ امام ترمذی بیوردیكه دغفل حضرت پیغمبر التمش بش یاشنده وفات ایتدی دیدی لكن بز دغفلك رسول اكرم حضرتلریله ملاقی اولوب حدیث شریف استماع ایتدیكنی بیلمیز كه سوزینی قبول ایده‌لم هرنه‌قدر زمان سعادتده صبی دكل ایسه‌ده رسول محترم حضرتلرندن حدیث استماع ایتدیكی معلوم دكلدر بویله اولدیغی تقدیرجه دغفلك روایتی مقبول دكلدر .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی محمد بن بشار ایله محمد بن ابانذن بو ایكیسی معاذ بن هشامدن اودخی پدرندن اودخی قتاده‌دن اودخی حسن بصریدن اودخی دغفل بن حنظله‌دن روایت بیوردی .

﴿ الحدیث السادس ﴾

﴿ عَنْ رَبِيعَةَ بْنِ اَبِي عَبْدِ الرَّحْمٰنِ عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ اَنَّهُ سَمِعَهُ يَقُولُ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم لَيْسَ بِالطَّوِيلِ الْبَائِنِ وَلَا بِالْقَصِيرِ وَلَا بِالْاَبْيَضِ الْاَمْهَقِ وَلَا بِالْاٰدَمِ وَلَا بِالْجَعْدِ الْقَطَطِ وَلَا بِالسَّبْطِ ﴾ ربیعة بن ابی عبدالرحمن‌دن مرویدركه تحقیق مشار الیه انس حضرتلرندن ایشتدی بیوررلر ایدیكه سرور كائنات حضرتلری نه زیاده اوزون بویلی ونه قیصه بویلی ایدی ولون سعادتلری زیاده كیرج كبی بیاض اولمیوب اسمر دخی دكل ایدی ومبارك صاچ ولحیهٔ شریفلری زیاده قیوریجق اولمیوب زیاده دوز دخی دكل ایدی بلكه آزجه قیوریجق ایدی ﴿ بَعَثَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى رَأْسِ اَرْبَعِينَ سَنَةً فَاَقَامَ بِمَكَّةَ عَشْرَ سِنِينَ وَبِالْمَدِينَةِ عَشْرَ سِنِينَ وَتَوَفَّاهُ اللّٰهُ عَلٰى رَأْسِ سِتِّينَ سَنَةً وَلَيْسَ فِي رَأْسِهِ وَلِحْيَتِهِ عِشْرُونَ شَعْرَةً بَيْضَاءَ ﴾ عمر سعادتلری قرقه بالغ اولدقده حق سبحانه وتعالى حضرتلری احكام دینیه‌یی تبلیغ ایچون نبی بعث ایلدی ذات عالیٔ رسالتپناهیلری پیغمبر اولدقدنصكره اون سنه مكه‌ده واون سنه مدینه‌ده اقامت وسن شریفلری التمشه واصل اولدقده آخرته رحلت بیوردیلر حالبوكه سابقده بیان اولندیغی وجهله مبارك لحیهٔ شریفلرنده ورأس سعادتلرنده یكرمی عدد بیاض قیل یوق ایدی بو حدیث شریفك راویسی عقودی اعتبار ایدوب كسری اسقاط ایلدی

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بو حدیثی اسحاق بن موسى الانصاریدن اودخی معندن اودخی مالك بن انسدن اودخی ربیعة بن ابی عبدالرحمن‌دن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی .

﴿ باب تاسع عشر ﴾

﴿ مفخر عالم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرینك آخرته تشریفلری كیفیتی حقنده وارد ﴾
﴿ اولان احادیث شریفه بیانده‌در ﴾

معلوم اوله‌كه جمیع انبیایه زمان موتلری بیلدیریلوب آخرته كیتمكلك ایله دنیاده بولنمقلق بیننده مخیر

قلندقلری کبی رسول اکرم افندمز حضرتلری دخی شو ایکیدن برینی قبولده مخیر قلنمش ایسه‌ده محبوب ذوالجلال حضرتلری نعم باقیه‌یی نعم فانیه اوزرینه تفضیل ایله آخرتی تشریفی اختیار بیورمشلر ایدی زمان ارتحاللری تقرب ایتدکده بر کون بر باش اغریسی عارض اوله‌رق نامزاج اولدقلری حالده حضرت عائشه‌نك خانه‌سنده یاتمشلر ایدی مدت مرضلری اون ایکی کون وعلی روایة اون درت کون اولوب ماه ربیع الاولك اثنین کونی ضحی وقتنده انتقال داربقا بیوردیلر ·

نظم

اول جناب کردکارك سودیکی * رحمة للعالمین سسك دیدیکی
وقت ارشدی اولدی کامل سنلری * ایدی دعوت جنتك خازنلری
التمش اوچ سن عمر کامل مدتی * کیندی اندنصکره عمرك لذتی
شو جهاندن ایلدیلر فرقتی * فرقتیله بولدی حقه وصلتی
عارفینه اولسه التمش اوچ تمام * ایدردی امر مونه اهتمام

﴿ الحدیث الاول ﴾

﴿ عن انس بن مالك قال آخر نظرة نظرتها الی رسول الله صلی الله علیه وسلم كشف الستارة یوم الاثنین فنظرت الی وجهه كأنه ورقة مصحف والناس خلف ابی بكر فأشار الی الناس ان اثبتوا وابو بكر یؤمهم والقی السجف وتوفی رسول الله صلی الله علیه وسلم فی آخر ذلك الیوم ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیکه بنم رسول اکرم حضرتلرینی صوك کوریشم ذات عالیٔ نبویه‌لری اثنین کونی حضرت عائشه‌نك قپوسنك پرده‌سنی آچوب اصحاب کرام صباح نمازینی قیلار ایکن باقدیغی وقت ایدی اعمدی بن مبارك روی سعادتلرینه باقدم ضعفلرندن وجه لامع نبویلری مصحف یپراغی کبی یاضلنمش ایدی حالبوکه اصحاب ابو بکر حضرتلرینه اقتداء ایتمشلر ایدی رسول اکرم حضرتلری نماز قلنور ایکن پرده‌یی آچدقلرندن اصحاب کرام ذات سامیٔ رسالتپناهیلرینی کورمکله عافیتلرینی اکلایه‌رق زیاده سوینجلرندن نمازی قطع ایدوب امام الانبیا افندمز حضرتلرینه محرابه یول ویرمکی مراد ایتلری وصدیق اعظم جناب پیغمبریلرینك امریله امام اولوب اول دخی نبی محترم حضرتلری مسجده چیقاجق ملاحظه‌سیله محرابدن چکیله‌جك کبی برحال کوسترمسی اوزرینه حضرت پیغمبر هرکس کندی مقامنده اولوب نمازك بوزلمامسنی اشارت بیوردقدنصکره پرده‌یی ایندیروب ایچرو کیردیلر واولکون ضحی وقتنده آخرتی تشریف بیوردیلر حضرت انسك روی سعادتی مصحف کاغدینه تشبیهدن مرادی وجه منیر نبوی مصحف کبی هادی ووجود شریفلرینك ضعفندن مصحف یپراغی کبی بیاض ورقیق اولدیغنی بیاندر ·

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی ابو عمار حسین بن حریث ایله قتیبة بن سعید ودیکر برذاتدن بواوچی سفیان بن عیینه‌دن اودخی امام زهریدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرندن روایت بیوردی ·

نظم

بعض اصحابدن انس حضرتلری * وصف ایدردی او کوزل پیغمبری
ایدریکن اونیله فخرنی * دیدی انی کوردیکمك آخری
عائشه‌نك خانه‌سنده نامزاج * بولمادیلر زحمتنه انلك علاج
اولمشیدی اول ابو بکر امام * ایدردی اول نمازه اهتمام
ایتمشیدی آکه اصحاب اقتداء * اول ابوبکری قیلارلر مقتداء
عائشه‌نك خانه‌سندن اونی * باقدی بزه عافیت بولمش کبی
آچدیلر دی قپوسنك پرده‌سك * ایستدیلر نقلنی خفیفلمسك
صاندی اصحاب مسجدك ایچره کلدی * اول نمازی قیلدلر بزم ایله
اول وقتلر کورمشیدم بن آنی * صانکه کوردم مصحفك کاغدینی
بعد براز ایندیردیلر پرده‌یی * اولدی معلوم حال تعبیر ایی
ایدی رحلت آخرته اول زمان * اولدی واصل مطلوبنه بی کمان

﴿ الحدیث الثانی ﴾

﴿ عن عائشة رضی الله عنها قالت لما قبض رسول الله صلی الله علیه وسلم اختلفوا فی دفنه فقال ابو بكر رضی الله عنه سمعت من رسول الله صلی الله علیه وسلم شیئا ما نسیته قال ما قبض الله نبیا الا فی الموضع الذی یحب ان یدفن فیه ادفنوه فی موضع فراشه ﴾ حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه رسول اکرم حضرتلرینك حین ارتحاللرنده اصحاب کرام ذات سعادتلرینك دفنی خصوصنده اختلاف ایدوب بعضیسی مسجد شریفه وبعضیسی بقیعه وبعضیلر جد عالیلری ابراهیم علیه السلامك یاننه وبعضیلر مکه‌یه دفن ایده‌لم دیدیلر ایمدی ابو بکر رضی الله عنه بیوردیکه بن خواجهٔ کائنات حضرتلرندن ایشتدیکم شیئی اونوتمدمکه حق سبحانه وتعالی حضرتلری نبیلردن برنبینك روحنی قبض ایتمدی الا اول نبینك دفن اولنمغه محبت ایتدیکی محلده قبض ایلدی بیوردیلر ایدی بویله اولدیسه سز دخی حضرت پیغمبری دوشکی اولان موضعه دفن ایدك بیوردی ووجود مجلای جناب نبویه‌سی حال حیاتنده کندی حجرهٔ سعادتی اولوب وکیجه یاندیغی فراشلرینك محلنه دفن ایتدیلرکه اومحله الآن حجرهٔ معطره دینلور ·

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بو حدیثی ابو کریب محمد بن العلادن اودخی ابو المعاویه محمد بن حازمدن اودخی عبدالرحمن بن ابی بکر بن الملیکیدن اودخی ابو ملیکه‌دن اوده حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی ·

نظم

اول نبینك مدفننده ایلدیلر اختلاف * بعض ایستر برمقامی بعضلر آخر طرف
هر نبیلر برمقامی دفننه لایق کورور * او نبیلر دفننه لایق موقعنده فوت اولور
شو ابو بکر نبیدن بوبلجه ایتدی نقل * بوکلامی کوردی مقبول زمرهٔ اهل عقل
عائشه‌نك حجره‌سنده ایتدی نبی ارتحال * اومقامده دفن اولنمق اولدی مقتضای حال
مسجدینده اول بیوردی روضهٔ مطهره * مرقدینه نام قلندی حجرهٔ معطره

﴿ الحديث الثالث ﴾

﴿ عن ابن عباس وعائشة رضى الله عنها ان ابا بكر قبل النبى صلى الله عليه وسلم بعد ما مات ﴾
حضرت ابن عباس وعائشه رضى الله عنهادن مرويدر بيورديلركه جناب صديق اكبر شفيع روز جزا افندمز حضرتلرينى وفاتلرندن صكره ايكى كوزلرى اراسندن اوپدى حضرت صديقك فخر رسالت افندمزك ايكى كوزلرى اراسندن اوپديكى صاحب دين وشريعت حضرتلرينه متابعت ايچون ايدى چونكه ذات عالئ نبويه‌لرى سود برادرى اولان عثمان بن مطعون حضرتلرينى ميت اولديغى حالده ايكى كوزلرى اراسندن اوپمش وحزنلرندن حضرت عثمانك اوزرينه كوز ياشى آقيدمش اولديغى بكاء بابنده ذكر اولنمش ايدى .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى محمد بن بشار وعباس العنبرى وسوار بن عبد الله وديكر برذاتدن وبونلر يحيى بن سعيددن اودخى سفيان ثوريدن اودخى موسى بن ابى عائشه‌دن اودخى عبد الله بن عبد الله‌دن اودخى ابن عباس حضرتلريله عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

﴿ نظم ﴾

شو ابو بكر رسولى اوپديلر * سنته اتباع ايتمك ديلر
چون نبيز بوسه ايتدى ميتى * ميتى تقبيل نبينك سنتى
ابن مطعون ايدى آنك سوديكى * ميت ايكن كل كبى خوش اوپديكى
ابن مطعونى نبيز بوس ايدر * ايلديلر ارتحالينه كدر

﴿ الحديث الرابع ﴾

﴿ عن عائشة رضى الله عنها ان ابا بكر دخل على النبى صلى الله عليه وسلم بعد وفاته فوضع فمه بين عينيه ووضع يديه على ساعديه وقال وانبياه واصفياه واخليلاه ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه حضرت ابو بكر سلطان الانبيا افندمز حضرتلرينك وفاتلرندنصكره ايچرو كيروب اغزينى اول شمس الضحانك مبارك ايكى چشم سعادتلرى اراسنه‌و ايكى اللرينى مبارك ايكى قوللرى اوزرينه قويوب وانبياه واصفياه واخليلاه ديدى امام احمد روايتنده حضرت ابو بكر جناب پيغمبرك رأس سعادتلرى طرفندن كلوب ايكى چشم انورلرى اراسندن اوچ دفعه اوپه‌رك برنجيده وانبياه وايكنجيده واصفياه واوچنجيده واخليلاه بيوردى .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بو حديثى نصر بن على الجهضميدن او دخى مرحوم بن عبد العزيز العطاردن او دخى ابو عمران الجونيدن او دخى يزيد بن بابنوسدن او دخى عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن انس قال لما كان اليوم الذى دخل فيه رسول الله صلى الله عليه وسلم المدينة اضاء منها

كل شئ فلما كان اليوم الذى مات فيه اظلم منها كل شئ ومانفضنا ايدينا عن التراب وانا لفى دفنه صلى الله عليه وسلم حتى انكرنا قلوبنا ﴾ انس حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه منير جهان افندمز حضرتلرى مدينه‌يى تشريف بيوردقلرى كون مدينه‌نك هر طرف واشياسى صاحب ضيا ومنور ووفات ايتدكلرى كون مدينه‌نك هر جهت وهر شيئى قرا كلق اولدى اول نور جهانى دفن ايدركن قبر سعادتك طوپراغندن اللريمزى چكمه‌دن من طرف الله وحيك انقطاعى وبركت صحبت سعادتك انفصاليله قلبلريمزه خطور ايدن حالاتى بكنمز اولدق يعنى حضرت انس حضور پر فيض رسالتده قلبلرينك فيوضات ومحبت الله ايله منجلى اولديغنى بيان بيوردى .

﴿ سند حديث ﴾ حضرت ترمذى بو حديثى بشر بن هلال الصواف البصريدن اودخى جعفر بن سليماندن اودخى ثابتدن اودخى انس بن مالك رضى الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردى .

﴿ نظم ﴾

اول انس حضرتلرندن بو كلام * خوب نبيزى بيان ايتمك مرام
ايتدى تشريف اول مدينه‌يى همان * پر ضيا اولدى مدينه اول زمان
شونيدن اولدى اسلامه وفا * بولدى قلبى هر برلرك صفا
تا مدينه‌ده ايدركن رحلتى * كوردى اشياى مدينه ظلمتى
قطع اولندى جبرائيلك كلمسى * همده اصحابك رسولى كورمسى
اول انس دير قالدى فيضندن كرى * اهل فيضك هر برينك قلبلرى
ديدى رائف اول نبى مرشد ايدى * طوتدلم بز سلسله‌سندن يدى

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ عن عائشة رضى الله عنها قالت توفى رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم الاثنين ﴾ حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه واسطهٔ فيض وجود حضرتلرى بازار ايرتسى كونى آخرته تشريف بيورديلر .

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديثى محمد بن حاتمدن اودخى عامر بن صالحدن اودخى هشام بن عروه‌دن اودخى پدرى عروه‌دن وجناب عروه حضرت عائشه رضى الله عنهادن روايت بيوردى .

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن جعفر بن محمد عن ابيه قال لما قبض رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم الاثنين فمكث ذلك اليوم وليلة الثلاثاء ويوم الثلاثاء ودفن من الليل ﴾ حضرت جعفر صادقك پدرلرى امام محمد باقر بيورديكه نبى ذيشان افندمز حضرتلرى بازار ايرتسى كونى عالم بقايى تشريف بيوردى جسم انور نبويه‌لرينه بازار ايرتسى كونى وصالى كيجه‌سى وصالى كونى طوروب چهارشنبه كيجه‌سى دفن اولندى ﴿ وقال سفيان وقال غيره سمع صوت المساحى من آخر الليل ﴾ سفيان ديديكه امام محمد باقرك ماعداسى فخر عالم حضرتلرينك دفن اولنديغى وقتده قبر سعادته تراب دوكمك ايچون

مساحى مسحاة لفظنك جمعيدر مسحاة كورك معناسنه‌در

استعمال اولنان كوركارك صداسی كیجه آخرنده استماع اولنوردی یعنی شفیع روز جزا حضرتلری كیجه‌نك ثلث اخیرنده دفن اولندی دیدیلر ٠

﴿ سند حدیث ﴾ حضرت ترمذی بوحدیثی محمد بن ابی عمردن اودخی سفیان بن عیینه‌دن اودخی جعفر بن محمددن اودخی پدری محمد باقردن روایت بیوردی ٠

﴿ الحدیث الثامن ﴾

﴿ عن ابی سلمة بن عبدالرحمن بن عوف قال توفی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم الاثنین ودفن یوم الثلاثاء ﴾ ابوسلمه‌دن مرویدر بیوردیلركه رسالتمآب افندمز حضرتلری بازار ایرتسی كونی وفات ایدوب صالی كونی دفن اولندی ﴿ قال ابو عیسی هذا حدیث غریب ﴾ امام ترمذی بوحدیث غریبدر بیوردی غرابتی بوندن اول ذكر اولنان حدیث شریفك مشهور اولدیغی جهتندر بعضیلر ابوسلمه‌نك مرادی صالی كونی اسباب دفنه باشلانیلوب چهارشنبه كیجه‌سی دفندن فارغ اولندی دیمكدر بیوردیلر بوصورتده بوحدیث حدیث اوله موافقدر

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی عبدالعزیز بن محمددن اودخی شریك بن عبدالله بن ابی تمردن اودخی ابی سلمه‌دن روایت بیوردی ٠

﴿ نظم ﴾

بعض راویز روایت ایلدی ٭ یوم الاثنین اولدی مرحوم اول نبی
صالی كونی دفن اولنمشلر ایدی ٭ بوحدیثی ترمذی غریب دیدی
دیدی راقف صالی كونك نیجه‌سی ٭ دفن كامل اولدی چهار كیجه‌سی

﴿ الحدیث التاسع ﴾

﴿ عن سالم بن عبید وكان له صحبة قال اغمی علی رسول الله صلی الله علیه وسلم فی مرضه فافاق فقال حضرت الصلاة فقالوا نعم فقال مروا بلالا فلیؤذن ومروا ابابكر فلیصل للناس او بالناس قال ثم اغمی علیه فافاق فقال حضرت الصلاة فقالوا نعم فقال مروا بلالا فلیؤذن ومروا ابابكر فلیصل بالناس ثم اغمی علیه فافاق فقال هكذا فقالت عائشة رضی الله عنها ان ابی رجل اسیف اذا قام ذلك المقام یبكی فلا یستطیع فلو امرت غیره قال ثم اغمی علیه فافاق فقال مروا بلالا فلیؤذن ومروا ابابكر فلیصل بالناس فانكن صواحب او صاحبات یوسف قال فامر بلال فاذن وامر ابوبكر فصلی بالناس ﴾ اصحاب صفه‌دن سالم حضرتلرندن مرویدر بیوردیلركه رحمت موجود صلی علیه المعبود افندمز حضرتلرینه مرض موتلرنده بایغنلق كلدی وآچیلوب نمازك وقتی كلدیمی بیوردیلر اصحاب كرام اوت كلدی دیدكلرنده بلاله سویلیك اذان اوقوسن وابوبكره سویلیك ناسه امامت ایتسون بیوردقدنصكره بایلدیلر وآچیلوب نمازك وقتی كلدیمی بیوردیلر اوت كلدی دیملری اوزرینه بلاله سویلیك اذانی اوقوسن وابوبكره سویلیك خلقه امام اولسون بیوردقدنصكره

(اوبالناس) قولی مثلی عباره لرده واقع اولان (او) لفظی بعض راویلرك شكنه اشارت ایچوندر

بایلدیلر وینه آچیلوب امر مذكوری تكرار ایتملری عقیبنده حضرت عائشهٔ صدیقه‌نك ای رسول ذوالجلال بنم پدرم رقت قلب صاحبی بر كیمسه‌در مقام عالیكزه طوردقده خسته لككزی تخطر ایدوب اغلار قرآن جلیل الشان تلاوت ایتمكه قادر اولەمز كاشكی امامتی بشقه بر كیمسه‌یه امر بیوره ایدیكز دیو اولنان رجاسندنصكره بایلوب كندولرینه كلدكدنصكره بلاله سویلیك اذانی اوقوسون وابوبكره سویلیك امامت ایتسون حضرت عائشه‌یه خطاب ایدرك سز زلیخا كیبیسكز بیوردی زیرا زلیخا مصرك خاتونلرینی دعوت وانلره ضیافت ایله اكرام اظهار ایلدی مرادی اوخاتونلرك جمال بیمثال یوسفی كورملریله كندینی حضرت یوسفه عشق ومحبتده معذور طوته‌رق لوم وذمی ترك ایتملری ایدی كذلك حضرت عائشه‌نك عذر بیانیله پدرندن امامتی صرف طلبنده بولنمسندن مرادی حضرت فخر عالمك خسته‌لقلرنده مقام نبوی‌یه قائم اولمغله ناس تشأم ایتمسونلر ایدی خلاصهٔ كائنات افندمز حضرتلری حضرت عائشه‌نك بومضمرینی نور نبوتله كشف وكمال حلم وكرملرندن سن مرادینك غیری‌ینی سویلدك دیه‌رك مأیوس ایتمیوب سزلر صواحبات یوسفسكز بیوره‌رق تطییب ایتدیلر رسول اكرم حضرتلرینك امامتی صدیق اكبره حواله بیورمسی خلیفهٔ رسول اوله‌جغنه اشارت ایدی جناب سالم بیوردیكه حضرت بلاله سویلدیلر اذانی اوقودی وحضرت ابو بكره سویلدیلر نمازی قیلدیردی ٠

﴿ نظم ﴾

دیدی سالم اول خدانك دوستونه ٭ كلدی اغما خسته ایكن اوستونه
تانبیز بولدی افاقت همان ٭ اولمشیدی وقت صلات اول زمان
ایلدیلر وقت صلاتدن سؤال ٭ ایسته‌دیلر اوقویه اذان بلال
اول ابو بكر دخی اوله امام ٭ ایلیه‌لر تا نمازه اهتمام
عائشه‌نك اولمسه امام پدری ٭ ظن ایدردی آكه اوله كدری
ظن آنك اولمدی واقع كبی ٭ آكه تنبیه ایلدی عارف نبی
چون امامت ایله اولدی مقتدا ٭ جمله اصحاب آكه ایتدی اقتدا
اولسه كرك تا خلیفه اوبدر ٭ تانبیز آكه اشارت ایدر

﴿ ثم ان رسول الله صلی الله علیه وسلم وجد خفة فقال انظروا الی من اتكی علیه فجاءت بریرة ورجل اخر فاتكاء علیهما فلما رآه ابو بكر ذهب لینكص فاومی الیه ان یثبت مكانه حتی قضی ابوبكر صلاته ثم ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قبض فقال عمر والله لا اسمع احدا یذكر ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قبض الا ضربته بسیفی هذا قال وكان الناس امیین لم یكن فیهم نبی قبله فامسك الناس قالوا یاسالم انطلق الی صاحب رسول الله صلی الله علیه وسلم فادعه فاتیت ابابكر وهو فی المسجد فاتیته ابكی دهشا فلما رآنی قال لی اقبض رسول الله صلی الله علیه وسلم قلت ان عمر یقول لا اسمع احدا یذكر ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قبض الا ضربته بسیفی هذا فقال لی

انطلق فانطلقت معه ﴾ صكره رسالتمآب افندمزك خستەلكارى خفيفلنوب باقيكز بنم ايچون طيانەجق كيمسه بولكز طيانوب نمازه چيقايم بيورديلر وحضرت عائشەنك جاريەسى بريره ايله نوبه نام ذاتلر مبارك قولتقلرينه كيروب حجرهٔ سعادت قپوسنه قدر كتورد كارنده همان اصحاب كرام ذات عالئ نبويەلرينى قولتقلديلر ايمدى حضرت ابوبكر هادى السبل حضرتلرينك حجرهٔ شريفلرندن چيقوب مسجد سعادته توجه بيورديغنى كوردكده كيرويه چيكيلوب ذات عالئ نبويەلرينه ير ويرمك ايستدى ايسەده امام محراب جهان افندمز حضرتلرى مقامنده ثابت اول حركت ايتمه ديو اشارت ايتديلر وحضرت صديق دخى اشارت نبوى اوزره محلنده طوروب نمازى اتمامه اهتمام ايلدى ونبى محترم حضرتلرى حجرهٔ سعادتلرينه عودت ايله براز مدت صكره ارتحال دار بقا بيورديلر حين ارتحاللرنده صديق اعظم اذن سعادتلريله خانەسنه كيتمش ايدى حضرت عمر الفاروق ارتحال نبى بى ايشيدوب خستەلكارنده معتاد پيغمبريلرى اولان اغما احتمالنه بناءً سل سيف ايدرك فخر عالم حضرتلرى وفات ايتدى كلامنى هر كيمدن ايشيدر ايسەم والله شو قليجم ايله اوررم ديدى جناب سالم بيورديكه ناسك چوقلرينك اوقيوب يازملرى اولمديغندن نبيلر وفات ايتديكى زمان نه اقتضا ايده جكنى كتاب مطالعەسيله استنباط ايتمامشلر وخاتم الرسل افندمزدن مقدم بر پيغمبر مشهودلرى اولميوب وفات حبيب كردكارى اكا قياس ايدەمدكارندن ناسك اكثريسى رسول كبريا حضرتلرى وفات ايتدى ديمكه جسارت ايدەميوب بو كلامدن كنديلرينى منع ايله متحير قالوب بكا ديديلركه ياسالم شفيع روز جزا حضرتلرينك صاحبى اولان صديق اكبرك حضور شريفنه كيت وذات عاليلرينى دعوت ايله مأمولدركه بو حيرتى دفع ايدر ديديلر بندخى ناسك شو افاده وقرارلرى اوزرينه حضرت ابوبكره كيتدم ذات ساميلرى عوالى دينلان محلەسى مسجدنده ايدى بن حضرت ابوبكره بر بكاء عظيم ايله كلدم بنى بو حالده كوروب ياسالم امام الثقلين حضرتلرى وفاتمى ايتدى بيوردى ياصاحب رسول الله حضرت عمر قليجى چكوب هر كيمدن خاتم الانبيا حضرتلرينك وفات ايتدى سوزينى ايشيدر ايسەم شو سيفم ايله اوررم ديو ناسى متحير ايتدى ديديكمده سن كيت ياسالم بيوردى ايسەده بن معيتلرنده اولەرق رجوع ايلدم ·

﴿ فجاء هو والناس قد دخلوا على رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا ايها الناس افرجوا لى فافرجوا له فجاء حتى اكب عليه ومسه فقال انك ميت وانهم ميتون ثم قالوا ياصاحب رسول الله اقبض رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم فعلموا ان قد صدق ﴾ ايمدى حضرت ابوبكر حجرهٔ عائشەيه كلدكده ناس فراش سعادتك يانه جمع اولمشلر ايدى حضرت ابوبكر اى ناس بكا يول ويرك بيورديلر وخلق برطرفه چكيلوب يول ويردكارنده فراش سعادته قدر كيدوب نبى محترم حضرتلرينك اوزرينه قپانەرق جسم انور فخر عالمى اوپوب ﴿ انك ميت وانهم ميتون ﴾ آيت جليلەسنى اوقودى ناس حضرت صديقدن بو آيت كريمەيى استماعدنصكره ياصاحب رسول الله

سيد المرسلين حضرتلرى وفات ايتديمى ديو سؤال ايدوب جناب صديقدن اوت وفات ايتدى جوابنى الدقلرندن مشار اليهك طوغرى سويلديكنى بيلوب نبى محترم حضرتلرينك سراى بقايى تشريف بيورديغنى بلاريب اكلايەرق شبهەلرينى دفع ايتديلر ·

نظم

ايتدى اصحاب او ابوبكره سؤال ★ نيجه اولدى اول اولى صاحب جمال
فهم ايدەلم اول نبيزده نه حال ★ ايلديمى يوخسه نبى ارتحال
ويردى جواب انلره ابوبكر ★ ارتحالك ايتدى اصحابه ذكر
ارتحال ايتدى بيورديلر جواب ★ جمله اصحاب كورديلر سوزك صواب

﴿ قالوا ياصاحب رسول الله انصلى على رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم قالوا وكيف نصلى عليه قال يدخل قوم فيكبرون ويصلون ويدعون ثم يخرجون ثم يدخل قوم فيكبرون ويصلون ويدعون ثم يخرجون حتى يدخل الناس قالوا ياصاحب رسول الله ايدفن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم قالوا اين قال فى المكان الذى قبض فيه روحه فان الله لم يقبض روحه الا فى مكان طيب فعلموا انه قد صدق ﴾ وناس ياصاحب رسول الله نبى محترم حضرتلرينك اوزرينه نماز قلنورمى ديديلر حضرت صديق اوت قلنور بيوردى ونه صورتله قلنور ديملرينه اولا بر جماعت كيروب تكبير ونبى محترم حضرتلرينه صلوات كتورەلر ودعا ايدوب چيقەلر وصكره بر جماعت كيروب انلر دخى وجه مشروح اوزره اداى صلاتدنصكره چيقەلر بو ترتيب اوزره ناس بلوك بلوك كلوب جملەسى نماز قيلارلر بيوردى وخلق ياصاحب رسول الله نبى ذو الجلال حضرتلرى دفن اولنورمى يوخسه عفونت وتغيردن برى اولديغيچون ياخود سمايه رفع اولنمسى انتظاردن ايچون ير اوستنده ترك اولنورمى ديديلر جناب صديق اعظم نبى آخر الزمان حضرتلرى دخى سائر انبيا كبى دفن اولنور بيوردى وقنغى محله دفن اولنور سؤاللرينه روح پرفتوح پيغمبريلرى قبض اولنديغى مكانه دفن اولنور زيرا حق سبحانه وتعالى حضرتلرى انك روح سعادتنى قبض ايلدى انجق بر محل مباركده وذات نبويەلرينك دفن اولنمغه محبت ايتديكى يرده قبض ايلدى بيوردى ناس حضرت صديقك طوغرى وصحيح سويلديكنى بيلديلر ·

نظم

واقع اولدى ارتحال سرورى ★ چوق تحير ايتدى اصحاب هر برى
ديديلر بز بولنه ويرسك سرى ★ نيجه اولدى اول خدانك نيك ترى
موت قلمش عادت پيغمبرى ★ دفن اولنور يره نبى اكثرى

﴿ ثم امرهم ان يغسله بنو ابيه واجتمع المهاجرون يتشاورون فقالوا انطلق بنا الى اخواننا من الانصار ندخلهم معنا فى هذا الامر فقالت الانصار منا امير ومنكم امير فقال عمر بن الخطاب من له مثل هذه الثلاث ثانى اثنين اذ هما فى الغار اذ يقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا من هما قال ثم بسط يده فبايعه

وبايعه النّاس بيعة حسنة جميلة ﴾ صکره حضرت صدیق نبی محترم حضرتلرینی پدری طرفندن اولان اقرباسنك غسل ایتلسنی امر بیوردیلر وجسم مسعود مبارکی حضرت علی کرم الله وجهه غسل ایدوب حضرت عباس ومخدوم عالیلری فضل وقثم رضی الله عنهم حضراتی جناب علی‌یه معاونت ایتدیلر ومهاجرین کرام جمع اولوب نصب خلیفه خصوصنی مشاوره ایتدیلر ویاصدیق بزی قرنداشمز اولان انصاره کوتور انلری دخی بزمله برابر تعیین خلیفه امرینه داخل ایده‌لم دیدیلر اصحاب کرامك نصب خلیفه خصوصنده مشاوره ایتلری حضرت صدیقك برخطبهٔ بلیغه ایراد ایدوب ای ناس خاتم المرسلین حضرتلری داربقایی تشریف بیوردی برقرار اوزره باقی انجق خالق کائناتدر شمدی امت محمد دین احدیه‌یی واحکام شرعیه‌یی اقامت ایدیجی برامیره محتاجدر بومسئله‌یی اطرافیله کوزجه تفکر وتشاور ایدوب رأیکزی اورته‌یه قویك بیورملرینه مبنی ایدی وقتا که مهاجرین انصار کرامك یانه کیتدیلر وانلردن رأی استفسار ایلدیلر وانصار کرام براز تشاورله نتیجهٔ قرارلرنده سزدن سزه بر امیر وبزدن بزه برامیر نصب اولنسه موافق مصلحت اولوردیملری عقیبنده حضرت فاروق ای انصار کیمواردرکه انك حقنده ❊ ثانی اثنین اذهما فی الغار اذیقول لصاحبه لاتحزن ان الله معنا ❊ آیت جلیله‌سی نازل اولمشدر بوایکی ذات کیملردر بیوردیلر یعنی بو آیت کریمه حضرت فخر عالم ایله صدیق اکبرشان عالیلرنده اولوب جناب فاروق حضرت صدیقك قدر جلیل صاحبی اولدیغنی بیان ایله خلیفهٔ رسول بالحق اولدیغنی تفهیم بیوردیلر وانصار کرام حضرت عمری تصدیق ایدوب جناب صدیقك بالوجوه خلافته مستحق اولدیغنی اکلادیلر حضرت سالم بیورکه بونك اوزرینه فاروق اعظم حضرتلری النی اوزادوب حضرت صدیقدن بیعت ایتدیلر وجمیع اصحاب کرام دخی کندو رضا وخشنودیلریله بیعت حسنهٔ جمیله ایله حضرت صدیقه بیعت ایتدیلر (رضی الله عنهم اجمعین)

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی نصر بن علی الجهضمیدن اودخی عبدالله بن داوددن اودخی سلمة بن نبیطدن اودخی نعیم بن ابی هنددن اودخی نبیط بن شریطدن اودخی حضرت سالمدن روایت بیوردی .

نظم

اول نبیز ارتحال ایتدی همان ★ جمله اصحاب اولدی یتیم برزمان
ایلدیلر چون تشاوره ذهاب ★ ایده انلر برخلیفه انتخاب
دیدی انصار برخلیفه بزلره ★ ایلیه‌لم برخلیفه سزلره
دیدی فاروق راه حقه کیده‌لم ★ شو ابابکری خلیفه ایده‌لم
ذات فاروق حق صریح سویلدی ★ اول ابابکره توجه ایلدی
قدر عالی یوق ابوبکر کبی ★ یارغار عالی سلطان نبی
دیدی رانف ایتدی فاروق سرعتی ★ بیله ایتدی جمله اصحاب بیعتی

﴿ الحدیث العاشر ﴾

﴿ عن عائشة قالت لااغبط احداً بهون موت بعدالذی رأیت من شدة موت رسول الله صلی الله علیه وسلم ﴾

حضرت عائشه‌دن مرویدر بیوردیلرکه شدت موتدن اوله‌رق نبی محترم افندمزدن کوردیکم شیدنصکره برکیمسه‌یه موتك خفیف واهون اولمسیله غبطه ایتمم والحاصل بن برکیمسه‌یه شدت مونی کریه کورمم وبرکیمسه‌یه شدتسز موت سببیله غبطه ایتمم زیرا شدت موت رفعت درجه‌یه بادی وباعث اولور .

﴿ سند حدیث ﴾ امام ترمذی بوحدیثی حسن بن صباحدن اودخی مبشر بن اسماعیلدن اودخی عبدالرحمن بن العلاءدن اودخی پدری علاءدن اودخی ابن عمردن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

وقتا که رسول اکرم افندمزك عازم داربقا اولمسنه اوچ کون قالدقده حضرت جبریل عیاده ایچون تشریف بیوروب یارسول الله کندوکزی نصل بولیورسکز دیدیلر نبی محترم افندمز کندمی مغموم ومکروب اولدیغم حالده بولیورم بیوردی حضرت جبریل ایکنجی واوچنجی کونی دخی بالتشریف وجه مشروح اوزره سؤالدنصکره ملك الموتك حضور عالیٔ نبویه‌لرینه کلمکلکه اذن طلب ایتدیکنی عرض ایله برابر ذات سامیٔ رسالتپناهیلرندن مقدم هیچ برکیمسه‌دن استیذان ایتمدیکنی بیان ایلدی فخر عالم افندمز ملك الموته اذن ویردکلرنده حضور عالیسنه تشریف ایله ذات سعادتلرینی روحنی قبض ایله ترك بیننده مخیر قیلمسی عقیبنده حضرت جبریلك یامحمد حق سبحانه وتعالی حضرتلری سنك ملاقی اولمقلغنه مشتاق اولدی بیورمسی اوزرینه ملك الموت حضرتلرینك روح شریفنی قبض ایتلکلکنه اذن ویروب اودخی روح پرفتوح نبویه‌یی قبض بیوردی .

نظم

کل نبینك وار مرضندن کدری ★ قلمشیدی عمری اوچ کون قدری
کلدی جبریل ایتدی عیاده آنی ★ دیر نبی‌یه نیجه بولورسون سنی
بولورم مغموم ومکروب بن بنی ★ کورورم بن غایت ضعیف بوتنی
کلدی جبریل یوم ثانیده بند ★ ایتدی سؤال دخی حالندن آکه
یوم ثالثده دخی کلدی بری ★ ایتدی خشنود اول نبی‌نیك تری
ملك الموت ایستدی کوره‌سنی ★ ایتدی مطلوب ایده تحصیل اذننی
اول نبیز آکه رخصتی ویرور ★ رخصتیله تاحضوریته کلور
سن مخیر قبض ایده‌یمی سنی ★ ایلیم ترك بوخسه تنده رحنی
دیدی جبریل وصلنیه اشتیاق ★ ایلدیلر اول جناب رب حق
راضی اولدی بوجهانی یلسون ★ تاجناب حقه وصلت ایلسون

ملك الموت ایستدی کوره‌سنی جبریلك قولیدر

﴿ الحدیث الحادی عشر ﴾

﴿ عن انس بن مالك قال لمّا وجد رسول الله صلی الله علیه وسلم من کرب الموت ما وجد قالت فاطمة رضی الله تعالی عنها واکرباه ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه خاتم المرسلین افندمز حضرتلری آخرته رحلت حالندن بولدیغی شیئی بولدی ایسه حضرت فاطمه رضی الله

عنها پدر عالیلرینك آخرته انتقال ایده‌جکنی اکلایوب (واکرباه) یعنی یاحزن یاغم بیوردی (فقال النبی صلی الله علیه وسلم لاکرب علی ابیك بعد الیوم وانه قد حضر من ابیك ما لیس بتارك منه احداً الموافاة یوم القیامة) فخر عالم افندمز حضرتلری سعادتله ای فاطمه بوکوندنصکره سنك پدرك ایچون کدر ومحزونیت یوقدر زیرا بوموت سببیله اولان الم سریع الزوال اولوب سنك پدرك مطلوبی اولان ذات مقدسه وصلت ایله حسن حاله انتقال ایدر ودرجهٔ عالیه‌یه نائل اولوب اصلا کندوسنه برکدر اصابت ایتمز تحقیق اول شیء عظیم پدرینه قریب اولدیکه یوم قیامته قدر حق سبحانه وتعالی حضرتلری اوشیء عظیمدن هیچ برکیمسه‌یی ترك ایدیجی دکلدر اوشیء عظیم موتدر یعنی هر نفس موتی طاتسه‌کرکدر بیوردیلر (صلی الله تعالی علیه وسلم) .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی نصر بن علیدن اودخی عبدالله بن زبیر باهلی شیخ قدیم بصریدن اودخی ثابت البنانیدن اودخی انس بن مالك رضی الله عنهدن روایت بیوردی

﴿نظم﴾

اول نبیز بولدی موتدن المی ★ اوالمله اولدی حقك کرمی
چونکه الله چوق مکافاتلر نیجه ★ ویریلور هم آکه والا درجه
نفس اولور ایسه نقدر فائقه ★ اوله‌جقدر موت المك ذائقه

﴿الحدیث الثانی عشر﴾

(عن ابن عباس رضی الله تعالی عنهما یحدث انه سمع رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول من کان له فرطان من امتی ادخله الله بهما الجنة فقالت عائشة رضی الله تعالی عنها فمن کان له فرط من امتك قال ومن کان له فرط یاموفقة) ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدرکه تحقیق مشار الیه نبی شفیع عظیم علیه التحیة والتکریم افندمزی ایشتدی تبشیر طریقیله بنم امتمدن برکیمسه‌نك کندندن مقدم ایکی اولادی وفات ایتمش اولسه حق سبحانه وتعالی حضرتلری اول کیمسه‌یی اول ایکی اولادی سببیله جنته ادخال ایدر بیوردقلرنده حضرت عائشه یارسول الله سنك امتکدن برکیمسه‌نك کندندن مقدم بر ولدی وفات ایتمش اولسه انك حالی نصل اولور دیو سؤال ایتدی نبی محترم افندمز اول کمسه دخی ایکی اولادی وفات ایدن کبی جنته داخل اولور ای توفیق اولنمش بیوردیلر (قالت فمن لم یکن له فرط من امتك قال فانا فرط لامتی لن یصابوا بمثلی) حضرت عائشه یارسول الله سنك امتکدن هیچ اولادی اولمیان وکندندن مقدم بر ولدی وفات ایتمیانك حالی نه اولور دیو سؤال ایتدکده بن امتم ایچون فرطم یعنی بن امتم ایچون مقام شفاعتده قائم اولورم زیرا بنم امتم بندن آیرلمق آجیسی کبی هیچ برمصیبت کورمامشلردر بیوردیلر نبی محترم افندمز حضرتلرینك آیریلق آجیسی یالکز آخرته تشریفی زماننده بولنوب ذات عالیٔ نبویه‌لرندن فرقت مصیبتنه اوغرایانلره تخصیص اولنمز زیرا الی قیام الساعه امت محمدك

هر برلرینك آیریلق آجیسیله یورکاری سوزناك اولوب انجق زمان سعادتده بولنان اصحاب کرامك یورکاری دها زیاده محترق آتش هجراندر .

﴿نظم﴾

ایتدی تبشیر اول نبیز امتی ★ دیدی احسان حق ایده‌جك جنتی
چون اوکنده کیمسه ایکی ولدی ★ اوله جنت آنك ایچون ابدی
عائشه‌در کرکدر ایسه بری ★ نیجه اولور ابونك حاللری
خوب جوابی کیتسه ولدك بری ★ ابوینك جنت اعلا یری
اولمز ایسه برکیمسه‌نك ولدی ★ آکا احسان اولنه‌بوزدن دیدی
بنه ایرر جنته آنك یدی ★ باشفاعت آله جنتدن طادی
یعنی ایدر آکه شفاعت نبی ★ اوکجه کیدن کندی ولدی کبی
دیدی رائف بزلره ویردی آجی ★ ارتحال عالینك سرتاجی

﴿باب عشرون﴾

(رسول اکرم حضرتلرینك میراثلری حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندەدر)

نبیلرك وارثی اولمیوب اموال واشیالری فی سبیل الله وقف وصدقه اولدیغندن هر بر پیغمبرك وفاتندنصکره اهل واولادینك کندی خلیفه‌سی طرفندن اعاشه واداره ایدلمسی شرایع دینیه احکام جلیله‌سندن ایدی .

﴿الحدیث الاول﴾

(عن عمرو بن الحارث اخی جویریة له صحبة قال ما ترك رسول الله صلی الله علیه وسلم الا سلاحه وبغلته وارضاً جعلها صدقة) امهات مؤمنیندن حضرت جویریه‌نك برادری اصحاب کرامدن عمرو بن حارث رضی الله عنهدن مرویدر بیوردیلرکه سلطان الانبیا افندمز حضرتلری کیرویه برشی براقدی انجق حیات باسعادتلرنده قوللاندقلری قلیج ومزراق وزره ومغفر وحربه کبی اسلحه‌سنی وبندیکی قاطری وبرقطعه خرمالق براقدیکه آنی حال حیاتنده صدقه ایتمش ایدی بوخرمالق ازواج مطهرات ایله فقرای مسلمینه مخصوص ایدی .

﴿سند حدیث﴾ امام ترمذی بوحدیثی احمد بن منیعدن اودخی حسین بن محمددن اودخی اسرائیلدن اودخی ابو اسحاقدن اودخی عمرو بن حارثدن روایت بیوردی .

﴿قطعه﴾

اولور ایدی انبیانك مال دنیادن نه‌بی ★ حفظ اولاورمی زدانلرده جهانك فتنه‌سی
نفس انلر کوربنوردی دینسه سالکه ★ اولمز ایدی مال اکثر وارثینه تارکه

﴿الحدیث الثانی﴾

(عن ابی هریرة قال جاءت فاطمة الی ابی بکر رضی الله عنهما فقالت من یرثك فقال اهلی وولدی فقالت مالی لا ارث ابی فقال ابو بکر سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول لا نورث ولکنی

اعول من كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يعوله وانفق على من كان رسول الله صلى الله عليه وسلم ينفق عليه) ابوهريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه جناب صديق خليفه اولدقدنصكره فاطمه رضى الله عنها حضرتلرى كاوب ياخليفهٔ رسول الله سن وفات ايتديكك وقت سكا كيم وارث اولور سؤالنى ايراد وحضرت صديقدن خاتونم واولادم جوابنى اخذ ايلدى اوزرينه يابن نيچون پدريمه وارث اولهمام بيوردقده صديق اعظم يافاطمه بن سنك پدرينك بزه كيمسه وارث اولهماز بزم اموال واشيامز صدقه‌در بيورديغنى ايشتدم لكن رسول الله حيات سعادتلرنده اهل بيتنه وسائرلره نه وجهله نفقه ويرمكده بولنمش ايسه بندخى اوليه‌جه نفقه ويررم سنك نفقنه نقيصه ايراث ايتمز بيوردى ·

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديثى محمد بن المثنادن اودخى ابوالوليددن اودخى حماد بن سلمه‌دن اودخى محمد بن عمرودن اودخى ابوسلمه‌دن اودخى ابوهريره رضى الله عنه حضرتلرندن روايت بيوردى ·

﴿ نظم ﴾

فاطمه ايتدى ابابكره سؤال ★ ويردى مالك كيمه ايدر انتقال
مال موجود ديدى قاليرسه كرى ★ اهل واولاد آكا اندن هربرى
يانه ايچون قالماز بكا برنه‌سى ★ اوله‌مازم بن پدرك وارثى
دير نبيز انبياء لانورثون ★ اوله‌مازلر مالمزه وارثون
ماللرندن اهله ويرر نفقه ★ ماعداسى اوله‌جقدر صدقه

﴿ الحديث الثالث ﴾

(عن ابى البخترى ان العباس وعليا جاء الى عمر يختصمان يقول كل واحد منهما لصاحبه انت كذا انت كذا فقال عمر لطلحة والزبير وعبدالرحمن بن عوف وسعد رضى الله تعالى عنهم نشدتكم بالله اسمعتم رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول كل مال نبى صدقة الا ما اطعمه انا لانورث وفى الحديث قصة) ابو بخترى حضرتلرندن مرويدركه فاروق اعظمك زمان خلافتلرنده حضرت عباس ايله جناب حيدر مخاصمه ايدوب بربرلرينه بن زياده مستحقم ديه‌رك حضرت عمرك حضورينه كلديلر وحضور فاروقده كبار صحابه‌دن طلحه وزبير وعبدالرحمن بن عوف وسعد رضى الله تعالى عنهم حضراتى وار ايدى حضرت عمر جناب عباس وعلينك بربرلريله خصومت يولنده سويلشدكلرينى كوروب مجلسده اولنلره اى كيمسه‌لر الله ايچون سزه سؤال ايدرم سويليك خواجهٔ كائنات حضرتلرينك هر نبينك اهلنه اطعام ايتمش اولديغى مالندن ماعداسى فى سبيل الله وقف وصدقه‌در بيورديغنى ايشتديكزمى بيورديلر ·

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديثى محمد بن المثنادن اودخى يحيى بن كثير العنبريدن اودخى شعبه‌دن اودخى عمرو بن مره‌دن اودخى ابو البخترى‌دن روايت بيوردى ·

﴿ لحديث الرابع ﴾

(عن عائشة رضى الله تعالى عنها ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نحن معاشر الانبياء لانورث ماتركناه فهو صدقة) حضرت عائشه‌دن مرويدركه سيد المرسلين حضرتلرى بز نبيلرز بزم مالمزه كيمسه وارث اولمز بزهرنه براقور ايسه‌ك صدقه‌در بيورديلر ·

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديثى محمد بن المثنادن اودخى صفوان بن عيسادن اودخى اسامة بن زيددن اودخى زهريدن اودخى عروه‌دن اودخى حضرت عائشه‌دن روايت بيوردى ·

﴿ نظم ﴾

بز كروه انبيايز جمله مز ★ شو جهانده وارثينه وارنمز
اهلمزه ويررز بز نفقه ★ مال متروك اوله‌جقدر صدقه
مال موجود قاليرسه‌ده كرى ★ وارث اولمز آكه عيالدن برى
ديدى رائف انبيامز بختيار ★ ايلديلر حسن حالى اختيار

﴿ الحديث الخامس ﴾

(عن ابى هريرة عن النبى صلى الله عليه وسلم قال لاتقتسم ورثتى درهما ولا دينارا ماتركت بعد نفقة نسائى ومؤنة عاملى فهو صدقة) ابى هريره رضى الله تعالى عنهدن مرويدر بيورديلركه نبى محترم افندمز حضرتلرى بنم وفاتمدنصكره وارثلرم درهم ودينار تقسيم ايتمزلر ترك ايتديكم مخلفاتمك نفقهٔ ازواجم ايله عامله ويرلمسى لازم كلاندن صكره جمله‌سى صدقه‌در بيورديلر عندالبعض عاملدن مراد حضرت پيغمبردن صكره اولان خلفاى كرام وبعضيلره كوره وقف اولنان باغچه‌نك خادمى وزكات جمعنه تعيين اولنان كيمسه‌در ديديلر ازواج مطهراته ويريلان نفقه ميراث اولميوب امهات المؤمنين اولدقلرى حسبيله معيشتلرى ايچون بيت المالدن تخصيص اولنان معاشدر وهربرى وفات ايدنجه‌يه قدر حجرهٔ شريفه‌لرندن اخراج اولنمامشلردر ·

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بوحديثى محمد بن بشاردن اودخى عبدالرحمن بن مهديدن اودخى سفياندن اودخى ابن الزناددن اودخى اعرجدن اودخى ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن روايت بيوردى ·

﴿ الحديث السادس ﴾

(عن عائشة رضى الله عنها قالت ماترك رسول الله صلى الله عليه وسلم دينارا ولا درهما ولا شاة ولا بعيرا قال واشك فى العبد والامة) حضرت عائشه‌دن مرويدر بيورديلركه نبى ذيشان حضرتلرى التون وكموش وقيون ودوه ترك ايتمدى حضرت عائشه‌دن روايت ايدن راوى حضرت عائشه خلايق وكوله ذكر ايتديمى ايتمديمى آنده شكم واردر ديدى ·

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذى بو حديث شريفى محمد بن بشاردن اودخى عبدالرحمن بن

مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی عاصم بن بهدله دن اودخی زر بن حبیشدن اودخی عائشه رضی الله عنهادن روایت بیوردی .

نظم

اول نبیز صاقینادی سیم وزر * سیم والتون فتنه سندن باحذر
عائشه حضرتلرندن بومقال * سیم والتون ایلدی انتقال
هرجهتله کوریلوردی کرمی * اولماسندی ترکه آنك غنمی

باب واحد وعشرین

(نبی محترم افندمزی رؤیاده مشاهده ایتمکلکك بیانی حقنده وارد اولان احادیث شریفه بیانندەدر)

امام ترمذینك رسول الثقلین حضرتلرینك صفات ظاهریه واخلاق معنویه سنی بیاندنصکره کتابك آخرینی اول نور مجسمی رؤیاده کورمکلکك ذکری ایله ختم ایتمسی رسالتپناه افندمزك اوصاف جلیله سی لایقیله تعلم وملاحظه اولنەرق رؤیاده مشاهده ایدلدکده معلوم اولان اوصاف مذکوره یه تطبیق ایدلمك آسان اولوب‌ده حبیب کردکار افندمز حضرتلرینك شمائل شریفه مطابق یاغیر مطابق نه وجهله کورلدیکی معلوم اولسون ایچوندر .

الحدیث الاول

(عَنْ عَبْدِاللّٰهِ عَنِ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم قَالَ مَنْ رَأٰنِی فِی الْمَنَامِ فَقَدْ رَأٰنِی فَاِنَّ الشَّیْطَانَ لَایَتَمَثَّلُ بِی)

عبدالله بن مسعود رضی الله عنەدن مرویدرکه نبی محترم حضرتلری برکیمسه بنی رؤیاسنده کورسه تحقیق بنی کوردی زیرا شیطان بنم صورتمه کیره‌مز بیوردیلر چونکه حق سبحانه وتعالی حضرتلری حضرت پیغمبری حیات باسعادتلرنده هر جهتله شیطاندن محافظه ایتدیکی کبی وفاتندنصکره دخی حفظ ایلدی ایمدی اجل انبیا افندمزی رؤیاده مشاهده ایتمك حال یقظەده کورمك کبیدر اکر برکیجەده جماعت کثیره حضرت فخر عالمی وجوه مختلفه اوزره کوررلر ایسه بو حالی کورن کیمسه‌لرك احواللرینك اختلافندن نشأت ایدر مثلا آیینه‌یه نظر ایدن کیمسه‌لر کندی حاللرینی یعنی کندیلرینی بیاض ایسه بیاض اسمر ایسه اسمر کوررلر حالبوکه آیینه او آیینه‌در بویله اولدی ایسه برکیمسه رؤیاده رسول کبریایی تبسم ایدر کورسه اول کیمسه‌نك سنت ایله عامل اولدیغنه دلالت ایدر وبرکیمسه غضوب کورسه سنت شریفه‌سنی ترك ایتمش اولدیغنه دلالت ایدر واکر ناقص کورسه سنتی نقصان اوزره ادا ایتدیکنه دلالت ایدر .

(سند حدیث) حضرت ترمذی بو حدیثی محمد بن بشاردن اودخی عبدالله بن مهدیدن اودخی سفیاندن اودخی ابی اسحاقدن اودخی ابی الاحوصدن اودخی عبدالرحمن بن مسعوددن روایت بیوردی .

نظم

اول نبیز تکرینك دردانه‌سی * نه عنایتدر منامده کورمسی
سوکیلیز یوره‌کیز پاره‌سی * حب بسیار آنی کورمه چاره‌سی

کوره‌مامك یوزیزك قاره‌سی * کورمیانلر تکرینك دیوانه‌سی
اولمازایسەك آنی کورمادن نهی * اوله حالك دوجهانده پك زهی

الحدیث الثانی

(عَنْ اَبِی هُرَیْرَةَ قَالَ قَالَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم مَنْ رَاٰنِی فِی الْمَنَامِ فَقَدْ رَاٰنِی فَاِنَّ الشَّیْطَانَ لَایَتَصَوَّرُ اَوْقَالَ لَایَتَشَبَّهُ بِی) ابی هریره رضی الله عنەدن مرویدر دیدیکه نبی ذوالجلال حضرتلری برکیمسه بنی رؤیاسنده کورسه تحقیق بنی کوردی یعنی کوردیکی صورت بنم صورتمدر اول کیمسه‌نك رؤیاسی شیطانی دکلدر زیرا شیطان بنم صورتمی اظهار ایتمکه یاخود بکا بکزه‌مکه قادر اوله‌مز بیوردیلر یاخود بو قول شریفك معناسی بنی رؤیاده کورن کیمسه اویانقلق حالنده یقینده بنی کورر دیمکدر بو معنایه کوره خاتم المرسلین افندمزی رؤیاده کورن کیمسه‌یه ایمان ایله ارتحال ایتمسی ودار بقاده نبی محترم حضرتلرینی کورمسی ایله تبشیر واردر .

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی محمد بن بشار ایله محمد بن المثنادن وبو ایکیسی محمد بن جعفردن اودخی شعبه‌دن اودخی ابو حصیندن اودخی ابو صالحدن اودخی ابوهریره رضی الله عنەدن روایت بیوردی .

نظم

اول رسولی درمنام کورن کشی * دوجهانده خوش اولور آنك ایشی
کرمنامده ایسترایسن رؤیتی * سنند امثال ایله قتی
سنتی ایلر ایسەك اختیار * اوله ذاتك دوجهانده بختیار

الحدیث الثالث

(عَنْ اَبِی مَالِكٍ الْاَشْجَعِی عَنْ اَبِیهِ قَالَ قَالَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم مَنْ رَاٰنِی فِی الْمَنَامِ فَقَدْ رَاٰنِی) طارق حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه حضرت پیغمبر برکیمسه بنی رؤیاسنده کورسه تحقیق بنی کوردی بیوردی (قَالَ اَبُوعِیسٰی وَاَبُومَالِكٍ هٰذَا هُوَ سَعْدُ بْنُ طَارِقِ بْنِ اَشْیَمَ وَطَارِقُ بْنُ اَشْیَمَ هُوَ مِنْ اَصْحَابِ رسولِ الله صلی الله علیه وسلم وَقَدْ رَوٰی عَنِ النَّبِیِّ صلی الله علیه وسلم اَحَادِیثَ) راوی حدیث ابو عیسی بیوررکه بو حدیثك سندنده اولان ابو مالکك اسمی سعددر پدرینك اسمی طارقدر طارق اصحاب کرامدندر بو حدیثدن ماعدا چوق حدیثلر روایت ایتدی وابو مالك تابعیندن ایدی .

(سند حدیث) امام ترمذی بو حدیثی قتیبة بن سعیددن اودخی خلف بن خلیفه‌دن اودخی ابو مالك الاشجعیدن اودخی پدری طارق رضی الله عنەدن روایت بیوردی .

الحدیث الرابع

(حَدَّثَ کُلَیْبُ اَنَّهُ سَمِعَ اَبَاهُرَیْرَةَ یَقُولُ قَالَ رسولُ الله صلی الله علیه وسلم مَنْ رَاٰنِی فِی الْمَنَامِ فَقَدْ رَاٰنِی

قال الشيطان لا يتمثل بي ﴾ حضرت كليب ديديكه ابوهريره رضي الله عنهدن ايشتدم بيورررلر ايديكه نبي محترم افندمز بر كيمسه بني رؤياده كورسه تحقيق بني كوردي زيرا شيطان بنم هيئتمه كيرهمز يعني رؤياسي شيطاني دكلدر بيورديلر ﴿ قال ابي فحدثت به ابن عباس وقلت قد رأيته فذكرت الحسن بن علي فقلت شبهته به فقال ابن عباس انه كان يشبهه ﴾ عاصم بن كليب بيورديكه پدرم كليب ديدي ايديكه بو حديثي ابن عباسه حكايه و نبي محترمي رؤياده امام حسنه بكزر صورتده مشاهده ايتديكمي افاده ايلدم ابن عباس حضرتلري في الحقيقه حضرت حسن سلطان الانبيا افندمزه بكزر بيوردي ايدي امام حسن رضي الله عنه حضرتلرينك فخر عالم افندمزه مشابهتي حقنده برچوق احاديث صحيحه وارد اولديغي كبي امام حسنك صدرندن رأسنه و امام حسينك صدرندن قدمنه قدر حضرت پيغمبره كمال درجه مشابهتي حضرت علي كرم الله وجههدن روايت اولنمشدر ·

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذي بو حديثي قتيبة بن سعيددن اودخي عبدالواحد بن زياددن اودخي عاصم بن كليبدن اودخي پدرندن اودخي ابوهريرهدن روايت بيوردي ·

﴿ بيت ﴾

سنته ايتسه بركس اهتمام ★ كورسه كرك اول رسولي درمنام

﴿ الحديث الخامس ﴾

﴿ عن يزيد الفارسي وكان يكتب المصاحف قال رأيت النبي صلى الله عليه وسلم في المنام في زمن ابن عباس رضي الله عنهما فقلت لابن عباس اني رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم في النوم فقال ابن عباس ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يقول ان الشيطان لا يستطيع ان يتشبه بي فمن رآني في المنام فقد رآني هل تستطيع ان تنعت هذا الرجل الذي رأيته في النوم ﴾ مصحف شريف كتابتني اعتياد ايتمش اولان يزيد الفارسي حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه بن ابن عباسك زمان شريفنده رسول الثقلين حضرتلريني رؤياده كوروب ابن عباس حضرتلرينه خبر ويردم ابن عباس رسول اكرم حضرتلري بر كيمسه بني رؤياده كورسه تحقيق بني كوردي زيرا شيطان بكا بكزهمكه قادر اولهمز بيوررلر ايدي سن كورديكك ذاتي وصف ايتمكه قادر اوله بيلير ميسك بيورديلر ﴿ قال قلت نعم انعت لك رجلا بين الرجلين جسمه ولحمه اسمر الى البياض اكحل العينين حسن الضحك جميل دوائر الوجه قد ملأت لحيته ما بين هذه الى هذه قد ملأت نحره قال عوف ولا ادري ما كان مع هذا النعت فقال ابن عباس لو رأيته في اليقظة ما استطعت ان تنعته فوق هذا ﴾ يزيد الفارسي بيورركه ابن عباسه مقام جوابده اوت قادرم سكا وصف ايدهيم مبارك قامت زيبالري نه طويل ونه قصير وجسم لطيفلري نه سمين ونه ضعيف ووجه منيري بياضه مائل قرمزي يعني حمرت ايله

مختلط نوراني بياض ايدي و مبارك ايكي كوزلري قدرتدن سرمهلي و كولر يوزينك هر طرفي جميل و ياقيشقلي و لحيهٔ سعادتلري ايكي مبارك قولاقلري اراسني و كردان مباركني طولدرمش يعني مبارك صقالي چوق ايدي ديدم يزيد فارسيدن بو حديثي روايت ايدن عوف يزيد الفارسي رؤياسندن يعني اوصاف نبويهدن دها چوق شي سويلدي ايسهده خاطرمدن چيقمش ديدي يزيد فارسي ديديكه بو اوصافي بو وجهله نقل ايتديكمده ابن عباس حضرتلري اي يزيد الفارسي اكر نبي محترم افندمزي حيات سعادتلرنده كورمكه نائل اولايدك بوندن زياده وصفه قادر اولهمز ايدك يعني حيات با سعادتلرنده كورلديكي كبي مشاهده ايتمشسك بيورديلر ·

﴿ سند حديث ﴾ امام ترمذي بو حديثي محمد بن بشاردن اودخي ابن عدي ايله محمد بن جعفردن بو ايكيسي عوف بن ابي جميلهدن اودخي يزيد الفارسيدن روايت بيوردي ·

﴿ نظم ﴾

لون رويي او نبينك كل آل ★ طلعتده كوربنور خورشيد مثال
كيرنسه شاله اوكوزل آينه وش ★ بلوطه كيردي صانورلردي كنش
غملي آنك كورمش اولسه يوزيني ★ زائل اولور محزون قلبدن حزني
چون دخولنده نظيف حجرانه ★ سويلر ايدي لطفله اصحابنه
جلب ايدردي دين حقه بزلري ★ هم مؤثر اولمش ايدي سوزلري

﴿ الحديث السادس ﴾

﴿ قال ابو قتادة قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من رآني يعني في النوم فقد رأى الحق ﴾ ابو قتاده رضي الله عنه بيورديكه نبي ذيشان حضرتلري بر كيمسه بني رؤياده كورسه رؤيت محققهٔ صحيحهٔ ثابته ايله كورمش اولور او كيمسهنك رؤياسي اضغاث احلام يعني قاريشق رؤيا قبيلندن دكلدر بيورديلر ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذي رحمة الله عليه بو حديث شريفي عبدالله بن ابي زياددن اودخي يعقوب بن سعددن اودخي ابن اخي ابن هشام الزهريدن اودخي عميسي زهريدن اودخي ابو سلمهدن اودخي ابو قتادهدن روايت بيوردي ·

﴿ الحديث السابع ﴾

﴿ عن انس بن مالك ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من رآني في المنام فقد رآني فان الشيطان لا يتخيل بي قال ورؤيا المؤمن جزء من ستة واربعين جزأ من النبوة ﴾ انس بن مالك حضرتلرندن مرويدركه صادق الوعد افندمز حضرتلري بر كيمسه بني رؤياده كورسه تحقيق بني كوردي زيرا شيطان بنم صورتمده ظاهر اولوب بر فرده كورينهمز بيوردي و مؤمن كاملك رؤياسي نبوتك قرق التي جزئندن بر جزئيدر بيوردي يعني رؤياي صالحين امر عظيمدر انك ايله امور غائبه معلوم اولور نتكيم نبوت ايله معلوم اولديغي كبي ·

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی رحمة الله عليه بو حديث شريفی عبدالله بن عبدالرحمن‌دن اودخی معلی بن اسددن اودخی عبدالعزيز بن المختاردن اودخی ثابتدن اودخی حضرت انسدن روايت بيوردی ٠

﴿ نظم ﴾

حانكی كيمسه اويقوده كورسه بنی ٭ كورمش اولور چشمله بنده تنی

فی المنام كورسه بنی برصاف كشی ٭ اوله آسان دوجهانده هر ايشی

باشمائل كورسه ايدی درمنام ٭ بويله ديدی بزلره خير الانام

امت خالص بكا او بی كمان ٭ آكه اولور يوم قيامده امان

﴿ الحديث الثامن ﴾

(حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ سَمِعْتُ اَبِي يَقُولُ قَالَ عَبْدُ اللّٰهِ بْنُ الْمُبَارَكِ اِذَا ابْتُلِيتَ بِالْقَضَاءِ فَعَلَيْكَ بِالْاَثَرِ) محمد بن علی ديديكه بن پدرمدن ايشتدم دير ايديكه عبدالله بن المبارك اكرسن قاضيلغه مبتلا اولور ايسه‌ك آثار واخبار رسول اللهه اقتدا وصحابهٔ كرامك اثبامنه اتباع ايله بيوردی معلوم اوله‌كه متقی وصلحادن چوق ذات حكومتدن حذر ايتديلر حتی امام اعظم رحمة الله عليه حضرتلرينك حكومتدن اجتنابی كافيدركه حكومت انواع بلايادن بربليه‌در ٠ امام ترمذينك بو حديثله مرادی احاديثه اقتدا لازم اولديغنی بياندر ٠

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی رحمة الله عليه بو حديثی محمد بن علیدن اودخی پدرندن اودخی عبدالله بن المباركدن روايت بيوردی ٠

﴿ الحديث التاسع ﴾

(عَنِ ابْنِ سِيرِينَ قَالَ هٰذَا الْحَدِيثُ دِينٌ فَانْظُرُوا عَمَّنْ تَأْخُذُونَ دِينَكُمْ) كبار تابعيندن ابن سيرين حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه علم حديث يعنی كتاب سنت ديندر مقتضای عاليسيله عمل اولنمق لازمدر لايقيله ملاحظه ايدوب دينكزی كيمدن اخذ ايده‌جكزی فكر ايدوب عدل وثقه ومعتمد كمسنه‌لردن اخذ ايتمكه سعی ايدك بيوردی علم حديثك شاننه اهتمام وار بابندن اخذ اولنمق لازم اولديغنی بيان ايچون امام ترمذی كتابك آخرينی نصيحتی حاوی ووصيتی محتوی اوله‌رق سلف صالحينك كلماتندن ايكی كلام ايله ختم ايتدی (رحمة الله تعالی عليه)

﴿ سند حديث ﴾ ترمذی رحمة الله عليه بو حديثی محمد بن علیدن اودخی نضر بن شميلدن اودخی كبار تابعين ذوی الاحترامدن ابن سيرين رحمة الله عليه حضرتلرندن روايت بيوردی

﴿ خاتمه ﴾

اشبو كتاب مختصر ترجمهٔ شمائل شريفك ترجمه‌سی خصوصی ختام بولديغی اجلدن خدای عليه حمد وسپاس اولندقدن صكره معلوم اولسونكه سعادت دنيويه وسلامت اخرويه‌نك تمامی

حصولی سلطان الكونين افندمزك اخلاق جليله واوصاف جميلهٔ پيغمبريلرينی كماليله بيلمكه وهر قول وفعلده سنت سنيهٔ نبويلرينه متابعت ايتمكه متوقفدر ٭ ائمهٔ احاديثدن حافظ ابو عيسی بن سورة بن ضحاك ترمذی حضرتلرينك واصل سلامت دارين اولمق ايچون موحدينه بيلمسی اقتضا ايدن كافهٔ دقائق وحقايقی حاوی تأليف وتصنيف ايتدكاری (شمائل شريف) كتاب لطيفی محبوب خدا عليه افضل التحايا افندمزك بالجمله اخلاق واوصاف كريمه‌لرينی جامع بر كتاب مستطاب بولنديغندن اشبو (مختصر ترجمهٔ شمائل) نام كتاب مذكور شمائل شريفدن اختصار طريقيله ترجمه اولنديكه اخوان دينه مطالعه‌سی ومألنك فهمی سهولتله حاصل اولوب احوال پسنديدهٔ جناب پيغمبری يه كسب اطلاع ايله رسول الله صلی الله عليه وسلم افندمزه تزايد محبت كبی بر مسعوديتك حصولی بو فقيره سبب مغفرت اوله آمين

م م

م

ترجمهٔ مختصر شمائل نام كتاب معارف نظارت جليله‌سنك ٩٩٥ نومرولی رخصتنامه‌سيله پادشاه جهان غازی ﴿ عبدالحميد ﴾ خان حضرتلرينك اون برنجی سال يمن جلوسنده بيك اوچيوز درت سنه‌سی شوالنك اواخرنده (مطبعهٔ عثمانيه) ده طبع وتمثيل اولنمشدر

بيك اوچيوز درت سنه سنده تمام ٭ بولدی طبعی بو كتابك ختام